

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

✦
שנה שישיית
גיליון מספר 526

✦
ויקהל
תשפ"ד

מזרחימיה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

זמני קיסת ויציאת השקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
7:00	6:20	5:07	ירושלים
6:57	6:22	5:22	בני ברק
6:59	6:21	5:12	חיפה
6:58	6:22	5:22	אשדוד
6:59	6:21	5:06	בית שמש
6:59	6:22	5:24	קרית גת
6:59	6:19	5:15	נוף הגליל

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת ויקהל תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון פרשת כי-תשא,
בענין ההתמודדויות עם הטעויות:

המאמר שלך בנושא הטעויות היה מאוד תועלתית בשבילי. זה נגע הישר בנושא שאני מתמודד איתו המון. אני לפעמים משותק מחד שמא אני אטעה. אני רואה מסביבי הרבה אנשים שמצליחים, ואני לא מצליח להתרומם. לקח לי זמן שההבדל בינינו, הוא לא בכישורים וביכולות, אלא בכך שהם מסוגלים לטעות ללא קושי.

*

אהבתי מאוד את ההתייחסות שלך (בשורת הקצר) לנושא הבחירות. אוסיף נקודה קטנה: למחרת הבחירות, יצא לי לדבר עם פוליטיקאי שהפסיד בבחירות. לצורך הענין נקרא לו 'אברהם'. שאלתי אותו: "אברהם, איך אתה מרגיש?" הייתי מופתע לגלות באיזה קלות (שלא לומר: אדישות) הוא לוקח את כל הענין. כמו לא נוגע אליו בכלל. הוא אמר לי משפט כל כך יפה: "אברהם לא עמד לבחירות. אברהם לא הרוויח, אברהם לא הפסיד. זה הכול 'המועמד אברהם' - לא אני!" ואז פתאום חשבתי לעצמי: "אז למה אני כן לוקח את זה אישית??"

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

ש"ת קצר

נכנסתי לחדר של הבן שלי (בן 15) בלילה. מיד דחף משהו מתחת לכרית. בבוקר, הרמתי את הכרית ומצאתי שם חבילת דפים שכתב לעצמו. אני לא יודע האם כדאי לקרוא את מה שכתוב שם או לא? אולי יש שם סודות חשובים שעלי לדעת?
תשובה: ראשית לכל יש כאן שאלה הלכתית. תשאל את הרב על כך. כאן נתייחס לפן החינוכי. השאלה היא, האם יש תועלת בניהול מעקבים אחרי הבן. עולות כאן שתי שאלות:
1. האם המעקב אחריו לא יגרום ליתר סגירות אצלו? ולבסוף להתרחק עוד יותר, ולהחביא מאיתנו יותר.
2. עד כמה היכולת להביא תועלת, אחרי שהצבנו אותו כמו בצד השני של המתרס. מישוה שעוקבים אחריו. מה שבטוח הוא, שכדאי לפעול באופן תמידי, להביא לקשר פתוח עם הבחור, כך שאם ייווצר לו צורך להיעזר בנו, יוכל לעשות זאת. זה בוודאי יביא תועלת רבה יותר בס"ד.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

למה אני קמצן?

"והם הביאו אליו עוד נדבה", עד שכבר באו ואמרו למשה רבינו: "מרבית העם להביא מדי", זו הזדמנות לעסוק בענין הזה.

זה יהיה המשך מובהק למאמר שעסקנו בו בפרשת "תצוה". (על "הילד הרעב הצחי")

*

יש ווארט יקר מאוד.

לאחר נדבת עם ישראל למלאכת המשכן, נאמר: **"והמלאכה היתה דים... והותר"**. לכאורה יש כאן סתירה. "דים" / "הותר" - תרתי דסתרי. 'די' - זה אומר שיש בדיוק כמה שנצרך. 'הותר' - אומר שנשאר מיותר. (קושיית האור-החיים הק)

שמעתי ממורי חמי שליט"א לתרץ באופן נפלא.

המחשה קצרה: חגגת חתונה. הזמנת 400 מנות, ועוד 500 מנות בר. והיה קהל ענק, ולבסוף כל האוכל נגמר. במקרה כזה אתה נשאר בספקות. האם אכן היה בדיוק מספיק אוכל לכולם, והאיש האחרון אכל את המנה האחרונה או שאולי חלק מהאנשים יצאו רעבים, אולי אנשים ויותר זה לזה או הצטמצמו כדי שיישאר לכולם. אך אם נותרה אפילו מנה אחת מיותרת, אז אתה יודע בוודאות שהיה מספיק. מה שאומר: **"ה'הותר' זו ההוכחה שהיה 'די'."**

יש בתים שלא סבלו אף פעם ממחסור. תמיד היה שם אוכל. מספיק לכולם. ארוחת צהריים הסתיימה, הצלחות התרוקנו וגם הסיירים. בגדים - בדיוק כמה שצריך. מתנות - בדיוק לפי הצורך. כך בכל דבר. עובדתית - לא היה מחסור.

אך מבחינה רגשית היה מחסור. כי אף פעם לא נשאר עודף. הכול אול. בדיוק. ובלב של הילדים, תמיד נשאלה השאלה בשקט: "ומה היה קורה אם...?"
'ואם הייתי רעב? ואם הייתי צריך עוד? ואם מישוה לקח קצת יותר?' - זה 'חומר הדישון' של החרדה הכלכלית שלנו: "הפחד שמא יחסר".

גם כיום זו החרדה: 'כעת יש לי מספיק כסף, אך מה יהיה אם וכאשר...?', והחרדה מזמינה את המחשבות: "ואם תהיה לו הוצאה גדולה פתאום? ואם ייפול טיל על הדירה באופקים? ואם הבנק יפשוט את הרגל?"

*

למעיישה:

אם אנו רוצים לגדל ילדים עם שלווה הנפש פנימית, שירגישו טוב עם מה שיש, קודם כל, נחנך אותם המון לאמונה בד' והיכולת לסמוך עליו. כי זה המפתח להכול. היכולת להרגיש שיש לנו על מי לסמוך שתמיד ידאג לנו. מעבר לכך, נשתדל שתמיד יישאר עודף. שלא יאזל הכול. מכל דבר שישאר קצת עודף.
לפעמים אנו נזעקים "בל תשחית!", אך האמת אין כאן השחיתה, אדרבה זה לתועלת. זה מביא שלווה הנפש של הילדים.

או שאתה מכיר או שלא. אם אתה מכיר, תאהב כל מילה במאמר. אם לא תכיר, תסתכל על המאמר כמו נלקח ממגזין בירח.

אתה הולך עם הילדים לקניה בצרכניה. הם משולהבים כל הדרך בין הנוצצים. "טטי, הנה השוקולד החדש. תקנה לנו!"

ועוד לפני מחשבה, אמרת מיד: "לא!"

ואם רצית לחשוב שאתה מתכוון לחנך אותם, ללמד אותם גבולות, אתה פתאום מרגיש דפיקה בלב. זה מוכר לך מהזמנים שבהם אתה מרגיש פחד.

ואם אתה בודק יותר לעומק, אתה מוצא מחשבת פחד בתוכך: "אם אני אקנה להם את מה שהם מבקשים, ייגמר לי הכסף".

ובאותו זמן שאתה מהרהר בזה, אתה יודע שיש לך יתרה בעו"ש, וגם תוכנית חיסכון שהולכת ותופחת, וגם - בסוד שאף אחד לא ישמע - דירה להשקעה באופקים. ובכל מקרה, שבעה שקלים לא "יגמרו לך את כל הכסף". וזה קורה לך שוב ושוב בכל הוצאה כספית. על אוכל, על בגדים ועל נעליים.

ואחרי שכבר הסברת בבית שוב ושוב, שהפחד שלך הוא מהשתוללות של בני הבית עד שבאמת ייגמר הכול, אז הוצע לך להסתייע בתוכנית כלכלית מסודרת, והכול כבר מסודר לך בטבלאות 'אקסל' להפליא. הוצאות מול הכנסות. ואתה יודע שאתה נשאר בעודף, ואתה גם יודע שיש לך מספיק לחתן את כל הילדים בכבוד.

ואז אתה רואה את השכן שלך, חי לכאורה בחצי משכורת ממך, כשהוא מוציא את הארנק בנונשלנטיות ובשלווה הנפש.

וכשאתה מתבונן יותר בדברים, אתה שואל את עצמך "איך זה למען השם, ששום פעולה שעשיתי בשביל יציבות כלכלית, לא מצליחה להרגיע לי את החרדה?" אז אם התחברת עד לכאן, אתה משלנו.

ואגב, אם קראת עד לכאן והרגשת שהדברים מגוחכים לחלוטין, כי אתה טיפוס שמפזר כספים, חי כמו רויטשילד, אז אולי המאמר גם מכוון אליך. כי רבים מאיתנו שלא מסוגלים להתמודד עם החרדה הכלכלית, הולכים דווקא לכיוון ההפוך לגמרי. מפזרים את הכסף בכוונה, משאירים אחריהם בלאגן כלכלי ענק, חובות, אוברדרפט, העיקר - לא לפגוש את 'האקסל' אף פעם. כי זה מפחיד נורא!!!

*

החרדה הכלכלית, היא בין הנפוצות ביותר מכלל החרדות.

לחרדה הכלכלית, יש פנים רבות. לא הרי זה כהרי זה. במאמר שלנו נעסוק באחת הפנים שלה.

החרדה ממחסור. שמא לא יהיה מספיק.

דווקא בפרשה שלנו שאנו פוגשים את הנדיבות הרחבה של עם ישראל, שבאו והתנדבו לבניית המשכן,

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

פרשת ויקהל

אתה תצווה עליו להמיר את דתו ואם ישמע בקולך אז נדע כי באמת לא נמצא עבד נאמן כמוהו. מיד צווה הפריץ לקרוא אליו את המוזג היהודי. כששמע הלה כי הפריץ מזמינו אליו לבש את בגדי השבת שלו ובפיק ברכיים התייצב לפני אדוניו המוקף בחבר מרעיו.

מושקה - פנה אליו הפריץ בחביבות יתרה שלא כהרגלו - דורש אני ממך שתמיר את דתך. מה זאת תבקש ממני אדוני הפריץ? גמגם היהודי בפחד. אחת גורתני ולא אשנה - הרעים עליו הפריץ בקולו - ואם לא תשמע לדברי דע לך כי מרה תהיה אחריתך. הכפרי המסכן הרהר רגע ולבסוף אמר: תן נא לי אדוני רשות ללכת ולהימלך באשתי. נאות הפריץ לבקשתו והיהודי מיהר לביתו לספר לאשתו על הפקודה שקיבל.

האישה שהייתה קלת דעת נבהלה לשמע איומי הפריץ ואמרה לו: אל תמרה את פי אדונך אלא לך ועשה כדבריו. שב האיש ומסר לפריץ את תשובת אשתו והלה שמח מאוד על שהוכיח את נצחונו לידידו, ובשביעות רצון אמר: טוב איפוא מהיום והלאה יהיה שמך 'איוון' ואף את שם אשתך תחליף ועתה לך לשלום. עברו חדשים אחדים ושוב הופיע שליח מאת האדון לקרוא אליו את 'איוון'.

כשהלה בא אל הארמון אמר לו הפריץ: מעתה תוכל לשוב לאמונתך הראשונה ושמך יהיה מושקה כמקודם. גם הפעם לא אעשה מאומה ללא עצת אשתי - ענה הכפרי.

הוא שב לביתו לשאול את פי אשתו לדעתה אך האישה החמיצה פניה ואמרה: אמנם טוב ונעים יהיה לחזור לאמונתנו הישנה אך עתה הולכים וקרבים ימי הפסח והעבודה בביעור חמץ תהיה רבה מאוד, גם נותרה לנו עדין כמות גדולה של בשר חזיר וחבל מאוד יהיה לזרוקו, לכן שוב לאדונך ובקש ממנו שיואיל להמתין עד אחרי הפסח ואז נעשה כרצונו ונהיה יהודים כמקודם... כשסיים הצדיק מבעלזא את סיפורו נשא עיניו אל הכפרי העומד מולו וראה כי הלה הבין היטב את הרמז ואת הנמשל.

רבי - אמר - שוב לא אוסיף לדבר דברי הבל כאלו והנני מקבל עלי להתחיל מיד בשמירת השבת כהלכתה.

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש... כל העושה בו מלאכה יומת" (לה, ב) אל חדרו של הרב הקדוש רבי שלום מבעלזא וצ"ל נכנס כפרי אחד ושטח לפניו את את תחינתו שיתפלל למענו. מה מעשיך? שאל אותו הרבי. עובד אדמה הנני - השיב הכפרי. האם שובת הנך מכל מלאכה ביום השבת? המשיך הרבי לשאול.

התחיל הכפרי לגמגם: יסלח לי הרבי, כי בשדה אי אפשר לשבות לגמרי מכל העבודה במשך יום שלם. כששמע הצדיק כי מודה הינו שעושה הוא את שבתו חול התחיל להוכיח אותו ולדבר על לבו דברי מוסר שישפר את דרכיו וינוח ביום השבת, גם נתן לו עצות כיצד יבצע זאת הלכה למעשה שלא ייזנקו יבוליו בשדה. סוף סוף לאחר שעה ארוכה של דברי שכנוע נאות הכפרי להבטיח כי ישמע בקול הרבי אך בקשה אחת לו, שיואיל הצדיק לחכות עד אחרי עונת הקציר והאיסוף שהם ימי העבודה הבווערים בשדה ואחר כך יתחיל לשמור את השבת כהלכתה.

חיוך עלה על שפתיו של הרבי והוא אמר לכפרי: שמע נא את הסיפור אשר אספר לך: בימי קדם נהוג היה כי לכל פריץ מאדוני הכפרים היה יהודי שניהל את בית המזיגה והוא היה תלוי בחסדי אדוניו הפריץ כעבד נרצע. פעם אחת עשה אחד הפריצים משתה גדול לכל חבריו ובו נטלו חלק כל בעלי האחויות הגדולים מאותו הגליל. כטוב לב הפריצים ביין החלו להתפאר איש איש ביהודי שלו וכל אחד מנה את מעלותיו של המוזג אשר בכפרו. כששמע הפריץ בעל המשתה את דבריהם התנצח עמם והתפאר כי היהודי אשר בכפרו עולה על כל האחרים אשר בכפרי חבריו כי עבד נאמן כמוהו לא נמצא בכל הארץ ומסור הוא בכל לבו ונפשו לאדוניו הפריץ. אם אמנם כדברך כן הוא - נענו הפריצים האחרים, ואמרו - הבה נעמיד אותו בניסיון וניווכח אם צדקת או לא. ומהו הניסיון אשר נטיל עליו? שאל הפריץ.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

כאן קלקלה הנאשמת את "ההצגה" ושינתה מן התסריט. במקום להתחנן על נפשה ולקנות את חייה, סכרה את פיה ו...שתקה.
 דממת מוות השתררה בכיכר המחנה. את מוכרחה לבכות, לחש לעברה בתחינה אחד ה"שופטים", הגרמנים לא מרשים לשנות מן הנוהל, הם לא אוהבים קלקולים, תבכי מהר!
 אך היא כאילו להכעיס, מנענעת בראשה כאומרת יודעת אני וממשיכה בשלה... ושותקת. היא הוכתה חמישים מלקות.

לפני שעלתה אל אביה בשמים פנתה אל בנה לאמר: בני, בטח אינך מבין מדוע שתקתי ולמה לא התחננתי על נפשי. לא בני, אל תדונני לכף חובה, לא גאוותי גרמה לשתיקתי, גם לא הפחד, האם הבחנת בעובדה כי הושיבו הצוררים "קצרן" יהודי שירשום את מילותי במהלך המשפט? האם יודע אתה בני כי שבת היום? האם מודע אתה לכך כי אסור לכתוב בשבת? האגרום ליהודי לחלל שבת, ועוד ברגעי האחרונים? שלום לך בני. השבת תשמור עליך!

"וביום השביעי יהיה לכם קודש" (לה, ב)
 מעשה באישה שסיפרה לחברתה כי יש בידה מרשם לאפיית עוגה נפלאה ומיוחדת ביותר אשר תוכננה ונאפתה על ידי גדול האופים והשפים בעולם.

התלהבה החברה מאד וביקשה את המרשם בדחיפות כדי שתספיק לאפות את העוגה הנפלאה לפני שיגיעו האורחים החשובים האמורים לבקר היום בביתה. היא קיבלה את המרשם ומיד ניגשה למלאכה במרץ רב. אך למרבה הצער התברר כי חלק מהמצרכים חסרים בבית והזמן דוחק.

לאחר הרהורים אחדים התעורדה ואמרה יש לי פתרון פשוט! וכי מי אמר שכל הרכיבים הכרחיים, העיקר

"יהיה לכם קדש שבת שבתון לה" (לה, ב)

הם נהגו לבלות בתאטראות מן הטובים בעולם, הם גדלו על ברכיה של התרבות הנאורה בעולם, הם תרמו תרומה אדירה לעולם הרפואה והמוסיקה, הם ידעו היטב התעללות מהי. הם היו גרמנים!
 הם גילו בין כליה של עובדת כפייה תפוח אדמה שניסתה להגניב אל בנה הרעב, הם ביימו מחזה כמיטב המסורת הגרמנית והעמידוה ל"משפט" פומבי.

הם הושיבו שלושה "שופטים" - יהודים. מינו לנאשמת "קטגור" ו"סניגור" - יהודים. ומכיון שמסודרים מאוד הם הגרמנים הם אף דאגו ל"קצרן" - יהודי - שישב ויכתוב את פרוטוקול המשפט.

לשופטים נאמר כי לפי כללי המחזה שהמוח גרמני יכול להמציא, רצוי מאוד כי העונש שיושת על הנאשמת לא יפחות מחמישים מלקות. השופטים היהודים שנאלצו לשחק לפי הכללים "הסבירו" לנאשמת כי למרות עונש המוות שיוטל עליה, אם תשתטח אפיים ארצה, תתייפח ותתחנן על נפשה, יופחת עונשה לעשרים וחמש מלקות ואולי יתמזל מזלה ותיוותר בחיים.

המשפט נפתח, הקטגור היהודי היפך בחובתה של אחותו היהודייה וטען כי יש להעניש את הנאשמת במלא חומרת הדין וזאת למען יראו וייראו ולא יזידון עוד. הסניגור לעומתו ביקש רחמים על בת עמו ודיבר על ליבם של אחיו הדיינים למען יתחשבו בעובדה כי לנאשמת ילד רך בשנים הזקוק לה.

השופטים גזרו על הנאשמת כמתוכנן עונש של חמישים מלקות. הכל פעל לפי ה"תסריט" הנאצי. עכשיו ימתינו השופטים למשחקה של הנאשמת שתכרע על ברכיה ותמלא את חלקה בהצגת העוועים.

"למה קדר אלה בלחץ אויב?"

דוד המלך עומד וצועק: רבונו של עולם, "למה קדר אלה בלחץ אויב?" למה אני מתהלך קודר ועצבני מול לחץ האויב?

שאל הרה"צ ר' אשר פריינד: זה מה שמפריע עכשו לדוד המלך? שהוא כועס ועצוב בזמנים לחוצים כשהאויב מקיף אותו מכל עבר?! למה הוא לא צועק על עצם ה'לחץ אויב'!?

למה דוד לא זועק: רבונו של עולם - למה אתה שולח לי את ה'לחץ אויב' הזה? למה אתה מעביר אותי כאלו קשאים, כאלו מעברים, כאלו התמודדויות? למה אתה מפגיש אותי עם מצבים כל כך קשים? למה אני סובל?

כל השאלות האלה - לא קשות לדוד המלך?!

אומר ר' אשר: דוד המלך ידע את הסוד, הוא ידע - שהקדוש ברוך הוא לא שולח לך את הקשאים האלה סתם! אין לו ענין להכאיב לך סתם, אין לו מטרה להביא אותך לשאול ולשכול, לנפילה ולהתמוטטות. "כי לא תעזב נפשי לשאול" היה ר' אשר צועק בשדה, "לא תתן חסידך לראות שחת", רבונו של עולם, אתה הרי לא רוצה להזניח אותי ולתת לי להתרסק, אני לא עובר את הקשאים האלה לריק!

יש לך מטרה בכל זה, והיא - "תודיעני ארח חיים!" אתה רוצה להביא לי 'געדאנק' חדש! אתה רוצה להביא אותי לחבור אליך, להתרפקות עליך, ואת החבור הזה אני יכול לקבל רק כשאני רואה את חסר האונים שעוטף אותי!

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

דע לך - אמר החפץ חיים - שאם לא תסגור בשבת, עלול אתה להפסיד את כל רכושך!
כתוב בתורה - המשיך הרב - ששת ימים תעשה מלאכה, לכאורה קשה, מדוע מצווה התורה לעבוד ששה ימים? הרי העיקר הוא לשמור את השבת, ואם כן היה צריך להיות כתוב רק ביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה'.

שיש לי את הקמח ואת שאר החומרים המרכזים של העוגה, ולגבי השאר במקום כוס סוכר וכוס דבש אערבב שלש כוסות סוכר, במקום חלב - מים, במקום שמרים - אבקת אפיה, ועל האגוזים והחמאה אפשר בעצם לוותר... אמרה ועשתה.
מובן שהעוגה נדחתה בנימוס על ידי כל טועם, והיא טלפנה במהירות לחברתה כשהיא תמהה, מתלוננת ואפילו זועמת...

אלא - הסביר הרב - כל פרנסת האדם תלויה בשמירת השבת!
אם לא תשמור שבת, גם במשך ששת ימי השבוע לא תהיה לך עבודה!
מה הרב חושב? - לעג העשיר - וכי בגלל פסוק אחד בתורה, אסגור את בית החרושת שלי? איני מסכים!

המשיך העשיר לחלל את השבת בבית החרושת, אולם זמן קצר לאחר מכן, עיקלה הממשלה הרוסית את כל רכושו של האיש ונשאר עני וחסר כל...

"וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה'" (לה, ב)
מסופר על אחד מבני משפחת רוטשילד, שהיה שותף עם ראש ממשלת אנגליה בכל מיני עסקים, ושימש גם כיועצו.

ליל שבת אחד, בעודו יושב עם כל משפחתו לסעודת השבת, נשמעו לפתע נקישות על הדלת, בפתח עמד שליח, ראש הממשלה זקוק לך לענין דחוף ביותר.

אם מדובר בפיקוח נפש, אבוא - ענה רוטשילד, אולם אם הנושא קשור לענייני מסחר ותעשיה,

כל עוד אני תפוס בגאון, בתחושה שאני יכול לבד, כשהכל זורם ואין קשיים - למה שאתחבר אליו? למה שאחפש אותו? טוב לי בנתק שלי, במקום היבש והרחוק שאני נמצא בו...

הקדוש ברוך הוא מרעיד אותי - כי הוא רוצה לחבר אותי בחזרה! זו המטרה שלו בכל הפאבים שהוא מעביר אותי!

דוד המלך עומד ברגעים קשים של התמודדות, הקשיים מצייפים אותו מבפנים ומבחוץ, והוא יודע - שכל הקשיים האלה הם הזדמנויות של חבור, כל טפת חסר אונים היא אוצר של דבקות...

אבל כשהמח תפוס בעצב, בחשבונות, בקדרות, בהאשמה, בעצבנות - הוא מפספס את ההזדמנות לחבור! הקשיים האלה מגיעים - אבל לא מנצלים לתכלית שלהם!

קרה לך מקרה מעציב? אדם קרוב ורק לעברך מלה פוגענית? שמעת בשורה לא טובה? הפסדת בעסקה? אם אתה לוקח את זה למקום של חבור מתוך השבריריות שלך - השתמשת עם הקשי לצורך הנכון...

אבל אם אתה מעדיף להסחף אחר הרגשות, אם אתה נותן לכעס ולשברון להציף אותך - חבל על ההזדמנות שהולכת לאבוד!

וזה מה שדוד המלך זועק: רבונו של עולם, הבאת לי קשיים, הבאת לי לחץ אויב - אבל למה קודר אתה לה? למה במקום להשתמש עם הקשי לחבור - אני נסחף לעצבות וכעס?

עזר לי, אבא, להתחבר מתוך הקשי, ולא לפספס את ההזדמנות!

(נקודות של אור - ספינקא)

הלך החפץ חיים אל ביתו של העשיר, וביקש ממנו להפסיק את העבודה בשבת.
יודע אתה - אמר העשיר - כמה אני מרוויח ביום אחד? ארבעת אלפים רובל! אם אסגור את המפעל בשבת אפסיד סכום עצום. לפיכך איני יכול לסגור!

איני יכול לבוא. שבת היום. השליח חזר לאחר זמן קצר והודיע: מדובר בעסקים, אבל ראש הממשלה מוסר כי הוא מוכרח לראותך כעת. רוטשילד לא התרשם, הסיכום בינינו הוא כי בשבת אינני עובד, לא אוכל להגיע.

עוגה כזו את מהללת? וכי זוהי עוגה מיוחדת? ואם היא אישה "חכמה" במיוחד היא גם תוסיף ותאמר, למזלי הרב שיניתי וחיסרתי מהכתוב במרשם שמסרת לי! שהרי אם חלק מן המרשם יצר עוגה כה גרועה מה היה אילו הייתי מצייתת לכל הפרטים בשלמות?

הנמשל מובן. השבת כבדה על השומר רק חלק ממנה דווקא, משום שאינו שומר בשלמות! השמירה החלקית אפילו כשהיא מתמקדת במה שחשוב ביותר, אך טעמו של המרשם בשלמותו הוא המעניק את ההנאה היוקרתית, אווירת הרוממות והעונג העוטפים את שומר השבת נובעים דווקא מהצירוף של הזהירות בכל הלכות השבת.

"ששת ימים תעשה מלאכה" (לה, ב)

פעם אחת, הגיע רבי ישראל מאיר הכהן, בעל ה"חפץ חיים" לעיר אחת, ושמע כי יש שם יהודי עשיר בעל בית החרושת, המעסיק פועלים יהודים בשבת.

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

אחר כתביו המקוריים של הרמב"ם. הוא הקדיש שנים ארוכות להשלימם בצורה היותר טובה ומפוארת. באחד הימים, לבש משרדו של רבי שבתי אווירת חג, חודשים ארוכים של עמל ויגיעה באו לסיומם, כתב יד עתיק ונדיר של אחד מתלמידי הרמב"ם נמצא במצרים, ובתיווכם של שרים, שגרירים, חברי פרלמנט וראשי ממשלה במדינות שונות, הצליח רבי שבתי לרכוש את

כתב היד המיוחד מהשלטונות המצריים תמורת סכום עתק. הקלף העתיק והנדיר היה מונח על שולחנו, ועוזרו נקרא לחדר כדי לבחון עמו את כתב היד. כשכוס קפה בידו, נכנס העוזר לחדר, כשהוא נרגש לחזות בעיניו בכתב היד שכה ייחלו להשגתו. מרוב התלהבות, נתקל העוזר באחת מרגלי השולחן, וכוס הקפה התהפכה על השולחן, הישר על הקלף העתיק ויקר המציאות. היה זה עניין של שניה עד שהבינו השניים כי כתב היד העתיק, סכומי הכסף האדירים, והמאמצים חובקי העולם - הכל ירד לטמיון. מעיסה של קלף מתפורר וקפה - אי אפשר היה לעשות דבר. העוזר, שלא ידע את נפשו מרב צער ופחד, השפיל את עיניו וקפא במקומו. מרוב מבוכה ואשמה לא העז כלל לזוז, ונותר כך דומם כשמבטו נעוץ ברצפה. רבי שבתי יצא מן החדר, וכעבור שתי דקות חזר ובידו... ספל קפה, הגיש את הספל לעוזר ואמר לו:

כמדומני שכוס הקפה שלך נשפכה. קח, שתה!... דומה שכל מלה נוספת מיותרת. כמה עוצמה גלומה במעשה זה של רבי שבתי! כמה גדלות נפש! ומי יודע, אולי בעטיו של מעשה זה זיכו אותו משמים להאדיר את ספרי הרמב"ם, ולגרום איתם מהפכה של ממש בעולם התורה. (לקראת שבת - דרשו)

בפעם השלישית הגיע השליח עם איום רציני: ראש הממשלה ביקש להודיע לך, כי אם אינך מופיע מיד במשרדו, הוא מבטל את כל העסקים המשותפים שלכם, ואתה מפוטר. קיבלתי את הודעת הפיטורין, השיב רוטשילד, סגר את הדלת, ושב לסעודת השבת. צריך להבין שלא מדובר בפיטורין מעבודת המזכירות... מדובר היה בסכומי כסף עצומים שילכו לאבדון, וגם

בהפסד של כבוד ושל מעמד, אבל רוטשילד עמד בניסיון. במוצאי שבת הוא שוב מקבל הודעה - ראש הממשלה מבקש שיגיע למשרדו בדחיפות. כשנכנס רוטשילד למשרד ראש הממשלה, התקבל בחיבוק חם. אני חייב לך כסף רב - בישר לו ראש הממשלה, והסביר: היה אצלי סיני אחד, מיליארדר, דיברנו, והשיחה התגלגלה. במהלך הדברים אמרתי לו שאני מכיר יהודי שלא ימכור את השבת שלו בשום מחיר. הוא לא האמין לי, ואני התעקשתי. התערבנו על סכום עתק, ואז שלחתי לקרוא לך, בזכותך ובזכות השבת שלך הרווחתי סכום כסף עצום, "מגיע לך מחצית ממנו..." (לקראת שבת)

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם בשבת" (לה, ג) בתיקוני זוהר דרשו על חומרתה הנוראה של מדת הכעס, ובפרט ביום השבת. הגאון רבי שבתי פרנקל זצ"ל היה אוד מוצל מאש התופת הנאצית, איש רם משכמו ומעלה, תם וישר שעשה מלאכת ה' באמונה. משאת חייו היתה להוציא לאור את ספרי ה'יד החזקה' להרמב"ם במהדורה חדשה ומפוארת, נקיה מכל שגיאה וטעות ומסוננת מכל רבב. למען מטרה קדושה זו, השליך נפשו מנגד להשיג את המהדורות הראשונות של הספרים, ולהתחקות

אֲנָשִׁים מְחַפְּשִׁים סְגֻלוֹת לְפָרְנָסָה, לְפָתַח אֶת שַׁעְרֵי הַשָּׁפַע, לְזָכוֹת לִישׁוּעוֹת וּלְבָרְכָה עַד בְּלִי דִי. וְזֶה לֹא תִמְיָד מִתְמַמֵּשׁ כְּמוֹ שֶׁרְצִינוּ. לָמָּה אֲנַחְנוּ לֹא תִמְיָד מְקַבְּלִים אֶת הַשָּׁפַע? הָאֵם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָלִילָה מִקְמָץ אֶת יָדָיו מִלְתֵּת לָנוּ? הַפְּסוּק הָרִי אוֹמֵר אַחֲרַי בְּמִפְרָשׁ - "וְהָרִיקוּתִי לָכֶם בְּרָכָה - עַד בְּלִי דִי!" הַבוֹרָא מְשַׁפֵּיעַ בְּרָכָה לְעוֹלָם - בְּלִי סוּף!
מֵצֵד שְׁנֵי אֲנַחְנוּ לֹא רוֹאִים אֶת הַשָּׁפַע הַזֶּה בְּחֻשְׁבוֹן הַבִּנְיָן... לְהִיכֵן הוּא נֶעְלֵם? אוֹמֵר הַפְּרִי הָאָרֶץ: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אֲמַנָּם מְשַׁפֵּיעַ כָּל הַזְּמַן שָׁפַע שֶׁל בְּרָכָה וִישׁוּעָה, אֲבָל לָנוּ אֵין אֶת הַכֹּלִים לְהַכִּיל אֶת הַשָּׁפַע!
אֵיךְ בּוֹנִים כְּלִי לְהַכִּיל בְּרָכָה? הַמְשָׁנָה כְּבָר מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ: לֹא מֵצֵא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלִי מִחֻזִּיק בְּרָכָה - אֲלֵא הַשְּׁלוֹם!
מָה זֶה 'שְׁלוֹם'? לְחִיוֹת בְּשְׁלוֹם וּבְחֻבּוֹר עִם עַצְמִי, עִם הַסְּבִיבָה - וְעִם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְקַבֵּל אֶת עַצְמִי, אֶת הַסְּבִיבָה וְאֶת מָה שֶׁה' עוֹשֶׂה אֵתִי, וְלִשְׁמַח עִם כָּל זֶה. אָדָם שֶׁמִּתְנַגֵּה בְּהַצְלָחוֹת שְׁלוֹ - לֹא מַחְבֵּר לְשִׁלְשֵׁת הַמְעַגְלִים הָאֵלֶּה. הוּא חוֹסֵם אֶת הַכֹּלִי!
מֵאִידֶךָ, אָדָם שֶׁמִּתְלוֹנֵן עַל הַכְּשָׁלוֹנוֹת שְׁלו - גַּם הוּא לֹא חֵי בְשְׁלוֹם, גַּם הוּא חוֹסֵם אֶת הַכֹּלִי...
אִם אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהִכִּין כְּלִי אֲמֵתִי לְקַבֵּל אֶת הַשָּׁפַע - הַדְרָךְ הַיָּא לְקַבֵּל אֶת עַצְמִנוּ, לֹא לְתַת לְהַצְלָחוֹת לְסַחֲרָר אוֹתָנוּ, וְלֹא לְהִנִּיחַ לְכְשָׁלוֹנוֹת לְשַׁבֵּר אוֹתָנוּ. וְכַפִּי שֶׁה'אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל' מוֹיִז'נִיץ הִיָּה אוֹמֵר: חֲסִיד אֲמֵתִי לוֹמֵד לְדַעַת שֶׁ'הִרְבָּה' - זֶה לֹא יוֹתֵר מְדִי, וְ'קִצְצַת' - זֶה לֹא מְעַט מְדִי...

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת ויקהל - תשובת המשקל

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל... ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה" (שמות ל"ה, כ')

גדושה התלהבות ורגש.

נשמתם התלהבה באור הנצחי, ואהבת ה' התפרצה בליבם עד שיצאו מכל גבולות הטבע. הם היו מוכנים לנדב ולהביא בלי הפוגה, כי אין גבול לאהבת ה'. בלי הצו של משה היו עדיין עומדים בנדבתם ובתשוקתם להביא.

תופעה זו מראה התגלות הנפש שבאדם, שהיא חלק אלוהי ממעל ולדבר שממעל אין קיצבה ועמידה, אין סוף ואין תכלית להתדבקות האור הקטן באור הגדול. הניצוץ כשמפיעים אותו לתחייה, הריהו נעשה לשלהבת י-ה.

הניצוצות הרוחניים האמיתיים כאשר נוגעים בהם נגיעה בעלמא, פורץ בהם מיד זרם של אור עליון שמשתפך והולך ללא מעצור. זו המציאות של החומר הרוחני.

חז"ל אמרו: "אדם מתקדש עצמו מעט מקדשין אותו הרבה, מלמטה מקדשין מלמעלה" (יומא ל"ט ע"א). צריך רק לגעת בנקודת האור ואז אין כבר גבול לאור, כי אין לו אמצע ואין לו סוף. כמאמר שלמה המלך "משכני אהריה נרוצה" (ש"ש א', ד').

במדרש כתוב (תהילים ק"כ): "שיר המעלות", שיר למעלה אין כתיב כאן, אלא שיר המעלות, לומר לך כשישראל עולים, אינם עולין מעלה אחת אלא למעלות הרבה הן עולין".

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות מברשת ציון

זמני ליל

יום	כניסת ליל	צאת ליל	היגיון תפא
י"ג	17:07	18:19	19:01
ט"ד	17:25	18:17	18:57
ט"ה	17:26	18:18	18:59
ט"ו	17:26	18:19	19:00

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי

שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן גינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת גינה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרוור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזירי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזירי בן פרחיה- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מורה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגנט רותי בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שילוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזירי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה - ארבע פרשיות-שקלים

מה הן ארבע פרשיות ומה עניינה של פרשת שבת שקלים?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

ארבע פרשיות הן פרשיות מיוחדות שחז"ל תיקנו לקרוא בנוסף לפרשת השבוע בארבע שבתות לאורך חודש אדר שסמוך לניסן. בשנה רגילה הקריאה נעשית בחודש אדר ובשנה מעוברת באדר ב'. השבתות עצמן נקראות בשמות מיוחדים: 'פרשת שקלים', 'פרשת זכור', 'פרשת פרה' ו'פרשת החודש'.

זמן קריאת פרשת שקלים בשנה מעוברת היא בשבת שלפני ראש חודש אדר ב' ובשנה פשוטה בשבת שלפני ראש חודש אדר (או בשבת עצמה כאשר חל בה ר"ח אדר). בשבת מוציאים שני ספרי תורה. בספר השני קוראים פרשת שקלים (ספר שמות ל', י"א-ט"ז). אם שבת זו חל גם ראש חודש, במקרה שכזה מוציאים שלושה ספרים: בראשון קוראים את פרשת שבוע, בשני את פרשת ראש חודש ובשלישי את פרשת שקלים.

הסיבה לתקנת חז"ל שקוראים פרשת שקלים היא מפני שבזמן ביהמ"ק באחד בתי הדין היו מכריזים בכל ערי ישראל שכל אחד מישראל חייב לשקול מחצית השקל הקודש ולהביא לביהמ"ק. ממעות מחצית השקל שהתקבלו מיום ראש חודש ניסן והלאה היו מקריבים קורבנות מתרומה חדשה. **מקורות:** מגילה (כט.). ירושלמי (שקלים ב.). טור וש"ע סי' תרפ"ה.

עוד חז"ל אמרו: גלוי וידוע לפני הקדוש ברוך הוא שעתידי המן לשקול שקלים על ישראל, כמו שנאמר: **וְעֵשְׂרֵת אֲלָפִים פָּרָה כֶּסֶף אֲשֶׁקוּל עַל יְדֵי עֲשֵׂי הַמְּלָאכָה** (אסתר ג, ט). לפיכך הקדים שקליהם לשקליו. **מקורות:** מגילה (יג:). לכן אנחנו גם קוראים בשבת זו פרשת שקלים.

האשכנזים והתימנים מפטירים בספר מלכים ב' פרק י"ב פסוקים א' ו"ז ואילו הספרדים מתחילים בפרק י"א פסוק י"ז. ההפטרה עוסקת בנדבת העם לבדק הבית בבית המקדש.

אם ראש חודש חל ביום ראשון אחרי שבת, נוהגים לומר בסוף ההפטרה גם פסוק ראשון ואחרון של הפטרת 'מחר חודש'. בשבת שקלים, אם הטעות התגלתה בספר הראשון שבו קוראים בפרשת השבוע, עדיף לגלול את ספר התורה השני ולסיים בו את קריאת פרשת השבוע ולאחר מכן יגלול אותו לפרשת 'כי תשא' מכיוון שהפרשיות לא רחוקות אחת מהשנייה. כך עדיף יותר משיוצאו ספר תורה אחר.

אם המפטיר טעה ולאחר שקרא בס"ת פרשת שקלים קרא את הפטרת השבוע, אם נזכר באמצע ההפטרה, מפסיק ומפטיר: "ויכרות יהוידע" ויברך את ברכות ההפטרה לאחריה ואין צורך לחזור ולברך ברכה ראשונה של ההפטרה. אם לא נזכר עד שסיים את הפטרת השבוע וברך ברכות שלאחריה, יש אומרים שצריך לחזור ולברך ברכות ההפטרה לפנייה ולאחריה כדי להפטיר: "ויכרות יהוידע" כתקנת חז"ל ויש אומרים שחוזר ומפטיר: "ויכרות יהוידע" בלי ברכות. מאחר וסב"ל לכן יחזור להפטיר "ויכרות יהוידע" ולא יברך. הוא הדין בשאר ההפטרות של ארבע פרשיות. **מקורות:** 'ללקוט יוסף מועדים' עמ' רסח.

זְהִירוֹת בְּבֵין אָדָם לְחֵבְרוֹ

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א סיפר ששמע מראש כולל חשוב בבני ברק: לפני כמה שנים היו לי שני אברכים בכולל שהחלטתי להוציא אותם מהכולל. האברכים אומנם למדו, אבל בכל אופן החלטתי שהיות ואני מתאמץ רבות כדי להביא כסף לכולל, אני רוצה אברכים טובים יותר. לא רציתי לפגוע בהם ולכן הודעתי בסוף הזמן שאני סוגר את הכולל.

בתחילת הזמן הודעתי שאני פותח את הכולל מחדש והזמנתי את כל האברכים חוץ מאותם שני אברכים. עברו כארבע שנים. היו לי ארבעה ילדים שהגיעו לפרקם. כל שידוך שעלה על הפרק, מיד ירד, למרות שגם השדכנים הודו שבניי הם בחורים טובים ואין לזה שום סיבה הגיונית. התחלתי לפשפש במעשיי עד שהגעתי לאותו מעשה עם שני אברכים אלו. חשבתי שאולי האברכים הבינו שבעצם כך הוצאתי אותם מהכולל והם נפגעו ממעשה זה. ניגשתי לאחד האברכים שהוצאתי אותו מהכולל. הוא אמר לי: "אני הבנתי את מעשיך, אבל ב"ה מצאתי לי כולל אחר ואין בליבי שום תרעומת כלפיך".

ניגשתי לאברך השני והוא אמר לי שהוא אכן הבין מה שעשיתי והוא נפגע מאוד מהמעשה. הוא לא חושב שהוא היה גרוע כך שהיה צריך להוציא אותו מהכולל ומאז אין לו כולל חילופי. התחלתי לדבר על ליבו שימחל לי וגם נתתי לו אלף שקל כפיצוי ואכן הוא מחל לי בלב שלם. למחרת הציעו לבני שידוך ובתוך תקופה קצרה הוא התארס. למדתי מוסר השכל גדול-גם אם יתכן שאני צודק, מכל מקום בין אדם לחברו זה משחק באש וצריך מאוד להיזהר מכך. לפעמים מותר להוציא אברך מהכולל אבל אם מדובר בדיני נפשות – צריך להתייעץ לפני כן עם אדם גדול.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חייג במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

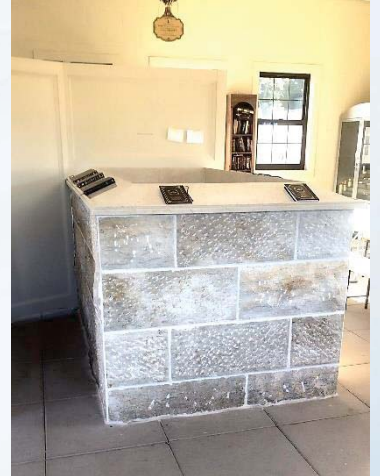
אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב מרדכי הגר מויז'ניץ זצ"ל

הגאון הצדיק האדמו"ר הרב מרדכי הגר זצ"ל מויז'ניץ המכונה 'רבי מוטלה'- נולד ב-י"ח תמוז ה'תרפ"ב (1922) בגרויסוורדיין שברומניה. בילדותו היה קשור לסבו, האדמו"ר רבי ישראל (ה'אהבת ישראל) שהתגורר בסמוך. למד אצל הגאון רבי יהודה סגל רוזנר ותקופה קצרה בישיבה של האדמו"ר רבי יואל טייטלבוים בסאטמר שברומניה. בהמשך למד בישיבת 'קרן לדוד' בעיר בראשות הרב יוסף גרינוולד מפאפא. רוב השנים שהיה בחור למד לצד אביו. כשהיה כבן 18 פרצה השואה. הוא, אביו וכל משפחתו ניצלו ממנה והם עברו לבוקרשט שהפכה מרכז לפליטים. לאחר המלחמה חזר לגרויסוורדיין ולימד תורה לבחורים פליטי מלחמה. בשנת ה'תש"ה (1945) התחתן. אשתו נפטרה לאחר שנה מדלקת ריאות. לאחר מכן התחתן עם אחותה ונולדו להם 14 ילדים.

בשנת ה'תש"ח (1947) מאחר ולא הצליח להשיג אשרת כניסה לארץ ישראל הגיע עם חמיו לארה"ב והתחיל לשמש כרבם של חסידי ויז'ניץ בארצות הברית, בהתחלה בבורו פארק ולאחר מכן בויליאמסבורג, שם ייסד בית מדרש. בחודש תמוז ה'תשכ"ד (1964) עבר למונסי והקים שם קהילה. בהמשך העביר את ישיבתו לעיירה קייאמישא לייק (גיברס) שבהרי קטסקיל וסביבה התפתחה קהילה נוספת של חסידיו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תשל"ב (1972) שני בניו הוכתרו לאדמו"רות: רבי משה יהושע הגר כאדמו"ר מויז'ניץ בישראל ורבי מרדכי כאדמו"ר בארצות הברית, תפקיד אותו מילא במשך 46 שנים. עונות מופלא. דאג לכולם כבניו. השתתף בצרת הזולת כאילו מדובר בצרתו הפרטית. נפטר ב-כ"ט אדר ה'תשע"ח (2018). חי כ-96 שנים. ציונו במונסי.

אביו: האדמו"ר ר' חיים מאיר. **אימו:** מרת מרגליא. **נשותיו:** מרת פיגא מלכה (זיווג ראשון- רבי יעקב יוסף מסקווירה. נישא בשנת ה'תש"ה 1945), מרת סימא מירל (זיווג שני- אחות אישתו). **מרבותיו הגאונים:** אביו, האדמו"ר ר' חיים מאיר (ה'אמרי חיים), סבו, האדמו"ר ר' ישראל (ה'אהבת ישראל), ר' יהודה סגל רוזנר (ה'אמרי יהודה), האדמו"ר ר' יואל טייטלבוים מסאטמר, ר' יוסף גרינוולד מפאפא. **ילדיו:** מרת ציפורה (נישאה לר' אברהם דב טברסקי, רב קהילת רחמסטריווקה במונסי), ר' פנחס שלום (היה רב קהלת תורת חיים ויז'ניץ בבורו פארק, ונפטר בחיי אביו), האדמו"ר ר' ישראל (ממלא המקום המרכזי של אביו בחצר במונסי), מרת מלכה חנה רחל (נישאה לר' ישראל אליעזר פיש, האדמו"ר מביקסאד וויליאמסבורג), האדמו"ר ר' מנחם מנדל מקייאמישא לייק שבהרי קטסקיל, האדמו"ר ר' יצחק יוחנן מויליאמסבורג, מרת הינדא (נישאה לר' יהוסף בנציון רוטנברג, האדמו"ר מקוסון בבורו פארק), האדמו"ר ר' אליעזר זאב בירושלים, האדמו"ר ר' דוד מלונדון, האדמו"ר ר' אהרון ממונטריאול. מרת חווה רייזל (נישאה לר' אהרון מנחם מנדל טברסקי), האדמו"ר ר' ברוך שמשון בבית שמש ובבני ברק, מרת גולדה (נישאה לר' יצחק יחיאל מיכל מוסקוביץ, רב קהילת שאץ במונסי), מרת ברכה (נישאה לר' נחמן יוסף טברסקי).

פעם אחת מרן רבינו היה צריך לנסוע לברזיל כדי להתרים נדיבי עם לטובת מוסדותיו הקדושים. כשהחליטו כבר על שבת מסוימת בה ייסע הרבי, לגבאים נודע שבשבת זו ייעדרו כמה נגידים גדולים מהעיר. הם שאלו את הרבי אם הוא מסכים לדחות את נסיעתו לשבוע לאחר מכן שכן רק אז יחזרו הנגידים לעיר והרבי הסכים. לאחר זמן, התקשר הרבי למקורבו ואמר לו שנודע לו שבשבת לאחר מכן מתקיימת שמחת האויפוף לאחד ממתפללי בית המדרש, ולכן אינו יכול לנסוע בשבת זו והוא חוזר לתוכנית המקורית ויסע לברזיל בשבת קודם. הגבאי אמר לרבי שאי אפשר לעשות כזה דבר, שכן יהיה זה הפסד גדול והוסיף שהרבי עלול להפסיד בכך 300,000 דולר! **לכן כדאי לנסוע בשבת לאחר התוכנית המקורית** אבל הרבי סירב בנחרצות ואמר: "איך אני יכול לנסוע, הרי יהודי שמתפלל בבית מדרשו עושה שמחה, הרי זו שמחה שלי. איך אוכל לנסוע אז ולא להשתתף בשמחה?".

לא עזרו כל הטענות על הפסד הממון הרב. אכן הצדיק הפסיד את הסכום הזה. 18 שנים אחר המקרה אמר אחד במקרה לבעל השמחה שבגללו הרבי הפסיד \$300,000. הלה תמה עד מאוד: "ממתי הרבי הפסיד בגללי כסף?". הוא סיפר לו את כל הסיפור. היהודי השתומם והתפעל מאוד, שכן הרבי לא אמר אפילו מילה אחת שנשאר להשתתף בשמחתו למרות שזה גרם לו הפסד כה גדול ואפילו לא ציפה לקבל ממנו ברכת 'יישר כח' על כך...

"יהודי אחד סיפר שהיתה תקופה בחייו שהיה מסובב ל"ע בחבילות של צרות ויסורים. בתקופה ההיא הוא נכנס אצל רבינו ופרק את כל אשר על ליבו. הוא בכה בכי תמרורים על סאת צרותיו ויגונו. הרבי האזין בכובד ראש לדבריו, ניחמו, עודדו, בירכו ונפרד לשלום. היהודי יצא מחדרו. אותו אדם מספר שכאשר יצא, הוא היה מאוד שבור כי היה בטוח שהרבי כשישמע את כל צרותיו ויסוריו רח"ל יבכה יחד עימו. בפועל הרבי רק שמע את דבריו, עודדו וברכו, אבל לא בכה עימו. היתה לו הרגשה שהרבי לא מרגיש כל כך את מצבו העגום.

למחרת החליט להיכנס אל בנו של הרבי (מלפנים אב"ד וויזשניץ-מונסי, וכעת כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-מונסי שליט"א) ותינה בפניו את צערו, שאתמול היה אצל אביו וסיפר לו את כל צרותיו ויסוריו והוא מרגיש שהרבי לא השתתף עימו כל כך כמו שציפה, שכן הרבי לא בכה עימו, והוא מאוד שבור מזה. מיד כששמע את דבריו שאל אותו: "זה אתה?!" - היהודי הסתכל עליו בתימהון, הרבי שליט"א המשיך לספר: "היום בבוקר נכנסתי אצל אבי, וראיתי שהוא מאוד עייף ועיניו אדומות מבכי ושאלתי את אבי: 'מה אירע?'. הוא אמר לי: 'אתמול נכנס אלי אחד עם חבילה של צרות ויסורים איזונים רח"ל. ממש לא יכולתי לישון מרוב צער. נשארתי ער כל הלילה ואמרתי תהלים בשבילי...'.

הסיפורים מעובדים מתוך 'נועם שיח' - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקווד

כְּחָה שֶׁל תְּפִילַת רַבִּים

להשיב לאמא.

בסופו של דבר החוקרים פלטו מפייהם שתי מילים שגם הם לא היו מובנות לאמא בתחילה. רק לאחר מכן האמא תפסה את עומק הדברים.

"תפילת רבים", היו שתי המילים שהחוקרים האמריקאיים אמרו לאמא.

רק כאשר סיימו את הסיוור במחלקה ניגש אחד החוקרים שהיה פרופסור בכיר מאוד בתחומו באחד מבתי החולים היוקרתיים באמריקה ואמר לאמא כדברים האלה:

"אנחנו הגענו במיוחד מארה"ב כדי להוסיף מידע מקצועי על המחקרים שלנו. אבל אתם יהודים חרדיים ומאמינים באלוקים לכן אתם לא יכולים להיות שותפים למחקרים שאנחנו עושים".

"אתם נמנים על קבוצת אוכלוסייה חריגה שלא יכולים להשתתף במדגם. הממצאים המאפיינים אתכם הם שונים ויוצאי-דופן מכל החולים האחרים".

האמא פתחה עיניים גדולות ולא הבינה את כוונתו. החוקר ראה את מבטיה של האם ואמר: "מה שהתכוונו כשאמרנו 'תפילת רבים'. ברגע שיש אצלכם חולה, אתם מארגנים תפילת רבים".

"בזכות התפילה מצבו של החולה משתפר בהדרגה. אם כן, לשם מה אנחנו צריכים לבזבז זמן ולעצור ליד בנך החולה ולהתעניין מה קורה אצלו?".

"הרי 'תפילת הרבים' שלכם משנה את כל המצב והחולה יבריא. לכן לא יעזור לנו גם אם החולה ישתמש בתרופות שעליהן אנחנו עושים את המחקרים!".

עלינו להפנים את התשובה של הפרופסור הגוי. אם כך נראה המושג 'תפילת רבים' בעיני אנשים רחוקים מתורה ומצוות ואם גם הם מבינים ומכירים בערכה של התפילה, כמה הדבר מחייב אותנו להמשיך ולהתפלל לפני בורא עולם ולבקש מאיתו יתברך שישלח רפואה שלימה לכל חולי עמך בית ישראל!

אגב, במוצאי שמחת-תורה תלמיד-חכם נוסף ניגש אל הרב יצחק זילברשטיין וסיפר סיפור דומה שהתרחש בבית חולים אחר.

גם שם היה מדובר באותה חבורת חוקרים שהגיעה גם לבית החולים ההוא, כדי לבצע את המחקר.

קבוצת החוקרים ניגשו לכל חולה ושאלו מספר שאלות. כשהגיעו אל קרובת-משפחתו שהיתה חרדית, דילגו עליה ואמרו ש'החרדים משבשים להם את המחקרים'.

להלן הסיפור, המעובד מתוך 'קול ברמה'. יש בסיפור זה ללמד אותנו עד כמה גדולה תפילת רבים ואפילו הגויים יודעים ומכירים בדבר.

הגאון הרב יצחק זילברשטיין שליט"א סיפר הרב יעקב-ישראל פוזן ששמע את הדברים ממקור ראשון. במשפחה פלונית יש בן חולה ל"ע שמאושפז כבר תקופה ארוכה באחד מבתי החולים הגדולים בגוש דן.

באותם הימים לבית החולים הגיעה קבוצה של חוקרי רפואה בכירים מארה"ב. הם ביקשו לערוך מחקר על מחלות מסוימות ועל התרופות בהם החולים משתמשים.

לשם כך הם בחרו להגיע לבית-החולים ולבקר את החולים באופן אישי. הם רצו לשמוע מקרוב על הסימפטומים המאפיינים של המחלה התוקפת אותם.

החוקרים הגיעו אל המחלקה שבה מאושפז הילד החולה. הם התעכבו דקות ארוכות ליד כל מיטה והתעניינו אצל החולים על מצבם ועל התופעות המתרחשות אצלם במשך כל תקופת המחלה.

למרבה הפלא, כשהגיעו אל מיטת הילד החרדי החולה, הם הביטו בו לרגע אחד קצר. כשראו כי מדובר בילד חרדי, הם בחרו שלא להתעכב ליד מיטתו ולא החליפו איתו אפילו מילה אחת.

אימו היתה במקום באותו הזמן ושמרה על הבן. התנהגותם של החוקרים הבכירים נראו לה מוזרים ביותר. היא תהתה: "מדוע הם לא התעכבו ליד מיטת הבן?".

היא החליטה לברר את העניין. היא ניגשה אל הקבוצה שכבר שהו ליד מיטתו של חולה אחר, כשהם שואלים ומתשאלים את החולה ורושמים לפניהם את התשובות שענה.

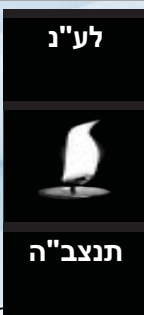
היא שאלה בקול: "למה אתם מתנהגים בצורה שכזו? וכי אנחנו כיהודים חרדיים נחשבים בעיניכם כמוקצה ואי אפשר אפילו לדבר איתנו?".

החוקרים שלא הבינו את השפה העברית לא ידעו מה היא אומרת. אחד האנשים התנדב לתרגם את דבריה הכואבים של האם היהודייה.

החוקרים שמעו את הדברים והם פלטו מפייהם כמה מלים באנגלית. הפעם האם היא זו שלא הבינה כלל מה הם אומרים.

היא חזרה שוב על השאלה והם חזרו שוב על דבריהם ואף אחד לא הבין את השני. על קבוצת החוקרים נמנה גם יהודי דתי והם נראו כמתייעצים איתו על סגנון התשובה שיש

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה מרים בן דבורה ז"ל אקבלי יוסף חיים בן נוסכה ז"ל ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל אריה בן מרים ז"ל דוד יצחק בן פרתה ז"ל אלון בן סעדה ז"ל גורג'יה בת נעימה ע"ה אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה אליאור בן פרידה ז"ל מאיר בן נעמי ז"ל שושנה בת נעמי ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאיל ישועה בן סטה מקנין ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי יזיז בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זהרה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל קסאנש בת דגיטו ע"ה סוליקה בת עישה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה חיים חמוטל בן רינה ז"ל

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

הדלקת הנר: 17:21 צאת השבת: 18:22 רבינו תם: 18:57 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויכרות יהוידע (מלכים ב' יא), שבת שקלים, שבת מברכין.

או צרות הפרשה

פרשת "זיקהל"

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה" [לה, ב].

אמרו רבותינו: לא אמר 'תעשה' אתה אלא 'תעשה' – מאליה. דע לך הקב"ה עושה לך את המלאכה! אדם עבד במלאכתו וראה ברכה בעמלו, הוא סבור שהוא עשה את המלאכה. טעות בידו! לא הוא עשה את המלאכה, אלא הקב"ה עשאה.

על כך אומר הכתוב: "לא אל גומר עליי", הקב"ה גומר בשבילך את העבודה. לכן, לאחר שהקב"ה גמר לך את מלאכתך בששת ימי המעשה, אתה מצווה לשבות ממלאכה ביום השביעי.

אומר רבנו האר"י ז"ל: צריך לכוון היטב בפסוק "ויהי נועם" שאומרים במוצאי שבת, שהוא ממשיך את הכוח לכל השבוע. כל מעשי האדם, הן עבודות שמים והן עבודות חול, תלויים במפתח הזה של הפסוק "ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו".

במוצאי שבת, מיד לאחר שמונה עשרה אומרים אחינו האשכנזים פסוקי "ויהי נועם". הספרדים מקדימים ואומרים: "שובה ה' עד מתי והנחם על עבדיך". אומרים לקב"ה: ברוך ה', זכינו לשמור את השבת, עכשיו אנחנו יוצאים לימות החול, אנא, גאל אותנו! "שמחנו כימות עיניתנו שנות ראינו רעה".

עוד אומר רבנו האר"י ז"ל, שיש להיזהר מאוד בסעודה רביעית במוצאי שבת, ויאכלו בו לפחות כזית פת – אומר רבנו האר"י – מין הסעודה הזאת מתברכת האכילה של כל ימות השבוע. כשם שתפילת "ויהי נועם" היא מפתח לכל התפילות והמלאכות של השבוע, כך הסעודה הרביעית של מוצאי שבת היא המפתח לכל הסעודות של כל השבוע (דורש ציון).

"וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה" [לה, ב]. בשבת אין צורך ב"פנים חדשות".

חתן וכלה חוגגים את שבעת ימי המשתה במשך שבעה ימים לאחר חתונתם. בכל יום עורכים סעודה לכבוד בהשתתפות מנין אנשים, ובסיומה מברכים על היין, ואומרים את השבע ברכות. על שם זה מכנים את הסעודות הללו "שבע ברכות".

אך יש דין, שכדי שאפשר יהיה לברך שבע ברכות, צריך שיהיו בסעודה "פנים חדשות", דהיינו, אדם שלא השתתף בחתונה. התוספות שם מבארים, שיסוד הדין של "פנים חדשות" הוא, שעל ידם מתרבה השמחה לחתן וכלה, וכאשר יש ריבוי שמחה מברכים שבע ברכות.

אולם הדין הוא, שבשבת לא צריך פנים חדשות. הפסוקים דנים לגבי סעודה שלישית, ולהלכה נוהגים שגם בסעודה שלישית מברכים שבע ברכות אף בלי פנים חדשות.

מה הטעם שבשבת לא צריך "פנים חדשות"?

התוספות (שם) אומרים, כי עיקר עניין ה"פנים חדשות" הוא, שמרבים עבורם בשמחה ובסעודה, והרי גם לכבוד השבת עצמה מרבים בשמחה ובסעודה.

ה"שפת אמת" מתרץ על פי המובא במדרש על הפסוק "ויברך אלוקים את יום השביעי" – במה ברכו? – ברכו באור פניו של אדם, קידשו באור פניו של אדם.

מוסיף המדרש: "לא דומה אור פניו של אדם כל ימות השבוע לאור פניו בשבת".

פניו של האדם מאירות בשבת, נמצא שכל אדם בשבת נחשב ל"פנים חדשות" (דורש ציון).

"וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה" [לה, ב]. לא עוד חודש... התחל מעכשיו!

האדמו"ר רבי שלום מבעלזא זצ"ל, שחי בתקופתו של הרש"ש, היה מכונה ה"שר שלום" מבעלזא. הוא היה צדיק גדול, וגם חכם גדול. יהודי פשוט היה בעירו, שהחל להדיר רגליו מבית הכנסת. לא בא לתפילות בימי חול, ואף מתפילות שבת החל להעדר. יום אחד פנה אליו הרבי ואמר לו: "כבר כמה וכמה ימים שלא ראינוך בבית הכנסת, האם חש אתה בטוב?".

השיב האיש בשפל קול: "ברוך ה', שלומי טוב, אך קשה לי לבוא לתפילות".

"קשה?" תמה הרבי. "קשה ליהודי, שהוא ב"ה בריא ושלם, לבוא לבית הכנסת?! איך יתכן כדבר הזה?!"

"הייתי רוצה לבוא להתפלל", התנצל האיש, "אך מה אעשה ויש לי כרמים ושדות תבואה, והיכול רב ב"ה, והעבודה רבה. אין לי זמן לבוא לבית הכנסת להתפלל".

החל הרבי לעורר את לבו לאיוולת שבהתנהלותו הרעה. הקב"ה נותן לו שפע וברכה גדולה, והוא מתנהג בכפיות טובה, ועובר עברות ר"ל?!

תוך כדי שיחה, התברר לרבי שלא זו בלבד שאותו אדם מפסיד את התפילות במניין, אלא שהוא גם מחלל שבת ר"ל, בעובדו בשדה ובכרם בעצם יום שבת קודש. "אינני מחלל שבת להכעיס, חס וחלילה", אמר האיש, "אלא שהעבודה רבה..."

ראה הרבי עם מי יש לו עסק, והחל לעורר את לבו בדברי מוסר המתאימים לאדם כמוהו. הדברים שיצאו מלבו הטהור של הרבי, נכנסו אל לבו של אותו אדם ואמר לרבי: "מקבל אני על עצמי לשמור שבת, אבל בבקשה ממך, רוצה אני להתחיל בישום הקבלה החשובה הזאת רק עוד חודש..." הביט בו הרבי בעיניו החודרות, והאיש התנצל: "ובחודש הזה אנחנו עומדים בעיצומו של הקציר, והעבודה רבה במיוחד. אנא, ייתן לי הרב דחיה רק לחודש אחד..."

אמר לו הרבי: בא ואספר לך סיפור. יהודי אחד היה בעיירה, שהיה חוכר את בית המזיגה של הפריץ. פרנסתו הייתה ברווח, אם כי לא בנקל, כי הוכרח לשהות שעות רבות בחברתם של כל שכורי העיירה הגויים.

היהודי החוכר היה מקפיד תדיר לבוא אל הפריץ ולשלם לו את דמי החכירה עוד לפני התאריך שהוסכם ביניהם, כדי שיהיה הפריץ שבע רצון, ולא יעביר את זכות החכירה לאדם אחר, הפריץ נעזר ביהודי החוכר גם בשטחים שונים שלא היו קשורים לבית המזיגה. הוא העריך את תבונתו של היהודי, וסמך על נאמנותו המלאה, שהוכחה שוב ושוב.

יום אחד התאספו באחוזה של הפריץ רבים מידידיו הפריצים, ועשו להם חגיגה גדולה, אכלו ושתו והשתכרו. תוך כדי שיחת מרעים סיפר כל אחד מהם על המתרחש בעירו, ועל הכבוד וההערצה שהתקבלו, ועושים עצמם כאנשי שלומכם, אבל אם תעמידו קם הפריץ בעל הבית ואמר: "אולי יש סביבכם אנשים שמחנפים לכם, ועושים עצמם כאנשי שלומכם, אבל אם תעמידו אותם למבחן, תצפה לכם הפתעה גדולה, ולא דווקא נעימה. לי, לעומת זאת, יש יהודי חוכר, שהוא מכבד אותי באמת ובתמים, והנו נאמן לי ללא גבול".

"כן, וודאי", לעגו הפריצים. "גם כאן הכול עניין של אינטרסים..."

התעצבן הפריץ, שלח את שליחיו, והביאו את היהודי אל טרקלין האחוזה, העמיד הפריץ את היהודי מול שלושים הפריצים החברים ושאלו: "האם אתה רוחש לי כבוד?"

"איזו שאלה!" השיב החוכר מיד. "כבוד גדול עצום ורב..." "האם אתה נאמן ליי". – "ודאי וודאי", הצהיר החוכר בלהט, "ללא שום גבול וסייג!"

"האם כל מה שאורה לך לעשות – תעשה?"... "אכן, כן", ענה החוכר בהיסוס.

"ובכן", קרא הפריץ בקול תרועה, "מורה אני לך להמיר את דתך!"

"אוי ואבוי", לחש החוכר, ודמעות זלגו מעיניו. מובן שצריך היה להכריז מיד, בכל תוקף: "יהא אשר יהא, לא אתנצר בשום פנים ואופן!" אך הוא היה אדם פשוט, בור ועם הארץ וחלש אופי, ולא עמד בניסיון.

הפריץ לקחו לכניסה, הטבילו שם במים המאוררים, ואמר לו: "זהו, מהיום אתה נוצרי".

מאחר שהוא היה, כאמור, בור מופלג, לא ידע החוכר שגם אילו היו שופכים על ראשו אגם שלם של מים מאוררים, לא היה הופך על ידי זה לנוצרי, אלא נשאר ביהדותו. החוכר חשב, אפוא, שהפך באמת לנוצרי, ושוב אינו צריך להניח תפילין ולשמור שבת. חזר לביתו ואמר לאשתו: "התהפך העולם, מהיום אנחנו נוצרים, לא יהודים".

חלף שבוע, והפריץ ראה שפני היהודי אינם כתמול שלשום. תוגה גדולה אופפת אותו, ונראה שלא אכל ולא ישן מזה זמן מה.

"מה ארע לך?" שאל הפריץ. "מדוע כה נפלו פניך?"

"וואיך לא יפלו, אם מכרת את אמונתך ואת דתי כדי למצוא חן בעיני אדם, בשר ודם!"

"אתה יודע מה?", השיב הפריץ, "אם כל כך מפריע לך להיות גוי, תחזור להיות יהודי".

אורו פניו של האיש. חזר לביתו, ובישר לאשתו בשמחה גדולה, "ברוך השם, אנחנו שוב יהודים! הפריץ ויתר על הוראתו!"

"אוי", לחשה האישה, "בדיוק עכשיו! עוד ימים בודדים יחול חג הפסח, ואני כבר חשבת שלא אצטרך לעבוד קשה לנקות את הבית מחמץ. אולי תבקש מהפריץ, שידחה את ויתורו עד אחרי פסח?"

"איזו אישה שוטה", הזדעק היהודי, בשומעו את סיפורו של הישר שלום. "תמהני, איך מסוגל אדם להיות אוויל עד כדי כך!" – אמר לו הישר שלום, "ישמעו אזניך את אשר מדבר פיהך..."

ענה הבין היהודי את הרמז העב אשר רמז לו הרבי, וקיבל על עצמו לשמור שבת כהלכתה, ללא כל שהות (דורש ציון).

"ויקהל משה" [לה, א].

בַּבְּתִּינָנוּ בְּעֵלֵי אֲגָדָה אֲמֹרִים: מִתְחַלֵּת הַתּוֹרָה וְעַד סוּפָה, אֵין בָּהּ פְּרָשָׁה שְׁנֵאמֹר בְּרֵאשֶׁה יִיְקָהֵל אֱלֹא זֹאת בְּלִבְדָּה, אָמֹר הַקָּבָ"ה: עֲשֵׂה לְךָ קְהָלוֹת גְּדוֹלוֹת, וְדַרְשׁ לַפְּנֵיהֶם בְּרַבִּים בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת, כְּדִי שְׂיִלְמְדוּ קוֹמָד דְּזֹרוֹת הַבָּאִים לְהַקְהִיל קְהָלוֹת בְּכָל שַׁבָּת וּשְׁבָת, וְלִכְנֹס בְּבֵתִי מִדְּרָשׁוֹת לְלַמֵּד וּלְהוֹרוֹת לִישְׁרָאֵל דְּבְרֵי תּוֹרָה... (יְלֻקוֹט שְׁמֵעוֹנֵי).

שני אברכי חמד מבני ברק, עוסקים בפעילות נמרצת של קירוב רחוקים בעיר גבעתיים. במהלך פעילותם, פגשו קבוצת נערים שחלקם גילו התעניינות ביהדות. האברכים הבינו שקיים סיכוי טוב שנערים אלו יהיו גרעין לימודי חר' חדשה לצעירים. בסוף שיחתם, סיכמו עם הנערים שיערכו מסיבת "עונג שבת" בליל שבת, באולם קטן צמוד לבית כנסת מקומי.

הנערים הביאו חברים נוספים, וגם דאגו לכיבוד עשיר, והאברכים הגיעו מבני ברק, וחיוקו את הנערים בדברי תורה משמחים, וזמירות שבת. וכך גם בשבתות הבאות מפגש ה"עונג שבת" התקיים כשכל פעם מתווספים בס"ד עוד ועוד נערים, ובכל פעם הם מחכים בצפייה למפגש הבא...

באחת השבתות, שרר מזג אוויר שרבי, והאברכים הגיעו ל"עונג שבת" שטופי זיעה, לאחר הליכה רגלית ארוכה. אחד הצעירים החליט שעליו לשמח את הרבנים שכה טרחו להגיע בחום הנורא... הוא יצא וחזר כעבור כמה דקות עם ששיית בירות צוננות. "יש על הבירות הכשר בד"ץ - הכריז בשמחה - עכשיו קנית את זה לכבודכם בקיוסק הסמוך".

מה יעשו כעת האברכים? האם רשאים לשתות מהבירה שהנער התמים רכש עבורם בשבת או לא?

השיב מו"ר הגאון זילברשטיין שליט"א: רבותינו קנסו והשתמש בתוצר שנעשה תוך חילול השבת הקדושה. קנס זה מכונה בשם "מעשה שבת". וכך שנינו בשולחן ערוך (אוי"ח סי' ש"ח ס"א): "המבשל בשבת, או שעשה אחת משאר מלאכות שבת, במזיד - אסור לו לעולם, ולאחרים מותר למוצאי שבת מיד. ובשו"ג - אסור בו ביום [עד לצאת השבת] גם לאחרים, ולערב [במוצאי שבת] מותר גם לו מיד".

אולם, בענייננו נראה שמן הדין היה מקום להקל ולשתות מהבירה שנקנתה בשבת באיסור, ואין בזה איסור של "מעשה שבת", כיון שבעצם הבירה לא נעשה חילול שבת, שכן היא הוכנה בימות החול, ורק כאשר חילול שבת נעשה בעצם המאכל בשבת [כגון שבישלוהו בשבת] אין ליהנות ממנו, (יעוין בביאור הלכה סי' ש"ח ס"א ד"ה אחת).

אמנם, למעשה נראה שיש בזה משום חילול ה' וחילול כבוד השבת, בכך ששותקים ונהנים מדבר שמצער את אבינו שבשמים. ולכן, יש להימנע משתיית הבירה, ויש להסביר לנערים היקרים בתבונה, שמשום כבוד הקב"ה שציווה לשמור על השבת הקדושה, לא נשתה מהבירה הזו! (אחת שאלת).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מוניה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מוניה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניז'ה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
דעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לעיין
אמריד
רבי
יששכר
בן הרב
מנחם
הצרפתי
זצ"ל

שבת קודש כט אדר א' תשפד: הדלקת נרות: ירושלים: 5:07 תל-אביב: 5:22 חיפה: 5:12 מוצאי שבת: ירושלים: 6:20 תל-אביב: 6:22 חיפה: 6:21 ר"ת: 6:59

פרשת ויקהל

מנוחת שלום ושלוה

לשמור על שלוה ורוגע, במיוחד בשבת קודש, ולא להצית אש המחלוקת והכעס על הזולת!
נלמד בדרך רמז מהפסוק: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (פרק לה-ג)!

וכתב השל"ה הק' (וכן מובא בספר העקידה): רומז לאש המחלוקת ואש הכעס, שצריך האדם להזהר שלא לבער אותו עולמית, ומכל שכן ביום שבת קודש שאין בוער אש של גיהנם. והכועס בשבת או עושה מחלוקת ח"ו, גורם להיות הגיהנם בוער בו. ב"מ.

טבעו של יום השבת הוא המנוחה והקדושה. הגאון רבי שמואל יפה אשכנזי זצ"ל כתב בפירושו "יפה תואר" (על המד"ר בראשית יא) שגם נהר סמבטיון מעיד על מנוחת יום השבת: "כי חול נהר סמבטיון, לכל מקום שיקחוהו יסאר בתכונותיו הנפלאות. ומה הן תכונותיו? גועש ורועש הוא כל השבוע וביום השישי בין השמשות ינוח מרעשו וכבר שמענו שהובא מעט חול ההוא בעשישית, והיה מתנדנד כל ששת ימי השבוע ובשבת היה נח".

גם באגרת המיוחסת להרמב"ם מובאת עדות דומה: "נהר סמבטיון מושך חול כל ששת ימי המעשה וביום השביעי הוא נח. וכבר הביאו בימי הזקן הצדיק הנגיד אבי אבא ז"ל צלוחית אחת מהחול הזה, והיה "מסבב" כל ששת הימים ונח בשביעי, והדברים אמיתיים..."

כתב הגאון רבי אליעזר פאפו זצ"ל (בספרו יעלזו חסידים): "ועל אחת כמה וכמה יזהר מאוד בשבת וביו"ט בשלום הבית שלא יתקוטט ולא יכעס עם אשתו ועם אנשי ביתו דכתיב (ישעיה נח-יג) "וכיבדתו". וזהו כבוד השבת, שלא יריב בו. זכר לדבר, דמרגלא בפומיה דאינשי לומר "שבת שלום".

יש לראות את הכעס והמחלוקת כסכנה מוחשית, כפי שרואים את השריפה הפורצת בבית ומאיימת לכלות כל חלקה טובה. רק כך נשכיל להבין מדוע מיהר אברהם אבינו להפרד מלוט [אף שוודאי היה לו ענין לקרבו] כאשר פרץ הריב בין רועיו לרועי לוט.

המשיל זאת החפץ חיים (בשיחות הח"ח - ח"ב) לשריפה הפורצת בעיירה שכל בתיה עשויים מעץ ומקורים בקש, ואז כאשר בית אחד עולה בלהבות, מתפשטת האש במהירות לבתים הסמוכים ומשם לרחובות הסמוכים עד שמסוגלת לכלות את כל בתי העיירה. בעת כזו מצלצלים הפעמונים להזעיק את כל הדיירים שירתמו בכוחות משותפים להדביר את האש, ואף שכל אחד דואג לבית שלו, בכל זאת כאשר מתלכדים כולם לכבות את האש רצים כולם למוקד האש, כדי להאבק בה שם, ולא כל אחד בפתח ביתו.

אך מה קורה כאשר האש משתוללת ועוברת במהירות מבית לבית ע"י רוח חזקה עד שאין בכח כולם להשתלט עליה, או-אז כל אחד יחוש לביתו כדי להציל מנכסיו את מה שאפשר טרם שיהפוך ביתו לאפר ויפסיד הכל.

כך נהג, איפוא, אברהם אבינו כאשר ראה כי הריב שפרץ בין הרועים עומד להתפשט ולהפך למריבה גדולה, לאש השורפת כל הנקרא בדרכה ומכלה כל חלקה טובה. כשראה אברהם שאין ביכולתו להשתלט עליה ולכבותה, החליט, כי עליו להציל לכל הפחות את חלקו שלו וזאת ע"י הפרדות מלוט וחבר מרעיו.

מנוחת שלום ואחווה...

סיפר כ"ק האדמו"ר, גאב"ד ערלוי -

רבי יוחנן סופר זצ"ל: בחודש תמוז תשי"ז הגיע כ"ק האדמו"ר מבעלז - רבי אהרן רוקח זצ"ל להתישב ליד הישיבה בירושלים עייה"ק. בשבת הראשונה לבואו, נקהלו רבים לקבל פניו. ההתקהלות גרמה רעש לשכנים שלא נמנו על שומרי התורה והמצוות, והם החלו לעשות מהומות ואחדים מהם אף זרקו אבנים...

כשנודע הדבר לאדמו"ר במוצאי שבת, ביקש ממספר חסידים שיכינו בקבוק משקה ועוגיות מפוארות כדי להביאם לאותם שכנים, בצירוף הודעה שמכויון שבא לגור כאן, רוצה לכבדם ולאחל להם הצלחה וכל טוב.

בדרך זו הצליח האדמו"ר לפייסם, להשקיט את האווירה הסוערת, ולקררם בשלום באחווה ורעות. ובזה נהפך לבס של אותם שכנים להיות למעריציו של האדמו"ר.

הלמות עמלים

"מנוחת שלום ושלוה

והשקט"...

סיפר הגה"צ רבי חיים פלאגי זצ"ל: "פעם

אחת בליל שבת קודש בשנת תקע"ה, כשהייתי דר עם שכנים אחרים, שמעתי שהשכן היה עושה קטטה עם אשתו אחר הקידוש, על דברי מאכל.

"תיכף ומיד קמתי מעל שולחני והלכתי לביתם וישבתי ליד שולחנם. כשראו אותי נבהלו נחפזו, ועשו שלום ביניהם, ומאז בכל פעם שהיה רואה אותי, היה מחזיק לי טובה, ואומר לי: אותו הלילה היה לי לאות ולזכרון, שלא עשיתי עוד קטטה עם אשתי עד שעברו ימים ושנים".

כף החיים

להיות קשור ומאוחד עם הרבים באהבה ושלום!

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "זיקהל משה את כל עדת בני ישראל... אלה הדברים אשר צוה ה'" (פרק לה-א)

ומבארים המפרשים: מכיוון שהפירוד והמחלוקת הוו מאז ומעולם גורם לערעור היסודות... וכידוע בעוון מחלוקת ושנאת חנם נחרב בית המקדש, לפיכך עתה בהקמת המשכן מקהיל משה את עם ישראל, ומכניסים יחדיו כדי שיהיו מאוחדים, שכן השלמת המשכן וקיומו תלוי באחדות העם.

בימים אלו כאשר הסכנה גוברת מיום ליום, בחוץ תשכל חרב רח"ל ומחדרים אימה, העיצה הידועה להנצל מגזירות רבות ורעות ומכל מיני מרעין בישין היא כח האחדות והשלום. רק בכח האחדות יש ביכולתו של עם ישראל לעמוד כצוק איתן מול אויביו ולגבור עליהם. וכדברי חז"ל הידועים (תנחומא - שופטים) "בזמן שישאל עושי חבורה אחת, אפילו ע"ז ביניהן, אין מדת הדין נוגעת בהם"... וכן במד"ר (בראשית לח-ו) גדול השלום וכו' עיי"ש.

ואכן מובא בפירוש רש"י, שהשלום מונע "כורת ומחבל", עה"פ "ואם מזבח אבנים... כי חרבך הנפת" וגו' (סוף יתרו) "שהמזבח מטיל שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, לפיכך לא יבוא עליו כורת ומחבל! והרי הדברים ק"ו ומה אבנים שאינן רואות וכו' ע"י שמטילות שלום אמרה תורה לא תניף עליהם ברזל, המשים שלום בין איש לאשתו, בין משפחה למשפחה, בין אדם לחברו, על אחת כמה וכמה שלא תבואהו פורענות".

ואולם האחדות הזו צריכה להיות מכוונת למטרה אחת: לחזק את הדת. את קיום התורה והמצוות, ולרומם כבוד השי"ת וכנאמר (דברים לט) "ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל" וכפירש"י: בהתאספם יחד באגודה אחת שלום ביניהם, הוא מלכם, ולא כשיש מחלוקת ביניהם!

באחת האסיפות לחיזוק הדת הכריז **התפץ חיים** בתום שיחתו כדברים האלה: "על כן חוב קדוש מוטל על הרבנים הגאונים שליט"א, ועל כל יראי ה' האמונים בה' ובתורתו, שבכל אתר ואתר, להיות מאוחדים, בעיצה אחת ובכוונה אחת, אך ורק לחזק את דתינו ולרומם את כבוד שמו יתברך. וצריך להיות לכולם רצון אחד - לעשות רצון אבינו שבשמים. ללכת בדעה אחת ובכוונה אחת ולהתרחק ממחלוקת והתפלגות..."

נמצאנו למידים שהאחדות והשלום הם חלק בלתי נפרד מעצם עבודת ה'. וכביאורו המאלף של **כ"ק האדמו"ר מאוז'רוב - רבי משה יחיאל אפשטיין** זצ"ל (בספר **באר משה**) שביאר בדרך דרש את הפסוק (דברים כט-יח) "והיה בשומעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלך... לא יאבה ה' סלוח לו... והבדילו ה' לרעה מכל שבטי ישראל..."

ולכאורה תמוה מאוד: וכי פתי הוא אותו חוטא, לחשוב שהקב"ה יעלים עינו ממנו. וכי יעלה על הדעת שהעולם הפקר ח"ו, וא"כ כיצד תתכן מחשבה כזו אצל החוטא שיתברך בלבבו, כי שלום יהיה לו ויכול ללכת בשרירות ליבו?

אלא ביאר אדמו"ר מאוז'רוב שמאחר והחוטא יודע את הסוד הזה שגילו לנו חז"ל בגודל כוחה של האחדות [שאם אחדות ושלום ביניהם ינצלו מהסכנה אף אם חוטאים], מה יעשה אותו חוטא כדי להציל עצמו? הוא פשוט ישתדל לנהוג עם כולם בשלום ואחדות בכדי שלא תוכל מדת הדין לשלוט עליו, וימשיך להיות בהפקרות כמו שבא לו. וכדברי הכתוב: "והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלך", כלומר אהיה ב"שלום" עם כולם כדי שאוכל להמשיך "בשרירות לבי" מתוך הנחה שהשלום והאחדות יגנו עליו.

על כך מזהירו הכתוב: "לא יאבה ה' סלוח לו"... וכל כך למה? הרי סוף סוף כח השלום והאחדות אמורים להצילו (כמו שביארנו לעיל) אלא התשובה כפי שממשיך הפסוק: "והבדילו ה' לרעה מעל שבטי ישראל". הקב"ה ימנע ממנו את ה"אחדות" הזו ע"י שיבדיל אותו מכל שבטי ישראל ושוב לא יהיה לו מה שיגן עליו. אלא במקום אחדות ושלום: יהיו לו "פירוד והפלגה".

נמצאנו למסקנה: אחדות אמיתית היא אכן כח עצום להגן מפני כל סכנה. אך ה"דבק" המאחד, השומר היטב מפני אחדות מזוייפת, שלא יבואו ה"מאוחדים" לידי פירוד, הוא בקיום התורה והמצוות!

להיות נכלל עם הרבים...

סיפר רבי אברהם רייסנר זצ"ל: "בבחרותי למדתי בישיבת פוניבז'. בשנים הללו היו חדרי הפנימיה של הישיבה מוזנחים ודחוקים עד מאוד. כאשר הגיע הגביר ר' יעקב גיזונדהייט זצ"ל לבקר בישיבה, הזדעזע למראה עיניו, כיצד לנים בחורי הישיבה בחדרים, ועל כן החליט להקים בנין נוסף שיהיו בו חדרי פנימיה נוחים יותר, ואכן הוקם הבנין והיה בו מקום למספר מצומצם של בחורים".

במצב זה, אך טבעי היה שחדרים אלו יהיו מיועדים לבחורים ה"מיוחסים" יותר. פנה אלי **הרב מפוניבז' - רבי יוסף שלמה כהנמן** זצ"ל שהיה מיווד עם הורי וידע שכן יחיד אני, ואמר לי: "לך יש מקום בבית גיזונדהייט". התלבטתי האם לעבור לשם.

"הלכתי להתייעץ עם **החזון איש** ושאלתי מה עלי לעשות. השיב לי החזון איש: "אל תלך לשם! תישאר בישיבה עם כלל הבחורים". והוסיף החזון איש לספר לי את המעשה הבא:

"כאשר נחלה הגאון **רבי מאיר שמחה זצ"ל (בעל האור שמחה)**, רצה הגאון **רבי אלחנן וסרמן** זצ"ל לשלוח מברק לישיבת מיר בכדי שיתפללו עליו. אך רבי מאיר שמחה התנגד לכך ונימוקו עמו:

"אלישע שאל את האשה השונמית "היש לדבר לך אל המלך?" אותו יום היה ראש השנה ואלישע ביקש להתפלל עליה לפני הקב"ה בראש השנה. השיבה לו האשה: "בתוך עמי אנכי יושבת" (מלכים ב' ד, כג). אינני רוצה להיות יוצאת מן הכלל. רצוני להיות בתוך עמי, פשוטה כמו כולם ונכללת עם כולם. איני חפצה שתתפלל עלי במיוחד.

"למדנו מכאן - הפטיר החזון איש - "שצריך ללכת עם כולם. להיות נכלל עם הרבים. לקיים "בתוך עמי אנכי יושבת" ולא להיות שונה ונפרד מן הכלל".

מעשה איש

"אין הצדקה לפרוש מהכלל"...

באחד הימים שקדמו למלחמת ששת הימים, כאשר הציבור בארץ הקודש היה נתון במתח וחרדה מהשמעות והאיומים על מלחמה קריבה, ניגשו לגאון **רבי שלמה זלמן אויערבאך** זצ"ל תלמידים המתגוררים בחו"ל ושאלוהו: הואיל וההורים מודאגים מאוד, רוצים שבנם יחזור לביתם ולא יהיו בארץ בזמן המלחמה, האם לשוב? השיב רש"ז: "בוודאי שאם ההורים מבקשים צריכים לשמוע ולחזור לבתיהם..."

כשהגיע תשובתו של רבי שלמן זלמן לאזני אחד האברכים בעל משפחה, נפנה לרש"ז ושאל אותו: "יש לי קרובים מצד אשתי הגרים בחו"ל והם דואגים מאוד מהמצב בארץ. הם הודיעו לי שהם מוכנים לשלוח כרטיסים לאשתי ולילדים שיהיו בביתם בחו"ל עד אחרי המלחמה האם להענות להזמנתם?"

תמה רש"ז על עצם השאלה והשיב בפליאה: "איני מבין כלל מה השאלה. מה יש לדאוג, הרי עם ישראל הוא עם אחד ומאוחד! כולם קשורים זה עם זה בגורל אחד. כוחו של העם באחדותו. ומה שיקרה לכל עם ישראל יקרה גם לר' ישראל וממילא אין שום הצדקה לפרוש מן הכלל.

מפי השמועה

מעלה לאדם אשר נשאו לבו אותו להטיב עם הזולת מעל ומעבר למה שנתחייב ! נלמד מהפסוק: "ויבואו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אותו" (פרק לה-כא)

וכתב האור החיים הק': "דע כי יש שתי דרגות במתנדבים, האחד הוא המתנדב ברצון נפשו כפי יכולתו וערך ממונו, ולכזה יקרא "נדבה רוחו". והשני הוא המתנדב יותר מיכולתו מגודל טביות לבו, ולזה יקרא "נשאו לבו". פירוש: שהלב מנשאהו ומעריכו בערך עשיר יותר ממה שהוא... ופתח במעולה שבשניהם ואמר כל איש אשר נשאו לבו. ודקדק לומר תיבת איש, לשון חשיבות, וכנגד השני אמר וכל אשר נדבה רוחו ולא אמר איש כי אינו חשוב בערך הראשון. עכ"ל.

מצינו רבות בכתובים, שכאשר אדם נשאו לבו ונדבה רוחו אותו לעשות פעולות טובות כרצון השי"ת בכל הענינים, הן בין אדם למקום והן בין אדם לחברו, ואינו מחשב אם "יכול" לעשותו, אלא רק אם "צריך" לעשותו, ובוטח בהשי"ת שיתן לו סייעתא דשמיא, בעשייתו, מסוגל לפעול ולהצליח אף מעל ומעבר ליכולתו הטבעית.

ובזה היתה גדלותו העצומה של ישראל כאשר הקדימו "נעשה" ל"נשמע" שעל כך נשתבחו ישראל כשיצאה בת קול ואמרה "מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו" כדכתיב "ברכו ה' מלאכיו גיבורי כוח עושי דברו לשמוע בקול דברו". ומכאן שישנה גבורה מיוחדת, שלא כדרך הטבע, במה שמקדימין נעשה לנשמע עד כדי כך שנחשב כ"סוד" הידוע רק למלאכים.

וכל כך למה? משום שכמו שמלאך מוכן לכל שליחות שתוטל עליו, ברצון שלם ובבטחון מוחלט ביכולתו, ולא שייך שיהיו אצלו ספיקות וחששות [המצויים אצל בני אנוש] שמא לא יצליח לבצע שליחותו, כי אין לו אלא את ציוו ה' בלבד! כך האדם שמקדים את ה"נעשה" ל"נשמע", היינו שאינו נכנס לשום חשבון של יכולת אישית אם יוכל או לא, אלא מנוי וגמור עמו ברצון מוחלט לעשות, בכל מצב, את שנצטווה, וממילא מעמיד עצמו מראש כמו שאין גבול ליכולתו. וזה עצמו מרומם ומנשא אותו אף מעבר ליכולתו הטבעית הידועה לו, בבחינת "ויגבה לבו בדרכי ה'".

לדרגה נשגבה כזו התכוון האור החיים הק' כשביאר את לשון הפסוק "נשאו לבו" שפירושו שהלב מנשאהו ומעריכו בערך עשיר יותר ממה שהוא, שהיא הדרגה המעולה בב' דרגות המתנדבים, ולכן קראו הכתוב "איש" - אשר נשאו לבו, לשון חשיבות.

"איש אשר נשאו לבו"...

מעשה באברך שלוח משכינו סכום של אלפיים דולר ולפתע הוצרך לנסוע בדחיפות לחו"ל. ומכיון שזמן הפרעון יכול בזמן שהותו בחו"ל, על כן נזדרז קודם הנסיעה לפרוע לשכנו את ההלוואה. ומכיון שמיחר מאוד, סמך על המלוה שיקרא את השטר-חוב אך לדאבונו המלוה שכח...

לאחר ששב האברך מחו"ל הגיע המלוה לתבוע חובו. וכאשר אמר לו הלווה, הרי כבר פרעתי לך, הכחישו. בא הלווה להתייעץ עם הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל, מה יעשה?

לאחר שחקר ודרש רבי אברהם בטיבו של השכן המלוה, אמר: "אני ממליץ לפרוע פעם נוספת את החוב, כיון שזוהי השקעה כדאית לחיות עם השכן בשלום, ומכן שאין לך אפשרות לעמוד בזה, אני אתן לך את הסכום, רק אבקש ממך שלא יידע מזה איש, שהרי אם ידעו, יבואו לכאן רבבות איש... ואין רעייתי חפצה בכך"....

עפ"י אגן הסהר

"מגודל טוביות לבו"...

הצדיק רבי זלמן בריזל זצ"ל, היה נאלץ לא אחת לשלם ערבויות בסכומים גדולים עבור אנשים שהתקשו בהחזרת חובותיהם, אך כל אלו לא מנעו מאיתו להמשיך להעניק את ערבותו לכל דורש.

פעם אחת, אחרי שפרע רבי זלמן ערבות גדולה בשביל לווה שלא החזיר הלוואתו, נדהמו בני המשפחה לראותו עוד באותו היום שהוא חותם על ערבות נוספת. ניסו בני הבית לעכב בעדו. אך רבי זלמן השיבם בפליאה:

"שערו בנפשכם, אם אדם שילם על אתרוג מהודר סכום גדול, והנה נפסל האתרוג, כלום עתה ימנע מלקנות אתרוג חדש ומהודר?! מה ההבדל?"

הלמות עמלים - ח"ב

זריזות למצוות

"גם אני ארוץ לחטוף מצוה"...

פעם פגש החפץ חיים באחד הגבירים הגדולים כשהוא רץ ברחובה של עיר. עצר אותו ושאלו: מדוע הנך רץ ולאן מועדות פניך? השיב לו הגביר: "לתלמוד תורה פלוני" תמה החפץ חיים ושאלו: "אם כן, מדוע צריך אתה לרוץ הרי הם כבר יבואו אליך?"

סיפר לו הגביר, כי ראה בבוקר אדם שהפסיד סכום כסף גדול, והבעלי חובות אצים רצים וממהרים לחטוף נכסיו. "ראיתי שכולם רצים וחוטפים, אמרתי איפוא, לעצמי, גם אני ארוץ לחטוף מצוה..."

מאיר עיני ישראל

"אל תחמיצנה"...

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: באחד מימי שישי החורפיים, כאשר היום היה קצר במיוחד, למדתי עם גיסי הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל. והנה הופיע אדם והציע שידוך שהתאים לבחור יתום על מנת שרבי חיים יסייע בענין.

"כאשר סיימנו ללמוד, התפלל רבי חיים תפלת מנחה ומיד בסיום התפלה הלך בעצמו לביתה של האלמנה כדי להציע את השידוך לבנה היתום, אין לתאר את גודל תדהמתם של בני הבית בראותם את רבי חיים מגיע לביתם בשעה דחוקה כזו, כשעתיים לפני כניסת השבת, בשביל להציע שידוך. ורבי חיים ראה לנכון לנהוג כך, כפי שהורונו חז"ל

"מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה".. הלמות עמלים

לבצע בזריזות כל פעולה טובה שמזדמנת לו לעשות לזולתו!

נלמד מהפסוק: "והנשאים הביאו את אבני השהם" (פרק לה-כז)

וכתב רש"י: אמר רבי נתן מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחילה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה: אלא כך אמרו נשיאים: "יתנדבו ציבור מה שמתנדבין, ומה שמחסירין אנו משלימין אותו, כיון שהשלימו ציבור את הכל שנאמר "והמלאכה היתה דים" (פרק לו-ז) אמרו נשיאים מה עלינו לעשות, הביאו את אבני השהם וכו'. ולפי שנתעצלו מתחילה נחסרה אות משמם "והנשאים" כתיב. עכ"ל.

שנינו במסכת אבות (פרק ב-כ) "היום קצר והמלאכה מרובה והפועלים עצלים ובעל הבית דוחק". וביאר הגה"צ רבי ירוחם ליבוניץ זצ"ל (בספרו דעת חכמה ומוסר - ח"א) כי "בעה"ב דוחק" היינו שהקב"ה, כביכול, אינו ממתין אלא ממחר ודוחק מאוד. אין השכינה מתעכבת אלא מדלגת על ההרים, מקפצת על הגבעות, ועל האדם לרוץ ולמהר אחרי הקב"ה כביכול, עד שאין לו שהות להתעכב אף לא לרגע קל, כי אין ממתנינים עליו כלל.

וכמו שאדם החפץ לפגוש את חברו העובר ליד ביתו, הרי בידועו שהלה יעבור ולא יחכה, וודאי שכשישמע דפיקתו הראשונה יחוש בכל מהירותו לקראתו, ומיד יפסיק לשם כך כל עיסוקיו בידועו שבהתעכבותו מעט קט יעבור הלה לדרכו, אל אחת כמה וכמה עליו למהר כשיודע שבעל הבית - הוא הקב"ה - דוחק ואינו ממתין עליו כלל.

והיה אומר הגה"צ רמ"א שטרן זצ"ל - משגיח דקמניץ: כל איחור בעשיית מעשה טוב נענש אדם על כך! וכפי שמצינו אף אצל גוים שנענשו על שאיחרו מלהתגייר כמובא בגמרא (יבמות מה:): מפני מה מעונין הגרים? מפני ששהו עצמן להכנס תחת כנפי השכינה, אעפ"י שבשעה זו עדיין גוי הוא, אך מכיון שהיה בו ניצוץ טוב להתגייר ולא הזדרז לכך, לכן נענש.

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מעשה-נורא

י"ג כסלו תשפ"ג.

השעה: 17:20 – חמש ועשרים – בערב.

טלפון בהול מאחי "שרוליק במצב לא טוב!"

* * *

שרוליק הוא אחי האומלל, שגורל-החיים לא היטיב עימו. את הטלפון אני מקבלת כשהוא בן 55, אדם גרוש. ללא אישה, ללא ילדים. מסכן, בודד וגלמוד.

למה בודד? למה גלמוד? הוא יש לו משפחה!

התשובה עצובה למדי. שרוליק הכיר במצבו ופשוט התבייש מאיתנו – המשפחה. העדיף להיות את חייו במקום שלו, בשקט. כך גם לא חשש שהוא מפיל את עצמו עלינו. מכביד על המשפחה.

הוא חלילה לא התנתק, הקפיד להופיע בכל השמחות המשפחתיות – אך בכך בעצם התחיל והסתיים הקשר המשפחתי שלו. מגיע לשמחה, מאחל מזל-טוב, משתתף, והולך לדרכו למקום מגוריו בבני-ברק.

איך הוא הגיע לבני ברק? בעודו בחור למד שם בישיבה. כאשר השתרג עול-החיים על צווארו, נמשך בחזרה לאותו אזור. לכאורה ללא תוכנית מסוימת איך ומה. אבל יש בעולמנו אנשי חסד, יהודים עם לב חם ורגיש. הם קלטו אותו, הבינו שמדובר באדם ללא מוצא, ופשוט הפכו את העולם כדי להנעים את חייו.

תקשיבו טוב: הם דאגו לו בקביעות, ואף סידרו לו מקום מגורים!

וזו בעצם הסיבה שאני חושפת כאן את הסיפור: כדי להודות ולהביע הכרת-הטוב לקהילת "סאטמאר" בבני-ברק על כל הטוב בו הם עטפו את אחי זכרונו לברכה. וזה לא היה פשוט. במילים עדינות נאמר שקצת היה קשה לעמוד במחיצתו – טוב, לא אפרט יותר מידי על החיים הלא פשוטים שאחי עבר – אבל שום דבר לא עצר בעד אנשי החסד.

נחזור לאותו יום – י"ג כסלו תשפ"ג – בשעה: 17:20 בערב:

אחי, כאמור, מתקשר אלי ומודיע ששרוליק במצב לא טוב. מה קרה? התמוטט בפתאומיות בבית הכנסת בעודו רכון על ספר קדוש כדרכו, לקחו אותו לבית-חולים והוא כעת מורדם ומונשם.

בתוך פחות משעה טלפון נוסף – "ברוך דיין האמת".

והכל כל-כך פתאומי. אדם בריא, הוא היה מסכן אבל לא חולה! בן 55 בסך הכל. קורס ונעלם.

בימי ה"שבעה" אנו נחשפים שוב ושוב לאנשים, לנשים ולמשפחות שלמות שגמלו איתו חסד אין סופי. כי כפי שכבר ציינתי הוא לא רצה ליפול על המשפחה שלו, הוא התבייש מאתנו. אז אנחנו פשוט מודים על החסדים הענקיים בהם עטפו אותו בשנים האחרונות, מהמסד ועד הטפחות, ועל כך שהם כיבדו וקירבו אותו ללא סוף.

* * *

ובאותם ימי השבעה אנו גם נחשפים לסיפור נורא, ומחריד-לב, אותו שמענו מפי כמה וכמה מנחמים:

כלה שעומדת שבועיים לפני החתונה (שמה שמור במערכת מסיבות מובנות), חולמת שסבתא שלה (שכבר נפטרה) באה אליה בחלום ואומרת לה שלא תוכל להגיע לחתונה שלה (כידוע מהזוהר הק' שנשמות הסבים משתתפות בחתונות הצאצאים).

מדוע הסבתא לא תוכל להגיע? "כי הולך להגיע צדיק גדול לשמים – ואנחנו עסוקים איתו".

נו, חלום.

אבל כאשר הכלה מספרת בבוקר את החלום לאימא שלה, האימא נרעשת ונפחדת: גם אני חלמתי את זה!

החתונה אמורה להתקיים בעוד שבועיים – בי"ג כסלו...

מדובר במשפחה חסידית. הם פונים לאדמו"ר שלהם לשאול כיצד לנהוג, והלה מתייחס לענין בכל כובד הראש. מכריע שיש להקדים את החתונה ביום!

אבל מה עם הביטולים של האולם, והצלם וכו' וכו' האדמו"ר מודיע למשפחה שידאגו להם לכל ההוצאות ובלבד שאכן יקדימו את החתונה ביום.

* * *

בדיק באותו זמן – על השעון – בו הייתה אמורה לעמוד החופה המדוברת – פרח נשמתו של אחי זכרונו לברכה!

אז אנחנו הקטנים לא יודעים מה הולך למעלה. אבל כבר לימד אותנו מי שביקר שם וראה: "עליונים למטה ותחתונים למעלה".

ממילא נתעורר, נדע ונבין שאין לנו מושג וכלים כיצד להעריך את הזולת, וכיצד עלינו להתייחס לכל יהודי ויהודי!

יהיו הדברים לעילוי נשמת ר' ישראל גדליהו בן ר' דוד צבי שלמה זכרונו לברכה (אגב, יש משמעות לכך ששמו של הנפטר נרמז בתאריך הפטירה. והנה, יום י"ג בחודש הוא ראשי-תיבות של שמו ישראל גדליהו)

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

הרב וינברג: מכיוון שאנחנו בשנה מעוברת, החורף התחיל קצת באיחור, אך כבר צריך לתת את הדעת כיצד לשמור על הגוף כדי שיוכל לשמש כחייל בריא לעבודתו יתברך שמו. להלן מספר עצות מעשיות כיצד להימנע מווירוס, הצטננות ויתר חלאי-החורף: למעט ככל האפשר בצריכת סוכר, שכן ידוע שסוכר מחליש את המערכת החיסונית. וזה כולל שתיה מתוקה, קולה ואף יין מתוק. לצורך מזון – כפשוטו – ולא חטיפים. מלבד סוכר וכדו' מכילים החטיפים המון כימיקלים שאף הם מחלישים את המערכת החיסונית. מידי בוקר כדאי לשתות 2-3 כוסות מים פושרים על בטן ריקה, עם מיץ מלימון טרי אחד שחוט לתוך אחד הכוסות. לאחר מכן אין לאכול או לשתות במשך שעה, על מנת לאפשר למערכת לנקות את עצמה. בעבר כבר כתבנו אודות תה מיוחד אשר מלבד חיזוק המערכת החיסונית מכיל עוד מעלות: מוריד את הכולסטרול הלא טוב (LDL); מוריד לחץ דם; מסייע במניעת המחלה; מאזן את רמת הסוכר בדם; משפר את זרימת הדם; מונע חימצון; שומר על צלילות המוח, משפר בהירות מחשבה וזיכרון; מגרש מיגרנות. המשקה מסופק בשקיות קטנות, כמו שקיקי תה. בהשגחת בד"ץ העדה החרדית. אני עצמי צורך את התה במשך תקופות ארוכות, ומרגיש תוצאות טובות. מדובר בהשקעה קטנה של שני שקיקי תה ליום עם תוצאות טובות ומחוקות. הזמנות תה בטל' 054-5252463 (מסגרת זו היא המלצה בלבד באחריות המשתמשים)

מייל המערכת

(לתגובות, הערות, הארות וסיפורים):

alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

דיון הלכתי בשולחן השבת
הרב יוסף אביטבול שליט"א

שימוש לחבוגר ברב קו של נוער

שאלה: האם מותר למבוגר להשתמש ברב קו של נוער.

תשובה: אסור להשתמש למבוגר ברב קו של נוער, כי הוא גזל כי החברה לא מסכימה ומקפידים על זה, אף אם לא מפסידים על זה כסף.

מקור: בספר אורחות הרב וראש הישיבה כתב להקל למבוגר לעלות לאוטובוס עם רב קו נוער, עפ"י בירור שעשה המדינה משלמת באופן כללי ללא הבדל נוער או מבוגר, ומהחברה אינו גוזל משום שהתשלום הוא מהמדינה ע"ש. ומ"מ בזמנינו כתב בקונ' בירור התשלום באוטובוסים כתב בהערה 113 ששמע מהחברות שאף שמבוגר שמשלם בכרטיס רב קו של נוער אין בכך הפסד כספי, מ"מ החברה מקפיד על כך כיון שבמשרד התחבורה מקפידים ע"ז, ולפי מה שכתבתי בשם מו"ר הגר"ע פריד שליט"א להלן שכל דבר שהחברות מקפידות רק משום משרד התחבורה א"כ ה"ה בזה לכאורה יש להתיר, אך י"ל שכיון שמקפידות ע"ז במיוחד והפקח יכול לקנוס נוסע כזה, יש בזה עבירה על הוראות החבירה, מלבד זה שיכול להיות בזה חילול ה'. ואף שיש להעיר בזה שאף שלמעשה מקפידות ע"כ רק משום משרד התחבורה הרי סו"ס למעשה כל כוונתם להוריה כסף, וממילא יש כאן אומדנא שמסכימים וניחא להו. ועוד י"ל שכ"ש שחברות האוטובוסים נסחרת במניות וממילא לבעלים במניות ניחא להם בזה כיון שמרוויחים כסף מהנסיעה, ורק המנהלים המדינה כפתה עליהם מדינא דמלכותא שיעשו כן ויעמידו פקחים, ואפשר שאם ישאלו את הבעלים לא יקפידו בזה, ולכן מעיקר הדין י"ל שאין למחאות במי שמיקל בזה, אך למעשה ההוראה להחמיר בזה כיון שהחברה למעשה לא מסכימה לעלות לאוטובוס בכה"ג, ומעמידה פקחים על זה הרי הוא אסור משום גזל כנ"ל. ויש לעי' ולברר, ואם אכן יתברר שלמנהלי החבירה אין קפידא בזה לא יהיה איסור.

נקודת מבט

בדוק ומנוסה: סגולה לפרי בטן

"כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם להביא לכל המלאכה אשר צוה ה' לעשות ביד משה הביאו בני ישראל נדבה לה"

נשאלת השאלה: הפסוק הזה כפול ומכופל – לכאורה יש בו מילים כפולות: "להביא לכל המלאכה הביאו בני ישראל נדבה!" ה"קהלת יצחק" מתרץ על פי מעשה שהיה: למהרש"א הייתה ישיבה ומחמת דוחק המקום בריבוי התלמידים, נאלצו לחשוב על בניית בניין חדש, וכאשר אין כסף מה עושים? "ממכה עצמה מתקן רשייה" – מהבנייה עצמה עושים כסף. איך? עורכים הנחת אבן הפינה, ומכירים את הנחת אבן הפינה וכך עשו. הודיעו על מעמד הנחת אבן הפינה וערכת מגבית. בעיר התגורר יהודי, שרצה לזכות בהנחת אבן הפינה, אבל רצה להישאר כסתר ובצניעות. הוא מיאן שידעו מי התורם.

מה עשה? ניגש לגבאי וביקש ממנו: "רצוני לעשות איתך עסק, אתה הרי מכריז מי הקונה: "החמש מאות דולר פעם ראשונה" אתה מוסיף ומעלה את הסכום לפי הקהל "שש מאות, שבע מאות וכו'".

ראה, לך לא יהיה אכפת, גם אם יגיד משהו אלף תוסף ותכריז אלף מאה, וכן הלאה, אלפיים, אלפים חמש מאות, שלושת אלפים, שלושת אלפים וחצי – עוד ועוד. וכמובן, שלא ידעו מי הוא המעלה את הסכום. אתה תעשה את מלאכתך נאמנה, ותעלה את הסכום על השבועי – ככל שידרש".

שאל הגבאי: "אבל מה יהיה כאשר תסתיים המכירה, הרי תקנה את הנחת האבן, והנה יגלו מי התורם??!" "לא תכריז, כי הנדבן מכבד את ראש הישיבה (המהרש"א) בהנחת אבן הפינה וכך יגמר העניין כי טוב" וכך היה. הגבאי החל להכריז בקול גדול וככל שנקבו בסכומים – הוא העלה, עד שהציבור לא היה מסוגל, ואז קרא – "זכה לו, זכה לו". נו, מי הזוכה המאושר? שקט השתרר בקהל, ואז הכריז שנית: "הנדבן מכבד את הרב ראש הישיבה!" לאחר החגיגה קרא המהרש"א לגבאי וביקש לדעת את שמו של מי שכבדו וגם תרם סכום גדול כל כך לבניית הישיבה.

התנצל הגבאי כי נאסר עליו לפרסם, אמר לו המהרש"א: "טוב, אל תגלה לי את שמו, אבל תאמר לו כי אם הוא מסכים אשמח לפגוש אותו". עשה הגבאי כרצונו של המהרש"א. כאשר חלפו שעות אחדות, האיש דפק בדלת חדרו של המהרש"א הקדוש. כאשר ראה המהרש"א במי המדובר, שאל בתמיחה: "אתה הוא הנדבן, וכי עשיר גדול כל כך אתה, מהיכן כסף שמעולם לא ידענו עליו?"

"הרבי צודק" פתח האיש והשיב "איני עשיר, אבל היות ואין לי ילדים, לא זכיתי בורע קודש רצוני לזכות בזכות התורה של תלמידי הישיבה וכמו שאמר הקב"ה "ונתתי לכם בבית ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת". "כן? ככה?" קרא המהרש"א "אני מוסיף ומברך אותך – כעת היה והנה בן לשרה, והוא עוד ילמד תורה – אצלנו בישיבה בבניין החדש". כמובן שגודל לו בן זכר. חלפו השנים והילד היה לבחור צ'יק צעיר, ביקש אביו להכניסו לישיבה. מנהלי הישיבה מיאנו מכל מיני סיבות. חיך האב ככאב ואמר להם "אני כבר אסדר את העניין". הוא נכנס למהרש"א – והבחור התקבל ללא דין ודברים.

כעת ניתן להסביר את הכפילות בפסוק: "כל איש ואשה אשר נדב ליבם" מה השכר על כך? "הביאו בני ישראל נדבה להשם" – זכו להביא ילדים ואותם ילדים היו נדבה לגיון ה' יתברך כביכול. וכיון שזה היה בזכות הנדבה זה חלק מהנדבה לה'.

אור התורה
לע"נ בנימין בן רחל ז"ל

תשובות למדור ניתן לשלוח
נדב יום שלישי בשבוע
לבקס: 08-9941870
או לר"ח: 7665190@GMAIL.COM

תשובות לחידה ניתן להשיב גם בקו 'אור התורה' במס' גולפו – 077-410-39-00 שלווח 2, (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלווח 3).

חידה: איזה פרי אינו גדל כל פעם משנת שמיטה, רק אחר ג' שנים?
חידה מגיליון קודם: איזה עיר בישראל היא על שם חכם?
תשובה: חיפה (ירושלמי ראש השנה א:)

אוזניות
בלוטוס

כוס כיס
מתנת 'פוספלא'
אשדוד

כרטיספר
מתנת 'מורשת'
אשדוד

שובר
ברשת 'פרסטור'

החודש הפריים
יגדלו הפרסים
כדלהלן:

נבלאות מתורתך

פרבראות, חידושים וצימוקים הרב צבי וינברג שליט"א

מה הטעם שמשה רבינו לא נתן נדבה למשכן?

(לה,ה) קחו מאתכם תרומה לה' פל נדיב לפו

יביאה את תרומת ה' זקב וקספ ונחשת.

במדרש רבה (ויקרא א,א) עה"פ שנאמר בתחילת ספר ויקרא, "ויקרא אל משה", מובא שהיתה נפשו של משה עגומה עליו, ואמר: הכל הביאו נדבתן למשכן ואני לא הבאתי, אמר לו הקב"ה חייך שדבורך חביב עליו יותר מן הכל, שמכולן לא קרא הדיבור אלא למשה, וצ"ע מדוע באמת משה לא הביא נדבה למשכן, ובמה הוא שונה משאר ישראל שהתנדבו. ונאמרו בזה כמה ביאורים:

א. בענף יוסף על המדרש (שם) ביאר בשם היפה תואר, שכיון שמשה היה עשיר, רצה להשתתף עם הנשיאים שאמרו, שקודם יתנדבו הציבור מה שיתנדבו, ומה שישאר הם יתרמו, וכאשר הציבור השלים את הכל, לא נשאר לנשיאים להביא אלא אבני השוהם והמילואים, ולמשה לא היה אבנים אלו, ולכן לא נשאר לו מה להביא.

ב. בס' מעלות התורה (לרבי אברהם אחי הגר"א זצ"ל, הוצ' פנינים ניו יורק תש"ו, מאמרים שבסוף הספר אות יא) מובא שהטעם שלא נתן משה לנדבת המשכן, כי העיקר היה הנדיבות לב, כמ"ש (שמות כה,ב) מאת כל איש אשר ידבנו לבו, ולגבי משה לא שייך נדבת לב, שנדבת לב לא שייך אלא למי שיש לו לעצמו, ומתנדב לבו לתת משלו, אבל משה היה דבוק מעולם בהש"ת, ומה שהיה לו, לא היה חושב שהוא שלו, וא"כ איזה נדבת לב היה שייך אצלו.

ג. בס' בית אבות (לרבי שלמה זלמן זצ"ל אב"ד סוגינדט, נכדו של רבי אברהם אחי הגר"א זצ"ל, ראשי אבות פרק י"ד עמ' יא הע' ב') כתב טעם אחר בזה ממש"כ זקנו,

כי כוונת הש"ת היתה להשרות שכירתו ע"י ישראל, וציוה למשכן את לבבם ע"י שינדבו לבם, כמ"ש מאת וכו' אשר ידבנו לבו וכו', ומכל הלבבות של עם ישראל יוקם המשכן, שיכלול את כל ישראל מכל פרטיהם,

אולם משה והנשיאים לא נתנו שום נדבה למשכן משום שהנשיאים כל אחד מהם היה שקול כנגד כל שבטו, ומשה היה שקול כנגד כל ישראל, לכן הנשיאים לא נתנו דבר פרטי אלא את אבני השוהם והחושן שהשם של השבט היה חקוק על האבן, וזה נחשב לדבר כללי, ומשה שהיה כלול מכל ישראל לא התנדב שום דבר, אלא היה עוסק בהקמתו של המשכן בכללו.

ד. בחתם סופר (עה"ת פ' ויקרא) כתב שהרי כל נדבת המשכן היה לכפר על העגל, וממילא לא היה משה רשאי לתת שום נדבה למשכן שמי שאינו מחוייב אסור ליתן לקרבן ציבור, אבל אח"כ שנתרצה ה' לישראל וכיפר להם ע"י תשובה הצטער שלא התנדב למשכן, ע"ש בפ"י מהר"ז פירש את תשובת ה' למשה, שה' אמר לו שכל תכלית המשכן היא עבור דבורי איתך.

וכבר העירו על דבריו, איך אפשר לומר כן על משה, שהרי על הנשיאים היתה טענה שהיו עצלנים, ולכן נחסר אות י' משמם. [ראה חקרי לב]

«פרשת דרכים»

סיפור, חידוש ומסר מפרשת השבוע

תכנון מול ביצוע

"כאשר ציווה ה' את משה..."

המסר מבניית המשכן על פי המשל הבא: "בציור יש טעות!", פסק האיכר.

כל המבקרים בגלריה פרצו בצחוק. מה מבין עובד אדמה בציור?!... "רואים בציור ציפור נחה על גבעול, והגבעול נשאר זקוף. אבל הגבעול אמור להתכופף ממשקל הציפור", הסביר האישי.

כולם שתקו. הם הבינו שהצייר רואה את הדברים רק בתיאוריה, ודווקא איש השטח רואה את המציאות.

והנמשל: פרשת השבוע מהווה חזרה מדויקת על תיאור המשכן שפורט בפרשיות הקודמות של חומש שמות, שם הוצגה תכנית המשכן, והשבוע מסופר כיצד כל פרט התבצע על ידי אנשי השטח.

המסר מכאן הוא גדול: כשמדובר בבורא עולם, אין הבדל בין התאוריה ורמת השטח. התכנון תואם בדיוק ליכולות של אנשי הביצוע.

לכן התורה כופלת את התיאור, כדי שנסוהו ונראה שהביצוע תואם בדיוק לתכנון המקורי. כך, כשאלוקים אומר לנו לקיים מצווה כלשהי – אין מקום לטענה שהיישום בלתי אפשרי. להפך, העובדה שהוא ציווה היא הוכחה שאם נתאמץ נגלה שאנו מסוגלים. כי בגלריה של אלוהים, אותם דברים שרואים מכאן רואים גם משם...!"

בגמרא (שבת קנו ע"ב) מסופר, שהחזוים בכוכבים אמרו לאמו של רב נחמן בר יצחק, שכאשר בנה יגדל הוא יהיה גנב. מאז לא הניחה לו אמו שילך בגילוי ראש, ואמרה לו: "כסה את ראשך כדי שתהיה לך יראת שמים, ותבקש רחמים מהקב"ה שלא ישלוט עליך היצר הרע." לא ידע רב נחמן למה אמו מזהירה אותו כל כך. והנה יום אחד ישב ללמוד תחת עץ דקל אחד, פתאום נשבה הרוח והעיפה את כיסוי ראשו, מיד הרים את עיניו וראה את עץ הדקל מלא בתמרים עסיסיים ומשובחים שלא טעם מעולם, התגבר עליו יצרו, טיפס על הדקל וחתך אשכול של תמרים בשיניו...

מספרים על המהר"ם שיק (הרב משה שיק) תלמידו של החתם סופר, שכאשר היה לומד היה יושב בסוף הכיתה מרחוק, כי היה צעיר לימים יותר מכולם, ולא היה תופס טוב את השיעור, וכל הזמן הרב עקב אחריו, והיה לומד בהתמדה יומם ולילה, אבל לא תופס את החומר, שהיו דבריו של הרב עמוקים, לילה אחד ראו אותו עומד בלילה בשעה מאוחרת על יד היכל הקודש כשהוא פתוח, ובוכה לבורא עולם ואומר לו: בבקשה ממך תפתח לי את השכל שגם אני יבין ובכה ובכה, וסיפרו זאת לרב חתם סופר,

ולמחרת היה יושב כהרגלו רחוק, והרב הקשה קושיה עצומה, והנה משה הצביע לומר את התשובה, והרב רצה לעודדו והזמין אותו לידו לומר את התירוץ, ותירץ חלק מהתירוץ ואז הרב אמר להם בואו אסביר לכם את תירוץ, (שרצה לעודד אותם) והסביר להם את הדברים בטוב טעם ודעת, ואמר לו מהיום והלאה אתה יושב כאן בשורה הראשונה, ובזכות שבכה להקב"ה עלה ונתעלה עד שנהיה שרם של ישראל, והיום בספרים שלו יש את התשובות הכי חשובות, והספרים שלו לא זזים משולחננו, כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה, ומשום כך אסור לאדם להתייאש אלא להרבות בתפילות ובתחנונים לקב"ה.

מעשה בשלושה גויים שבאו לרב העיירה ואמרו לו יש איתנו שלושה יהודים ובאמרם זאת הצביעו עליהם שהרב יראה אותם. ואמרו לרב יש לך שעתיים לפדות אותם כל אחד מהם עשרת אלפים דולר ואם לא תביא תוך שעתיים אנו שוחטים אותם. הרב אמר להם אני הולך להשיג את הכסף אלא אל תיגעו בהם. והרב רץ במהירות לאנשים באזור התעשייה וביקש מהם בתחנונים שיעזרו שזה פיקוח נפש ממש והנה תרמו לו בעין יפה אלפי דולרים ובתוך פחות משעה הרב מחזיק שלושים אלף דולר.

אבל הרב הלך לשיבה שלו ואסף איזה עשרה בחורים חזקים ואמר להם בואו אתי והביא אותם לשם ואמר להם תרביצו גם לגויים וגם ליהודים בלי לרחם על היהודים, וכך עשו. והנה רואים שהיהודים שהיה עליהם זקן ופיאות זה התעופף מיד מהפנים שלהם וראו כולם שזה סתם תחפושת ובאמת כולם גויים שרצו לעשות תחבולה לגרוף כסף, ואזי שאלו כולם את הרב איך ידעת? אמר להם הרב כשאני הולך לבקש מאנשים תרומה לשיבה עשר דולר לחודש אני צריך להזיע עד שאני מצליח. ואילו כאן אספתי סכום אדיר בפחות משעה והבנתי שאת הכסף שרוצים לתת לשיבה זה מצווה מאוד גדולה ולכן זה קשה. אבל כאן שנתנו בלי לחשוב וכל כך מהר הבנתי אין כאן מצווה.

ישיבה חשובה מאוד בירושלים, המונה מאות בחורים, זקוקה בדחיפות לתרומה של מנשיירי חימום אוכל (אפשר גם יד שניה) ניתן להקדיש שם על המוצר, לפרטים ניתן לפנות: 052-7148454 | בברכת להגדיל תורה ולהאדירה

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

705

**ניתן לתרום באשראי
בנדירים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

עדיף שנה שקטה משנה נוחה

סיפר תלמיד חכם המתגורר בדרום הארץ: היינו זוג צעיר עם שני פעוטות לא קלים. אחד מהם דרש פרוצדורה מסוימת מסביב לשעון ומזון מיוחד, והמתוק השני 'סתם' היה ילד שדרש כמויות נדיבות של תשומת לב.

בימים של שגרה היו ילדינו רגועים יחסית, הילדים הוציאו אנרגיה רבה במהלך היום, אבל בתמורה ישנו מצוין בלילה.

גרנו באזור מדברי, והימים היו לפני פסח. בהחלטה של פתאום החלטנו לערוך פסח בבית. ניסע לליל הסדר, ואחר כך נשוב מיד לחול המועד בבית שלנו, בעזרת ה', יהיה נפלא. אחד השכנים נסע לירושלים לליל הסדר, היה לו רכב גדול והיה לנו בו מקום. ההחלטה עברה לפסים מעשיים, גילינו שיש לנו המון עבודה, ובנוסף הילדים היו אתנו ודרשו תשומת לב.

למרות כל הקשים הברקנו וניקינו את הבית. בכל אופן, בתוך כל המהומה, היתה הנחמה של לילה שקט, כי הילדים ידעו לישון היטב תודה לה'.

רוחות המדבר הביאו בכנפיהן ערימות של חול, אבק ופסולת, אך ברוך ה' הספקנו לנקות חדר שלם כולל משחקים.

הלילה הגיע, היינו עייפים במיוחד, רצינו מאוד לתת לעצמותינו הדואבות מנוחה.

ואז הגיעו הצרחות. התעוררנו מוסיטים, בטוחים שכנופית תנים פרצה לביתנו. אשתי רצה אל עריסת התינוק ובדקה שהוא שם. הפעוט אף הוא ישן מצונף במיטתו, ולא היתה בסביבה אף חיה רעה. ביתנו היה חשוך, התינוק החל להראות סימני התעוררות, מה שאמר שגם הוא שמע משהו. ופתאום חזרו הקולות, הפעם בעצמה אדירה. זה לא היה חלום. מיד גילינו שאלו קולות אנושיים, הם עלו מן הקיר המפריד בינינו לבין הדירה השכנה.

דרך שתי דירות ה'עמידר' העתיקות שלנו עברו הקולות היטב מכאן לשם. אלו השכנים החדשים. לא האמנו, בדיוק הם... מה קורה שם? משפחת ברקוביץ (שם בדוי) הגיעו לפני כשבוע. הרב ברקוביץ הוא יהודי נכבד ובעל בעמיו, אשתו היא רבנית מכובדת ומפורסמת.

שמחנו כל כך בבואם, הם הזכירו לנו את המשפחות שעזבנו במרכז, יהודים יראי שמים. אבל עכשיו רעד הקיר מעצמות הקולות, לרגע היה נדמה לאשתי ששומעים חבטות. אולי צריך להזמין משטרה? ואולי פרצו אל המקום מחבלים? אשתי פחדה מאוד.

מהר מאוד התעוררה המשפחה הקטנה שלנו לחיים, התינוקות הצטרפו לזעקות השבר.

שפשפתי עיניים ולא האמנתי! השמש עדיין לא עלתה על המדבר, אבל בבית שלנו כבר אמצע היום. דקות ארוכות עמדנו כמשתוממים, לא יודעים מה לעשות.

לאט לאט שכנו הקולות, הילדים נרדמו, אחרי נסיונות רבים. והנה הלילה המקרטע מגיע לסיומו. בבוקר קמנו טרוטי עיניים ליום חדש. הילדים גם הם קמו מוקדם, כאילו ישנו היטב כל הלילה. לא שוחחנו על מה שקרה, אם מתוך עייפות, אם מתוך תקווה שהיתה זו אפיזודה חד פעמית.

המשכנו איכשהו את היום, וציפינו בקוצר רוח ללילה שיבוא ויגאלנו. הילדים היו עייפים ונרדמו תוך שניות בודדות. עזבנו את כל המהומה ופינו לישון, אבל גם בלילה הזה נקרעה שנתנו לקרעים. צעקות איומות, קולות וברקים, הקיר רעד מעצמתם...

נסינו להקשיב. לא נראה היה שאי מי נמצא בסכנה. יש מישהו שצועק שם, פשוט צועק, למה? ככה. זהינו משפטי חוצפה מזעזעים, ושמחנו שאזניהם של הילדים רכות והם אינם מבינים, אבל ידענו שככה אי אפשר להמשיך, פשוט אי אפשר.

אשתי פיהקה ואמרה: "הם צריכים ללמוד את הילדים שלהם איך להתנהג, אנחנו לא אשמים שהם לא משתלטים, לפחות שיעשו את זה ביום".

שתקתי. אשתי המשיכה ואמרה: "צריך להעמיד אותם במקום. צריך לעשות את זה, אני חושבת, אי אפשר ככה".

"נחכה יום יומים נוספים", בקשתי, "אף פעם אי אפשר לדעת מה עובר על אנשים, ואסור למהר לדון אותם. הנה עכשיו השתתקו הקולות, אפשר להמשיך לישון".

אשתי אמרה "נכון, אתה צודק". התחלנו לראות שיש חוקים בסיפור הזה.

הצרמוניה הפילהרמונית מתרחשת פעם אחת בלילה, אחר כך שוק שקט במקום.

הימים היו קשים ומתישים והלילות לא פחות. היינו כעוסים מאוד. הרבה סימני שאלה היו לנו, למה הם עושים לנו את זה? והם נראים נכבדים והגונים כל כך, מה קורה שם? למה צריך לצעוק באמצע הלילה? למה? מה אנו אמורים לחשוב? איך אנו יכולים לנסות להבין את ההתנהלות הזו? כעסנו מאוד על השכנים המעירים אותנו בלילה, אבל עוד יותר כעסנו על זה שהם גורמים לנו לכעוס, גם אני וגם אשתי בעלי אופי נוח ואיננו ממהרים לכעוס.

לילה אחד החלטנו שדי, צריך לעשות מעשה. התינוק צורח, לא ישנים בלילה, לא ישנים ביום. יש גבול!!

"אני הולך אליהם עכשיו. עכשיו, ברגע זה!" קצפתי, "אי אפשר לשתוק יותר!"

"מה... מה תאמר להם?" שאלה אשתי.

"אני אומר להם שאם הם לא מפסיקים את המקהלה שלהם בזה הרגע, אני... אני קורא למשטרה, אני מספר לשכנים, אני... לא יודע מה אני עושה, אני מפסיק את זה!"

ברור היה לאשתי שאני מדבר מתוך שנה, כלומר מתוך חוסר שנה.

אשתי נבהלה לרגע, היוצרות התהפכו - כעבור רגע אמרה: "אולי נחכה קצת, הרי אתה למדת אותי שלכל דבר בעולם יש מטרה. שאלו פעם את הגאון רבי חיים עוזר גרוז'נסקי למה נברא ראש עקום, איזו מטרה יכולה להיות לתכונה נוראה כזו. מה הוא אמר? ראש עקום נברא כדי לנסות לדון לכף זכות יהודים, גם כשנראה שאין אפשרות כזו... כך שמעתי מוכך".

נצבתי על עמדי מהורהר. "את בטוחה שאת לא רוצה שאצא אליהם?" שאלתי.

"אני לא בטוחה, אבל אני רוצה שלא". מעבר לקיר התחדשו הצעקות. אשתי הציעה שנעבור לסלון. היא אמרה: "עדיף שנה שקטה משנה נוחה".

בסלון היתה הספה הנפתחת הקשה שקבלנו פעם מן השכנים שעברו. היו בה שני 'מזרני ברזל', כך כינינו אותם. את התינוק אפשר

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 980

פרשת ויקהל - "אמונה חזקה ביכולת האישית"

נפלאה של "נשיאות הלב". החלטה נחושה של נער צעיר שאמר לעצמו "אני מסוגל!" ובעקבות זה עלה ונתעלה עד שיצא שמו בישראל כגדול בתורה וראש ישיבת וולאז'ין המעטירה.

נדמה שהאמונה ביכולת להצליח תלויה במידה רבה ברצון להצליח. מי שמאד רוצה להתעלות ולהתקדם, הוא גם משכנע את עצמו כי ביכולתו לעשות זאת. אי לכך הדבר תלוי במידה רבה מאד באדם עצמו ואין הדבר תלוי כלל בכישרון. חוקרים שרצו לבדוק מה גורם לאנשים להצליח, לקחו קבוצות גדולות ובקשו מהם למלא שאלונים על הרקע שלהם מבחינת אינטלגנציה, מאגרים כספיים שעמדו או שיעמדו לרשותם ועוד פרטים אישיים. כעבור שנים רבות בדקו שוב מה עלה בגורלם של כל אלה. החוקרים גילו שכל אלה שהצליחו, לא הגיעו לידי כך בזכות כישרונות מיוחדים, מצב כלכלי התחלתי מבוסס וכדומה, אלא בגלל מכה משותפת אחד שאפיין את כולם: הם קבעו לעצמם מטרות ברורות והשקיעו מאמצים בצורה עקבית כדי להשיג מה שרצו. הם התקדמו צעד אחד צעד, בסבלנות אין קץ, לא נרתעו משום כישלון ומשבר; אלא התגברו, קמו, והמשיכו במירוץ, מתוך דביקות עקשנית במטרה. כן, כאשר אנו לא מתייאשים ודבקים במטרה, בכל הכוח, אנו זוכים לעזרה אלוהית מופלאה ולהצלחה בכל מעשה ידינו. שלמה המלך אמר "שבע יפול צדיק וקם" (משלי כד), אדם לא יכול להצליח להגיע להישגים אמיתיים בחיים אם הוא לא נכשל קודם. ולכן, כל כישלון שאדם חווה מחשל אותו לעמידות אשר מובילה אותו להצלחה המובטחת. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. רנדי הניח את הביצה בראש המתקן המזוה שעמד על שולחנו, ולחץ על כפתור "הפעל" הביצה החלה להתגלגל במורד המתקן עד שנתקלה במוט ברזל דק שבקע את קליפתה. תוכן הביצה נשפך אל תוך כוס קטנה ומערבל זעיר החל לבחוש את תכולתה במהירות. לאחר מכן התהפכה הכוס והביצה המקושקשת נשפכה אל תוך מחבת שהספיקה בינתיים להתחמם. דקה נוספת עברה ורנדי פתח את דלת המתקן, הוציא את ה"חביתה" החוצה והחל לבחון אותה מכל הצדדים. האכזבה ניכרה על פניו, כאשר גילה שהחביתה נשרפה לחלוטין וקליפות ביצה היו מפוזרות בתוכה, עוד "המצאה" שניסה להביא לעולם התבררה ככישלון נחרץ. הוא היה על סף ייאוש, כל כך הרבה תקוות תלה בהמצאה הזו שתוכל לחסוך המון עבודה ועמל לחדרי אוכל גדולים של מוסדות חינוך וכן למסעדות הארחה. הוא היה בטוח שיצליח למכור את הפטנט בכמויות מסחריות ולהתבסס כלכלית, אבל זהו ה"אב טיפוס" השלישי שהוא בונה, ועדיין אינו מצליח לבנות אותו בצורה מושלמת. זה לא היה הרעיון הראשון שעלה במוחו של רנדי בליצר, שנתיים קודם לכן הוא ניסה להמציא מטען נייד סלולרי שקולט את אור השמש וניתן להטעין באמצעותו פלאפונים. אבל לאחר שנשא אותו על גופו במשך שעה החל המכשיר לפתע לבעור ורק בנס רנדי יצא מזה ללא כוויות. שנה לאחר מכן הוא בנה מכונה אוטומטית לקיפול בגדים, שהיתה אמורה לחסוך אלפי שעות עבודה לכל עקרת בית, אך כבר בניסיון הראשון כל הבגדים עיסבנו אחד בשני ולקח לו זמן רב לשחרר אותם, ובניסיון השני המכשיר התפוצץ בקול רעש גדול. אמא שלו כבר הכתירה אותו בתואר "בעל החלומות" וגם הוא חשב שהגיע הזמן כבר להרים ידיים, עד שיום אחד נתקל רנדי במודעה מטעם דארפ"א – "הסוכנות הממשלתית לפיתוח תוכניות מחקר הגנתיות מתקדמות בארצות הברית", במודעה נכתב "אם יש לך ראש יצירתי, ואתה יכול להתמודד עם אתגרים מפתיעים – מקומך איתנו". רנדי התקשר מיידית למספר המופיע במודעה, ונקבע לו יום בו עליו להתייצב ולהיבחן על כישרונו. ביום המיוחל הוא הגיע אל הכתובת שניתנה לו,

על הפסוק בפרשתנו "ויבואו כל איש אשר נשאו ליבו וכל אשר נדבה רוחו אותו" (שמות ל"ה, כא) כתב בספר 'לקח טוב' בשם הרמב"ן כי לא היה בין בני ישראל אף איש אשר למד את מלאכות המשכן אצל בעלי האומנויות, לאיש לא היה איזה שהוא ניסיון קודם בדבר. כל אלה אשר באו לעשות את המלאכה היו אנשים אשר גבה ליבם בדרכי ה' לבוא לפני משה ולומר לו שהם מקבלים על עצמם לעשות איזה מלאכה שתוטל עליהם וזהו הפירוש למילים "אשר נשאו ליבו". על דברי הרמב"ן אלו כותב רבי ירוחם ממיר בספרו "דעת תורה" שנישאות לב זה סוד ההצלחה. הרי לפני ישראל לא היה ניסיון קודם ומעולם לא הוכשרו למלאכה אלו בכל זאת התייצבו לפני משה רבינו ואמרו "אנו מסוגלים! אנו נעשה ונצליח!". למדנו מכאן שהצעד הראשון בדרך אל ההצלחה הוא שכנוע עצמי ואמונה חזקה ביכולת האישית. תלמיד, סוחר, אומן ועוד שאינם מאמינים ביכולתם להצליח, הנים רחוקים מההצלחה. לעומת זאת, כאשר יחליטו החלטה נחושה ויאמרו לעצמם שהם מסוגלים להצליח, בזה גופא הם צעדו צעד גדול לקראת ההצלחה. להחלטה כזו יש ערך גדול מאד ויגיד חשבון יותר מכישרונות. כי בעל כשרון שאינו מאמין ביכולתו, לא יוושע על ידי כישרונותיו ולא יצליח לנצלם כראוי. לעומתו החלש ממנו בכישרון אבל נחוש ברצונו ובשאיפתו להצליח, פתוחה לפניו הדרך לעלייה ושגשוג. המציאות מוכיחה שיכולת וכישרון אישי לא מהווים שום ערובה להצלחה, הם רק עשויים לעזור. רק עקשנות ועקביות גוררים הצלחה בטוחה. צאו ובדקו כמה בעלי כישרונות מזהירים הפכו ליושבי קרנות? וכמה שנחשבו בצעירותם לבעלי מוח חלש הפכו במשך הזמן לתלמידי חכמים וגאוני? מסופר על הגאון רבי צבי נפתלי צבי יהודה ברלין זצ"ל הידוע בכינויו "הנצי"ב" שהיה ראש ישיבת וולאז'ין אשר חיבר ספרים רבים, כידוע. כאשר הוציא לאור את ספרו "העמק שאלה" על ה"שאלות" עשה סעודת מצווה והזמין אליו כמה תלמידי חכמים. משנתאספו כולם אמר להם "בוודאי תמהים הנכם מדוע מצאתי לנכון לערוך סעודה זו, על כן אבאר לכם מהו פשר העניין. בילדותי התקשיתי בלימודים, ונחשבת בין התלמידים החלשים או הבינוניים. יום אחד שמעתי את אבי מסיח את צערו בפני אמי ואומר לה "כל ימי קיוותי שנפתלי צבי יגדל כתלמיד חכם גדול, אולם כפי הנראה עתה הוא לא יכשר לזה. לאור מצבו הלימודי ייתכן שיהיה בעל מלאכה טוב אולם לא נראה לי שיהיה תלמיד חכם כפי שקיוותי". כאשר שמעתי את הדברים" המשיך הנצי"ב "נגע צערו של אבי ללבי. באותה שעה החלטתי החלטה נחושה להשתדל מאד בלימודים, מתוך שאיפה יוקדת לעלות ולהתעלות בתורה. באמת מאותו יום ואילך השתדלתי בכל כוחי, ואכן ההצלחה האירה לי פנים". והוא המשיך, "אם תשאלוני מה הקשר בין הסיפור הזה לבין סעודת המצווה שלנו, אסביר לכם לשמחה מה זו עושה? נתאר לעצמנו מה היה קורה, אלמלי קיבלתי על עצמי אז עול תורה, מקסימום הייתי חי כיהודי טוב, חייט או נגר הקובע גם עתים לתורה. וכאשר היה בא יום מותי ונשמתי הייתה עולה ומתייצבת בפני בית דין של מעלה, היו שואלים אותי אז 'קבעת עתים לתורה?', הייתי אומר שטרוד הייתי בפרנסתי ועסוק במעשי חסד שונים ובשארית הזמן הייתי כמובן קובע עתים לתורה. ואז היה הקדוש ברוך הוא מעמיד בפני את הספרים 'העמק שאלה', 'מרומי שדה' ו'העמק דבר', והיה אומר לי 'את הספרים האלה יכולת לחבר, מדוע לא עשית זאת?' והייתה לי אז בוש גדולה מכך, על כן גדולה שמחתי על שנשאני לבי ועל החלטתי שאני יכול ומסוגל לגדול בתורה. החלטה זו היא שרוממה אותי והעלתה אותי במעלות התורה והביאה אותי עד הלום". הרי לנו דוגמה

וכבר מהרגע הראשון הוא הבחין בכך שהוא לא האדם היחיד שהוזמן לראיון באותו היום, למעלה ממאה בני אדם המתנינו בלובי של הבניין ומילאנו פרטים אישיים אצל הפקידים במקום. בשעה היעודה נכנס אל הלובי אדם גבה קומה והודיע שכל הנרשמים מוזמנים להיכנס אל תוך האולם הגדול הנמצא בקצה המסדרון, שבו ייערך מבחן מיון קצר בין הנוכחים. עד מהרה תפסו הנוכחים את מקומותיהם על יד שולחנות קטנים, והאיש חילק לכולם דפדפות ריקות ועטים. לאחר מכן הוא תפס את המיקרופון והחל לדבר "ברוכים הבאים לכל הנוכחים, אינני יודע אם יש לכם הכרות קודמת עם השם דארפ"א, אבל זאת עליכם לדעת: רבות מן ההמצאות המוזרות והמשונות ביותר ששמעתם עליהם בתקשורת בשנים האחרונות בתחום הצבאי והאזרחי, יצאו מכותלי הבניין הזה, התקציב של הארגון הוא מעל מיליארד דולר בשנה, וכעת אנו מחפשים כוחות חדשים. כל שעליכם לעשות הוא לרשום בדפים שלפניכם את רשימת הכישלונות שהיו לכם בעשר שנים האחרונות! אל תרשמו מילה אחת אודות קורות חייכם והתארים שיש לכם...". האנשים היו די נבוכים מהמטלה שהוצבה בפניהם. כל אדם נורמלי רוצה לפרסם את הישגים שהיו לו עד היום ולא את הכישלונות. רבים מהנוכחים כתבו רק כמה שורות בדפים שלפניהם והגישו אותם לאחראי, אבל רנדי החליט שאין לו מה להפסיד והוא רשם בפרוטרוט על גבי שלוש עמודים את כל רשימת הניסיונות והכישלונות אותם נחל בשנים האחרונות. שבע לאחר מכן הוא הוזמן למשרדו של מנהל הסוכנות שלחץ את ידו במאור פנים "נעים מאוד רנדי, התקבלת לעבודה בדארפ"א!". לאחר שהתאושש רנדי מההלם הראשון, הוא המשיך "דע לך שמאוד התרשמנו מהכנות שלך ומהיצירתיות המיוחדת שלך, אנו זקוקים בדיוק לאנשים כמוך". "איך זה שמכל האנשים שהגיעו לראיון, הצלחתי דווקא אני להתקבל?!". "שאל רנדי המופתע. והמנהל השיב "תראה רנדי, אנחנו צריכים אנשים שדבקים במטרה ואינם מתייאשים מכישלונות. התכונה הטובה אצלך היא שאתה אף פעם לא מרים ידיים. המציאות מראה שמכל עשרים כישלונות בסופו של דבר המצאה אחת הצליחה והועילה לכולם. ועם התכונה הזו אני בטוח שאתה עוד תצליח להגיע רחוק!..."

"הצלחה" זוהי משאלת לב של כל בני האדם. מי אינו רוצה להצליח? התלמיד בתלמודו, הסוחר בעסקיו, הפועל בעבודתו, וכן כל איש ואיש מאחל לעצמו שבכל אשר יפנה יצליח. שאולה אשר עלינו לשאול את עצמנו היא האם ישנה דרך שאנו יכולים להשתדל בה כדי להגיע אל ההצלחה, בנוסף לתפילה ולציפייה לסייעתא דשמיא. בספר 'כול אחד יכול' כתב כי החיפוש אחר הדרך אל ההצלחה הינו נושא חשוב ביותר בעיקר בכל הנוגע להצלחה בלימוד התורה ולעלייה ביראת שמיים. ישנם רבים הסבורים שכדי להצליח יש צורך בחוכמה רבה ובכישלונות גדולים. מכאן הם באים למסקנה שכל מי שלא חננו ה' בתכונות אלו אין לו סיכוי להצליח. עלינו לדחות גישה זו מכל וכל, כי האמת היא ששערי ההצלחה פתוחים בפני כל אחד ואחת. ככל שנכיר את עצמנו טוב יותר, גידלו סיכוינו להצליח בסופו של דבר. זה לא אומר שלא ניכשל, היות ואין אפשרות כזו שלא ניפול לפעמים. מי שחושב שביטחון עצמי פירושו שהאדם בטוח שיצליח, אינו אלא טועה! ביטחון עצמי פירושו שאדם לא מפחד שמא ייכשל. רק אם לא נפחד למעוד ולא נתייאש מכישלונותינו נוכל להתבונן בשלוות נפש ובצורה רגועה איך להיזהר בפעם הבאה ומה לשפר ואז נצליח בסופו של דבר! יש והאדם נופל לייאוש אחר ששנים רבות בחייו עברו עליו בלי שום תכלית, כאשר לפי דעתו נכשל בכל המובנים והוא מרגיש ש"פספס" את החיים. כואב הלב לשמוע מפייהם של בחורים או אנשים צעירים שהם מרגישים ש"גמרו את חייהם" וכבר אפסו סיכוייהם להגיע למשהו בעל ערך מבחינתם. זוהי טעות מרה והרסנית ביסודה! לא משנה בן כמה אתה, אם רק אתה חי ונושם, עדיין לא איחרת את ה"רכבת". הרי אין אדם שיוודע כמה זמן נותר לו להתהלך בין החיים בזה העולם, ואפילו צעיר ימים לא יודע מה יהיה מחר. האדם הוא יצור בשר ודם, היום כאן ומחר במב. אבל זכור תזכור שהיום הזה הוא תחילת שארית חייך! לא משנה איך חייך עברו עד היום אם הם היו מוצלחים מבחינתך או לא, היום אתה יכול להתחיל לחיות את חייך הטובים, בידיך הוא הדבר אם רק תרצה, תצליח. אמנם חשוב לדעת, כשאדם יודע שהתייאשו ממנו הרי הוא מבין ויודע

שאין מה לעשות והוא לא יוצלח ולכן אין לו סיבה להשתנות. לעיתים יש נטייה אצל ההורים או אצל ציבור המחנכים להדביק "סטיגמות" להגדיר ילד בתור 'עצלן', 'בטלן', 'אליס', וכדומה ובכך בעצם נוטעים בהם את התובנה שהם לא יוצלחים. ואפילו כשירצו פעם להשתנות לא יהיה בכוחם להסיר את התדמית השלילית שדבקה בהם, מכיוון שההורים או המורים החליטו שהם עצלנים או אלימים. כן, זוהי כוחה ההרסני של סטיגמה. הדבר נכון ליחסים עם חברים, עם הורים, עם מורים ועם כל הסובבים אותנו, וגם עם עצמנו. ואם אנחנו אומרים לעצמנו על דבר מה ש"זה בלתי אפשרי", אנחנו נתנהג בהתאם וכבר לא נתאמץ, משום שזה הרי בלתי אפשרי... אבל אם פשוט נאמר לעצמנו "אנחנו יכולים", "אנחנו מסוגלים", לדיבור הפנימי הזה יש כוח עצום להוביל אותנו להישגים ולגרום לנבואה החיובית להגשים את עצמה. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. קולות היוכוח שהתנהלו בחדר המורים חצו את הדלת ונשמעו גם במסדרון. מנהל בית הספר שהיה בדרכו לחדר המורים, לאחל להם הצלחה לרגל תחילת שנת הלימודים עצר לפני שפתח את הדלת והאזין לדוברים. "אני כבר סקרן לדעת אלו תלמידים יהיו לי השנה", אמר יעקב, מחנך כיתה ז', שהיה צעיר ומלא מרץ. "אני – תוך יום אחד קולט אותם. על היום הראשון אני יכול לדעת בוודאות מי ישקיע בלימודים ומי יפגר אחרי כולם". שרגא, המורה הוותיק לתנ"ך, גיחך בקול. "איך אתה יכול לדעת תוך יום אחד מה יקרה כל השנה? מה אתה נביא?". "אינני נביא", התעקש המורה יעקב. אבל יש לי עין חדה לדברים כאלו. קח למשל את יורם לוי שלמד אצלי בשנה שעברה, כבר ביום הראשון אמרתי לעצמי 'יורם הזה – אני הולך לאכול ממנו קש כל השנה', וכך באמת היה, איזה ילד בעייתי הוא היה. או קח למשל את אברי גולן, מצטיין הכיתה, כבר על ההתחלה ראיתי שהוא תלמיד מוכשר וחרוץ, ולא טעיתי: כל התעודה שלו רצופה 'טוב מאוד' מלמעלה עד למטה...". המורה שרגא ממש התקומם. "אי אפשר לקבוע לפי יום אחד כיצד התלמיד יתנהג כל השנה", הרים את קולו ברוגז. "אולי אתה לא יכול לקבוע", חייך יעקב בהתנשאות, "אבל אני יכול...". על שפתיו של המנהל המקשיב מעבר לדלת עלה חיוך ערמומי. הוא נקש על הדלת ונכנס לחדר המורים. "בוקר טוב, רבותי, ובהצלחה בשנת הלימודים" אמר למורים. "אני מקווה שכולכם נפשתם היטב ואתם מלאי מרץ לקראת השנה החדשה". המורים יעקב ושרגא ניסו לשתף אותו בוויכוח שהתנהל ביניהם קודם לכן, אולם המנהל סירב ואמר כי הזמן קצר והוא ידון בנושא בהזדמנות אחרת. הוא הודיע כמה הודעות ונתן כמה הוראות. ובסוף דבריו אמר כי יש לו הודעה משמחת "השנה התקבלו לבית ספרנו עשרה תלמידים מחוננים. בעלי מנת משכל גבוהה במיוחד. שילבנו אותם בין הכיתות הרגילות. כדי לראות כיצד הילדים הללו מסתגלים". המנהל שלף מכיסו רשימה והקריא את שמות התלמידים המחוננים. ואז נשמע הצלצול והמורים מיהרו איש איש לכיתתו. שנת הלימודים החלה. התלמידים המורים שקעו בשגרת הלימודים. וכמו תמיד היו תלמידים חרוצים והיו עצלנים. היו שקדנים והיו מזלזלים. חודש רדף חודש והשליש הראשון של שנת הלימודים הסתיים. בישיבת הסיכום של צוות המורים, שלף המנהל דף והקריא את ציוניהם של עשרת התלמידים המחוננים. איש לא התפלא שהתעודות שלהם היו מעולות, והמוצעים שלהם היו מהגבוהים בבית הספר. אבל לפני שהמורים הספיקו להגיב, המשיך המנהל בדבריו ואמר כי ברצונו לגלות להם סוד קטן "עשרת התלמידים הללו, עם הישגים היפים כל כך אינם מוגדרים כמחוננים, למען האמת, הם תלמידים נחשלים שלא הצליחו בבתי ספר אחרים ונשלחו אלינו". המורים היו אחוזי תדהמה "אז כיצד הם הצליחו אצלנו כל כך יפה?" שאל אחד מהם. "התשובה פשוטה", חייך המנהל, "היא נקראת 'נבואה המגשימה את עצמה'. הדבר הזה הוכח גם במחקרים מדעיים, כאשר המורה מאמין ביכולותיו של הילד, הוא נוהג כלפיו בלי משיג באופן שונה: מתייחס אליו בכבוד, מסביר לו היטב, דואג שהוא יבין כל דבר ולמעשה עושה את עבודתו כמורה בצורה טובה יותר. הדבר הזה משפיע באופן דרמטי על הישגיו של התלמיד, כפי שכולנו רואים". עכשיו פנה המנהל אל יעקב המורה הצעיר ואל שרגא המורה הוותיק לתנ"ך "זו גם תשובתי לוויכוח שהתנהל ביניכם ביום הראשון של השנה. כאשר אתה, יעקב, מחליט ביום הראשון שתלמיד כלשהו מוצלח, אתה

אוטומטית, באופן בלתי מודע, מתייחס אליו אחרת ונוהג איתו כאילו הוא אכן מוכשר, כמובן שההשקעה הזו נושאת פירות והתלמיד מצליח מאוד. ומאידך, אם אתה שם סטיגמה על תלמיד שהוא מופרע, נבואתך תגשים את עצמה משום שבאופן בלתי נשלט ובלתי מורגש, אתה מתייחס אליו כמו לילד מופרע – והוא מגיב בהתאם. אין פלא, אפוא, שבסוף השנה כל ה'תחזיות' שלך מתממשות, משום שאתה מימשת אותן..."

כן, אין אדם שפוי בדעתו שאינו רוצה לממש את עצמו ולהצליח בחיים. כולנו זקוקים להערכה עצמית חיובית, כולנו רוצים להרגיש טוב עם עצמנו, להצדיק את קיומנו ולהעריך את מעשינו. מטבע הדברים אנו מתאמצים ומשקיעים מחשבה רבה איך להביא את ההצלחה אל מפתן ביתנו. אילו היה זה דבר קל, הכל היה נראה אחרת. כל יושבי תבל היו מצליחים ושמחים. אך המציאות רחוקה מלהיות כך. למעשה, קיים תמיד פער בין מה שאדם רוצה בדמיונו או יכול בכוח, לבין מה שהוא עושה בפועל. כאשר יתבונן האדם בכוחותיו הכבירים שלו, מחויב הוא בתוקף תפקידו לאזור חיל ולהחדיר בעצמו יוזמה, המצאה, העפלה לאין קץ. מכאן סוד פריחתם של ארזי הלבנון הראשונים, אדירי התורה. לא היכולת היא שהניעה את גלגלי פעולותיהם, אלא הרצון הפנימי העז היה סוד הצלחתם.

היוזמה הכבירה שלהם אשר באה למעלה מכוחותיהם היא אשר הרימה אותם אל-על. צריך לזכור כי החיים מזמנים לנו ניסיונות רבים שעבורם נתן לנו הקדוש ברוך הוא את הכוחות והמשאבים הנדרשים כדי לעבור אותם. לפעמים אנחנו מרכיבים משקפיים שמציגים לנו את המכשולים כבלתי עבירים עבורנו בעוד שלמעשה, אנחנו יכולים לעבור אותם אם רק נרכיב את המשקפיים הנכונים ונאמין בעצמנו. פעמים רבות אנחנו מנסים לעבור את אותם ניסיונות באמצעות כל מיני עזרים חיצוניים במקום להסתכל לתוכנו ולמצוא שם את כוחות הנפש שיעזרו לנו לצלוח אותם, וכך להגיע להצלחה המובטחת.

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, שהדרך להצלחה תלויה באדם אחד וזה אתה, הדבר תלוי באמון בעצמך שאתה שווה שאתה יכול ושיש ביכולתך להצליח, וכאשר תחוש באמת כך, הדרך לפיסגה כבר תהיה פתוחה לפניך...

נולדתי במשפחה חרדית המדקדקת בקלה כבחמורה. גדלתי והייתי לילד רגיל שלומד בתלמוד תורה. אני מוכרח להודות שלא הייתי הילד המוצלח ביותר שנולד אי פעם, וגם אם הרבה הורים חושבים שאין הרבה ילדים כמו הילד שלהם הרי שעלי אף אחד לא חשב כך. איש לא תלה בי ובעתיד תקוות ונצורות. הייתי ילד רגיל, אולי פחות מכך, עקשן לא קטן, בעל כישרונות בינוניים ושובב גדול, אבל שובב באמת. הייתי בן יחיד אחרי שלוש בנות, אולי בגלל זה היו להורים שלי הרבה תקוות, אלא שאפילו אחת מהן לא הייתה קרובה להתגשם. אני יודע שההורים שלי חשבו עלי הרבה, העסקתי אותם במחשבה בלי סוף. "מה יהיה עם הילד הזה?" את השאלה הזו שמעתי יותר מפעם אחת. בינתיים הם גם ניסו להעלות אותי על דרך הלכת, אני מאמין שכהורים הם רצו את הטוב ביותר עבור ילדם והשתדלו גם לפעול כמה שיכלו, אבל בפועל... כנראה שהיום כבר פחות משתמשים בשיטה שבה הם נקטו. אני זוכר את שנינו, אבא ואני, חוזרים בליל שבת מבית הכנסת. אבא חוזר עטור בבגדי השבת, כמו מלך, ואני בחולצה מוכתמת ושחורה, ובמכנסיים מאובקות. "שבת שלום" מברכת אותנו אמא "איך היה?" אבא מסתכל לעברי ונאנח אחרת עמוקה "תאמיני לי, שלא ראיתי את שמוליק מתחילת התפילה, איני יודע איפה הוא כל הזמן. שיחק עם חברים, אה?" אמא מביטה בעגמת נפש במכנסיים. רק עכשיו אני מבחין בחור קטן שנפער בברך ואני מנסה להתגונן "לא נכון, כן נכנסתי לתוך בית הכנסת, אתה לא זוכר, אבא, שהייתי לידך עד סוף 'לכו נרננה'? גם לקראת סוף ערבית הגעתי והתפללתי". "אה", מניע אבא את ידו בביטול "דבר ראשון מילד בגילך אני מצפה להרבה יותר. ראיתי את החברים שלך שלא עוזבים את הכניסא מתחילת התפילה ועד סופה. חוץ מזה, גם כשהיית בפנים, זה נקרא להתפלל זה? דווקא עקבתי אחריו, עיניך מונחות בסידור, ומחשבותיך מתרוצצות ממקום למקום, נראה היה שאתה נע באי שקט, רק מחכה לרגע שתסיים את חובתך ותוכל לצאת החוצה ולהשתובב, זה לא נקרא תפילה...!". האמת היא, שידעתי

שיש הרבה מן הצדק בדברים של אבא, אי אפשר להגיד שהייתי כולי מלא התלהבות להתפלל, אבל בכל זאת, טעם מר עלה בפי, טעם שאמר לי "חבל על ההשתדלות שלך היא ממילא לא שווה כלום". היו עוד כל מיני דוגמאות שנחרטו עמוק בתוך ליבי, וגם היום, כעבור ארבעים שנה איני מסוגל לשכוח אותם. מטבעי הייתי ילד שחושב הרבה על עצמו, או כפי שאמרו ההורים שלי לא אחת "חושב רק על עצמו, שום דבר חוץ ממך לא מעניין אותך...". זה היה באחד הבקרים, פגשתי שכן קשיש נשרך עם הרבה סלים. "אתה רוצה שאעזור לך?" שאלתי, הוא הביט בי והנהן בראשו מופתע "כן, אם לא איכפת לך, מאד כבד לי". פתאום הרגשתי שמציף את פי טעם חדש וטוב, טעם של נתינה. "לא איכפת לי" אמרתי מהר, "אני שמח לעזור". וכבר נטלתי בשתי ידי את הסלים וצעדתי. בתחילה הלכתי מהר, שכן רציתי להספיק להגיע לתלמוד תורה בזמן, אבל אחר כך האטתי קצת את צעדי כדי להתאים אותם לאלו של שכני. אחרי המסע הזה הגעתי הביתה, סיפרתי לאמא שעזרתי לשכן לסחוב את הסלים ושאני צריך פתק. בתחילה היססה אמא אם לכתוב את הפתק הזה עבורי, בסופו של דבר היא באמת כתבה אותו, אבל לא נמנעה מלהוסיף בקריצה "מה לא עושים כדי להגיע מאוחר לתלמוד תורה...". אופס, הטעם הטוב, התחושה הנהדרת, כל אלו חלפו עברו מן העולם, שוב הייתי שמוליק הרע וזומם התעלולים. שוב הייתי הילד שאף פעם לא יעשה טוב ואף פעם לא יחשוב על שום דבר חוץ מעל עצמו. מה שבטוח הוא שכל הדיבורים האלה לא החזירו אותי למוטב, להפך, הלכתי ונעשיתי גרוע מיום ליום. אני מאמין שבמשך בית השנים גם שמעתי מחמאות פה ושם, אבל אלו לא נחרטו עמוק בתודעתי ובוודאי לא היו חלק משגרה קבועה, השגרה הקבועה הייתה הערות ועוד פעם הערות. כשעליתי לישיבה קטנה כבר היה ברור בדיוק מי אני, מה אני ובאיזה "סוג של בחור" מדובר. גם בישיבה המשכתי להתדרדר, התחברתי לכל מיני נערי שוליים, אבא היה שואל מפעם לפעם "לא למדת היום, אה? תיארתי לעצמי". בפעמים הראשונות שבהן ניסיתי בכל זאת לתקן את הרושם המעוות ולספר שדווקא כן למדתי, הייתי שומע "טוב, מה כבר אפשר להספיק ביום אחד", או "שמוליק, שמע לי, משעת לימוד ביום לא צומחים לגדול הדור". ובכן, הפסקתי ללמוד גם את שעת הלימוד הזו. בסופו של דבר מצאתי את עצמי הרחק מאד מאד מהמרכז במקום מאד לא נוח. איני רוצה לדבר על התקופה הזו שהתפרסה בערך על פני שנה, אחר כך השתלבתי באיזושהי ישיבה רחוקה שנועדה לבחורים מ"הסוג" שלי. בישיבה הזו חצי יום עבדו וחצי יום למדו. כל הבחורים ששהו איתי בישיבה היו בעלי רקע דומה שלי. ההורים שלי רצו לקבור את עצמם באדמה ולי זה לא מאד הפריע, להפך, זה היה הדבר היחיד והמשמעותי שיכולתי לעשות כדי לגרום להם להתפעל, כי הדברים הטובים שהשתדלתי לעשות מפעם לפעם לא הפעילו אותם, מקסימום יכולתי לשמוע אנחת רווחה ש"סופסוף הוא מתחיל להתנהג כמו בן אדם". באותה תקופה הייתי בטוח שכך אעביר את שארית ימי מתנדנד "בין לבין". כבר הייתי קרוב לגיל עשרים, בחור שמשתדל לשמור על הלקוחות, לא מחלל שבת חלילה, מניח תפילין בבוקר, אבל לא הרבה יותר מזה. לא הייתי עצלן ואהבתי לעבוד, רק בלימוד התרשלתי מאד, גם התפילות שלי היו מן השפה ולחוץ. היה נראה שכך גם אמשיך, אמשיך לחיות חיים ריקים מתוכן, משעממים ומדכאים. אף פעם לא מצאתי לעצמי מקום. הרגשתי שאיני רשאי לקלקל שום מקום בנוכחות הכפדה והבלתי מועילה שלי. עד שיום אחד אירע דבר אשר הביא אותי למחשבה על המסוגלות שלי. זה היה אחר הצהריים, בזמן שבו יצאנו לעבוד. עצר אותי אחד ממגידי השיעור בפינת המסדרון. אני לא יכול לומר שרציתי לשוחח איתו, הלימוד היה החלק הפחות נעים שלי, הספיק לי הבוקר, אחר הצהריים מוקדש לעבודה... אבל הוא שאל בעדינות אם יש לי שתי דקות פנאי. לא יכולתי לענות בשלילה. "כמובן" עניתי, וכך מצאתי את עצמי עומד ומקשיב ל... מחמאה ראשונה, כך נדמה לי, שקיבלתי בחיי. "שמוליק, שאלת היום שאלה יפה מאד בשיעור, אני חייב להגיד לך שעד עכשיו לא מצאתי תשובה למרות שאני חושב עליה כל היום". "אני? שאלתי שאלה? כבודו התבלבל בוודאי עם מישהו אחר" אמרתי. "לא, לא" השיב לי המגיד "זה היית אתה" וכאן הוא חזר על השאלה. נכון, אני באמת שאלתי את השאלה הזו, סתם כך, אני לא

קצת יותר בכוונה. מגיד השיעור, שארב לי כל העת, "התנפל" עלי ואמר לי שהתפילה שלי היום ריגשה אותו... תוך זמן קצר הפכנו לידידים, לידו הייתי ממש שמוליק אחר, שמוליק שרוצה להיות טוב, שמוליק שמישהו מעריך אותו ומישהו יודע שהוא שווה. בחמש שנים האחרונות היה לי יומן. אני יודע שזה לא אופייני לבנים אבל בכל זאת היה לי יומן. אהבתי אותו וכתבתי בו מדי פעם. אחד המשפטים האחרונים שרשמתי היה "תמיד הערכתי את השבת. תמיד הערכתי את התפילה. אף פעם לא הערכתי את השבת שלי, אף פעם לא הערכתי את התפילה שלי, שכן מה אני בכלל?! היום אני מעריך גם את המצוות שלי". כעבור תקופה קצרה באתי בברית האירוסין ואחר כך נשאתי אישה ועזבתי את הישיבה. ההורים שלי יכלו לנשום לרווחה, סופסוף בנם עולה על דרך המלך, הוסרה החרפה מעל ראשם. הכלה, גם אם היא אינה מישהי שמתגאים בה כולם, היא גם אינה מביישת, ברוך ה'. גם אני הרגשתי את עצמי עולה על דרך המלך. שוב לא הייתי אחד שהמקסימום שאפשר לצפות ממנו זה שלא יעשה בושות. פתאום הייתי אחד שיש לו ראש טוב, שיש לו קול ערב, שהוא יכול להתפלל יפה, פתאום הייתי אחד שהוא שווה. היום יש לי ארבעה ילדים. כאשר הם היו קטנים עמלתי מבוקר עד ערב ומערב עד בוקר להכניס להם לראש שהשבת שלהם שווה! שהתפילות שלהם נהדרות ועולות היישר לכיסא הכבוד! כל דבר טוב זכה להגדלה ולהערכה. אני מקווה שהכלל הזה יוכיח את עצמו. שתהיה להם ילדות פורחת ושחלילה לא יגיעו לאן שהגעתי אני. מה שברור לי זה שהכיוון השני, הרסני ופוגע. כל היום עומד לי מול העיניים כלל ברזל אחד משהו שהפך לחלק ממני שהוא הכלל שהעלה אותי מאשפתות, שמוליק אתה שווה!...

יודע איך היא נפלטה מפי, זה היה ברגע שבו בכל זאת הקשבתי, עלתה לי שאלה ואני זרקתי אותה לחלל האוויר, לא ממש עם כוונה, והוא קיבל את הדברים ברצינות, יושב וחושב על זה. "יש לך כנראה ראש מאד טוב" הוא אמר לי "אם שאלת שאלה שכזו". לי ראש טוב, חה חה... שישאל את ההורים שלי איזה ראש יש לי הם כבר יספרו לו... מה שקרה בכל זאת, זה שמצאתי את עצמי יושב בשיעורים שלו וחושב, מחפש הברקות ושאלות מעניינות. בשיעור שלו שנמשך על פני שעה ביום פגה האדישות שלי והפכתי לבחור אחר. בחור שמתעניין, שואל ורוצה לשאת חן וחסד. פעם ראשונה בחיי הרגשתי שאני יכול להשביע את רצוני של מישהו. לא הייתי בחור טיפש, ולכן אני בטוח שהוא היה אדם חכם מאד, שכן רק היום, לאחר זמן רב, אני יכול להבין שהוא החליט פשוט לרומם אותי מהבור האפל שבו הייתי. אז קיבלתי כל מילה שלו ברצינות גמורה, והתייחסתי לכך בהתאם. אחרי תקופה קצרה הוא הזמין אותי אליו הביתה לסעודת שבת. עד אז, בדרך כלל, הייתי בשבתות בישיבה. שבת חופשה הייתה סיוט עבורי וגם עבור ההורים שלי, זו הייתה הזדמנות לכל השכונה לראות את ה"בן יקיר" ולהסתודד מאחורי גבו. באותה שבת הוא הזמין אותי ואני קפצתי על המציאה. אחרי שבת הוא אמר לי שכל המשפחה שלו מאד נהנתה, והבן שלו אמר שאני שר זמירות מאד יפה ואם לא איכפת לי אז שאבוא לעיתים יותר קרובות. הסמקתי, באמת יש לי קול ערב, וקצת שרתי שם... מאותה שבת הייתי כמעט בן בית אצלו בסעודות שבת. "עכשיו שמוליק ישיר משהו" ביקש בעל הבית בקול חגיגי, ואני הייתי מאושר לעשות זאת. אחר כך שמעתי מחמאות גם על התפילות שלי. זה היה כשהזדמן לי פעם אחת, כמעט מבלי משים, להתפלל

אחים יקרים!

האמונה ביכולת היא אם ההצלחה, ואילו ההיסוס והספק, אבי הכישלון. בניגוד לדעת המקובלת, האמונה ביכולת הפרט אינה תוצאה מיכולתו, אלא להיפך, יכולתו הינה תוצאה ישירה מאמונתו ביכולתו. האמונה ביכולת מהווה גורם מכריע וקובע אם אדם יצליח במשימה או בהתמודדות אשר לפניו, או ייכשל בה. מי שמצהיר וטוען כל הזמן "אני לא יכול... זה בלתי אפשרי..." עושה שגיאה חמורה משום שהוא משכנע את עצמו שזהו מעבר ליכולתו, ומבלי להיות מודע לכך הוא בעצמו מחבל בסיכווייו להצליח או לעשות מה שהיה רוצה. כל אחד יכול להצליח בתחום זה או אחר. העתיד כולו נתון בידיך, כחומר ביד היוצר, ברצונך תצליח וברצונך תיכשל. האמונה בכך – תקבע את עתידך לשבט או לחסד! עליך להשקיע מחשבה, לבדוק ולגלות את כוחותיך וכישרונותיך הטבעיים, כדי לבנות על הצדדים החזקים שבך, במקום להתמקד ולנסות לבנות על הנקודות החלשות שלך. ככל שתכיר את עצמך טוב יותר, יגדלו סיכוויך להצליח בסופו של דבר. המציאות מוכיחה שיכולת וכישרון אישי לא מהווים שום ערובה להצלחה, הם רק עשויים לעזור. רק עקשנות ועקביות גוררים הצלחה בטוחה. יש והאדם נופל לייאוש לאחר ששנים רבות מחייו עברו עליו בלי שום תכלית; כאשר לפי דעתו נכשל בכל המובנים והוא מרגיש ש"פספס" את החיים. זוהי טעות מרה והרסנית ביסודה! לא משנה בן כמה אתה, אם רק אתה נושם וחי – עדיין לא איחרת את ה"רכבת". לא משנה איך חיך עברו עליך עד היום, אם הם היו מוצלחים מבחינתך או לא; היום אתה יכול להתחיל לחיות את חיך הטובים. כל זמן שאתה חי ונושם יש לך מה לעשות, והרבה. בידך הדבר, איש לא יוכל לעצור בעד מסע הניצחון שלך!

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת

התינוק דויד אריאל בן יונתן יצחק ותמר

ר' אבשלום בן שרה

לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל

לב

שנה לצאת העלון

גליון מס' 1156

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

ויקהל-שקלים - מברכין החודש - כ"ט אדר א' תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

// האריך הזהר במאד שלא יתערבו הנשים בין האנשים בשעת הוצאת המת ובל יראו ובל ימצאו. ואמר רבי שמעון: "האלוקים (לשון שבועה), רוב בני אדם אינם מתים לפני שהגיע זמנם רק בשביל שאינם יודעים לשמור את עצמם, כי בשעה שמוציאים את המת מביתו לבית הקברות, המלאך המת נמצא בין הנשים, ושואל: למה דוקא בין הנשים? ועונה: כי כך הוא דרכו מיום שפיתה את חוה שבשבילה נגרם המיתה לכל העולם... ומה

תקנתו שינצל ממלאך המות? התשובה היא - בשעה שנושאים את המת לבית הקברות, יחזיר האדם את פניו ויעזוב את הנשים שילכו מאחורי כתפיו..."

וזהו הענין שהיו רגילים בשופרות בשעת מיתה, והוא לעררב את השטן.

המקור בפרשה: "ויקהל משה את כל עדת בני-ישראל" (שמות לה, א) - אלה הם הגברים שכינס והפריש אותם לבד (הפריד אותם באותה

העת מהנשים בכדי שמלאך המות לא ישלוט בהם).

הוראה למעשה

צריך האדם להזהר שלא להבעיר את אש המחלוקת ואת אש הכעס עולמית ומכל שכן ביום השבת קודש שאין בו עורב בו אש של גיהנום, והכועס בשבת או עושה מחלוקת חס ושלום, גורם להיות הגיהנום בו עורב בו בר מינן.

המקור בפרשה: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת." (שמות לה, ג)

יום הילולת המשפיע

הבוחר במשה עבדו

זה מה שעשו במאה שערים בזמן מדגמי הבחירות: כינוס לזכרו של ה'משפיע' הירושלמי הגאון הצדיק רבי משה וובר זצוק"ל

משה וובר זצ"ל ולהשתדל ללמוד מפיו חסידות ועבודת השם. האדמו"ר גילה, כי זקנו הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זצוק"ל, הרבי שכל ירושלים חרדה מקדושתו וחסידותו, העריך את רבי משה עד לאחת, וכאשר ביקש להקים 'כולל' לאברכים מבלי שיידעו כי הוא זה שעומד מאחוריו - העמיד בראשו את רבי משה זצ"ל, שהיה בוחר את האברכים בהסכמת הרבי מזוועהיל.

בדרכיו של בעל ההילולא בתורה, עבודה וגמילות חסדים, בהן הצטיין באופן מיוחד והיה לשם דבר. הנואמים עסקו בציריות בדרכו המיוחדת של הגר"מ וובר זצ"ל בעבודת השם ובקירוב רחוקים לתורה ויראת שמים, והפליאו בדברים מלהיבים אודות שגב קדושתו וצדקותו של בעל ההילולא, ותיארו את מידת אהבת ישראל המפעימה שאפינה את הליכות חייו הנאדרים בקודש. התיאורים נאמרו בשטף ובחיות, כאילו בעל ההילולא עומד כנגדם, וכאילו לא מלאו זה עתה כ"ד שנים להסתלקותו של רבי משה זיע"א לישיבה של מעלה, בבחינת 'צדיקים במיתתן קרויים חיים'.

היה זה בלילו של יום שלישי שבוע. שעה שברחבי הארץ עסקו המונים בשאלת הבחירות ותוצאותיהן - בבית הכנסת חב"ד במאה שערים כמו התנהל יקום שונה לחלוטין. יקום של טהרה, של חסידות, של עיסוק באהבת ישראל ששונה כל כך מהאווירה הכללית שאפינה את היום הזה, יום הבחירות המקטבות והמפלגות.

סביב שולחנותיו הערוכים של בית הכנסת העתיק הסבו חסידים ואנשי מעשה - תלמידיו, מושפעיו ומוקירי זכרו של ה'משפיע' הנערץ הגה"צ רבי משה וובר זצוק"ל, וקיימו עצרת זיכרון והתוועדות מרוממת לרגל יום ההילולא של אותו גאון וצדיק שנסתלק בח"י באדר א' ה'תש"ס.

כ"ק גאב"ד זוועהיל שליט"א נושא דברים לזכרו של המשפיע הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

סודו של הצדיק מזוועהיל

נואם הכבוד בסעודת ההילולא היה כ"ק גאב"ד זוועהיל שליט"א, שזכה להכיר מקרוב

את הגאון החסיד רבי משה וובר זצ"ל, במסגרת מסורת שהייתה בין צאצאיו של האדמו"ר הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זיע"א כי יש לדבוק ברבי

המעמד נערך בראשות תלמידו המובהק וממשיך-דרכו של בעל ההילולא, הגאון החסיד רבי עידו-יצחק וובר שליט"א, המפיץ את תורתו של רבו וממשיך בפועלו בקירוב יהודים, בהרבצת תורה, ובהבאת מזור וישועה בחייהם של המונים בדרכו המיוחדת של זקן המשפיעים זצ"ל.

רבנים ומשפיעים כיבדו את המעמד בנוכחותם, ועוררו את הקהל שגדש את בית הכנסת ללכת

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטרי י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת כוחות הביטחון ועם ישראל מכל

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידן:

1. מה הקשר בין סופה של הפרשה הקודמת ("כי תשא") לתחילת פרשתנו ("ויקהל") עיין בבעל הטורים.

תשובה: בסוף הפרשה הקודמת נאמר שקרן עור פניו של משה. ואילו בתחילת פרשתנו כותב רש"י על המילים "ויקהל משה": "למחרת יום הכיפורים", ומכאן מובן שאחת הסיבות לעובדה שקרן פניו של משה, היתה בשל כך שהיה זה למחרת היום הקדוש של השנה - יום הכיפורים.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: פרשתנו מסיימת במילה "נחושת" ונפתחת במילה "ויקהל". ידוע שנחושת הוא החומר הנחות מהזהב והכסף. ומכאן מועבר לנו המסר: כיצד משה הצליח להקהיל את כל עדת ישראל? בזכות שחש עצמו כמו נחושת - גרוע מכולם ושפל ברך מכל האנושות.

3. מה המילה "לכם" המופיעה בפסוק השני באה להדגיש? ("ששת ימים תעשה מלאכה ויום השביעי יהיה לכם קודש...")

תשובה: היינו יכולים לחשוב שכשם שבששת הימים המלאכה נעשית על ידנו ממש כפי שנעשית אצל הגויים, כך גם יום השבת קדוש לנו כפי שקדוש לגויים, לכן בכדי להזים מחשבה זו, מדגיש הכתוב שהשבת קדושה דווקא "לכם" בניגוד לששת הימים שהם שווים לנו ולגויים מצד עשיית המלאכה.

4. מה הקשר בין חלקה הראשון של פרשתנו שעוסק בשמירת יום השבת, לחלק השני שעוסק בנתינת תרומה למשכן?

תשובה: הסדר הזה שבו השבת מופיעה לפני נתינת התרומה בא לרמז לנו שבזכות שנשמור את השבת, יחול עלינו שפע גשמי שבאמצעותו נוכל לתת תרומה למשכן.

האחרון, ואצלו אינו מספיק דרך האמצעי היינו על פי דעת והשכל כמו שצריך אצל סתם בני אדם.

וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות לד, ב), מקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמד, שלצדיקים גמורים מספיק דרך המיצוע, מה שאין כן בעל תשובה צריך ללכת לקצה האחרון שהוא למעלה מן הדעת והשכל.

ומעצי השטים עשו את הארון, שעליו אמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא בתרא צט, א) מקום הארון והכרובים אינו מן המידה, שזה למעלה מן הדעת והשכל.

ואפשר לומר על פי הפשט, כל נדיב לבו ביאה, כלומר יביא את לבו עם תרומת ה'. על דרך שנאמר (דברים טו, י) "ולא ירע לבבך בתוך לו".

וכמו שכלל עבודת ה' צריכה להיות בשמחה ובטוב לב, כמו כן צדקה בפרט צריך ליתן בלב שלם ובשמחה.

והנשאים הביאו את אבני השהם וגו' (לה, כז)

פירש רש"י: "אמרו נשיאים, יתנדבו צבור מה שמתנדבין ומה שמחסרין אנו משלימין אותן, כיוון שהשלימו ציבור את הכל שנאמר והמלאכה היתה דים, אמרו נשיאים מה עלינו לעשות, הביאו את אבני השהם וגו'. לכך התנדבו בחנוכת המזבח תחילה. ולפי שנתעצלו מתחילה חסרה אות משמם והנשאים כתיב".

אפשר לפרש, זה שהיו אומרים מה שמחסרין אנו משלימין אותו, שהם ישלימו מה שכלל ישראל יחסרו, הרי זו גבהות הלב.

ועל כך הראו להם, שהציבור השלימו את הכל, והמלאכה היתה דיים.

אלא שהקדוש ברוך הוא ריחם עליהם ונתן להם תיקון על גבהות הלב שלהם, כמו שנאמר בזוהר הקדוש (ויקרא כג, א): "אמר קודשא בריך הוא, ליתו נשיאים דלביהו גס בהו, וייתון אלין אבנים דאינון משתכחי על לבא דכהנא, ויתכפר עליה מגוסות לביהו".

וברור שעשו תשובה, שאין כפרה בלי תשובה. ותשובה בכלל זהו לב נשבר ושפלות רוח, ובפרט על עוון גסות הרוח. וזהו שהנשאים חסר יו"ד כתיב בעת ההבאה, שהביאו מתוך הרגשת חסרונם ושפלותם.

והתשובה היא הזריזות בעבודת ה' יתברך, ועל כן בחנוכת המזבח התנדבו תחלה.

ויעש בצלאל את הארון עצי שטים (לז, א)

מדרש רבה (שמות נ, ג): "ישראל חטאו בשטים שנאמר וישב ישראל בשטים וגו', ונרפאו בשטים שנאמר ויעש בצלאל את הארון עצי שטים".

אפשר לבאר את זה על פי דברי כ"ק אדמו"ר מהרי"צ נשמתו עדן מליובאוויטש (ד"ה באתי לגני תש"י), שישנו שני מיני שטות: אחד למטה מן הדעת, והוא מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה ג, א) שאין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות; אמנם יש גם בחינת שטות למעליותא, כשעובד את ה' למעלה מן הדעת. זהו תוכן דבריו.

ולפי זה אפשר לפרש המדרש, לפי שחטאו בשטים זהו למטה מן הדעת, לכן הרפואה היא בשטים שהוא עבודת ה' למעלה מן הדעת.

וכמו שמבאר ברמב"ם (הלכות דעות פרק ב הלכה ב), שהבעל תשובה צריך לאחוז בהתנהגותו בקצה

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל (לה, א)

אפשר לפרש, על פי מה שאמרו במדרש (בראשית רבה לח, ו): "גדול השלום, שאפלו ישראל עובדים עבודה זרה ושלום ביניהם, אמר הקדוש ברוך הוא כביכול איני יכל לשלטט בהם כיוון ששלום ביניהם".

וזהו מה שרמז להם משה אחרי מעשה העגל, "ויקהל משה", שיהיו בקהילה אחת.

ובהמשך לזה אמר להם "לא תבערו וגו'" (פסוק ג), שהוא רמז לאש המחלקת ואש הכעס שצריך האדם להזהר מהן, כמו שכתוב בשל"ה הקדוש.

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל

עין בספר התניא (פרק מב) שמשם רבינו עליו השלום ממשיך בחינת הדעת לכללות ישראל, עיין שם.

וזהו "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל", שהשפיע בישראל בחינת דע"ת.

ועל ידי זה "ויקהל את בני ישראל", כי על ידי גדלות הדעת, אחד טובל השני אפילו כשאינו דעותיהם שוות, ונעשו לקהילה אחת (כי הקטן בדעת אינו יכול לסבול מי שאינו מסכים לדעתו).

וזהו מה שנוגע להכלל. וגם במה שנוגע לכל פרט לכל אחד ואחד, על ידי גדלות הדעת נעשה "ויקהל", שלא יהיה פיזור הנפש.

כי פיזור הנפש הוא כשיש רצונות לדברים רבים (שנפש הוא הרצון, כמו שכתוב "אם יש את נפשכם" (בראשית כג, ח), ופירש רש"י, רצונכם). ואנו אומרים בסליחות "מרובים צרכי עמך ודעתם קצרה", ומפרש כבוד קדושת אדמו"ר מהר"ש נשמתו עדן מליובאוויטש (המשך מ"ים רבים - תרל"ו, בתחילתו) שצורכי עמך מרובים מפני שדעתם קצרה. וכאשר יש דעת רחבה, האדם שמח בחלקו, שגם מה שיש לו הוא מתנת חינוך מהשם יתברך, וניצול מפיזור הנפש.

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל

אפשר לפרש, על פי הידוע בספרים שבתורה שבכתב יש ששים ריבוא אותיות נכגד ששים ריבוא נשמות ישראל, י"ש ר"א ל' ר"ת יש ששים ריבוא אותיות לתורה.

וזה מרומז כאן, "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' וגו'". שכיוון שהיו שם כל ישראל, אמר להם משה את דברי התורה.

וממשיך "אשר צוה ה'", זהו כמו שאמרו ישראל מתקשרן באוריתא ואוריתא בקודשא בריך הוא.

כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה' (לה, ה)

עיין מה שמדיק הרמב"ן שהיה צריך לומר יביא את תרומת ה'.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

יום הילולת המשפיע

הבוחר במשה עבדו - המשך מעמוד 1

אביו הגאון רבי יהושע שליט"א, ראש כולל פאג" ושאר בשרו של בעל ההילולא הנוהג להשתתף בהילולא מדי שנה.

תלמידו-כבנו של בעל ההילולא, הרה"ח רבי עידו-יצחק ובר שליט"א, מי שנמצא על הנצחת זכרו של בעל ההילולא והפצת תורתו בקרב קהלים נרחבים, ציין בהתרגשות רבה את דבר התורה שמופיע בפתח חידושיו של המשפיע בספרו 'ירם משה' לפרשת כי-תשא, הנפתח בדברי המדרש-תנחומא: "אמר משה לפני הקב"ה; משאני מת - אין אני נזכר. אמר לו הקב"ה, חייד; כשם שאתה עומד עכשיו ונותן להם פרשת שקלים

של בעל ההילולא ומייסד 'שיטת הרב וובר' תיאר בדברים נרגשים כיצד כל עשייתו החינוכית נעשית מכוחו ובהדרכתו של דודו המשפיע זצ"ל, שאמר לו "נשלחת לעולם הזה כדי להעמיד דורות בחינוך ילדי ישראל" ושיתף בתיאורים מפעימי כל לב מארבע אמותיו הקדושות של בעל ההילולא.

הגר"ש צוקר שליט"א רב קהילת בית שלמה ומתלמידו בעל ההילולא בזכרונות מהמשפיע

ואתה זוקק את ראשן - כן בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני - כאילו את עומד שם באותה שעה וזוקק את ראשן".

ובהשגחה פרטית, הסתלקותו של המחבר חלה בדיוק בפרשה שבה הביא את דברי המדרש הנזכרים.

הרה"ג רבי ישראל יצחק אשכנזי, מחבר ספר 'ישועות ישראל', שאר בשרו של בעל ההילולא

הגאון רבי יוסף מאיר גוטגולד, מחבר ספרי 'תלמודו בידו' ומתלמיד המשפיע תיאר על השפעתו של הגר"מ זצ"ל שנמשכת עד עצם היום הזה, בסיפורי מופתים למעלה מדרך הטבע שיהודים רואים על ציונו הקדוש של המשפיע בהר המנוחות.

בקשב רב נשמעה דרשתו הסוחפת של הגאון רבי ישראל יצחק אשכנזי, מחבר ספר 'ישועות ישראל'

דברי הרה"ג רבי משה מנחם קלוגר, ראש מוסדות 'קבר רחל' נשמעו בהתעניינות מרובה, כאשר הוא תיאר את האכפתיות של הרב זצ"ל לכל אחד מבני ישראל, אכפתיות אמיתית שנבעה מעומק נקודת ליבו הטהור. כן נשאו דברים הגאונים החסידיים רבי יצחק בלנק, המשפיע רבי בנימין זילברשטרום ורב מרכז העיר רבי יוסף יצחק סלונים.

הגרמ"מ קלוגר, ראש הכולל קבר רחל, בדרשתו

וכן המשפיע הרה"ג רבי ינון רוט.

חלום לעתיד לבוא

את מסכת הנואמים חתם הרב אבינועם קאהן, ממקורבי המשפיע זצ"ל ורב קהילה בטלז-סטון, אשר עמד על נקודות מרכזיות בדרכו המיוחדת של בעל ההילולא בעבודת השם ותיאר המשך בעמוד 4

הרבנים בשמחה של מצווה במהלך ההתוועדות בהילולא מצד ימין תלמידו כבנו של בעל ההילולא ומחבר העלון הרב עדין יצחק ובר ארליך שיח'

ושאר בשרו של בעל ההילולא, שהמשיך את מסורת

הגה"ח רבי ישעיהו ובר שליט"א, אחיינו של הגה"צ המשפיענושא דברים

אכפתיות מנקודת הלב

המחנך הנודע הגה"ח רבי ישעיהו וובר, שאר בשרו

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלו תשס"ז

הבוחר במשה עבדו - המשך מעמוד קודם

בחלקת הרבנים בהר-המנוחות, והעתירו בתפילה לישועת הכלל. במשך שעות ארוכות העלו העולים לציונו זכרונות הוד משנות הסתופפותם בצלו של ענק התורה והחסידות ושיתפו בעובדות אישיות ומרגשות סביב דמותו הגדולה, שהטיעה אותם בל-יימחה על יהודים רבים, אשר חבים לו את התקרבותם לצור מחצבתם. זכותו תגן עליו.

עד השעות הקטנות ישבו גדולי התלמידים והמקורבים לבעל ההילולא, ועסקו בהתרגשות בהעלאת זכרונות מלאי הוד וכיסופים מדרכיו בקודש של הגאון החסיד זקן המשפיעים זצ"ל, מתוך התחזקות והחלטה נחושה להתחזק ולצעוד בשביל הזהב של חייו הנאדרים בקודש - שהיו מזוגים אהבת השם, אהבת התורה ואהבת ישראל.

את מסכת השליחויות העלומה שביצע בשליחות המשפיע זצ"ל לידידיו גדולי ישראל מכל החוגים. הוא סיפר כי שיתף אותו בעל ההילולא באחד הבקרים בחלום מפעים שחלם, על דברי חז"ל במסכת חגיגה (דף ה') כי 'בבתי גוואי' יש בכיה כביכול בפני הקב"ה, ואילו ב'בתי בראי' יש 'עוז וחדווה במקומו' - כי לעתיד לבוא יהיה בבחינת "ותכו כברו".

במהלך יום ההילולא נהרו המונים לציון קברו

נקוי הדעת שיברושלים

בלי מטרה, זה לא לימוד

כשיהודי קם בבוקר, עליו לשים לעצמו למטרה - שהיום לא יחלוף עליו מבלי שיהגה בתורה בהתמדה. שנית, הלימוד צריך להיעשות ברצף. וכשאני אומר "ברצף", כוונתי לכך שכל ראשו של היהודי יהיה מונח בלימוד. בדרך זו, הוא לא יסיח דעתו מהסוגיה בה הוא נתון גם כאשר יאלץ להתפנות מלימודו בכדי לטפל בצרכי גופו ובצרכי משפחתו.

העניין השלישי שצריך היהודי לעשות בכדי שהתורה תהא קניינו, זה להציב לפניו מטרה בלימוד, היינו - או שיהיה בקיא בהלכה על מנת להורות הוראה בישראל, או להגיע לדרגה שיהא בקיא בש"ס, או להשיג את שתי המטרות הללו יחדיו. בלי מטרה שכזאת, הלימוד אינו נקרא לימוד. עניין נוסף שחיינו לקיימו בכדי להצליח בלימוד, זה לא "להתקע" בסוגיה מסויימת אשר מגלים בה לעיתים סתירות. ניתן תמיד ליישב את אותן התמיהות בדרך פשוטה ואז להמשיך הלאה בלימוד.

רצוי גם שבכל יום יחזור הלומד על מה שלמד אתמול ואז יתחיל ללמוד את הלימוד החדש. ולבסוף ברצוני להדגיש שאף פעם לא מאוחר ובכל גיל, יהודי יכול "לקפוץ על העגלה" ולהתחיל ללמוד כראוי את תורתנו הקדושה.

הזמן במחיצתו של רבי ישראל יצחק, חלף ביעף. קשה היה לי להתרומם מהכסא הצנוע בביתו ולהיפרד ממנו. ואולם כשהבחנתי בשקיעה המתקרבת, פניתי אליו בבקשה שיברכני. רבי ישראל יצחק אכן הרעיף עליי ברכות רבות כשפניו בווערות כלפיד האש שאך לפני מספר ימים הבערנו באמצעותו את המדורות בל"ג בעומר לכבוד התנא הא-לוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

לפני שנפרדתי ממנו, הוא הפציר בי להתמיד בלימוד תורת החסידות אשר מפיתה חיות מופלאה בעבודת השם ובקשני שאעביר את המסר הזה לכל עם ישראל. ואני מצידי, ברכתו אותו שיוכה להמשיך ולהגות בתורה הקדושה האהובה עליו כל כך עוד שנים רבות מתוך נהורא מעליא ובקרוב ממש נזכה כולנו ללמוד את תורתו של משיח צדקינו שיבוא ויגאלנו במהרה בימינו אמן.

הגאון הצדיק רבי ישראל יצחק ברנדסדורפר משוחח בביתו עם עורך העלון הרב יצחק עדו ובר שיחי

הרחוק זכיתי ללמוד איתו בחברותא במשך תקופה ארוכה. בכל אותה העת, מעולם לא ראיתיו כועס או אפילו סתם מחמיץ פנים. תמיד התפעלתי מחדש מאהבת התורה שבערה בעצמותיו ובשקדנותו המופלאה.

בפתיחת שיחתנו, הוא גלל בפניי את סיפור המאורעות המרגשים שעברו על הוריו רבי שלמה ומרת פרומט זצ"ל בזמן השואה וכיצד בסופו של דבר לאחר טילטולים רבים וניסים אינסופיים, עלו יחד עם עשרת ילדיהם מצרפת לארץ ישראל. רבי ישראל יצחק היה אז בן ארבע שנים בלבד. אחד מאחיו המבוגרים ממנו, היה הדיין הגאון האדיר בעל "הקנה בושם" - רבי מאיר ברנדסדורפר זצ"ל אשר שימש בשנותיו האחרונות בתור רב קהילת חסידי "תולדות אברהם יצחק".

מיד לאחר נישואיו, חבר רבי ישראל יצחק לשיבת "מיר" שבירושלים עיר הקודש ומאז במשך יותר משישים שנה זכה לחבוש את ספסלי הישיבה המעטירה הזאת.

כססיים לספר לי על ציוני הדרך המרתקים שבחינו, הצגתי בפניו את השאלה המרכזית שלשמה הגעתי אליו: "מה היא הדרך שבאמצעותה ניתן לקבל כעת מחדש את התורה ולזכות בכך שהתורה תהא כל מהותינו וישותינו?"

רבי ישראל יצחק חיך שוב בפעם המי יודע כמה את חיובו הענק והחל להרצות את תשובתו: "ראשית,

ה שבוע נסתלק לגנזי מרומים אחד מחשובי ויקירי ירושלים הגאון החסיד רבי ישראל יצחק ברנדסדורפר זצ"ל מרבני "תולדות אהרן" וממייסדי שיעורי הערב בחסידות זו. לפני מספר שנים זכיתי לשוחח איתו אודות חשיבות המטרה בלימוד התורה, ראיון זה מובא בשנית.

כמה הייתם מוכנים להשקיע מאמץ ולהקריב על מנת להיפגש פנים אל פנים עם אחת מדמויות המופת של עולם החסידות כמו למשל הצדיק המפורסם רבי זושא מאניפולי זיע"א (אחיו של בעל ה"נועם אלימלך" רבי אלימלך מליזענסק זיע"א)? אני משער שבחדי הייתם מוכנים להשקיע רבות עבור השגת מטרה זו. אז בואו ואחדש לכם שאמנם את רבי זושא ממש לא ניתן לפגוש כעת בעלמא דין (עד שבקרב ממש יבוא משיח צדקנו והוא יקום לתחייה) ואולם דמות שמזכירה אותנו, כן ניתן לפגוש בעולמנו העכשווי.

ובכוונה בחרתי דווקא את האלגוריה לרבי זושא, משום שבניי רבי זושא מייצג דמות תורנית מופתית שאין לה בעולמה דבר חוץ מלימוד תורה, קבלת ייסורים באהבה ודביקות בבורא. ובכן לא אשאיר אתכם זמן רב במתח ומיד אספר לכם שמדובר באחד מנקיי הדעת שבירושלים, תלמיד חכם מופלג, נצר לאחת מהמשפחות המפוארות שבעיר הקודש אשר לן באוהלה של תורה בהכמנה והסתרה יותר משמונים שנה (לאורך ימים ושנים טובות). שמו הוא הגאון הצדיק רבי ישראל יצחק ברנדסדורפר, מזקני וחשובי חסידות "תולדות אהרן".

השבוע זכיתי לעלות למעונו ולשוחח איתו. זה קרה בעקבות כך שתרתי במחשבתי אחר דמות תורנית משיכמה ומעלה שתוכל לשרטט לעיני עם ישראל את הדרך שבאמצעותה ניתן לקבל מחדש את תורתנו הקדושה בחג השבועות שחל בשנה זו. בתום אמצעים קדחתניים, נזכרתי במתמיד העצום רבי ישראל יצחק אשר למרות ייסוריו, משדר תמיד אורה, גילה, נעימות ושבועות רצון שאין כדוגמתה. חיובו השופע מאוזן לאוזן, כמעט שלא מש משפתיו ותמיד הוא מאיר פנים, שש ושמה לשוחח עם כל מי שבא עימו במגע. בעבר

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבהר המנוחות ובשביל שמוליך לציונו של מן החידי"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלחם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

המשנה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 129

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת ויקהל-שקלים תשפ"ד

עניין של חינוך המנבל אחרים נקרא 'נבל'

באחת מנסיעותיו אל הרבי מקוצק זי"ע לקח החידושי הרי"ם תכריך כתבים עב כרס, חיבור על שולחן ערוך חושן משפט, אשר עמל ויגע עליו שנים ארוכות כדי ליישב בקדושה עצומה את כל הקושיות שהיקשה עליהם בעל ה"שפתי כהן" עיי בירור ההלכה בדרך האמת. הראה ה"חידושי הרי"ם" את החיבור לרבי מקוצק שעין בו זמן רב ואמר לבסוף: "חיבורך זה טוב הוא, נאה ומשובח. אולם חוששני שבאם יודפס, חיבור זה ייטב עד למאד בעיני הלומדים והדיינים והם יפסקו ממנו הלכה ויפסיקו לעין בש"ך. על כן דעתי, שתבער את החיבור מן העולם, שכן אין זה מן הישר שחיבור מאוחר ידחה חיבורו של הש"ך, אשר למד תורה לשמה ביגיעה ובהתמדה". ה"חידושי הרי"ם" יצא מן החדר ופניו כלפיד אש בוערות, זוהרות, ועיניו דומה שדמעו. הוא חזר לחדרו שבאכסניא, ופסע בחדר אנה ואנה כשהוא אחוז שרעפים ורעיונות. כעבור זמן נטל מספר קסמי עץ ומעט חומר דליק, הפכם ללהבה והטיל לתוכה עבודה מאומצת בת שנים רבות. הוא היה אומר - הוא קודם היה ועשה: השחית הגשמה של דברים, של כוחות ועמל. לאחר מכן, כעבור שנים, אמר לחסידיו: אחד מכלי הנגינה בבית המקדש היה 'הנבל'. מדוע נקרא הכלי בשם זה? משום שנגינתו היתה כל כך יפה ומושלמת שהיה מנבל את כל הכלים האחרים בנגינתו. מדוע אם כן קראו לו נבל (בשם מכוער כ"כ, כאילו הוא הנבל) ולא קראו לו בשם מנבל? הוא מתרץ: משום שמי שמנבל אחרים בנגינתו - הוא נבל! יש פעמים שביטולה הוא קיומה, שהגשמה היא כליאת היכולות והדחיקת הנתונים; שהדרך לפעול היא דווקא לחדול. אם ההצלחות וההישגים באים על חשבון אנשים או ערכים - זה המקום והזמן להדחיק הכוחות, לכלואכישרונות, לוותר על הגשמה איכותית וטובה למען שמו בהמון אהבה.

בברכת שבת שלום - מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מְלָכִים

"ויקהל משה... ביום השביעי יהיה לכם קדש, שבת שבתון לה" (שמות לה, א-ב).

סח המגיד רבי יעקב גלינסקי זצ"ל בספרו 'והגדת': "ויקהל משה" אני יורד מהבית ביום שישי, ורואה שהשכן עולה עם שני סלים מלאים, מקיים מצות "והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאון" (שמות טו, ה). הלכה פסוקה (שולחן ערוך אורח חיים רט), אשריו ואשרי חלקו. הזכרתי לו שיאמר בפה מלא "לכבוד שבת קודש", שהדיבור פועל הרבה בקדושה ("משנה ברורה" ש, סג). העפתי מבט, הסלים מלאים נירות. נו, גם אם צריך. אבל יש שם אותיות עבריות, וזו בעיה. "מה זה?", שאלתי. "עיתונים", ענה, "עונג שבת". תמידים כסדרם ו"מוספים" כהלכתם. מותר? נניח ("משנה ברורה" ש, סג). ואם מתענג, אולי רצוי ("תרומות הדשן" סג). אבל אוי לו, שזה תענוגו! והלא ה"בית יוסף" (אורח חיים רצ, ב) הביא דברי המדרש: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל... ביום השביעי יהיה לכם קדש, שבת שבתון לה" (שמות לה, א-ב), אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, אם אתם נקהלים בכל שבת ושבת בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ועוסקים בתורה מעלה אני עליכם כאילו המלכתם אותי בעולמי, שנאמר (ישעיה מג, ב): "ואתם עדי נאם ה' ואני אל", מכאן שמכו בכל תפוצות הגולה להתקבץ בבתי כנסיות לקרות מקרא ולדרוש בדברי אגדה אחר סעודת שחרית. ובירושלמי (שבת פט"ו ה"ג) אמרו שלא נתנו שבתות וימים טובים אלא כדי לעסוק בהם בתורה, ואמרו בזוהר הקדוש (ח"ג קע"ג, א) שבמוצאי שבת כשחוזרת הנשמה היתרה למקומה, נשאלת איזו חידוש חידשה בתורה. ומי שקראית שבת העתונים היא עינוגו, עליו המשילו לאמור - ביום ההכתרה, בקש המלך להיטיב עם נתיניו. להשביע רצון איש ואיש, לתת ככל אשר ישאל. הזהירוהו יועציו שאוצר המלוכה יתרוקן. הסכים לפשרה: יקציב לכך שעה. מי שיבוא באותה שעה ויבקש בקשה סבירה, יענה. יומיים לפני המועד השתדך תור ארוך כנחש עקלתון, אנשים תפסו חזקה ולנו במקום. והרי בין כך וכך לא היה סיכוי אלא לחלק קטן. לשלושים, ואולי ארבעים. אבל מי יוותר על החלום, ומי יוותר על הסיכוי הקלוש. אולי יאות המלך ויעניק לו קצבה לכל חייו, יחליף את דירתו הדחוקה או יממן השאת צאצאיו. הרגע הגדול הגיע, השער הענק נפתח והכל נדרכו, ולפתע ניכרה תכונה ותזווה. אדם טיפס במעלה התורה כשכולם מפנים לו מקום, מאפשרים לו להקדימם. למה ומדוע? המצורע של המטרופולין, שכל גופו מכוסה פצעים מוגלתיים ודוחים, והצחנה האופפת אותו מרחיקה ממנו כל אדם, מצורע זה שייט לו עתה בניחותא כשהכל סולדים בתחושת קבס. הגיע לראש התור, וגרם למבוכה. החליטו לרחצו ולבשמו ולהחליף סחבותיו המרובבות לפני שיביאוהו אל המלך. ענתת בושם מצחין בשרה את בואו והמלך נטה אליו חסדו: "מה תבקש, במה אוכל לעזרך", התעניין. "אדוני המלך", ניסה לקוד בגמלוניות, "הפצעים המוגלתיים מגרדים ומציקים, ומדיפים ריח בואש. כולם מתרחקים ממני, ואני ניזון מליקוט שאריות מזון שהושלכו לאשפתות. אין לי הנאה בחיי, זולת אחת: כשאני מתחך, אני משכך מעט את הגרוי. אבל יש לי בעיה. איני מגיע לגב... אבקש מהמלך שיואיל ברוב חסדו לצוות שיתקינו לי שתי מברשות ארוכות ידי, שאוכל לגרד בהן את גבי... "כדברך יעשה", ענה המלך, ופנה אל השליש: "רשמת?" "כן", ענה בחיך. חיובו הבעיר את חמת המצורע: "אדוני המלך, יאמר נא, כלום נאה הדבר ללעוג למצורע?! למה הוא מחייך, זה שרשם את הבקשה?!" "אכן", הסכים המלך, "למה חייכת לבקשתו, האם נאה הדבר?!" הוכיח את השליש. קד השליש: "אדוני המלך, לא למומו הגשמי חייכתי, אלא לסיכולותו הרוחנית! עומד הוא לפני המלך, ויכול לבקש שרופאיו יטפלו בו וירפאוהו, פצעיו יעלמו ועורו יתנקה, מכאוביו ישכחו ויוכל לשוב לחברת בני האדם, ומעדיף הוא להמשיך להדיף צחנה ולסבול מפצעיו המוגלתיים והמדממים, לסבול מנידוי ולהתכלכל מפסולת אשפתות, ולמצוא אשרו בהתחככות מעגנת... נפגע המצורע, זיקר כתפיו ושרב שפתיו: "שלא יגיד לי מה לעשות?!" שוטה! בקש לפחות עתה... אין ללעוג לו, יש לנו לו! ואני נזכר: נסעתי ברכבת, מחדרה לבני ברק. מולי ישב יהודי, ופתח שולחן. הוציא מאמתחתו צרור תרופות וערך על הדלפק. גלולות לבנות וצהובות, כמוסות אדומות וזהובות, מבחר מרשים ומשובב עין. נטלם לפיו עדרים עדרים, הגירם לגרונו בלגימת מים. לטשתי עינים כפי הנראה, כי הוא פנה אלי והזדהה עמי ברחמים: "שכחת את שלך בבית?!" שכחת בבית? אשרי שאיני צריך! (והגדת)

מעשה שהיה...

ההבטחה הנדירה!

ספורים על רבנו האדמו"ר הרב ברוך פיינחס רבינוביץ זיע"א

הילולא דצדיקייא

**הילולת כ"ק
האדמו"ר הרב
ברוך פיינחס
רבינוביץ
מיאמפאלי
זצ"ל (כד' אדר)**

רבנו נולד ב-כ"ו תמוז ה'תרל"ד לאביו ר' אליעזר חיים ב"ר ברוך (האדמו"ר מיאמפאלי, מח"ס 'שיח אליעזר'). ולאמו: מרת מיטא שרה (בת הרה"ק רבי פנחס מלעחיוויטץ) בסוקול שבאוקרינה. נקרא על שם סבו מצד אביו וסבו מצד אימו. עוד כשהיה צעיר לימים התמיד לימודי התורה יום ולילה. כשהיה כבן י"ג שנה לא שכב על מיטתו בכל ימות השבוע, כי אם בליל שבת. בכל ימות השבוע היה ער כל הלילות. כשנפלה עליו שינה, לקח כלי עם מים קרים מאוד ושם את רגליו בהם להפיג את שנתו. כשמשפחתו עברו לבראד, רבינו למד במסירות נפש ולא החסיר בשום לילה מלימוד ח"י דפי גמרא - חוץ משאר לימודים: משניות, גמרא עם כל המפרשים וכל הפוסקים ראשונים ואחרונים, מדרשי חז"ל, זוהר הק' ותיקונים, ספרי מוסר ותנ"ך. כשהיה בחור כבן חמש-עשרה שנה כבר כתב קונטרס על 'ספיקא דאורייתא לחומרא'. לאחר נשואיו עבר לבריד במדינת אונגארין. למרות שהיה בן 24 שנים בלבד התפרסם מאוד במופתיו וקראו לו ה'ברידיר בעל מופת'. רבים נסעו אליו כדי שיושעו מצרתם. היה בקי בכל חדרי תורה, סיני ועוקר הרים. גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. עסק בתיקון נשמות. סיגף עצמו ועשה גלגולי שלג. מלומד בניסים. בשנת ה'תרס"א עבר לסקאלי ובנה שם בית מדרש. הסתיר את מעשיו מבני אדם. התפלל בקול רם ובהתלהבות. מסר את נפשו עבור צרת כלל ישראל. בזמן מלחמת העולם הראשונה גלה לעיר וויען, עבר לדירה בבית קטן, סיגף את עצמו והתענה בתעניות רבות. הבטיח שלא יפול שום אחד מאנ"ש במלחמה, וכולם יחזרו לביתם בחיים וכן היה. רבנו נלב"ע ב-כ"ד אדר ה'תר"פ בעיר וויען. חי כ-46 שנים. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו

אמן.

מעשה שארע עם יהודי אחד שהיה במלחמה בפראנקרייך. המערכה שם הייתה כבדה מאד. כל יום היו מגיעות ידיעות שאנשים נפלו. אותו יהודי היה גם כן במלחמה שם. הוריו היו חסידים של רבנו והיו גרים בוויען. פעם אחת רבנו שלח לקרא לאביו ולאמו ואמר להם: "תדעו שבנכם נמצא במלחמה בפראנקרייך והמלחמה שם כבדה מאד. בנכם נמצא בחזית ובסכנה גדולה. הוא יהיה מחר בסכנה גדולה יותר וצריך רחמים גדולים שישארו בחיים. לכן שמעו בקולי- לכו לבתיכם, קחו את כל הבגדים שלכם ותחלקו אותם מיד לעניים וגם תתנו הרבה צדקה להצילו ממות לחיים. עוד זאת תעשו תבואו מחר בשעה עשר בבקר לביתי לבית המדרש שלי ותביאו עוף לעשות בשבילו כפרה, כמו שעושים בערב יום- הכפורים". רבנו חזר פעמים רבות: "דעו לכם כי מחר בשעה עשר יהיה בנכם בצרה גדולה וצריך רחמים גדולים ובעזרת ה' יציל". הוריו מיד עשו כפי שרבנו צוה עליהם. הם דאגו מאד מכיון שקראו בעתוננים כי פלגה של עשרת אלפים אנשי צבא שהיו בחזית כולם מתו ולא נשאר מהם איש. אולם רבנו הבטיח להם שבנם נשאר בחיים ויבוא מהרה לביתו וכך היה. אחרי מספר ימים הבן בא בריא ושלם. הוא ספר להם את הניס הגדול שנעשה לו. המלחמה הייתה כבדה מאד. כל הפלגה שלו (של עשרת אלפים חיילים) כלם נפלו... הוא היחידי שנשאר בחיים!!! הוא ספר כי חזר מן המערכה למקום של המצב. בחזרתו כדורים רבים נורו ופגזים נורו מהטנקים. בכל פעם כמעט נפגע והרגיש כי מלאכים הרחיקו את הכדורים ממנו. כל זאת היה באותו בקר בשעה עשר כפי שרבנו אמר. הוא היה בצרה גדולה כל כך והיה צריך רחמים כדי שיציל ויחזר בריא ושלם לביתו. (מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).

אופק חדרה

כניסת שבת	17:13	לוח מקומי
יציאת שבת	18:21	
תם	18:57	
אור החיים	17:25	
	18:16	
	18:57	

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לך קודש" (ה, א)

עם ישראל שומעים על הציווי לבנות משכן לשכינה - ומיד רצים לעשות זאת בהתלהבות גדולה. הם תורמים בשפע רב זהב וכל מה שצריך. באים אנשים שאינם יודעים לעשות מלאכה ונעשים חכמי לב, עד שהם מבצעים אומנויות שעד היום אף אחד אינו מצליח להבין כיצד נעשו. אפילו בהמות קיבלו שכל שלא היה להן. העבודה בשיאה - הם מתחילים מלאכה והיא נגמרת מאליה...
 ופתאום עובר כרוז במחנה: לעצור הכל!
 מה קרה?
 משה מקהיל את כל עדת בני ישראל ומודיע להם: מלאכת המשכן אינה דוחה שבת! עיצרו את המלאכה!
 הקב"ה לימד אותנו כאן לימוד עצום: אומנם כעת יש לכם את המשכן, אך יבואו ימים אחרים בהם לא יהיה משכן ולא בית מקדש. הריני להודיעכם כי יש בידיכם משהו אחר שנותן לכם את הסגולה של המשכן ובית המקדש גם כשהם אינם קיימים, ואתו משהו קיים עד עצם היום הזה. מהו? כח של שבת. בזכות השבת מתקרבת השכינה הקדושה וזכותה מגינה ומצילה.
 בידינו איפוא עיצה נפלאה להציל את כלל ישראל מן הפורענות על ידי ניסים ונפלאות, לגרום להם סליחה ומחילה ולזכותם בקרבת אלוקים - על ידי שמירת שבת.

שמירת שבת היא עיצה נפלאה לכל יהודי, בכל מקום בו הוא נמצא. כל הקפדה ודקדוק בהילכות שבת, דיבור דברי תורה בשבת, שמחה בשבת וזמירות שבת - מעלים את האדם למעלות עליונות. זוהי מתנה גדולה המלווה אותנו גם כאשר אין בית מקדש. נזכור, כי ככל שנרומם את השבת ונקדש אותה יותר - נוכל להצליח יותר בשאר ימות השבוע.
 רבי נח וינברג זצ"ל, ראש ישיבת "אש התורה", סיפר סיפור נפלא:

שמעון צייטלין היה בחור אמריקאי צעיר שהגיע לישראל. שמעון היה רוכב אופניים מומחה, וחלום חייו היה להשתתף בתחרות רכיבה על אופניים באולימפיאדה. הוא שאף להגיע למקום הראשון, ולזכות במדליה של זהב.

שמעון פנה אל הגורמים המתאימים כדי להשתלב באימוני ספורט בארץ. מי שהיה אחראי על תחרויות הרכיבה על אופניים הבחין בכישרונו יוצאי הדופן של שמעון. אישרו לו מילגה מיוחדת, וסיכמו איתו שהוא ייצג את מדינת ישראל באולימפיאדה.
 יום אחד הגיע שמעון אל הרב וינברג, וסיפר לו שהוא רוצה להכיר קצת את היהדות. לאחר ששוחח זמן מה עם הרב, הביע הבחור את רצונו ללמוד בישיבת "אש התורה", אלא שהיתה לו הסתייגות אחת - בכל יום חייב הוא להתאמן במשך שעתיים לקראת התחרות. הרב וינברג הסכים. הבחור נשאר בישיבה, והתגלה כאדם רציני, שמחפש את האמת ודבק במטרה. במשך שעות רבות ביום למד והתקדם, אבל בערב היה מתאמן במשך שעתיים באימונים מפרכים. הוא היה מקפיד לאכול מזון מיוחד שמחזק את השרירים וכדומה. התאריך של האולימפיאדה התקרב, והאימונים באותן שעתיים נעשו אינטנסיביים ומאומצים עוד יותר, אבל פתאום התברר שתחרות הרכיבה על אופניים אמורה להתקיים בשבת.

זה היה הלם קשה עבור שמעון. הוא ניגש אל הרב וינברג ואמר: "תשמע, כבוד הרב, התחרות שאני כל כך מתאמן לקראתה, ושאני מקבל את המילגה בגללה, עומדת להיות בשבת. אולי אפשר להתיר לי להשתתף?"

"אי אפשר לדחות את זה, נכון?"
 "לא", אמר הבחור, "זאת תחרות בינלאומית, אי אפשר להזיז את התאריך בגללי".

"האם זה פיקוח נפש?" שאל אותו הרב וינברג.
 "לא, זה לא פיקוח נפש, אבל זה חלום חיי! כבר שנים אני מתאמן, ומשקיע המון זמן והמון מאמצים רק בשביל הרגע הזה. עכשיו זו ההזדמנות הראשונה שלי, וכנראה גם האחרונה בחיי. אני בשיא הכושר עכשיו, אני יכול לנצח ולקבל את המדליה. אם לא אסע, אפסיד הכל".

אמר לו הרב: "אם זה לא פיקוח נפש, אסור לעבור גם על איסור דרבנן. אני מצטער על ההפסד שלך, אבל אסור לך להשתתף בתחרות

הזאת.

הבחור שמע, והיה נסער כולו. הניסיון היה קשה מאוד עבורו - אני אלך, לא אלך, אלך, לא אלך... בסוף החליט שלא ישתתף בתחרות. באותה שבת שבה נערכה התחרות הוא חשב על כמה שהשקיע והתאמץ ולכאורה הכל לחינם.
 כמה ימים לאחר אותה שבת הופתעו הבחורים לראות את שמעון רץ אל הרב נח וינברג, מחבק אותו חיבוק סוער וצועק: "אוי, הרב! תודה רבה לך!"
 למה, מה קרה?
 כאש בשדה קוצים פשטה הידיעה המחרידה על טבח הספורטאים במינכן.

תחרויות האולימפיאדה נערכו במינכן, ואחד-עשר ספורטאים ישראלים עונו ונרצחו על ידי מחבלים.
 "כבוד הרב", אמר שמעון, "שאלת אותי אם זה פיקוח נפש, ואמרתי לך שלא, אבל זה היה פיקוח נפש... פיקוח נפש כפשוטו. הוויתור על חלום חיי היה קשה מאוד, אבל בזכות הוויתור הזה ניצלתי ממוות נורא!"

יהודי שמתאמץ בכל כוחו לעמוד בניסיון, ומוכן לוותר גם ויתורים קשים כדי לעשות את רצון ה', זוכה לחיים ולסיעתא דשמיא גדולה.

סיפר משמח הלבבות הרב מאיר שווארץ שליט"א: ישנו מעשה מדהים שאירע בסוף שנות ה-90 למניינם עם איש העסקים מר לב לבייב. בחוד האביב, כשנפגשתי עם לב לבייב ביקשתי ממנו אם אוכל לספר זאת ברבים, והוא אמר ש'אם לי לצורך זיכוי הרבים, אז תאמר שאני נתתי לך את האישור לספר זאת!', וכך הוא המעשה:

בדרך כלל משקיע מר לב לבייב את רוב עסקיו בחו"ל, אך באותן שנים הגיע לבייב לארץ והחליט לרכוש קניון הממוקם בעיר תל אביב, הלא הוא 'קניון רמת - אביב' הידוע. מי שמבין בעסקים יודע, שישנם עסקים גדולים הנרכשים ע"י מספר שותפים, אך את העסק הזה, רכש לבייב מכספו האישי בלבד, על סך של 750 מיליון דולר! - ללא שותפים.
 עיתון העסקים 'גלובוס' פרסם באותו זמן על רכישת הקניון ע"י לבייב, וכן את מספר החוקים שהחליט לייסד בקניון, וכך הם: "סעיף מס' 1 - ברגע שהקניון עובר לרשותי, אני מורה על סגירת הקניון בשבת, עקב היותו אדם שומר תורה ומצוות".

ההודעה המרעישה הדדה בכל רחבי תל אביב והגיע עד לאוזניו של ראש העיר. ראש העיר דאג קרא לבייב והודיע לו: "אני ראש העיר של תל אביב, ולידיעתך זו עיר המכונה 'עיר ללא הפסקה', עיר המתפקדת 24 שעות ביממה. אינך יכול לבוא לעיר תל אביב ולסגור קניון מרכזי ביום שבת - פה זה לא בני ברק, אתה לא תשנה לנו את העיר!".
 הודיע לו ראש העיר ואף הוסיף לומר: "דע לך, שאם לא תשנה את החלטתך, לא אחדש לך את רישיון העבודה בעיר בסוף השנה!"
 מר לב לבייב שמע דברי את ראש העיר ולא נבהל "אדוני ראש העיר, אתה לא יכול להכריח אותי מה לעשות עם הקניון. קניתי את קניון 'רמת אביב' מכספי האישי, ומכיוון שאני יהודי שומר תורה ומצוות - לא אפתח את הקניון בשבת, מכיוון שזה נוגד את אמונתי. במקרה שלא תחדש לי את הרישיון - אלך איתך לבית המשפט", הודיע לבייב.

מר לבייב לא ויתר והפרשה הגיעה עד לבית הדין הגבוה לצדק - הבג"צ, בראשותו של אהרון ברק, נשיא בית המשפט דאז. 'תיק 78590' - לבייב וקניון רמת אביב, זהו התיק שנפתח בבג"צ. עם היכולת הכספית של מר לבייב הוא יכל להעמיד לטובתו סוללה של עורכי דין מהטובים ביותר בארץ - אך להפתעת כולם הוא הגיע למשפט בבג"צ בכבודו ובעצמו - אפילו ללא עורך דין אחד! המשפט בבג"צ החל.

השופט אהרון ברק פתח את בית הדין ופנה אל מר לבייב: "מר לבייב, הקניון שלך אינו ממוקם בבני ברק או בירושלים. על פי הנתונים - ברדיוס של 5 ק"מ מכל איזור הקניון לא מתגוררים אנשים כמות, ושומרי תורה ומצוות. אינך יכול לבוא לעיר תל אביב, לרכוש קניון מרכזי ולסגור אותו בשבת - זו כפייה דתית!"

ואז הגיע תורו של לבייב. ללא עורכי דין וללא סגורים, עלה מר לבייב לדוכן בית המשפט לבדו ואמר דבר שהדהים את כל הנוכחים: "ברשותך, כבוד השופט אפתח בדבר תורה. אמור נא לי, כבוד השופט", פנה מר לבייב אל השופט ברק, "תאר לך שנשיא ארצות

הזכות

מנהג "זכר למחצית השקל"

א. נוהגים לתת לפני פורים מעות "זכר למחצית השקל" שהיו נותנים בזמן שבת המקדש היה קיים. ונוהגים לגבות בבית הכנסת לביל פורים קודם מקרא מגילה, וכל מי שלא נתן קודם פורים, ייתן באותה שעה, ויש להיזהר שלא לקרוא למעות הללו בזמן הזה "מחצית השקל", אלא רק "זכר למחצית השקל".

ב. שיעור "זכר למחצית השקל" הוא במחיר השווה לעשרה גרם כסף טהור. ומכל מקום מי שקשה עליו לתת סכום זה, מחמת מצבו הכלכלי, די שייתן מטבע אחד "זכר למחצית השקל" כפי יכולתו.

ג. כל מי שהוא למעלה מן שלוש עשרה שנה, ייתן הסכום הניזכר לעיל "זכר למחצית השקל". ויש אומרים שאין חיוב תרומה זו אלא מבן עשרים שנה ומעלה. וטוב להחמיר כדעה הראשונה. והנשים יתנו גם כן "זכר למחצית השקל". וטוב לתת גם עבור ילדיו הקטנים. ויש נוהגים לתת גם עבור עוברים שבמעיי אימם. ומי שאין ידו משגת כל כך, ייתן הסכום השווה לעשרה גרם כסף בעדו, וייתן בעד כל אחד מבני ביתו סכום מועט או מטבע אחד כפי יכולתו.

ד. המעות שהם "זכר למחצית השקל" צריכים להינתן לצדקה לעניים. ומה טוב ומה נעים ליתנם לתלמידי חכמים עניים, או למוסדות תורה ולישיבות הקדושות, שנתניהן זו היא צדקה חשובה ביותר, ועוד שהרי נתנית מחצית השקל בזמן שבת המקדש היה קיים, היתה "לכפר על נפשותיכם", ובזמן הזה אמרו חכמינו זיכרונם לברכה שתלמידי חכמים העוסקים בתורה המכפרים על ישראל. וכבר אמרו חכמינו זיכרונם לברכה (במסכת פסחים דף נג עב): "כל המטיל מלאי לכיס של תלמידי חכמים, זוכה ויושב בישיבה של מעלה, שנאמר: 'כי בצל החוכמה בצל הכסף'".

ה. הנוהג להפריש "מעשר כספים" מרווחיו מידי חודש בחודשו, אינו רשאי לתת מכסף "מעשר כספים" לצורך "זכר למחצית השקל", אלא אם כן רוצה להוסיף על חובתו ולתת נתינה מרובה ביותר לצורך "זכר למחצית השקל", שאז רשאי לתת התוספת מכסף מעשר. ומכל מקום אם בשעה שהתחיל להפריש "מעשר כספים" אמר בפירוש שעושה כן "בלי נדר", והשעה דחוקה לו, רשאי לתת מכספי "מעשר כספים" לצורך "זכר למחצית השקל". (תורת המועדים)

פנינים

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם

קודש שבת שבתון" (לג, ב)

הרב 'שפתי כהן' זצ"ל הביא את דברי המדרש שכשבני ישראל נכנסו לארץ אמרה התורה לה: 'קעת כל אחד יפנה לשדהו ולמלאכתו, ומה יהיה עלי? אמר לה: נתתי להם שבתות שיעסקו בתורה, ואם יעשו כן תבוא פרנסתם בקלות.

לכן נמצא, שבכל מקום בו כתוב 'שבת' לבד, כתוב 'ששת ימים תעשה מלאכה'. כלומר, אם רק תנוח בשבת - תעבוד קשה כל השבוע. אבל בכל מקום בו כתוב 'שבת שבתון לה', כלומר אם תעשה את השבת 'שבת שבתון לה', תקדיש אותה לה' בשיעורי תורה - אזי 'ששת ימים תעשה מלאכה', בקלות, כאילו מאלה!

(מעין השבוע)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות: שושנה שירה ח' בי בת אברהם, מיכאל ח' בי בן סעדיה, לוסת אריה ח' בי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעדיה הינדי, ציון נר בן סעדיה, אסתר תוהמי בת סעדי, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימימה יששכר, אייל בן ניסים רחמי, משה כהן בן יעקב, קמר (שושנה) נר בת עוואד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס, נבאיהל נר בן זכריה, מנשה ג'יבלי בן שלום, שקד דהן בן סיגלית.

לרפואת: אריה בן סעדיה, ניה בת הילה, עלמה בת מור, אתי אסתר בת רבקה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

הברית של ימינו - ביל קלינטון, מגיע לביקור מיוחד בארץ. כל הכבישים נחסמים, השמירה מתגברת, וכולם מתרגשים לקראת בואו של הנשיא. "והנה, אתה באותו זמן יושב לך בביתך, ולפתע נשמעות דפיקות בדלת, אתה פותח ורואה המולה בכניסה לביתך: הנשיא האמריקאי הגיע עם המשלחת ואנשי הביטחון במיוחד אליך. כולם מפלסים דרך לנשיא, שעושה את דרכו לכיוונך כשבידו קופסה קטנה וחשובה. כל הצלמים עומדים מהצדדים ומשטרות ואנשי קומנדו מחכים דרוכים. ביל קלינטון לוחץ את ידך ואומר באנגלית צחה, 'שלום לך מר אהרון ברק, אני ביל קלינטון, נשיא ארה"ב של אמריקה, החלטתי להעניק לך, מתנה חשובה שהיתה כל השנים בכספת הסודית של ארה"ב הגדולה. קח - הרי היא בשבילך". ממשיד לבייב לספר, תוך כדי שהוא מרתק את כל הנוכחים במשפט: "תאר לך, שהיית אומר לו: 'כבוד הנשיא, קח את המתנה שלך ועוף לי מהבית, בסדר?!' - כבוד השופט ברק, היש בושה גדולה מזו?"

ואז הוסיף לבייב ואמר: "כבוד השופט, זה מה שאתה רוצה בדיוק שאעשה! הרי כשבורא העולם, הגיע אל משה רבינו ע"ה, ואמר לו: "משה, יש לי מתנה טובה בבית גנזי" - וכידוע לכולם, שבת הגונים והכספות של בורא העולם, זה לא בית הכספות שלי - של לבייב, שיש בהם כמה מיליונים - זה כלום! בכספות של הקדוש ברוך הוא יש את כל דבור הארץ שלנו, את כל הכוכבים, היצורים, הגלקסיות, שביל החלב, ואת החיים של כולנו! ובא הקדוש ברוך הוא ואומר למשה רבינו: "משה, בתוך כל האוצרות שלי, יש לי מתנה אחת טובה ומיוחדת שרוצה אני לתת לעם ישראל. ומה היא? "שבת"! אמור נא לי, כבוד השופט ברק, האם ברצונך שאזרוק לבורא העולם את המתנה 'בפנים'? ... איני יודע מה תפסוק, אך דע לך שאני שומר את תורתו ומצוותיו של הקדוש ברוך הוא - ולא אחלל שבת. נקודה", סיים לבייב, וירד מהדוכן!

הלם שרר באולם בית המשפט. השופט אהרון ברק נדהם מהאדם הרציני שעומד מולו ופסק: "הנני מתיר לך לסגור את קניון 'רמת אביב' בשבת!". אך זה לא נגמר. הקניון היה ברשותו של מר לבייב במשך 9 שנים. בכל סוף שנה, העיתון העסקי 'גלובוס', מפרסם מיהו הקניון הכי רווחי ומצליח במדינה. ובמשך אותם 9 שנים ברציפות, פירסם העיתון 'גלובוס', שהקניון הכי רווחי ומצליח - הוא קניון 'רמת אביב' בתל אביב, הסגור בימי שבתות! כן, "לקראת שבת לנו ונלכה כי היא מקור הברכה!" (ליקוטי שמואל' מתוך גיליון 'אור שרה')

מצפה האדונים

בבית החולים בלינסון יש רופא בכיר מאוד ומפורסם שהפך לבעל תשובה גמור...

וזה הסיפור: לפני שנים, יהודי מפתח תקוה הזמין אותו לביקור דחוף בעיצומה של השבת... פיקוח נפש.

אחד הילדים היה במצב סכנה של ממש. הרופא מגיע אל בית המשפחה ואומר: "אני יודע שהיום שבת אצלכם, אבל אני לא מתכוון לרדוף אחריכם. אני מבקש תשלום טרם הטיפול, מאתיים וחמישים שקלים".

אין ברירה, היהודי מחפש כסף ולא מוצא... הוא מנסה לדבר על ליבו של הרופא, אבל אין עם מי לדבר... "מאתיים וחמישים שקלים לפני הטיפול, ואם לא, אני הולך!..." היהודי מוציא פנקס צ'קים, רושם ונותן לרופא. הדוקטור מסתכל על הצ'ק, והוא שם לב שבמקום 'מאתיים וחמישים' שקלים, היהודי כתב לו 'אלף'...

במקום לכתוב שלוש עשרה אתיות בשבת, הוא העדיף לכתוב שלוש אותיות בלבד...

הרופא אומר לו: "אתם משפחה ענייה, שמונה עשר ילודוס... למה אתה נותן לי פי ארבעה מהסכום שביקשתי?!"

אמר לו היהודי: "אני מכבד את השבת". "אין בעיה, אני מכבד ומתכבד..."

הרופא טיפל במה שהיה צריך, והלך הביתה. ביום חמישי היהודי מקבל טלפון מהרופא...

"סדר לי היום שעה פנויה. אני רוצה לבוא אליך עם אשתי". הם יושבים אצל היהודי, והרופא מספר לו: "במוצאי שבת האחרונה אשתי ואני לא עצמנו עין כל הלילה..."

אני מגיע מבית דתי, אשתי מגיעה מבית דתי, אבל המעשה שלך עשה עלינו כזה רושם... פי ארבעה! על כמה אותיות פחות!!

דע לך שמיום ראשון אני מסתובב בבלנסון כל היום מראה לכל הרופאים את הצ'ק שלך ומספר להם את הסיפור הזה...

הגעתי למסקנות ברורות עם אשתי: אנחנו רוצים לחזור לשורשים, ולבוא אליך מידי פעם להתחזק ביהדות".

לא צריך טעום מן השבת כדי לחולל מהפך בחיים של היהודי. מספיק אפילו רק להריח אותה מהבית של השכן...

(אוצר הדרשות הקצרות)

פרשת ויקהל

המשקיע את כל כוחותיו ברוחניות יצליח מעל הטבע

הרמב"ן על התורה פרק לה פסוק כא ד"ה **ויבאו כל איש אשר נשאו לבו**. כותב וזה לשונו על החכמים העושים במלאכה יאמר כן, כי לא מצוינו על המתנדבים נשיאות לב, וטעם אשר נשאו לבו, לקרבה אל המלאכה לבא לפני משה לאמר לו אני אעשה כל אשר אדני דובר.

אומר הרמב"ן כתוב אשר נשאו ליבו ולא כתוב נידבו ליבו כיון שמדובר בהתנדבות לעשות מלאכה וכתב נשאו ליבו ולא כתב אשר חפץ לעשות מלאכה לומר, כי לא היה בהם שלמד את המלאכות האלה ממלמד, [שהרי עבודה כולם עבודה פיסית קשה אם כן כיצד ידעו לעשות בזה בכסף ובנחושת להיות צורפים מומחים במלאכה הדורשת מקצוענות יתר במלאכה דקה מן הדקה להיות אומנים מומחים בנגרות], ומסביר שמצא בנבואה שידע לעשות כן, ויגבה לבו בדרכי ה' (דה"ב יז וזכיון שרצה בצלאל בן אורי ואהליהב בן אחיסמך לעסוק במלאכת קודש זו הקב"ה נתן להם סייעתא דשמיא והפכו להיות צורפים מומחים ובקאים במלאכת העץ למרות שלא היה לו את הנסיון לכך

מורנו ורבו הרב יששכר מאיר זצוק"ל כותב בספרו שכר שכיר שמדברי הרמב"ן רואים שאם ציבור צריך דבר מסוים ואין מי שייעשה זאת אדם אשר יקח על עצמו תפקיד זה גם אם אין הגיון שהוא יצליח, הוא בכל זאת יצליח ויקבל סייעתא דשמיא גדולה מאד אשר יעלה הדבר בידו. אבל בתנאי שיעשה זאת לשם שמים

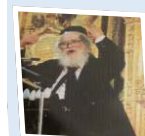
כתוב במסכת אבות "כל העמלים עם הציבור יהיו עמלים לשם שמים שזכות אבותם מסייעתם ואתם מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם"

הסבא מסלבודקה שזכה להקים כמה ישיבות אמר שאם אדם את אותו מאמץ ומרץ שהוא היה משקיע על כך שאם הבן שלו היה חולה ח"ו שהולך מרופא לרופא ועושה את הכל למען רפוי בנו את אותו מאמץ היה משקיע על הקמת ישיבה היה מקים לא ישיבה אחת אלא מאה ישיבות שבהקמת מקום תורה יש המון סייעתא דשמיא ראינו אנשים פשוטים עם רצון גדול שהקימו מוסדות לתפארת ישנו קצב שכיר יום שדואג לתרומות ומחזיק עד היום כולל יום, כולל ערב ומביא רבנים שימסרו שיעורי תורה הכל מתחיל מרצון [רצון אותיות צינור] שזהו הכלי קיבול עם מסירות נפש המצווה שחפץ לעשותה מצליחה מאד

מסופר על רב חיים מבריסק היה יהודי שנאסר על ידי השלטונות ונגזר עליו מוות ה' ישמור ולא היה סיכוי להצילו למרות זאת הרב חיים מבריסק ניסה בכל כוחו ועשה השתדלויות כדי להמתיק את עונשו למרות שמבחינת ההגיון אין טעם להשתדלות זו ואמר שבפיקוח נפש מנסים גם אם אין סיכוי ואכן לבסוף הוא הצליח לבטל את גזר דין מוות כשהקב"ה רואה שהנך עושה את המקסימום מבחינתך הקב"ה משלים את הכל ואז מובטחת סייעתא דשמיא

ממשלים זאת במשל למלך שאמר מי שיעלה לבנין עד קומה מאתיים יקבל פרס עצום אחד הגיע לקומה 40 התייאש השני הגיע עד קומה 60 התייאש השלישי עד קומה 61 ונעצר הרביעי התאמץ בכל כוחותיו עד קומה והגיע 65 ולא יכל יותר פתאום הוא רואה מעלית שדרכה אפשר להגיע עד קומה 200 ואכן הגיע לקומה 200 וקיבל את הפרס זהו המשל כך גם בעבודת ה' אם אדם עושה את המקסימום שהוא יכול לעשות הקב"ה דואג להשלים את רצונו בעבודת ה' אבל בתנאי שהוא מצידו יעשה את כל המקסימום שהוא יכול לעשות וכן בלימוד תורה אם אדם עמל בתורה בהתמדה ומוסר את כל כוחותיו ללימוד התורה גם אם מוחו הוא מוח חלש לבסוף הקב"ה פותח לו פתחים בתורה הקדושה ונותן לו סייעתא דשמיא בלי גבול

סיפור נפלא על רבי יוסף לויטן, יוסף לויטן היה יתום בגיל צעיר, לא היה מי שישלח אותו לחיידר ללמוד, והוא באמת בקושי למד משהו. כשהיה בערך בן 12, הוא הגיע לישיבת 'תורה ודעת', שבצעם זה היה כמו 'חיידר' כאן בארץ אבל קראו לזה ישיבה. את 'תורה ודעת' ניהל באותם ימים הדוד שלי, רבי דוד שטרן זצ"ל, אחי של אבי מורי זצ"ל. יום אחד נכנס אליו נער גבוה, בן 12 שנה, ואומר לו 'שלום, אני רוצה ללמוד כאן'. 'שואל אותך הדוד שלי מי אתה? והוא משיב "אני יוסף לויטן".'

מה אתה יודע! הוא יודע ללמוד קצת חומש. ילד בן 12 שלא יודע ללמוד משניות, ובוודאי לא גמרא. אומר לו הדוד שלי, ילד יקר, אני מאוד מעריך את זה שאתה רוצה ללמוד, אבל אתה לא יכול להיכנס אצלנו בחיידר, אצלנו בחיידר, ילדים בגילך כבר יודעים חומש משנה וגם גמרא, כבר מתחילים ללמוד מפרשים בכוה גיל, איך אתה יכול להשתלב בכיתה שלהם? יוסף הקטן השיב לו בפשטות, באיזה כיתה לומדים חומש? בכיתה ב'!!! אני אלמד בכיתה ב'... המשיך המנהל לטעון כנגדו, אתה מדבר לא לעניין ילד יקר, בכיתה ב' לומדים ילדים בני שבע, אתה בן 12, אבל הוא מתעקש, אין לי בעיה ללמוד עם ילדים בני שבע. נפשי חשקה בתורה!!! אומר לו הדוד שלי: יוסף, אני מבין שאתה רוצה ללמוד בכיתה ב', אבל תשמע, אין לנו מקום, הכיתה מלאה עד אפס מקום. אבל יוסף לא מוכן לקבל את ההסבר. "אין דבר כזה", הוא אומר, "אם רוצים אפשר תמיד לסדר מקום". "הדוד שלי לקח אותו לכיתה ב', והראה לו שבאמת אין שם אפילו מקום אחד פנוי. כל המקומות תפוסים... הם חוזרים בחזרה למשרד, ושם הוא מסביר לילד לפעם נוספת, שעם כל הכבוד וההערכה, הוא צריך לחשוב על פתרונות אחרים. אצלו בחיידר אין מקום עבורו והוא לא מתאים מבחינת הרמה הלימודית ובעצם משום בחינה שהיא. עכשיו תראו מה זה ילד שחשקה נפשו בתורה. הוא לא נבהל מהאיש המבוגר שמסביר לו הסברים ומוכיח לו באותות ובמופתים שאין לו מקום. הוא רוצה ללמוד. הוא שומע את הדברים, ואומר לדוד שלי, "בסדר, אני אלך מכאן, אבל לפני כן אני רוצה שהרב יחתום לי על שטר". "הדוד שלי מתפלא, מה זאת אומרת? על איזה שטר אני צריך לחתום. השיב לו הילד יוסף לויטן, אני רוצה שאתה תכתוב: "אני, מנהל הישיבת 'תורה ודעת', מעיד בזאת שהילד יוסף לויטן בא ללמוד אצלנו בישיבה, ושלחתי אותו כלעומת שבא, בגלל שלא היה לי מקום עבורו ובגלל שהוא לא התאים מבחינת הרמה הלימודית. "שואל אותו המנהל, לשם מה אתה זקוק לשטר הזה? השיב לו יוסף, כשיגיע יום פטירתך, אני אבקש שיקברו אותי יחד עם השטר הזה. וכשאני אעלה לשמים וישאלו אותנו עסקת בתורה? 'מה אני אשיב לבית דין של מעלה? לא! לא למדתי כלום! למה? כי לא קיבלו אותי לישיבה. גידו לי שאני משקר, אין דבר כזה שלא מקבלים ילד ללמוד תורה, לכן אני רוצה שיהיה לי שטר תחום, שאני אוכל להראות להם שמה, ולהוכיח את דברי, שמי שאשם בזה שיצאתי עם הארץ זה אתה, לא אני. "!!! רבי דוד שטרן, היה יהודי ירא ושלם, הוא נבהל למשמע הדברים ואמר, עד כאן. מול כזה טיעון אני לא יכול לעמוד! הוא אמר ליוסף לויטן, קח כסף ותמצא לעצמך מקום בכיתה ב'... לקח יוסף לויטן כסף, נכנס לכיתה ב', התיישב בין השורות והתחיל להקשיב לשיעורים... אחרי תקופה הגיע הבר מצווה שלו, ועשו לו בר מצווה, ומי שבאו לשמוח איתו, ילדי כיתה ב'. הוא בן 13, הם בני שבע ושמחה, והם החברים של חתן בר המצווה. הוא לא התבייש! הוא שמח יחד איתם כי הם החברים שלו, הם באותה רמה לימודית. אחרי אותה שנה, הקפצו אותו בחמש כיתות בפעם אחת נגמרה השנה, וילדי כיתה ב' עולים לכיתה ג'. בא יוסף לויטן למנהל ואמר לו "אני רוצה להישאר בכיתה ב' עוד שנה". מה זאת אומרת? הרי אתה כבר אחרי בר מצווה, פער הגילאים יהיה גדול עוד יותר? אבל הוא בשל, אני אוהב את הרבי הזה, ואני רוצה ללמוד אצלו עוד שנה. כמובן שרבי דוד שטרן כבר ידע שעם יוסף לויטן אי אפשר להתווכח, ואמר לו, בסדר, תלמד עוד שנה בכיתה ב'... באותה שנה, המלמד של כיתה ב' חלה ונעדר לתקופה ארוכה, ומי היה זה שהחליף אותו? יוסף לויטן! הוא הרי כבר הכיר מצויין את החומר מהשנה שעברה, והוא גם היה הרבה יותר מבוגר מהילדים, ומימלא הוא היה הממלא מקום הכי טוב. אחרי אותה שנה, הקפיצו אותו בחמש כיתות בפעם אחת, ואז הוא נכנס לכיתה שבה אני למדתי, וזכיתי ללמוד איתו בחברותא. אתם יודעים מה יצא מיוסף לויטן??? הוא נהיה הגאון רבי יוסף לויטן! הוא היה המתמיד הכי גדול בישיבה, היה לומד כל לילה עד השעה שתיים וחצי, הולך הביתה, ולמחרת בבוקר הוא היה בשעה שבע וחצי בתפילה, ואף פעם לא החסיר או איחר הגאון רבי יוסף לויטן היה לומד בכל שנה 300 דפי גמרא, עם רש"י וטוסי ראשונים ואחרונים!!! כל שנה הוא למד חמש מסכתות גדולות ועוד מסכת קטנה. זה היה סדר הלימוד שלו במשך שש שנים. אחרי זה הוא נהיה ראש ישיבה, והלימוד שלו היה להפליא! **היו שולחים אליו תלמידים חלשים, כאלו שאף אחד לא הצליח עליהם, והוא עשה אותם תלמידי חכמים מופלגים, עם כח האהבה העצום שהיה לו תורה הוא הצליח להחזיר בהם את ה'ברען' וה'גישמאק' ללימוד התורה. הוא היה לומד עם 'פיעיר' (אש)!! שמעו את השאגות שלו בלימוד למרחקים כמו המרחק מרחוב עזרא לגאולה בירושלים לכה מרחק היו שומעים אותו. כשהיינו לומדים סוגיא ורצינו לדעת מה אומר הרשב"א או הריטב"א או הר"ן או הרמב"ן, לא היינו צריכים לגשת לארון כדי לחפש את הספר. היינו שואלים את ר' יוסף, מה אומר על זה הרשב"א, והוא היה אומר מי, בלי היסוס ובלי גמגום. רבי עקיבא אייגר, קצות החושן, הכל הוא ידע! וזה היה ילד שבגיל 12 לא ידע ללמוד משנה!!!! איך הוא עשה את זה? עם כח הרצון. הוא החליט לקבל על עצמו עול תורה, ולא נתן לשום דבר לעצור אותו!!! [הסיפור מעלון]**

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

524

פרשת ויקהל' - שלקלים תשפ"ד

וכך אמר לאחד מבני ביתו: "מצד אחד אני כ"כ שמח ששבת מגיעה, אבל מנגד אני מלא פחד שמא ח"ו אכשל באיזה איסור מאיסורי שבת".

'נאה דורש ונאה מקיים'. לא היה רבינו יוצא ביום שישי לאחר חצות מחוץ לעיר, ובכלל היה נמנע עד כמה שיכול היה שלא לצאת ביום שישי מביתו מחוץ לעיר. וסיפר אחד מבאי ביתו שהיה גר מחוץ לבני ברק, שבימי שישי היה נמנע מלהגיע אליו היות וכבר מהבוקר היה שואל אותו: "היכן אתה בשבת? כאן בעיר?" - עד כדי כך היה זהיר שגם אחרים לא יגיעו לידי חשש חילול שבת.

כך גם היה שכבר הרבה זמן לפני שבת היה השולחן ערוך עם הגביע והיין, והיה יושב לבוש בבגדי השבת ומצפה לבואה של השבת, מתי כבר יגיע הזמן בו יוכלו להדליק את נרות השבת.

פעם אחת ביקש ממנו יבלחט"א כ"ק האדמו"ר מבעלז שליט"א לעלות לירושלים כדי לשמש סנדק לנכדו בברית שתתקיים ביום שישי בחודשי הקיץ. רבינו סירב בנימוק שהיות ואינו רוצה לצאת מחוץ לעיר בערש"ק לכן נאלץ להשיבו ריקם. אך בסופו של דבר הסכים בתנאי שהברית תהיה כמה שיותר מוקדם. באמת הברית התקיימה בשעה 10 בבוקר בדיוק. כאשר יצא רבינו מהברית ניגשו כמה חסידים ואמרו לרבינו: "גוט שבת", נעצר רבינו ושאל בדאגה: "מה השעה?", וכשהשיבו לו נענה ואמר: "נו... עוד לפני חצות היום, ולמה כבר מאחלים גוט שבת?...".

מין זצ"ל הרגיל את עצמו שבכל דבר התבונן מה אומרת ההלכה ע"ז לענין שבת. היה זה כאשר נכנסו אליו וסיפרו לו על פלוני שתרם 'כתר' לכבוד את הס"ת שבישיבה, והראו לו את הכתר. מין לקח את הכתר בידי והתבונן בו היטב ובדק את הפעמונים. המקורבים לא הבינו מה כל כך מעניין אותו ממה מורכב הכתר, איך נראים הפעמונים, והאם יש בהם ענבל או לא, וגם איזה רעש משמיע הפעמון כאשר הולכים עם הכתר... עד שלבסוף הפטיר ואמר: "אפשר להשתמש בכתר הזה בשבת, ובפעמונים כאלו אין חשש איסור שבת, ואפילו 'מתעסק' אין בזה...".

הגביע שבו היה מקדש מין מדי שבת קודש היה גביע שקיבלו מתנה לחתונה מרבי סנדר אשכנזי. אירע פעם שנוצר חור קטן בתחתית הגביע ומסרו את הגביע לצורף

וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' (לה, ב)

מין ראש הישיבה הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל כותב בספרו, שהרי כידוע נשמת האדם מקורה באוצר הנשמות שתחת כיסא הכבוד שכולו רוחניות, ונשמה זו נשלחה לעולם הזה כדי לקחת את ענייני החומר ולהפוך אותם למקור של קדושה והשראת השכינה. והאופן לעשות זאת הוא באמצעות קיום כל המצוות ובפרט מצות שמירת שבת, כי השבת היא כולה קודש ובה מתנתק האדם מכל עניני המעשה עד כדי כך שאפילו הדיבור בשבת אינו כדיבור בחול. ובכוח קדושת השבת אפשר למזג את החומר עם הקדושה ולהעלות אותו לרוחניות והתעלות.

הבה נתבונן בקצות דרכי מין ראש הישיבה זצ"ל, היאך היה מכין עצמו לקראת השבת.

ידוע לכולם סדר יומו של רבינו, את השיעורים הרבים שהיה מוסר מדי יום ביומו. אחד השיעורים שהיה מוסר היה בספר 'משנה ברורה' הלכות שבת, באומרו שהשבת היא כזה דבר עדין שצריך להיזהר עליו. ולכן כאשר סיימו את חלק ג' ב'משנה ברורה' רצו התלמידים להמשיך ללמוד את יתר חלקי ה'משנה ברורה', אך רבינו מעוניין היה לחזור שוב על חלק ג' ונימק את טעמו, שמין ה'חפץ חיים' כתב, שמי שמתחיל את ההכנות לשבת מיום שישי בבוקר כבר מאז 'יצננו לו את הגיהנום', ובוודאי מי שמכין עצמו בימי השבוע לדעת את הלכות שבת אזי גם את הזמן הזה יחשבו לו ויצננו לו את הגיהנום.

ובאמת, עצה זו היה מיעץ לשואלים כשבאו לפניו וביקשו איזו עצה טובה לחיזוק [כמו לתושבי רמת אלחנן לאחר שהיו בשכונה כמה אסונות, וכך גם כשביקר בעיירה לייקווד וביקשו עצה לחיזוק על דברים שר"ח ל קרו להם], ועצתו היתה להקדים בקבלת שבת.

וכה היו דבריו: "תמיד דווקא בערב שבת ברגעים האחרונים רואים פתאום שחסר משהו, או שצריך לעשות משהו, ולפעמים מתוך זה יכול לבוא ח"ו שייכנס לשבת אפילו אחרי השקיעה, ע"כ אמרתי להציע שלכל הפחות שלושים רגעים - חצי שעה - לפני השקיעה, כבר יקבלו שבת, וכך כל העניינים יהיו כבר מסודרים ולא ייכשלו ח"ו, ובזכות השבת כתוב שהברכה שורה על כל השבוע".

ע"מ לתקנו. לאחר סתימת החור, הצורף גם הבריק וצחצח את הגביע עד שהיה נוצץ ומבהיק. כשחזר הגביע מהצורף שמח רבינו מאוד מיופיו וניקיונו ואמר: "זה רק לכבוד שמים, הרי זה נמצא רק כאן בבית ומי רואה את זה, א"כ אין בזה שום כבוד עצמי אלא רק לכבוד שמים ולכבוד השבת..."

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב זלמן רזניק]

* * *

סיפר הרה"ג רבי אשר קובלסקי שליט"א: "את הסיפור הבא שמעתי מידיד קרוב בשם בני פ., המשמש כאח רפואי בבית החולים 'איכילוב'. ביום מן הימים, לקראת סיום המשמרת שלו, התקשר אליו חבר, ובקול נאנח סיפר כי זה עתה נפצע באורח קל בתאונת דרכים, והוא מבקש ממנו להמתין לו בחדר המיון ולסייע לו בבדיקות. בני הנחמד שמח על יכולתו לסייע לחברו, והמתין לו בשערי חדר המיון. החבר הגיע ובמבט ראשוני קבעו הרופאים כי מדובר במכות יבשות בלבד, והמליצו על מנוחה ומשככי כאבים. אלא שהאח בני, חברו הקרוב של הפצוע, ביקש כי בכל זאת חברו יוכנס לצילומי רנטגן מקיפים, על מנת לוודא כי אכן אין כל חשש למכה נסתרת באחד האיברים הפנימיים.

הרופאים נעתרו, והחבר נשלח מיד לבדיקת סי. טי. - רק כדי לוודא שהכל תקין. הצילומים נערכו ונבדקו, והתברר כי אכן כן, כל האיברים הפנימיים לא נפצעו. אלא שדווקא אז ניתר ממקומו רופא צעיר מהמחלקה הכירורגית, וזעק: "רגע, תראו מה קורה בכבד..."

הרופאים הסירו את משקפיהם, נעזרו בזכוכיות מגדלת, ולפתע הפך חדרם לזירת התרוצצויות. פרופסור מומחה הוזעק מהמחלקה, ובראותו את הצילומים חשכו עיניו: "יש כאן גידול קטן שיושב בדיוק בין אונות הכבד. נדרש ניתוח דחוף להסרתו לפני שיתחיל לשלוח גרורות..."

החבר ובני עמדו המומים, נבוכים, מבולבלים. לפתע גילו עד כמה גדול היה הנס שבתאונה - הן היא זו שהובילה לצילום הסי. טי. שהוביל לגילוי הידיעה המרעישה על המחלה המסוכנת המתפתחת בכבד באין מפריע. אין ספק כי זהו נס יוצא דופן, כאשר תאונה אקראית ובקשה לבדיקות מקיפות - חשפו את דבר הגידול, ועתה ניתן לטפל בו!. הרופאים קבעו לו ניתוח ליום ראשון שאחרי, והסבירו כי מדובר בניתוח מורכב ועדין במיוחד, וגם גילו את אוזנו כי לאחר הניתוח מצפה לו תקופת שיקום ארוכה וקשה. ובכל זאת, הרי לא שייך לוותר על ניתוח שכזה, יש להסיר את הסכנה במהירות האפשרית, גם במחיר ניתוח מסובך ומורכב שאחרי תקופת שיקום קשה ומייסרת...

כל הסיפור הזה התרחש ביום רביעי, ובני וחברו נפרדו לשלום, כשבני מבטיח לחברו להיות לצדו בעוד ארבעה ימים - ביום הניתוח, ולסייע לו ככל יכולתו - לפני הניתוח וגם אחרי, לאורך תקופת האשפוז והשיקום הארוך הצפוי.

בנצי שב הביתה מאוחר מהרגיל באופן משמעותי, ופיו לא מפסיק למלמל תודה לה' - על שזיכהו לבקש את הבדיקות הללו לאחר התאונה, בדיקות שמסתבר שהצילו את חייו של חברו לפני שיהיה מאוחר מדי... הוא שב הביתה בתחושות מעורבות, שמח על הנס, מבולבל מההתפתחויות, וכאוב על הסבל שחברו אמור לעבור בימים ובחודשים הקרובים. ואז, נזכר שיש סגולה עתיקת יומין, ושמה 'תוספת שבת'. 'אקבל על עצמי לקבל את השבת מוקדם מזמנה הרגיל, לשבת ולהמתין לכניסת השבת ברוגע ובשלווה, בשמחה ובאוויר. ויהיו הדברים לזכות חברי היקר, שיזכה לעבור את הניתוח בשלום, ושתקופת השיקום תעבור עליו בקלות!' - הרהר.

הוא שיתף את רעייתו - השותפה עמו בהכנות לשבת, בהרהור שעלה במוחו, שוחח עמה בנעימות על הרעיון, הסביר את היתרון, פירט את המעלות, תיאר את התחושה המרוממת והקסם הענוג, וקניח בכך שהוא רוצה לקבל על עצמו סגולה זו - לזכותו של החבר העומד בפני ניתוח מורכב ותקופת שיקום קשה.

האשה שמעה את הדברים, והיטב הבינה את המשמעות. 'תוספת שבת' כרוכה בשינוי הרגלים, לקבל את השבת מוקדם וברוגע - זה כדאי ומשתלם, אך דורש מאמץ. "רגע, רגע", אמרה לפתע, "אם אתה מקבל על עצמך להקדים את קבלת השבת לזכות חברך, אף אני אקבל על עצמי להקדים את השבת כדי לזכות בישועה דחופה לה אני זקוקה..."

במה דברים אמורים? רעייתו של בני עוסקת במסחר בתכשיטים יקרים. כמה ימים קודם לכן קיבלה מלקוחה ארנק תכשיטים ששווי הון עתק, והיה עליה להעבירו לצורף, להעריך את שווי, ולקדם את מכירתו בתמורה לתכשיטים אחרים. בבוקרו של יום, היא נטלה את ארנק התכשיטים מהבית, אך בהגיעה אל הצורף - נדהמה לגלות כי הוא איננו, נעלם... מתוחה ומודאגת, שבה את כל הדרך, בולשת בעיניה ימינה ושמאלה, מחפשת את הארנק האובד. היטב ידעה כי מדובר בארנק ששווי הון עתק, לא משהו שניתן לאבד... והוא בכלל לא שלה - הוא של לקוחה, איזה נזק, כמה אי נעימות, איך תתמודד עם העניין הזה?!

באותו יום, וגם למחרת, היא, ילדיה, שכניה וגם בני בעלה - סרקו את כל הדרך, חיפשו בכל מקום, ניסו להבין להיכן נעלמה האבדה, ודבר לא הועיל. ארנק התכשיטים היקר כאילו צימח לו כנפיים, נעלם ואיננו... מדובר בנזק אדיר המוריד לטמיון רווח של שנים! עתה, החליטה, תקבל על עצמה להקדים פני שבת, לקבל את השבת ביישוב הדעת וברוגע, "ותהיה קבלה זו לזכות עבורי, שנזכה למצוא את ארנק התכשיטים האבוד, שמאן דהוא ישר ונאמן יניח את ידו על הארנק הפורח והבורח, וישיב לנו אותו בקרוב!" - ביקשה כשדמעה סוררת זולגת מעיניה. "נפעל יחדיו כדי להקדים את קבלת השבת, אתה - לזכות חברך והניתוח שלו, ואני - לזכות האבידה שנעלמה, ובעזרת השם שנינו נזכה בישועות הנכספות!" - סיכמה בתקווה.

היה זה, כאמור, ביום רביעי בשעת ערב מאוחרת, וכבר למחרת, ביום חמישי, הם החלו בהכנות. הנקיון הוקדם לשעת צהריים, הקניות נערכו כבר בדרך מהעבודה, ניחוחות השבת החלו לעלות ביום חמישי בערב, והסתיימו בשעת לילה מאוחרת. ביום ששי הם השכימו קום לסידורים אחרונים, עוד לפני חצות היום כבר פרשו את המפה וערכו את השולחן...

לא ניתן לתאר את תחושת כל בני המשפחה באותו יום שישי. את המרוץ הקבוע והמעורב של השלמת קניות ונקיונות בד בבד עם מקלחות וערבובי תבשילים - החליפה שלוה... שלוה בלתי נתפסת. בשקט וברוגע ערכו הכנות אחרונות, ובשעת צהריים מוקדמת כבר ישבו בניחוחות על יד השולחן, ממתנים להדלקת נרות השבת, כשכולם מצוחצחים ונקיים, הבית נוצץ, הפלטה מוכנה, המיחם מהביל, שעוני השבת מסודרים... - תענוג! קצת לאחר פלג המנחה, כבר ניגשה האם לנרות השבת, והדליקה אותם בהתרגשות. היא חשה רוממות רוח שאין לתאר, הדלקת הנרות מתוך רוגע אפשרה לה להתרכז במילות התפילה, להתחנן על בעלה וילדיה בלב פתוח ובדמעות שלישי. לצידה, כשתילי זיתים, עמדו מסודרים ורעננים בנצי והילדים, וקיבלו את פני השבת כשחיוך אפוף הוד נסוך על פניהם באושר...

כיוון שהשעה היתה מוקדמת יחסית, החליט בנצי ללכת להתפלל בבית כנסת מרוחק קמעא, שהתפילה בו מתחילה בשעה מוקדמת. בדרך כלל הוא לא יכול להספיק להגיע לשם, אבל עתה יש לו את הפנאי, הוא יכול ללכת להתפלל בבית הכנסת בו חפץ להתפלל מאז ומתמיד, והוא יוצא לדרך בשמחה ובטוב לבב...

והנה, כמה בתים לפני בית הכנסת, בעודו פוסע ברוגע ובשלווה, עיניו נתקלות במודעה קטנה התלויה על עמוד חשמל מצוי. הוא מביט במודעה שוב ושוב כדי לוודא שאינו הוזה, ואכן כך נכתב בה: 'השבת אבדה!', נמצא ארנק מלא תכשיטים, שנראה כבעל ערך רב. המאבד יוכל לפנות למספר טלפון..., ויקבלו על פי סימנים מובהקים בלבד!'. בנצי משפשף את עיניו כאינו מאמין. הן זו האבדה שלהם, זה הארנק האבוד! מי פילל ומי מילל, שדווקא כאן, במקום מרוחק יחסית ופחות צפוי, ימצא את המודעה הזו! אמנם, הוא אינו יכול לרשום את המספר - כי כבר קיבל את השבת, אבל בהגיעו לבית הכנסת מצא מישהו פחות מאושר ממנו, אחד שעוד לא קיבל את השבת, וביקש ממנו לרשום את מספר הטלפון.

לאחר התפילה, שב לביתו בצעדי ריקוד, מבשר לרעייתו שהסגולה כבר עבדה, הוכיחה את יכולתה. הלא אין ספק כי מדובר בארנק שנאבד, וראו זה פלא - דווקא עכשיו, בדקות הללו של כניסת השבת, כשיצא לדרך בלתי שגרתית עקב העובדה שזכה להקדים ולקבל את השבת - דווקא אז נמצא קצה החוט שיוביל לאבדה...

לאחר צאת השבת הוא ממחר להתקשר למספר שהופיע על המודעה, ואכן, לפי כל הסימנים, מתברר שזו האבדה. בחלוף כמה דקות כבר היה הארנק בביתם, כן כן, אותו ארנק אבוד, שנמצא רק הודות להכנסת השבת בשעה מוקדמת מהרגיל!.

ביום המחרת, יום ראשון, שב בנצי לעבודתו בבית החולים, וכמובן - חברו הגיע גם הוא, לצורך הניתוח שנקבע עבורו.

"תהיה רגוע!" - סח לו בנצי בביטחון, "עוד תופתע עד כמה זה יעבור בשלום. אני בטוח. יש לי נוסחת פלא סודית, היא כבר חוללה ישועה. אני בטוח שהיא תעבוד גם אצלך!".

החבר הוכנס לניתוח, וכחלוף כמה שעות כבר התעורר. "עכשיו הוא יאושפז שבוע-שבועיים למעקב", אמרו הרופאים, "ואחר כך נתחיל בשיקום. קל זה לא יהיה, אבל עם הזמן, תוך מספר חודשים, הוא יחזור לעצמו!" - אמרו הרופאים, שלא ידעו שהסגולה העוצמתית של 'תוספת שבת' בתמונה...

היה זה, כאמור, ביום ראשון. ועתה הסכיתו ושמעו: כבר ביום רביעי, השתחרר החבר מבית החולים, שמח, בריא ומאושר. הניתוח הצליח מעל ומעבר למשוער, גופו התאושש במהירות פלאית, הוא נדרש רק לשוב לצילומי ביקורת. תקופת השיקום הסתיימה עוד בטרם החלה, הוא חש כאחד האדם ממש, בריא וחזק, מתפקד כרגיל - פחות מ-72 שעות לאחר הניתוח!.

את הסיפור הנפלא הזה סיפר לי ידידי בנצי בעצמו, ובפיו מסר יוצא דופן: "במחשבה שניה, היה כל כך כדאי לקבל את השבת מוקדם, גם בלי כל הישועות להן זכינו. זה אושר רוחני צרוף, זו תחושה שאי אפשר לתאר, זו שבת אחרת ממש. הישועות בהן זכינו, הניסים המופלאים שראינו בעינינו, המודעה שהשיבה את האבדה, שנגלתה רק בזכות הקדמת קבלת השבת, השחרור המהיר ותקופת השיקום שנעלמה לאחר הקדמת קבלת השבת - אלו בונסים משניים!".

הבה נקשיב למסר, נקרבו אל ליבנו. זה אמנם דורש קצת מאמץ, מצריך היערכות מראש, אבל זה כל כך כדאי, כל כך משתלם, כל כך קסום וכל כך עובד! הבה נצטרף גם אנו למשפחה היהודית הגדולה שמקדימה לקבל את פני השבת, ונזכה גם אנחנו לחוש את הטעם המופלא הזה, ולראות בעינינו את ישועת ה' בכל הדרוש לנו!.

* * *

היה זה לפני כארבע שנים, בפולין שבאירופה. באחד הכבישים המהירים התרחשה תאונה קשה מאוד, בה היו מעורבים כמה יהודים מישראל, ביניהם הבה"ח יצחק בן אהובה שושנה לרפו"ש, שנפצע באורח קשה. על אתר הוא הורדם והונשם עקב פגיעה קשה מאוד בגב ובחוליות עמוד

סיפר הגאון רבי **יצחק זילברשטיין** שליט"א: ילדה אחת מבנות ירושלים נכנסה ביום בדיקת חמץ לביתו של הגאון רבי **מיכל הורביץ** זצ"ל כדי לשאול בעניין מסוים. מה רבה הייתה הפתעתה כאשר ראתה שבבית אין תכונה ניכרת כפי שמורגלים לראות ביום זה בכל בתי ישראל, וגם החמץ עדיין מונח על השולחן ולא בפינה כלשהי בבית.

הרב, שראה בהשתוממותה של הילדה, פתח ואמר: "דעי לך, שכל ההכנות והטרחות שיש בבתי ישראל לקראת חג הפסח יש בהן עניינים נשגבים וחשובים עד מאוד, אך כל זה בתנאי שהדברים לא יביאו את האדם לידי כעס. ברגע שיעלה קמצוץ של כעס בלב בני הבית יתבטלו מאליהם כל העניינים והיו כעפרא דארעא".

"היות והרבנית שלי חולה, ל"ע", המשיך הרב והסביר לילדה, "הרי שאם אעמוד על כך שהיא תבצע את כל החומרות והסייגים, יגרום הדבר שנגיע לידי כעס, וגם מצב בריאותה עלול להידרדר, על כן מעדיף אני לקיים את ההלכה כפשוטה, ללא החומרות המרובות המתלוות אליה, ורק כשמגיע זמן הבדיקה אני לוקח מטאטא ומתחיל לנקות היטב את החמץ. כל זאת כדי לא להכניס הביתה את החמץ החמור ביותר, שהוא הכעס..."

הילדה עמדה ושמעה את הדברים יוצאים מפי הרב והושפעה מכך לכל ימי חייה. **[מתוך הגדש"פ 'חשוקי חמד']**

בקובץ 'המאסף', שיצא לאור בשנת תש"א, בתוך שנת האבל על פטירתו של גאון הדור, מרן רבי **חיים עוזר גרודז'ינסקי** זצ"ל, בעל ה'אחיעזר', בסוף הקובץ מופיע מאמרו המאלף של הגאון רבי **חזקיהו יוסף מישקובסקי** זצ"ל, אב"ד קריניק, שנמנה על נאמניו ומקורביו הגדולים. וכך הוא כותב: "זהו באמת פרק מיוחד ותורה שלמה! בין המון הפונים אליו יום יום בבקשות שונות, היו לא מעטים שהציקו לו הרבה, ובכל זאת לא ראה איש מעולם שמץ של קפידה וכעס על פניו. פעם אחת הייתי נוכח כאשר בא אל רבינו בנו של רב אחד, והציק לו הרבה שימליץ בעד אביו לעיר פלונית, שהיתה פנויה אז, שיקבלו שמה את אביו לרב. ובאשר לדעת רבינו לא היה אותו הרב ראוי לרבנות חשובה זו, לא נענה לו. אז עבר הבן לדבר קשות, והתחיל בדברי ביקורת וביטויים כמדקרות, עד כי אחזתני רעדה. אך רבינו לא ענה לו מאומה, ורק כשדבריו עברו כל גבול יצא לחדר אחר יחד אתי... בהמיית רוחי אמרתי לו: 'הלא גם לסבלנות יש גבול וקצה'. על זה השיבני: 'הלא הוא משתדל בעד אביו, ורק מחמת רגש האחריות שלי, איני יכול להרשות לעצמי למלאות מבוקשו, כי יודע אני שאין רבנות עיר חשובה זו הולמת לאביו. אולם אין לי רשות להתלונן עליו ועל הדברים והביטויים שאמר'..." **[מתוך 'אוצרותיהם אמלא']**

השדרה, והוטס כך, מורדם ומונשם, מפולין לארץ, להמשך הטיפול בו. כשהרופאים כאן בארץ קיבלו את הצילומים - חשכו עיניהם. היטב הבינו כי מדובר במקרה קשה ומסובך במיוחד, הגב ספג פגיעה אנושה, ומי יודע אם וכיצד ניתן להציל את המצב. הוא אושפז בבית חולים בארץ כהכנה לקראת ניתוח מסובך במיוחד, שנקבע ליום ראשון.

חבריו ובני משפחתו חששו לשלומי, ביקשו לעשות הכל לרפואתו, ולרגע חשבו מה הם יכולים לעשות כדי להחיש את ישועתו, לוודא שהניתוח יצליח, שהגב יינצל, שיצחק האהוב ישוב ויתפקד. אחד מהם הציע את רעיון ה'תוספת שבת', והצעתו התקבלה בהתלהבות יתירה. קבוצה ענקית של בני משפחה וחברים קיבלו על עצמם להקדים לקבל את השבת שלפני הניתוח, לזכותו ולרפואתו של יצחק היקר. ביום ששי אחר הצהריים, בעשרות בתים בישראל שררה אווירה שונה, תחושה חגיגית עמדה באוויר. השבת הוכנסה כאורחת של כבוד, ברוע ובשלווה, כשבבתים רבים ממלמלים שוב ושוב את שמו של 'יצחק בן אהובה שושנה', לרפואה שלימה ומהירה בזכות הקדמת קבלת השבת.

ביום ראשון עם שחר, החל הניתוח המסובך, שאורכו הצפוי עמד על שעות ארוכות. והנה, הפלא ופלא, בתום שעות ספורות, כבר יצאו הרופאים מחדר הניתוח, ובפנים מחויכות בישרו לבני המשפחה כי הסתבר שהמצב פחות חמור משחשבו, וחיש קל - יחסית - הצליחו לבצע את הניתוח במלואו, ועל פניו - נראה כי הגב שוקם לחלוטין, באופן פלאי וניסי ממש!. ולמרבה ההפתעה, כבר למחרת, מצבו השתנה מן הקצה אל הקצה. הפסיקו לו את ההרדמה, והוא החל להתעורר ולנשום בכוחות עצמו. הרופאים ניצבו ליד מיטתו המומים, לדבריהם - זהו נס רפואי פלאי שמי שהוכנס בבוקר מורדם ומונשם לניתוח ארוך, תוך יום אחד מתעורר מההרדמה ומצבו טוב!. לאחר תקופה קצרה כבר היה מדובר על חזרתו לתפקוד מלא ותקין, שיקום מלא מהתאונה הקשה, באופן ניסי ומיוחד.

והאמת היא, שאין בזה כל פלא... כי זהו בדיוק כוחה של השבת, מחוללת הניסים ומרובת הנפלאות. זוהי בדיוק נוסחת הקסם הטמונה בה, כוח רוחני של מקור הברכה, שמחולל ישועות בלתי נתפסות. הבה נאמץ גם אנחנו את הקדמת קבלת השבת, הבה נזכה גם אנו באושר הרוחני הגדול הזה, וגם לשפע מתנות משמים, אושר ושמחה לכל ימות השבוע!. **[מתוך 'פניני פרשת השבוע']**

לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השַׁבָּת (לה, ג)

ידועים דברי הזהר הקדוש (תיקוני זהר, תיקון מח, דף פה, א) על הפסוק: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת", שהכוונה בפסוק זה היא גם לאסור שלא להבעיר את אש הכעס [שהיא אש הגיהנם] - בפרט ביום השבת.

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות ויקהל - פקודי תשפ"ד ♦ עלון מס' 134

השגחה שבועית

כן יאומן, או לא יאומן?

המשפט הידוע 'לא יאומן', הוחלף לאחרונה עם המשפט 'כן יאומן'. זה חסד ה' בדור האחרון, כי דברים שבעבר היו בגדר 'לא יאומן', נהפכו ל'יאומן'. כבר שנה שלימה שמדי חודש בחודשו יוצא לאור 'מגזין השגחה פרטית לכל המשפחה'. כיום הוא עומד על ארבעים עמודים מלאים בסיפורים אמתיים של השגחה אלוקית האופפת את עם ישראל. כשזה התחיל, נשאלנו הרבה, איך תמלאו חוברת שלימה עם תוכן אמיתי? יש לכם חומר לפעם בשבועיים לעלון של ארבעה עמודים, וכאן אתם מתיימרים לקפוץ למגזין רב עמודים? וכרגיל, התשובה היא שאנחנו לא יכולים כלום, יש רק אחד שיכול, ויש רק אחד שעושה. ואם ככה - הכל אפשרי. אם פעם חשבו שלהיות רגוע בשעת מלחמה זה משהו שהוא בגדר לא יאומן, כיום מעידים אלפי משפחות המנויים שזה אפשרי, ויאומן כי יסופר. יש משפטים שאפשר להתרגש מלשמוע אותם גם בפעם המאה אלף. כשיהודי אומר "הבית שלי השתנה מהקצה אל הקצה", זה מרגש כל פעם מחדש. אנשים משקיעים את כל נשמתם, הונם וכוחם בחינוך הילדים, בהכנסת רוגע ושלוה הביתה. כל יהודי משקיע את כל משאביו לגדל בית טוב ואיכותי. ואם הקב"ה זיכה אותנו להביא להם את האור הזה הביתה, אזי כל תגובה כזאת שווה מיליון דולר לפחות. זאת מתנה של הקב"ה שנתן בדור הזה, הדור שכל כך צריך את השמירה הזאת, את ההגנה הזאת, ואת האור הזה. החזון איש אמר להגאון רבי מאיר גריינמן שליט"א לפני כ 75 שנה, שר"ל נפל או המון מעם ישראל, שהעצה היחידה לשמור על הבית, נפלה או נדירה ויקרה הובאה את האמונה בהשגחה פרטית, על ידי דיבורים וסיפורים של השגחה פרטית. והנה, הקב"ה שולח אוצר של השגחה פרטית לכל בית ובית, על ידי כל מפעלי השגחה פרטית, ובפרט כעת, על ידי המגזין שמתאם לכל גיל. עתה נפנה להקב"ה, ונאמר: עד הנה עזרונו רחמיק, ולא עזבונו חסדיך ה' אלוקינו, ואל תטשנו ה' אלוקינו לבצח, שנזכה שהאמונה תכנס ממש לכל בית יהודי, ויאמר כל אשר נשמה באפו, ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

סגולת מלכים לתינוק יהודי

לידו אובדי עצות. אמר הבן; "ברשותי אבן יקרה ויפה, אולי ייחנה הפעוט להחזיק בה?" הוא נתן את האבן לפעוט, והנה, הוא נרגע. הוא חזר לשוחח עם אחיו, וכעבור זמן לקח את האבן בחזרה מהפעוט, שמראה פניו השתנה לבלי הכר. הוא נראה חיוני וחייכן, בריא ושמח. ההורים אמרו כי נראה שהאבן הזו הייתה לתרופת פלא, כי זה כבר כמה שבועות שלא זכו לראות את בנם מחייך כמו היום הזה. לקראת הערב החליטו הבנים, כי מה בצע להם לחכות, שאולי הסולטן יסכים למחיר שהם דורשים... הרי אין מישהו אחר שיכול לקנות את האבן במחיר כה גבוה. הם פנו שוב אל ארמון הסולטן, והציעו לו לקנותה במחיר המקובל עליו. כאשר נתנו לו את האבן, נתן בה הסולטן מבט תמה ונרגז: "זאת לא האבן שהראיתם לי בבוקר. אז הייתה היא זוהרת בשלל צבעים, ועתה היא נראית מזויפת". הבנים התבוננו, ואכן נדהמו לראות כי האבן איבדה את זוהרה וייחודיותה. התברר שהייתה בה סגולת מרפא שהועילה לרפא את הילד החולה, וכל הסגוליות שבה עברה אל הפעוט ופגה ממנה.

סיים הרבי את הסיפור, ואמר להורים: "רואים אתם שהקב"ה יכול להביא רפואה מקצה העולם?"

כיהודים מאמינים בני מאמינים, אנו מצווים להתחזק באמונה שהוא לבדו בורא רפואות. עוד באותו יום שמעו ההורים כי רופא גדול הגיע לוויישווא ממרחקים, והוא ריפא את הילד בשיטה חדשנית.

הנה נגבונן בסיפור ונחשוב: לו היו אומרים להורים מהפונדק שיש בכל העולם אבן יחידה, שבה מצויה סגולה מיוחדת לריפוי בנם, הרי היו יכולים להתיישב ח"ו! אולם ההורים לא ידעו מזה. הם רק ישבו והתפללו בתמימות מעומק ליבם לקל בורא רפואות, והקב"ה ברחמיו גלגל את הסיבות, ותרופה כה נדירה ויקרה הובאה עד לידי של הפעוט, מבלי שהם בכלל ירגישו בנס הגדול שנעשה להם. נלמד מכך לכל עניין בחיי היום יום: הקב"ה גדול, וכל מאמינים שהוא כול יכול, ואין מעצור בידו מלהושיע ברב או במעט, ועונה לעמו ישראל בעת שוועם אליו בכל מקום שהם.

(מתוך שיעור 138 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה, או בחיוב ישיר 02-3011904).

הורים כאובים הגיעו עם ילדם החולה להרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זי"ע, בנו הגדול של הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע. כל הרופאים נלאו מלמצוא מזור למחלתו של הילד, וטענו שימיו ספורים, אבל הרבי לא הסכים עימם. "הקב"ה כול יכול", דיבר הרבי דיבורי אמונה, "והוא יכול להביא רפואה לבנכם אף מקצה העולם!" וכדרכם של צדיקים, אשר היו מושכים ישועה על ידי סיפור, סיפר להם הרבי את המעשה הבא:

פינטשע קצין היה גביר אדיר. הוא בנה לו מרתף והתקין בדלת הברזל תחבולה, שאם גנב נואל יכנס אל המרתף, הדלת תינעל בעודו בפנים, ותוכל להיפתח רק מבחוץ. המרתף שימש ככספת גדולה, ורק פינטשע היה נכנס בו ויוצא. יום אחד נכנס פינטשע למרתף בכוונה להוציא דבר מה, ובדיקו אז לא היו בידו המפתחות ליציאה. בגזרת שמים נסגרה עליו הדלת, והוא נכלא בתוך הכספת. הוא צעק ושאג, אבל אין קול ואין עונה ואין קשב. כספו וזהבו לא הועילוהו, ובראותו כי כלתה אליו הרעה, הוא הקיז דם מגופו ורשם באצבעו על דלת הברזל: "העשיר הגדול פינטשע קצין מת מרעב! בני המשפחה דאגו לשלמום וחיפשוהו בכל מקום שידם מגעת, עד שהגיעו למסקנה שבה נפטר. שלושת בניו פנו אל המרתף כדי להתחלק בירושה, וכשפרצו את הדלת, מצאו את אביהם ללא רוח חיים. לאחר שחלקו לו כבוד אחרון, נכונה להם התמודדות בחלוקה של הירושה. מלבד הכספים והאוצרות הרבים, הוריש להם אביהם אבן יקרה מאוד, אבן סגולה נדירה ביופייה, ששויה עצום. אבן כזאת אי אפשר לחלק! אחרי מחשבה וחיפושים רבים, הגיעו האחים למסקנה שאת האבן הזאת כדאי לנסות למכור לסולטן טורקיה, ואת הכסף שיתקבל יוכלו לחלוק ביניהם. הבנים נסעו במשך כמה שבועות עד שהגיעו לאיסטנבול. שם נכנסו אל הסולטן, הראו לו את האבן, והוא הציע להם מחיר הוגן. אלא שהבנים חשבו, שעל אבן נדירה זו מגיע להם יותר. הסולטן לא הסכים, הוויכוח נמשך, ולידי פשרה לא הגיעו. הבנים יצאו מעם הסולטן, ופנו לחפש להם פונדק לפוש בו. הם נכנסו לפונדק יהודי, ישבו בחדר וחישבו חשבונות, אולם בכיו של תינוק מהחדר השני הפריע להם. הפעוט לא פסק מלבכות, ואחד הבנים יצא לראות על מה ולמה. התברר כי הפעוט חולה ומיוסר, והוריו יושבים

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארג ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הרקעי

136/010 - דפוס ספרי פרשת ויקהל תשפ"ד

ביום של התשלום האחרון

מדבר אהרון קליין מבני ברק. קרוב משפחה שלי סיפר לי על מהלך מדהים שנמשך חמש שנים. וכך הוא מתאר: לא נולדתי כמו שאני היום. בימי הנעורים זכיתי לגלות את אור האמת וללמוד בשיבה. כשהגיע זמני להקים את ביתי, הקב"ה זימן לי זיווג הגון. שנינו רצינו להקים בית של תורה, ואני - חשקה נפשי ללמוד בכולל ולהיות אברך כפשוטו. הרגשתי שבשבילי זה חשוב אפילו יותר מאשר למי שנולד בבית שומר מצוות, שכן עליי להשלים את מה שהחסרתי.

לקראת החתונה ניגשתי לסבי, שהיה אדם אמיד במיוחד, והיו לו הרבה כסף וגם דעה אישית. מאז ומעולם הוא טען, שמי שצריך כסף - שילך לעבוד. אין מתנות חינם. "סבא", אמרתי לו, "מה דעתך לתת לי מתנה לחתונה?"

מתנה לחתונה זה בכל אופן משהו אחר מ'סתם' צדקה.

"כמה אתה רוצה?" הוא שאל.

"מאה ושמונים אלף שקלים", עניתי.

"מתנה יפה מאוד אתה מבקש", ענה לי סבא, "ואני מוכן לתת לך אותה".

שמחתי מאוד על שעתה יהיה לי כסף בשביל כל הוצאות החתונה, אבל רגע אחר כך התלהבתי הצטננה לגמרי, כי סבא המשיך ואמר: "אני אתן לך את זה בשישים תשלומים של שלושת אלפים שקלים..." הוא לא שאל אם זה מקובל עליי, וכמו נכד טוב ומכיר טובה, אמרתי: "תודה רבה!"

באותו רגע לא קלטתי איזו טובה טמונה בכך, ורק הצטערתי שאיני מקבל את כל הכסף בבת אחת, ועדיין עליי לכתת את רגליי ולחפש פתרון למימון הוצאות החתונה.

הלכתי לסבי השני - שהוא יהודי דתי, שומר מסורת. ממנו לא ביקשתי מתנה, רק הלוואה, אותה אחזיר בשישים תשלומים חודשיים, על ידי התשלומים של הסבא הראשון.

קיבלתי את הלוואה, ובסייעתא דשמיא היה לי כל מה שצריך. החתונה נחוגה כראוי לשמחת חתן וכלה, וזכינו להקים את ביתנו בשמחה. אחרי החתונה אמר לי הסב השני: "אל תחזיר לי את ההלוואה. קח אותה כמענק, מתנה גמורה ממני לכבוד החתונה. בציקים שיהיו לך תשתמש לפרנסתך".

וכך היה. התשלומים נפרשו על פני חמש שנים. בכל חודש נכנסו לבנק שלושת אלפים שקלים, וכך יכולתי לשקוד על התורה בנחת ובלי טרדת פרנסה. סבי, שלמרבה הצער לא שמר מצוות, נתן את חלקו מדי חודש בחודשו לפרנסת ביתנו המושתת על אדני התורה והיראה, וזאת זו עמדה לו.

כעבור חמש שנים, בדיוק ביום שהפקדתי את הציק האחרון, אבא שלי מתקשר אליי ואומר לי מילה אחת: "סבא..."

הבנתי הכול.

סבא נפטר ביום שהציק האחרון לפרנסת הנכד האברך הופקד בבנק. זה היה שקוף: החזקת התורה החזיקה את סבא בחיים. ביום שהוא סיים עם החזקת התורה, הוא נפטר.

היא החזיקה ממעשה זה לעילוי נשמתו.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 58)

שתיים בלילה או שתיים בצהריים

אני עוסק במדידות: לא מודד אנשים ולא בגדים, אלא בתים. יום אחד מתקשר אליי יהודי ומבקש ממני לבוא אליו הביתה ולמדוד חלק מסוים בדירה. "אני מבקש ממך", כך פונה אליי היהודי, "שתבוא בשעה שתיים בלילה".

השעה כמובן לא מתאימה לי מכול וכול. "זו לא שעת עבודה", אני אומר לו, "יש לי סדר יום, והשעה הזאת לא מתאימה לי".

"אבל זה חייב להיות אז", אומר לי היהודי. "אתה צריך להבין: לפני שבע שנים הרחבתי את הבית והוספתי חדר, ומאז השכן שלי מציק לי יומם ולילה. בשלב הזה הוא כבר הצליח להוציא נגדי צו הריסה. פניתי לעורך דין, והוא אמר לי שעליי להוציא היתר בנייה, ולשם כך עליי לקרוא לך, אדוני המודד. אבל אני לא יכול שהשכן יראה שאתה מגיע".

בין המלצה להסכמה

ישנם חומרים שאתם 'הסכימים' ולא מתנגדים שייכנסו אליכם הביתה.

ישנם חומרים, שרק אם הייתם מכירים אותם, הייתם 'ממליצים' לכל בני המשפחה לעיין בהם ביישוב הדעת. כזה הוא 'מגזין השגחה פרטית', שהינו נדבך נוסף לעלון המוכר והאהוב 'השגחה פרטית'.

לפניכם שיחה מרתקת עם הרב פינחס שפר, על הפעילות העניפה במפעלי השגחה פרטית, ועל המגזין המיוחד 'השגחה פרטית לכל המשפחה', כדי שתוכלו להכיר בייחודיות של המגזין הנפלא הזה, ולהבין למה הוא עשוי לעניין אתכם.

את עלון השגחה פרטית כולם מכירים, למה היה כל כך חשוב להוציא גם מגזין?

ברוך ה', עלון השגחה פרטית תפס תאוצה ביותר וכל יהודי מתחבר אליו, אלא שהוא מופץ בעיקר בבתי כנסת. גדולי ישראל ביקשו מאיתנו למצוא את הדרך להכניס אמונה וביטחון לתוך הבתים, כדי שכל בני המשפחה יוכלו להתבשר ולהתחזק, וזה יצר את המגזין המחדיר את האמונה לכל פינה בבית, מגיל 0 עד גיל 120. זהו בדיוק 'המגזין לכל המשפחה', עם מדורים מותאמים לכל גיל.

האם המגזין מביא את אותם סיפורים שמתפרסמים בעלון?

לא. ברוך ה' יש לנו במאגר עשרות אלפי סיפורים, סיפורים אמיתיים מכילי ראשון שהוקלטו בקו השגחה פרטית ע"י יהודים מכל רחבי העולם, והסיפורים מתחלקים לעלון ולמגזין.

המגזין מתאפיין בכתבות ארוכות ועמוקות יותר, מה שמאפשר לנו להביא סיפורים יותר ארוכים ויותר מורכבים מאשר בעלון.

מה התוכן שיש במגזין מעבר למה שיש בעלון?

המגזין מכיל תכנים מגוונים, סיפורי השגחה מיוחדים, ראינות עם יהודים שמתמודדים עם קשיים, פלאי הבריאה, מדורים מגוונים לעקרת הבית, סיפורים בהמשכים, מדורי יצירה וקומיקס לילדים, ראינות עם ילדים שונים, סיפורי ילדים, חידות נושאות פרסים ועוד. כלל המדורים מכוונים לאמונה ולחיזוק הביטחון, והייחודיות היא בהגשה המעניינת והמוקדת ביחס לגילאים.

האם הסיפורים אכן אמיתיים? לפעמים קוראים סיפורים מופלאים שקשה לסיפורים להאמין שאכן היו במציאות...

מתחילת פעילות הארגון, העיקרון שהצבנו בליקוט התכנים, הוא אמת ורק אמת. לפעמים אומרים לי אנשים 'השבוע בעלון הסיפורים היו קצת פחות מעניינים'. ואני עונה להם, אם אתם רוצים שאני אמציא סיפורים אני יכול להביא לכם יום יום סיפורים מעולם אחר, אבל הדגש שלנו זה רק אמת.

לאחרונה התחלנו לכתוב את כל הסיפורים שהוקלטו בקו מיום הוסדו, ולכן יש לנו אלפי סיפורים מעניינים שמספקים גם את העלון וגם את המגזין.

לבקשת

רבים

פתחנו שלוחה

חדשה לשמיעת

הסיפורים

שהתפרסמו בעלון

*6176 שלוחה 2 ואחר כך 9

חפיצים אמונה ורואים ישועות

כמה פעמים עשיתי טסט כדי שאוכל לקבל רישיון נהיגה, אך בכל פעם נמצא פגם כלשהו בנהיגת המבחן, מה שעייב אותי מלעבור בהצלחה. ביום שלישי האחרון תרמתי 'מוקד הצצה' עבור הפצת האמונה, בתפילה שהדבר יעמוד לי ליצור ואוכל לעבור את הטסט בהצלחה. מיד לאחר מכן עשיתי את הטסט, וב"ה עברתי בהצלחה! תודה רבה.

חפיצים אמונה ומחיים נפשות

אני אחד ממאזיני הקו. רציתי להודות לכם על הקו הנפלא, שאני שואב ממנו הרבה חיזוק ובטחון, ובמיוחד על השיעורים המדהימים של הרב דוד קלצקי, הנמסרים ברהיטות ובקול נעים וצלול. שיעורים אלו משפיעים עליי מאוד ונחזרים אל ליבי. תודה לכם!

הנהגתי, והצעתי לו רעיון שאני יכול לעמוד בו: "אני אבוא אליך בשעות העבודה הרגילות שלי, אבל אשתדל מאוד לעשות זאת במהירות ובשקט, ותוך כמה דקות לסיים את המדידה. סיכמנו?" סיכמנו.

אני מגיע לביתו של המזמין, עושה את עבודתי בשקט, וכשאני יורד אני רואה את בעל הבית משוחח עם מישהו בחדר המדרגות. אני רוצה לברכו לשלום, אולם מבין שאם ברצוני לכבד את רצונו שלא ידעו בכלל שהגעתי, מוטב שאיעלם כמה שיותר מהר.

כעבור חצי שעה אני מקבל טלפון מבעל הבית, והוא מספר לי בהתרגשות: "אתה יודע עם מי שוחחתי?! עם השכן שהוציא נגדי צו הריסה! לא רציתי שהוא יראה שהזמנתי אותך, ובדיוק כשאתה הגעת, גם השכן נכנס לבניין. הייתי חייב לעכב אותו, כדי שלא יראה אותך עולה אליי, ולכן התחלתי לדבר איתו. שוחחנו עשרים דקות, עד שסיימת. בזמן הזה יישרנו את כל ההרים והגבעות שהתגבהו בינינו במשך שבע השנים האחרונות. הוא הסביר לי את המהלך שלו, ואני הצגתי את הצד שלי. דיברתי בנינוחות והתפייסנו סוף סוף."

הקב"ה סידר, שבדיוק ברגע שאתה הגעת - גם הוא הגיע לבניין, ומפני שהייתי חייב לעכב אותו, כבר שוחחנו על כל הדברים החשובים." אני מספר את הסיפור, מתוך שמחה על כך שהיה לי חלק בפיוס בין שני יהודים.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 59.)

האמת מנצחת

מספר הרב אברהם מושקוביץ מבני ברק: עסקן גדול שעוסק בעזרה לאלמנות ויתומים, סיפר לי מעשה מפתיע. וכך סיפר:

יום אחד מתקשר אליי גביר ואומר לי, "אני מחתן בן בעזרת ה', וברצוני לתת חמשת אלפים דולר להוצאות החתונה של יתום, חתונה שתיערך ביום החתונה של בני".

לשמחתי, הכרתי משפחה שבנה היתום מתחתן בתאריך המדובר. מסרתי לו את פרטי המשפחה, ואחר פניתי לאלמנה וסיפרתי לה, שגביר מסוים רוצה לתת לה כסף להוצאות החתונה, כיוון שהיא נערכת ביום חתונת בנו. אמרתי לה את התאריך, אבל האלמנה תיקנה אותי: "איני מחתנת ב' בשבט, אלא ב'א".

חזרתי לגביר ומסרתי את דבריה. "אם כך, זו כבר לא אותה סגולה שרציתי", אמר הגביר. "אני נותן רק למי שמחתן באותו יום ממש".

הייתי אובד עצות. איך אני אומר לאלמנה שלבסוף היא אינה מקבלת את הכסף? עלה בדעתי רעיון, ואמרתי לה: "אם החופה תיערך לפני השקיעה, זה יצא באותו יום, וכך תוכלי לקבל את הכסף".

אבל המחוננת האלמנה אמרה ברוע ובאמונה איתנה: "קייבלתי מבעלי שעם יושר לא משחקים. איני יכולה להבטיח שהחופה אכן תיערך לפני השקיעה, כי תמיד יכולים להיות עיכובים. אם החתונה של הבן שלי אינה נערכת ביום החתונה של הבן של הגביר, זה אומר שהכסף לא שייך לי, והכול בסדר".

הגביר מצא חתונה אחרת, לה תרם את כספו. והנה, כעבור כמה ימים התקשר אליי גביר אחר ואמר לי, "ברצוני לתרום שבעת אלפים דולר, בעבור הוצאות חתונה הנערכת בחודש שבט".

מיד נתתי לו את השם של האלמנה הזאת, וברוך ה' היא קיבלה את המענק. כל כך שמחתי!

אבל הסיפור לא נגמר בכך. אחרי כמה ימים מתקשר אליי הגביר הראשון וכולו התנצלות, "כבר כמה לילות שאיני נרדם. איך יכולתי לומר לאלמנה שחשבה שאביא לה כסף, שבסוף איני מביא לה?! אני מבקש ממך, תן לי את הפרטים, ואני אעביר לה חמשת אלפים דולר כמו שדיברנו בהתחלה". בסופו של דבר היא קיבלה שנים עשר אלף דולר להוצאות החתונה, בזכות האמת.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 60.)

למי אתם פונים?

לכל יהודי. אנחנו מתמקדים בנושא שכל יהודי רוצה להתחזק בו - אמונה ושוב אמונה, פשוט להאמין עם כל הלב שהוא יתברך עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. ושוב, אנחנו בס"ד מתאימים את המגזין לכל רמה ולכל גיל.

כדאי לציין שגדולי ישראל שנחשפו לקהל המגוון של מנויי המגזין יצאו מגדרם מהתפעלות, והשתאו לנוכח העובדה שמגזין אחד מצליח להגיע לכלל הקהלים, העדות והחוגים, משהו שבאמת כמעט לא רואים.

ספרו לנו קצת על הכתבים והעורכים של המגזין

אנחנו בוחרים בקפידה כל עורך וכל כותב, שיתאים לציבור הקוראים גם מבחינת התוכן, גם מבחינה רוחנית וגם מבחינה מקצועית. אחת הכותבות סיפרה שקיבלה ברכה מיוחדת שתזכה להכניס יראת שמיים בלבבות בני ישראל. הכותבים שלנו הם אנשים שרואים את הכתיבה כשליחות, הרבה מעבר לאפיק פרנסה, וניגשים לעבודה חדורי מטר. לשם כך הם מגייסים את מיטב הכישרון והרגש היהודי הפועם בקרבם.

שמו לב שהקריאה במגזין מאוד נוחה וזורמת, מה הסוד שלכם?

הסוד הראשון הוא הסייעתא דשמיא המתבטאת בכך שאנחנו מוצאים את הסופרים והסופרות הנכונים והמקצועיים, שכותבים כתיבה זורמת במיוחד. ההגהה הלשונית אינה מתמקדת רק בכללי הלשון, אלא גם בזרימה הנעימה והמושכת. גם הגרפיקה והעיצוב המוקפד מבוצעים על ידי הטובים בתחום, ב"ה.

ועוד נקודה: ההימנעות מהכנסת פרסומות במגזין. מלכתחילה עשינו זאת בהוראת הרבנים שליט"א, למרות שנראה היה שכך יימנע אפיק הכנסה מכובד מאוד שהיה יכול להקל על הפקת המגזין המלווה בהוצאות אדירות, אך לאחר מעשה ראינו שיש בדבר פלוס עצום. לאחר מעשה, אנו יכולים לומר שעצם העובדה שאין פרסומים - מקילה על הקוראים להתמקד בתוכן האיכותי ולא להיחשף לתכנים שאינם מן העניין.

האם זכורה לכם תגובה מיוחדת שקיבלתם על המגזין?

רק אתמול התקשר אליי יהודי שגר בארץ ונסע עם בנו לטיפול רפואי בארה"ב, והוא אומר לי בהתרגשות: זה מה שמחזיק אותנו! המגזינים האלו שלקחנו איתנו לארה"ב נותנים לנו כוחות להתמודד. הוא מספר שעוד יהודים בבית החולים ביקשו ממנו לקרוא במגזינים. כמובן שהוא השאיל אותם בשמחה.

איזה מדור במגזין אתם ממליצים במיוחד לקרוא?

תגובה ששמעתי מהרבה קוראים: 'התיישבתי לקרוא את המדור הראשון, ופתאום בלי כוונה אני מוצא את עצמי בעמוד האחרון - בסיפור הקומיקס!'

היות שכל המגזין הוא תוכן אמיתי, כל מדור יכול לעניין כל אחד. מה שאנו כן יכולים להמליץ הוא שאתם, כהורים, תדרכנו את הילדים לקרוא את התכנים שמיועדים עבורם. כך תרוויחו שכר בגיל צעיר הילדים יגדלו עם אמונה איתנה וביטחון שיעזור להם בס"ד בכל שנות חייהם.

מה התוכניות העתידיות שלכם למגזין?

אנחנו משדרגים כל הזמן. כיום המגזין מכיל כבר 40 עמודים. הציבור מצפה מאוד לתדירות שבועית, ואנחנו מתפללים על זה ומקוים בס"ד שנגיע לכך בקרוב.

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

י. בן א. לרפואת הגוף והנפש

בעילום שם לבריאות והצלחה בלימודים ברוחניות וגשמיות

בעילום שם לבריאות איתנה ונחת מהמצאצאים

לעילוי נשמת דני בן מחבובה

לעילוי נשמת אוניסה בת פרהודה

א.י. בן ש. לרפואת הגוף והנפש

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים

התקשרו עכשיו למוקד הישועות 02-6313-742

או בקו השגחה פרטית 02.30.11.300 | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי | מלחוח בדואר | בעמדות נדרים פלוס | תנ"ך פרטית | ע"ש השגחה פרטית

ת.ד. 5475 ירושלים

57390056

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

בטח יהיה לך מה לעשות עם זה

אני לומד בכלל, וכהכנסה מהצד מתרגם מסמכים מאנגלית לעברית בשביל לקוחות שונים. יום אחד מתקשר אליי יהודי מירושלים, ומבקש ממני לבצע לו כמה תרגומים חשובים. "בבקשה, בוא אליי למשרד מחר בבוקר בשעה תשע, ושם תתרגם לי את המסמכים. זה דחוף לי מאוד, ותקבל על זה ארבע מאות שקל".

כמעט הכול התאים לי: העבודה, התשלום, אבל לא הזמן. בשעה תשע אני צריך להתחיל את הסדר בכלל, ולא לשבת בשום משרד. אמרתי לו, "לא שייך שאני אבוא אליך בשעה הזאת. אני עובד רק בין הסדרים, ובשעות הכולל אני לומד".

הוא התאכזב וחייש לו מתרגם אחר, וגם אני התאכזבתי מכך שכמעט והרווחתי ארבע מאות שקל, אבל חיזקתי את עצמי שטוב סחרה מכל סחורה, ושבועותי בחרתי בחירה נכונה.

בשארתי בעירי - בית שמש, חכיתי ללמוד כרגיל. והנה בסוף הסדר אומר לי הראש כולל: "נדיב נתן לי כסף כדי לחלק לאברכים. אני מתאר לעצמי שבטח יהיה לך מה לעשות עם זה", והוא תוחב לידי סכום של ארבע מאות שקלים.

זו היתה בשבילי הארת פנים משמיים.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 62.)

עם המפתחות בפנים

סיימתי את תפילתי בכותל המערבי, וחייפתי מונית כדי לשוב הביתה. נהג אחד הציע לי לעלות למוניתו, אולם היססתי. השלט שעל המונית סיפר שהיא שייכת לחברה שאינה שומרת שבת. חייכתי עוד קצת, אבל הזמן התאחר, ולא נותרה לי ברירה. החלטתי לשאול את הנהג ישירות, "אתה שומר שבת?"

ולמרבה הפתעתי הוא ענה: "כן".

בכנסתי למונית, ועם תחילת הנסיעה החל הנהג לגולל את סיפורו: יום אחד נכנס יהודי חרדי למונית שלי. במהלך הנסיעה סיפרתי לו שיש לי חובות: מה-זה חובות, ארבעים אלף שקל! הנוסע ממש הצטער איתי ביחד, ושאל אותי: "אתה עובד בשבת?" חשבתי שהוא מתכוון לשאול אם אני עובד מספיק כדי לשלם את החובות, ואמרתי לו "בטח!". אמר לי החרדי, "אל תעבוד בשבת, ותראה שתוכל לשלם את החובות".

בהתחלה לא התייחסתי לדיבורים שלו, אבל החובות לא עזבו אותי. כעבור זמן מה התחלתי לשמור שבת, ואז התברר שזאת באמת ברכה גדולה. אל תשאל אותי איך, אבל עובדה: תוך כמה חודשים סגרתי את כל החוב!

אני ממשין בעבודה שלי על הכביש, ובאחת הפעמים ביום חמישי בצהריים, אני מסיע יהודי חרדי במונית. במהלך הנסיעה הוא פונה אליי ומבקש, שלא אעלה למונית נוסעת, מפני הצניעות. "לא תפסיד כלום", הוא הרגיע אותי, "פרנסה מן השמיים".

גלגלתי את המילים על לשוני, 'פרנסה מן השמיים'. ישבתי באוטו ועצרתי לפני מעבר חציה. היה לי זמן לחשוב ולדבר עם אלוקים, ואמרתי לו, "אבא, תראה לי שפרנסה מן השמיים!" עם כל הלב ביקשתי את זה. רציתי להרגיש שהוא נמצא.

עברו כמה ימים, וביום חמישי אני מקבל מהתחנה הודעה: "מי רוצה לנסוע למוזיאון, להביא בורקס? מי שייסע יקבל גם תשלום וגם בורקס..." לקחתי על עצמי את הנסיעה, ויצאתי לדרך. כשהגעתי למאפייה פתחתי את הדלת של האוטו, השארתי את המפתחות בפנים, ויצאתי לרגע אחד להביא את הבורקס אל תוך האוטו. חזרתי עם הבורקס למדרכה, ו...שומו שמיים. אין אוטו! גנבו לי את האוטו!!! וזה לא האוטו שלי, והוא שווה שבעים אלף שקל! מאיפה אני משלם אותם?! אתה מבין, אין לי פרנסה אחרת, רק האוטו והנסיעות. אתה מכיר את מה שאומרים 'נשבר מטה לחמו'? זה בדיוק מה שקרה לי, רק בהבדל אחד, שנשארתי עם הלחם - עם הבורקס...

אז בקיצור, אני מתקשר לבעל המונית ומספר לו מה שקרה, והוא אומר לי, "אם המפתחות היו בפנים, אף אחד לא ישלם את זה. הכול על הראש שלך".

הגיעה משטרה, לקחו פרטים, ולקחו אותי לתחנה. ישבתי אצלם

סיפור השגחה שקשור להוצאה של המגזין?

אחת מהמנויות על המגזין שהתה בבית החולים הדסה עין כרם, והביאה איתה את המגזין. אישה שעדיין לא זכתה להכיר את היהדות, ראתה אותה יושבת וקוראת בשקיקה. האישה ביקשה ממנה לעיין במגזין, והיא נתנה לה אותו בשמחה. האישה כל כך התרגשה מתוכן המגזין, היא ראתה שם לראשונה דברים שמעולם לא זכתה לשמוע, ואמרה, 'זאת פשוט תרופת פלא, תרופה טבעית של הרגעה!' וביקשה את מספר הטלפון כדי לעשות מנוי. מרגש לראות איך שהקב"ה סיבב את הכל כדי שעוד יהודי יזכה להתקרב לאמונה.

סיפור מיוחד שהשאר עליכם רושם?

כל סיפור משאיר עלי רושם, כי כל סיפור, אפילו אם הוא נראה קטן, מראה את גודל השגחת הקב"ה עלינו, ובפרט את גודל האמונה שפועמת בעם ישראל בדור הזה, וזה פשוט מפעים ומרגש.

סיפור שהגיעו בעקבותיו תגובות רבות של קוראים?

הריאיון עם הרב בנימין כהן, מנכ"ל קרן השביעית, על הנס הגדול שאירע לשומרי השמיטה המתגוררים בעוטף עזה, שניצלו מהטבח הנורא של שמחת תורה. הכתבה הזאת הרעישה את העולם כולו. הרגישו בחוש מהי השגחה פרטית מיוחדת שחופפת על עושי רצונו, גיבורי הכח, ואיך הבטחתו של הקב"ה עומדת ומתקיימת גם בתוך ההסתר הגדול. זה נתן לאנשים חיזוק רב.

האם קרה שפרסמתם משהו והצטערתם על כך?

מי שחי באמונה לא מצטער... גם מה שנראה טעות. הוא בהשגחה. בס"ד תמיד אנחנו רואים עין בעין איך הקב"ה שומר על התוכן, וכמובן שגם את ההשתדלות אנו מנסים לעשות כראוי. כל סיפור כתבה או טור עוברים לפחות ארבע הגהות תוכן, ניפוי אחרי ניפוי, וכן הגהות לשוניות מקצועיות, כדי שהתוכן המשובח יגיע אל הקוראים בקנקן נאה הראוי לעלות על שולחנם של בני תורה. בכל הוצאה של מגזין אני רואה מול עיניי את הקוראים שיש בהם זיינים, רבנים, ראשי כוללים, אברכים חשובים, וכמובן שגם בציבור הנשים והילדים יש קהל גדול ומגוון ברמה אינטלקטואלית גבוהה, וזה מאוד מחייב אותנו.

אבל אם כבר מדברים על להצטער, אולי זה המקום לספר על מחנך שמשם יצא מכליו לאחר שנתקל במגזין המיוחד הזה, והתבטא בפנינו שכמה חבל שלא היה את המגזין הזה עד היום... כמה אנשים היו יכולים להינצל מכל מיני מצבים בזכות ההתחזקות באמונה וביטחון. אומנם איננו מאלו שמצטערים ובוכים על דברים טובים שלא נעשו בעבר, אך זה בהחלט מחייב אותנו לעשות יותר כדי להביא לכמה שיותר בתים את מתנת החיים באמונה.

משהו שהייתם רוצים לומר לקוראים?

זהו מגזין חדש של כולנו, אם יש לכם מה לומר - תגידו. מילה טובה מחזקת, וגם הארה והערה חשובות מאוד. לא צריך להימנע מלהעיר, כל הערה רק משפרת אותנו. הערות של תוכן מתקבלות בכל כובד הראש ועוברות לרבנים האחראים על המערכת.

אנחנו סמוכים על ה' יתברך ובטוחים שבזכות ציבור הקוראים, שכולנו בנים להקב"ה, בוודאי נעשה ונצליח להביא רוגע ושלווה לליבות ישראל, על ידי האמונה והביטחון באבינו האוהב אותנו מכל.

אנחנו נהנים לשמוע את אלפי התגובות, נהנים לראות שיהודים מתחזקים, אבל חשוב לנו לומר לכם דבר אחד: אל תשאירו את הטוב הזה לעצמכם. הפיצו את האור הזה הלאה. לנו, כבני אדם, כדאי מאוד שיתחזקו באמונה כמה שיותר אנשים, כך, בנוסף לזיכוי הרבים הגדול, נרוויח בסופו של דבר שנחיה בתוך חברה חזקה ואיתנה.

חוגגים שנה

E. Kahana

עם אהבה מנויים של פעם בשנה!

מצטרפים כעת לאלפי המנויים ומקבלים חינם את המגזין המורחב של חודש ניסן

*בתשלום דמי המשלוח בדואר בלבד

- ✎ כתבות מרתקות
- ✎ ראינות מחכימים
- ✎ מדורים לכל הגילאים
- ✎ סיפורים בהמשכים
- ✎ מוסף סיפורים נבחרים
- ✎ מוסף סיפורי קומיקס

הבטיחו לעצמכם ולבני ביחכם
חיים נינוחים ושמחים. על ידי המגזין המורחב של 'השגחה פרטית'
המחזיר בס'ד אמונה וביטחון שלווה ורוגע לכל בני המשפחה!

שימו לב: המבצע בחוקף עד יום המישי כ"ה אדר ב' בלבד! להצטרפות, חייגו כעת:

*6176

(שלוחה 3)

או בעמדות 'נדרים פלוס' על שם 'מגזין השגחה פרטית'

שלושת רבעי שעה, בלי לדעת למה בעצם אני יושב כאן, ולמה אני מחכה. והנה, נכנס קצין חוקף את אצבעו כלפי מעלה. "מישהו בשמיים אוהב אותך", אומר לי הקצין. "עשרים שנה שאני כאן, ועוד לא קרה דבר כזה, שתוך שלושת רבעי שעה המכונית חוזרת".

הוא מורה לי לצאת החוצה, ואני רואה את המונית. הכול שלם. הצעת לפינה נסתרת באוטו שבה החבאתי חמש מאות שקל, וגם הם היו שם. הכול חזר בשלמות! ה' הראה לי שהפרנסה שלי מן השמיים!

הנהג סיים את סיפורו, ואני התרגשתי מאוד מהסיפור הזה. בימי החנוכה, כשנודמנה לי הזדמנות לחזק יהודים, סיפרתי על הנהג והאוטו שלו, והדגשתי: "אם הקב"ה היה מביא לו כסף בצורה מיוחדת, היה הנהג מבין שפרנסה היא גם מהעבודה וגם מהשמיים; אבל כאשר הקב"ה לקח ממנו את הרכב והחזיר לו אותו, הוא ראה בחוש שכל הפרנסה היא רק משמיים!"

עברו שנתיים מאותה שיחת חיזוק, ואחד מהשומעים דאז פנה אליי וסיפר, שהוא זיהה את הנהג מהסיפור, ופעם הוא נסע איתו ושאל אותו על הסיפור הזה: "תגיד לי", הוא רצה לברר אצלו גם את המסר: "אם הקב"ה היה מביא לך כסף בצורה מיוחדת, לא היית מבין שפרנסה מן השמיים?"

"אני חושב שלא", ענה הנהג, "הייתי חושב שפרנסה יכולה להגיע מכל מיני מקומות. אבל כשה' לקח ממני את האוטו והחזיר לי את האוטו, הוא הראה לי שרק הוא נותן הכול, שהוא יכול לקחת והוא יכול להחזיר, ושכל הפרנסה היא אך ורק משמיים!!!"

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 57.)

חוזה חדש

אני עוד מהדור שקנה דירות בפרויקט: עיר שהיום נחשבת לעיר ככל הערים, כמו מודיעין עילית וביתר, ערים גדולות לאלוקים שבהן מפכים חיים של תורה ומצוות בכל העוז והעוצמה, ונחשבו אז כמו מגורים בפרפריה. כשבנו שכונה באחת מהערים המרוחקות האלו וכדומה להן, קראו לזה 'פרויקט', ואני קניתי דירה באחד מאותם פרויקטים.

המשכתי לגור בירושלים ליד ההורים בדירה מושכרת, ויחד עם זה השכרתי את דירתי בעיר הרחוקה. עברו שנים, כולם כבר שכחו שהעיר המבוססת נחשבה פעם לפרויקט, המחירים באזור עלו, והשוכר שלי המשיך לשלם את אותו מחיר שהיה נקוב בחוזה שחתמנו איתו בכניסתו לדירתנו. זה היה חוזה לשנה אחת, אבל אחרי שעברה השנה לא חידשנו אותו, ולא התעסקנו איתו, אלא המשכנו לשכור ולהשכיר באותם סכומים כמימים ימימה.

מביני עניין ומבקשי טובתי אמרו לי לא פעם: "למה אתה לא מעלה את דמי השכירות?! על דירות באזור שלך כבר משלמים 2,600 ואף 2,800 ש' לחודש, ואילו אתה ממשיך להשכיר ב-1,800 ש' לחודש!"

צדקו המבינים, אבל לא היה לי לב להעלות את דמי השכירות. ידעתי שהשוכר שלי הוא אברך כולל, ולכן עיכבתי את ההעלאה.

לאחר תקופה נוספת, ועם לחצים מכל מיני כיוונים, הדעתי לשוכר שהסכום עולה. "אני לא אקח ממך את הסכום המרבי שמשלמים באזור", אמרתי. "מהיום תשלם רק אלפיים וארבע מאות שקלים לחודש. זה פחות ממה שמשלמים כולם".

הוא הסכים איתי, וחוזה חדש נחתם.

ומה קורה כעבור כמה ימים? - אני מקבל טלפון מהמשכיר של הדירה בירושלים שבה אני מתגורר, ושומע כמעט כמו הקלטה של עצמי: "אתה יודע, המחירים באזור שבו אתה גר עלו מאוד, וכבר שנים שלא העליתי את דמי השכירות. מהיום תשלם תוספת של אלף ש"ח לחודש".

ניסיתי להתווכח, ערכנו משא ומתן על סכום השכירות, ובסופו של דבר הוא התפשר איתי על תוספת של 600 ש' בלבד.

שש מאות שקלים! בדיוק כפי שהעליתי את דמי השכירות לשוכר שלי. אני התפשרתי איתו, וגם המשכיר שלי התפשר איתי. ראיתי בחוש שמההתחשבות רק הרווחתי. כספים באים והולכים, ואי אפשר להרוויח יותר ממה שמוקצב משמיים. יעידו המספרים.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 61.)

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקדושים

בטחון ומשגב

מאחר שיש קטרוגים על האדם, ובפרט בעניני מזונות, כמ"ש בזה"ק (חי"ב ק"ע) שלכן קשיני מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, בגלל "עובדין דבני עמלא" - היינו שאינם ראויים, אלא שהקב"ה הוא שזן את כולם לפני משורת הדין, ולפיכך לא יהא הפסוק הזה זז מתוך פיך, למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה, שבשניהם נזכר השם "צבקות" המורה על מעלת ישראל ומלחמה כנגד המקטרגים על האדם, ויש בו עניני הבטחון, ואזי משגב לנו סלה לנצח.

(באר משה להרה"ק מאחי"ב פרשת וארא)

לחזור בפיו

מהרב הק' מנסכי ז"ל: "מרגלא בפומיה דר"מ ה' צבקות אשרי אדם בוטח בך", פירוש, כשהיה צריך להתחזק בבטחון היה חוזר פה זך כמה פעמים עד שנתחזק בטחוני, וזהו מרגלא בפומיה.

(בגדי ישע)

להחזיר בלב ובפה

בירושלמי "לעולם לא יהא הפסוק הזה זז מתוך פיך" וכו', הרי שחז"ל באו לעורר אותנו להתחזק תמיד במידת הבטחון, לא מבעיא בלב אלא גם בפה כדי לעורר הלב, כדי להיות דבוקים במידה זו.

וכן אנו מתפללים בכל תפילה: "ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת, ושים חלקנו עמהם לעולם, ולא נבוש כי בך בטחנו". ונראה שיש לבאר מה שכתוב "הבוטחים בשמך באמת" דלא מן השפה ולחוץ גרידא, כדרך כל העולם, שגור בפיהם לומר "אם ירצה ה'" ו"בעזרת ה'" גם כשאין דעתם מכוונת לחשוב שבאמת הכול תלוי אך ורק ברצונו יתברך ובמשפטו, ולא בפעולותינו. אלא, אנו מבקשים סיעתא דשמיא להיות נמנים בין הבוטחים באמת ובלבב שלם באמונה שלמה שהכול בידי שמיים חוץ מיראת שמיים, ורק הוא לבדו הוא ישועתנו.

(ברכת אברהם)

הדיבור מחזק

בשם הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זצ"ל: "האמתית כי אדבר" (תהלים קטז), "האמתית" - מפני מה? - "כי אדבר" בפה, כי התחזקות אמונה על ידי חזרתו בפה בדיבור בכל פעם, ואזי הבא ליטהר מסייעין אותו.

(תורת אבות)

האמונה והדיבור

האמונה תולה בפה של האדם, שצריך לדבר האמונה בפה, כמו שכתוב: "אודיע אמונתך בפי". ועל כן, כשאדם נופל מאמונה חס ושלום, עצה לזה - שידבר האמונה בפיו, שיאמר בפה מלא שהוא מאמין וכו', כי זה בעצמו שמדבר בפיו דיבורי אמונה זה בעצמו היא בחינת אמונה. גם על ידי זה זוכה לבוא לאמונה שלמה.

(לקוטי ערות)

הבטחון והדיבור

בכלל דבקות האמונה, שיאמר על כל פעולה שרוצה לעשות, אפילו לזמן קרוב, יאמר "אעשה זה אם ירצה השם", הן יהיה דבר גדול או דבר קטן. וסימנך (משלי יט, כא) "עצת ה' היא תקום" - "היא" ראשי תיבות "אם ירצה השם", ואז "תקום". ו"יא"ה מקום כבודו". וכן אם ירצה לעשות איזה משא ומתן, כגון לקנות או למכור איזה חסורה, יאמר: "אני בוטח בה' ומקוה בזה הסיבה ישלח לי השם" מזונותי וצרכיי, כי היעשה ה' ארובות בשמיים להוריד לו שק מלא מעות? רק השם" מזמין ברצונו הטוב על ידי הטבע, כמו שאמרנו ז"ל (ספרי ראה ע) "ויברך ה' אלוהיך" (דברים טו, יח), יכול אפילו יושב בטל? תלמוד לומר "אשר תעשה". ויבטח כי העסק זה הוא הסיבה ששולח לו ה' יתברך הקצוב לו, וכך כתוב בחובת הלבבות. ואם הרוויח יאמר: "הרווחתי בעזרת ה' יתברך", כמו שכתוב (דברים ח, יח): "יודעת כי ה' הוא הנותן לך כח לעשות חיל". וכן להיפך, אם אירע לו איזה רעה או הפסד, יאמר: "מאת ה' הייתה זאת לי עבור איזה חטא", ויפשפש במידה כנגד מידה ויתקן המעות. לא כמו איזה בני בלי דעת נמשל כבהמות, כשזמזמן ה' יתברך הפסד בממונו, אז אחר כך מקמץ בנתינתו צדקה וכיוצא בזה, והרי הוא כמכבה את התבן, שלפי רגע נכבה האש, אבל אחר כך מתלהב ביותר. וגם דומה למי שהוא צמא ומרוה צמאו במים מלוחים, שלפי רגע זו מרוה הצמאה, אבל אחר כך יצמא ביותר ויותר. אלא יפשפש אולי חטא באיזה ממונו, ויחזירו לבעליו, או אולי מנע איזה צדקה, וייתן ויחזור וייתן, ויודה לה' ויהיה מודה ועוזב.

וכן כשהולך לעשות איזה עסק, יאמר: "אני הולך לעשות זה ברשות ה' יתברך ולמען שמו". ויתפלל תפילה קצרה, הן נוסחה: "רבישע, דבררי קדשך כתוב לאמר (תהלים לב, ז) 'הבוטח בה' חסד יסובבנו', וכתוב (נחמיה ט, ו) 'ואתה מחיה אבות כולם'. חלוק לי מחסדך, ליתן ברכה במעשה ידיי בפעולה זו".

(שני לחות הברית, שער האותיות, אות א)

יש לכם מאמר מחזק מהספרים הקדושים? שלחו אלינו. (עדיפות תימן למאמרים הקשורים לפרשת השבוע או לענייני דיומא) | במייל: 023011300@gmail.com | בפקס: 02-6599189

מקודה מתוך שיעורו המופלא של הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א

חודש אדר - זמן להשקעה רוחנית

הבחירה המומלצת היא: מימוש המתנה לדברים רוחניים, שהם שווים יותר, והם קניינים נצחיים, שכדאי לשומרם לאורך זמן. וזהו ביאור הגמרא "הרועה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר": שנתה, בחודש אדר, על פי מעשינו אנו קובעים אם המתנה תהיה רוחנית או גשמית.

בהקבלה לכך, בסיום עבודה על פרויקט מקבלים את התשלום על כל העבודה. בכספי התשלום אפשר להשתמש לדברים מועילים ונצרכים, ואפשר גם לבזבז אותם על שטויות. מובן שכל בר דעת ישמור את השכר על עבודתו בשביל הדברים החשובים באמת. כך גם בנמשל - את ימי חודש אדר צריך לנצל היטב: לא לבזבז את הזמן, ולא להיות 'מונחים' בשטויות. וה' יעזור לנו שנוכל לשמוח שמחה אמיתית, שמחה של מצווה, לטוב לנו כל הימים.

שיעור הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסר פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בעלווה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית
לקבלת העלון במייל: B023011300@GMAIL.COM

שלוחות סיפורי במייל: hphp6176@gmail.com

מאות אלפי פטרוני האמונה

מעידים שהם נפטרו מהבעיות שלהם

וזכו גם אתם

הצטרפו לאחד ממסלולי הפטרונים בניסים וישועות למעלה מדרך הטבע, בנחת מהצאצאים, בבריאות איתנה ובפרנסה בשפע.

מסלול 1

פטרון 'שכונה שלימה'

וקבלו: הקדשה בעלון. + תפילה קבועה על ידי רבני המכון. + תפילה בכל ערב ראש חודש בקבר בעל חובות הלבבות.

מסלול 2

פטרון 'מוקד בתי כנסת'

וקבלו: הקדשה בעלון. + תפילה בכל ערב ראש חודש בקבר בעל חובות הלבבות.

מסלול 3

פטרון 'מרכז תורני שכונתי'

וקבלו: זכות התחזקותם של מאות אנשים. + תפילה בכל ער"ח בקבר בעל חובות הלבבות.

מסלול 4

פטרון 'בית כנסת אחד'

וקבלו: זכות התחזקותם של עשרות אנשים. + תפילה בכל ער"ח בקבר בעל חובות הלבבות.

שמות כלל הפטרונים מועברים באופן קבוע לתפילה אצל בעל הבטחון מליקווד הרב הצדיק רבי יהודה מנדל שליט"א

להצטרפות לפטרוני האמונה חייג כעת:

***6176**

שלוחה 4

לפתיחת מוקד הפצה חדש - שלוחה 2
או בעמדות 'נדרים פלוס' בבתי הכנסת

2016/11 - 2016/11 ספיז פרשת ויקרא תשפ"ו

הדפסה: פירינס-גוטי

תכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהיה זה שיפריע להתפלל ולשמוע קריאת התורה

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת ויקהל - שקלים"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות - לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com - 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

הלא כתוב מפורש אומר "ששת ימים תעבוד ובוים השביעי תשבות". ואינו מובן? מדוע מודיעה לנו התורה מה נעשה כל השבוע, די אם תאסור עלינו לעבוד בשבת ובשאר הימים נעשה כרצוננו?

אלא כך אמרה תורה, רצונך שתהיה לך עבודה ששה ימים, שבות ממנה בשבת, שאם לא כן, גם בששת הימים לא תוכל לעבוד!...

השיבו האיש בלעג: וכי סבור הרבי שפסוק בחומש הוא שמחזיק את בית ההרושת שלי....

בלית ברירה עזבו החפץ חיים והלך. לא עבר זמן והבולשביקים נכנסו לרוסיה ונמלו ממנו את כל מפעליו, והוא עצמו ניצל בנס ונמלט על נפשו ערום וחסר כל. או אז שיגר מכתב לחפץ חיים והתוודה לפניו בזה הלשון: עכשיו אני רואה שדבריך צודקים ונכונים, כי פסוק בחומש אכן קובע את גורלו של בית הרושת!...

אל הרח"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע בא יום אחד יהודי שהיה חוכר שדה אצל הפריץ, והרבי נכנס עמו בשיחה בדברי יהדותו ושאלו אם הוא מתפלל כל יום, אם הוא נזהר בכשרות, שומר שבת וכדומה.

השיב לו החוכר באנחה, שהוא משתדל, אלא שאין בידו לשמור את השבת, שהעבודה בשדה אינה סובלת דיהוי והיא דוחקת, וכי אם אני אשבות אני יפסיד כסף.

הוכיח אותו הרבי והסביר לו, מה גדולה קדושת השבת, ומה גדול העונש על חילול השבת.

ישב החוכר מהרהר בתשובה ואמר: רבי קדוש, מקבל אני על עצמי להיות שומר את השבת מעתה ואילך כל השנה, אבל... חוץ מעונת הקציר, שזו עונה בווערת ממש...

אמר לו הרבי - שמעני בני, בוא ואספר לך מעשה שהיה, ואז תבין טוב מאד את דבריך:

יהודי אחד היה חוכר אצל פריץ. ויהי היום, והפריץ עשה משתה גדול לכל הפריצים שבסביבה. כמובן לבס ביין התחילו, כרגיל, לדבר על יהודים. כל פריץ הילל ושיבח את היהודי שלו, שהיהודי החוכר שלו הוא החכם והנאמן שבכולם.

נפנה אליהם הפריץ בעל המשתה ואמר: יהודי נאמן כיהודי שלי אינו בנמצא כלל. אין לך דבר, שלא יהיה מוכן לעשותו למעני.

אפילו להשתמד? - קרא אחד המסובים.

אמנם כן - אמר הפריץ - גם זאת! ומיד שלח לקרוא אליו את החוכר.

מיד כשהגיע היהודי שאלו הפריץ לעיני כל הפריצים הנאספים: מושקה! האם אתה נאמן לי?

ודאי, אדוני הפריץ! השיב היהודי, בשביל הפריץ שלי אני מוכן ללכת כאש ובמים! אם כן - אמר הפריץ - אני דורש ממך, מושקה, שתמיר את דתך ותקבל את הדת שלנו.

נזדעזע היהודי מאוד, עמד מהרהר ומהרהר, משפשף את מצחו, ואינו יודע מה יעשה. אבל בסופו של דבר גבר בו הפחד ובקול רועד ובחצי פה אמר: ט-ו-ב-...

הלך הפריץ וטבלו... לאחר זמן שלח אליו הפריץ לקרוא לו ואמר: יודע אתה, מושקה, הרי אני מבין שמצפונך, אויה, ודאי מציק לך מאד...

ובכן אני מרשה לך... אתה יכול לחזור ולהיות שוב ליהודי... רץ היהודי מלא שמחה אל ביתו וכישר לאשתו את הבשורה הטובה, שהנה הפריץ מרשה להם לחזור ולהיות יהודים.

אבל כמקום שתשמח - פרכה האשה את ידיה: אבוי ועכשיו מה נעשה? ימי הפסח קרבים ובאים, ומאין נקח לכל ההוצאות המרובות: מצות, יין, כלים של פסח... מחר, מושקה, רוצן אל הפריץ ובקש ממנו שיראה ויניח לנו להוסיף ולהיות גויים עד לאהר הפסח!...

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הרברים אשר צוה ה' לאמור ששת ימים תעשה מלאכה ובוים השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה' כל העושה בו מלאכה יומת (לה. א-ב).

ה"אור החיים" הקדוש זי"ע מבאר את הסמיכות של "ויקהל משה" לסיום הפרשה שעברה המדברת על קרני ההוד בפניו של משה. כי משה רבינו ע"ה חשש שמא יהיו מבני ישראל שייראו מגשת אליו מקרני האור שעל פניו, לכך "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל"...

אבל בעל הטורים מפרש את הסמיכות באופן מעניין! לפי מה שאמרו חז"ל (ב"ר יא. ב) "אינו דומה מאור פניו של אדם בשבת ככהול", לכך נסמך "כי קרן עור פניו" לפרשת השבת...

לפיכך - אמר הרח"ק בעל ה"שפת אמת" זי"ע בשבעת ימי המשתה של התנן וכלה הדין הוא, שצריך שיהיו בכל יום "פנים חדשות", אורה חדש, כדי לברך "שבע ברכות" בכרכת המזון. זולת יום השבת, שאין בו צורך ב"פנים חדשות".

ומפני מה שונה השבת משאר הימים? אלא כאמור, משום שעל הפסוק "ויברך אלהים את יום השביעי" נאמר במדרש: ברכו במאור פניו, לא דומה אור פניו של אדם כל ימות השבוע כמו שהוא דומה בשבת. בשבת מקבל כל אדם מיישראל מאור פנים אחר, וממילא כל אחד ואחד הריהו "פנים חדשות"!...

הגה"ק החיד"א זי"ע כותב בספרו "פני דוד": שמעתי אומרים, לפי מה שאמרו חז"ל כנמרא שבת (פח. א) בשעה שהקדימו בני ישראל נעשה לנשמע, באו שישים ריבוא מלאכי השרת וקשרו לכל אחד מבני ישראל שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע, וכיון שהטאו (בעגל) פירקום, שנאמר "ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב". א"ר יוחנן וכולם זכה משה ונמלם (ומפרש רש"י שמוזה קרן עור פני משה).

ומובא בשם האר"י הקדוש זי"ע כי מרוב ענוותנותו של משה לא רצה לקחתם לעצמו אלא שומרם לישראל וכל שבת מחזיר משה רבינו ע"ה את הכתרים לבני ישראל, והן הן הנשמות יתירות המגיעות בשבת לישראל. וזה מה שאומרים בתפילת שבת: "ישמח משה במתנת הלקן" - שמשח רבינו משה שבשבת נשאר לו רק הלקן בלבד, ואילו את שאר הכתרים מחזיר לבני ישראל.

ובכך מבאר החיד"א את הפסוק: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" - כי עדת לשון "עדי", כי משה קיבץ ולקח את כל עדי ישראל בהטא העגל, אבל נהג משה מידת מוכת עין וניהם את ישראל כי יש להם תקוה לקבל חזרה את עדים על ידי שמירת שבת, ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם ששת ימים יעשה מלאכה ובוים השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון!...

ששת ימים תעשה מלאכה ובוים השביעי יהיה לכם קודש (לה-ב)

מדוע צריכה התורה ללמדנו כי בששת ימים יש לעבוד, ולא מסתפקת בציווי לשבות ביום השביעי?

אלא אפשר להסביר על פי מה שמסופר על הגה"ק בעל ה"חפץ חיים" זי"ע שהגיע באחד ממסעותיו אל עיר אחת ששם היה מוקם מפעל ענק ובו היו מועסקים הרבה מבני העיר, אבל דא עקא, בעל המפעל שהיה רחוק מתורה ומצוות התעקש שהמפעל ישאר פתוח בשבת. שמע זאת החפץ חיים והחליט ללכת ולדבר על ליבו ולהסביר לו את גודל העוון של חילול שבת. נענה בעל המפעל והשיב: יום יום הנני מרויח סך ארבעת אלפים רובל האם רצונך שאפסיד סכום דומה מידי שבת בשבת?

השיבו החפץ חיים, ולהפסיד את בית החרושת כולו בשל חילול השבת עדיף בעינך?

ויקרא משה אל בצלאל ואל אחליאב ואל כל איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה ותבונה וכו' (לו. ב)

את התואר "חכם לב" אנו מוצאים חוזר על עצמו במשך השלושה פרשיות האחרונות, והדבר צריך ביאור, מהו "חכם לב"? ומי הוא זה אשר זוכה לתואר הזה?

הסביר זאת הגה"צ רבי חיים שמואלביץ זי"ע – ראש ישיבת מיר, שמדברי הכתוב הנ"ל למדים אנו, שאדם ש"מבקש לדעת" – הוא זה שנקרא "חכם לב" והאדם בעצמו – בס"ד יכול להכין לעצמו "לב חכם", ובלב כזה נותן הקב"ה חכמה.

כיצד יכין האדם לעצמו לב חכם, אשר בו יתן ה' חכמה? לצורך זה נתבונן כיצד זכה שלמה המלך ע"ה לחכמה שעליו נאמר (מלאכים א. ג) "וה' נתן חכמה לשלמה כאשר דבר". וכשהקב"ה שואל את שלמה: "מה אתן לך? ויען לו שלמה: ונתת לעבדך לב שומע להבין בין טוב לרע..."

ויאמר אלוקים אליו: יען אשר שאלת את הדבר הזה ולא שאלת לך ימים רבים ולא עושר הנה עשיתי כדברך הנה נתתי לך לב חכם ונבון..."

מתבאר כאן כי שלמה זכה לחכמה אך ורק מכח תשוקתו הגדולה אל החכמה. כל כך היתה תשוקתו, עד שוותר על עושר ואריכות ימים, כיון שידע שלהיים בלי חכמה אין כל ערך!

מכאן אנו למדים "לב חכם מהו"? התשוקה והביקוש לחכמה, מזכה את בעליה בחכמה!!!

ולהבין עד כמה מועילה וחשובה התשוקה לדעת ולהכנים, יובא בפניכם הסיפור הבא:

ישיבת וולוז'ין כולה היתה כמרקחה. בחורי הישיבה, המצוינים והחריפים שבה כולם כאחד, מוגעים מוחם וכל הושיהם, בסוגיא אחת ויחידה, קשה ועצומה.

אחד מגאוני הדור, הגאון רבי אייזל חריף זי"ע, הגיע לוולוז'ין, להפש התן לבתו.

היות ולא היה בכוחו לכהון את כל בחורי הישיבה, שאל בבית המדרש קושיא עצומה, והכריז כי את הבחור אשר יצליח לתרצה – יקח כחתן לבתו. עמלו הבחורים, אימצו מוחותיהם, שקדו יומם ולילה. כי מי לא יתפון להתחתן עם בת גאון הדור...

טורים ארוכים השתרכו לפני דלת חדרו של ר' אייזל. בחורים מופלגים הרצו לפניו את תירוציהם. אך איש לא הצליח למצוא את התירוץ הנכון לקושיא, שישביע רצונו של אותו גאון.

חלפו ימים אחדים ורבי אייזל יצא לדרכו בידים ריקות. אחר שעברה המרכבה כברת דרך מן העיר, שמע לפתע העגלון קול קורא מאחוריו: הי עצור, עצור!

אחד מבחורי הישיבה, קרב תשוש ויגע אל המרכבה. "רבי", קרא מתנשם ומתנשף, "את התירוץ?"

"האם מצאת תירוץ לקושיא?" שאל רבי אייזל?

"לא, רבי", אך משתוקק אני לדעת – מהו התירוץ?"

אורו פניו של רבי אייזל חריף וקרא: "בך בחרתי!"

"תשוקתך העצומה לתורה אשר הריצה אותך עד לכאן, לא הבחינה, לא הכבוד הטריד ודחף אותך לחפש את התירוץ, אלא אהבת התורה לשמה. אותך בחרתי ואתה תהיה התנין!"

זהו "חכם לב"!!!

והמלאכה היתה דיים לכל המלאכה לעשות אותה והותר (לו. ז)

בדרך צחות אפשר להקשות ולומר: שהרי לכאורה מדוע אצל המושכן שהיה צורך בהרבה נאמר – והותר, שנשאר יותר מכפי הצורך, ואולם אצל העגל, שבוודאי לא היה צורך בהרבה זכב לעגל אחד, לא נזכר בשום מקום שנשאר מן הזחב שהביאו לצורך זה?

אלא ההסבר הוא, אצל המושכן היה משה רבינו "הגבאי" ולא הלכה אף פרוטה לאיבוד. אצל העגל התעסקו הערב רב ועסקנים למיניהם, ואצל כאלה אין מקום ל"הותר"!!!

פרשת שקלים

אמר ריש לקיש גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שעתיד המון לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהן לשקליו והיינו דתנן באחד באדר משימיעין על השקלים (מגילה יג:)

בספר "ישמה ישראל" להרה"ק מאלכפנדר זי"ע ביאר את דברי הגמ' הנ"ל, ואת ההסבר – מה היה כוונת נתינת השקלים של המון למלך אחשורוש (עשרת אלפים שקלים), ולמה רמוז הקב"ה בציוויו על נתינת השקלים באחד באדר:

דהרי ידועים דברי האלשיך הקדוש זי"ע ועוד, על הענין בנתינת "מוחצית השקל" בדוקא, ולא בשקל או מטבע ששוה יותר, מכיון שבזה מרומו, שכל

אחד ואחד מישראל איננו שלם, אלא כאשר הוא מתחבר לחברו, ושניהם יחד כל אחד מביא חצי, אז ביהד הם נהיים שקל שלם!!!

וזה מה שמרומז במחצית השקל, שכל אחד ואחד ישקול זאת במאזני שכלו, וישתדל בכל עוז לאהוב את חברו ממש כגופו, או אז, הם יזכו להיות ביהד, למטבע שלם!!!

ועל פי זה אפשר להבין מה היה שקילת השקלים של המון, ובמה רצה הקב"ה לסלק את זה בציוויו להקדים ולתת באחד באדר: מכיון, שהרי הגמ' במגילה (יג:) "אמר רבא ליכא דידע לישנא בישא כהמן שאמר: ישנו עם אחד מפורד ומפורד בין העמים". (אין עוד אחד שידע לדבר לשון הרע כהמן, כי הוא אמר למלך ישנו עם וכו'). והפשט הוא: הדמון ידע שכל מה שמחזיק והחזיק את עם ישראל בכל הגלויות – ממצרים ועד הנה, זה היה כח האחדות, שהיו מלוכדים ושותפים האחד

בצרתו ובשמחתו של השני, וכך הצליחו לשרוד את כל התקופות הקשות. אך אז, כשעמד לפני המלך, הרגיש, שהנקודה הזאת של "האחדות וההתחברות" רופפת אצל בני ישראל, ולכן חשב שזה הזמן לבוא ולהכות בהם, כי עכשיו יצליח, כי אין להם כבר את הכח שהיה להם עד כה. וזה מה שאמר לאחשורוש: "ישנו עם אחד"

– שכל כוחם ושרידותם זה ה"אחד" – האחדות שבהם, אבל עכשיו אני מבין שמצבם "מפורד ומפורד בן העמים" – שאין להם כבר את הכח הזה, ולכן "למלך אין שווה להניחם", ואני אשקול לך עשרת אלפים ונוכל להשימדם בקלות....

ולכן כששמעה אסתר את הגזירה, הבינה שזה בעצם הכל בסובת הפירוד שחל בעם ישראל, לכן היא קראה למרדכי ואמרה לו: "לך כנוס את כל היהודים" – תתחברו ותהיו ביהד כבעבר, ואז לא יהיה בכוחו להשימדם.

וזהו ההסבר בדברי הגמ': "גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המון לשקול שקלים על ישראל" – מחמת ההודמנות שנקרתה לפניו כי ראה שהם נהיו פרודים, "לפיכך הקדים הקב"ה שקליהן לשקליו שנאמר באחד באדר משימיעין על השקלים" – לכן ציווה לנו הקב"ה להביא ולקרוא את פרשת מחצית השקל שזה מרמז על האחדות בעם ישראל, כמו שנתבאר. ולכן כבר באחד באדר משימיעין על השקלים!!!

הוסיף על כך כ"ק מרן אדמו"ר ממישקולין שליט"א: לפי זה גם נבין למה דוקא את האדנים במשכן עשו מכספי מחצית השקל. משום שהורבן בית המקדש נגרם מכוח שנאת חינום, והתיקון לכך הוא אהבת חינום והאחדות בעם ישראל. ואין דבר המתאים יותר מ"מחצית השקל" שמסמל את האחדות בעם ישראל כדברי האלשיך הנ"ל, לעשות ממנו את האדנים שהם היסודות למשכן, ללמד את עם ישראל שבכדי למנוע את הורבנו צריכים כל ישראל להיות באחדות כאיש אחד בלב אחד!

שאל הרה"ק בעל ה"שם משמואל" זי"ע – ומה בכך שאנו מקדימים לקרוא ולתת את השקלים, האם זה מבטל את אותם שקלים שנתן המון? והתירוץ הוא: "כן"!

כי במחצית השקל כתוב "זה יתנו כל העובר על הפקודים" (שמות ל. יג) ואמרו חז"ל "הראה לו הקב"ה למשה כמין מטבע של אש ומשקלה מחצית השקל ואמר לו כזה יתנו". פירושו: דמספ הוא לשון אהבה, מלשון נכסף נכספת. והקב"ה הראה לו כמין מטבע של אש – היינו שהאהבה לא תהיה בקרירות אלא "רשפיה רשפי אש שלהבתיה"! ובעמלק כתוב "אשר קרך בדרך", ופירש"י ציננד והפשירך מרתיחתך, ובכוח זה בא המון ומעין ישנו עם אחד מפורד ומפורד וכו' – ודרשו חז"ל שם "ישנו" מן המצוות – לכן הקדים השקלים שמעוררים את אהבת ישראל לשמים ברשפי אש והתגברו על המון....

הרה"ק רבי בונים מפשיסחא זי"ע הסביר בהריפותו: מחצית השקל למה באה? "לכפר על נפשותיכם", לכפר על העוונות. ולפיכך נצטוו בני ישראל לתת רק מחצית השקל, שכן במחצית השנה חייב כביכול ריבוננו של עולם עצמו, שברא את המסית והמדיה, את היצר הרע, הדוחק אותנו לחטוא!!!

אור פניך עלינו אדון נשא, ושקל אשא בבית נכון ונשא, ובצדק הגה ערך כי תשא (פיוט למוסף פרשת שקלים)

ותמוה, הרי המצוה היא מחצית השקל, ולמה אמר הפייטן ושקל אשא, שמשמעו שקל שלם?

אלא, שמעתי לפרש הסבר נפלא מכ"ק מרן אדמו"ר ממישקולין שליט"א – ההנה ידועים דברי האלשיך הק, שהמחצית השקל מרמז על ענין האחדות שאדם הוא רק חצי, ורק ביהד עם חברו, הוא נהיה שלם!

אבל זה רק בזמן הזה, כשנעדרת מבני אדם דעת עליון וכל אחד משלה את עצמו שהוא כל-יכול, ישות לעצמו, נפרד ומיוחד. ולכן המחצית השקל, מזכירה לו את מהותו האמיתית.

אבל לעתיד לבוא כשיערה עלינו רוח ממרום ותמלא הארץ דעה "ואור פניך עלינו אדון נשא", אז ישכיל כל אחד ויבין את מעמדו ותפקידו בעולמו, ושוב לא יהיה צורך במחצית השקל, ולכן "ושקל אשא בבית נכון ונשא" – שקל שלם, כי כל אחד יהיה בעל קומה שלימה ואדם השלם!!!

זיכוי הרבים של הפצת הגליון לזכות ידידנו הנכבד הרב יחיאל בן מלכה הי"ד שיזכה לאורך ימים ושנים טובות מתוך בריזת גופא ונהורא מעליא, אכ"ר.

ויקהל שבת שקלים

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 780 במדרשת "ברנינה יקצורו", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 665 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ מרת אמי שרה סרח בת שמחה ז"ל כ"ד אדר א' תשפ"ד

ויקהל - תוכן ענייני הפרשה

- א. איסור עשיית מלאכות בשבת, ועונש העושה מלאכה (לה).
- ב. הציווי על התרומות השונות לבנין המשכן וכליו (לה, ד-כ).
- ג. בני ישראל - גברים ונשים - תורמים ביד רחבה (לה, כא-כט).
- ד. הקב"ה בוחר בבצלאל ואהליאב, שיהיו אחראים על עשיית חלקי המשכן וכליו, ונותן להם חכמה ורוח הקודש לצורך זה.
- ה. מלאכת עשיית המשכן: אדנים, עליהם קרשים, ועמודים, ויריעות האהל צמר ושש משזר, עליהן יריעות עזים, ולמעלה כיסוי עורות אילים וכיסוי עור תחש. עשיית הארון והכפרת, ופרכת לפתח קדש הקדשים, שלחן עצי שטים, ופגרה, וכליהם. מזבח הקטרות, ומסך פתח המשכן, הפיר וכנו, ומזבח העולה, הקמת החצר סביב, ומסך שער החצר במזרח (לו, לז, לח).

רמו במלאכת המשכן

- א. גם נתבונן נראה, כי התורה חוזרת חמש פעמים על מלאכת המשכן בפרשיות: תרומה, תצוה, כי תשא, ויקהל, פקודי. הגמרא בזבחים (ק"ח) אומרת שהמשכן עם כל כליו היו בקמשה מקומות:
- א. במדבר ל"ט (39) שנה וזה כנגד פרשת תרומה שהיה במדבר.
- ב. משכן שילה היה 369 שנה והוא היה בנוי מעצים קבועים ורק הגג היה בנוי מיריעות וזה כנגד פרשת תצוה שמדברת רק על גג המשכן.
- ג. בית ראשון היה 410 שנה ונחרב בעוון עבודה זרה וזה כנגד פרשת כי תשא שבה מוזכר חטא העגל שהיה עבודה זרה.
- ד. בית שני היה 420 שנה בזכות האחדות שהיתה ביניהם ונחרב בסוף בגלל השנאת חינם וזה כנגד פרשת ויקהל שמסמל את האחדות.
- ה. בית המקדש השלישי שאנו מצפים לו כנגד פרשת פקודי שיפקוד אותנו הקב"ה ויגאלנו בקרוב, בב"א.

"וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון" לה" (ל"ה, ב) - נפש יתירה

מובא בזוהר (י"ז, א): נפש יתירה נוספת באדם ביום השבת, והיא רוח הקודש ששורה עליו, ומכתירה לאדם בכתר קדוש מכתרי המלאכים, והוא מאותו רוח שעתיד לשרות על הצדיקים לעתיד לבוא.

ומוסיף ה'אור החיים' (בפרשת כי תשא על הפסוק וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת): יום שבת למנוחה אשר ציווה ה' את בני ישראל, הוא מטעם הנשמה היתירה. ולצד שממקום קדוש באה, יצוה ה' להרחיק היגון והכעס ולקרוא לשבת 'עונג', וצוה ה' אתו את הנשמה (היתירה), ומשכנה בה - הוא כל זמן שאין שום עצבון.

שבת זו נקראת "שבת שקלים", ובה נקרא בספר תורה נוסף את פרשת שקלים, שבה מופיע ציווי, הודעה ותזכורת לכל עם ישראל, לתת את מחצית השקל. שנאמר: "זֶה יִתְּנוּ... מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ... מַחְצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַה'" (שמות ל, ג).

ההכרזה על מצוה זו נעשית דווקא כעת, כיוון שמראש חודש אדר (בשנה מעוברת כמו השנה - אדר ב') ועד חודש ניסן, היו גובים את כספי התרומה, כדי שבראש חודש ניסן, ניתן יהיה לקנות קורבנות ציבור מהשקלים החדשים.

כמה חשובה היא פרשת שקלים שעל ידה תרום קרן ישראל, כפי שאומרת הגמרא (מסכת בבא בתרא י:): "א"ר אבהו, אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא, ריבונו של עולם, במה תרום קרן ישראל? אמר לו: בכי תשא". הרעיון שעומד כאן שאחר שחטאו בחטא העגל, הבינו את גודל החטא [ששמעו 40 יום קודם שאומרין לישראל אומה ששמעה בסיני "אנכי ה' אלקיך", "לא יהיה לך אלקים אחרים" (ב, ג) ולסוף ארבעים יום אמרו לעגל "אלה אלהיך ישראל" (לב, ד)] נפלה רוחם וחשבו שאין לישראל תקומה ח"ו אמר הקב"ה למשה רבינו 'כי תשא את ראש', דהיינו עשו תשובה והרימו את הראש שלא תיפול רוחכם.

חכמינו תיקנו לנו לקרוא ארבע פרשיות לפני הפסח - שקלים, זכור, פרה והחודש (מגילה כט). וצריכים להבין סמיכותן ושייכותן זו לזו. אומנם לכל אחת יש טעם מיוחד למה נתקנה לקרוא בשבת זו - אבל בוודאי יש סיבה מיוחדת לכך שסיבב הקב"ה שיהיו סמוכות זו לזו! עוד צריכים להבין, מדוע תיקנו חכמינו שאף בזמן הזה יקראו "שקלים"? הרי עתה בעוונותינו הרבים לא נוהגת מצות שקלים!

וכן מדוע קוראים "זכור"? הרי בוודאי אי אפשר לנו לקיים מחיית עמלק, כי בגלות אנחנו.

במסכת מגילה (ג): אמר ריש לקיש: גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו. וזהו מאמר תמוה, דווקא בזכות מצות שקלים היה נס הפורים?

ואמר רבי משה פיינשטיין זצ"ל [ערוך מ'דרש משה', דרוש כה]: צריך להבין הטעם למה אסור למנות את ישראל (יומא כב:), ועוד שזה גורם למגיפה ח"ו. ויש לכך טעם, משום שבמניין משוים קטן וגדול, שגדול הדור נמנה רק לאחד, וגם האיש הכי פשוט נמנה אחד, ויתעורר בכך ח"ו דין על ישראל. ורק כאשר נותנים מחצית השקל המבטאת שהמצווה צריכה להיות משותפת, וכל אחד משלים את חבירו בחצי השני, מורה הדבר שכל עם ישראל הם אחד וצריכים זה לזה, וזכות הצדיקים גם על עמי הארץ, ולכן כשמונים יש מצווה דווקא במחצית השקל. ובמצווה חשובה זו הראה הקב"ה לבטל את העשירות לגמרי ולא לקבל מהעשיר יותר ממחצית שקל, ושלא יחשוב העשיר שבלעדיו לא היה אפשר לקיים המצווה. ולחזק בלב ישראל את האחדות והאהבה בין איש לרעהו. קריאת "זכור" לבטל מעלת הגבורה, שעמלק הרשיע בזה יותר מכל הגויים שראו כולם גודל הניסים והנפלאות וחשב שהוא חזק יותר. וקריאת "פרה" לבטל חוכמת עצמו... כי החוכמה האמיתית היא רק דרך חוקי התורה, אפילו שהיא לפעמים ההיפך מדעתו. שנדמה לו על טמא שהוא טהור ועל טהור שהוא טמא, צריך לבטל דעתו מפני דעת התורה. וכשנבטל עשירות, גבורה וחוכמת עצמו ונדע שרק בדרך התורה צריך ללכת, נזכה להיגאל כמו שזכינו להיגאל במצרים, וזוהי כוונת קריאת פרשת "החודש".

זהו ענין קריאת ארבע פרשיות אלו, וסדר שייכותן זו לזו קודם הפסח והתועלת היוצאת לנו מכך. וכאשר גם אנו נשעבד הכול לעבודת ה' יתברך נזכה לגאולה האמיתית, כמו שזכו אבותינו במצרים, על ידי משיח בן דוד בב"א.

מאת משה

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה" (לה, ב) -

תוספת שבת - סיפור מדהים

בשבת זו שבה ונשנית מצות שמירת השבת, שכוחה רב להגן לשמור ולהתברך על אלו ששומרי שבת. ויחד עם זאת יכולה היא להביא ברכה לכל בית בישראל כי הרי השבת היא מקור הברכה. לפניכם קוראים יקרים סיפור מופלא הממחיש כיצד תוספת שבת בכוחה לשנות את הטבע.

סיפר הרה"ג אשר קובלסקי ולהלן הסיפור מפי בעלי המעשה: לפני מספר שנים, הטלפון בגמ"ח 'תוספת שבת' צלצל. על הקו היתה גברת וייס, אשה שניכר בדיבור שלה, כי הצער מנת חלקה. אט-אט פתחה את לְבָה וסיפרה כי בימים אלה חלפו עשר שנים לנישואיה, אולם לצערה הרב עדיין לא זכתה לפרי בטן. בקול שבור ומרוסק סיפרה על ההשתדלויות הרבות שעשו, לכמה רופאים מומחים בעלי שם הלכו, כמה סגולות קיימו, כמה התפללו והתחננו אצל שוכני עפר. הלכו לצדיקים גדולים וביקשו מהם ברכה. אך נראה, כי שערי שמים ננעלו בעבורם. בגמ"ח, כשמו כן הוא - 'תוספת שבת', הציעו לה, הקדימי את קבלת השבת, וחיזוק יהודים נוספים להקדים לקבל את השבת - זו סגולה בטוחה ומנוסה לזכות בילדים - זרע ברך ה'.

גברת וייס שמעה את הדברים, ההבטחות של המקובל האלוקי רבנו הארי ז"ל חדרו לְבָה. היא החליטה לזכות את הרבים בעניין הקדמת קבלת שבת, בנוסף החליטה שהיא ובעלה יקדימו את הכנסת שבת המלכה. היא קבלה לביתה חומרי פרסום בעניין ועלוני חיזוק, במסירות ובהתנדבות עילאית החלה לפרסם את הדבר בכל מקום אפשרי.

רבים זכו להצטרף למשפחת 'מקדימי קבלת השבת' הודות לפעילותה. היא המשיכה לפעול במלוא המרץ, עד שנאלצה להפסיק את פעולתה הברוכה. בסימן ובמזל טוב, גברת וייס ילדה בת. תינוקת חמודה וחיננית שנולדה לאחר למעלה מעשור של ציפיה ואכזבה.

בחודש אלול התשע"ג גברת וייס ובעלה הפכו להיות הורים כשהיא חובקת בזרועותיה תינוקת קטנה.

בשכונתה של הגב' וייס, מתגוררת משפחת זכריה. ערב אחד בקשה שכנתה - הגב' זכריה לבוא ולשוחח איתה. כשהגיעה לביתה פתחה את סגור ליבה. "מה עשיתם? את חייבת לגלות לי!" פרצה הגב' זכריה בבכי. "איך נושעתם לאחר יותר מעשר שנות המתנה?" היא הוסיפה בקול מיוסר, "שתים עשרה שנים שאני ממתנה, מצפה ומייחלת לפרי בטן, בעלי ואני עשינו כל השתדלות אפשרית. 'הפכנו את העולם', ובכל זאת אנו עדיין ממתנים. איך אתם זכיתם? מה 'פתח לכם את הדלת'?" ביקשה לברר, כשדמעות זולגות על לחייה...

הגב' וייס האזינה לדברים. מי כמוה יכולה להזהות עם הכאב. להבין עד כמה הוא קשה ומיהרה לחזק את שכנתה ולעודדה. "אבל אם את שואלת אותי מה עשינו, אספר לך הכל בגילוי לב. ובכן, התינוקת הזו היא לא שלי, היא של 'תוספת שבת'. לא זכיתי בה עד שאימצתי את 'תוספת שבת'. אם תשמעי לעצתי - הצטרפי אליי, לקבל על עצמך תוספת שבת ולחזק אחרים בעניין זה!"

גב' זכריה לא היתה זקוקה לעידוד נוסף. היא החליטה מיד להצטרף. מאותה השבת, לא רק שהקדימו היא ובעלה לקבל את השבת בעצמה, אלא אף פעלו בכל הכח להפצת בשורת הקדמת קבלת שבת במלוא העוז והעוצמה. וכך, לצד הגב' וייס גם גב' זכריה הצטרפה. מודעות ניתלו, עלונים חולקו, בני המשפחה התחזקו בעניין.

גב' זכריה פעלה במלוא המרץ למען המטרה העילאית. עד שנאלצה להפסיק גם היא בנסיבות משמחות במיוחד.

והנה, לאחר שלוש עשרה שנים של המתנה וציפיה, בחודש אייר התשע"ה, זכו בני הזוג זכריה לחבוק בסימן טוב ובמזל טוב זוג תאומות, תינוקות קטנטנות ורכות, שהבכי שלהן - היה המנגינה המתוקה ביותר בעולם...

בשכונה אחת מסתובבות להן עכשיו שלוש ילדות קטנות. ילדות של 'תוספת שבת'. הבת של משפחת וייס והתאומות של משפ' זכריה. הבת של וייס גדולה מהתאומות בכשנה וחצי, אולם יש משהו שמאחד את שלושתן: הדקות היקרות הללו, העוצמתיות בותר בעולם, הדקות של 'תוספת שבת'.

דקות נפלאות וקסומות, מרוממות ומענגות. בד בבד דקות שפותחות שערים סגורים. שלוש בנות, כולן בדרך נס של הזכות 'תוספת שבת'...

הרב אשר מספר, כי קיבל את הסיפור משתי המשפחות בעצמן אשר הן חוו את הנס העוצמתי וזכו להיות הורים. משפחה אחת לאחר אחת עשרה שנים ואילו המשפחה השנייה לאחר שלוש עשרה שנים. בזכות קבלת תוספת שבת. הסגולה עובדת, בדוקה ומנוסה, פותחת שערים ומעניקה אושר. גם אתם יכולים לזכות בה! אם רק תחליטו להקדים ולקבל את פני שבת המלכה.

"לא תבִּעְרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת" (לה, ג) - מלאכת ההבערה

מִן הָרִאשׁוֹן לְצִיּוֹן רַבְּנוּ עוֹבְדֵי יוֹסֵף זַ"ל הָעִיר מְדוּעַ פִּירְטָה הַתּוֹרָה דּוֹקָא אֶת מְלֹאכַת הַהִבְעָרָה וְהָרִי יֵשׁ ל"ט מְלֹאכֹת הָאֲסוּרוֹת בַּשַּׁבָּת.

ותירץ, שהקב"ה הצופה ומביט עד סוף כל הדורות, ידע שכל המלאכות לא ישתנו במשך הזמן מלבד מלאכת הבערה שעתידיה להשתנות, כי פעם נהגו להבעיר אש על ידי חיכוך ושפשוף אבן באבן והיה בזה טירחא גדולה, ומחמת כן יש שיאמרו שהתורה אסרה רק את הבערה שכרוכה בטירחא ולא את הבערה שבימינו, שעל ידי לחיצה בכפתור אפשר להבעיר ללא טירחא כלל. אך טועים הם, שכן איסור חילול שבת הוא לא משום טירחא, שהרי המוציא מטפחת מרשות הרבים לרשות היחיד חייב אף שאין בזה כל טירחא, אך אם יש ארגז מלא תפוזים ומרים אותו ומעבירו מפינה לפינה בתוך ביתו מותר הדבר לכתחילה ואין זו מלאכה, כי מלאכת שבת איסורה משום יצירה ועשיה ולא משום טירחא.

וכיון שדרך הבערת האש עתידיה להשתנות במשך הדורות לכן פירטה התורה ביחוד את מלאכת הבערה להורות שאין חילוק בדבר וההבערה אסורה בכל עניין, אף בלחיצת כפתור ובהדלקת חשמל, כי יש בכך יצירת אש.

והוסיף מִן בְּדֶרֶךְ הַלְצָה, "בשמים יגידו למי שהקל בדבר, בכבוד... שב פה בכסא חשמלי, ולא נבעיר אותך, רק נלחץ בכפתור..."

"שֵׁשֶׁת שְׁבָתוֹן" (לה, ב) - בואי כלה בואי כלה

מובא במדרש (בראשית רבה י"א, ח): רבי שמעון בר יוחאי אומר, אמרה שבת לפני הקב"ה: "לכולן יש בן זוג ולי אין בן זוג". אמר לה הקב"ה "כנסת ישראל תהיה בת זוגך", וכיוון שעמדו ישראל על הר סיני, אמר להם הקב"ה: "זכרו הדבר שאמרתי והבטחתי לשבת, כנסת ישראל היא בת זוגך". וזהו שנאמר לישראל "זכור את יום השבת לקדשו".

קחו מאתכם תרומה לה' פל נדיב לבו

יביאה" (לה, ה) – הדאגה לזולת – סיפור

להתרים אחרים יכול רק מי שהוא עצמו נותן ומתנדב, זה הכוונה קחו מאתכם התרימו אחרים, אולם רק כל נדיב לבו, הנותן מעצמו, יביאה, הוא יוכל להתרים אחרים. וזה הכוונה בפסוק (דברים ט"ו, י"א): "על כן אנכי מצוה לאמר פתח תפתח את ידך, ה' יתברך מצוה לאדם שהוא 'לאמר', דורש לאחרים על הצדקה, "פתח תפתח את ידך", כאשר אתה תפתח את ידך, אז תוכל להוכיח לאחרים (מקרא מפורש).

פעם נתבקש אברך להחתים את הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל על המלצה לאיסוף כספים עבור ילדה שזקוקה לניתוח לב דחוף בבוסטון שבארצות הברית. רבי שלמה זלמן שאל והתעניין ולבסוף חתם על המלצה. הלה, כעוסק במצוה רבה ויקרה, מיהר ואץ לדרכו.

והנה לפתע, בהיותו כבר ברחוב, שמע את רבי שלמה זלמן קורא לו, הלה שב על עקבותיו, עלה בגרם המדרגות, משתאה לדעת מדוע הרב קורא לו. כשהגיע, אמר לו הרב: "חז"ל אומרים: קשוט עצמך תחילה, ואחר כך קשוט אחרים. איך אני מעז לקרא לכולם לתת צדקה של פיקוח נפש, ואילו אני לא נתתי כלום"? הוציא רבי שלמה זלמן מכיסו סכום כסף נכבד ביותר, ואמר: "עכשיו הנך יכול לפרסם את הקול קורא בחתימתך" (חכו ממתקים - קיב).

סח הגאון רבי שלום צבי הכהן שפירא זצ"ל: פעם סיפר ה'חפץ חיים' מעשה ב'חסיד אחד' שרצה בכל לב לזכות את ישראל, וחשב מחשבות כדת מה לעשות למען זיכוי זה. הוא החליט שעליו לנסוע לעיר גדולה במדינה מפורסמת המרובה באוכלוסין מבני ישראל, ושם ישפיע בדרשותיו על ההמונים. הוא טרח הרבה עד שהגיע למחוז חפצו, נכנס לבית המדרש הגדול שבעיר והחל נושא מדברותיו. אך מתפללי בית הכנסת רטנו לעברו והתרעמו, מה רצונו של המגיד הזה? הרי כל מטרתו שנשלשל לו כמה פרוטות למחייתו, הבה ניתן לו את הממון ויניח לנו לנפשנו...

שמע החסיד את דבריהם, והבין שקשה מאוד להשפיע על אנשים שגרים בעיר הגדולה. על כן החליט לנסוע לעיר קטנה יותר אשר בה אנשים שקטים ונוחים יותר לשמוע דברי תורה, ואז יוכל לפעול שם גדולות ונצורות.

אולם לגודל אכזבתו, גם שם לא מצא אוזן קשבת לדרשותיו, על כן החליט לנסות מקום שלישי קטן וצנוע מקודמיו, אך גם הפעם לא עלתה בידו.

וכך נדד ממקום למקום, כל פעם למקום קטן מקודמו, אבל ללא הצלחה. כיוון שכך, הבין שטעה ועליו לחזור לעירו ולמכרו משכבר הימים, ומהם יתחיל לפרסם שם שמים בעולם. הוא נכנס לבית הכנסת שבעירו והחל להטיף לבני המקום מוסר... והנה מגיע לאזנו קול מלחשים ברוגזה: מה זה רוצה מאיתנו, מוטב שיגיד מוסר למשפחתו ולבני ביתו... הוא חזר לביתו ועשה כדבריהם. החל לחנך את ילדיו בקפדנות לתורה ויראת שמים כשאיפותיו, אולם גם הם התריסו כלפיו: מה אתה רוצה לעשות אותנו פתאום לצדיקים גמורים?...

התיישב החסיד בדבר עם עצמו והגיע למסקנה: אם כך אתחיל, איפוא, מעצמי... הוא עלה לעליית גג ביתו והסתגר בה כמה עשרות שנים, שם עמל ויגע בתורה השתלם ב"ס ובפוסקים, חיבר כמה וכמה ספרים והפיצם בכל העולם. ושוב לאחר זמן החליט החסיד שעכשיו הגיע העת לצאת לערי המדינה, ללמד את העם תורה ויראה, הוא שלח מכתב אל רב העיר הגדולה שביום פלוני מתעתד הוא לבקר בעירו. ויצא לדרכו. כשהגיעה הרכבת למחוז חפצו, כבר עמדו אלפי יהודים בתחנה, ממתניים בקוצר רוח לתורם על מנת לתת שלום ל... חסיד הנודע והמפורסם... ולזכות להתברך מפיו.

משרק נכנס הוא לבית מלונו, התמלא כל הרחוב סביבו בבני אדם, שמשאלתם היחידה היתה שיצא החסיד אליהם למרפסת, שכן רצונם עז לראותו ולשמוע מפיו דברי תורה וחיזוק. נכנס החסיד לבית הכנסת הגדול, שהפעם היה מלא מפה לפה, והטיף דברי מוסר ותוכחה, כאשר הכל מקשיבים בקפדנות שלא לאבד מילה... כשסיים ה'חפץ חיים' את סיפורו, אמר: מכאן יש ללמוד שאדם הרוצה לעשות עבור הציבור עליו להתחיל מעצמו! רק כאשר יתקן את עצמו בתחילה, יעלה בידו אחר כך לתקן בקלות את העולם כולו. כששמע הגר"ז סולובייצ'יק זצ"ל עובדה זו מפי ה'חפץ חיים', אמר אחר כך לתלמידיו: כלל הוא בידו, כשהחפץ חיים' מספר מעשה מ'חסיד אחד' כוונתו היא על עצמו! הוא היה חסיד. ובדידו ארעה עובדה זו".

"וכל הנשים אשר נשא לבן אתנה בחכמה"

(לה, כו) – חכמת הנשים – סיפור

חכמתה היותר גדולה של האשה באה לידי ביטוי בהנהגות הצניעות שלה, המביאה אותה אלי מעלות גבוהות ומזכה אותה בשכר עצום, הניכר גם בזכויותיה בעולם הזה להקים בית גדול על אדני התורה והיראה ולזכות לבנים תלמידי חכמים. בהקשר לעניין זה סיפר רבי אליהו מן מעשה מופלא ששמע מפי רבי חיים קנייבסקי זצ"ל אודות התקופה בה היה מאורס. באחת השבתות הוזמנה הרבנית לבוא לשבות בבית הורי חתנה, ומאחר שהגישה בין ירושלים לבני ברק באותם ימים היתה מסובכת, ודרשה נסיעה בשני אוטובוסים: מירושלים לתל אביב, ומשם לבני ברק, הורה הסטייפלר זצ"ל (אביו) לרבי חיים שיסע לתל אביב וימתין לה בתחנה המרכזית, ומשם יבואו ביחד לבני ברק.

נסע רבי חיים אל התחנה המרכזית, והנה שעה לפני שבת נשמעות דפיקות על דלת הבית, והכלה נכנסת לבדה... "ואיפה חיימקה"? שאל הסטייפלר מיד. "אינני יודעת", נבוכה הכלה, "לא ראיתי אותה". מיהר הסטייפלר החוצה, עצר מונית והורה לנהג: "סע במהירות לתחנה המרכזית". כשהגיע לשם, הבחין בבנו, יושב על ספסל כשגמר בידו... הסטייפלר קרא לו מיד להיכנס לרכב, ובדרך הביתה אמר לו: "שלחתי אותך לחכות לה, מה עשית"? השיב לו רבי חיים: "כשהגיע האוטובוס מירושלים עמדתי והסתכלתי על היורדים, אבל היא לא ירדה, לכן ישבתי לחכות לאוטובוס הבא... בשלב זה, מוסיף ר' אליהו לספר, עצר רבי חיים, ואני מיהרתי לשאול: אבל היא כן הגיעה באוטובוס הזה... למה הרב לא ראה אותה? השיב לו רבי חיים: "כי לא הכרתי אותה". "זה שהרב לא הכיר אותה מובן לי", המשך רבי אליהו להקשות, "אבל גם היא ירדה מהאוטובוס, והרב, הלא המתין שם, למה היא לא ראתה אותה"? "אינני יודע", השיב רבי חיים, "הנך יכול לשאול אותה"... הלך ר' אליהו ושאל את הרבנית האם היא זוכרת את המעשה הזה. "ודאי", אשרה הרבנית. "ומהו ההסבר לכך שהרבנית לא ראתה ולא ניגשה"? הציג את קושייתו. "משום שגם אני לא הכרתי אותה"... השיבה בפשטות.

מעשה מופלא זה מעיד על הצניעות והבושה הטבעית שהיתה נחלתם של הבנים לעם ישראל בימים עברו, והיא שעמדה ביסודו של הבית הגדול הזה. ואמנם, גם אם אנו חשים עצמנו רחוקים מן הדרגות הללו, מכל מקום עלינו ללמוד מכך, לכל הפחות, על הדרך שבה עלינו לנהוג עם אנשים זרים, כשמידת הבושה הטבעית נדרשת מאיתנו וההצטנעות מתבקשת מאליה.

ולהתנדות 30 יום, כדאמרו (מסכת מועד קטן ט"ז). סתם נידיי 30 יום וכל המחמיר יניחו לו ברכות על ראשו. ויש ללמוד מוסר השכל, כמה חמור לצאת לדרך בערב שבת בשעה מאוחרת, מחשש שיתעכב בדרך ע"י איזו מניעה, ויגיע למקום יישוב לאחר שקיבל הקהל שבת. שמשמע מ'שבלי הלקט' שאותם אנשים היו גדולים בתורה, שהיה חשש שילמדו מהם לומר 'כך וכך עשה פלוני', ומכל מקום לא קבלום אנשי העיר כפי כבודם, ולא הניחום להיכנס לבית הכנסת בשבת, ולאחר השבת קנסו אותם בקנסות חמורות, שלא יפרוץ חילול שבת בזדון (ע"פ אוצר פלאות התורה).

"שַׁבַּת שְׁפָתוֹן לַה'..." (ל"ה, ב)

המהר"ל - רבי יעקב הלוי בן משה מולין זצ"ל (בהלכות שבת) ביאר שהטעם שנוהגים להזכיר אליהו הנביא במוצאי שבת זאת עפ"י דברי המדרש, כי אליהו הנביא יושב בכל מוצאי שבת תחת עץ החיים שבגן עדן, וכותב את זכויותיהם של ישראל שומרי השבת. זו הסיבה לכך שאנו מזכירים לטובה את אליהו הנביא, המזכיר זכויותינו במוצאי שבת. ואולי יש לתת טעם נוסף להזכרת אליהו הנביא במוצאי שבת, עפ"י האמור כי סעודה רביעית מעניקה חיות לעצם לזו שבאדם, אשר ממנה עתיד האדם לקום לתחיה ולהתחדש. שאליהו הנביא עלה בחיותו השמימה, וזו הסיבה שהוא יתקע בשופר גדול על הר הזיתים ויעורר את המתים לתחיה - משום שכוח החיות לא פסק ממנו לעולם. הרי לנו קשר מופלא בין אליהו שיבשר על תחיית המתים, לסעודה רביעית ממנה נהנית עצם לזו וממנה יתחדש גוף האדם בעת תחיה. [דרך עץ החיים]

שַׁבַּת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קָדֶשׁ שַׁבַּת שְׁפָתוֹן לַה' כָּל הַעֲשֵׂה בּוֹ מְלֶאכָה יוֹמָת" (ל"ה, ב) - חלום המהרש"ם

על חילול שבת - סיפור

סיפור רבי דוד יונה רוזנבוים שליט"א סיפור פלא שסיפר רבי שלום שבדרון זצ"ל: כאשר עבר על כתבי היד של זקנו, המהרש"ם זצ"ל, מצא פתק כתוב בכתב ידו על חלום פלא שהיה לו בליל שבת קודש, בעת שכיחן כרב בק"ק יאזלאביץ. פעם אחת חלם שהוא עומד בבית דין של מעלה, וראה איך דנים שם אברך אחד מקהילתו על שחילל שבת במלאכת איסור ונגמר דינו למיתה בידי שמים בשל כך. בשבת בבוקר שקל המהרש"ם בדעתו האם לספר לאותו אברך מה שחלם בלילה, וגמר בדעתו שיעשה סימן: אם יגש אליו האברך אחר התפילה לשוחח עמו בדברי תורה - יספר לו מה שחלם בלילה, ואם לא יגש - לא יספר לו כלום. לאחר התפילה עזבו רוב המתפללים את בית הכנסת, והמהרש"ם נשאר ללמוד 'אור החיים' על הפרשה. לפתע ניגש אליו אותו אברך, וברכו בברכת 'גוט שבת'. אמר לו המהרש"ם שימתין לו מעט, כי רוצה הוא לשוחח עמו בעניין מסויים. מיד פרץ האברך בבכי, והחל לספר את שאירע עמו בכניסת השבת: הוא ישב ולמד ביום שישי כשמקטרתו בידו, לא שת לבו לכך ששקעה החמה והתקדש היום, ושאר בפיו מהמקטרת בעודו ממשך לעיין בתלמודו. לפתע הבחין כי התקדש היום, ונבהל מאוד על שנכשל בחילול שבת, ובא אל הרב לבקש דרך תשובה וכפרה על מעשיו.

סיפור לו המהרש"ם על החלום, והאברך פרץ בבכי מר. הרב הרגיע אותו וערך לו פדיון נפש ותיקון תשובה המבואר בפוסקים למי שנכשל בעוון זה, ואכן האברך נשאר בחיים ולא אירע לו מכשול.

ומעשה נוסף בעניין חילול שבת מובא ב'שבלי הלקט' (ענין שבת סי' ס', הובא בבית יוסף סוף סי' רס"ג): 'זוה הדבר אשר פסק ר' קלונימוס ור' שבתאי החזן ז"ל בארץ הגר, על ר' אברהם מרינשבורג ועל ר' יעקב אחיו שבאו מרוסיה עם עגלות טעונות בערב שבת מבעוד יום ע"י שכירים שאינם יהודים, והם נשארו מעבר הזה לנהר דונאי פחות ממיל אחד, כי נשבר אחד מאופני העגלה, ונשתהו עד שתקונה.

וכשבאו, הקהל יצאו מבית הכנסת בליל שבת, ולא נתנו הקהל להם שלום, ולא הניחום להיכנס שחרית לבית הכנסת, כדי שלא ילמדו אחרים מהם לומר כך וכך עשו פלוני ופלוני, כדי שלא יפרוץ בגדר יותר פרצה גדולה לחלל שבת בזדון. וביום ראשון באו לבית הכנסת לקבל עליהם דין, וגזרו עליהם לצום ז' שבועות רצופים חוץ משבתות וראשי חודשים, להשלים 50 ימי המעשה בצומות ובמלקות. ולמה 50 יום, כי המחלל שבת חייב כרת, ושנו בגמרא (מסכת מועד קטן כ"ח). ובירושלמי (מסכת ביכורים פ"ב) מת ל-50 שנה מת בכרת, ונתנו להם לצום וללקות 50 ימים כנגד אותם 50 שנה של מיתה, ועוד גזרו עליהם לתת ממונם פדיון נפשם לקופה של צדקה, ואחר כך גזרו עליהם לצום ב"ב חודשי השנה ג' ימים בכל חודש ב. ה. ב. - שהן ל"ו ימים כנגד ל"ו כריתות שבתורה, להיפטר מכרת, כדתנן (מסכת מכות כ"ג). כל חייבי כריתות שלקו נפטרו מכריתתן. אבל אם היו עושים כך בזדון, היו מחמירין להוסיף עליהן עוד, שלא להתגלות,

בברכת התורה

רינה

"לְאָדָם מַעְרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לְעֵלְיוֹ נִשְׁמַת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וזדוק מרת אימי: **שרה-סרה בת שמחה ויוסף** - כ"ו אדר א' מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טוביה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן חאי: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כחון בת חביבה: אהובה (דיי"ח) בת טוביה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

הצלחה: אליעד יעקב, חדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בן פאולה: בנימין בן צילה. **זיווג הנזיר:** ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת אריס: בתיה בת אסתר זרבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

ברכת מזל טוב שלוחה לעידו אביטוב עם הכנסו לנועם עול תורה ומצוות

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן נכמאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן גר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נמרה: רות בת לינה: מורית בת רחל לילמר הודיה, ושרונה בת תוך יפה

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

טיב החינוך

כרך ב: דרכי החינוך

כרך א: מרת החינוך

המחנה המשותף למוסדות למשולח מנות מתחילים ועד מתחילים

מאוצרו המנוצח של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הפצה ראשית מרכז הספרים בהגות הרב יצחק פרידמן 05-6194114

ספר הנחל לכל היה אהבה גם לאלו שסודו.

ספר טיב החינוך ילווה את ההורים כל שנות ילדיהם כשהם נכנסים לבית הספר. הספר מלא מן אלן החינוך המעולה ביותר אשר יזכר לו האדם, מודני החינוך כמחלת הרוח כיש הרלוות. נכסו דרך החינוך כיש החנות.

הספר נשען על שנים ספורות על דעות שונות אהבה ודרכי טעם, על עבודת התפילה המיוחדת אשר היא אכן הישג לבני הבנים, על החשיבות בלתי נאה חרש ונא מקיים כדוגמה אשירת המלחמה מול העו המאוב ליליט ברובם, חרבת שמורת הישג רים כהן, חרבת ליהודי ולחפילה, חרבת ספורות להיקן חריות והחשיבות שדרכים נמשכות אבות, חרבת והפלה דרכי החינוך ועוד.

העסקנים שהכירו והודיעו על כל הנעשה עימו, והוסיף שברבות שחושש הוא ומתירא מן הגויים אשר סביבותיו לפיכך רוצה הוא רק להודיע, שיידעו היכן הם נמצאים.

והיכן בדיוק הנכם נמצאים עתה? – שאל העסקן.

סיפר לו ר' משה על נחיתת האונס שנחת מטוסם בלב מדינת איסלנד, ובהיות שיצא המטוס להמשך דרכו ביום השבת קודש נשארו הם לעשות שם את השבת.

לא חלפה שעה קלה והנה אותו עסקן התקשר בדחיפות אל ר' משה ואמר לו בהתרגשות גדולה שאותו מטוס שיצא לדרכו בשבת התרסק בגרמי שחקים וכל הנוסעים כולם נהרגו, ואתם הניצולים היחידים מאותה טיסה!

התברר, שעל אף התקוין שבוצע באווירון הישן המקרטע עדיין לא היה ראוי להפלגה רחוקה שכזו, הוא לא עמד בעומס, ולאחר כמה שעות של טיסה לפתע פתאום התפרק לו המטוס בגבו שמים ולא נשאר ממנו ומכל נוסעיו מאומה!

עתה הבינו ר' משה והרבנית היטב את אשר התלחשו הגויים כשהצביעו עליהם בבית המלון שבאיסלנד, הם ידעו היטב שהם היו אמורים להימצא גם כן באותה טיסה, ורק מחמת שמירתם ההדוקה על השבת בחרו להישאר באיסלנד ולא לחלל את קדושתה, ובזכות שמירת השבת ניצלו ממוות לחיים!

כמה ימים לאחר מכן נמצאה טיסה מסודרת עבורם, שלקחה אותם ביחד עם הבנות 'המאומצות' החדשות שלהם הישר אל ניו יורק שבארצות הברית, שם הקימו את הישיבה הקדושה לתפארת השיאו את שתי הבנות שהצטרפו אליהם באותה שבת, וזכו להקים דורות ישרים מבורכים לתפארת בית ישראל.

וכבר נודע מאמר חכמינו ז"ל, הובא ב"טורי הוב" הלכות שבת (סימן רסז; ס"א) אם משמרים ישראל את השבת השבת משמרת אותם!

כי היא מקור הברכה!
-> * <-

מה מאוד רע עלי המעשה אשר ישנם אנשים שתיכף ומיד עם תום הסעודה של ליל שבת עולים על יצועם והולכים לישון, וזוהר מה תהא עליהם!

והלא להדיא אמרו בירושלמי (שבת פרק טו ה"ג) "לא ניתנו שבתות וימים טובים לישראל אלא לעסוק בהן בדברי תורה", וז"ל בתנא דבי אליהו (רבא פרק א) "שבת יעשה כולו תורה".

זכור אזכור מבית אבי מורי הגה"צ בעל "מעדני השלחן" זצוק"ל, [יר"ד ב' אדר] בלילות שבת קודש, שמעולם לא היינו עולים על יצוענו מיד אחר סעודת ליל שבת.

כי היה אבינו מרזנו לעסוק בתורה לאחר הסעודה, באומרו שאי אפשר להיכנס כך למיטה מיד לאחר סעודת השבת... [מלקען ז"ך נישט לייגען שלאפין ליידיג...]. ומן ההכרח לעסוק בתורה לפני שנוגשים לקיים שיינה בשבת תענוג. [כמ"ש על דרך צחות שיינה מלשון שינון ולימוד, שונה הלכות, הלימוד והשינון בשבת קודש הוא התענוג הגדול...].

גם בשבתות הקיץ המאוחרות כשסעודת השבת רק החלה בשעה מאוחרת מאוד, והסתיימה קרוב לשעת חצות לילה, לא היינו מסוגלים ללכת מיד לישון... ורק לאחר שעסקנו בלימוד התורה כראוי עלינו על יצוענו.

כי היא מקור הברכה!

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

ניתן להנציח את העלון לשפות, לברכה והצלחה או ליאריצייט לקבלת העלון כפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל המצ"ב

גלילייה

קשת הרשת
מינוח י"ב וקידום מכירות
02-6257948
info@keshet-hareshet.co.il

גרפצ'יק
סל: 02-5002321

לעי"נ הבחור שמואל
מאיר ז"ל בן יבלחטי"א
רבי ישראל יצחק
נלביץ יחנסלו תנצבה.

לעי"נ מרת חיה
סאסא בת לאה
נלביץ יסיון
תנצבה.

לעי"נ הרב יחיאל מאיר ז"ל
בן הרב אברהם עקשטיין ז"ל
נלביץ י"ב טבת תשס"ח
תנצבה.

לעי"נ רבי שבתי זצ"ל
בן הגה"צ רבי גמליאל הכהן זצ"ל
נלביץ ח' שבט תשל"ז
תנצבה.

לעי"נ מרת
הינדל בת
משה יסריוו
ובלומה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניניים יקבלו את העלון כפייל (אפשר גם ישירות דפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

שאמרו חז"ל "כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה". הכועס אמנם מאמין שהקב"ה שולט על הכל, אבל חושב שפלוני הוא שהרע לו, הוא שציערו, כלומר הוא לא מאמין ש'אין עוד מלבדו'. וזו ממש דרך העובד עבודה זרה ר"ל. (הגר"ב צ"ק שליט"א, שואלין ודורשין)

ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ד' בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה (לה, ל) פירש"י: "חור. בנה של מרים היה". למען האמת, כבר בפרשת 'בשלח' לימד אותנו רש"י זאת:

"ויעש יהושע כאשר אמר לו משה להלחם בעמלק ומשה אהרן וחור עלו ראש הגבעה" (וי, י), ושם פירש"י במקום: "חור. בנה של מרים היה". בעצם גם בפרשת 'משפטים' חוזר רש"י על הידיעה: "ואל הזקנים אמר שבו לנו בזה עד אשר נשוב אליכם והנה אהרן וחור עמכם מי בעל דברים יגש אליהם" (כד, יד), ופירש"י: "חור. בנה של מרים היה".

הרי לנו לא פחות משלוש מקומות, בפרשיות די סמוכות, בהם חוזר רש"י על אותה ידיעה – וכאן הבן שואל מה ראה רש"י לטרוח ולציין זאת שוב ושוב? מי שלמרות השאלה הזו עדיין יתעורר כאשר יבחין שישנו מקום נוסף בו מוזכר חור – בפרשת 'כי תשא': "ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה" (לא, ב) והנה כאן רש"י שותק ולא מזכיר את יחוסו של חור... ואל-תאמר שרש"י סמך על-כך שהידיעה כבר נקלטה במוחנו בפרשיות הקודמות, ולכן לא טרח לחזור עליה בכי-תשא. שהרי פרשת השבוע, ויקהל, היא אחרי כי

תשא ובכל זאת טרח רש"י להזכיר בה שוב: "חור. בנה של מרים היה"... הלוא דבר הוא! עומד על הענין הגאון רבי אברהן יצחק ברזל יצוק"ל, בעל 'עיוני רש"י' וראש ישיבת 'מיר' בברכפלד, ומבאר זאת באופן מבריק: המדרש רבה בפרשה (פמ"ח ד), מבאר מהיכן ינק בצלאל את חכמתו וז"ל: "ומהיכן זכה לכל החכמה הזאת, בזכות מרים שנאמר 'ויעש להם בתים'... ומרים נטלה חכמה, שהעמידה בצלאל ויצא ממנו דוד שהיה מלך שנאמר [ויקה לו כלב את אפרת] ותלד לו את חור"

וכתיב 'ודוד בן איש אפרתי'. ועי' גם ברש"י על הפסוק 'ויעש להם בתים' דלעיל, שכתב "ומלכות ממרים" – מבואר שכח המלכות בא להם ממרים. והנה, מתפקידו של מלך להילחם מלחמות השם – וכפי שראינו כיצד דוד המלך נלחם מלחמות השם כל ימיו – ומעבר לכך יש עליו חיוב להילחם בעמלק, ומפורש אמרו בגמרא סנהדרין (פא: ג' מצוות נצטוו ישראל: למנות להם מלך, להילחם בעמלק ולבנות בית המקדש. מלבד זאת תפקידו של המלך לעשות משפט, בבחינת "מלך במשפט יעמיד ארץ" (משלי כט, ד) ובגמרא סנהדרין (ט). מלכי בית דוד דן ודין אותן דכתיב (ירמיה כא, יב) "בית דוד כה אמר ד' דינו לבקר משפט". ומעלה זו מיוחדת למלכות דוד "וימלך דוד על כל ישראל ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו" (שמ"ב ח, טו) מעתה נודע פשר-דבר מה מיוחד במקומות בהם רש"י מפרט שוב ושוב "חור. בנה של מרים היה". וזאת מאחר שבמקומות אלו עוסקים בעניינים מיוחדים הקשורים למלך, בהם זכתה מרים: בפרשת 'בשלח' עוסקים במלחמת עמלק. מודיע לנו רש"י "חור. בנה של מרים היה" כלומר: מה שזכה חור לענין הזה שייחם בעמלק יחד עם משה, הוא מכח המלכות זה זכתה מרים! בפרשת 'משפטים' מדובר על המשפט שחור יעשה, מודיע לנו שוב רש"י: גם ענין זה של משפט – שהוא ענין של מלכות – הוא מכוח מרים שזכתה במלכות. ושוב בפרשת השבוע, מה שזכה בצלאל לבנות את בית המקדש – שהוא ענין של מלך – הוא מכח חור, שמגיע מכוחה של מרים – אימה של מלכות. אמנם בפרשת כי תשא לא מזכיר רש"י את היחוס של חור, שהרי שם הקב"ה הוא זה שמזכיר את חור – ולא כמו בפרשתנו שמושה רבינו מבקש להסביר לעם-ישראל מה ייחודיותו של בצלאל שזכה לחכמה מכח חור ומרים!...

ויאמר משה את כל עדת בני ישראל (לה, א) בעל הטורים מבאר את הסמיכות של פרשת ויקהל לפרשת כי תשא כך: פרשת כי תשא מסתיימת בתיאור האור שקרן מפניו של משה, ופרשת ויקהל פותחת בציווי השבת. והרי אמרו חז"ל (ב"ר יא, ב) "לא דומה אור פניו של אדם כל ימות השבוע, כמו שהוא דומה בשבת", נמצא שבשבת זוכה כל יהודי לבחינת האור שקרן מפני משה, ומבוארת סמיכות הפרשיות.

עפ"י ביארו (שפ"א ועוד) את ההלכה הרווחת שבשמחת 'שבע ברכות' הנערכת בשבת קודש, ניתן לברך את שבע הברכות אף בלא 'פנים חדשות' (שו"ע אבה"ע" סב-ח), כיון שבשבת זוכה כל יהודי למאור פנים מיוחד, לכן כל המשתתפים נחשבים כפנים חדשות. (משולחן גבוה)

אור השבת של מרן הגר"מ ליפקוביץ זצ"ל – מסופר על הגר"מ ליפקוביץ זצ"ל, ששבת אחת נאלץ לעשות הרחק מביתו ומסביבתו בבית החולים 'איכילוב' שבתל אביב, ונאלץ לשהות שם גם ביום השבת. השבת נכנסה, ובבית החולים החיים נמשכים כרגיל – מהומה של מדידות, לקיחת דמים, תרופות... מבקרים אפולי דאגה סובבים הלך ושוב, כאן נועקת אחות לסייע, ולשם רופא להציל...

אך סער חיי החולין נבלמים באחת בפתח חדרו של רבינו, השוכב על מיטתו, מנותק מכל הסובב, וכולו אפוף בחרדת קודש של שבת המלכה. מנהל המחלקה, עובר כבשגרה מחדר לחדר, בוחן את פני החולים לוודא שהכל מתנהל כשורה, ואם חלילה לא חלה הרעה במצב בריאותו של אי-מי. והנה נכנס הוא לחדרו של רבינו – וקופא על עומדו! פני רבינו המאירות באורה של השבת, ורוח הטהרה והשלוה הנסוכה עליהם, כמו הפנטו אותם. מחוזה פלאי שכזה לא ראה מעודו...

משהתעשת, קרא לכל חבריו לצוות בהתרגשות: "בואו וראו אדם שרואים עליו את השבת"...

לא תבערו אש בכל משבתכם ביום השבת (לה, ג) בזוה"ק ביאר שהכועס כמבעיר אש של גיהנום ר"ל. ובספר ישני לוחות הברית (השל"ה הקדוש): "יום השבת צריך להיות כולו בחן ובחסד ובשלוש ובאהבה רבה, כי בו שובתים אפילו רשעים שביניהם. ועל כן עבירה כפולה היא מי שמראה כעס בשבת. וכבר נתנו סימנים "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" – והוא אש המחלוקת וחימום הכעס. ויהיה נוהר בזה בזהירות גדול מחצות ערב שבת ואילך". וקשה, מה עניין כעס אצל "יום השבת" דווקא? הרי הכעס אסור לעולם, בין בשבת ובין בחול? יש לבאר כי מידת הכעס היא ההיפך המוחלט משבת קודש! כי השבת יסודה להאמין שהקב"ה הוא לבדו עשה, עושה ויעשה לכל המעשים "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש" ו"זכר ליציאת מצרים".

ואילו הכעס הוא ההיפך לכל זה. כי הכועס הרי הוא מאמין שפלוני הוא המזיק לו והוא הפוגע בו וכל זה הוא חסרון בהכרה שהכל מידי הקב"ה, שהרי אם הכל מידי השי"ת, פלוני לא יכול לעשות כלום, ולא הוא עשה את מה שנעשה. יסוד השבת להשריש האמונה שהוא הבורא והוא המנהיג, ואילו הכעס הוא סתירה לכל עצם מהות השבת. ומעתה חמור יותר כעס בשבת מלעשות מלאכת הבערה, שהיא רק "מלאכה" האסורה בשבת, אבל הכעס הוא היפך יסוד השבת. ודווקא מפני כן, היצר הרע עמל ללא הפסקה להכשיל את האדם בכעס, בפרט בשבת קודש, וכבר בערב שבת בזמן ההכנות. הכעס גורם להפסדים הגדולים בעולם, הן בגשמיות ובוודאי ברוחניות. הוא מונע צלילות הדעת בלימוד התורה ופוגע גם בעבודת התפילה, כפי שמביא בארחות צדיקים (שער הכעס) "הכעס מבטל כוונת לב האדם בתפילה". וזהו

משה המכנה המשותף בין כפורת לסוכה?

ההצלחה תלויה בקרבת ה' ולא בכישורים

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא ה' בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן אֹרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוֹדָה (ל"ה, ל')

לכאורה עלינו להבין: מה פשר ההדגשה בפסוק "ראה קרא ה' בשם בצלאל"? כלום לא היה מתאים יותר לכתוב: "ראו קרא ה' את בצלאל", ואנו נבין מדעתנו כי קראו בשמו? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: בירושלים של אחרי המלחמה, התגורר בחור תלמידי של הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל, אשר עלה בגפו ארצה עם תום המלחמה והתיישב בירושלים. באותה תקופה התקיים אצל מרן הגרי"ז מבריסק קיבוץ של תלמידי חכמים מופלגים, בפניהם היה מוסר שיעורים דבר יום ביומו. ובכן, ניגש אותו בחור אל מרן הגרי"ז וביקש להצטרף לחבורת התלמידים, ואף נענה בחיוב ובמאור פנים. תקופת מה לאחר מכן, באחד הימים, התקשה הגרי"ז בדברי רש"י מסויימים, אותם הקיף בחבילות של קושיות. "האם יש מי מבין הנוכחים שביכולתו ליישב את דברי רש"י?", שאל הגרי"ז, והנוכחים החרישו. והנה, לפתע, קם ממקומו אותו בחור אשר זה מקרוב בא, ובכמה משפטים פשוטים יישב את הקושיות כולן בטוב טעם ודעות, עד שהכל היה בהיר ונהיר. התפעל מרן הגרי"ז עד מאד לשמע התירוץ, ובהתפעלותו קרא: "אוי! כמה יראת שמים צריך בכדי לענות תשובה שכזו!..." והנה, אילו היו שואלים אותנו, היינו אומרים לבטח כי הבחור יכול היה לתרץ תירוץ זה בשל כשרונותיו הברוכים. אולם מרן הגרי"ז מלמדנו, כי לא כך הם פני הדברים: למעלות רוחניות לא זוכים בעקבות כישורים, אלא רק בזכות הקרבה אל הקדוש ברוך הוא! אם תלמיד הצליח לתרץ תירוץ אמיתי ומניח את הדעת, אין זה משום שכשרונותיו יוצאים מגדר הרגיל, אלא משום שקרוב הוא יותר אל הקדוש ברוך הוא, ולפיכך זיכהו משמים לחדש חידוש זה! ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן משה רבינו ביקש להבהיר לעם ישראל, כי הוא לא בחר להטיל את מלאכת המשכן על בעל מלאכה שכישוריו מתאימים בכדי לבצעה, אלא שהוא בחר דוקא במי שקרוב יותר אל הקדוש ברוך הוא, שכן דוקא משום כך יוכל לבצע את המשימה באופן מושלם! לפיכך, הבהיר משה כי למשימה זו נבחר 'בצלאל', אשר נקרא בשמו על שם שהיה 'בצל-אל', והיינו על שם קרבתו אל הקדוש ברוך הוא, קרבה אשר יש בה כדי לאפשר לו לבצע את המלאכה על הצד היותר טוב! (ללמדך מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

להטיס מנתח קרבי משדה הקרב בשבת כדי שיוכל לישון וכך יוכל להמשיך לרפא חיילים

שאלה: רופא מנתח קרבי, נמצא בשדה הקרב במשך שבוע שלם, ובס"ד ריפא והציל חיילים רבים, אלא שמחמת ריבוי הקרבות, לא הצליח כמעט לישון, והרופא מרגיש בעצמו, שאם לא ישכב לישון במטתו לשמונה שעות לפחות, לא יוכל להמשיך לתפקד. ובא לשאול האם מותר לו לטוס בשבת במסוק משדה הקרב לביתו, כדי שיוכל לישון, וכך יוכל להמשיך לרפא חיילים לאחר מכן? תשובה. טרם נבא להשיב על השאלה, יש להסתפק בעוד שאלה: רופא בבית חולים שחייב לנתח חולה מסוכן בשבת, והוא מרגיש בעצמו שאם יעשן לפני הניתוח ינתח יותר טוב, ובא לשאול האם מותר לו לעשן בשבת? **תשובה:** שמענו מהגאון ר' בצלאל זולטי זצ"ל שפקפק בדבר להתיר את העישון, והסביר דבריו כך: כל נשימה ונשימה מסיגריה ביום השבת אסורה. וקשה להעריך את מספר הנשימות הנצרכות לרופא כדי שיוכל לנתח יותר טוב, ויש לחוש שיעשן יותר מהצורך, ומאחר ולא קיים מודד מדויק לשקול את הנצרך, לכן קשה להתיר. ויש להביא לזה ראיה מדברי החתם סופר (אבה"ע סימן פב) שנשאל על דבר אשה שנוקקה ליבם בן שש שנים, והעירו עליה רופאים מומחים שאם תתעגן עד אשר יגדל הנער ויגיע לגיל מצוות, אפשר שתחלה ותסתכן. נסתפק השואל אם אפשר להתיר לה להנשא לשוק מבלי להמתין לחליצה? והשיב: אין להאמין לרופא אלא באדם שהחזק בחולי, אבל אדם המתחזק כבריא, ולחש לרופא ואמר לו כך וכך כאב יש לי, והרופא שופט על פי דבריו כראוי לו, לא נתיר לו לעבור על איסורי תורה על פי חלומותיו ועל פי דבריו. ואף אם נחליט שיש להאמין לרופאים, הלא הובעל עובר איסור על כל בעילה ובעילה, ולא הותר רק להציל נפש, ואם כן מי ישער איזה בעילה היא ההצלת נפשה? ואם די לה פעם אחת בחודש, והוא בא עליה פעמיים, שניהם עוברים על איסור תורה. ואם אולי תתרפא, ויפסק החולי שלה, מי יכפנו לגרשה אז, והוא עמה כל ימיה באיסור וכו', עכ"ל. מברור בדבריו שאי אפשר להתיר איסור תורה עבור הצלת נפש, כל עוד לא ניתן למדוד ולשקול במדויק כמה פעמים צריך לעבור את העבירה כדי להציל מהסכנה. וגדולה מזו, אם אין בידנו לפקח ולשמור שכאשר תחלוף הסכנה יפסקו העבירות, אין להתיר כבר כעת לעבור על העבירות. אמנם דברים אלו צריכים ביאור, שהרי כעת האשה במצב סכנה, ואם כן מה הטעם שאסור לה להבעל כעת מחמת החשש שתיבעל אחר כך בעילות מיותרות, הרי גם חשש זה צריך להדחות מפני הפיקוח נפש. על כל פנים שמענו מדברים אלו שאין לפרוץ באיסורי תורה כאשר אין גבול לפרצות. ולכן סבר הגאון הרב בצלאל זולטי זצ"ל שקשה להתיר את העישון. ויעויין גם במש"כ בביאור הלכה (סימן תרי"ד ו"א) שצריך לכוין היטב כמה מזון צריכים לתת לחולה ביום הכיפורים, ולהזהר לא לתת לו יותר מהצורך. ומו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל אמר שאין להתיר לרופא לעשן ביום השבת בגלל פיקוח נפש. ואף על פי שהעישון הוא צורך גדול לרגילים ומכורים לו, ובימי השואה היו אנשים שהחליפו את פת לחםם בסיגריה, בכל זאת בשעת חירום אדם אוגר כוחות נפש, ומוציא מהכח אל הפועל משאבים פנימיים שלא קיימים אצלו בזמנים כתקונם. הגע עצמך רופא הזקוק לנתח את בנו יחידו אהוב נפשו, האם לא ינתח אותו במיטב כשוריו, בלי עשון הסיגריה? וכי לא יוכל להתגבר על הרגלו כדי להתאמץ בכל נימי הנפש שהניתוח יצליח? הרי אומר שרופא היודע את האחריות העומדת לפניו יעשה מלאכתו נאמנה גם בלי עשון, ולכן אין מקום להתיר לו את העישון בשבת. דברים אלו אמורים ברופא יהודי המלא רחמים העושה עבודתו בדחילו ורחימו. אך רופא קל דעת הניגש לניתוח כדבר שגרתי, ואינו מרגיש את חיי האדם התלויים בו, יתכן שהעישון מותר לו, וההכרעה היא ביד הרופא, לשקול כמה נחוץ לו לעשן כדי שהניתוח יצליח ביותר. אולם נראה שבעניינינו, יתכן שמותר להטיס את הרופא, והטעם של הרב זולטי, לא שייך בנידוננו, דדוקא בסגריות, יש סברא שלא כל נשימה נצרכת לצורך פיקוח נפש, משא"כ כאן, אפילו אם הרופא יישן יותר מהצורך, אין בזה חילול שבת, וכל החילול שבת הוא בשביל שיוכל לישון על מטתו, וזה ודאי צורך גדול, ואם כן יתכן שהדבר מותר. וכן הסברא של מו"ח זצ"ל אינה שייכת בנידוננו, דדוקא בעישון, יש סברא לומר שאם יתגבר על הרגשותיו, הוא יוכל לנתח כראוי אף בלי סגריות, אך בשניה שהוא צורך אמיתי לאדם, והנשבע שלא יישן ג' ימים מלקין אותו וישן לאלתר, כי אי אפשר להתקיים בלי שינה, בזה יתכן שמותר להטיס אותו לביתו, שיוכל לישון כראוי. ושאלתי השאלה את מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל והשיב: שנראה לו שגם אם הרופא לא יישן על מטה טובה, אלא יישן באיזה מקום על ספסל גם יוכל לאחר מכן לרפא היטב, אך אם באמת הרופא אומר שבמקום אחר אינו יכול לישון, או גם אם יישן שם, לא יוכל לנתח היטב, מותר להטיסו בשבת, כדי שיוכל לנוח על מטה. והנה שמעתי מהגאון ר' נסים קרליץ זצ"ל שסיפר בשם החזו"א מעשה בגאון ר' ברוך בער שלפני שהתמנה לרב הלך לשאול אורחות חיים, מרבו הגדול ר' חיים, ואמר לו שלפעמים עלול להגיע שאלה שהרב צריך להבין אם יש בזה פיקוח נפש, כגון מקרה שאדם זקן אין לו מקום לדור, מלבד בבית ילדיו שאינם שומרים מצוות וכשרות, ונשאלת השאלה האם מותר לו לדור שם. והתשובה תלוי בדרגת הפיקוח נפש שבדבר. ואת זה הרב צריך להחליט. ויתכן שאף בנידוננו, על הרופא להחליט אם הוא במצב כזה שהוא חייב לישון בביתו כדי להמשיך לטפל כראוי. ואם הוא במצב כזה, יתכן שהדבר מותר (ב"מ קה, ב). (הגרי"ז וליברשטיין שליט"א)

חידה שבועית

הֵיכַן מֵצִיאוּ דַּבְּרֵי מוֹשֶׁה, אֵלֶּיךָ לְרֵאוֹתוֹ, וּמִכָּל זֶאת נִתֵּן לְהַצְמִיחוֹ מַחְקוֹת אֲחֵרוֹת?

תשובה לחידה פ"ש: כי את מוזכרותם תתצון ואת מצבתם תשרון ואת אשריו תכרתון (לר, יג). תשובה לחידה השבועית: אח אחד.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת הרב אהרן לבל לנשואי הבת משפחות גולדשמיד – גינסברגר להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות
משפחות חיים גרוסמן לאירוסי הבת הנכדה משפחות הרב זבולון כהנא – פרוינדליך להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות
משפחת קמפינסקי להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת רייכר להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות פודור-הוכהויזר להולדת הבן הנכד
גני הדר-עמישב: משפחות לוי – לב – טוקר (מרכז העיר) להולדת הבן הנכד הנין משפחת דיקשטיין לאירוסי הבת משפחת אטינגר לאירוסי הבת
משפחת דביר לנשואי הבן משפחות פיליפס – אינגבר לאירוסי הבן הנכד

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

נר לשולחן שבת

פרשת ויקהל

גליין 862 תשפ"ד

משמיעין על השקלים:
נשמה לקבל
תרומות לטובת
הדפסת העלון

פרשת ויקהל – 'פרשת הלב': ארבע עשרה פעמים הלב מופיע בפרשת השבוע: "נדיב לב", "חכם לב", "נשאו לב".

בכל התורה מופיע 'לב' קי"ג פעמים, כנגד קי"ג התיבות בסיום הברכות בתפילת שמונה עשרה, שצריכים כוונת הלב! (בעה"ט מ' לב)

"הפרוש שמחתו על פניו ואכלו בלבנו!" ("חובות הלבבות" ד' הנהגות הפרישות המיוחדת)

מרגלא בפומיה של הגאון רבי יצחק הוטנר בשם רבינו הגאון רבי ישראל סלנטר: "אדם הולך ברחוב עם לב כבד. לב מלא עצבות הוא בור ברשות היחיד, אך פנים מלאות עצבות, הרי הוא בור ברשות הרבים!" ("שמוש חכמים")

סיפר אחד מנכדי מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן: פעם סבא מסר שיעור כללי בישיבת "ארחות תורה". כאשר באתי לישון בביתו, סיפרתי לו שבעקבות השיעור היתה בישיבה ריתחא דאורייתא ושמחה עצומה.

אמר לי סבא: "ישר כח". והוסיף: אתה חושב שמיותר לומר לשני מילה טובה, לספר דבר כזה ולשמח אותו. דע שאין הדבר כן, ואביא לך ראיה. אתה יודע מי הוא הזקן בעולם? אומר לך - יצר הרע שהוא "מלך זקן", שכבר עידן ועידנים ממלא תפקידו. אתה יודע מי הכי "חשוב" בעולם? יצר הרע - אף אחד ואפילו ה"חשוב" ביותר בעולם לא יכול לעמוד בפניו, מטעה כל אחד ואחד, "וכסיל" עושה את כולם כסילים. מובא בגמרא (ב"ב טז.) שרב אחא בר יעקב דרש בעיר פפונאי, שהשטן בהתנהלותו עם איוב התכוון לשם שמים! בא השטן ונשק את רגליו לאות תודה והוקרה על דרשתו.

והדברים מפליאים. השטן-יצר הרע כל כך שמח מהדרשה, הרי הוא מלאך, שליח של הקב"ה, לשם מה היה זקוק לדברי השבח שנאמרו עליו?!

אלא כאן רואים אנו את ערך הענין הנכבד הזה לומר לשני מילה טובה. אם אפילו למלאך שהוא רוחני היתה שמחה מזה, קל וחומר בשר ודם שמצפה ושבע רצון ממילה טובה!

(מזקנים אתבונן" עניני חינוך עמ' רס"א ועיי"ש שהוסיף רבינו את הגמ' בסוכה לת. אודות רב אחא)

האיש שנתן את לבו

מעשה מופלא באיש מופלא - רבי נתן הולצמן. לעת זקנותו עלה מארה"ב, וקבע את מגוריו בבאר יעקב. ר' נתן היה אוהב תורה ולאחר הקמת ישיבת באר יעקב סייע לה רבות בכל כוחו ומאודו. מטרה אחת היתה לו בחייו - לראות את הישיבה גדלה ומתפתחת.

מרן ה"חזון איש" ששמעו של ר' נתן הגיע אליו התפעל ממנו מאד. ובביקורו בישיבת באר יעקב, שהיה שבועיים לפני פטירתו, קרא אליו את ר' נתן ואמר לו:

"שמעתי על מסירותך הרבה לבני הישיבה, זכות גדולה נפלה בחלקך להיות מתומכי התורה. אני מברך אותך שבזכות זה תאריך ימים, ותראה את הישיבה עוברת למשכנה החדש, בבנין שעומד להבנות".

חלפו עברו להם שנים, אולם הישיבה היה צר מלהכיל את הבחורים. פעמים רבות ניסתה הנהלת הישיבה למצוא מקום חילופי מרווח יותר. אולם התוכניות לא יצאו אל הפועל.

היתה תוכנית לבניית בנין חדש ויפה, אך העיכובים היו רבים, בכל פעם שהיה נראה כי התוכניות מאושרות שוב צצו להם הבעיות.

והנה לאחר עיכובים שנמשכו שנים ארוכות אושרו תוכניות הבניה. פועלים החלו ליישר את השטח ולהכשירו לבניה. הבחורים שמחו, סוף סוף יהיה להם בנין חדש ונוח. אך הבניה לא התנהלה ברצף, היא הופסקה פעמים רבות. עיכובים שונים ומשונים הקשו על המלאכה והבניה התעכבה, והבעיות דומה כי לא יסתיימו לעולם...

בכל אותן שנים המשיך ר' נתן לסייע לישיבה, הוא כבר היה זקן וכוחו לא היה במותניו, אך על העזרה לישיבה לא ויתר. בשנים הללו היה ר' נתן עצוב ודואג, כאב לו מאד לראות את הבחורים לומדים בתנאים כה קשים.

אולם ראש הישיבה, הגאון רבי משה שמואל שפירא היה מנחם אותו: "הן זוכר אתה את ברכתו של ה"חזון איש" שתזכה לראות את הישיבה נכנסת למעונה החדש. כפי הנראה אתה עוד צריך לחיות, ומשום כך הבנין צריך להתעכב".

והנה הושלמה מלאכת הבנין. בראש השנה שנת תשכ"ה עברה הישיבה למשכנה החדש. ביום השני של ראש השנה, בעיצומה של תפילת "ונתנה תוקף" התמוטט ר' נתן ואיבד את הכרתו. למחרת, ביום "צום גדליה" נפטר. על מצבתו נכתב: "נתן לבו ונפשו לישיבה הקדושה באר יעקב!" ("רבי משה שמואל")

מעשה ביהודי פתח תקווא, איש מחשבים, שהתקרב לגיל שישים. ויהי היום, קראו לו לשימוע, שימוע פירושו פיטורים! כידוע במשק ובפרט בענף המחשבים פיטורים בגיל כזה זה דבר לא פשוט... קשה למצוא עבודה חדשה, ועוד שהיתה לו משכנתא גדולה ומעיקה.

היהודי הזה כפי שהוא מספר על עצמו הינו 'טיפוס לחוץ', לכן כששמע על השימוע נלחץ כל כך עד שעזב ונסע לביתו.

למחרת הגיע שליח לביתו עם מכתב: "אם לא תגיע לשימוע, אנו רואים בכך הסכמה מצידך למה שעתידי להאמר בו".

היהודי לא ידע מה לעשות, מרוב התרגשותו וסערת רוחו החל להרגיש דקירות חזקות בלב. הלך לרופא המשפחה, זה בדקו והתקשר לחברו רופא לב בבית חולים באיזור המרכז, וביקש שיקבע לפציניט שלו תור למחר.

למחרת, הרופא העמיד לפניו את הברירה: לעשות בדיקת מאמץ עם דיוק של שמונים אחוז, או צינתור עם דיוק של מאה אחוז. היהודי החליט בתחילה לעשות בדיקת מאמץ כי חשש מהצינתור, אבל כשניסה להשיג את אשתו בטלפון כדי להתייעץ עמה לא הצליח, אשר על כן החליט על צינתור.

במבט לאחור הוא לא יודע להסביר מדוע התעקש שיעשו לו צינתור ומיד. הרופא ניאות ועשו לו צינתור.

ממצאי הצינתור היו קשים: עורק אחד ללב היה סתום לגמרי, ושני עורקים ענפים מרכזיים היו תשעים ותשעה אחוז סתומים.

הרופא מנהל המחלקה היה המום: "אתה מת מהלך! שלא לדבר כי 'בדיקת מאמץ' במצבו הקשה של הלב היתה יכולה להיות מסוכנת מאד, הלב לא היה יכול לעמוד בכך!"

"אתה חייב לעשות ניתוח לב פתוח ומיד!" הורה מנהל המחלקה. "אני לא עושה בלי להתייעץ עם הרב פירר". השיב.

"בסדר", אמר הרופא "פירר, אין בעיה" והוציא את הסולר, למנהל מחלקה בבית חולים הרב פירר זה מצרך זמין...

הרב פירר הורה שפרופסור ידוע ומסוים ינתח. אך מה יעשו והתור לניתוח רגיל אצל אותו הפרופסור לוקח זמן רב.

"פרופ' פלונג" אמר מנהל המחלקה "אין בעיה, מחר בבוקר הוא צריך להגיע לפה, ואני אכניס אותך לניתוח אצלו!" וכך היה.

הרי לנו דרכי ההשגחה המופלאות - הזימון לשימוע לפיטורים הצילו אותו ממוות לחיים!

(נר לשולחן שבת" מבעל המעשה)

“יעש את הקרשים למשכן ... והיו תואמם מלמטה ויחדו יהיו תמים”. (לוי כ"ט)

על הקשר בין נח לפרשת ויקהל...

האם כל תמים הוא אכן תמים?...

עשרים ואחד פעמים מופיע "תמים" בתורה. בדרך כלל מנוקד קמץ ומ' רפה ופירושו שלם, שאין בו מום או חסרון, כמו "תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו", "נח איש צדיק תמים".

רק פעמיים בכל התורה כתובה המילה 'תמים' בניקוד אחר, פתח ודגש חזק במ'. בפרשיות תרומה ויקהל, לגבי קרשי המשכן, ונחלקו תנאים (שבת צ"ח) בפירושו:

לרבי יהודה 'תמים' הזה שונה והוא מלשון כליה, 'תם' שעוביים של הקרשים הולך ומצטמצם כלפי מעלה. למטה עוביין אמה ולמעלה כאצבע.

ואילו רבי נחמיה סובר שזה ככל תמים שבתורה, והקרשים לכל אורכן עוביין אמה, ופירושו של 'תמים' זה, שיש להביא את הקרשים מעץ אחד ולא להביא קרש המחובר מכמה נסרים.

אמר רבי שמעון בן לקיש: שלש פגימות הן ... פגימת מום בקדשים. רבינו גרשום כתב, שיש גורסים קרשים, שנאמר בהם "תמים". (הולין י"ז)

מלאכת "בונה" שיעורה כל שהוא, שהרי במשכן קרש שתולעת חוררה בו נקב, מטיף לתוכו עופרת וסותמו. (שבת קכ)

תמהו הלומדים, אם כדברי רבינו גרשום, מדוע קרש שנפלה בו תולעת כשר לבניית המשכן? ותירצו, מאחר וסותמו חזר להיות "תמים" וכשר. ואדרבה, מוכח שאם לא יעשה כן, הקרש פסול.

◆ אף שהקרשים היו מצופים זהב, הקרש צריך להיות "תמים"!

(זרע אברהם" מ"א י"ב, "מקור ברוך" א' כ"ט, "מגדלות מרקחים" ועוד)

בסוגיה זו יש כמה וכמה שאלות:

✎ מדוע קרש שנפלה בו תולעת כשר לבניית המשכן, הלא הדין שעץ שנמצאה בו תולעת, פסול לעצי המערכה במזבח? (שפ"א)

✎ איך מהני לסתום קרש בדבר שאינו מינו? ("צפנת פענח" מהדו"ת נ"א)

✎ איך מועיל לסתום את החור בעופרת, הרי השינוי ניכר בקרש?

✎ היה ראוי להטיף לתוך החור זהב, מצד מלאכת המשכן? (שפ"א)

שני כרובים הבאים כאחד מלמדים אותנו:

"ופניהם איש אל אחיו". (לוי ט') כשעושים רצונו של מקום "פניהם איש אל אחיו" - חושב האדם לא רק על עצמו, אלא פניו כלפי אחיו ודואג לגורלו. אבל כשאין עושים רצונו של מקום "פניהם לבית" - כל אחד חושב רק על ביתו שלו. (עפ"י כת"ס כ"ה כ"ב ב"ב צט.)

הגר"א: הקטן בוטח על בוראו מאד והקב"ה מנהיגו בהשגחה פרטית מיוחדת. כאשר האדם גדל נהיה בטוח בעצמו וכמו כן ההשגחה מתמעטת. לכן במקדש הכרובים היו "כרביא" כי הקטנים הם קיום השכינה! (ב"ק צב: משל לתרגולת ואפרוחים עפ"י ויק"ר כ"ה)

'כרובים - כרביא, יוקא רביא'. (סוכה ה) 'דמות פרוצף תינוק להם'. (רש"י)

דבר עצום בענין זה ביאר הגאון רבי מאיר רובמן:

יש להתפלא, בורא עולם ומלואו, לו אלפי אלפים וריבוא רבבות יצורים וברואים, שרפים ואופנים וחיות הקודש, לא מצא בריה יותר גדולה וחשובה שממנה ידבר לעמו ישראל!?

אפשר לומר, התורה באה ללמדנו שחביב להקב"ה ענין הלמידה. הכרובים הם סמל, המתלמד היודע שהוא חסר וצריך ללמוד.

בכל הש"ס נקראים רבנן "תלמידי חכמים" ולא "חכמים", כי גדלותם היא בזה שהם תלמידים מתלמדים, זה מה שנאמר "איזהו חכם הלומד מכל אדם", שהוא מתאוה כל כך לחכמה עד שהוא שואל ולומד מכל אדם. על זה נקרא חכם - "מכל מלמדי השכלתי" - עיקר החכמה היא רצון הלמידה.

על שלמה המלך נאמר "ויחכם מכל אדם" (מלכים א' ה). אמרו חז"ל (מדרש תהלים קט"ז) אפילו מן השוטים למד, כל העולם היה לפניו ספר לימוד ומכל דבר היה מתלמד, זו היתה גדולתו וחכמתו.

יש להוסיף: זו כוונת בעל הטורים שמביא "כרובים - כרביא - כי נער ישראל ואוהבהו". פירוש: הקב"ה שידוע שהוא נער ואוהבו. אפילו חטאים ופשעים של הנער נמחלים לו, כי נער הוא 'מתלמד'. הוא עוד ילמד ויבין את טעותו, יתחרט וישוב.

על דרך זה מובא בילקוט שמעוני (הושע י"א). אמר הקב"ה: "משה, עם זה שאני מוסר לך עדיין גדיים, תינוקות הם, אל תקפיד עליהם על מה שהם עושים, שאף ריבונם לא הקפיד עליהם ... כשעמדו ישראל על הים אמרו המלאכים: 'הם ממרים ומכעיסים ואתה שותק?' אמר להם: 'נערים הם ואין מקפידים על נערים! מה דרכו של תינוק שמתלכלך ושוטפים אותו, אף ישראל ...' (זכרון מאיר" כ"ה י"ח ועיי"ש. הרב רובמן ראש ומייסד ישיבת "תפארת ישראל" בחיפה האדומה)

ילמדנו רבינו על אלו הספקות אשר אינו מבינם מחמת קוצר שכלי וחסרון ידיעתי הגמרא בפסחים (טו.) מספרת, שהיו משלשלים את האומנים בתיבות, כדי שלא יזונו עיניהם מבית קדשי הקדשים, שאף על פי שקול ומראה וריח אין בהן משום מעילה, יש בזה איסור.

ואילו הגמרא ביומא (טז.) מביאה, שבשעה שהיו ישראל עולים לרגל, גוללים את הפרוכת ומראים להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה, ואומרים להם 'ראו חיבתכם לפני המקום'.

נאום זעירא מקטני תלמידיו בריה קלה ומדילה לית ליה, אהרן שמחה בלומנטל תשובה: מה שהיו משלשלים את האומנים, הכוונה שלא יזונו עיניהם ממראה נוי המלאכה וזה ענין תענוג גשמי. אבל מי שמתענג בנפשו בחדווה רבה, שרואה את הניסים הנעשים בבית הגדול והקדוש ומשיג בגלוי ענין השראת השכינה, זה אינו ענין למעילה, שהוא דווקא בענין תענוג גשמי שהגוף נהנה.

והיה זה שלום וה' יתברך ברחמיו יחזירנו לחיבתו הראשונה בב"א. כעתירת לב ונפש המוחה, מלמדך להועיל ומברכך מקרב לב ונפש, חזק ואמץ בתורה ומעשים טובים, הק' יוסף חיים זאנפפלד.

(בנתיבות התלמוד" קובץ תוני שע"י ישיבת רבינו חיים עוזר פסחים - ב"ב)

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי שלמה הכהן רבינוביץ מראדומסק זצוק"ל בעל ה"תפארת שלמה" (סתלק כ"ט אדר (תרכ"ז)

בימי חורפו כאשר נסע רבינו התפארת שלמה לצדיקי דורו, היה פעם בפריסיסחא אצל הרבי ר' בונים זצוק"ל. כשהגיע עברו אז הרבה חסידים לקבלת שלום, הרבי ר' בונים פשט ידו הקדושה והחזיקה על השלחן, וכל אחד אחז ביד ואמר שלום. רבינו התפארת שלמה עבר גם הוא בתוך הבאים, לקח שלום בחפזו והתערב בתוך המון החסידים.

פתאום השמיע הרבי ר' בונים קולו אל העולם, תדעו שהיה כאן אחד שנתן לי שלום ונגע בדי, והרגשתי שיש לזה "חכמת שלמה בקרב", מי הוא זה ואיזו הוא? רבינו התפארת שלמה הבין מיד שכוונתו אליו, וברח מיד לאכסניא שלו, לקח ליקוטו ותרמילו, ונסע מפרסיסחא.

הרבי ר' בונים צוה שישוטטו בכל העיר לחקור ולדרוש מי הוא זה. אך השלוחים באו בחזרה ואמרו, כי חיפשו ולא מצאו אורח הנקרא 'שלמה' בכל אכסניות העיר. וצוה הרבי ר' בונים לילך פעם שניה לברר אצל האכסניות מי שהו שם בזמן האחרון, עד שנתודע שרבינו התפארת שלמה שהה שם. מיד נתקרה דעתו של הרבי ר' בונים, ואמר אכן לזה נתכוונתי.

*

כשהרבי הקדוש רבי משה מלעלוב זצוק"ל הכין עצמו ליסע לארץ ישראל, הוא הלך להתיעץ עם רבינו התפארת שלמה אם הוא מסכים שהוא יסע לארץ ישראל, והשיב לו רבינו, כן. כשהרבי מלעלוב נסע לעיירות הסמוכות לקבץ כספים עבור הוצאות הדרך הארוכה, הוא לקח איתו את רבינו התפארת שלמה שסייע לו בקיבוץ הכספים.

כשהגיעו שני הצדיקים לעיר לאפאשנא הסמוכה לקיעליץ, יצאו כל העיר לקראתם, הרב דמתא וכל התלמידי חכמים שבעיר, ובתוכם באו גם שני השוחטים של העיר, להראות את סכיניהם לשתי הצדיקים. הרבי מלעלוב אמר לתפארת שלמה, שיקח את החלפים של השוחטים ויבדוק אותם.

ומאד מאד הוטבו בעיניו של התפארת שלמה החלפים שלהם, וראה שלבד אומנות השחיטה שלהם, הם גם תלמידי חכמים ויראי שמים מופלגים. מיד רץ הרבי מלעלוב ואמר לו, תראו את החלפים הנפלאים, הם טובים מאד, ממש לא ראיתי עדיין כמותם, וכי אינו בדין שלא יצא חס ושלום שום דבר טריפה מהחלפים האלו, מה אתם אומרים?

לקח גם הרבי מלעלוב את החלפים בידו, ונענע גם כן בראשו כמתפלא ואמר, נפלא נפלא, אכן צדקתכם בדבריכם, בודאי לא נכון שיצא דבר טריפה מתחת החלפים הללו. השוחטים לקחו בחזרה את החלפים לידם והלכו להם.

מיד לאחר מכן נעשה דבר פלא גדול שכל העיר רעשה מזה, מיום הזה והלאה לא יאירע שום טריפות בבית המטבחים של שני השוחטים האלו! עבר חודש, שתיים, שלש, חצי שנה, ולא נמצא שום טריפה. השוחטים עצמם כבר נתביישו לפני הקצבים, איך יתכן פלא כזה שלא יאירע שום טריפות.

רק לאחר שעבר שנה תמימה מאז שהצדיקים ראו את החלפים, באותו יום ממש בשנה הבאה, חזר הדבר לקדמותו, שלפעמים מצאו שהבהמת היו טריפות כדרך העולם. וראו מזה גדול כח הצדיקים, שבאמירתם כלאחד יד פעלו שלא יבואו בעלי חיים טריפה לגבולם.

איזה דבר לא נתן מנוח לרבי הקדוש משינאווא זצוק"ל

כל יהודי יכול לעלות לגדולה בכל רגע

בזמן מסירת השיעור, בורא עולם האיר לי ווארט נפלא בחמלת ה' עלי ובסיעתא דשמיא. למדנו לאחרונה לשון בדף היומית (ב"ק סו:), אלא אמר רבא, האי מילתא קשי בה רבה לרב יוסף עשרין ותרתין שנין, רבא הקשה קושיא לרב יוסף במשך עשרים ושתים שנה, ולא איפרקה, ורב יוסף לא מצא לזה תירוץ, עד דיתבי רב יוסף ברישא ופרקה, עד שרב יוסף נהיה ראש ישיבה כשרבה נפטר, ואז הוא תירץ את הקושיא, ששני השם ששניו מעשה דמי וכו'.

מורי ורבותי, כמה חיזוק אפשר לשאוב משלש שורות אלו בגמרא. אדם לא עליכם מתמודד בקושי עשרים ושתים שנים, אין לו פרנסה, אין לו נחת מהילדים זרע של קיימא, אין לו נחת מהילדים לא עליכם וכו' וכו'. אך בסוף יגיע יום, ופרקה, מלשון ויפרקנו מצרינו (תהלים קלו, כד), הקב"ה יאמר לצרותיו די, והענינים מסתדרים שלא כדרך הטבע.

עוד קוועטש, למה דוקא כשרב יוסף נהיה ראש ישיבה הוא זכה לתרץ את הקושיא. יש על זה הרבה רייד במפרשים, בפשטות ההסבר לזה, כי כשעלה לגדולה ונהיה ראש ישיבה, הוא זכה לסייעתא דשמיא מיוחדת. וכך מובא בהגהות יעב"ץ, שהגמרא בא להגיד בזה, שהעולה לגדולה זוכה שמגליל לו טעמי תורה.

אך מורי ורבותי, נאס איז די הגדרה - מהו ההגדרה של 'עולה לגדולה', מוז' מען דען באקווען א שטעלע? האם מוכרחים לקבל איזה תפקיד? הבה נלמד ביחד שטיקל רמב"ם, ונראה מזה, שכל יהודי בכל רגע נתון יכול לעלות לגדולה.

וכך לשונו הקדוש בהלכות שמיטה ויובל (פי"ג ה"ג), "ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם", אוסטורליה, ארה"ב, קנדה, אירופא, ארץ ישראל, "אשר נדבה רוחו אותו, והבינו מדעו, להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו, לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלקים, ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קודש קדשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים". כל יהודי בכל רגע נתון, יכול לעשות שינוי חשיבה ולעלות לגדולה, וברגע שיעלה לגדולה, יפתח לו כל מעיינות החכמה בסייעתא דשמיא.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף טז, כ"ז טבת תשפ"ד)

השמחה באמצע סעודת ראש חודש

הגמרא בדף היומית שלנו (ב"מ טו:), ניתא ליה דלא נקרייה גזלנא - נוח לאדם שלא יקראו אותו 'גזלן'. ראיתי סיפור נפלא בספר שיח זקנים, להרב הגאון רבי ישראל חיים אשרי, וכך הוא מספר, שהיה יהודי אחד שהיה גר בעיר בארשוב, ובשביל הבקנעס - המסחר שלו, הוא היה נוסע לכל מיני עיירות.

פעם הוא שמע, ש'ההייליגער שיינאונער רב - שהרבי הקדוש משינאווא זצוק"ל, עורך טיש בראש חודש, והוא רצה להיות בשולחן הסהור בראש חודש. כשהגיע לרבי משינאווא לא היו שם הרבה אנשים, הוא ניגש לרבי, הרבי אמר לו שלום עליכם, והתעניין אצלו מי הוא ומאיפוא הוא מגיע, ענה היהודי שהוא גר בעיר בארשוב.

כשהרבי שמע שהגיע לכאן יהודי מבארשוב שמח מאד, ואמר לו, ס'איז שוין לאנג נישט געווען דא א איד פון גארטשוב - כבר הרבה זמן לא היה כאן יהודי מבארשוב. הרבי הוציא כסף מכיסו ונתן לו, וביקש ממנו שישתדל שבכסף הזה יבנו ספסלים בתחנת מסילת הברזל לא רחוק מבארשוב.

כשהיהודי יצא, שאלו המקורבים את הרבי, מה היה השמחה המיוחדת מזה שהגיע כאן יהודי מבארשוב, ולמה הרבי שלח כסף לבנות את הספסלים דוקא שמה. סיפר להם הרבי משינאווא, שהוא נסע פעם באיזור הזה, ופתאום הגיעו גוים אכזרים והתחילו לזרוק אבנים על העגלה, מיד ברח העגלון לצדי הדרך, וכנס בתוך שדות של אנשים פרטיים כדי להחביא את עצמו, ועל ידי זה הוא קלקל טיפה את השדות. וכבר הרבה זמן שהדבר לא נותן לו מנוח, כי הוא חייב לשלם את הגזילה, אך מהיכן הוא יכול לדעת לאיזה גוים שייכים השדות.

והחליט לעשות כמו שלמדנו לאחרונה בדף היומית (ב"ק צד:), אם אינו מכיר, יעשה בהם צרכי ציבור. ולכן הוא חיכה זמן רב שיעניו אליו יהודי מבארשוב, כדי שיוכל לשלוח על ידו כסף עבור צרכי הרבים בעיר, ולכן הוא שמח שסוף סוף הגיע יהודי מבארשוב, ואכן נתן לו כסף לבנות ספסלים ליד תחנת הרכבת שהם צרכי רבים.

מהסיפור אפשר ללמוד מוסר השכל, עד כמה היה לרבי עול, שהוא צריך לשלם את הקלקול שנגרם על ידו לגוים, אפילו שזה היה באונס, הרי הרבי ברח מהגוים שזרקו עליו אבנים, אך הרבי רצה להיות נקי לגמרי מחשבו גזל.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף צה, כ"ו שבט תשפ"ד)

הרי זה
נתקדש
קודש
קדשים

בורא עולם האיר לי ווארט נפלא בחמלת ה' עלי ובסיעתא דשמיא. הגמרא בדף היומי בבבא קמא (ז:), **אמר רב ששת, אמניא, כי ניים ושכיב רב אמר להא שמעתא**. בפשטות הכוונה, שרב ששת אמר, שרב אמר את השמועה הזאת בזמן שנמנעם ושקע בשינה, דאילו היה ער, לא היה אומר כאלו דברים. ולפי פירוש זה הוא ענין של ביקורת, שרב לא היה בצלילות הדעת. אבל מורי ורבותי אפשר ללמוד מפה יסוד עצום בדרש ואולי גם בפשט, שהתנאים והאמוראים הקדושים למדו תורה עד אפיסת הכוחות. ותוך כדי שהם שקעו בשינה, הם עדיין חשבו על תורה, הם חלמו על תורה, כל השיג ושיח שלהם עשירים וארבע שעות היה סביב תורה. דודי זקני מצדיקי ירושלים רבי אברהם חיים ברים זצוק"ל, פגש את מרן פאר הדור החזון איש כשהכרית של המיטה נמצאת מתחת לרגלים, הוא שאל, רבי מאי האי? למה הכרית לא מתחת לראש. אמר לו החזון איש, אם עוד היה לי כח להעביר את הכרית מהרגלים לראש, הייתי לומד תורה בזמן הזה. ואומרים שכשמרן החזון איש כותב, שאין לו את הספרים 'בהשיג ד', כונתו שהוא צריך ללכת לחדר אחר שבביל לקחת את הספרים, ואין לו הזמן לזה. כך היה השקיעות וההתמדה שלו בלימוד התורה. על זה הדרך, **כי ניים ושכיב רב אמר להא שמעתא**, זה לאו דוקא בגדר של ביקורת, רק יש בזה גם המון מוסר השכל לנו, איך אנחנו צריכים לקיים ובהם נהגה יומם ולילה.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף סח, כ"ח טבת תשפ"ד)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מזוטשקא שליט"א

בגליון הקודם (רז - פרשת תצוה) סיפרתי, שבכ"ח שבט יומא דהילולא קדישא של מרן הרבי בעל הנזר דוד מזוטשקא זצוק"ל, זכיתי לבוא לטיש יארצייט, אצל בנו ממלא מקומו בקדוש, הוד כבוד קדושת מרן הרבי שליט"א.

אחרי הטיש כשזכיתי להיכנס לקודש פנימה, אמרתי לרבי שליט"א, שבטיש שרו 'בגלל אבות תושיע בנים', האם הרבי זוכר את הסבא קדישא הרבי הזקן רבי איתמר מנדבורנה זצוק"ל, ענה הרבי שהוא זכה שהוא יהיה הסנדק שלו, אבל הרבי שליט"א היה גר אז בארה"ב, והסבא רבי איתמר עלה אז לארץ ישראל. ועם כל זה אמר הרבי, מונח בזכרוני ד' הייליגע צוֹךָ - הצורה הקדושה של הסבא רבי איתמר.

שאלתי על הדוד מרן הרבי הקדוש הדבר חיים מנדבורנה זצוק"ל, ענה הרבי שהוא זוכר טוב את מרן הדבר חיים מערד, כי פעם נסע גם זקינו הנחל יצחק מזוטשקא לערד והיה ביקורים זה אצל זה, הוא הגיע לזקינו, וזקינו הגיע אליו, היה שיחות יקרות מאד ביניהם.

שאלתי את הרבי, מה היה השק שהרבי הנחל יצחק מזוטשקא זצוק"ל סחב בשואה. אמר הרבי, שזה היה שק של כתבים, והגרמנים ימח שמם וזכרם היכו אותו על זה, כי הם סברו שיש שם רכוש יקר, ובסוף גנבו לו את זה. שאלתי את הרבי, אז אין שום דבר מהכתבים? ענה הרבי בצער גדול, הם שרפו לו את כל הכתבים, נשאר ממש כמה דפים בודדים.

הרבי מספר על המהפכה שעשה מרן הנחל יצחק בארה"ב בבורו פארק, 13 אווניו' רחוב ידוע בבורו פארק הוא הפך לגמרי, זה היה מקודם רחוב שהיה לא עליכם כל כולו פתוח בשבת, ובזכותו כל הרחוב נסגר בשבת. בכל שבת הוא היה הולך מחנות לחנות ושכנע לשמור שבת, עד היום עוד יש תעודה 'חנות שומר שבת', שהסבא נתן לחנויות שומרי שבת, עוד אפשר לראות את זה.

שאלתי על הקשר למרן הבבא סאלי, ומספר הרבי שהוא זכה להיות עם אביו ועם הסבא אצל הבבא סאלי, והיה חביבות גדולה מאד. בסוף שאלתי את הרבי, מה הדבר הכי נכון לתשובה בימי השובבי"ם. יש מקומות שמתענים בחמישי, יש מקומות שמתענים בשישי, בסלונים לומדים חמש שעות רצופות, יש כאלו שמתענים עד אחרי קידוש. אמר הרבי, כל אחד צריך להתנהג לפי תכונות נפשו, אבל אי אפשר לקבוע לציבור דרך של תעניתים וצומות רק ליחידים, אבל לציבור כבר כתוב באוהב ישראל פרשת ויחי, שיעיקר ימי השובבי"ם זה יגיעת התורה, זהו ההדרכה הכללית לציבור.

לסיום ביקשתי מהרבי סיפור על אביו הקדוש. הרבי מספר שנכנס אליו יהודי שהיה צריך ישועה של שידוך, הוא היה שבור נורא ובכה. אמר לו הרבי זצוק"ל, אני יכול לתת לך דבר אחד, אמרתי היום שלש פעמים תהלים בזה אחר זה, איך גיב דיר עס אַ מַתְּנָה - אני נתן לך את זה במתנה. ומיותר לציין שהיהודי נושע מיד בשידוך.

בסוף השיחה הרבי בירך אותי ברכות לרוב, שבזכות זיכוי הרבים יפתחו כל ההשפעות עד בלי די, ס'זאל זיך גיטן אויף זיך השפעות - שישפך עליך השפעות טובות.

נברך את מרן הרבי שליט"א, איריך ימים על ממלכתו, שזכותו של אביו הקדוש יגן עלינו, ושיבדל לחיים טובים ארוכים הרבי שליט"א ילווה אותנו בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף צח, כ"ט שבט תשפ"ד)

מקולמוסם של הקוראים

כהאי לישנא, **"מה אתה הולך לעשות?!"** ונתעורר מזה מאד, ואזר עוז ותעצומות לעמוד בניסיון, ומנע עצמו מן העבירה.

כאשר הגיע לספר לבאיו מה שאירע עמו, האיק שניצול מניסיון קשה על ידי שראה על ידו יהודי בעל צורה, שהגיע לעוררו ולסייע בעדו לעמוד בניסיון, ותיאר לו את צורתו של אדם זה, הראה לו אביו תארו וצורתו קדשו של אאזמו"ר הקדוש, ומיד נתחלחל בקרבו, והכיר מיד שצורתו של זקני הק' אשר הוא נושא את שמו, נודמנה לפניו והצילתו מרדת שחת.

והוא ענין מה שאמרו חז"ל אצל יוסף הצדיק (סוטה לו:), דמות דיוקנו של אביו נודמנה לו בחלון, ומכוח זה עמד בניסיון אצל אשת פטייפר, ומצינו בספרים דכשארם עומד בניסיון, אזי יצייר לפניו צורת רבו, והוא סגולה שיוכל לעמוד בניסיון.

כבוד ובידידות מרובה
חיים יעקב אריה סופר

לכבוד הגאון הגדול, המזכה הרבים, מחזק לבבות הנשברים, הרב קובלסקי שליט"א

לפניכם סיפור מפעים ומבהיל שאירע בשנים האחרונות, שמעתי מידידי האבדך היקר בשם ר' מאיר קארן הי"ו שסיפר בשם רבו האדמו"ר מביאלא בית שמש שליט"א על תוקף גדולתו וקדושתו של זקינו הקדוש בעל ה'קדושת חלקת יהושע' מביאלא זיע"א המלמדת אותנו על כוחו של הצדיק אף לאחר מיתתו, דהרי צדיקים במיתתם קרויים חיים, זה דבר הסיפור:

עובדא ידענא על יהודי אחד בשם **יחיאל יהושע** הקרוי על שמו של זקני הקדוש, ברם יהודי זה לא עלינו ולא על שום איש ישראל, סר קצת מן דרך התורה והמצוות, והגיע למקומות הרחוקים מהקדושה ורחמנא ליצלן.

פעם אחת עמד לפניו ניסיון קשה ומר שהביא עליו היצר הרע, וכמעט שנפל ברשתו אשר טמן לו, כאשר אחז פסיעה אחת לפני נפילתו לבור, הרגיש פתאום טפיחה על שכמו, הוא הסתובב וראה אדם בעל צורה עומד לידו ואומר לו

מאוצרות המועדים

אמרו (תענית טז:), כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה, כך משנכנס אדר מרבין בשמחה, וקשה מהו הלשון כשם, ועוד לשמחה מה זו עושה. והנראה שזה הוא סדר פרשיות שקורין פרשת שקלים שלשים יום קודם ראש חודש ניסן, כמו שאמרו (שקלים פ"א א) באחד באדר משמיעין על השקלים.

והוא, כי כאשר נאמן באמונה שלימה בחסד עליון, אשר יגאלינו בניסן הבא עלינו לטובה, בודאי היינו נגאלין, כי בכל שנה ושנה אנו מודים ומשבחים על גאולתנו ועל פדות נפשנו, כי בכל שנה נמחה קצת מזרע עמלק ונעשה מקצת גאולה למעלה, אשר לזאת נצטיינו לתת פדיון נפשנו מחצית השקל, להכריע עצמינו לכף זכות, ולהידבק בדבק טוב בחלקנו יצרנו באור פני מלך חיים.

חזו שאמרו כשם שמשנכנס אב וכו', כמו שממעטין בשמחה מיד בהכנסת אב, ואנחנו באים לעצבות גדול, על מקדשי ה' אשר חרבו, לעומת זה מראש חודש אדר עד ראש חודש ניסן נהפך האבל לששון, והתנוה לשמחה, כי אנו מאמינים שישש ה' עלינו לטוב לנו כל הימים להחזיר העטרה ליושנה, ונזכה לגאולתנו ופדות נפשנו. - (מנחם ציון - רימינוב פקודי)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לימות מרדכי דוד בן לאה ליוזוג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומעי
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכי.

מלליצי יך עשר

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

הזון יהוקאל

רבי יהוקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוייה הכרוז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(ריבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפיו פרק מ"ב).

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרענגה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ועידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ב ובעוה"ב.
וכל הולמד בספרי יזכה לירוש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
סגולה גדולה בבית לכל הדברים

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

תירוץ

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען
פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רענגה רב, און ר' יהוקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לא תבערו אש בכל מושבתים ביום השבת. נראה לפרש דיש כאן רמז למה שאמרו (שבת סט:): היה מהלך במדבר ואינו יודע אימתי שבת, מונה ששה ימים ומשמר יום אחד. והיינו שסופר ששה ימים, וביום השביעי מקדש, ובכל יום ויום מותר לו לעשות מלאכה לצורך חיותו של אותו יום, ואפילו ביום שמקדש בו, ע"ש. והיינו דמשום הספק שיש לו על כל יום ויום שיתכן שהוא שבת, לכן אסור לעשות מלאכה בשום יום רק לצורך שלא ימות באותו היום, ואף באותו יום שמקדש בו עושה מלאכה לצורך אותו יום, שהרי מחמת הספק, אין לו לעשות מלאכה ביום אחד לצורך יום אחר, כי בכל יום ויום יש לנו להסתפק שאולי היום זה שבת. וזה מה שדקדק הכתוב לומר 'לא תבערו אש בכל מושבתים ביום השבת', היינו כשאתה בעיר ובמקום יישוב והיינו 'מושבתים', אין אתה מבעיר בשבת, משא"כ כשאתה הולך במדבר ואי אפשר לך לדעת אימתי הוא שבת, אז תצטרך להבעיר ולעשות מלאכה בכל יום, אף ביום שאתה מקדש בו את השבת. (זרע שמשון ויקהל אות ג').

ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה. מה שהוצרך משה לומר לישראל 'ראו קרא ה' בשם בצלאל', מלבד מאמר חז"ל (ברכות נה.), יש לפרש עוד עפ"י מה שמצינו (שמ"ר מח:ג): בשעה שעשו ישראל העגל, עמד חור ונתן נפשו על הקב"ה, אמר לו הקב"ה, חייך כל בנים היוצאים ממך אני מגדלם שם טוב בעולם, שנאמר 'ראו קרא ה' בשם בצלאל'. והנה ידוע שהמשכן נעשה לחיקון עון העגל, וכמ"ש חז"ל 'בוא זה שבמשכן וכפר על זה שבעגל'. ולכאורה עדיין יצטערו ישראל ויאמרו אף שאכן מתכפר לנו עון העגל ע"י הזהב שבמשכן, אין זה כפרה

כשתשובת לשם מצוה, הרי יש הבדל [בגוף השביתה].

קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה' זהב וכסף ונחושת. והוא כפול, [קחו מאתכם תרומה לה', כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה']. ואפשר לפי מה שאמרו 'אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים', כי מחשבה טובה מצרפה הקב"ה למעשה, לכן מי שהיה בלבו לנדב הרבה רק שאין ידו משגת, ולא היה לו מינים הללו הנצרכים, אף הוא בכלל המביאים. ולזה כפל ואמר 'קחו מאתכם תרומה לה', [וזה קאי על 'המרבה'], ואמר הכתוב, שאל תחשבו שאין בידכם להביא רק מה שיש לכם, דבאמת **כל נדיב לבו** יביאה את תרומת ה' זהב וכסף ונחושת, וכל המינים, [דאם 'הממעיט' מכוין לבו לשמים, אז נחשב כאילו הביא זהב וכסף ונחושת].

לע"נ הג"ר אליהו ברוך פינקל ב"ר משה זצ"ל י"א צ"ג אדר נשים **במצות מחיית עמלק**. ז"ל האבני נזר (א"ח סימן תק"ט): כתב החינוך (מ' ת"ר"ג)

שאינן נשים מצוות 'מחיית עמלק', רק זכרים שהם בני מלחמה, [ועל כן נשים פטורות מהמצוה של 'זכירת עמלק'], עכ"ד. ותמוה, שהרי בהריגת ז' עממים, כתב החינוך (מצוה תכ"ה) שנוהג בזכרים ובנקיבות, [ומדוע נימא דמחיית עמלק שאני דאינו נוהג אלא בזכרים], וכבר רימז בזה המשנה למלך בהגהותיו. והנראה בזה, דהנה החינוך כתב, [דלאו דוקא בשעת מלחמה עם עמלק יש חיוב להרגם, אלא גם שלא בשעת מלחמה] יש על כל יחיד חיוב אם בא לידו אחד מזרע עמלק שיהרגנו, ע"ש. והנה זה מצוי גם באשה כענין סיסרא ועל, וא"כ קשה דלמה כתב החינוך שהמצוה [של מחיית עמלק נוהג] רק בזכרים שהם בני מלחמה, [הלא אה"נ דנשים לאו בנות מלחמה, אבל שייך גם אצל אשה הריגת עמלק, והיינו שלא בשעת מלחמה]. אך יש לומר, דהטעם דנשים פטורות [ממחיית עמלק גם בשלא בשעת מלחמה], הוא משום דהוי מצות עשה שהזמן גרמא, שאינו נוהג בשבת, כיון דלא חמור חיוב מיתה דעמלק משאר חייבי מיתות שאין דוחין שבת. דבשלמא בשעת מלחמה, נאמר 'עד רדתה' אפי' בשבת (שבת ט). אך כיון דלאו בנות מלחמה הן, רק אם יבוא יחיד לידה, ואז לא ידחה שבת, וכיון דשבת לאו זמן מצוה זו, לכן בנשים חשוב דמצוה זו אינו זמנו כלל בשבת, [ולכן הוי מ"ע שהזמן גרמא]. ואין להקשות כיון דזמן מצוה זו באנשים בשעת מלחמה [הוא אפי' בשבת, א"כ נימא דלא חשיב מ"ע שהזמן גרמא]. לא קשיא, דקיימא לן (שבת סב.)

'נשים עם בפני עצמם', וכיון דלנשים אין מחיית עמלק כלל בשבת, לא חשיב לגבייהו זמן מצוה זו כלל, והוה לגבייהו זמן גרמא. אבל הריגת ז' עממים [שאני, ונוהג גם בנשים, משום דרק במחיית עמלק דאיכא רק מצות עשה, בזה נשים פטורות משום דהוי מ"ע שהזמן גרמא, משא"כ בז' עממים דאיכא גם ל"ת של 'לא תחיה כל נשמה', א"כ] לדעת הראשונים (קידושין לד. ע"ש בר"ן ותוס' רעק"א שם אות ז') שסוברים, דכשיש ל"ת [במ"ע

הופיע
כרך נוסף במהדורת
הידושי רבינו חיים הלוי
על הרכיבים
עם מורשת הגר"ח
כרך שני

כילול ממואות. ציונים. ציונים. כיתרות. מקורות ומילואים
מהדורה מושקעת ומורחבת
...
בסדר זה יופיעו:
• הלכות חטין ומצה • נדרים • שפיטה
• יובל • ביאת מקדש • תנח"ך ומוספי
...
כרך שלישי - נמצא בשלבי עריכה
...
כמו כן הופיעו
במהדורה שניה כרך הראשון
שנתקבל בחיבה יתירה בעולם התורה
כולל הלכות:
• תפילין • שבת • ימים וזמנים
מאכלות אכילות • תרומות • קרבן
פסח • בעילה
...
להשיג ככל חניית הספרים הטובות
הפצה ראשית
בארץ: ספריית - אחים נשלה • בח"ל: עם הספר - לעווין
מכון מורשת הגר"ח
moreshesaghrach@gmail.com

מושלמת, כי עדיין נשאר לנו עון חמור של שפיכת דמים שהרגנו את חור, ודבר זה ימנע את השראת שכינתו יתברך עלינו. על כך אמר להם משה לנחמם, 'ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור', והיינו שכיון שהקב"ה קרא בשם את בצלאל מזרע חור, נמצא שקיבל חור את שחרו במה שמסר נפשו למען ה', ומעתה אין מקטרג עליכם, שהרי חור שמת במעשה העגל מקבל את שחרו שבצאלל בנו יתגדל ויתכבד במעשה המשכן שבא לתיקון מעשה העגל, ובכך נעשה תיקון גם למה שהרגתם את חור, וממילא יכולים אתם להיות בטוחים שתשרה שכינה במעשה ידיכם. (זרע שמשון אות ז').

לע"נ הג"ר אברהם ב"ר יעקב שמשון שפירא ז"ל י"א צ"ג אדר **אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש.** במה שנסמך שבת למלאכת המשכן, יראה כי המלאכות ילפינן ממשכן, וזהו 'אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם' היינו מלאכת המשכן, במלאכות אלו

אני מזהיר לכם 'ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון'.

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה' כל העושה בו מלאכה יומת. ידוע שקדושת שבת הוא בכל השבוע משאירת שבת, וכן קמי שבתא יש קדושה משבת הבאה, וכמו שאומרים ב'שיר של יום' [היום יום ראשון וכו' בשבת], אם כן שלא תאמר מאחר שבחול יש ג"כ מקדושת שבת, א"כ גם בחול יהיה אסור במלאכה, אך זה אינו, כי בחול יש רק **שארית** קדושת שבת, וזה קדושה מועטת, אבל בשבת, יש כל בחינות שבת, וגם נשמה יתירה יש נפש רוח נשמה. וזהו שאמר הכתוב: 'ששת ימים תעשה מלאכה', אף שיש בהם מקדושת שבת, אך 'ביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון' לה', דביום השביעי יש בחינת קדושת 'שבת' הגדולה, וגם בחינת 'שבתון' שהיא קדושה שנסארת גם בחול, [וכיון דביום השביעי יש בין קדושת 'שבת', ובין קדושת 'שבתון' והיינו קדושה שנסארת בחול], לכן בצירוף שני הקדושות ביחד, אזי הקדושה גדולה, לכן 'כל העושה בו מלאכה' ישא עוונו ו'יומת'.

ובאופן אחר יש לפרש, 'ששת ימים תעשה מלאכה', שאף אם כל השבוע אינו עושה מלאכה ע"י עצמו, א"כ תאמר שלא יובדל בזה קדושת שבת, שהרי כל השבוע אינו עושה מלאכה. לזה אמר הכתוב דמכל מקום 'ביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה', שבשביעי תהיה השביתה לשם קדושת שבת, [והיינו דיש לשבות בשבת לשם קדושת שבת - 'שבת שבתון לה', וזה החילוק בין מה ששבות בשבת, ובין מה ששבות כל השבוע]. ואם תאמר [אה"נ] דאיכא חילוק במחשבתו אם שובת לשם שבת או לא, אבל ס"ס ש ובת בשניהם בשוה, וא"כ] במה נבדל קדושת שבת. יש לומר כיון שיש בשבת אזהרה חמורה, א"כ היצה"ר מתגרה יותר בשבת, [כמו שאמרו גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה, משום דהיצה"ר מתגבר], וא"כ

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל
'מבטיח אני להעושים לטובת נשמת' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'
בני אדם שאינם נוחים להתערב זה בזה ולהתקרב אחד לשני, כי בעיני זה אינו מוצא חן יחוסו של זה, וזה אינו סובל את מנהגיו של זה, דומים הם למאכל שרוצים להרכיב ממינים שאינם מסוגלים להתערב זה בזה, ועל כן אין לעשות מהם תבשיל הראוי. החברה משולה לתבשיל, שכל אחד צריך למזוג בו מטעמו ומריחו, והתורה היא האש המבשלתו ועושה אותו למטעמים ראויים וערבים לכל חיק יהודי. אותו הדבר גם בחיי המשפחה, על שני הצדדים להתערב ולהתמזג ולהוסיף כל אחד מטעמו בחיים המשותפים לתכלית בנין הדורות.

* האבני נזר מאריך בביסוד זה, ודבריו מובא בגליון הבא (פרשת פקודי).

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יארן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער יצועה פרייוואט, בנאמנות, קאנפידענצעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט איין וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מתישח משת).
- די שטיין ווערט באראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מען אויך אפגעבען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא איין דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: **יבצר הלב - אגנידען זיין הארץ צו ארישקייט**, שיתחפר לבו לשמים לטובה (-ס'טוישט די גאנצע מענטש, ונראה מלאים - וועטס זעטן וואונדער), מקטן עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים וואס-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש ער לערנט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיין זון געהט מיין זעקס מיט אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיין יצחק האט אריינגעלייגט א פילטער

אויך האב נישט געבאט קיין מנהג פארדעם נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

כהאב אינגעהויבען זעהן הצלחה מיט מיינע קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברס קינד

שאתה עומד עכשיו ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשן, כך בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני כאלו את עומד שם באותה שעה זוקף את ראשן, ע"כ. וכבר הקשו למה לא הרגיש משה בפרשיות הקרבנות שאינם נוהגין ג"כ אלא בפני הבית, ושאל דוקא על פרשת שקלים.

ובספר גבול בנימין תירץ ע"פ הקדמה נוראה, שאליהו מקריב קרבנות בביהמ"ק בזה"ז ג"כ, ויש לו מעות מתרומת הלשכה שנגזזות לכך, ולכן לא הרגיש בפרשיות הקרבנות שנוהגין לעולם, משא"כ שקלים שבטלין אחר חורבן, ע"ש וכו'.

אבל באמת מה שמפרשים שמה רבינו הרגיש בפרשת שקלים שיבטל אחר החורבן, הנה מלשון המדרש - 'משאני מת אין אני נזכר' - משמע ששאל על אחר פטירתו תיכף, ואז היה עוד משכן שילה ובית עולמים ובית שני יותר משלשה עשרה מאות שנה. אך המכוון בזה, ששאל דוקא על פרשת שקלים, משום דכמו שמה

רבינו מחזיר בכל שבת הכתרים דמתן תורה לישראל, כן בשקלים כששוקלין השקלים אף שהוא בחול, משה רבינו מחזיר להם הכתרים, ואז הש"ת זוקף את ראשם ע"י משה רבינו. והיינו משום שהשקלים באו לכפר על עון העגל, ובחטא העגל פרקום לכתרים דמתן תורה, וזכה משה ונטלן, וכיון שניתקן

החטא ע"י השקלים, מחזיר להם משה רבינו הכתרים אף בחול ובוזו מרים קרן ישראל. ועל כן שאל בפרשת שקלים, כיון דהרמת קרן ישראל ע"י השקלים צריך להיות ע"י משה, לכן אמר 'משאני מת' והיינו אף שביהמ"ק יהיה קיים ויתנו שקלים, מ"מ 'איני נזכר', ובמה תרום קרן ישראל, דהיה סבור שיבטל הרמת קרן דהחזרת הכתרים. ואמר לו הש"ת שבשעת קריאת הפרשה דשקלים בשבת שלפני אדר, יהיה לפני הש"ת כאילו משה רבינו עומד זוקף את ראשם. רק בשבת הוא תמיד מחזיר הכתרים לישראל, אבל קריאת הפרשה בשבת שלפני אדר, מועיל לישראל שכשיביאו השקלים אח"כ בחול, אז ג"כ יוחזר להם הכתרים דמתן תורה כמו שהיה מחזיר להם בשעת ששקלו שקליהן בחיי משה והיה זוקף את ראשם.

והנה בענין הקרבנות אומרים 'את מוסף פלוני הזה נעשה ונקריב', אף שאין מקדש ואי אפשר להקריבו ביומו, ואיך אומרים 'נעשה ונקריב', רק כיון שהרצון והחשק לקיים ולהקריב, החשק הזה כמעשה הוא, על דרך שאמר 'חייב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה',

לגופה (שנתכוון לצורך השמן). ולעומת זה החסרון של 'דבר שאינו מתכוין' הוא משום שלא נתכוון למלאכה, ע"ש. ולפ"ז הכא דחסר כוונה להריגת המזיקים, דרק רוצה להינצל מהם, א"כ הוי דבר שאינו מתכוין. וכ"כ הגר"ח (שבת פ"ה ה"ז) גבי צידת נחש, וז"ל: בצידת נחש אינו מתכוין כלל לצוד, רק להציל עצמו בלבד, וא"כ הא הוי דבר שאינו מתכוין, עכ"ל. וצ"ע הדרי הגמ' אמרה דזה 'מלאכה שאינה צריכה לגופה'. ועל בזה ב'מורשת הגר"ח' (ח"א הלכות שבת).

² דאה בגליון הבא (פרשת פקודי) בארוכה.

¹ וכ"כ האב"ז בס' תק"ח ר"ל: שבעה אומות הטעם שמחרימין אותם הוא כדי שלא ילמדו לעשות, אבל עמלק טעם מחייבות הוא משום 'ויבאו עמלק ויחלם עם ישראל'.

שהזמן גרמא, אז] גם בעשה נשים חייבין, הכא נמי הא איכא ל"ת של 'לא תחיה כל נשמה', [לכן גם בעשה של 'החרם תחרים' נשים חייבות]. אך גם לפי הנראה מפשט התוס' (קידושין לד.) להיפוך, [דגם במקום שיש ל"ת, פטורות הנשים מהעשה, מ"מ יש לומר דאין זה מ"ע שהזמן גרמא, וגם בשבת נוהג מצות עשה זו], כי הריגת ז' עממין הוא 'למען אשר לא ילמדו אתכם לעשות', ודומה להריגת המזיקין דחשיב מלאכה שאין צריכה לגופה (שבת קכ"א), דלרוב הפוסקים פטור, והוא נוהג מה"ת גם בשבת, [ולכן אין זה חשיב מ"ע שהזמן גרמא]. אבל לכאורה יש לומר דכיון דהריגת ז' עממין נוהג בשבת, לכן חשוב זמן מצוה גם לגבי הריגת עמלק. כמו שחשוב זמן קרבן יחיד, משום שראוי לקרבן ציבורי. אך אינו דמיון, דהריגת עמלק הוא על העבר לנקום ממנו, ואילו הריגת ז' עממין הוא על העתיד למען אשר לא ילמדו, ולא בני בקתא חדא נינהו.

לע"נ הג"ר שבתי ב"ר שלמה בחבונט צ"ל י"א צ"כ ז' אדר

³ הנה כבר נתקשו מה ההבדל במציאות בין הציור של 'דבר שאינו מתכוין' דפסקי רישיה חייב, ובין הציור של 'מלאכה שאינה צריכה לגופה' כגון המכבה את השמן לצורך הנר דפטור. ומצינו בזה שני ביאורים: (א) הריטב"א (שבת קלג). כתב, דגדרו של 'דבר שאינו מתכוין' הוא דיש כאן שני מעשים נפרדים, כמו עשיית חריץ, וגרירת כסא, שדייק לעשות מעשה אחד בלי השני. ובאופן דע"י שעושה מעשה אחד בהכרח שיעשה גם מעשה אחר, חשיב פסיק רישיה. ואילו 'מלאכה שאינה צריכה לגופה' הוא דזה מעשה אחד אלא שאינו מתכוין לאיסור, עכ"ד. ולפ"ז מובן דהריגת מזיקים הוא 'מלאכה שאינה צריכה לגופה', דאין כאן שני מעשים.

(ב) במחצית השקל (א"ח ויש סימן רע"ח) כתב, ד'דבר שאינו מתכוין חסר כוונה, וב'מלאכה שאינה צריכה לגופה' יש לו כוונה שלא לצורך גופה. זאת אומרת דהחסרון ב'מלאכה שאינה צריכה לגופה' אינו משום 'שלא נתכוון לגופה' (שלא נתכוון לכבותה), אלא משום שנתכוון שלא

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא ז"ע אמו:

כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה. (אוצר ישראל).

תולדות האבני נזר זי"ע

כשנלקח ממנו רבו מוהר"ה מאלכסנדר זצ"ל, חשך עליו עולמו, בבת אחת נפלה נקודת המשען היחידה, ופתאום ראה את עצמו בודד ועזוב, כשהגיעה אליו הידיעה על הפטירה, רץ תיכף מבלי לקחת עליו מלבוש העליון, רץ אחר עגלה וישב עליה ונסע לאלכסנדר, כשהגיע שמה כבר יצאה הלוייה לבית העלמין, והוא רץ בכל כוחו ולא נכנס לביה"ק דרך השער, אלא זרק את עצמו מעל לחומה המקיפה, והגיע עד הקבר לפני שהורידו את הנפטר, נפל על הארץ בפישוט ידים ורגלים ע"י גופת רבו האהוב, ופרץ ביללה קורעת לב.

כשהזר הביתה, חש כמי שנתרוקן עולמו, חיפש מסביבו אולי ימצא רבי, ולא מצא, התאמץ להתחזק ולמצוא מרגוע בתורה, ורק בקושי הצליח בכך. ואמר אז 'אילו הייתי יודע מישוהוא שאני יכול ללמוד ממנו דבר, וואלט איך געגאנגען מוילען ווייט' – (הייתי הולך אליו פרסאות הרבה). (מראה הדשא).

גואל האחרון לקבץ נדחי ישראל בב"א, וזה מרומז בכתוב דלעתיד לבוא 'ויקהל משה את כל עדת בני ישראל'.

ותיבות 'הדברים אשר צוה ה' לעשות' ר"ת 'אליה' הנביא אשר יבוא עם משה רבינו בעת הגאולה. עוד אפשר לרמז מה שמרומז כאן 'אליה', כי על ידו נגלה לדורות להורות את הדרך ליחידי סגולה מה לעשות. וגם 'תיקו' 'תשבי יתריך קושיות ואבעיות', ולכן מרומז זאת בתיבות 'הדברים אשר צוה ה' לעשות'.

וביום השביעי יהיה לכם קודש. במדרש: בשעה שצוה הקב"ה למשה על מצות שבת, נתכרכמו פניו של משה, אמר לו הקב"ה: משה, את סבור שמא לרעתך אני נותן לך את השבת, לא נתתי לך אלא לטובתך, כיצד את מקדש את השבת במאכל ובמשתה ובכסות נקיה ומהנה את נפשך ואני נותן לך שכר, ע"כ. והוא פלא למה נתבל משה על זאת המצוה. ואפשר לומר כי כתיב 'קדושים תהיו', והיינו פרושים, כי כתיב 'פן תאכל

ושבעת וגו' ורם לבבך'. ועל כן קשה היה למשה מאד, דהתיינח במצות, יכולין לקדש עצמן. אך כאשר צוה ה' שימשכו ביין ובבשר בעונג שבת, נתבל משה מאד, כי ע"ז בדרך הטבע להיפך ייגבר עליהם כח הבהמיות ויטמטם נפשם

מלעבוד את ה'. וגילה לו הקב"ה שיעשה נפלאות ויתן נשמה יתירה בש"ק עזר כנגדו, ולא לבד שיקחו בו מזון גוף, אלא אף מזון נפש יתוסף יותר ויותר ע"י עונג שבת קודש, כמאמר זוה"ק דאכילה דשבתא לית ביה שליטה לחצונים כלל וכלל, וזה ע"י ש"את מקדש השבת במאכל ובמשתה', כלומר לא לאכול בעבור למלאות בטנו, אלא אוכל המעדנים בשביל שאמר

ה' לקדש שבת בזה לענגו, ועל ידי כך 'מהנה את נפשך', כלומר לא לבד שלא תעשה גרעון לנפשך, אלא אף תוסיף ליתן מזון רוחני לנפשך, כי סעודת שבת נותנין שפע לעבודת ה' בכל השבוע וכמבואר בספרים.

איוון דאורייתא

לע"נ הג"ר דוד ב"ר ברוך קלונמוס שפרבר זצ"ל אבד"ק בראשון יא"צ כ"ה אדר

כשאסור לעשות מצוה אם נחשב שאינו זמן המצוה. שיטת ב"ה (כרייתות ז'), דהילדות נקבה ואח"כ הפילה בליל פ"א, מביאה קרבן לידה נוסף על הלידה השניה, כמו אם הלידה השניה ביום פ"א. ואין לחלק, דשאני היולדת ביום פ"א דכבר יכלה להביא קרבן על הלידה הראשונה קודם הלידה השניה, משא"כ בליל פ"א עדיין לא יכלה להביא קרבן, שהרי גם אם הפילה ביום פ"א שחל בשבת חייבת קרבן לידה נוסף, אע"פ דלא היתה יכולה להביא קרבן על הלידה הראשונה. וב"ש חולקים וסוברים דאם הפילה בליל פ"א, מביאה קרבן לידה אחד על שתי הלידות, כמו אם הפילה קודם לכן. ולא דמי ליולדת ביום פ"א שחל בשבת, דבשבת אפשר להקריב קרבן צבור, משא"כ בלילה א"א להקריב שום קרבן.

וביאר הגר"י ענגיל (אתיוון דאורייתא כלל כ"ב), דב"ה סוברים דהיכא דאיסורא רביע עליה מיחשב כאילו לא הגיע זמן הראוי, לכן שבת דומה ללילה. ואע"ג דהקרבנות קרבן צבור מתקיימת בשבת, אבל קרבן יחיד שאינו קרב בשבת מפאת האיסור - חשיב דלא הגיע זמנו. אבל ב"ש סוברים דהיכא דאיסורא רביע עליה שפיר נחשב כהגיע זמנו, ואינו דומה ללילה דמפאת דיני הקרבן בעצמו אינו ראוי אז להקריב. רק ב"ש מודו דהיכא דמפאת

ובפרט כשאומרים פסוקי הקרבנות 'ונשלמה פרים שפתינו', ועקימת פיו הוה מעשה, לכן הוא כאילו 'נעשה'.

וכן בקריאת פרשת שקלים וכל אחד מישראל יש לו חשק ורצון לקיים בפועל, ואם היה מקדש, בודאי היה כל אחד מישראל מוציא כמה הוצאות שיבוא שקלו לירושלים, מזה החשק נעשה שקלים ממש, והרי מצינו (שמו"ר נב:ג) בר' שמעון בן יוחאי שאמר 'בקעה התמלאי דינרי זהב', התחילה מושכת דינרי זהב לפניהם, ע"ש. כל שכן שהש"ת יכול לעשות מחשק ישראל ומרצונם לקיים מצוות שקלים, ועושה מזה שקלים ממש, ומתמלא בקעה שקלים, ואליהו לוקח מהם ועושה תרומת הלשכה כמו שהיו עושים בזמן הבית וקונה בהם קרבנות ומקריבן. ואדרבה החשק בזה"ז ביותר ממה שהיה בזמן הבית כנודע, ונעשה מהחשק שקלים ממש, ומהם באים הקרבנות. ועל זה מועיל קריאת הפרשה דשקלים אף בזמן הזה, שכשיהיו השקלים בר"ח ניסן, יקנה אליהו הקרבנות. ויועיל אז קריאת הפרשה כאילו משה רבינו

עומד וזוקף את ראשם והיינו שיחזרו להם הכתרים אף בחול.

וזה שאמרו בגמרא 'וקריבן באחד באדר כי היכי דליתו שקלים למקדש', היינו אף בזה"ז מועיל שיהיה נעשה מהחשק שקלים קודם ר"ח ניסן ויתרום מהן

אליהו כדי לקנות קרבנות להקריב מתרומה חדשה, וע"י קריאת הפרשה מועיל זה כאילו משה רבינו עומד וזוקף את ראשם. והיינו דאותיות התורה שהם נפש משה הוא כאילו עומד וזוקף ראשם, שבשעת שישקלו השקלים ירום קרן ישראל ויתוקן פגם העגל שבסיבתו פירקו הכתרים מישראל, וע"י השקלים יחזיר להם משה רבינו הכתרים. ונתקן הקריאה

בשבת שהוא מתנת חלקו דמשה רבינו, ומחזיר אז הכתרים, ומועיל בשבת דפרשת שקלים שיחזרו לישראל הכתרים אף בחול כשיהיו נעשים השקלים מרצון וחשק ישראל.

ילקוט סופר

לע"נ הג"ר יצחק צבי סופר ב"ר ישראל מרדכי אפרים פישל זצ"ל יא"צ כ"ו אדר

ויבואו האנשים על הנשים כל נדיב לב הביאו. ופירש"י: עם הנשים וסמוכין עליהם. ופירש בשפתי חכמים דאין מקבלין צדקה מן הנשים אלא דבר מועט, לפיכך באו האנשים עם הנשים, ע"ש. ויש לומר כי באו סמוכין עם האנשים, כיון שלא חטאו בעגל ולא היו צריכים ליתן, ורק מפני חיבת הקודש לא נמנעו מליתן.

ובמדרש אמרו כי האנשים נטלו מהן בזרוע, ויש לומר כמו שכתב הכלי יקר שלא רצו הנשים ליתן כלי זהב, כדי שלא יאמרו שהיה להם חלק בזהב העגל, על כן נטלו האנשים מהם בזרוע, ועל כן לא נזכרו הנשים בהבאת הזהב. אבל בענין המטוה שאין בו חשד, היו הנשים בעצמם מתעסקים בו, כמו שאמר הכתוב 'וכל אשה חכמת לב בידיה טו'.

לב העברי

לכות מ.ב. ה. פ. לעשירות והצלחה בכל מעש"י

ויקהל משה. אפשר לומר לרמז על העתיד ג"כ שמשנה הוא יקבץ הגלויות והוא עיקרו של משיח, וכנדרש בזה"ק (בראשית כ"ה ובתקונים ת"ח) דר"ת של 'משה' הוא 'מה שהיה הוא שיהיה', שהוא היה גואל הראשון, והוא היה

הגליון בארץ ישראל נחנוד ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א
זכות הצדיקים מליצי ישר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברר בכל מילי דמיטב

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת להם על הלכות חלה - ברכת הבית על טספת חלה

במהדורה נפוארת בתכלית ההידור והיופי

אשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הספה ראשית: עם הספר - ר"י בנימין לעפרון
והרב יצחק טייטלבוים שליט"א 0000-322-347

לקיים התראתו הראשונה באומרו 'גור', אם תרצו למכור בדרך מקח וממכר בקלות, הריני מוכן לקנות בכל הדמים שתפסקו, ואם לאו, [שאתה רוצה ד' מאות עלמין דכסופין], אז 'ותושב אנכי', הקב"ה שהוא התושב האמיתי עמכם, הוא הנותן לכם חיות. והכוונה בזה, שכל חיות של הסט"א ג"כ מאתו יתברך, וכיון שחפץ הקב"ה בעבודתי והסט"א מבטל אותי, בהכרח שהקב"ה יבטלה לטובתי אף קודם שיגיע זמנה.

ובאמת אם היה אברהם אבינו רוצה דוקא, היתה הסט"א בטילה לפניו, אך אברהם אבינו שהיה אוהב האמיתי להשי"ת כדכתיב 'אברהם אוהבי', בהיותו יודע שאין מדרכו יתברך לבטל שום בריאה לפני זמנה, ורק לאהבת בני ישראל עושה כן לפעמים, לכן גברה אהבתו לה' להשליך נפשו מנגד עבור מילוי רצונו ית', ונתרצה ליתן לעפרון הד' מאות שקל כסף, ועיד"ז יש לנו עבודה קשה לעמוד בפיתוי יצה"ר

לתענוגי עוה"ז. ולפי שנעשה זה כדי לגרום נחת רוח להשי"ת, אומר כן הפייטן בצדק שיזכור הקב"ה לנו זכות שקלי עפרון אשר שקל אב במכפל חברון.

ועל פי דברינו יובן הפסוק 'וישקול אברהם לעפרון וגו' עובר לסוחר, פירשי' שקלים גדולים שהם קנטרין. וקשה דאם היו גדולים, מפני מה הוצרך לשקול אותם. בשלמא אם היו בינונים, היה הכרח לשקול אותם אולי אינם שוים כל כך, אבל כשרואים בחוש שהן גדולים, למה לי לשקלם. אך לדברינו יובן, דנתכיון אברהם אבינו לשקול הכסף היינו כח ושורש התענוגים, שאע"פ שהוכרח למסור לו, על כל פנים דקדק שתהא במדה מצומצמת, שיוכלו בני ישראל לעמוד כנגד הפיתויים לתענוגים הללו. וזהו 'עובר', ששקל אותם במדה שיוכלו לעבור אח"כ ולחזור לקדושה, והיינו 'לסוחר', להידבק באור אין סוף ברוך הוא שמקיף וסובב כל עלמין

הבטחת האבני נזר זי"ע 'אם ילמדו בספרים שלי, אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתתי ממש כמו בחיים'

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר
'הגדרות אבני נזר על התורה'
ליקוט מגליונות 'מליצי ישר'
מי שרוצה להנציח שמו בהספר,
או לזכות להבטחת בעל האבני נזר זי"ע,
יתקשר למערכת
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

כתרגום של 'סביב' - סחור.

לזכות פ.ב.ע.י להצלחה בכ"ע

השבת. 'יום זה גדול וקדוש הוא לפניך', חזרנו על המקראות ולא מצאנו ששבת שמא 'יום גדול', 'יום קדוש' הוא בכל הכתובים, ורב הוא ההבדל בין 'גדול', ובין 'קדוש'. 'גדול' מורה על דבר שבחיוב שישנו במציאות, ו'קדוש' משמעותו שיליה ופרישות. ואולם יום השבת הוא 'יום גדול', שמעיד על דבר שבמציאות, שבששת ימי המעשה ברא הקב"ה את עולמו, וגם הוא 'יום קדוש', שבשביעי התעלה וישב על כסא כבודו והוא פרוש ובדול מהכל, ומחיה את הכל.

ומלאכי מעלה מקלסים אותו בקדושתו, 'מקדישים וממליכים את שם האל המלך הגדול הגבור והנורא קדוש הוא', אף שהוא 'קדוש' ופרוש, אבל הוא 'המלך הגדול הגבור והנורא', דהוא המולך ועושה גדולות עד אין חקר, והן הן נוראותיו והן הן גבורותיו. 'ונותנים רשות זה לזה להקדיש ליוצרים', כלומר, שמות המלאכים הם על שם מעלתם, והראשונים במעלה הם ששםם 'חיות הקדש' שאין למעלה מהם, והם נותנים לאלה שלמטה מהם במעלה להקדיש ליוצרים, שכלפיהם הוא גם כן 'קדוש' ופרוש 'בשמי מרומא עלאה

האיסור אין המצוה מתקיימת בכלל, דאז נחשב דלא הגיע זמנו. לכן אם לא היה שום קרבן דוחה שבת, אז הוי אמרינן דשבת היא לאו זמן הקרבה כמו לילה, ונחשב כלא הגיע הזמן עדיין, אע"ג דזה רק מפאת איסור צדדי של שבת. אבל כיון דחלק מהמצוה - קרבן צבור - מתקיימת בשבת, לכן גם לגבי קרבן יחיד הוי שבת זמן הקרבה רק איסורא רביעי עליה.

לע"נ הר"ה ק"ר ברוך פנחס ב"ר אליעזר חיים זצ"ל מסקאליע יא"צ
כ"ד אדר

דודי זכור לי שקלי עפרון אשר שקל אב במכפל חברון. יש לדקדק מה הזכות של קניית אברהם אבינו מערת המכפלה, דמשמע דאם היה משיגה בחנם, לא היה זה הזכות. ויש לומר לפי מה שכתבו בספה"ק דכל הנשמות כשנפטרינן מעוה"ז לגן עדן, מוכרחין לעבור דרך מערת המכפלה, ששם פתח לגן עדן. והנה בשעת

בריאת העולם שנתן השי"ת הבחירה לאדם, ברא קליפה סובבת לפרי, וזה בחינת יצה"ר המפתה את האדם, וע"י שמשבר האדם את תאותיו הבהמיות ואינו שומע ליצה"ר, משבר את הקליפה להוציא את הפרי. ועל כן אמרו רז"ל שאין הקב"ה מאבד אומה עד שתתמלא סאתה, כדכתיב 'כי לא שלם עון האמורי עד הנה', אם לא כשיש צורך גדול לזה לטובת בני ישראל, [כי עדיין לא הגיע הזמן שיתבטל הקליפה], וכדברי המפרשים על אומרים ז"ל שלא קיבל הקב"ה שירת המלאכים בעת קריעת ים סוף, ואמר להם 'מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה', לפי שלא היה עדיין זמן איבוד מצרים, ונאבדו רק לטובת בני ישראל. על כן כשהיתה מערת המכפלה ברשות עפרון שהיא קליפת 'רע עין' (בר"ר פנ"ח ז'), לא היה אפשר שתצא מרשותו כי אם ע"י קניית אברהם אבינו, [כי עדיין לא] הגיע הזמן שיתבטל אותה קליפה, ולא היה מעבר לנשמת שרה לעבור דרך מערת המכפלה לגן עדן.

ואיתא בזוהר הק' (תרומה כ"ח:) דמי שרוצה לבטל הסט"א וכישוף, צריך לקנות החומר הנצרך לזה בכל מה שיפסקו עליו. והטעם יש לומר לפי מה שכתבו בספה"ק (מאור עינים ואתחנן, תולדות יעקב יוסף בא, דגל מחנה אפרים לך לך) דכספו וזהבו של האדם המה ניצוצות קדושות השייכים לנשמתו. ולכן רצה אברהם לשלם דוקא לעפרון ולא לקבל השדה במתנה. ועל זה אמר דוד המלך לארונה היבوسی 'כי לא אעלה לה' אלקי עולות חנם', דאע"פ שנתן לו במתנה, אי אפשר להעלות הגורן שהיה תחת רשות קליפת היבوسی אם לא יקנה אותה במחיר כנ"ל.

והנה כשאדם רוצה לבטל הסט"א ואינה בטילה מעצמה, בהכרח דעדיין לא הגיע זמן ביטולה, דאילו היה כבר זמן ביטולה, היתה מתבטלת מאליה, כקליפה החיצונה הירוקה של האגוז, דבהיגמר ביטול הפרי נופלת מעצמה, ורק בכח שנתן הקב"ה לאדם, כדכתיב 'כל שתה תחת רגליו', אפשר לדחותה גם קודם זמנה.

והנה עפרון שחז"ל העידו עליו שהיה רע עין, רצה דוקא ליתן לאברהם אבינו המערה במתנה, כדי שלא תצא מרשות הסט"א, וכשראה שאברהם אבינו מבין הדבר, תבע מאברהם ד' מאות שקל כסף, שרומז לד' מאות עלמין דכסופין, וכוונתו היה שיוכל להמשיך לט"א תענוגים גשמיים המשתלשלין מד' מאות עלמין דכסופין. והוקשה לאברהם אבינו עד מאד, דאם ימצא בסט"א כל כך תענוגים, ימשכו בני ישראל ג"כ אחריהם, ויותר קל היה לו

ה ובצינונים לתורה (כלל ל"ז) הוסיף, דלפי מסקנת הגמ' (כריתות ז:) דב"ה סוברים דילפינן ליל שמונים ואחד מקרא ד'או לבת', אז גם ב"ה סוברים כסברת ב"ש.

מעגלי צדק על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעש: **תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים.** וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצר למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניו.

אם בארזים נפלה אש מה יעשו איזובי הקיר, אם לויתן בחכה הועלה מה יעשו דגי הרקק, אם בנחל שוטף נפל חכה מה יעשו מי גבים. (סוף מו"ק). הצדיק מה"ר שלמה זלמן ריינר ז"ל כתב בספרו תפארת שלמה לברא דמיון להני תלת מילי, כי יש ג' סבות אשר מסבבים מניעת הספידו של צדיק כראוי לו: (א) מניעה מצד הצדיק, שגדול באיכותו, עד שמן הנמנע להשיג מדריגתו, וע"י מניעת השגת מדריגתו יצמח מניעת הספידו כראוי לו. (ב) מניעה מצד הספדנים שאין להם השגה להשיג מדריגתו של הצדיק. (ג) עבור שבפתע פתאום בא השאת והשבר, שאין הזמן והפנאי גורם ללבינו החרדה הגדולה, ואין דעתינו מיושבת עלינו. וזה הקינה שקונן האי ספדנא: (א) 'אם בארזים נפלה אש', שהצדיק הוא כארז בלבנון שמן הנמנע להשיג מגודל מדריגתו, 'מה נעשו אזובי הקיר', שאין בידינו להשיג מדריגתו מגודל גבהותו, שעיד"ז נצמח מניעת הספידו כראוי לו, ומה נעשה שנהיה ניצלים מן העונש ח"ו. (ב) 'לויתן בחכה העולה', היינו אם יש מקום להשיג מדריגתו של הצדיק, אך מחמת חולשת דעת הספדנים שאין עמהם דעת להשיגו, דוגמת 'דגי הרקק' שמוחמת חולשת כחם אין בידם להשיג דמותו של לויתן, אף שכולם על פני שטח הארץ מונחים. (ג) 'בנחל שוטף נפל חכה', בעבור שצריכים הספדנים ליקח להם זמן שיתנו אל לבם בדעת צלולה ומיושבת להספידו כראוי, אך הזמן גרם לפי שבפתע פתאום בא השאת והשבר כנחל שוטף, 'מה יעשו מי גבים', שאין בידו להשיג מדריגת הצדיק ולהספידו כראוי מכח שהזמן קצר עלינו כנחל שוטף, שעיד"ז נצמח מניעת הספידו של הצדיק כראוי לו, מה נעשה שנהיה ניצלים, עכ"ד פי חכם חן.

ועל פי דרכו יש לפרש האופן השלישי אשר בא בהאי הספידא כנחל שוטף, היינו דנחל שוטף הוא השוטף ועובר להלאה מחוץ לגבולו בנהר שלו, כמו כן הצדיק אשר נאסף אל עמו בעירו, שכן כבודו על מטתו בביתו, הכל מכירין אותו ואת מעשיו הטובים מעודו, אבל מאחר ששטף ועבר ונפטר במקום אחר שאין מכירין בטוב לספר מעשיו הטובים, אי אפשר להספידו כראוי לו, וימה יעשו מי גבים'.

בית שכינתיה', וקדוש' ופרוש על 'ארעא עובד גבורתיה', וקדוש' ופרוש 'לעלם ולעלמי עלמיא'. 'ה' צבאות' כלפי זה שאומרים שהוא קדוש ופרוש 'בשמי מרומא', אבל הוא 'ה' צבאות' וכל צבא לו משתחוים. וכלפי זה שאומרים כי הוא קדוש ופרוש על 'ארעא עובד גבורתיה', אבל 'מלא כל הארץ כבודו'.

לזכות מ.ב.פ.ה. להצלחה בכ"ע

לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת ויאמר משה וגו'. כתב בעל הטורים ז"ל: 'השבת ויאמר' ר"ת וס"ת 'תורה', שעיקר התורה בשבת כשאדם פנוי מעסקיו, ע"ל. ולענ"ד שכאן מרומז מה שהמקובלים אומרים שלמוד שעה אחת בשבת זהו כמו שלומד שבעים שנה בימי החול, ודברים אלו מרומזים בתיקוני זוהר. וכשאמרתי חידוש זה לפני קהל הקודש, שאל אותי אחד מהשומעים, א"כ ילמדו תורה רק בשבת, כיון שלמוד שעה אחת בשבת כמו שבעים שנה, ובזה שלומדים תורה בשבת לבד, חשיב כמו שלמדו כל השבוע וכל השנים תורה, וא"כ בזה יקיימו מצות הלימוד התורה.

והשבת כן: ידוע שעיקר האדם הוא הנשמה, והלבוש של האדם זהו התורה והמצוות, ובכל יום ויום יש להאדם הלבוש של היום, ולכן כל יום ויום מחוייבים להתפלל וללמוד תורה, ואם יום אחד לא ילמדו תורה, יהיה להאדם לאחר הסתלקותו חסרון בלבשו לעוה"ב, וא"כ כל יום ויום צריכים ללמוד תורה כדי לתקן הלבוש של כל יום ויום, וא"כ חוץ ממה שמחוייבים ללמוד כל יום ויום, יש שכר גדול מאד של לימוד תורה ביום שבת, דכל שעה

של לימוד תורה של שבת היא כמו לימוד שבעים שנה בימי החול, וזהו הוספת תורה על כל ימי החול, כך תירצתי, והדברים נפלאים.

בזה אמרתי לפרש הגמ' עליונים למטה ותחתונים למעלה, דיכול להיות אופן כזה דהיה רב גדול ומפורסם, וכן היה איש פשוט היודע ללמוד תורה וירא שמים, דבלי יראת שמים הקב"ה אומר לו 'מה לך לספר חקי', ונותן כח לקליפות ר"ל. והרב ביום שבת קודש הוא נח וישן, כיון ששינה בשבת תענוג, ואח"כ לומד קצת תורה ואח"כ מתפלל. ואילו האיש פשוט יושב ולומד בשבת ארבע שעות לימוד בלי הפסק, ועכשיו נעשה חשבון, כל שעה לימוד זהו כמו שבעים שנה בימי החול, וארבע שעות שבת יוצא שזהו מאתים ושמונים שנה, וא"כ כל חודש שלמד בכל שבת ארבע שעות, יוצא שיש לו מליון שנה ומאה ועשרים שנות שכר לימוד של חודש לבד. וא"כ כמה יש לו בשנה וכמה יש לו בעשרים שנה וכו', וא"כ אחרי שהוא זקן, יש לו עשרות מליונים שנים של לימוד התורה של כל ש"ק שישב ולמד. ואילו הרב הגדול המפורסם, כיון שהיה נח בשבת, ולומד רבע הזמן בשבת של האיש הפשוט, א"כ

אה"נ דיש לו הלימוד של כל ימי השבוע, אבל חסר לו המליונים השנים של ימי השבתות, ואז יוצא שהאיש הפשוט שאינו רב רק שיושב ולומד הרבה בשבת קודש, יש לו מליונים שנים לימוד יותר ממה שיש להרב הגדול ה"ל. וזהו הכוונה של 'עליונים למטה ותחתונים למעלה', כך אמרתי לענ"ד. וא"כ צריכים להתחזק מאד חוץ ממה שלומדים בימי החול שבה כתוב 'והיית בו יומם ולילה', שזהו הכרח ללבוש של הנשמה, גם צריכים ללמוד הרבה תורה בשבת קודש.

דרוש מהרה"ק רבי עקיבא יוסף שלזינגר זי"ע

שכתב על הלומד דרוש זה

'מסוגל להמשיך עליו זכות מטתו שלימה של יעקב אבינו זיע"א'

[אות ד']: והנה רב אידי בר אבין (שם) אמר דאפילו לבני נח שרי מפרכסת, דאע"ג דבבני נח במיתה תליא מילתא, וכל זמן שהיא מפרכסת יש בה משום אבר מן החי, אפ"ה שרי, משום דליכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור, וא"כ כיון דלישראל שרי משום דבשחיטה תליא מילתא, אף לב"נ דבמיתה תליא מילתא, לית ביה משום אבר מן החי, משום דליכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור. אבל יוסף לא סבר כרב אידי בר אבין, וסבר כאידך מ"ד שם דאסור מפרכסת לבני נח.

וכיון דהשבטים סברו שדינים כבני ישראל, לכן 'נתנו עיניהם בבנות הארץ', כי סברו שמוטב להם ליקח גיורת, מלקחת בת איש אשר בו חשש ממזרות, (כמו דמבואר באה"ע ס"ד). ולכן אמרו (בר"ר פ"ד) דנשי בני יעקב כנעניות היו.

וכיון דהשבטים סברו שדינים כבני ישראל, הרי איכא חשש ב' אחיות, כי בלהה זולפה אחיות היו, [ולא נחתו להן סברא דגיירן, וגר שנתגייר כקטן שנולד דמי, מטעם המבואר להלן], ולכן קראו לבני שפחות 'עבדים', [כדי שלא יתחתנו עמהם] דאיכא בהם חשש ממזרות, (דבשפחה הולד הולך אחריה ע' רמב"ם פ"ט עבדים). אבל יוסף סבר שאסור לקראן 'עבדים', [כיון דדינים כבני נח, ולכן ליכא חשש של ב' אחיות].

ונמצא, דדיבה זאת נוגע לאביהם, אם הוא מסכים לו ומקבל דיבתו להוכיחם, והיינו שהם עשו שלא כדק, כי יש להם דין בני נח, [א"כ יעקב עשה כדקין במה שנשא ב' אחיות, דבבני נח ליכא איסור של ב' אחיות]. אך לשיטתם של השבטים שיש להם דין כישראל, א"כ יש על יוסף חשש ממזר, כי לאה היתה הראשונה, ואפילו קידש על נתאי ובעל סתם, אמרינן דגמור ובה לשם קדושין, דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות (יבמות ק"ז), והרי ישב עם לאה בראשונה.

וחשבו השבטים הכתונת פסים, כמו דמצינו גבי בכור שלא נפדה, דמטיילין לו טס של כסף בצווארו לסימן (ע' יו"ד ס"י ש"ה סט"ו), [דכן עשה יעקב סימן על יוסף שיש עליו חשש ממזרות, ולכן הליבשו בכתונת פסים לסימן], ואע"ג שיעקב היה מחבבו, היינו משום דאמרו: ממזר ת"ח קודם לכהן ע"ה. [המשך בשבוע הבא].

הבנינו ואלמדה

אוצרות דעת, נספי וזיוק ופיקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

להודיע שכל קוץ לא יבושו! - תמיד בכל עת ובכל שעה!

הלקח הנלמד ממגילת אסתר - הכנה לפורים תשפ"ד

להאמין שהקב"ה מכיר את מצבו ושומע לתפילתו ומרחם ומושיע.

להודיע - תמיד!

ועל כן אנו קוראים את המגילה, להחזיר כל זאת בלבנו ובלב בנינו הבאים אחרינו. אמנם כאן ישאל הבן (אם בפה אם במחשבה): הרי לא תמיד הסיפור נגמר כל כך יפה כמו בסיפור של מגילת אסתר, אז הסיפור הסתיים בכי טוב, ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר". מצבם בתחילה היה גורא ואיום וכבר נחתם גזר דינם בדם, והנה עשה להם הקב"ה נס גדול כזה. הפלא ופלא. אבל איך זה יכול להודיע לדורות הבאים? ומה קורה כשרואים מעשה שאינו נגמר ככה, התפללו והתפללו ולא ראו את הישועה? מה אתה מודיע לי, שלפעמים זה נגמר בטוב? את זאת גם ידעתי. אני יודע שיש סיפורים יפים. אבל פעמים הרבה זה לא נגמר כפי שמצפים. אנו בוודאי מאמינים שהכל לטובה, אבל מה אתה מספר לי את המעשה של מגילת אסתר אשר סופו היה כל כך נפלא?

והתשובה היא שדווקא בגלל כן צריך לכתוב "להודיע", כי הקב"ה הרכיב את העולם מאור וחושך, יום ולילה, ובשבת קודש היהודי נעמד ואומר: "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות", וכוונתו כך היא: יש מצבים של יום, אך יש מצבים ותקופות בחיי האדם שהם בבחינת לילה. אכן ואמונתך בלילות הוא חלק המשך בעמוד ג' ←

ומושיע אותם. לכן קוראים את המגילה, כדי שנזכור פסוק זה, ושהאמונה בהבטחתו יתברך תעבור גם אל בנינו ואל בני בנינו עד עולם!

בכל קראנו אליו

אכן במסכת מגילה (יא, א) הגמרא מביאה כמה וכמה אמוראים שלפני שהתחילו ללמוד את עניני המגילה פתחו עם פסוק אחד מפסוקי התנ"ך, כל אחד עם פסוק אחר. והטעם, כי לפני שהרב בא ללמוד סוגיא עם תלמידיו, הוא צריך תחילה להסביר במילים קצרות מהי הנקודה שאותה הולכים ללמוד. האם הולכים ללמוד הלכות סגולות, או הלכות ישועות, או הלכות תפילה. ומובא שם שרב מתנה היה מתחיל עם הפסוק הנ"ל "כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקיני בכל קראנו אליו", כי הבין שזה מה שצריך להוציא מהמגילה.

"בכל קראנו אליו" - פירושו אפילו כשאינו נמצאים במיטבנו. הן בני ישראל היו אז בגלות וחטאו שם בחטאים חמורים, כפי שאמרו חז"ל שהיה בזה שאלה של עבודה זרה וגילוי עריות, ובכל זאת הקב"ה שמע לתפילתם. וגם בשושנת יעקב אנו מדגישים זאת. "כל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך" - כשהאיש היהודי פונה אל הקב"ה ומדבר אליו, אין שום גבולות. וכן הוא הלשון באשרי 'קרוב ה' לכל קוראיו'. תמיד כתוב בסגנון זה. אי אפשר להגביל זאת, אי אפשר לומר לאדם: רק אם אתה צדיק, נקי וצח. לא ולא! בכל מצב ובכל מציאות על האדם

בפיוט שושנת יעקב אשר אנו אומרים בחג הפורים, אנו אומרים: "להודיע שכל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך".

אורה של מגילת אסתר מפזר את הערפל ומגלה בבהירות נפלאה שאלו שמקווים אל ה' ומייחלים אליו וחוסים בו, לא יבושו ולא יכלמו לנצח, כי יתברר לכל שה' איתם. וזה לשון הרמב"ם במניין המצוות (סוף מניין מצוות הקצור): "וצו לקרות המגילה בעונתה כדי להזכיר שבחיו של הקב"ה ותשועות שעשה לנו והיה קרוב לשווענו, כדי לברכו ולהללו, וכדי להודיע לדורות הבאים שאמת מה שהבטיחנו בתורה כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקיני בכל קראנו אליו".

התקנה לקרות את המגילה

הוי אומר: חכמינו תקנו לקרות את המגילה מתרי טעמי. הראשון, כי אנו חייבים להודות לה' על הישועה שעשה לנו, וכמו שאמרו חז"ל (מגילה ד, א) "קרייתא (קריאתה) זו הלילה", ע"י קריאת המגילה שבו מספרים על הניסים הגדולים שהקב"ה עשה לנו, מהללים את ה'. והטעם השני, כדי שמעשה הנס ייחרט בליבנו, וגם בעתיד כשיבואו זמנים של חושך, נזכור שהקב"ה מקיים את הבטחתו אליו "כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקיני בכל קראנו אליו". עם ישראל הורם מכל האומות ונחשב לגוי גדול ביחס אליהם, והדבר מתבטא בכך שבכל מצב שהם נמצאים, אם פונים הם אל הקב"ה, הוא עונה להם

הרבתונות

מדוע צוו לנו חז"ל לקרות את המגילה?

להודיע לדורות הבאים שאמת מה שהבטיחנו שכל אימת שהיהודי מתפלל, הוא שומע לו ומושיע אותו!

למה צריך להודיע זאת?

פקח עיניך וראה שכך הוא. כל יום אתה יכול לראותו. אתה מתפלל לפרנסה, ומיד ארובות השמים נפתחים ונופלים לך על שולחנך מטבעות זהב! אך מה?

חז"ל ידעו שאותה תורה אומרת לנו שיש מצבים של "אנכי הסתר אסתיר", יש יצר הרע ויש קליפה ויש טומאה ויש עבירות. העולם לא נברא באופן שהדבר תמיד גלוי לעין. וכיון שכן, יתכן שיחשוב האדם שלא תמיד תקף הכלל שתפילה מועילה, אלא פעמים היא מועילה ופעמים אינה מועילה, שהרי כך הוא רואה בעיניו כשהוא מסתכל בחשבון הבנק שלו שפעמים שהוא מלא ופעמים שהוא חסר.

לפיכך תיקנו חז"ל לקרות את המגילה כדי להודיע שהתפילה מועילה תמיד בלי יוצא מן הכלל. היא גופא זוהי המצוה שהאדם יחזק את האמונה בלבו כי לא תמיד יראה זאת בגלוי ולפעמים יצטרך להמתין זמן רב עד שיראה זאת!

כיבוד אב ואם או עשר דולר?

למען יאריכון! סדרת מצות 'כיבוד אב ואם' בראי התורה והחסידות - חלק ו'

כן הוא יכול ומחויב להגיע לדביקות בה' על ידי ביטול לאביו ולאמו!

כיבוד אב בכל רגע

בספר "דעת זקנים" מובא שהרה"ק רבי אברהם מטשעכנאו זע"א הודיע לבניו שאינו נותן להם רשות לבוא אליו מבלי שיקבלו ממנו רשות תחילה בכתב. ובטעם הדבר אמר, שהוא חושש שמא כשלא יהיו בניו אצלו, תשתכח מהם מצות כיבוד אב ואם וינתקו ממקור חיותם. על כן צוה עליהם שלא יבואו אליהם בלי רשות, כי אז יקיימו מצות כיבוד אב בכל רגע במה שלא יבואו אליו, ועל ידי כן יהיו מקושרים בכל עת למקור חיותם!

וכדי להבין מדוע באמת נחוץ כל כך בשביל קבלת השפע להיות קשור בכל עת למצות כיבוד אב ואם, יש להביא מה שכתב בספר "אגרא דכלה" בשם האריז"ל וזה לשונו (פרשת תולדות): "כתב האריז"ל בטעם כיבוד אב ואם, דאם נשמת הבן היא עלולה משורש האב והאם, הנה בודאי הטעם הוא דבר פשוט, כי אין לעלות מציאות שפע בזולת העילה, אלא אפילו אם נשמת הבן גדולה מנשמת האב ואם, ואינה עלולה מהם בשורשם, אעפ"כ יחוייב במצות כיבוד מצד הלבוש שנותנין האב ואם לנשמה, ואפילו השפע הניתן מן השמים הכל על ידי אותו הלבוש!"

מבואר ששפע האדם עובר תמיד דרך אביו ואמו, והלום תראה שהתינוק שטרם יכול לאכול את מזונו לבדו, יונק חלב מאמו ובכך הוא מקבל את חיותו מן השמים. ועל זה אמר דוד המלך ע"ה ברכי נפשי את ה' כשהתבוננתי בניקת התינוק משדי אמו (ברכות י א), כי מיניקת התינוק אפשר לראות איך הקב"ה נותן חיות לכל אחד דרך צינורות המיוחדים לו.

ונמצא מעתה שכאשר הבן מבטל את עצמו לאביו ואמו גם לאחר שכבר גדל ונהיה לאיש, הרי הוא מתקשר בזה אל הצינורות שהקב"ה ייחד עבור השפע שלו. אבל אם הבן אינו מבטל את עצמו לאביו ואמו, אלא מתנתק מהם, הרי הוא מסתלק בכך מצינורות השפע וממילא אין השפע המיוחד לו יכול להגיע אליו.

ומדברי החרדים למדנו, שההתנתקות מן ההורים אין פירושה רק שלא לדבר עמהם, אלא אפילו הוא מדבר עמהם יום יום, כל שהוא מזלזל בהם במוחו ובלבו, הרי הוא מתנתק מהם וממילא אינו יכול לקבל את שפעו. וכיון שכך, כל שיראה האדם שהוא לקוי בזה, יבין על מה באו עליו יסורים, ואל יבוא בטענה כלפי התורה בראותו שלא התקיימה אצלו הבטחתה: למען יאריכון ימיכם ולמען ייטב לכם.

איך חכמה ואין תבונה ואין עצמה לנגד ה'

אכן יבוא מי ויטען: אין אתם יודעים מה עוללו לי הוריי, אילו ידעתם... הלא הלכתי לאנשי מקצוע כדי להוציא ממני את טראומות ילדותי, ודווקא מפני שהתנתקתי מהוריי הבגאתי; איך תאמרו לי שאין ההתנתקות מהוריי טובה עבורי?

הנה סוגיא זו, סוגיא מורכבת היא, אך עלינו לדעת שאמיתות התורה לעולם תשאָר אמת, אלא שאנשים מסויימים יצטרכו להוסיף לכך דבר מה ואף זה על פי התורה. ואכן ידעו כולם, שאותם אנשים ששמעו לעצה זו להתנתק לגמרי מן ההורים אפילו במחיר של

כמה מעוות הוא מהלך מחשבה זה, והלא אין לך בזיון גדול מזה, שהרי במה שהבן מבקש מאביו עשר דולר עבור הוצאות הדלק, הוא כאילו אומר לו: "אבי מורי! אמנם חשוב אתה מאוד בעיני שהרי הבאת אותי לעולם וטרחת בעבורי יומם ולילה, אבל מה אעשה ועשר דולר יותר חשובים בעיני..."

הבנת מהות מצות כיבוד אב

יש ואנו שומעים בן אדם מתבטא לאמר: 'אני מאוד מכבד את אבי; כל אימת שהוא בא לבית הכנסת אני דואג לו להגיש לו כסא, ואני אפילו בא אליו פעם בשבוע לאכול עמו ארוחת ערב, אבל מה אעשה ואין לי כוח אליו יותר...'

נענה אנו ונאמר לו: דע לך שאתה צדיק גדול ותקבל שכר עצום בעלמא דאתי עבור כל פעם שאתה מסייע לאביו, אבל מה יהיה עם מצות כיבוד אב? הלא אין אתה מכבד את אביו כלל, שהרי אתה בז לו בלבך, והראיה שהרי אתה מרגיש שהוא דורך לך על העצבים ולא מצאת את הדרך להעריך אותו בכל זאת.

דמו בעצמכם איך היה נראה אדם זה אילו היו מודיעים לו שעוד נותר אחד מצדיקי הדור הקודם ואפשר לנסוע אליו ליטול ממנו ברכה, הלא היה נוסע

אילו היו מודיעים לו שעוד נותר אחד מצדיקי הדור הקודם ואפשר לנסוע אליו

ימים שלמים ומוציא על זה הוצאות רבות, ובבואו אליו היה ממתין שעות הרבה עד שיגיע תורו, ובפנים היה מתכופף ומטה אזנו כדי לשמוע ולו מילה אחת יוצאת מפה קדשו, ולאחר מכן היה חוזר שמח וטוב לב ביותר.

לימדנו התורה שבאופן זה צריך הבן להתייחס אל אביו, וכפי שבהיותו תינוק היה מתלווה בכל עת אל אביו והיה ירא לעזבו, כן הוא מחויב כאשר גדל ונעשה לאיש, להתלוות במוחו ובלבו בכל עת אל אביו, לכבדו ולהעריכו ולירא מפניו.

כשאמר התורה (בראשית ב. כד) "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו", לא התכוונה לומר שיעזוב אותם במוחו ובלבו, אלא התכוונה שיפסיק להיות 'מקבל' כפי שהיה עד כה ולא יסמוך יותר על שולחנם, ומעתה יתחיל להחזיר להם על כל אשר נתנו לו עד כה, ודבר זה נמשך עד סוף ימיו ואפילו לאחר פטירת הוריו, כי אף אז עליו לכבדם, ללמוד עבורו נשמתם, להדליק נרות עבורם ולהזכיר אותם ביראת כבוד. וכשיחיה כן, יזכה להגיע גם לדביקות בה', וכפי שיכול האדם להגיע לדביקות בה' על ידי ביטול לצדיק,

נוסיף ונעמיק במה שלמדנו והפנמנו עד כה שעיקר מצות כיבוד אב ואם הוא הכיבוד בלב. הנה יודע המעשה עם הגר"ח מברסק זצ"ל, שנשאל מפי אחד מתושבי העיר אם הוצאות כיבוד אב משל אב הן או משל בן, והשיבו כפי הנפסק בהלכה שהן משל אב. חזר האיש ושאל: "היות ואבי הזקן גר בווארשא הרחוקה מרחק רב מהעיר בריסק, וכדי להגיע אליו צריך אני לנסוע ברכבת, והנסיעה ברכבת הלא עולה ממון רב, והיות ואבי אין לו ממון לשלם לי עבור הוצאות הנסיעה, נמצא שאני פטור מלנסוע אליו כדי לסעודו, שהרי כיבוד אב משל אב הוא, ולאבי אין כסף!" השיב לו הגר"ח: "אמנם כן, צדקת בדבריך. פטור אתה מלנסוע אל אביו, שהרי אין לו מעות להוצאות הנסיעה. אבל מחוייב אתה ללכת רגלי..."

הנה עובדא זו, יותר ממה שבאה להעיד על פקחותו של הגר"ח, היא באה ללמדנו אותו יסוד שאנו עוסקים בו כעת, ולתת לנו את ההשקפה הנכונה על מצות כיבוד אב ואם.

חזור אל השורש

ונבאר: כל הנידון אם כיבוד אב משל אב או משל בן, הוא רק כאשר הבן מוציא הוצאות, והשאלה הנשאלת היא אם יטול אותן משל אביו או משל עצמו. אבל גם כשאין לו לאביו ממון, על הבן לחזור תמיד אל השורש, והשורש הוא שעליו לכבד את אביו בליבו ביותר, ולכן מוכרח הוא לקבל החלטה נחושה בליבו, שיהיה אצל אביו לסעוד ללא שום חילוק בין יהיה לו ממון כדי הוצאות הנסיעה בין לא יהיה לו, כי אם יתלה הדבר בכך ויאמר: אם יהיה לי ממון כדי הוצאות הנסיעה אלך ואם לא יהיה לי לא אלך, הרי יגלה בכך שיש לו חוסר כבוד כלפי אביו, וכל חוסר כבוד הלא יש בו משום זלזול.

לא לחינם נפגע האדם עד עמקי נשמתו כשחבירו לא בא להשתתף בשמחתו, הגם שיש לחבירו כמה וכמה תירוצים טובים. אין זה אלא מפני שהוא מרגיש שהוא מזלזל בו קצת. ואע"פ שבעל השמחה יודע היטב שחבירו אינו מחויב להקדיש שלוש שעות כדי לנסוע אל החתונה הנמצאת בעיר מרוחקת ולשהות בה שתי דקות בלבד, עם כל זה צובט לו הדבר בלבו מהאי טעמא גופא: היאך יתכן ששלוש שעות שלו חשובות יותר מן ההשתתפות בשמחתו? 'אם אחיו היה מחתן...' אין זה אלא מפני שהוא מזלזל בי ואינו מחשיב אותי כבן משפחה.

ואם עושה זאת האדם לחבירו נחא, אבל כשהבן עושה זאת לאביו ואינו בא אליו מפני ששעותיו נחוצות לו ביותר וחוסך על טרחתו, הרי הוא מגלה בדעתו שאביו אינו חשוב לו דיו, ואם כן יש בכך כדי להוכיח שהוא מזלזל בו בליבו, ואיך ירצה שתקיימים בו הבטחת 'למען יאריכון ימך ולמען ייטב לך?'

מבזהו בליבו

יכול אתה לפעמים לשמוע שניים משוחחים. ראובן אומר לשמעון: "אבי רוצה שאסיע אותו לחתונה פלונית, אך קשה לי למלאות לו רצונו כי הדבר יעלה לי הרבה דלק". משיב לו שמעון: "דע לך שלפי ההלכה כיבוד אב משל אב ואם כן תוכל להסיע אותו ולבקש ממנו שיתן לך הוצאות הדלק"

אחריותו ואין נתגלגלו הסיבות והענינים ולספרם לבני אחריו, גם הם יבחנו ויכירו מעשה ה' הגדול אשר יעשה עמהם!

הנה פעמים שהאדם מסתכל לאחוריו ואומר: "הנה אני רואה שזה היה בהשגחה פרטית", אבל אינו עושה מזה עסק. אין הוא מאסף את בני ביתו לספר להם את כל פרטי המעשה, ומה קורה? הוא לא רואה כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו. הוא לא רואה שתפילותיו נענו. הוא לא רואה שהקב"ה עסק בצרכי האדם בו בזמן שהתנהג שלא כשורה.

הנס הגדול ביותר של המגילה

כידוע מה שכתב החתם סופר¹ במקום אחר (תורת משה אסתר) שהנס הגדול ביותר היה המסופר בפרק הראשון עוד לפני הכאת המן הראשונה, שבעוד בני ישראל עוברים על דת של תורה והולכים ליהנות מסעודת אחשוורוש, הקב"ה כבר מסבב סיבובים להרוג את ורתי ולקדים בזה רפואה למכתן של ישראל. עכשיו? הרי הם נהנים מסעודתו של אותו רשע ומתנאליים בפת בג המלך. אכן עכשיו הקב"ה כבר מכין את ההצלה, כי הוא יודע שהיהודים יתפללו אליו. מזה מתגלית האהבה הגדולה ביותר, אהבה בלתי מוגבלת.

כך רבי משה קורדובירו ז"ל מאריך בתחילת ספרו "תומר דבורה" אותו כתב ללמד את האדם איך להתדבק במידותיו של הקב"ה. הוא מדבר שם על המדה שנקראת א-ל שצמד אחד פירושה תקיפות ומצד שני היא ענין של חסד, ומבאר שכן היא מדתו של הקב"ה שגם בשעה שהאדם חוטא, הקב"ה עוזר לו ומטיב לו ומחיה אותו, כי הוא יודע שהוא יכול לחזור בתשובה. זהו יסוד דברי החתם סופר² הנ"ל שהנס הגדול ביותר הוא הפרק הראשון של המגילה. ובכן, היעלה אדם על דעתו שהקב"ה הזניח אותו? היעלה על דעתו שלפעמים אין הקב"ה עונה לו או אומר לו: "נראה, אולי פעם אחרת"? אין דבר כזה. יש מושג אחר, והוא שהקב"ה מנהל את העולם עם חשבונות על גבי חשבונות והוא מטיב ומושיע בכל עת ובכל שעה ומקבל כל תפילה ותפילה, אלא שהאדם צריך לקחת חיזוק בענין זה, ואחת מהדרכים לקחת חיזוק היא קריאת מגילת אסתר. כשהאדם קורא מגילת אסתר, הוא מבין שאין מצבו הרוחני גרוע מאותם יהודים שנהנו מסעודת אחשוורוש, ולומד מהסיפור שהקב"ה מחפש להטיב ליהודי בכל עת.

אנחנו בדרך כלל נבהלים כשאנו רואים משהו עם מידות רעות ואנו רוצים לשנאותו ולהשליכו לכל הרוחות. אך הקב"ה חומל ומרחם על כל אחד בכל מצב שהוא שרוי, והוא שומע לתפילותיו ועונה לו, ומכין לו כל הזמן את גאולתו. וכאמור, זהו ואמונתך בלילות, שיזכור זאת האדם הגם שאין הדבר גלוי לו ברגע זה. וכשיתבונן האדם לאחור, יראה זאת הרבה יותר. אין על זה כיסוי שאינו ניתן להסרה. הוא ניתן להסרה. צריך רק לתת על כך את הדעת. על כן אומר החתם סופר³ שמצוה יש בדבר שהאדם יספר את הניסים לאחר שהתבונן בימים ראשונים.

וכבר נמצא כן בספר חרדים וברבינו יונה בהסתמכם על הפסוק (ואחת הן טו) "וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויוציאך ה' אלוקיך משם ביד חזקה וזרוע נטויה", שהאדם מחויב להסיר את הכיסוי על-ידי התבוננות. אם לא יתבונן, יחשוב שפעמים שהקב"ה שומע ופעמים שאינו שומע. או יאמר: "אצלי אינו רואה שהוא שומע". לא! אמת היא שיש זמנים של חושך, אבל אם תתבונן לאחור, תראה דברים נפלאים שיאירו לך את חייך!

[עוד בענין זה, ראה מדור 'הבנה למעשה' בעמוד ד']

ממזמור שיר ליום השבת. הוא שר לריבונו של עולם כי הוא יודע שכאשר היום מאיר אין צריך אמונה כי הכל גלוי, להגיד בבוקר חסדך, וכשהלילה יורד "וימש חושך", אז הוא צריך להאמין שדברי הקב"ה חיים וקיימים, אמיתיים ויציבים, שהוא שומע לנו בכל קראנו אליו, אלא שברא את העולם באופן שיש בו הסתר ואי אפשר לראותו בו ברגע. כרגע חשוך לו, אבל הוא מאמין בהבטחתו של הקב"ה שתמיד, בכל מצב שהוא, הוא שומע אל אחד מישראל ומושיע אותו ומביאו למקום יותר טוב.

ואדרבה, בלי ההסתר, לו היינו רואים שכל אימת שאנו מתפללים אנו נחלצים מכל צרותינו כפי רצוננו, לא היינו זקוקים למגילת אסתר ולא היינו צריכים לחג הפורים. מדוע צוו לנו חז"ל לקרות את המגילה? - להודיע לדורות הבאים שאמת מה שהבטיחנו שכל אימת שהיהודי מתפלל, הוא שומע לו ומושיע אותו. למה צריך להודיע זאת? פקח עיניך וראה שכן הוא. כל יום אתה יכול לראותו. אתה מתפלל לפרנסה, ומיד ארובות השמים נפתחים ונופלים לך על שולחן מטבעות זהב. אך מה? חז"ל ידעו שאותה תורה אומרת לנו שיש מצבים של "אנכי הסתר אסתיר", יש יצר הרע ויש קליפה ויש טומאה ויש עבירות. העולם לא נברא באופן שהדבר תמיד גלוי לעין. וכיון שכן, יתכן שיחשוב האדם שלא תמיד תקף הכלל שתפילה מועילה, אלא פעמים היא מועילה ופעמים אינה מועילה, שהרי כך הוא רואה בעיניו כשהוא מסתכל בחשבון הבנק שלו שפעמים שהוא מלא ופעמים שהוא חסר. לפיכך תיקנו חז"ל לקרות את המגילה כדי להודיע שהתפילה מועילה תמיד בלי יוצא מן הכלל. היא גופא זוהי המצוה שהאדם יחזק את האמונה בלבו כי לא תמיד יראה זאת בגלוי ולפעמים יצטרך להמתין זמן רב עד שיראה זאת.

מצוה להתבונן בחסרי העבר

כך כתב מרנא החתם סופר⁴ זצ"ל (דרשות שבת שובה עמ' 6) שהאדם באחרית ימיו מחויב לעמוד ולהסתכל על שנות העבר שלו ולהתבונן בכל הטובות שהקב"ה עשה לו, וסיבת הדבר, כי אין הטובות נגלות לעיני האדם תיכף ומיד ובשעת מעשה נדמה לו שאין קשר בין הדברים המתרחשים בחייו, וכשהוא מסתכל אח"כ לאחוריו, אז הוא רואה איך הכל היה בהשגחה פרטית מדוקדקת לטובתו ולהנאתו!

זהו לשון החתם סופר⁵: "דהנה הניסים הגדולים הנפלאים הניכרים וידועים כקריעת ים סוף והדומה, הוא ניכר לכל, אך ניסים נסתרים שאין בעל הנס מכיר בהם, כגון הריגת ורתי, אין ספק בעולם שהיה זה הכנה לכל מה שנולד אחריו, ושוב כמו ג' שנים אח"כ (כשסיפור הריגת ורתי כבר נשכח מן הלב) נלקחה אסתר לבית המלך ולא הרגיש אדם לאיזו סיבה היה זה, ושוב איזה ימים אח"כ קצף בגתן ותרש והגידה למלך בשם מרדכי הוא ג' דבר שאין לו המשך עם כל הנ"ל (כלומר, כל סיפור היה סיפור בפני עצמו ובעיני בני אדם לא היה שום שייכות ביניהם. חדשות רבות הגיעו נולדו בין לבין, חדשות של צרות האדמו"רים, חדשות של העולם הגדול, חדשות פנים קהילתיות, חדשות פוליטיות. מי יכול היה לקשר בכלל בין הסיפורים), שוב גידל המלך את המן ומי הבין מה יצמח מזה, עד לבסוף כשנעשה הנס המופלא ההוא, המבין יבין כי הריגת ורתי והיתה כעין קריעת ים סוף אלא שאין בעל הנס מכיר בניסו!"

ממשיך החתם סופר⁶: "ועל זה כתב בספר פרשת דרכים 'לעושה נפלאות גדולות לבדו' - פירושו: הקב"ה עושה נפלאות גדולות לבדו, שלא ידע אדם אלא הוא לבדו יודע. ומכל מקום מצוה על כל אדם באחרית ימיו לבחון כל אשר עשה ה' עמו מראשית צמיחתו עד

מלחמה, שילמו על כך טבין ותקילין, כי כל המסתלק מצינור השפע שלו, אין השפע מגיע אליו, כך היא המציאות ואין להרהר אחריה.

אמנם כן, יש מהלך בתורה גם למי שאינו מוצא שום דרך להסתדר עם הוריו. הלא כך מובא במסכת קידושין (לא, ב) על רב אסי, שבראותו שאינו יכול להסתדר עם אמו מפני שנטרפה עליה דעתה (תוס' ר"י הוקן ורמב"ם), קם ועלה לארץ ישראל, וכך נפסק להלכה.

אך רב אסי בוודאי לא נלחם כנגד אמו, אלא התרחק ממנה מכורח המציאות בלבד, ובהיותו שם בריחוק מקום, הוסיף לכבד אותה בלבו וחשב בכל עת שאין זה אשמתה...

יאמרו לו מאה מומחים לבן שעליו לערוך מלחמה כנגד הוריו, לא ישמע להם, כי אין מהלך כזה בתורה. תחת כן יהיה לו להתייעץ עם אנשים יראים ושלמים, חכמים בתורה, ולעשות רק מה שמוותר לעשות על פי התורה. ואכן ישנם דברים שיתירו לו לעשותם, אבל בכל מה שיעשה יהיה מחויב להשאיר מחובר להוריו באופן אמיתי, כי אם לא ישרא מחובר אליהם באופן אמיתי, הרי סטה מדרך התורה.

חיוב האדם לאהוב את הוריו

והנה בספר "חיי אדם" (ה"א כלל טו) דן אם הבן מצווה לאהוב את אביו ואמו מלבד מצוות כיבוד ומורא, וכתב בזה הלשון: "ופשיטא שצריך לאהבה אותם כגופו, שהרי הוא בכלל 'אהבת לרעך כמוך'. אלא שבאביו ואמו, הוקשה אהבתם לאהבת המקום... ואמרו ז"ל, דכל מצוות הבן על האב ואם, הוא פרעון חוב, שהבן חייב לפרוע לאביו ולאמו הטובות שגמלוהו. ומי שאינו מכבדם, נקרא רשע, דכתיב (תהילים לו, כא) 'לוה רשע ולא ישלם'. ואם כן בכלל הפרעון, שיהאוב אותם אהבה עזה כדרך שהיו אוהבים אותו ולא יהיו עליו לטורח ולמשא!"

ונראה שלפי מה שגילה לנו האריז"ל, שהאדם מקבל את שפעו דרך אביו ואמו, פשוט הדבר שיש לו לבן לאהוב את אביו ואמו, שהרי מחויב הוא להיות מקושר אליהם.

אמור מעתה: מה שרב אסי עלה לארץ ישראל, לא היה זה מפני שרצה להתנתק מאמו, אלא להיפך, מפני שידע שבהיותו בריחוק מקום יוכל לכבדה יותר מבהיותו בקירוב מקום. עלייתו לארץ ישראל היתה צעד של התקרבות ולא צעד של התרחקות.

התרחקות לצורך התקרבות

לפני הסוף נדגיש שוב: אלו שרואים שהם מוכרחים להתרחק מהוריהם באשר הוריהם מחריבים להם את ה'שלום בית' וכדומה, עליהם לדעת שהמטרה איננה להתרחק מהם, כי אם יתרחקו מהם לא יתכן שיהיה להם שלום בית. אלא עליהם לשים את המטרה להתקרב אליהם, וכך יאמרו: הלא כל עוד שוחחנו עם ההורים בטלפון יום אחר יום, היינו סובלים מהם מרורות, ובשל כך לא היינו יכולים לכבדם. על כן נוריד מעתה מכמות השיחות, וגם כאשר נשוחח עמהם, נאמר להם על כל מיני נושאים שאין אנו יכולים לדבר אתם עליהם, וכל זה כדי שנוכל לחזור ולבנות את הערכתם בלבנו על ידי שנחזור למצוא את מעלותיהם, ועל ידי שנחשוב על הדברים הטובים שיש להם, כגון על מסירות נפשם לתורה וכדומה.

וע"י זה יתקרבו הלבבות ביותר וישכון שלום ושלחה בכל הצדדים כולם!

בסוף יהיה טוב!

מעשה

בשנת תרצ"ז, לאחר הכניסה הגדולה השלישית, ממש לפני פרוץ השואה, מסר הגה"ק האמרי אמת מגור זיע"א דברים נפלאים שאנשים רבים שאבו מהם חיזוק במשך כל שנות הזעם, ואח"כ נדפסו בספר **ליקוטי יהודה החדש** (פרשת כי תבוא).

והנה בתוך דבריו הזכיר דבר נפלא, וכה אמר: כשהאדם עובר איזה קושי, יזכר איך התחזק דוד המלך ע"ה כשהיה באחד מהמצבים הקשים ביותר בחייו.

היה זה כאשר נלחם עם עמלק בצקלג. אכן כן, התורה חוזרת על עצמה שוב ושוב. צריך לזכור את זה. היה מעשה עם עמלק לאחר קריעת ים סוף, היה מעשה עם עמלק בתקופת מלכותו של שאול המלך, והיה מעשה בתקופת דוד. כשעמלק נלחם עם ישראל, נעשה חשון מאוד. אך כשעושים מה שצריך לעשות, נעשה אור גדול. דוד המלך מלמד את האדם מה צריך לעשות כשחשון לו מאוד.

וכך היה המעשה כפי שמתואר בספר שמואל (ש"א פרק ז') שדוד קיבל מאכיש מלך גת את העיר צקלג והשתקע בה עם אנשיו ובני ביתם. פעם יצא עם אנשיו לעזור לאכיש במלחמתו עם אויביו, וכשחזר לצקלג, גילה שהעמלקים שרפו אותה באש ויחזרו את הנשים אשר בה לשבי מקטן ועד גדול, ויבאו דוד ואנשיו אל העיר והנה שרופה באש ונשים ובניהם ובנותיהם נשבו, ואצל מי נשבו?

אצל האנשים האכזריים ביותר. צריך להבין במה מדובר. חז"ל הרי אומרים (ב"ב טז.) שהשבי הוא גרוע מהכל. ואף שתי נשי דוד נשבו, אחינועם הזירעלית ואביגיל. "וישא דוד והעם אשר אתו את קולם ויבכו עד אשר אין בהם כח לבכות". ובנוסף לכל זה, האשימו אנשי דוד את דוד בנעושה, באמרו: "מה חשבת כשהשאת את הנשים והילדים לבד?". ותצר לדוד מאוד כי צערם אמרו העם לסקלו, כי מרה נפש כל העם איש על בניו ועל בנותיו. הם הוציאו את כל צערם על דוד - "אתה אשם. לא חשבת מה אתה עושה. בגללך קרה לנו האסון הזה". תחשבו על התוסף שהיה שריו בו. הוא היה במצב הקשה ביותר הן מבחינה גשמית והן מבחינה רוחנית באשר הרגיש אשם בכל אשר נעשה!

בני אדם עוברים כזאת בצורה קטנה. האדם מלקה את עצמו: "עשיתי זאת בשתי ידי ולעולמי עד לא אצא מהגיהנום".

אך דוד מה עשה?

"ויתחזק דוד בה' אלוהיו". וכתב הרד"ק: **וישמ תוחלתו בו**. דוד המלך אמר: יש לי אב בשמים ואני סומך עליו. אני בטוח שיוציאני גם משוחה עמוקה זו. **ובמצוות דוד כתב: עם כל זה היה דוד מתחזק עצמו להשען בה'**. ראינו את כל רשימת הצרות? עם כל זה היה מתחזק להשען בה'!

ונפלא הדבר, כי **במדש** (ויק"ג טז.) מבואר שאז אמר דוד המזמור "לדוד ה' אורי וישעי ממני אירא, ה' מעוז חיי ממני אפחד, בקרוב עלי מרעים לאכול את בשרי צרי ואויבי לי, המה כשלו ונפלו, אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח". וזה לשון המדרש: "ו' יהושע בן לוי פתר קרא בעמלקים, "בקרוב עלי מרעים" - אלו עמלקים, שנאמר "ועמלקים פשטו אל נגב ואל צקלג". "לאכול את בשרי" - "ושתי נשי דוד נשבו". "צרי ואויבי לי" - "ויכם דוד מהנשף ועד הערב למחרתם וכו'" מכאן ואילך אמר דוד: "אם תחנה עלי מחנה של עמלקים - לא יירא לבי. אם תקום עלי מלחמה של עמלקים, בזאת אני בוטח".

ונראה להוסיף שזהו שכתוב בה' אלוהי דוד, ולא בה' לבד או בה' אלוהים. התכוון לרמוז שכולם בגדו בו באותה שעה ולא נותר לו אפילו אחד שתמן בו. כל המקורבים, כל החברים, כולם עזבוהו ונשאר עם ה' אלוהי לבדו ובו חיזק את עצמו. חושדים הם, מדרברים עלי, לעולם לא אוכל לנקות את שמי, אבל ה' אלוהי עמי.

ומה היה בסוף? הכל הסתדר על הצד היותר טוב. לא נגעו באף אחד וכולם חזרו חיים ושלמים. **כך נראה החושך. כולם בטוחים שהכל נגמר. אפשר לסגור את העסק. ובסוף מתברר ששום דבר לא נגמר!**

הבנה למעשה

את הדברים האלה דיבר האמרי אמת לפני המלחמה, והיו יהודים שהעידו שמהם שאבו חיזוק בכל תקופת המלחמה. הרי אז הרגישו לא יותר טוב מדוד המלך בשעתו. לא נותר להם כלום. המצב היה שחור משחור. ויתחזק דוד בה' אלוהיו. אמנם כן, באותן שנים לא היה זה ענין של פחד בלבד, אלא באמת ראו מול עיניהם אנשים וטף מתים במיתות משונות ומתיסרים ביסורים קשים ומרים, אבל היסוד הוא אותו יסוד, ואין שום מצב שיוצא מן הכלל הזה.

ויתחזק דוד!

האמרי אמת אמר להם: דעו לכם שדוד המלך קיבל הכל בחזרה. אכן כשמתסכלים עכשיו כעבור שמונים שנה מאז סיומה של המלחמה הנוראה. ירידת הדורות היא ירידת הדורות. באמת כואב מאוד שאין לנו את ההשגות ואת הרוח הקודש של דורות העבר. אף עם כל זה, אף פעם לא חלם אי מי שהיהודות תיראה במצב טוב כל-כך, שיבנו בחזרה את מבצרי התורה והחסידות, והיו המוני אנשים יראי שמים ותלמידי חכמים. אילו היו אומרים לאותם יהודים ששתו את כוס התרעלה בשנות המלחמה שכך תיראה היהדות כעבור כמה עשרות שנים, לא היו יכולים להאמין. אבל הקב"ה מקיים את הבטחתו. זהו היסוד. הוא מקיים את הבטחתו בלי שום יוצא מן הכלל!

והנה הספרים כתבו שלאחר שאסתר קיבלה רשות לכתוב את המגילה והיא נעשתה אחד מכתבי הקודש, הרי היא חלק מהתורה, וכיון שכן, מונח בה מצבו של כל אחד, ואף העתיד משתקף בה. הן כך כתוב בספרי הצדיקים שהצדיקים יכולים לראות את העתיד להיות במגילת אסתר, כי ברגע שנעשתה מכתבי הקודש, איננה עוד סיפור בעלמא, כי אם אור אלוהי. ובכן, האדם בגלות הפרטית שלו, בקושי שלו כאשר אינו מצליח לצאת מההרגל שלו. אין הוא רואה את הסוף, אין הוא יודע מה יהיה. הא"ב הוא שייך שיש הבטחה. ההבטחה היא מה שהקב"ה מנהל את העולם בהשגחה פרטית מדוקדקת, ומה שהוא מקיים את הפסוק (תהלים קמ"ט ט'): "טוב ה' לכל ורחמינו על כל מעשיו!". ומה שהוא מתקן ענינו של אדם ומוכיל אותו במקום הטוב ביותר כשבילו. הבטחה ברורה היא ונותנת חיזוק נפלא לאדם. בעתיד הכל יבוא לידי שלמות. הקב"ה הבטיח שתהיה תחיית המתים ונאמן הוא להחיות מתים. הוא הבטיח שתהיה גאולה

ואכן כך יהיה!

מה אם כן הקושי שקיים אצל האדם? הקושי הוא מה יהיה עד אז? הוא מאמין שכך יהיה, אבל הוא צריך חיזוק עד שיראה בעיניו. ובכן, דבר זה תלוי בבחירת האדם שבו עכשיו חיה אותו עתיד. אכן זהו דבר חשוב מאוד שאפשר להוציא להוציא מהמגילה. הנה מכשר א"ת (הובא בריקאנטי פרשת ויצא): "ויאמר המן למלך אחשוורוש" (אסתר ג. ה) "ויאמר המן" - זו מדת הדין, "למלך אחשוורוש" - זה הקב"ה שאחרית וראשית שלו". פירושו: אצל הקב"ה הצמצום שנקרא זמן אינו קיים, ונמצא שהגאולה כבר קיימת אצלו, ולכן המילה אחרית כתובה לפני המילה ראשית. זהו יש תקוה לאחריתך. הקב"ה ברא את האחרית ואז ברא דרכים להגיע אליה. הישועה כבר קיימת. היא כבר קיימת מזמן. מקדש ה' כוננו ידך. כפי שרש"י מפרש בסוכה (מ"א א.) שהבית המקדש כבר בנוי. הוא רק צריך לרדת למטה ולהתגלות. הגאולה מוכנה בתכלית השלמות, אלא שאנו בהיותנו בעולם הזה, מצומצמים אנו ע"י הזמן ואין אנו יכולים לחיות עכשיו לא את העבר ולא את העתיד. אנו יכולים לדעת על העתיד, אנו יכולים להאמין, אך לא לחיות. אבל למען האמת הגאולה כבר קיימת. האדם כבר נושע, נשמתו כבר נושעה, מצבו כבר נושע, והיהודים בכללותם כבר נושעו.

והנה כשהקב"ה נתן לנו את תורתו, נתן לנו מהלך להתדבק אליו. זוהי תכלית התורה, ולדבקה בו. וכשהאדם מתדבק בהקב"ה, היות שאצל הקב"ה האחרית כבר קיימת, יכול האדם ג"כ להרגיש אותה אחרית. אשרי וישיבי ביתך. אפשר להתיישב בביתו של הקב"ה. ומי שמתיישב שם, יכול להרגיש את האור שבביתו של הקב"ה. בביתו של הקב"ה כבר קיימת הגאולה. כי כך היא ההבטחה. כל הנשמות באות לתקונן. הכל מסתדר. שלימות יש לנשמה, תענוגים לנשמה. תכלית הבריאה מתקיימת, ישמח ה' במעשיו מתקיים. אין שום חסרון. הכל טוב ונפלא עד מאוד.

כשהאדם מתדבק בה' וחושב על הבטחתו ומאמין בה, יש לו ביכולת להתיישב באותו מצב. אחרית וראשית שלו. למגילת אסתר יש את הכוח להביא זאת לאדם. נאמר בשפה ילדותית: בספר מתח, בהתחלה ובאמצע הכל מפחיד מאוד. הולכים לתפוס את פלוני ולהרוג אותו. ה' ירחם. וכשמגיעים לסוף הספר, הכל התפרך. ברוך ה', הרוחף נתפס והגרדף חזר אל המנוחה ואל הנחלה. כך הספר מסתיים. וידוע אצל אלו שמבלים את זמנם בספרים כאלה, שאם אחד שעדיין לא קרא את הספר רואה שלצידו יושב מישהו שכבר קרא אותו, הוא מתחנן בפניו שלא יגלה לו את הסוף, כי אז ירוסו לו את הכל כי לא יוכל להרגיש את המתח במהלך קריאת הספר.

ומידה טובה מרובה, כשהאדם יודע את סוף הסיפור האמיתי של החיים, אין הוא מרגיש מבוהל ומפועז, למה? כי אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי. הקב"ה אמר לאדם: אתה יודע מה? בתורה כתוב מה יהיה הסוף. הסתכל בפרשת האזינו ותראה את הסוף. אכן כן, אני מגלה לך את הסוף. כל נשמה תיגאל בגאולה נצחית. הקב"ה מציע לנו לקרוא את הסוף כבר עכשיו ולא להתמין לכשיגיע, כי הוא רוצה לקלקל לנו את הסיפור. הוא רוצה שכאשר האדם עובר את החלקים הקשים של הסיפור, יצחק בלבו ויאמר: "אני יודע, בסוף הוא יחיה".

בסוף יהיה טוב!

משוכנס אדר מרבים בשמחה!

בעת עומדינו כחצי חודש לפני חג הפורים הבעל"ט, מבחר שיעורים בהורים ובוררים, השווים לכל נפש, יעלו מעלה מעלה בהבנת מהותם של חודש אדר וימי הפורים על כל ענייניהם ופרטותיהם!

טלפון ישיר שע"י קול הלשון: 0732.951.337

לגישה ישירה לתיקית 'חודש אדר ופורים' הקישו בכניסתכם למערכת #, ולאח"כ: 11180

קול הבינני
718.686.8300 - ארה"ב - 072.2577726 - א"י
03.300.0223 - ברגיה - 0204.586.2115 - בריטניה

לקבלת הגיליון בקביעות
הכתובות: 222 סוסיא
א60263@gmail.com

לתרומות והנצחת שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
ישירות למכון 'הבינני' בראו"ל: info@machonhavineini.com

האם לפתע הרגשת שאתה מתחבר להשי"ת - דבק בו, מאמין בו ובוטח בו?

זכר עוד יהודי להתחבר ולהתענג על ה' בעבודתו אותו מיט הבנה!

בעת שמחה או בעת שמצפים לישועה או הנצחה וכדומה, פנה אלינו בדרכים אלו:

- בעמדות 'גדרים פלוס', בקופת ה'בינני' ואלמדה.
- דרך נציגנו הנאמן במס' פלאפון: 0533191594
- בשליחת החדעה לדוא"ל המערכת.

המעוניין להפיץ באזור מגוריו ובשכונתו - נא ליצור עימנו קשר.

"ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צווה ה' לאמר" (לה, ד)

לכאורה למה כתוב פעמיים את המילה "לאמר", אלא אפשר לתרץ על פי מה שרש"י כותב על הפסוק "כאשר צווה השם ליי" - לי - לאמר לכם", וכתוב שמשה היה מצטער על זה שלא הביא נדבה למשכן - ומובא שענה לו הקב"ה שעצם האמירה לישראל להביא נדבות - זהו הנתינה, וזהו הפירוש כאן - זה הדבר אשר צווה ה', לי - דהיינו התרומה שלי - היא "לאמר לכם" - היא עצם האמירה לכם.

מהרי"א אסאד

א נקודל'ה

"ויעש את הכיור נחושת.. במראות הצובאות" (לח, ח)
המגיד ממעזריטש היה אומר שכל אדם צריך לראות את הזולת כראי, כמו שהראי משקף את הצדדים הפחות יפים בו כך גם כשרואה אדם את חסרונות הזולת - עליו להבחין בהם גם אצל עצמו וללמוד מזה איך לסלקם וזהו מאמר המשנה באבות "איזהו חכם הלומד מכל אדם" לכן כשהכוהנים היו באים לרחוץ את ידיהם ורגליהם ולהיטהר מכל פגם רוחני, נגיעה ופניה - היה הכיור העשוי מראות ומזכיר להם כי כדי להבחין בחסרונות עצמם עליהם להשתקף בזולת, כי אם יסתכלו רק על עצמם - יקשה להם מאד להבחין בחסרונותיהם.

תולדות יעקב יוסף

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל... ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה" (לה, א, כ)

אם נאמר בתחילה "ויקהל משה וגו'" פשוט הוא שיצאו מלפני משה ומה בא הכתוב להשמיענו?! אלא כשישכור יוצא מבית מרזח, רואים הכל מהיכן יצא. להבדיל, אף ישראל, על ארשת פניהם והילוכם ראו שיצאו עתה מלפני משה...
"כל איש אשר נשאו ליבנו.. אותו הביאו את תרומת ה'" (לה, כא)

"אותו הביאו" - את הלב. לא דיי שתורמים למשכן, אלא התרומה צריכה להיות בלב שלם.

אור ישרים

"ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה" (לה, כ)

מבאר רבינו האור החיים הקדוש את ההדגשה 'מלפני משה', שבני ישראל חששו שמשה ילך ויביא מעצמו את כל מה שצריך למשכן, כי הוא 'חשקן גדול' במצוות ה', וגם היה בעל אמצעים כי עשיר גדול היה, ולכן רצו מהר להביא את תרומתם, כדי שיספיקו להביא 'מלפני משה', פירוש, לפני משה יקדים אותם ויתן את כל מה שצריך לבניית המשכן.

האור החיים הקדוש

"והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אותה והותר" (לו, ז)

הדברי ישראל מביא בשם הרה"ק מוהרצ"ה מזידיטשוב זי"ע ששאל את בעל האורח לחיים מזלאטשוב זי"ע למה הוא נוהג לתת סגולות לבאים להיוושע אצלו, והשיב לו שהרי ידוע שתפילה עושה מחצה, לכן הוא נותן סגולה עבור החצי השני, אמר לו הרה"ק מזידיטשוב, אנו מתפללים יותר מהמתבקש עד שאנו נענים על הכל ואנחנו לא צריכים סגולות, וזהו מה שמרמוז בפסוק "והמלאכה" הרומז לתפילה כדברי חז"ל "עבודה שבלב זו תפילה".
"היתה דים" - פעלה את פעולתה משום שהתפללו "והותר" - יותר מהמתבקש.

דברי ישראל

"כל נדיב לב הביאו וגו' וכל איש אשר הניף תנופת זהב" (לה, כב)

הנותן צדקה לשם שמיים - נותן את נדבתו למתן בסתר אבל מי שמתיהר ומתגאה בנדבתו נותן לבית כנסת דבר שלם וגדול וכך היה במשכן - "כל נדיב לב - הביאו חח ונזם" - כל אלו שנתנו לשם שמים הביאו דברים קטנים שהלך לצורף אבל "כל איש אשר הניף" שמתגאה ומנופף שכולם יראו - "תנופת זהב" הביא תנופת זהב שלם כדי שכולם יראו.

צדיקים

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל... ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה" (לה, א, כ)

הגאון ר' עמרם בלוס אב"ד אויפאלו היה אומר בדרך צחות על פי מציאות זמנו: "ויקהל משה את כל עדת בני-ישראל" בתחילה חשבו היהודים שמדובר בסתם אסיפה פומבית בקונגרס, שניתן להתווכח בו על נושאים מסוימים, ולכן באו כולם... אבל כששמעו שאמר משה "קחו מאתכם תרומה" אז "ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה"...

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם" (לה, א)

פירש"י למחרת יום הכפורים. יש לומר בדרך צחות, דהנה בעוונותינו הרבים ישנם אנשים באחינו בני ישראל שביום הקדוש באים לבית הכנסת, ומתפללים ומתענים ומתוודים, ועושים את כל מצות היום כדת וכדין כצדיקים ממש, אבל למחרת יום הכפורים שוכחים כל מה שעשו אתמול, וחוזרים לסורם לחיי היום יום. זהו מה שאומר הפסוק "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל – למחרת יום הכפורים – ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם" שגם למחרת יום הכפורים חייבים לקיים את כל התורה ולא רק ביום הכיפורים....

עוללות אפרים

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (לה, ג)

מדוע הזכירה התורה דווקא מלאכה זו, מכל המלאכות האסורות בשבת? אלא באר הישער בת רבים: השבת היא זכר למעשה בראשית. היא יום מנוחה לאחר הבריאה שהייתה בששת ימי המעשה. האש כלל לא נכללה בבריאה של ששת ימים אלו – האש נבראה רק במוצאי שבת, ומשום כך היה מקום לטעות ולחשוב, שהדלקת אש איננה נכללת בין המלאכות שמצווים אנו להימנע מהן. על כן הוצרכה התורה לומר על מלאכה זו בפרוש: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת".

שער בת רבים

"וכל אשר נדבה רוחו אותו" (לה, כא)

מהי הלשון "נדבה רוחו אותו"? אלא לעתים כשנדרשת תרומה כללית לצורך כלשהו, אדם נוטה לבחון "כמה נתנו האחרים", אם נתנו הרבה, גוברת נטייתו לתת גם הרבה, שלא ייחשב קמצן, ואם נתנו מעט, גם הוא נוטה למעט (כי אם כולם נתנו מעט, למה שהוא ייתן הרבה). וכאן רומז

הכתוב, שאין זו המידה הראויה, אלא "נדבה רוחו – אותו" עליו לבחון לפי שכלו ושיקול דעתו העצמאי, האם הצורך שעל הפרק מצדיק תרומה רבה או מעטה.

ספר "כפתור ופרח" בשם החתם סופר

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל... ששת ימים

תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם" (לה, ג)

מדוע ציווה משה רבינו דווקא על מצות שבת מיד אחרי מעשה העגל? אלא אפשר לפרש ע"פ דברי חז"ל "כל המשמר שבת כהלכתה אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו". אם כן, משה רבינו הקהיל את בניי אחר מעשה העגל ואמר להם אתם חטאתם בזה שעבדתם ע"ז, לכן עכשיו תשמרו שבת כהלכתה וה' ימחל לכם.

שארית יעקב

אזיס ווארט

"ויעש בצלאל את הארון עצי שיטים" (לו, א)

שואל ה"משך חכמה" – רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק: מדוע בכל עשיית כלי המשכן בפרשתנו לא מוזכר שמו של האומן שיצר אותם – בצלאל? אלא נאמר: "ויעשו כל חכם לב...". "ויעש את המנורה...", "ויעש את הקרשים...". וכד'. למעט בארון הברית שם נאמר בפירוש: "ויעש בצלאל את הארון עצי שיטים...". !! והוא מתרץ בגאונותו הנפלאה: כאשר בנו בית מקדש הראשון והשני נעשו כל הכלים מחדש. לדוגמה: ששלמה המלך בנה את בית המקדש הראשון ועשה לפארו 10 מנורות. גם בבית המקדש השני הייתה מנורה חדשה העשויה מעץ, ועם הזמן החליפו אותה למנורה מכסף. ורק לבסוף הוחלפה במנורת זהב. לעומת זאת – מסיים המשך חכמה: ארון העדות היה רק אחד! – זה שעשה בצלאל! זה אותו הארון שהיה בבית המקדש הראשון וגנוז אותו. (בבית מקדש שני לא היה ארון) ובסיעתא דשמיא לכשייבנה בית מקדש השלישי במהרה בימנו, ישוב ויתגלה אותו הארון שעשה בצלאל... אם כך הוא, הרי שרק על הארון שהוא נצחי נוכל לומר שבצלאל עשה אותו...

משך חכמה

פעם באו אל אחד מתלמידי הבעש"ט בשבת פרשת ויקהל להזכיר חולה מסוכן, נענה הרה"ק ואמר, ויקהל משה' ימשה' - ר"ת שיבת היא מילזעוק, ויקהל' ר"ת וירפואה קרובה ליבוא, עם שם י-ה באמצע, ואז יקויים בו לא תבערו אש, שירד חומו של החולה. וכן רמזו הצדיקים בפסוק ימשה ידבר והאלוקים יעננו בקול, ימשה' ר"ת שיבת היא מילזעוק, אלו דברי הצדיק, והאלוקים יעננו בקול, קו"ל ר"ת וירפואה קרובה ליבוא, זהו יענהו הקב"ה. **אוצר אפרים**

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

פרשת ויקהל | אדר א' תשפ"ד | גיליון י'

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

שבת של תורה

פנינה לשולחן השבת

מדוע דווקא מלאכת הבערה

בתחילת הפרשה נאמר (שמות לה, ג) לא תבְעֲרוּ אֵשׁ כָּל מְשַׁבְּתֵיכֶם יְיָ הַשֶּׁבֶת, כותב רש"י, יש מרבתינו אומרים הבערה ללאו יצאת, ע"כ.

פירוש הדברים, שבשונה משאר המלאכות שהעובר עליהם חייב מיתה, בעשיית מלאכת הבערה עוברים רק על איסור 'לאו' ולא מתחייבים מיתה. והדבר אומר דרשני! מדוע באמת שונה הבערה משאר מלאכות?

רעיון נחמד ונעים אמר על כך האדמו"ר הרה"ק בעל אמרי אמת מגור זי"ע: הגמרא אומרת (פסחים מד, א) שהאש נבראה רק במוצאי שבת, והנה הטעם לשמירת שבת הוא 'כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש', הבורא כביכול נח בשבת מכל המלאכות, אבל מלאכת הבערה לא הייתה קיימת עדיין בעולם בשבת הראשונה מאחר והאש נבראה רק במוצאי שבת. לפיכך סוברת הדעה הראשונה, מלאכה זו קלה יותר והעובר עליה יתחייב רק בלאו ולא במיתה כשאר מלאכות שבת.

הפלא ופלא!

חיים של תורה

מעלת ותשיבות לימוד פרשת השבוע עם פירוש רש"י הק'

לעין בו בכל שעה

”הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זי"ע הזהיר שיהיה תמיד מונח אצל האדם חומש עם פירוש רש"י כדי שיוכל לעיין בו בכל שעה, כמו שכתוב והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו וגו' למען ילמד ליראה, גם הזהיר שהנערים יהיו בקיאים בחומש ורש"י מבראשית עד לעיני כל ישראל, ובזה יהיו יהודים כשרים וינצלו מהרהורי עבודה זרה”
(אמרי פנחס)

טערי תורה

מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

מה בפרשה?

פרשתנו, פרשת ויקהל, היא כעין חזרה על כל פרשת תרומה ותצוה, ובעוד ששם נאמרו כל מלאכות המשכן כציווי לעשייה, הרי שכאן מפרט הכתוב את סדר ומלאכת העשייה לאור הציווי.

שמירת שבת • הבאת הנדבות למשכן • עשיית כל המלאכות

- א. שמירת שבת
- ב. פירוט הנדבות הנצרכות
- ג. הבאת הנדבות
- ד. עשיית כל המלאכות

א. שמירת שבת

ביום י"א בתשרי, למחרת ירידת משה מהר סיני, מקהיל משה את ישראל לצוות אותם על מלאכת המשכן. כהקדמה לכך הוא מקדים להזהיר על חובת שמירת השבת, להודיע מראש שמלאכות המשכן אינן דוחות שבת.

ב. פירוט הנדבות הנצרכות

לאחר הקדמה זו מתחיל משה בציווי על מלאכת המשכן ומודיע שכל איש שנדבו לבו יביא את אחד מ13 המצרכים הנצרכים למשכן, ומהם יעשו חכמי הלב את כל מלאכות המשכן, הכלים, ובגדי הכהונה המפורטים בהרחבה בפסוקים.

ג. הבאת הנדבות

ואכן בני ישראל, האנשים והנשים, מביאים נדבה למשכן, כלי זהב ותכשיטים ושאר החומרים הנדרשים. היו נשים שאף שזרו חוטים מהשיער שעל גבי גוף העיזים.

ד. עשיית כל המלאכות

בהמשך הפרשה מפורטות בהרחבה רבה כל המלאכות שעשו האומנים: את היריעות; הקרשים; הפרוכת, המסך ועמודיהם; הארון; והשלחן; המנורה; המזבח הפנימי; שמן המשחה והקטורת; מזבח העולה; הכיור; חצר המשכן.

מבט על פרשת פקודי הבעל"ט:

נושאי הפרשה:

סכום הנדבות שהתקבלו • העבודות שנעשו במשכן • סדר הקמת המשכן

מה בפרשה: עושי המלאכה | סכום הזהב הכסף והנחושת שהתקבלו | פירוט העבודות שנעשו במשכן וכליו ובגדי הכהונה | הקמת המשכן | השראת השכינה במשכן

יום ראשון | ז' אדר ב' תשפ"ד

ה'חומש סעודה' הגדולה בעולם!

גם אתה תהיה שם!

ממני אף אחד לא ילמד

וביום השביעי יהיה לכם קדש (שמות לה, ב)

בעיר אוסטרווצא התגורר איש אחד מזרע ישראל, אשר למגינת כל לב יצא לתרבות רעה והחל לפתוח את חנותו בשבת. רחמנא ליצלן.

קרא לו רב העיר הגה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרווצא זי"ע, והוכיחו על פניו: 'איך אתה מעז לחלל שבת ועוד בפרהסיא?!'

ענה הלה בעזות מצח: 'אם הרבי אינו שומר שבת כראוי לו! שהרי כולם יודעים שכבר שנים רבות הרבי צם כל יום ויום, ולפעמים הוא צם אפילו בשבת, דבר שאינו מותר לכתיחלה על פי ההלכה!'

השיב לו הרבי בפקחותו: 'הבדל גדול ומהותי יש ביני ובינך, ממני - אף אחד לא ילמד לחקות אותי, איני חושש שעוד יהודי ילך בעקבותיי ויתחיל לצום בשבת, אבל אתה, אם תמשיך להשאיר את החנות פתוחה בשבת עלולים יהודים טועים אחרים ללמוד וללכת בעקבותיך לחלל שבת חלילה!...'

5000 דולר במעטפה

כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה' (שמות לה, ה)

גדולות ונפלאות מסופר על מידת הצדקה של כ"ק האדמו"ר מטאהש זצוק"ל. סכומים עצומים העביר לנצרכים שהגיעו למעון קדשו בקרית טאהש שלידי מונטריאל-קנדה, כאשר הרבי הקפיד מאוד להעביר את הצדקה בדרך כבוד ובהצנע לכת.

פעם הגיע למעונו תלמיד חכם מארץ ישראל לקבל את תמיכתו עקב מצבו הכלכלי הדחוק. באותה שעה נכחו בחדר עוד שני אנשים, כך שהרבי לא רצה לבייש את האורח ולהעניק לו צדקה בפניהם.

מה עשה הרבי בנאונותו במצוות צדקה? החל לשוחח עם האורח על דא ועל הא, ובתוך כך בירר אצלו באיזה סוגיה הוא עוסק כעת בלימודו, והלה ענה שהוא לומד כעת מסכת ביצה. החל הרבי לשוחח עמו בהרחבה על הסוגיות במסכת ביצה עד שהגיעה שעת תפילת מנחה.

כשיצא הרבי מחדרו להתפלל מנחה קם ואמר לאותו תלמיד חכם אורח: בקשר לסוגיה שדיברנו כעת, כדאי מאד שתעיין בגמרא מסכת ברכות בדף פלוני, תוכלו לעיין כבר כעת בגמרא מסכת ברכות הנמצא בחזרתי.

לאחר שהחדר התרוקן וכל הנוכחים הלכו להתפלל מנחה נכנס ראש הישיבה לחדר כדי לעיין בגמרא מסכת ברכות. והנה, כשהוא פתח את הגמרא נפלה מתוכה מעטפה גדושה ובתוכה 5000 דולר מזומן, על המעטפה היה רשום: 'הצנע לכת עם אלקיך, אל תספרו לאיש!...'

כוחה של תמימות

כל אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה (שמות לו, ב)

רגיל היה הגאון חכם יעקב מוצפי זצ"ל לספר בדרשותיו מעשה המעיד על כוחה של תמימות הנובעת מלב טהור: באחת המשפחות אירע המעשה שבנם הקטן היה בוכה בצעקות יומם ולילה בלי שידעו את סיבת הדבר. הם פנו לפרופסורים המומחים ברפואה, אך אלו העלו חרס בידם. גם כל הקמיעות והסגולות לא הועילו, ההורים לא ידעו את נפשם מרוב צער.

יום אחד צעדה האמא ברחוב ומצאה על המדרכה דף תלוש מתוך חומש, כשהגיעה לביתה ניקתה את הדף מהאבק והניחה אותו תחת הכר שהבן ישן עליו ונשאה תפילה חרישית: 'רבונו של עולם, איני יודעת קרוא וכתוב, אך יודעת אני שדף זה שמצאתי ברחוב הוא דף קדוש של חומש, יהי רצון שיהא דף זה כקמיע ועלה לתרופה עבור בני'.

למרבה הנס, באותו ערב, לראשונה ישן הבן בנחת ובשלווה מרובה ללא צעקות ובכיות. כשבירר הבעל כיצד התרחש הנס הוציאה האשה את דף החומש והראתה לבעלה. הבעל בראותו את הדף פנה אליה בבהלה 'מה עשית? הלא זה דף מפרשת כי תבא וכתוב בו 'יככה ה' בשגעון ופחדת לילה ויומם--'

היא התנצלה ואמרה: מאין לי לדעת מה כתוב בדף, ידעתי רק שזה דף מהתורה ואמרת שבוזכות התורה ישלח ה' רפואה שלמה לבני, והנה אתה רואה שזה עזר! הפטיר הרב מוצפי: ראו נא מה כוחה של אמונה תמימה ולב טהור, שמהפכת מידת הדין למידת הרחמים, ואת הקללות הנחרצות לברכות נשגבות!

יש לך כבר ארגון חסד?

במראת הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד (שמות לח, ח) ונעשה הכיור מהם, שהוא לשום שלום בין איש לאשתו (רש"י)

תקופה קצרה לאחר נישואיו של הגה"צ רבי נפתלי אמסטרדם זצוק"ל, פגש אותו מורו ורבו הגה"צ רבי ישראל מסלנט זצוק"ל ושאל אותו: 'נפתלי, האם כבר פתחת ארגון של גמילות חסדים?'

השיב לו רבי נפתלי: רבי, אין לי כסף במה אוכל לעשות גמ"ח?'

החזיר לו רבי ישראל: לא התכוונתי לגמ"ח בממון, אני מתכוון לשאול האם אתה עוסק בחסד בתוך ביתך.

לפעמים יש אדם עושה חסד עם כל העולם ורק בביתו הוא קצת שוכח לגמול חסד. לדוגמא, קורה לפעמים שעקרת הבית טרודה בניקיון הבית, או בבישולים, ובפרט בערב שבת שהשעה דחוקה, והיא מבקשת ממנו שישמור על הילדים או ישחק אתם כדי שלא יפריעו בהכנות לקראת השבת, והוא חושב שאין זה מכבודו לשמור כעת על הילדים, חסד אין זו השקפה נכונה כלל, שכן מדובר במעשה חסד נאצל, ובאותה שעה הוא מקיים מצווה של "עוזב תעזוב עמו" על ידי שמאפשר לה להמשיך בעבודתה ללא הפרעות!

המלצות שנכתבו ולא נמסרו

והנשאים הביאו: (שמות לה, כז) ולפי שנתעצלו מתחילה נחסרה אות משמם והנשאים כתיב (רש"י)

אחד ממקורביו של מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל גילה פעם בביתו המלצות רבות שכתב לאישים שונים אך למעשה לא נמסרו להם, והיה הדבר לפלא מדוע נותרו המכתבים ולא נשלחו ליעדם.

כשהרהיב עוז ושאל את רבי איסר זלמן לפשר הדבר, ענה לו תשובה מאלפת: מסופר על הסבא מנובהרודוק זי"ע שכאשר הגיע לעיר אדם גדול והתעורר ספק אם ללכת לקבל את פניו או לא, נהג הסבא קודם כל ללבוש את מעיל הפרווה ולצאת מן הבית, אפילו ביום מושלג

וקר, לטרוח ולהגיע עד אותו מקום, ושם להחליט אם לקבל את פני אותו נכבד, וזאת למה? משום שאם היה שוקל את הדבר בביתו היה מצטרף צד חזק למערכת השיקולים, הלא הוא הצד של הקושי והעצלות לצאת ביום זה, לכן החליט תחילה לצאת לאותו מקום, כדי שמערכת השיקולים תהיה נקיה מכל עצלות!

אף אני, סיים רבי איסר זלמן, החלטתי ללכת בעקבותיו, וכשמבקשים ממני לכתוב המלצה לדבר מה, תחילה אני כותב את ההמלצה, כדי שלא יתכנס למערכת השיקולים שלי טבע העצלות שלא לכתוב ולטרוח בדבר, רק לאחר שאני כותב ואני כבר נקי מעצלות זו, אני שוקל אם ראוי להעניק את ההמלצה או לא.

קפה ועוגיות לרבנית

במראת הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד (שמות לח, ח) ונעשה הכיור מהם, שהוא לשום שלום בין איש לאשתו (רש"י)

מדי שנה בשנה ביום פטירת הגאון רבי משה קליערס זצ"ל, רבה של טבריה, היה מגיע לצייון יהודי זקן אחד, שהטריח את עצמו מירושלים אל קבר הצדיק ששוכן בבית החיים הישן בטבריה. משרבו התמהים, סיפר הלה את סיבת הגעתו:

לפני שנים, בהיותי אברך צעיר התערערו יסודות השלום בביתי, ונאלצתי לעזוב את ביתי לתקופת מה. נסעתי לטבריה, לנוח מעט ולחשב את צעדי הבאים.

בטבריה פגשתי ברב העיר, הרב קליערס זצ"ל, וכאשר שמע את סיבת בואי הזמין אותי להתארח בביתו ונעניתי בחיוב להזמנה. בבוקר, רואה אני את הרב טורח עבור הרבנית, מכין לה מים וקערה לנטילת ידיים, לאחר מכן רץ אל המטבח, העמיד קומקום להרתיח מים; הכין כוס קפה חם; מניח את כוס הקפה על גבי מגש נאה, מצמיד צלחת קטנה עם עוגיות טעימות, וכך נכנס אל חדרה של הרבנית, והגיש לפניה את התקרובת.

הבנתי שכנראה הרבנית לא חשה בטוב, והודעתי שאני לא רוצה להטריח בשעה זו, ואחפש לעצמי אכסניה אחרת. "מה פתאום" ענה לי הרב, "אין כאן שום חולי, אלא שראיתי בכתבי האר"ז"ל שצריך האדם לקבל על עצמו מצות 'ואהבת לרעך כמוך' לפני התפילה, חשבתי לעצמי, למה לי לחפש אחר חבר בחוצות העיר או בבית הכנסת, כדי לקיים בו מצות ואהבת לרעך כמוך, הנה יש לי כאן מן המוכן בתוך הבית, אפשרות קרובה ונוחה לקיים מצוה מופלאה זו.

לאחר שיעור מוסר חי שכוה, השתנתה כל תפיסתי לצורת ההנהגה בתוך הבית פנימה, חזרתי לביתי בירושלים עם מהפך מחשבתי ומאז ועד היום מכיר אני טובה לרב הגדול, שבזכותו חזר השלום לבתינו, ולכן מגיעה אני בכל שנה אל קברו.

מספר לחיזוג מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיזוג מאנגליה: 443-3061-30131

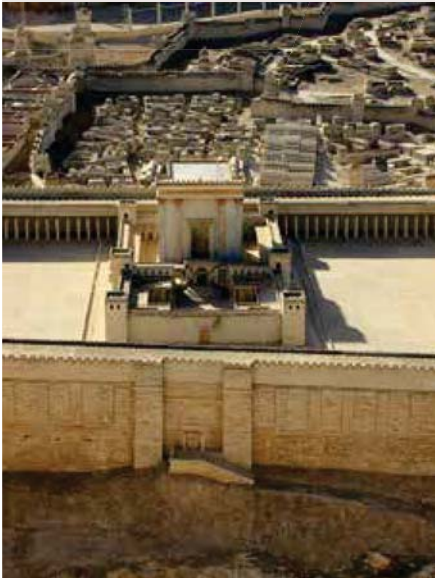

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' - שמעו ותחי נפשכם!

העפר בתוך המזבח ולא רוקנו אותו.

בשולי הדברים יש לציין שמחלוקת זו אם היה גג למזבח הנחושת או שהיה מלא עפר, יש בה השלכות מעשיות לגבי הלכות תפילין, שהלכה למשה מסיני התפילין חייבות להיות מרובעות ללא שום פגם, ודנו הפוסקים אם גם גג התפילין צריך להיות מרובע לחלוטין בלי שום פגם, ויש שביקשו לתלות זאת במחלוקת אם היה גג למזבח.

אך במסגרת זו לא נוכל להרחיב עוד בנבכי סוגיה זו והרוצה להרחיב יעיין בזה בספר אות יציב (סימן כא, בירור הלכה אות כג), וירוה את צמאונו וישביע את נפשו השוקקה!

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות?

שלחו לנו gts025002018@gmail.com
 ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים המובחרים של לומדי התורה

האם היה גג למזבח העולה?

בפרשת השבוע נאמר שחכמי הלב עשו את מזבח העולה וכתוב שם (שמות לח, ז) וְנִבֵּן לְחֵט וְעֵשָׂה אֹתוֹ, ומפרש רש"י, הלוחות של עצי שטים לכל רוח והחלל באמצע. בפשטות נראה מדרש"י שלמזבח העולה לא היה גג, אלא ארבע לוחות ובאמצע חלל, וכן נאמר בפרשת תרומה (שמות כז, ח) וְנִבֵּן לְחֵט וְעֵשָׂה אֹתוֹ. גם בפרשת יתרו נאמר (שמות כ, כא) מזבח אדמה תעשה לי, ומפרש שם רש"י: 'שהיה ממלא את חלל מזבח הנחשת אדמה בשעת חנייתו', ונראה מפירושו שלא היה גג למזבח, אלא מילאו אותו עפר והגג היה עשוי מעפר האדמה.

גג נחושת בעובי דינר

אולם הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע בספרו פלתי (סימן מג סק"ז) מביא את דברי התוספות (חגיגה כ, א ד"ה שאין) בשם המדרש (תנחומא תרומה יא) שהיה משה מתמיה: אי אפשר שלא ישרוף העץ? ואמר ליה קודשא בריך הוא, כך דרכו אש של מעלה, אש אכלה אש, ואינו מכלה, ומבאר הפלתי שאין הכוונה על מזבח הפנימי אלא אל מזבח העולה - מזבח הנחושת, שהיה בגגו של עץ עם צפוי נחושת רק בעובי דינר זהב, והיה האש בו תמיד יומם ולילה, והיה משה מתמיה שלא ישרוף העץ, ואמר לו הקדוש ברוך הוא, כך דרך באש של מעלה אש אוכלת אש וכו' (וכן כתב בספרו יערות דבש ח"ג דרוש ז). ומוכרח מדברי המדרש שלא קדעת רש"י, אלא שהיה גג למזבח. (וראה בזה בדברי השואל בשו"ת מהר"ם מינץ סימן פז).

אחרי פרשת קרח עשו את הגג

דבר חידוש כותב החזקוני (במדבר יז, ה) ליישב את שתי הדעות, שבאמת בתחילה לא היה גג למזבח, אלא היו ממלאים אותו עפר עד למעלה, אבל אחרי שלקחו את מחתות קרח ועדתו שהיה מערערים על הכהונה עשו ממחנות אלו גג למזבח העולה ועל זה נאמר 'זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר', דהיינו שכל אחד כשיראה שיש גג למזבח יתמה וישאל מדוע יש גג והרי צריך להיות רק עפר, ועל ידי שאלה זו יזכור את פרשת קרח ועדתו.

האם היו מריקים את העפר במסעות?

יצויין עוד, שאמנם מדברי רש"י הנ"ל מוכח שרק בשעת חנייתו היו ממלאים עפר, אבל בשעת המסעות רוקנו את העפר, אולם במכילתא (יתרו י"א) נחלקו בזה הדעות (לפי המבואר במפרשי המכילתא 'הר אפרים' ו'זה ינחמו') ולפי דעה אחת גם בדעת המסעות הותירו את

על מה רבצה האש?

כמה אחרונים הקשו על כך והעירו מדברי רש"י בפרשת במדבר הכותב (במדבר יד, ג) וז"ל: 'ז'פרשו עליו בגד ארגמן - ואש שירדה מן השמים רבצה תחת הבגד

אוצר התורה

הלום מתוך הפרשה

וַיְקַהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (לה, א)
 על העניין שכל עדת ישראל מתקהל ומתאחד באחדות - בא הציווי הבא: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אֹתָם (לה, א), שימשיכו תמיד להיות כאיש אחד.

(תולדות אדם)

וַיְקַהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (לה, א) למחרת יום הכפורים (רש"י)
 ביום הכיפורים כולם מפיסים זה את זה באהבה ואחוה, לפיכך ראה משה רבינו להקהיל את העם דווקא למחרת יום הכיפורים, ודרש מהם שימשיכו להיות מאוחדים. (עוללות אפרים)

וַיְקַהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (לה, א)
 בפסוק הסמוך לו בסוף פרשת כי תשא, נאמר 'כי קרן פניו', הסמיכות באה לרמוז

למדתי,
 למה
 להיבחן?

רבבות אלפי נבחי תורה שבכתב מעידים על

מהפך עצום ע"י עריכת המבחנים

המסייעים להבנה ברורה ושינון התורה בעקביות ודבר יום ביומו

בחן את עצמך מדי יום אם אינך מפספס את היסוד!

לפצל את המשא הכבד

לכבוד מזכ"ר הרבנים מנהלי מפעל "תורה שבכתב", שלום וברכה!

לקראת סיום חומש שמות לסוף השבוע הבא, אני מרגיש חובה לכתוב לכם מכתב זה (אבקש שתשאירו את שמי בעילום שם), ולבטא בזאת את הכרת הטוב שיש לי למפעלכם, ומי יתן ומכתב זה יביא חיזוק גם לאחרים.

על חשיבות לימוד חומש ורש"י ידעתי מאז ומתמיד, בקהילה שלנו מרבית לעודד את לימוד חומש ורש"י אצל ילדים ואברכים, אבל לבי יודע מרת נפשי שבכל שנה אני מתחיל בבראשית אבל כעבור כמה שבועות אני מוצא את עצמי לומד את הפרשה למחצה לשליש ולרביעי ולא מסיים את לימוד ורש"י על הפרשה.

לאחר התבוננות הגעתי למסקנה שהסיבה לכך

היא בגלל שאני רציתי ללמוד את כל הפרשה בבת אחת ביום השבת, ומשום כך התקיים בי 'תפסת מרובה לא תפסת'.

אך מאז הצטרפתי, כמו רבבות רבים, ללימוד היומי של תורה-שבכתב, ברוך ה' אני עומד במשימה ואני עומד לסיים שני חומשים שלמים, בראשית ושמות, שלא פספסתי אפילו שבוע אחד את לימוד חומש ורש"י בהבנה על כל הפרשה.

ומכאן המלצתי החמה לכל מי שמתמודד עם הבעיה שלי: אל תשאירו את לימוד כל הפרשה ליום השבת, אלא תפצלו את המשא הכבד לחבילות קטנות, כל יום לימוד קצר יחסית. כך תגיעו אל היעד הנכסף!

חיים מרדכי ד. אלעד

יש לכם סיפור משנה חיים? רואים הצלחה מיוחדת בלימוד? תרצו לשתף את הקוראים?

שלחו לנו את הסיפור האישי שלכם לפרסום במדור זה באמצעות דוא"ל

GTS025002018@gmail.com או הקליטו את הודעתכם באזור האישי

'בוקו' קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס

יגדיל תורה

עדכונים מהנעשה ונשמע במפעל העולמי תורה שבכתב

בס"ד בשבוע הבא - הדרן עלך שמות!

לקראת סיום סדר שמות בשבוע הבעל"ט, נערכים אנו כמעשינו בסוף סדר בראשית, לעריכת מבחני הסיכום ופעילות קודש לרבבות אלפי לומדי ונבחני תורה שבכתב בחבתי תבל.

בעז"ה החל מיום שלישי פרשת פקודי הבעל"ט יוכלו רבבות אלפי הלומדים והנבחנים ליהנות מסיכום כל סדר שמות באמצעות מגוון מבחני סיכום וידיעה, בקיאות והבנה, חידודי תורה ועוד.

ומתן שכרה בצדה, הגרלות עם עשרות זוכים על פרסים ומלגות יקרי ערך כפי שמפורסם בנפרד.

דגש מיוחד אנו שמים על השינון והחזרה וידיעת הפרשיות על בוריים, ואי לכך גם הפעם ייערכו הגרלות ענק עם עשרות זוכים לכל אלו אשר ילמדו וישננו שוב את כל סדר שמות לקראת מבחני הסיכום, כך שמומלץ לכל מבקש להתחיל כבר עתה בלימוד השינון והחזרה על כל סדר שמות למען יהיו בחיכם כמונחים בקופסא.

יום ראשון | ז' אדר ב' תשפ"ד

הק ילדים בני חמש הם שהורים!?

גם אתה תהיה שם!

חידודי תורה

פרפראות וחידודים

על פרשת השבוע ופירוש רש"י הק'

'יוסיף דעת'

איך קיבלו נדבה מהנשים?

נאמר בפרשה (שמות לה, כה) וְכָל אִשָּׁה תִּקְמֵת לִבּ בְּיָדֶיהָ טוֹו וַיָּבִיאוּ מִטְוָה, והשאלה הנשאלת: כידוע, מעשה-ידיה של אשה שייכים לבעל (אכן העור, פ), כלומר כל מלאכה שהאשה עושה התוצרת שייכת לבעל ואם כן הטווייה שייכת לבעל, ואיך היה מותר לקבל מהנשים את הצמר הטווי?

'חידה בפרשה'

חידושים בפרשת ויקהל

כמעט כל מה שכתוב בפרשת ויקהל כבר כתוב בפרשת תרומה, בכל זאת, מצא נא פרט חדש בעמודי מסך האהל ובעמודי החצר המזכיר רק בויקהל ולא בתרומה?

תשובות - פרשת תצווה:

יוסיף דעת: תשובות נבחרות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

א. התשובה הראשונה שצינו המשיבים בשם האבן עזרא: שיש חילוף בפסוקים ויש להפך סדר הדברים, שתחילה נבטור ורק אז הורידו.

ב. תירוצים אחרים נטו לחלק בין ההורדות, שהם כיוונו לשעה והציווי בא להורות איסור לזרות (דעת וקנים), או שטא שהם כיוונו שלא יסיפו להתעטר במלבושי כבוד ועדיים כלקח ממעשה העגל שנעשה מתחשבים וה' ציווה להסיר אף את כתר התורה שעליהם (כלי יקר), עיינו עוד ברבינו בחיי וריב"א, ובמשכיל לזוד פירש שתחילה הורידו רק את הכתר של נעשה ואחר כך גם את הכתר של נשמע.

ג. יתרונים נוספים חילקו בין ההורדות, שמה שובני לוי שלא טאור בעגל לא הורידו מעצמם והיו צריכים לציוו שצריכים לנהוג באבלות כשאר העם (ריב"א) וכן בשנינו מעט במהר"ל ובמלבי"ם.

ד. לומדים רבים אף הוסיפו בדרך הדרש שאכן לכאורה הציווי מיותר לאחר שכבר הורידו מעצמם, אך אינו דומה המתבייש למתבייש מאחרים (חזקוני), או בדרך החסידות דמתחלה עשו זאת מכת עצבות מן העבירה שעשו כמו שכתוב ויתאבלו אבל הקב"ה רצה שיעשו זאת מתוך תשובה של מצוה ובשמחה לכן הפכה להוראה ומצווה.

חידה בפרשה:

א. ספירת אנשים גורמים לעין הרע (רש"י ל, יב)

ב. הלוחות הראשונות שניתנו בקול גדול שלט בהם עין הרע והשתברו (רש"י לד, ג).

ז. (זכות) עין טובה: במסכת נדרים (תל, א) דרשו מהפסוק בפרשה 'פסל לך' שפסול התורה ניתן רק למשה, והוא נהג טובת עין ומסר אותה לישראל.

שימו לב לשינויים – החל מהשבוע מדור חידודי תורה יופיע במערכת מדי יום שלישי

תשובות ופותרונות ניתן להעביר עד יום ראשון בשעה 24:00

בוקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

בין המשיבים נכונה מתקיימת הגרלה שבועית:

יוסיף דעת - כרטיספר בסך 200 ש"ח חידה בפרשה - כרטיספר בסך 100 ש"ח

זוכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ש"ח

ניק וחכים כמר טובער גדליה - ת"ת שירה חדשה ירושלים

הרב רוזמן שלמה - כולל עצי חיים בני ברק

הרב כהן אלדד - כולל נווה דוד ירושלים

הרב גולדבלום יהודה - ירושלים

הבה"ח מרציאנו יוסף - ישיבת עטרת ישראל ירושלים

הרב כהן חנוך - כולל תורת משה אמת בני ברק

הבה"ח קליין יעקב שלום - ישיבת דושינסקי ירושלים

זוכים במבחן שבועי ע"ס 500 ש"ח

הרב זיגלמן נחמן - כולל בעלזא

הרב אייזון יהודה - חסדי דוד

זוכה בהגרלת בונים ע"ס 600 ש"ח

הבה"ח אבא שאול יהודה - ירושלים

זוכים בהגרלת מדור חידודי תורה

הרב גפן יחזקאל - כולל יודעי תורתך בני ברק - כרטיספר 100 ₪

הבה"ח רוזנבורג מנדי - ירושלים - כרטיספר 200 ₪

שימו לב, ההגרלות נערכות מדי יום שני על כל השבוע הקודם

הזוכים מקבלים על כך הודעה בתיבה האישיית

להצטרפות לקבלת הגליון השבועי בדוא"ל ולפניות בנושא העלון ניתן לשלוח בקשה

למייל: GTS025002018@GMAIL.COM

את כל דברי תלמוד תורתך באהבה

חשמניות

גליון 26
ויקהל תשפ"ד

דבר האירה

כישורים וכשרונות

הקב"ה חנן את כל אדם בכשרונות מבורכים, וכאשר יציל אותם כראוי, יוכל להעפיל ולהגיע מעלה מעלה. הנה בפרשיות אלו עוסקים בנדבת המשכן ובמלאכת המשכן. המשכן וכליו, היתה יצירה משותפת של כל עם ישראל, כאשר כל אחד תרם את חלקו ואת כישוריו לצורך המלאכה.

בעבודת זו, היו כלולים גם אנשים פשוטים בעלי כשרונות חלשים, וגם חכמי לב שהתברכו בכשרונות מיוחדים, כל אחד תרם את חלקו.

כל זה היה לאחר צאת בני ישראל ממצרים, ששם במצרים השתעבדו בפרך בחומר ובלבנים, ועסקו בעבודות גסות ומגושמות, בלבנים ובטיט. ידיים העוסקות בעבודה מסוג זה, אינן מסוגלות לעבוד באומנות מעשה חושב, שלזה נדרש ידיים עדינות, ואיך אכן הצליחו ישראל לעשות את המהפך הזה, מעבודת כפיים קשה למלאכת אומנות עדינה ויקרה.

רבינו הרמב"ן (שמות לא, ב) כבר עמד על כך ומבאר בלשונו:

"ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור' - אמר השם למשה ראה קראתי בשם, ומשה אמר לישראל (לה, ל) 'ראו קרא ה' בשם', והטעם, כי ישראל במצרים פרוכים בעבודת חומר ולבנים, לא למדו מלאכת כסף וזהב ובחרושת אבנים טובות ולא ראו אותם כלל, והנה הוא פלא שימצא בהם אדם חכם גדול בכסף וזהב ובחרושת אבן ועץ וחושב ורוקם ויורקם, כי אף בלומדים לפני חכמים לא ימצא בקי בכל האומניות כולם, והיודעים ורגילים בהם ברא ידיהם תמיד בטיט ורפש לא יוכלו לעשות בהן אומנות דקה ויפה, ... ולכן אמר השם למשה שיראה הפלא הזה, וידע כי הוא מלא אותו רוח אלקים לדעת כל אלה בעבור שיעשה המשכן".

בשעה שפנה משה רבינו אל עם ישראל בדבר מלאכת מעשה המשכן, יצא אליהם בקריאה קדושה, שכל מי שחננו הקב"ה בכישורים ונשרש בטבעו היכולת להתעסק במעשה אומנות, יתאזר בעוז לבניית המשכן. שכן כאמור, כל נברא יש בו כשרונות וכישורים, שצריך למצוא אותם ולהוציאם מן הכוח אל הפועל.

קריאה זו פעלה את פעולתה, וכל אחד מישראל התעורר לבידוק מה מסוגל הוא לעשות ולתרום חלקו למשכן, והוא גרם אשר כל איש ואשה נשאם ליבם לעשות במלאכה, ובכך הוציאו את יכולתם מן הכוח אל הפועל.

וכך כותב הרמב"ן בפרשתנו (לה, כא):

"כי לא היה בהם שלמד את המלאכות האלה ממלמד, או מי שאימץ בהן ידיו כלל, אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן, ועבה לבו בדרכי ה' לבוא לפני משה לאמר לו אני אעשה כל אשר אדוני דובר ...

דבר זה ללמדנו בא, שיש לתת לכל אחד ואחד מגיל צעיר את האפשרות לבטא ולגלות את כישוריו ויכולותיו. ומוטל עלינו לתת אימון ולהביע אישור ושיבועות רצון מיכולותיו, עם פידבק חיובי תמידי, ובכך אכן נאפשר לגלות את הכישורים שיפעלו לטובה. ואכן יוכל להוציא מן הכוח אל הפועל, ולהפיק את מירב התועלת והתכלית הנרצית מכשרונותיו המבורכים.

שבת שלום ומבורך
הרב אלחנן רייזמן

הנפש והחינוך

יסודות איתנים מפרשת השבוע

כבר בספרו של אדם הראשון מיד בבריאת העולם, וכפי שממשיך שם הרמב"ן:

"כי הוא 'קורא הדורות מראש' (ישעיה מא, ד), כדרך 'בטרם אצרך בבטן ידעתך ובטרם תצא מרחם הקדשתך' (ירמיה א, ה). ולדבותינו בזה מדרש (שמו"ר ב) הראה אותו ספרו של אדם הראשון ואמר לו כל אחד התקנתיו מאותה שעה, ואף בצלאל מאותה שעה התקנתיו אותו".

דרכי הנהגה במידת הכעס

'לא תבערו אש בכל מושבותיכם':

מידת הכעס הוא אחת מן המידות הגרועות ביותר, והכעס משפיע לרעה על גופו ונפשו של האדם, כך גילה לנו הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב ז"ע בספ"ק 'אגרא דכלה' על הפסוק (שמות לה, ג) 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם':

"אזהרה לאדם על הכעס, כמבואר במקובלים שעל ידי הכעס מרתיח גופו באש היסודי שבנפשו וגופו".

והנה לפעמים מתיר האדם לעצמו לכעוס, ואף מדמה זאת למצוה, כגון כאשר כועס על אדם שעושה מעשים שאינו מהוגנים ורוצה לייסרו, ואף כי אכן לפעמים ישנה מצוה בזה, אך גם אז ישנם כמה תנאים כיצד יוכל לכעוס. א. צריך שיהיה ביישוב הדעת. ב. שלא יהיה כעס בלב אלא רק מן השפה ולחוץ, וכך ממשיך שם הרה"ק מדינוב:

"והנה קיימא לן שמוטר לכעוס על עוברי רצונו ית', ובאם יודע ורואה שעושים דברים שאינם מהוגנים, אזי מצוה לכעוס ולזה נבראת המידה הלזו, רק כתבו חכמי המוסר שזה צריך להיות ביישוב הדעת, שיתיישב בדעתו מקודם שלא יבוא הכעס בליבו ויבוא לכלל טעות ח"י, ... רק יראה להם בפיו ובאיבריו כאילו כועס ומתקצף, אבל לא יהיה הכעס בלבו.

אך גם בסוג כעס כזה שהתירו בימות החול, אך ביום שבת קודש יש להיזהר על כך ביותר, שלא להראות מידת הכעס כלל, רק ביום זה יהיה שרוי בשמחה ויראה חדות לבבו ושמחתו לכולם. וכפי שממשיך שם הרמב"ן:

"ונ"ל שגם זה הוא דוקא בימי החול, אבל ביום השבת מבואר בזוהר (ח"ב קלה, ב) שצריך להראות לכל חדות לבבו ושמחתו בה' הנותן מתנה כזו לישראל ... והוא שרמזה התורה לא תבערו אש הכעס, אפילו בכל מושבותיכם עם כל היישוב הדעת שבעולם ולצורך מצוה שמתר בימי החול ולמצוה יחשב, שאני שבת קודש דצריך לאיתערא בחדוה.

שבת קודש הוא יום שצריכים אנו להיות במצב מרום של חן וחסד בשלום ואהבה רבה, ללא מדון ומחלוקת כלל, כך למדונו השל"ה הק' (מסכת שבת - פרק נר מצוה אות לב):

"כי יום השבת צריך להיות כולו בחן ובחסד ובשלום ובאהבה רבה, כי בו שובתים אפילו רשעים שבגיהנום. ועל כן עבירה כפולה היא מי שמראה כעס בשבת, וכבר נתנו סימנים לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת (שמות לה, ג), והוא אש המחלוקת.

כל אדם ותפקידו בידו

"וכל חכם לב בכס יבאו ויעוץ את כל אשר צוה ה'"

כל יציר יש לו מטרה שלשם כך נברא, ובהתאם לכך ניתנו לו כשרונותיו, ונטבעו חושיו וטבעיו. אנשים בעלי תפקידים בכירים, התברכו בכישורים נפלאים וביכולות ומעלות גדולות, שבאמצעותם מצליחים להגיע לפסגות גבוהות. אמנם מטבע הדברים שאנשים כאלו מושכים אש של קנאה, וכתוצאה של הקנאה, מביא את הסובבים אותם לדמות שאף הם ניהונו בכשרונות דומים ויכולים להגיע להצלחה כמותם. מה שלא בהכרח נכון ומציאותי, כי כל אחד נברא עם יכולותיו הוא, ואין לערב ולדמות אחד לשני כלל, אלא שהקנאה מטריפה דעתו של האדם.

רבינו הש"ך על התורה מסביר שלכן הוצרך משה להסיר את הקנאה של חכמי לב מול חכמתו של בצלאל וז"ל (שמות לה, ז):

"כדי שלא להטיל קנאה וכדי שלא יאמרו לפי שהוא בן חור בן מרים אחותנו.... לפי שהיה בן שלוש עשרה שנה ואין ממנין פרנס על הציבור אלא אם כן נתמלאה זקנו, לזה עשה משה התנצלות ואמר 'כל חכם לב בכס', ולא אמר מכם, לומר כולכם חכמים כולכם ראויים לעשות המלאכות, אף על פי שלא ראיתם עשיית שום מלאכה שהייתם טרודים בחומר ובלבנים עם כל זה יש בכס חכמה לעשות כל מלאכה מאחר שקיבלתם התורה שהיא ראש לכל חכמות, וכן אמר במשנה תורה (דברים ד, ו) 'רק עם חכם ונבון' וגו',

ולאמתו של דבר, כל אחד יש לו מטרה מסוימת שלשם כך נברא, ולכן אין לו מה לחשוב מפני מה רק אותו נכבד יכול ואני לא, כי כל אחד קיבל כלים בהתאם למטרה ולתפקידו, בצלאל לפי תפקידו וחכמי לב לפי תפקידם, וכפי שממשיך שם הרמב"ן:

"ואחר כך אמר 'ראו קרא ה' בשם בצלאל', לא מגריעות בכס חס ושלוש, אלא לזה נברא, זהו קרא בשם. כמו שאמר (ישעיה מא, ד) 'קורא הדורות מראש' מיום שנברא העולם".

ובענין הכישורים, לעיתים תוהה האדם האם הכישורים הם דבר מולד, או שניתן לרכוש אותם. ואם כי ברור, שישנה אפשרות לרכוש הרגלים ותכונות שונות, אבל בעיקרון הכישורים הם ברכה מיוחדת שטבע הקב"ה בכוחות האדם, בהתאם למה שמצופה ממנו, וכפי שראינו בדברי רבינו הרמב"ן שכבר הובאו לעיל (לא, ב) וז"ל:

"והנה הוא פלא שימצא בהם אדם חכם גדול בכסף וזהב ובחרושת אבן ועץ וחושב ורוקם ואורג, כי אף בלומדים לפני חכמים לא ימצא בקי בכל האומניות כלם, והיודעים ורגילים בהם ברא ידיהם תמיד בטיט ורפש לא יוכלו לעשות בהן אומנות דקה ויפה, ועוד שהוא חכם גדול בחכמה בתבונה ובדעת להביץ סוד המשכן וכל כלי".

בצלאל, התברך בכישורים אלו, מפני שאלו נדרשו עבורו למלאכת המשכן, כפי תפקידו שיועד לו הקב"ה. ואחרים שיועדו עבורם תפקידים אחרים, ניהונו בכישורים אחרים, כל אחד לפי מה שהוא. ולכן אין לאדם במה לקנאות בזולתו, כי כל אחד נברא עם כישורים בהתאם לתפקידו אותו ייעד לו קורא דורות מראש, מה שנגזר עליו ונרשם

מעלת חבר טוב

כבר הרחבנו שבוע שעבר, כי האדם הוא ייצור חברתי שחייב להיות בין חברה, וכך היא דרך הגדילה הטבעית של האנשים בין החברה, וברור איפוא גודל מעלתו ונחיצותו. אך עדיין ישנה שאלה מרכזית בענין זה, עד כמה חשוב לאדם שיהיה לו חבר טוב ספציפי ואיש קרוב אליו. האם מספיק בכך שיש חברה באופן כללי שהאדם מתרועע עם חברים או שצריך גם שיהיה לו חבר טוב אחד. שינוי בפרקי אבות (פ"ב מ"ב): אמר להם, צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם... רבי יהושע אומר, חבר טוב. התנא מלמדנו שיש בכך תועלת עצומה, ואין די החברה הכללית, כי אם החבר באופן פרטני.

מעלות רבות וטובות יש בכך שיש לאדם חבר טוב, ובכללן שלוש סיבות מרכזיות:
א. ללימוד תורה.
ב. לצורך קיום המצוות.
ג. עבור עצה טובה.

וכך מפרש רבנו יונה (אבות פ"א מ"ו) וז"ל:
"יקנה לך חבר - לשלשה דברים צריך אדם אל החבר הטוב. האחד, לדברי תורה, והשני, למצות, השלישי, לענין העצה.
וראשית כל נרחיב על החשיבות המעלה של חבר טוב לעצה ולשיחה

אהבה של חבר

הדבר הראשון והחשוב ביותר בכך שיש לאדם חבר טוב הוא כי כל אדם חייב אחד שיאהב אותו וכמו שכתוב בתורה 'ואהבת לרעך כמוך' וכבר הרחבנו על הצורך של כל אדם לאהבה, אי לכך כאשר אדם מוצא חבר אהוב ונאמן הוא מתח איתו חברות כי צריך האדם שיקנה לו אהבה לעצמו כמו שמבואר במנורת המאור (אות שכו)

כשימצא אדם חבר אהוב נאמן לו יקנהו בכל יכלתו, כמו ששינוי בפרק א מאבות (משנה ו): ויקנה לך חבר. לכן הוציאו בלשון קנין, ולא אמרו: ויעשה לך חבר, או: 'התחבר לאחרים', רצונם לומר, שצריך לאדם שיקנה לו אהבה לעצמו שיתקן בו כל עניינו, כמו שאמרו: או חברותא או מיתותא.

חבר לשיחה ועצה טובה

גודל מעלת החבר טוב הוא גם לענין השיחה והעצה טובה, יש צורך לכל אדם שיהיה לו חבר טוב שיהיה לאדם איש סוד, שיוכל לשוחח עימו ללא חשש שיגלה את הדברים לאחרים ואחד שיהיה לימינו ויעזרוהו בעת הצורך.

חבר לשיחה ועצה טובה

בתחילה נרחיב על גודל מעלת החבר טוב בכך שיהיה לאדם אחד שיעמוד לימינו ויעזור לו בעת הצורך, וביתר שיהיה לאדם איש קרוב לליבו לענין השיחה והעצה טובה, היינו שיהיה לאדם איש סוד, עמו יוכל לשוחח ללא חשש שיגלה את הדברים לאחרים, וכמו שמבאר הרבני יונה שם וז"ל:

"לענין העצה שיקחנו להיות לו מעיד לעזור בכל עניינו ולקחת ממנו עצה טובה, ולהיות לו בן סודו, אחר היותו עמו בברית ולא יגלנו לאחרים לבל יפרו מחשבתנו, ואף לא לנראים אליו כאוהבים".
וכך מבאר גם רבינו המאירי
"חבר טוב שיתיעץ עמו בכל עניינו ויזכורנו מכל גגאיתו וידיכנו על הטובות ובו יושלמו ענייניו".

חבר אחד שישפיע הלאה

והנה הרבה יותר קל לאדם להגיע אל הדרך הישר והטוב כאשר יש לו חבר טוב, מה שעוזר ומסייע לו לעשות את הטוב ביחד עם עוד אחד. זאת ועוד, על ידי חבר טוב מסתגל האדם להתחבר לזולתו, מה שמיקל עליו גם להתחבר לאחרים, ולהגיע לאהבה והתחברות עם כל הבריות, כפי שביאר רבינו יונה (אבות פ"ב מ"ב):

"שידבק האדם אל החבר הטוב, שידבק אל הדרך הטוב והישר הזה והוא נקל לעשותו להיותו חבר טוב בלי לב ולב לאיש אחד לאשר לבו חפץ, ולהרגיל עצמו שתהא רוח אחת נוחה הימנו על כן יבא באהבה עם כל הבריות".

ירא אלוקים

חשוב ונחון מאוד למצוא חבר אמן ונאמן שירגיש עמו פתוח ובטוח, ללא חשש שישתמש עם המידע נגדו או שלא יבין אותן ויצחק עליו. אך כמובן שיש להיזהר שהחבר יהיה ירא שמים ואדם טוב, כמו שמבואר **ספר פלא יועץ - ערך חברותא:**

"מה טובה עד שאמרו אדם בלא חבר כשמאל בלא ימין רק שיהיה חבר טוב ירא אלוקים וסר מרע... וטוב לגבר שיהיה לו חבר טוב אוהב ורועי שיגלה לו כל סתריו ויתיעץ עמו על כל דבר שרוצה לעשות, ואף אם הוא חכם גדול יטול עצה מן הקטן ושומע לעצה חכם כי טובים השנים מן האחד.

ומהראוי לציין כי העיקר בחבר טוב זה רק אם הוא טוב. ויש להשים על הלב, כי לא כל חבר הוא טוב באמת, ואז זה יכול להיות מסוכן והרסני. יתכן לפעמים שיקח אדם חבר שאין בו מידות טובות, מה שיוצר מתיחות ומאבק ביניהם מי חזק יותר וכדומה, חבר שכזה אינו חבר טוב כלל.

לספר לו הכל

מכלל חבר טוב הוא, שיהיה החבר קרוב לאדם שיאכל וישתה עמו, ילמד איתו ויגלה לו כל סתריו וידבר עמו בפתיחות, וכמבואר באבות דרבי נתן פרק שמיני:

"יקנה לך חבר כיצד מלמד שיקנה האדם חבר לעצמו שיאכל עמו וישתה עמו ויקרא עמו וישנה עמו וישן עמו ויגלה לו כל סתריו סתר תורה וסתר דרך ארץ".

וראה מה שכתב הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע בהנהגות האדם (אות יג):

"לספר בכל פעם לפני המורה לו דרך השם ואפילו לפני חבר נאמן כל המחשבות והרהורים רעים אשר הם נגד תורה" אשר היצה"ד מעלה אותן על מוחו ולבו הן בשעת תורה ותפלה הן בשכבו על מטתו והן באמצע היום ולא יעלים שום דבר מחמת הבושה ונמצא ע"י סיפור הדברים שמוציא מכה אל הפועל משבר את כח היצה"ד שלא יוכל להתגבר עליו כ"כ בפעם אחרת חוץ עצה הטובה אשר יוכל לקבל מחבירו שהוא דרך השם והוא סגולה נפלאה".

חבר טוב קרוי אחד כזה שניתן לספר לו כל הקורות ולהתיעץ עמו בכל דרכיו בעבודת ה' וכל עניינו כמו שמבואר בתפארת שלמה - על התורה - פרשת תזריע:

"ו"ש אל אהרן או אל אחד מבני הכהנים, ר"ל כי גם זה יועיל דבוק חברים דאגה בלב איש שישנה (משלי יב, כה) לספר עניינו לרעהו ולהתיעץ עמו בכל דרכיו בעבודת הש"י וכל עניינו שגם חבר טוב יכול להקמו".
וכבר מובא בשם הרה"ק הרבי ר' בונם מפשיסחא זי"ע בפסוק (בראשית לח, כ) "וישלח יהודה את גדי העזים ביד רעהו העדולמי", "כי כל אדם צריך להיות לו חבר ואוהב נאמן שיוכל לספר לו את כל נקודות לבבו אפילו

בגנות מעשיו כמו שהי' ליהודה חירה רעהו והי' משלח על ידו את גדי העזים ליד תמר".

קביעות בכל יום

שני חברים שאוהבים אחד את השני ומתחברים ביחד ומאמינים אחד לשני בנאמנות, בודאי שכל אחד מסייע לחבירו ומרוממים אחד את השני. עצה טובה חשובה עד למאוד מביא רבינו השל"ה הק' (שער האותיות אות ה חבר טוב) שיקפידו שתהיה קביעות בחברותם מדי יום ביומו, וכלשונו:

"וכשיש לאדם חבר טוב שמתחברים ביחד בשביל התורה והמעשים, והם באמונה זה לזה בלב שלם לעבודת האל יתברך, אשריהם מה טוב חלקיהם, כי אז כל אחד יסייע לחבירו בהתעוררות, ויעשו קביעות בכל יום, נוסף על למודם יקבעו שעה אחת שיפוששו במעשיהם וידברו מהתעוררות תשובה ותיקון מעשיהם. והיו אוהבים זה לזה כנפשם כאהבת דוד ויונתן. אמר החכם, אין נקב המחט צר לשני אוהבים, ואין רחב העולם די לשני שונאים".

חבר טוב משפיע טובה לאדם

גודל יקרת מעלת שני חברים גדול ביותר, ואם שני חברים מתחברים באהבה אמיתית וכל אחד יחשוב אך ורק על טובת חבירו חברים אלו גורמים שגם הקב"ה יפנה מכל עסקיו ויחשוב כיצד להיטיב עם שני החברים הללו, כך מבאר הערבי נחל (פרשת מקץ) וז"ל:

"וכן הוא בפרטות באנשים פרטיים אם יתחברו ב' אנשים באהבה אמיתית בלב שלם אחד יטיב להשני ויהיה כ"כ האהבה ביניהם עד שכל אחד מהם לא יחשוב טובת עצמו רק ישים כל מגמותיו אל טובת ותועלת חבירו, אזי ממשכים הנהגה זו על עצמם מהש"י שכביכול יפנה מכל עסקיו ויחשוב רק להיטיב לאלו האנשים, כי נודע מ"ש רז"ל ה' צלך שכל מה שהאדם מתנהג כך ממשיך על עצמו מהש"י. משא"כ אנשים שאין ביניהם אהבה גמורה אע"פ שגם שגם שגם אין ביניהם מ"מ כיון שכל אחד אינו חושב רק עניני עצמו ואינו נותן לב טובת חבירו כך הש"י אינו חושב ח"ו בטובתם, ולכן בכל עת צרה שיש ח"ו על האדם טוב לו שיתחבר באהבה גמורה עם ריע אחד או יותר ועי"ז יחשוב הקב"ה לטובתם כאמור וינצל".

וכבר ידוע המשל מהרה"ק מרז'ין זי"ע בזה. שני אוהבים שהיה נפשם קשורה באהבה מאוד, והגיע עילה על אחד מהם ונגמר דינו ליהרג, ובא האוהב הזה וצעק בקול גדול הניחוחו אני הוא שעשיתי העוול הזה ולא חבירי, והגיע הדין להמלך, וקרא אותם לשאול להם אמיתות הדבר כיון שרק אחד עשה הדבר ולמה יחפוץ זולתו למוות בחינם. אז השיב לו אני יודע שחבירי לא עשה שום עוול כי אני מכיר מזגו ומותו שאי אפשר לו לעשות כן. אם כן אין זה רק עילה. והיי תלוי בחיי חבירי מוטב שאמות ולא אראה במיתת חבירי כי בודאי אני חייב מיתה על שהגיע לי עונש לראות במיתת חבירי. וכן השיב לו גם חבירו. אז פטר אותם זה המלך. וביקש מהם שבין אוהבים כמותם אני חפץ להיות גם כן. שתכניסו אותי באהבתכם ואני אהיה לכם גם כן אוהב כזה.

ופירשו בזה, הפסוק "ואהבת לרעך כמוך אני ה'", פירוש, כאשר יגיע למעלת ואהבת לרעך כמוך. אז אני ה' מבקש לשרות בכס שתאהבו גם אותי. ואני אהיה לכם גם כן לאוהב נאמן.

שאלות והארות - למייל ar3123499@gmail.com

ניצוד מחנכיו?

עלון מס' 61

לקראת יום פטירת מרן ה'בית ישראל' מגור [ב' אדר תשל"ז]:

הרבי האזין בדומיה לכאב שנשפך עם הדמעות החמות. מיד כשסיים האב את סיפורו, צוה עליו לשלוח את בנו אליו לשיחה אישית.

"ודאי הייתי שולחו לכאן בשמחה, אלא שהוא התרחק כל כך מדרך הישר, עד שחושש אני שאפילו לפקודה ישירה מפי האדמו"ר הוא יסרב לשמוע", הגיב האב והתמוגג בכאבו...

"אם כך", הודיע הרבי בניחותא, "אבוא אני אליו. עליך רק לדאוג שמחר בשעות הערב הוא ישהה בביתך".

מסירותו של הרבי חדרה ללב האב והרגיעה מעט את רוחו הסוערת.

למחרת, כששהה אלימלך בבית הוריו, נשמעה דפיקה קלה על הדלת. אלימלך קם לפתוח, ומה נבהל לראות שה'בית ישראל' בכבודו ובעצמו ניצב מולו על מפתן הבית...

הרבי נתן בצעיר המבוהל את מבטו החודר וצוה עליו להצטרף אליו תכף ומיד לטיול קצר. אלימלך שהיה נבוך ביותר, מיהר להשמע לרבי ויצא מן הבית.

מיד ככשב, פרץ בבכי מר וקורע לב, והודיע נחרצות באזני הוריו כי הוא מתחרט מכל וכל על דרכיו הנלוזות, וברצונו לשוב בתשובה שלימה.

הימים הבאים חלפו מתוך שבח והודיה. אלימלך צמצם במהירות את הפער שיצר במו ידיו, עד אשר חלפה התקופה הקשה כלא הייתה...

אלימלך הוא בחור צעיר ומבריק, בעל כשרונות עילויים היוצאים מגדר הרגיל, שתמיד נמצא בראש ובראשונה לכל דבר. מבחניו קוצרים באורח קבע את הציונים הגבוהים ביותר, ובחורים מתחרים ביניהם מי ייבחר על ידו ללימוד בחברותא... כל שיגו ושיחו כשל בן עלייה, וההברקות ששולף מפיו חדשים לבקרים בשעת הלימוד, מותירות את טובי המוחות בפה פעור למשך שעה ארוכה.

לכן, נקל לשער מה רבה הייתה התדהמה לשמע השמועות החדשות. תחילה סרבו כולם להאמין לדברים והכחישו אותם מכל וכל, אך כאשר נודע בוודאות כי אלימלך נצפה ברחובות העיר בצוותא חדא עם יושבי קרנות, פשטה השמועה כאש בשדה קוצים והפכה להיות החדשה המדוברת ביותר בישיבה וברחוב החרדי.

זה התחיל טיפין טיפין, בצעדים איטיים ובלתי מורגשים. תחילה התקצרו הפאות, בהמשך קוצץ הזקן, ולבסוף השיל אלימלך לחלוטין את חזותו החרדית והצטרף לאחת מתנועות הנוער החילוניות. את שמו הפך ל'אלי', קצר וידידותי...

מיום ליום נעשו העניינים יותר ויותר גרועים, עד שיום אחד הרגיש אביו שבאו מים עד נפש.

כחסיד גור הנאמן לרבותיו, התפרץ כשדמעות בעיניו לחדרו של מורו ורבו בעל ה'בית ישראל' מגור זיע"א, ותינה בפניו את הצרה שנתרגשה עליו.

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

זה אכן נורא, אישר המפקח. אבל היכן הוא כעת?
השיב המנהל: רחמים התבייש לחזור לכיתה
ואף להסתובב בשכונה. דאגו ומצאו עבורו מקום
בפנימיה תורנית אחרת, שינסה להשתקם שם
ולפתוח דף חדש. שאלו המפקח לשם המוסד,
וכשנענה נחה דעתו. אכן מקום טוב...

כשחזר לביתו, נטל המפקח טופס רשמי של רשת
החינוך, וכתב לרחמים מכתב מרגש: "רחמים היקר!
בקרתי היום בבית ספרך ולא ראיתך! תשובותיך
הנפלאות והקולחות והקולעות היו כל כך חסרים
לי. שאלתי אודותיך ואמרו לי שעברת לפנימיה
אחרת. אני מקווה שאתה מתעלה שם בתורה כגודל
כשרונותיך, ועוד תהיה לגדול בישראל! כתוב לי
מה לומדים אצלכם, ותשלח איזו קושיא או תירוץ
שעלו בדעתך. אני מצרף כאן 100 שקלים לדמי
כיס. אם תצטרך עוד כסף - כתוב לי. על החתום,
יהושע שקלאר."

רחמים קיבל את המכתב ופרץ בבכי נרגש. בטוח
היה שהוצמד לו אות קלון, שכולם יודעים שהוא
נתפס בקלקלתו, שבבית ספרו מפיצים את הסיפור
ומיידעים כל אחד. והנה המפקח ביקר שם ולא
אמרו לו כלום!!!... א"כ יש מי שמאמין בו! יש מי
שנותן לו תקווה! יש מי שמצפה ממנו לגדולות!
הוא לא יאכזב אותו...

רחמים שעד אז היה שקוע בדכדוך ודכאון,
התעורר והתנער, שלח מכתב עם קושיא, וקיבל
תירוץ עם מאה שקלים נוספים. וכך המשיך הדבר
חודש אחר חודש. הוא עלה לישיבה גדולה, הקים
בית לתפארת והיום הוא מחנך בישראל!!!

ראו מה רב כוחו של עידוד ועד כמה הוא נחוץ!
[וקראת לשבת עונג, יתרו תשפ"ד]

לאחר זמן רב, בשיחה נינוחה עם אביו, שאל האב:
מה היה נושא השיחה עם הרבי שגרם לך לשוב
במהירות לכור מחצבתך?

השיב אלימלך: תתפלא לשמוע - הוא לא הטיף
לי מוסר ולא אמר לי דברי תוכחה... הרבי פשוט
שאל לשלומי, התעניין במעשיי וברר אם יש לי כל
צרכי, די מחסורי אשר יחסר לי.

האהבה הכנה והעצומה שהרבי הקרין, גרמה לי
טלטלה שאין כמוה. החום בו עטף אותי הרבי, אפף
אותי ולפת אותי, חימם את לבי והמס את שכבת
הקרח שיצרתי בתקופה האחרונה.

זה מה שגרם לי להרהורי תשובה. [מתוך 'ערכים
לשבת', יתרו פ"ד]

הרב יהושע שקלאר זצ"ל, [היה בוחן מטעם החינוך
העצמאי וכן מפקח ברשת החינוך התורנית]
התפעל מנער כשרוני מבריק. בכל ביקור בבית
הספר נהנה מתשובותיו המחוכמות ומלאות תוכן
והבנה. הוא ציין לעצמו לעקוב אחר הנער. לצורך
הסיפור, נקרא לו רחמים. [לא היה זה נער יחיד
ולא בית הספר היחיד...]

יום אחד ביקר באותו בית הספר, בחן את התלמידים,
ונהנה מתשובותיהם. ציינם לשבח, ושאל: איפה
רחמים? נענה בשתיקת מבוכה.

כשסיים לבחון וישב בחדר המנהל לישיבת סיכום,
שאל שוב: איפה רחמים?

סיפר לו המנהל סיפור נורא: רחמים זה התחבר
לנער קל דעת מבית ספר אחר, הכיר אט אט
ארחות חיים אחרים, עד שהמשרה תפסה אותו
על "חם" בפריצה לדירה בליל יום הכיפורים!

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לעילוי נשמת ידידי היקר "רבי אלתר", נעים זמירות ישראל, אהוב על המקום ואהוב על הבריות

ר' אלתר צבי אריה ב"ר חיים (יאכנע'ס) זצ"ל

נלב"ע בשבת פרשת יתרו, לסדר "וכל העם רואים את הקולות", כ"ד בשבט תשפ"ד

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה
פרשת ויקהל גיליון 284

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

ממתק לטיולתן שבת

הרב ישראל חיימן שלישי"א

מחצבתך, את רוממות משפחתך המיוחסת ואת כל גדולי העולם המנויים כאבותיך? בכולם רצונך לבגוד ולהפנות להם עורף? אף שריר לא נע בפניו של האיש. דברי הרב לא הזיזו בנפשו איזה נים יהודי דק. הרב כמעט והתייאש.

ברגע קטון נזכר הרב בדברי אחד מחבריו של האיש שסיפר לרב קודם שהאיש הזה אוהב מאוד את התבשיל החמין של שבת. בפרט את הביצים הקשות הטמונות בתוך התבשיל ומתחמומות להן במושך כל הלילה. בבוקר יום השבת אוכל האיש שבע או שמונה ביצים כאלו ברצף מרוב חיבתו אל התבשיל הנ"ל.

במילים של יאוש פנה הרב אל היהודי במשפט אחרון: "יודע אתה, הלא אצל המוסלמים לא יהיה לך את העונג הזה של אכילת הביצים של שבת, האם בשביל החלטה של רגע תפסיד את ההנאה הזו לכל ימי חיך?" היהודי נענר ממוקמו... אכן, אם את אלו אני מפסיד לא שווה לי כל ההמרה הזו... ובוה חזר בו מתכניתו הנוראה.

את המעשה הזה לא מביא הבן איש חי כקרויזו... הוא מביאו כראיה לחשיבות ועומק העניין של עונג שבת שכוחו להציל נפש מישראל. הוא מבאר שם רעיון עמוק ביותר על פסוק מפרשת השבוע.

"ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת" שמירת השבת מתבטאת בעשיית השבת, כלומר המאכלים הערבים והעונג 'הגשמי' הוא העושה את השבת ומקיים אותה.

מזן הבן היודיע מסביר את הדברים ברעיון עמוק מתובל בדברי קבלה. כרמו לדברים הוא מביא שהתיבה "תבשיל" בהיפוך אותיות נכתב 'לי שבת'. כלומר שהתבשיל של שבת והעניגו שבו מוכיחים שהשבת ניתנה לישראל בלבד.

בדברי הקבלה המובאים שם יכול כל אחד לעיין, אבל גם בדרך הסברה המוסרית ניתן להסביר את העניין.

כאשר אדם מקיים דבר כמי שכפאו שד, גם אם הוא מקיים את הדבר בהידור רב הרי שזה כאין וכאפס לעומת מי שמקיים את הדבר מתוך שמחה ועונג ומראה קבל עם ועולם שהוא נהנה מכל רגע של קיום המצווה.

מהותה של השבת הקדושה היא הברית בין ישראל לבוראם. אם אנו מראים את השמחה ומחפשים מתי ואיך לענג את השבת, יש לברית הזו קיום. גם אם שומרים את השבת על כל פרטיה ודקדוקיה, אבל מתוך עצב וצער חלילה אזי הברית שהיא מהותה של השבת אינה.

מסיבה מסוימת החלטתי יחד עם בני ביתי על קניה מיוחדת. לילדים מגיע להתחדש בכלי מיטה חדשים נוחים ואיכותיים.

ביום מן הימים יצאתי לחנות גדולה עם כל הילדים ע"מ שכל אחד יבחר את הצבע ואת הצורה האהובים עליו. הילדים היו נלהבים וביציאה מהחנות הם החלו - כדרכם של ילדים, לטוות את חלומותיהם על השינה המתוקה עם כלי המיטה החדשים והנוחים... ברכב בדרך הביתה עלה רעיון במוחי, שאלתי את הילדים מי רוצה לקיים מצווה נדירה שלא מזדמנת כל יום.

לשאלתם מהי המצווה הנדירה, הסברתי להם: כאשר מכינים מאכל מיוחד לכבוד שבת, גם אם הוא מאד טעים ומגרה לא אוכלים אותו לפני שבת, כי אם הוא יגמר לא יישאר כלום לשבת... גם מי שקונה בגד שבת מלכותי יפה לא לובש אותו סתם ביום של חול... לא שייך ללכת עם בגד שבת סתם באמצע השבוע רק כי הוא יפה. אין על דבר כזה שום ניסיון של היצר.

אבל היום נקרתה בפניכם הזדמנות נדירה. יש לכם משהו חדש שאתם יכולים ליהנות ממנו כבר עכשיו, מאידך אתם יכולים לשמור אותו לכבוד שבת קודש.

זהו כבוד שבת שאין כדוגמתו, זה מוכיח, שכל אותם פעמים שהכנו אוכל לשבת או שקנינו בגדים, שניקנו את הבית או שסידרנו אותו, כל אלו היו אכן לכבוד שבת... אנו באמת מעוניינים לכבד את השבת ואם נקרתה לידנו הזדמנות אנו שומרים כל דבר טוב מבחירה לכבוד שבת.

זה לא היה להם קל... לוותר על החלום שנמצא ממש כאן בהישג יד ולדחות אותו בכמה לילות... לילדים זה באמת מאמץ גדול.

אבל אז נזכרתי בסיפור. כיון שכבר עמדנו בשערי הבית אמרתי להם שאני לא מחייב כמובן אף אחד להיענות להצעה שהצעתי, מי שרוצה יכול עוד הלילה להשתמש בכלי המיטה החדשים והנעימים. מי שיחליט כן המתין יזכה לסיפור מיוחד בנושא בסעודת השבת...

התפעלתי לראות שילדי עמדו בניסיון והצליחו לשמור את הנאתם לכבוד שבת קודש.

בשבת, בין הדגים לבשר הם גם קיבלו את הסיפור שמספר לא אחר מאשר מרן הבן איש חי בספרו בן יהודע (שבת ק"ט ע"א). יהודי פוחז מעירנו בגד החליט להמיר את דתו ח"ו. במסגרת זו הביאו אל אותו פוחז את רבה של העיר בגדד כדי שינסה להניאו ממעשיו.

הרה הרבה עליו בדברים ללא חת ומורא. "וכי רוצה אתה להידמות אל אותם נבערים שאין להם בעולמם שום דבר רוחני ומרומם כלשהוא? האם לא תזכור את האבות הקדושים, אברהם יצחק ויעקב מקור

הטיבו העליון מוקדש

אחרתי, אבל הגעתי... סיפור לשבת עמ"ב

כסוי הגלת השעף הלה שבועות - הרב יוסף חזן כהן שלישי"א עמ"ב

החזיק השבועי עמ"ב

ועל שמאל אחת שאלתי-ר יצחק זילברשטיין שלישי"א עמ"ב

לרפואת הגאון רבי משה בן פרימה, והגאון רבי שלום מאיר בן צירל, רבי יעקב בן גלדיס חתן, ולרפואת כל חולי עמ"י, ליוזוג הנו אורטל בת-יוזו, ולחופה במהרה סימה בת יוזו. להצלחה ברו"ל ענת נילה בת חביבה-אולן, שלום ויהודה בן חנה ברכה, שמואל יצחק בן תהילה,

סיפור לשיבת

"אחרת, אבל הגעת'..."

והנה אנו גולשים אט אט לשבוע השביעי, במהלכו כבר הספיק הרב חנוך להתחבר לקהילה, לדרוש ברבים ואף לעלות כשליח ציבור ולהנעים מסלסולי קולו.

המשימה הבאה שעמדה בפניו הייתה חיזוק מניין השחרית. בליל שבת הוא דרש בהתרגשות על מעלותיה של התפילה, על החשיבות להגיע בזמן, לקרוא את פרשת העקידה והקורבנות, להיות מוכן בלב ובנפש, כחסידי הראשונים, לעמוד בפני בוראם בסילודין ובהארה, ומילותיו נפלו כמים צוננים לנפשות עייפות.

אלא שר' שיעה יצחקוביץ הנגר התשוש מעמל השבוע, נחר קלות לעיני הרב, לא חלילה בכוונה, אלא שהעפעפיים שתהיינה בריאות, הן סירבו להישאר פקוחות. כך יצא שהדרשה הנפלאה דילגה מעל אוזניו ולבו של המתפלל המאחר הכרוני, ולא פעלה את פעולתה.

יום א' בבוקר השעה 7:00 בדיוק, המניין מתחיל.
ר' שיעה יצחקוביץ ב-7:32 נכנס, מתעטף, מתעטר, ופורץ בדהרה לכיוון "עלינו לשבח".

שעה 7:50 עת שתי רגליו של ר' שיעה כבר היו בחוץ, הוא חש נגיעה קלה בכתפו, וחיוך אוהב ניבט לנגד עיניו.

"כן כבוד הרב, מה אוכל לעזור לך?" התפייט בנימוס הנגר החרוץ.
"בהחלט ידידי, תוכל לעזור לי. עשה לי טובה, השתדל להגיע לתפילה כמו כולם בשבע, זה יכבד אותך, זה יכבד את הקב"ה".

מועקה מגדרת החלה לקנות שביטה בריאותיו של הנגר. רק זה חסר לו עכשיו, נודניק סידרתי שיתחיל לעקוב אחרי.

ר' שיעה החזיר חיוך ציני משהו לעבר הרב גבירול והפטיר "כבוד הרב איחרתי, אבל הגעת'..." נו טוב.

שלוש פעמים באותו שבוע, בווריאציה כזו או אחרת, ביקש הרב גבירול מהנגר היקר לעשות מאמץ, למסור נפש למען התפילה, ושמע ממנו את משפט המחץ, שנשא בחובו את תפישת עולמו המצומצמת והנגרית של יצחקוביץ: "איחרתי, אבל הגעת'".

בשבוע שלאחר מכן, הרב גבירול התעלם לחלוטין מאיחוריו של יצחקוביץ, אך ממבט עיניו ניכר שהוא בהחלט איננו מרוצה מן העובדה שהאיחור השיטתי גורם לאווירה לא בריאה.

בואו נאיץ את מחוגי השעון. שלושה חודשים אחר-כך, ערב יום כיפור. בשעה 6:45 בבוקר ניגש ר' שיעה יצחקוביץ - שהשכים קום

- בפנים נפולות לרב חנוך גבירול, ולחש על אוזנו: "כבוד הרב, בגלל שאני מאחר לתפילה, אתמול אחרי הצהריים נשרפה הנגרייה שלי כליל, הכל עפר ואפר, הלך לי ציוד במיליונים, חלקו הגדול לא מבוטח". הרב השתאה: "מה הקשר? האיחור שלך לתפילה הוא בעיה חמורה ביראת שמים, אבל אינני מוצא שום חוט מקשר בין האסון הכלכלי שנחת עליך, לבין האיחור..."

הנגר שהגיע הבוקר בזמן לתפילה, התיישב ליד הרב והחל לספר: "בשעה חמש אחה"צ שמענו פיצוץ מכיוון ארון החשמל. להבות אש פרצו משם והחלו לשרוף חבילות קרשים, באנו עם מטפים וניסינו לכבות, זה לא עזר. האש התפשטה והחלה לנוע. התקשרתי למכבי אש, היסטרי, מבוהל: "תגיעו מהר, המבנה בסכנה... והם משיבים לי, הוצאנו שתי כבאיות, אל תהיה מודאג, הכבאים בדרך..." עוד דקה איזמה עוברת אני שוב מתקשר, "אדוני, אנחנו בדרך" הם מתנסים להרגיע אותי. האש מדלגת לחדר המכונות "תגיעו, אני מתחנן, זה ייגמר באסון", והם עונים לי "אדון יצחקוביץ, נגיע, אנחנו או טו טו אצלך". תראה כבוד הרב, לקח להם חצי שעה לנחות אצלי. עמדתי בחוץ כלי מזיע, מפוחם, בקושי נושם, וצועק עליהם "השתגעתם! איפה הייתם עד עכשיו..." נו, ומה משיבים לי הכבאים? "אדוני, איחרנו אבל הגענו".

הנגר השבור גירד את מצחו: "המשפט הזה 'איחרנו, אבל הגענו', היה מוכר לי מאיזשהו מקום. אתה כבוד הרב גם שמעת אותו, הלוא כן?". הרב חנוך הניח ידו על כתפו של הנגר וליטפו במבט אוהב "ר' שיעה, ר' שיעה, אין לך מושג עד כמה הקב"ה אוהב אותך, הוא שרף עבורך נגריה שלמה, ושלח לך קבוצת כבאים חולמניים עם תירוץ כל כך עלוב, כדי לזכות לראות אותך במעונו, בזמן, בשבע, בתפילה". "וישכם... אברהם... בבוקר..." מלמל ר' שיעה.

ומאז הקדים לבוא, עם העשיריה הפותחת. זה פשוט.

קשה לאמוד את מטעני הכובד והאיטיות שהיצר הרע מעמיס על ליבם וכתפיהם של מאחרי-הקום. מוכרים לכם? הללו, ברוכים והיו, נאבקים או לא נאבקים עם מחוגי השעון האכזריים, המזמנים לעצור ולנוח לרגע, וכמו זועקים בלחישתה לעברם של גדודי המזמנים "עורו ישנים מתרדמתכם, הקיצו מתנומתכם וצאו לעבוד את בוראכם בתפילת השחר", נו, נו.

לר' שיעה יצחקוביץ לא היו קשיים מיוחדים להגיע לתפילה בזמן. ברוך השם, הוא אמנם בשלהי העשור השישי שלו, הסוכר עדיין לא הניף דגלי ניצחון על כדוריות הדם שלו, לבו נמדד ונבדק מכל הזוויות, ונמצא פועם היטב, ועל פי הבנת מומחי דיאטה יש הרמוניה מופלאה בין משקל גופו לגובהו.

לחץ דם? אתם שואלים, גם הוא סביר לחלוטין בהתייחס ליום העבודה העמוס שלו בנגריה הגדולה שירש מאביו, שירש מאביו, שירש מאביו. הא, כמובן, כאן המקום והזמן לאזכר, שר' שיעה יצחקוביץ הוא דור רביעי של נגרים מדופלמים, אשר יצירותיהם המשובחות מפארות מטבחים זוטרים בתל אביב של אותם הימים, שיותר ראו חול מאשר עשן אוטובוסים. את הסלונים ושולחנות האוכל שלהם אתם יכולים למצוא עד היום, גם בדירות איכות בצפון ובדרום, ואפילו בוילות יוקרה במרכז הארץ.

"יצחקוביץ נגרים בע"מ" פירמה שכל קבלן מתחיל כוותיק משתבח בה, כשהוא בא להציג את המפרט הטכני בפני הלקוח הסקרן שלו.

נו, אז אם דיברנו על פרנסה, גם זו לא חסרה ליצחקוביץ, אשר הספיק לחתן - ביד רחבה ובעין טובה - את שמונת בניו ובנותיו, ולרוות נחת-כשר ממנכדים יראים וחביבים, כן ירבו וכן יפרצו.

אז אם כל כך טוב, מה כל כך רע? לא רע, הודו לשם כי טוב, העסקים טובים, הילדים טובים, האישה מאושרת, ועולם כמנהגו נוהג אצל יצחקוביץ, כאשר מניין מתפללי בית הכנסת "חסדי ראובן" עומד סמוך ונראה לתפילת שמונה עשרה, רק אז הוא מגיח פנימה, ובנינוחות שאין שנייה לה, מתעטף בטליתו הרקומה ומניח תפילין, כאילו כל הזמן והחיים לפניו.

תראו, זה לא חדש, מנהג זה כבר קנה שביטה בנשמתו עשרות שנים, ולא עושה רושם שהוא מתכוון לכוון איזה שינוי דרסטי או ראדיקלי, על מנת לזכות לאותו שכר נכסף של העשירייה הפותחת את מניין השחרית של 7:00 בבוקר.

מה לא טוב בשבע וחצי?
אלא שבאופן בלתי מתורץ לחלוטין, הוא מצליח לנסוק כמו מטוס ללא טייס, או אולי כמו טיל ללא איראני, וליישר קו עם המניין - בשתיים שלוש נשימות - ולפני "עלינו לשבח" הוא כבר עסוק בקיפול התפילין לקראת יום יצירתי חדש בנגרייה שלו.

יש לכם בעיה עם זה? גם לו אין.

האמת ניתנת להיאמר שאף אחד לא עשה מזה עניין, ויצחקוביץ אפילו לא העלה בדעתו שהוא נחשב כמתפלל בעייתי. כוחו של הרגל מגונה. אלא שיום אחד, מבלי התראה מוקדמת, החליטו צמד הגבאים המסורים אבריימלה טוויטו וחנניה מעתוק, להכניס הילוך ולמנות רב בית כנסת-במשרה מלאה. אחד כזה שיפתח את הבוקר בתפילת השחר, לאחרי ימסור כמה שעות שיעורי תורה לבעלי בתים בפנסיה או לכאלה שזמנם בידם. אחרי הצהריים ילמד מוסר את בני הנוער, ובערב "דף היומי" לכל דכפין.

טוויטו את מעתוק שהתחרדו זה לא מכבר, הבינו שאם בית הכנסת "חסדי ראובן" ימשיך לתפקד כמו תחנת תפילות מצויה, לעתיד לבוא לא יהיו להם תירוצים משכנעים בפני בית-דין של מעלה, מדוע לא להכניסם בדלת הקדמית להגדרה המחרידה "ארוו-אשר-לא-יקים-את-דברי-התורה..."

אמרו. בררו. התייעצו. בחרו.

והנה בוקר לא אביבי אחד הצטרף לקהילה הנכבדה הרב חנוך גבירול, אברך בן 35 שעשה הסבה לא רעה בכלל, לרב בית כנסת. הו, הו, חדור מוטיבציה היה הרב גבירול, ושאפותיו לרומם את הקהילה נסקו מעלה מעלה, משל היה נשר צעיר במעופו.

ההיענות הייתה - ברוך השם - יוצא מן הכלל. תוך שבועות ספורים החל קול התורה להפציע בין ארבע כתלי "חסדי ראובן" ומעגל לומדי "דף היומי" התרחב מדי יום.

הלכה שיבועית

הרב יוסף דוד כהן שליט"א

ואם ראויה לשימוש גם בלי לתקנה כגון שהגלגל נתרופף ועדיין אפשר להסיע את העגלה יש מתירים להשתמש בה כך ולא חוששים שמה יתקעפו. ויש אוסרים.

אם נשברה העגלה בערב שבת וכבר השתמש בה מערב שבת בעודה שבורה מותר להשתמש בה גם בשבת ולא חוששים שמה יתקע. כמבואר ברמ"א (סי' שח סעי' טז).

שינוי מצב בעגלה

אסור להפוך עגלת שכיבה לעגלת טיול ע"י הטית המשענת או לחבר מושב לעגלת תינוק אם זה נעשה ע"י הברגה, כיון שנעשה לקיום, אבל אם זה נעשה ע"י צירים או ווים, מותר.

טלטול משחקי קטנים

גדול מבני אשכנז מותר לטלטל כדור ושאר משחקים בשבת, ומבני ספרד בכדור נחלקו הפוסקים אם מותר לטלטלו, אך שאר משחקים המיקל יש לו על מי לסמוך. ולכן צעצועים שנתפורו בחדר ורוצה לאוספם בשבת כדי לסדר את החדר, יעשה כן ע"י טלטול מן הצד, דהיינו ע"י מטאטא וכדו'.

הסרת כיסוי מעגלת תינוק
גגון של עגלת תינוק שהיה פתוח טפח מערב שבת, והוסיפו עליו בשבת כיסוי נילון וכיו"ב, על סמך ההיתר של תוספת אוהל, מותר להסירו בשבת, באופן שנשאר הטפח שהיה פרוס מערב שבת.

הנחת כסא קטן על העגלה

עגלת תינוק שהיו דפנותיה עשויות מבעוד יום, מותר להניח עליה כסא קטן, כדי להושיב עליו ילד נוסף, ואם נפתחה העגלה והועמדו דפנותיה בשבת, אם יש מתחתית הכסא עד מזרון העגלה חלל ריק בגובה טפח, יש להיזהר שלא להניחו שם, ואם יש פחות מטפח, מותר.

ואולם גם כשיש חלל טפח יש אפשרות להניח את הכסא על ידי שימלא את העגלה בשמיכות וכדו', ויניח את הכסא בזמן שאין בעגלה חלל טפח, ואחר כך יוכל להוציא את השמיכות, אף שיווצר ע"י זה חלל טפח.

עגלה שאירע בה תקלה

עגלת ילדים שאירע בה איזו תקלה, כגון שאחד מגלגליה נשטט ממקומו, או קפיץ יצא ממקום חיבורו, אסור להחזירם בשבת. ואם אירע הדבר בשבת העגלה אסורה בטלטול גזרה שמה יתקע. ואם אירע הדבר ברחוב אסור לו להמשיך ולהוליכה לביתו.

-לרכישת ספרי ידי כהן ועוד ספרי המחבר 052-764-4642

החיוך הסיבועי

מאיר פנחסי

אמא בערב פורים: משקיעה חצי שנה על תחפושת, רצה, מתייעצת, תופרת, מחליפה, קונה, מלווה ובסוף לא מרוצה. אמא בערב פורים: מוישי החמוד שים על עצמך מגבת ותגיד שהתחפשת לבלן במקווה.....

הפעם האחרונה שהצבעתי וקיבלתי באמת את מה שרציתי, הייתה בכיתה א' כשרציתי לצאת לשנות.....

ביום הבחירות הטלפון מצלצל ועל הקו פרוש, ואז ממתניה ועל הקו בוטבול, עשיתי להם ועידה והמשכתי הלאה.....

במידה ואלך לעולמי בבוא היום תקברו אותי ב"בני ברק" לא עיר מי יודע מה אבל לפחות בכמה שנים מוציאים אותי להצביע.....

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

מתולעים דבש תמרים הנקרא סילאן, כיון שלאחר בישול התמרים במים מסננים את הנוזל במסננת דקה. וכמ"ש הזב"צ (שם אות פה) וכה"ח (שם אות קו) בשם האחרונים. וכדן ענבים מתולעים שמוותר לעשות מהם יין כיון שמסננים אותו לפני שתייתו, וכמ"ש רבינו הרמב"ם בתשובה (מהד' בלאו סי' קעה) ובשו"ת דברי דוד (ח"ה יו"ד סי' ד) הארכתי. וכ"כ באור לצינן (תשובות ח"ה עמ' קצב).

גושי תמרים ללא גלעינים הנקראים תמרים כבושים, אסורים באכילה מן הדין, מכיון שהתמרים מוחזקים כפירות שדרכם להתליע במחובר, וכאשר הם כמו עיסה אין אפשרות לבדוקם. כמבואר בדברי הפר"ח (יו"ד סי' פד ס"ק לד) ובפרי תואר (שם סק"ז), וכ"כ מהר"י מולכו בספרו ארחות יושר (פי"ח). וכ"כ בכה"ח (שם אות כח) בשם האחרונים. ובפרט שע"פ רוב תמרים כבושים נעשים מתמרים באיכות ירודה שהנגיעות בהם גבוהה.

תותים ושאר פירות המוחזקים שיש בהם תולעים, אסור לרסק אותם ולשתותם ללא סינון, כיון שהשותה אותם פוגע בודאי איסור. וכל שכן שאסור לעשות מהם ממרחים וקונפיטורות וריבות המכילות חתיכות פרי, או לתת חתיכות פרי במעדנים וכד', ללא בדיקה יסודית של הפרי מתולעים וחרקים, כמבואר בספר שלחן גבוה (יו"ד סי' פד מחודש אות ז). וכ"כ בחסד לאלפים (שם ס"ז) ובזבחי צדק (שם אות צב). ובשו"ת דברי דוד (ח"ב יו"ד סי' יט, וח"ג יו"ד סי' ו) הארכתי.

אם שרו חומוס או קטניות במים ובררו את הקטניות הנקובים, ולאחר מכן טחנו אותם ועשו מהם כדורי פלאפל, מותרים כדורי הפלאפל באכילה, דאיכא ס"ס שמה אין תולעים, ואפילו אם יש תולעים שמה בתלוש גדלו ולא פירשו. וכ"כ רבי אברהם הלוי בשו"ת גנת ורדים (יו"ד כלל א סי' יח) והחיד"א במחזיק ברכה (שם אות יג) בשם מהר"א אזולאי. וכתב הגר"צ אבא שאול באור לצינן (תשובות ח"ה עמ' קצו) דהיינו דווקא כשטחן את החומוס טחינה דקה, אבל אם טחן אותה טחינה גסה יש להמנע מלאכול את כדורי הפלאפל כשלא נבדק החומוס מתולעים, שיכולים התולעים להשאר שלמים, ורק בטחינה דקה יש להקל, ע"ש. אבל אם היה החומוס נגוע בתולעים, אסור לטחוננו ללא בדיקה כל גרגיר וגרגיר כראוי, משום מבטל איסור לכתחילה.

וכן מותר לשרות קטניות במים, ולאחר שנתנפחו יבררו את הקטניות הנקובות והנגועות מבחוץ וישליכם, ולאחר מכן ישלם שעות רבות עד שיעשו מחית כדייסא, ואין בזה משום מבטל איסור לכתחילה. כיון שברר את הקטניות הנקובות, שאר הקטניות הם בחזקת שאינן מתולעות, וכאשר נתרסקו אין כאן בריה, וגם שמה לא פירשו. שו"ת גנת ורדים (שם).

אסור לטחון תמרים שיש בהם תולעים בכדי לעשות מהם ממרח תמרים, כיון שהתמרים מוחזקים בתולעים, וללא בדיקה אסורים הם באכילה, וגם בטחינתם אין התולעים נטחנים אלא רק נמעכים מעט מפני רכותם של התמרים. ולכן אסור לקנות ממרח תמרים ללא כשרות מהודרת, מכיון שע"פ רוב ממרח התמרים נעשה מתמרים מאיכות גרועה. אבל מותר לעשות מתמרים

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב אהרן חזני

גַּנֵּב לַמִּצְטַחֵהָ נַעַל אֶחָד מִכָּל זֹג... והשיב את הגזלה אשר גזל (ה' כ"ג)

בנעלים הללו, כי הנעלים התאזמות להן כבר נזרקו, כך שעליך לשלם לי את מחיר כל האגות!". לעמתי טוען גבריאל: "אני החזרתי בדיוק את מה שלקחתי, וקניתי בכך את מצותי!" והשיב את הגזלה אשר גזל, ומה שאתה אבדת בידך את הנעל השנייה מכל זוג - אין זו בעיה שלי..."

עם מי הדין?

תשובה

שנינו במסכת בבא קמא (צ"ו): גזל חמץ ועבר עליו הפסח (בעודו ברשות הגזלן) - אומר לו (הגב לנגב) הרי שלך לפניך, ומחזיר את אותו חמץ שגזל. והגם שהחמץ כבר לא שוה מאומה כי נאסר בהנאה, מכל מקום הואיל ולא חל בו שום שנוי חיצוני, יכול לומר לבעליו: "הרי שלך לפניך!" ויש לשיא: האם גם בעניינינו יוכל גבריאל הגנב לטעון כלפי יחיאל "הרי שלך לפניך" ולהפטר בהשבת הנעלים הגנובות? - ובכן, נראה שגבריאל לא יפטר בכך, שכן לגבי חמץ, הגנב משיב בדיוק את מה שגנב, ולכן נפטר בהשבה זו. אבל בעניינינו, כאשר גבריאל גנב את הנעל האחת, נחשב הדבר כאילו "הזיק" ממש גם את הנעל השנייה, כי באבדן הנעל האחת אין למוכר מה לעשות בנעל השנייה, ואין לנעל זו שום ערך.

וכפי הנראה, יחיאל היה עשוי להתיאש מהנעלים שנגנבו, כי הגנבה נעשתה בתחום מיוחד, ולא השארת עקבות, ויחיאל לא העלה על דעתו אפשרות שפתאום הגנב יחליט לשוב בתשובה ולהשיב את הנעלים. ומטבע הדברים לאחר שהמוכר מתיאש, הוא עשוי להשליך את הנעלים הנותרות מכל זוג, כי מה יש לו לעשות בהן... ואם כן, כבר בשעת הגנבה נחשב גבריאל לאחד שגנב זוג נעלים, וכעת, כשהוא משיב נעל אחת, אין זו השבה, ולכן עליו לשלם את מחיר כל הזוגות שגנב...

גבריאל ישלם את המחיר המלא של כל זוגות הנעלים!

יחיאל הנו בעל חנות נעלים ברחוב מרפזי בעיר פלונית. הוא נוהג להעמיד מחוץ לחנותו שלחן ועליו נעלים מדגמים ישנים, שנותרו לו מהם רק זוגות בודדים. מכל זוג נעלים מונחת לתצוגה על השלחן רק נעל אחת, ימין או שמאל.

מכונל חנותו של יחיאל ישנה חנות נוספת בבועלות גבריאל. לאחרונה התעוררו בקרבו של גבריאל תחושות רגז וקנאה כלפי יחיאל ה"מתחרה", משום שיחיאל החל לזכור נעלים כמוטג מצליח ולקוחות רבים ממלאים את חנותו...

באחד הימים, החליט גבריאל לעשות מעשה שלא יעשה. הוא ידע שיחיאל נוהג לסגור את חנותו בצעהרים ולצאת לביתו למישך שעתים, ואת השלחן שעליו נעלי התצוגה הוא משאיר מחוץ לחנותו, כי נעל בודדת אינה אמונה להגנב [שכן אין מה לעשות בה], וגם משום שהשלחן עומד ברחוב שברוך כלל הומה אדם. בצעהרי אותו היום, התקרב גבריאל אל השלחן שמוחוץ לחנותו של יחיאל, המזין לרגע שבו העוברים ושבים לא יבחינו במעשיו, ובזריזות יוצאת-דפן הכניס נעל

ועוד נעל לתוך שק גדול, עד שהשלחן נותר ריק לגמרי... כעבר שעה הגיע יחיאל והזדעזע לגלות שהנעלים שעל גבי השלחן נגנבו. הוא שאל וברר אצל בעלי החנויות הסמוכות אם מאן דהוא הבחין בגנב, וככלם השיבו בשלילה. יחיאל הבין שמעתה אין לו מה לעשות בנעלים הבודדות, התופסות מקום בחנותו, ולכן השליכן לאשפה...

באותו הלילה, לא הצליח גבריאל לעצם עין. הוא נתקף ביסורי מצפון קשים בעקבות גנבתו החמורה, וגם נזכר בדברים ששמע אודות חמרת עוון הגזל, ואודות הענשים הנוראים הצפויים לגנב...

השכם בבקר נגש גבריאל לחנותו של יחיאל כשבדו שק הנעלים הגנובות. הוא סדרן בחזרה על גבי השלחן, ועכשיו תפסו יחיאל "על חם"...

"אם הנך חושב לצאת ידי חובה על ידי החזרת הנעלים לשלחן, אתה טועה!" הודיע יחיאל, "אין לי כבר מה לעשות

החיזוק השבועי

שלא ינתחו". "אולם אחרי שהלכה האשה, התחיל אבי להתבונן שוב בדבר, וראה שבלי לחשוב הרבה אמר לה דבר שעלול להיות מסוכן חס ושלום, כי הוא יעץ לה שלא תעשה ניתוח כזה שהרופאים מחייבים שהמצב מסוכן, אולי כדאי שכן תעשה את הניתוח. אולם הצערו לא הצליח למצוא אותה". "הוא חזר הביתה בשברון לב והעיר את כל בני המשפחה, והורה לכולם לומר תהילים כל באותו הלילה. והנה למחרת באה האשה ואמרה לו שמחה רבה: הלילה! מעולם לא ראיתי את אבי זצ"ל בוכה כל כך, כמו שראיתינו "תודה רבה לך כבוד הרב, ביתי אכן ילדה בנקל בזכות עצתך ובירכתך"..." (איש לרעהו)

סיפר הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל: " בשנות רבנותו "התפלל ובכה כל הלילה"... של אבי הגאון רבי חיים ליב אויערבאך זצ"ל, הגיעה פתאום אשה לביתו בשעה מאוחרת בלילה בבכיות נוראות, וצעקה: "רבי, רבי, תעזור לי, הבת שלי עתה מקשה לילד ונמצאת בסכנת חיים, והרופאים רוצים סגולת. אני שואלת האם לעשות ניתוח ומבקשת שהרבי יתפלל עבור ביתי". "כאשר שמע זאת אבי, רבי חיים ליב, מגודל מידת הרחמנות שהיתה טבועה בו, ובראותו את גודל צערה, נפלס מפיו: " תגידי לביתך שלא תעשה את הניתוח, עליה לבטוח בה' שיעזור שתלד בנקל ובשלום". האשה יצאה מאושרת מבית המדרש ורצה לבית החולים לומר לרופאים

ניתן לקבל את העלון בכל שבוע במהדורת האימייל
בשליחת בקשה לכתובת -
025806335AA@gmail.com

לחמניות ולחש לו את הברכות, לאורח המפתיע היה תיאובן בריא, אבל עיניו היו תקועות בשירונים, "מתי שרים?" הוא שאל.

כשבני בכורי התחיל בניגון חסידי, הצטרף האורח לשירה. היה לו קול נעים למדי, ומידי פעם הוא אף קיבל סולו, זה נמשך עד שתיים לפנות בוקר, מבלי שקיבלנו רסיסי מידע מאין נחת עלינו אורח מיוחד שכזה. אחרי ברכת המזון הבנים הלכו לישון, ועל רקע פנסי הרחוב של ז'בוטינסקי הוא סיפר לנו: "שמי משה, ואני עלה נושר או פרי רקוב, איך שתרצו, כבר 10 שנים שאין לי קשר עם ההורים והאחים, חוץ משיחת פלאפון קצרה לפני החגים, יצאתי מעולם הישיבות בחוצפה, הורי התחננו שאשוב, אך סירבתי, פניתי לעולם הגדול כביכול, כיום אני כמו נווד, גר לבד בחדרון בפתח תקווה, מתפרנס ממעמל כפייס מזדמן כדי לשלם שכר דירה ולאכול פת לחם, האמת היא שכבר התרגלתי לחיים האלה, על אף שאין הם קלים, לפני כמה שעות חזרתי מביקור בביתו של חבר, ונעמדתי ברחוב מול המרפסת שלכם, ממתין למוניט, לפתע בקעו צלילי השירה מן הדירה שלכם... איזו הרמוניה קולית מרגשת, חשתי מהופנט. מונית עצרה, סימנתי לה להמשיך, עוד אחת עצרה, סימנתי לה להמשיך, כך חלפו להם חמשת או שש מוניות, הייתי מסומרר 40 דקות לעמוד התחנה מתחנן לריבוננו של עולם שלא תפסיקו לשיר, הרגשתי שהנשמה שלי זוכה לתדלוק שכה חסר לה, שואפת לעוד מזמור עוד פיוט, עוד ניגון שלא ייגמר!! נזכרתי בלילות שבת בישיבה, בשולחן היפה של בית אבא... ובכיתי, אתם שרים ואני בוכה."

לא הייתי צריך לאזור אומץ להיכנס אליכם, פשוט נמשכתי לכאן בחבלי קסם, כאילו נולדתי כאן, כאילו אתם הורי וזה הבית שלי. משה לחץ את ידי בעלי והודה לו בחום רב, הוא הביטיח שיצעד מכאן עד לביתו ברגל, יותר משעה הליכה, בעלי נפרד ממנו בידעיות והזמין אותי לשבתות נוספות, משה התן במבוכה, "תודה" אמר, שבועיים אחר כך בשעת לילה דפיקה על דלת ביתנו, יהודי מכובד עמד בפתח ושאל "משפחת שיבולי?"

השבנו בחיוב: "באתי להודות לכם, משה בני חזר הבית. תבורכו על הזכות הגדולה שנפלה בחלקיכם ושתמיד תשרה השירה והשכינה במנוכסם". "המכוניות והאוטובוסים המשיכו לדהור, כהרגלם, עמדנו בעלי ואני במרפסת ואז אמרתי לו: "וחונן, לגור ב'בוטינסקי זו זכות שהיא גם חובה, חובה להציל יהודי. מזגן מקולקל ותרסיס פתוח ברחוב עזרא, לא היו עשים מה שעשתה שעבעס לוהטת אחת ב'בוטינסקי, אתה מסכים איתי יוחנן?". "נו. נו. הפטיר יוחנן."

(הרב קובי לוי שליט"א - מתוך אמונה שלמה ישר כוח למחבר (הרב צבי נקר שליט"א))

השנים חלפו נולדו חמישה בנים מתוקים ושנוני מוח, ולא מזמן נוספה גם תינוקת מאירת עיניים, השיבולים כבר הורגלו לנוהל הגפת של נעילת התריסים, דלתות הזכוכית ומתיחת הילון, ובין הכתלים ריחפה לה הרמוניה קולית מדהימה של האבא יוחנן ובניו, שזכו משמים לכשרון זימרה. הו, הו, הו, ה"להתענג בתענוגים ברבורים ושלו ודגים..." היה המזמור שהכי עשה נחת לגולדה, היא עצמה עיניים טרוטות מעומס עבודה שבועי, ואפשרה לעצמה לעוף על כנפי זמירות השבת, ניחן לסלון של דירה ירושלמית המשקפה להר הזיתים או לאחד מרכסי ההרים הירוקים ברמת שלמה, אתם יודעים מה כשהמזמור "ק-ה ריבון עולם ועלמאי", החל לנסוק בסילסול ווקאלי מרטיט במרחב שבין המזגן למטבח, היא הספיקה להזות או לדמיינ מעבר מפתיע לדירה בני ברקית ממוצעת, קומה שלישית, על ציר נחמיה-עזרא, לאמיתו של דבר, היא מעולם לא רטנה ולא רמזה ליוחנן שיש לה חלומות לנטוש את ז'בוטינסקי, מצב המזומנים היה מוכר לה, ולא שייך היה להשתמש במיעוט הבטל הזה, כדי לנוע לקראת אלטרנטיבה בלתי מושגת.

זה קרה הקיץ, ליל שבת, כשהמזגן הישיש (ירושה שניתנה על ידי הדיירים הקודמים), התחיל להשתעל, הם היו בעיצומו של ניגון ישיבתי מן המרגשים שבהם, גולדה סרקה במבטים אוהבים את ילדיה, ונהנתה מכל רגע, אחרי 10-15 שיעולים, החליט המזגן להיפרד מן המשפחה, עד לבואו של הטכנאי ביום ראשון, השיעול האחרון שלו, היה שילוב של חירחור משונה ונחירה קלאסית וטרח הפקק קפץ. המנורות כבו ואור הנרות ריצד על פני כותלי הבית, מילא המנורות הכבויות אבל החום!!! אוףףףףף החום!!! הכל סגור אפשר להתעלף, נוטף זיעה, מיהר יוחנן הסיט את הוילון הסגול, פתח את דלתות הזכוכית והזיז את התריסים לצדדים - העיקר ללכוד משב רוח כלשהו, על מנת לייבש את אשדות הזיעה הנגיפים מעל המצח והצוואר, ואיפה לא? דירה ב'בוטינסקי, ללא מזגן בקיץ, לכו תתמודדו עם זה.

"לא להיכנע" הורתה גולדה "להמשיך לשיר, יש מזגן אין מזגן, אנחנו לא נפסיק לשיר..." ציטוט מפיה של גולדה שיבולי, "הם לא נכנעו, הם שרו שיהיו בריאים בלואו הגרון, שיר אחרי מזמור, נעימה אחרי ניגון ועוד פיוט, במשך 40 דקות. השירה ניצחה את הרחוב ונוסעיו, היה חם, אבל היה עוד יותר חם בלב, כשהוגשה המנה העיקרית, נשמעה דפיקה עדינה בדלת, יוחנן פתח, ובפתח ניצב לו בחור כבן 25, שיער מקורזל, עגיל באוזניים, ובגדיו צבעוניים, "אני יכול להיכנס", ביקש בנימוס, "אני רוצה לשיר איתכם... אם אפשר" בלי הרבה שאלות יוחנן הניח כיפה על ראשו, ניגש עמו לכיור, נטל לו את ידי, הניח לפניו שתי

שנהיה כנים ונשים את הדברים על השולחן, לגור בפרדס כן זה נניח נחמד. אבל זה עדיין לא בני ברק. לגור בגבולות הנושקים לרמת גן זה כמעט סימפטי, אבל זה לא זה. אבל לגור ב'בוטינסקי? הא! מה דעתכם על מגורים בדירת חזית ב'בוטינסקי, שהוא הרחוב הכי סואן בגוש דן? שגלגלי מכוניות רומסות שם את קדושת השבת רחמנא ליצלן, ושלא נותן מענה של יישוב הדעת למשפחה חרדית ממוצעת, שרוצה שבת שקטה ונינוחה מול העיניים ולא שעטת מרכבות הברזל? האמת לא ברור, לא עדיף לנדוד לעיר חילונית משהו, ולקנות דירה הרבה יותר זולה בשכונה שקטה? עדיף. האמת היא, שקובץ ההתלבטויות המחוספסות הללו, הונחו אחר כבוד לפתחם של הזוג החביב והטרי יוחנן וגולדה שיבולי.

ההורים משני הצדדים, בני ברקים שורשיים, מאד רצו שהזוג יישאר בעיר הקודש המעטירה, ולא נדדו להם דרומה צפונה מזרחה. מצד שני, איסוף המזומנים, פלוס משכנתא לא איפשר קניית דירה בלב בני ברק, נו? מה נו, קונים דירה. אבל היכן פרדס כן לא באה בחשבון מסיבות הגירה ידועות, גבול רמת גן? יקר, יקר. ז'בוטינסקי? זול יחסית אבל...

טוב, אם אפשר לקצר, קוראים אהובים, למה להאריך, אחר ששאלו רב, הם נפגשו עם המתווך הנודע ארנון תכסיסי, ושבווע אח"כ נרכשה לשיבולים דירה בת שלושה חדרים, (בהחלט מרווחת). קומה ראשונה (גרם בן 16 מדרגות, מדלגים עליו בקלילות בשב"ק), ומרפסת ענקית, עקא, שהיא פונה לחזית... עשן של אוטובוסים, מוניות, תאוונות, צפצופים "זה מה יש", הסביר תכסיסי, "מה שילמתים, קיבלתם". מה שילמו קיבלו, ותתפלאו, גולדה שיבולי קיבלה את הדין באהבה, כמו בת ישראל כשרה שיודעת שהכל בידי שמיים, כולל דירה ב'בוטינסקי, חוץ מיראת שמיים. יוחנן צבע את הדירה כמו ידי, השכנים הביאו כמה עציצים, גולדה תלתה תמונות, השווינער מתחה וילנות, ותתפלאו, הדירה הפכה לפנינת חמד, בינינו לבין עצמנו, ימות החול הלוא גדושים הם בלימודים ככולל, בעבודה בגן הילדים, בקניות, בפגישות, והדירה איננה אלא חדר שינה שנוחתים עליו תשושים, לקראת יום יצירה נוסף, ואם אתה נוח, מה ק נחירה בשכונת גאולה או נחירה ב'בוטינסקי? באה שבת באה מנוחה, גולדה הגיפה את התריסים בחזית ואת שלביהם, כן סגרה את דלתות הזכוכית שבין הסלון למרפסת, מתחה את הוילון הסגול על פרחי הרקומים, והרחיקה את המפגע מן האוזניים, זה הצליח לא רע בכלל, צלילי הגלגלים נבלעו ונספגו להם בין ותוך המסכים הללו, אגב כך, פה ושם "החוקרים והחופרים" לגללו עיניים הממותה לשמע המידע שהשיבולים גרים ב'בוטינסקי, והפליטו את משפט המחץ "שעבעס ב'בוטינסקי? נו... נו...".

הלכה לשבת

תינוק הנולד בערב שבת לפני השקיעה נימול ביום שישי, ובלבד שיהיה ברור שנולד דקה אחת קודם השקיעה. ואם נולד אחר השקיעה, אחר שנכסית השמש מעינינו לגמרי, חשיב כבין השמשות, ונימול ליום ראשון. ואם נולד עשרים דקות אחר השקיעה נימול לשבת.

הנה בשו"ת שמש ומגן ח"א (סוף סי' ה' ב"ה העולה מזה) כתב, שתינוק הנולד בערב שבת עשר דקות קודם השקיעה נימול ליום ששי, ואחר הזמן הנזכר נימול ליום ראשון. ע"כ. (וכן הביאו בספר ילקוט שמש עמוד צז). וכתב ע"ז מרן אאמ"ר שהוא תמוה מאד, כי בודאי אפ"ל אם נולד רק דקה אחת לפני השקיעה, נימול ליום ששי, (ובלבד שיהיה ברור ללא ספק). ומאין לקח לו השיעור "עשר דקות" לחושבו כאילו תוך הזמן הזה שייך ל"ביה"ש."

העלון מוקדש - להצלחת ברו"ה
שלום אפל ורפי בן טינו מגזי הי"ו וכל משפ' איתמר (תומר) אליהו ופינחס בני אביגיל הי"ו. יש ישורה בני אליה הי"ו, רחמים בן מונירה. יהודה בן מרגו, עידן וילך בני מרים, ולהצלחת כל התורמים והמסייעים בהפצה

לרפואת
דוד בן אליס עישה, מאיר בן אליס עישה הי"ו, אליס עישה תחי' בת תמו, מונירה בת נמקי. שלום בן סעדה. נתנאל מרדכי חיים בן רחל, נסים בן חורם, נתן יעקב בן לינה, מלכה בת ווסינה

לעילוי נשמת
חנה יונה בת רומיה, יעל בת רבקה, שושנה פורן בת טאוס, דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, הרב אליהו נחום בן משה, הרב יוסף דוד ז"ל בן שמחה מאיר יבדל"א

תינוק שנולד חמש דקות קודם השקיעה, מה דינו?

והא ודאי דליתא. כי אפ"ל אחר שקיעה מעיקר הדין הלכה כרבי יוסי שהוא יום גמור, ורק לחומרא בעלמא נקטינן כרבי יהודה דחשיב ליה כביה"ש. וכמ"ש המשנ"ב בבבאור הלכה (סי' טו), על פי הכלל בעירובין (מו): רבי יוסי ור' יהודה, הלכה כרבי יוסי, ואם כן הבו דלא להוסיף עלה.

צא ולמד ממ"ש רבינו אברהם בן הרמב"ם, הובא בשו"ת מהר"ם אלשקר (סי' צו עמוד רס:), שקודם שתערוב השמש הרי הוא יום ודאי, ובערב שבת יכולים לעשות בו מלאכה, ואפ"י שקע רוב עגולת השמש באופק ולא נשאר מן השמש כי אם דבר מועט, כל עוד שלא תשקע כל העגולה בכללה ותערוב על השמש תחת האופק, הרי הוא יום ודאי, ומשפטו כמשפט חצי יום. וצריך ליהור ולפרוש מעשיית מלאכה קודם ערובת השמש דבר מועט, כמו שזוהרין ונמנעים מאכילת חמץ בשעה ששית וכיו"ב. וזהו אומרם ז"ל מוסיפין מחול על הקדש. ע"כ. ומבואר שדעת רבינו אברהם שיש דין תוספת. ויתכן שכתב גם על דעתו של אביו רבינו הרמב"ם, שיש דין תוספת מחול על הקודש אף בשבתות. וכדעת הרדב"ז לדעתו של הרמב"ם.

וכ"ש לפי מ"ש בספר ישראל והזמנים (עמוד תשיב), ששמע מהגאון בעל שו"ת מנחת יצחק, שזקני ירושלים הורו שאף אם נולד ד' דקות אחר השקיעה, נחשב כנולד ביום, ושכן המנהג. והוא על פי שיטת הגר"ז בעל התניא שהשקיעה האמתית היא ארבע מינוט אחר שקיעה הנראית. ושגם הגאון מפאפא סמך עצמו למעשה על סידור הגר"ז. ע"ש. אלא שאנו נוהגים לחוש להחמיר כמ"ש הרב בית דוד והאחרונים שכל שנכסית השמש מעינינו לגמרי חשיב כביה"ש. ומיהו הבו דלא להוסיף עלה.

(ילקוט יוסף שבת, מהר"ם אלקיים, ח"ב, עמ' קמ)

גליון ק' תשפ"ד

כך מקובל אני מרבותי ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו (ספר החינוך מצוה ת"ל)

כותב העטרת זקנים: אדם המברך ברכת המזון מתוך הכתב בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו צרות רבות ואסונות ל"ע.

וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ

גליון על המזון

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"מצאתי למה אין אות פ"א סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא קצף, ולא אגף ולא אגף ומזונותיו מצויין לו ברווח ובכבוד על ימיו".

(באר היטב) או"ח הלכות ברכת המזון סימן קפ"ה אות א' - ספר הרוקח סימן של"ז

וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהוּא מַאֲהַ שְׁעָרִים - וַיְבָרְכֵהוּ ה'!

הַגִּינִים לְרֵגֶל הַהוּצָאָה לְאוֹר שֶׁל גַּלְיוֹן הַמַּאֲהָ!!

שהדפסנו ופרסמנו במסעדות ובחניות אוכל. הכל עם המטרה לעורר יהודים שלא לפספס את מצות ברכת המזון ולטוול ידיים לסעודה, ולא לפטור את עצמם בלחמניות מזונות למיניהם.

בְּרוּךְ שֶׁהֲחִינּוּ וְקִיְמָנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לַזְמַן הַזֶּה! אנו רוצים לתת שבח והודיה להש"ת שהגענו הלום, לעת כזאת להוציא לאור עולם "מאה גליונות". מאה גליונות מלאים וגדושים בדברי חיזוק וסיפורים, בגדלות ובקדושת המצות עשה דאורייתא של

משם זה התגלגל לעסוק בפריקט מזקלי בהוצאת האלבום "על המזון" שיצא לאור בחודש אב תשע"ג לפ"ק, וב"ה זכינו לראות ברכה בעמלנו, ודבר האלבום ודתו הגיע בכל תפוצות ישראל והתקבל באהדה רבה, כאשר אלפי ישראל מתעוררים, ע"י שירתם של טובי המנגנים בציבור החסידי, שהשקיעו מיטב כוחם ומרצם, להנות את כלל ישראל בנגינה איכותית ומושקעת.

"ברכת המזון", וכבר זכינו על ידי כך לחזק ולעורר רבבות אלפי ישראל בכל קצוי תבל, אודות מצוה חשובה זו.

משם עברנו עם עבודת הקודש, להוציא לאור את הברכונ החדש והמפואר עם תרגום לאידיש. אלפי עותקים חולקו בין הציבור, ובעיקר במוסדות התורה והחינוך עבור תינוקות של בית רבן, להכניס בלבם חביבות והתלהבות למצוה נשגבה זו של "ברכת המזון", על ידי שיוכלו לברך ולהבין את פירוש המילים של מה שהם אומרים.

בעומדינו עכשיו בפתחו של הגליון המאה, אנו מתבוננים לחשוב מחשבות כיצד הכל התחיל, והיאך שדבר אחד טוב הביא את השני, בבחינה של מצוה גוררת מצוה, וכמו כדור שלג, שמתגלגל מראש ההר, כאשר בכל דרכו הוא נעשה יותר ויותר גדול, כאשר הוא סוחב איתו כל אשר נמצא לפניו.

בדיוק לפני שמונה שנים, ראש חודש

המהפיכה של "על המזון" התחיל בערך לפני אחד עשר שנים, בשנת תשע"ג, כשאחרי ההצלחה הכבירה שהשגנו בהוצאת האלבום המפורסם "אמן ואמן", החלטנו גם לעסוק במצווה קדושה זו של "ברכת המזון". התחלנו עם הוצאת ברכון קטן,

בהמשך הזמן התחלנו גם לתרגם את הגליון ללשון הקודש, כך הרווחנו שעוד ועוד אנשים יוכלו לקרוא את הגליון וליהנות מזיו אורו, ולהתעורר למצווה גדולה זו, [אגב, אנו מקבלים פניות רבות לתרגם את הגליון גם לאנגלית, ומכאן הקריאה יוצאת, שמי שרוצה ומכאן הקריאה יוצאת, שמי שרוצה לקנות זכות צחי זו, ובכך להנות עוד אלפי יהודים, נא שיצור קשר עם המערכת, וזכות הרבים תלוי בו]

תודה להש"ת שאנו עומדים כאן, והצלחנו להוציא לאור מאה גליונות שזה הישג עצום, ועל כך אנו מודים ומשבחים על הסייעתא דשמיא הרבה שליוה אותנו, גליון אחר גליון. והיה לנו זכיה להנות ולעורר כל כך הרבה יהודים.

עַד הַנָּה עֲזַרְנוּ רַחֲמֵיךָ, וְלֹא עֲזַבְנוּ חֶסְדֵּךָ, וְאֵל תִּטְשֵׁנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ לְנֶצַח, בַּהֲדַמְנוֹת זו שאנו מודים על העבר אנו מבקשים ומתחננים תפילה חרישית על העתיד, שסייעתא דשמיא זו תלווה אותנו הלאה, שיהיה לנו הכוחות להמשיך בעבודת הקדוש לעורר את כלל ישראל על המצווה הגדולה של "ברכת המזון".

אנו מסיימים את דברינו עם בקשה מעומק הלב לכל הקוראים החשובים: אנא שלחו לנו את המעשיות הפרטיות שקרו עמכם, שהיה לכם בזכות המצוה של ברכת המזון, אינכם יודעים עד היכן יגיעו הדברים והסיפור שלכם יעורר עוד יהודי ועוד יהודי לקיים את המצות עשה דאורייתא, וזכות גדולה ונעלה זו יעלה על חשבונכם. יש אפשרות ליצור קשר עם המערכת ע"י אימייל או להשאיר הודעה במספר 718.305.6886 ונפרסם את דבריכם בהזדמנות הקרובה.

בכבוד רב
הרב דוד וועבער, עורך
בשם מערכת "על המזון"

אדר א' תשע"ו
לפ"ק אזרנו אומץ להתחיל בפריוקט חדש, והתחלנו עם ההוצאה לאור של גליון חדש "על המזון". האמת הוא שמאוד חששנו בתחילת דרכינו, כי בכל זאת הנושא של

ברכת המזון, אינו נושא כל כך חב כמו הענין של "אמן" שכבר עסקנו בו ב"ה הרבה שנים, ולא ידענו מראש אם יהי' לנו מספיק חומר כדי להוציא גליון מדי חודש בחודשו. אבל בכל זאת היינו נחושים לקפוץ לתוך עסק זה, ושמנו את בטחוננו בהקל הגדול והנורא, שהוא ינחנו במעגלי צדק, בדרך הישרה, כך שבעזרתו יהי' לנו הרבה חומר להנות בהם את הציבור לאורך ימים ושנים טובות.

ותליית זכינו לראות סייעתא דשמיא עצומה בעבודת הקודש, והרגשנו בחוש "שאם עושים, אז הש"ת עוזר", ובדרך שונה לגמרי ממה ששיערנו, התחיל הגליון להתפרסם בעולם כאשר מאות מאחינו בני ישראל בכל מקומות מושבתיהם קוראים את הגליון בשקיקה. והלכה למעשה הרבה קיבלו על עצמם קבלה טובה זו, ובכך התחילו לראות השגחות פרטיות, ומופתים וישועות ונפלאות בזכות הקבלה שלהם בענין ברכות המזון. ואז התחיל ממש נהירה של מעשיות מכלי ראשון שנשלח למערכת, והיה לנו הזכיה לפרסמם, ובכך להמשיך שרשרת של עוד ועוד יהודים שהשתתפו במהפיכה הגדולה הזו, וגם הם קיבלו על עצמם ליטול ידים לסעודה ולברך ברכת המזון מתוך הכתב ובכוונה בכל יום ויום.

ובהזדמנות זו הננו רוצים להודות מכל הלב לכל הקוראים היקרים, שטרחו להוריד מזמנם היקר ולשלוח לנו את הסיפורים שהיו עמם, לזכות את הרבים. הנכם שותפים נאמנים בעבודתנו הקודשה, ובזכותכם היה בידינו להמשיך הלאה, זכותכם הרבה מאוד. ובאם שלחתם ולא נתפרסם, התאזרו בסבלנות ובעז"ה יתפרסם בתקופה הקרובה.

כך מקובל אני מרבותי
ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת
המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד
כל ימיו

(ספר החינוך מצוה ת"ל)

כותב העטרת זקנים: אדם
המברך ברכת המזון מתוך הכתב
בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו
צרות רבות ואסונות ל"ע.

וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ

גליון על

המזון

מטרתנו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"מצאתי למה אין אות פ"א
סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל
מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין
שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא
קצף, ולא אגף ולא אגף ומזונותיו
מצויין לו ברובה ובכבוד על ימיו".

(באר היטב" או"ח הלכות ברכת
המזון סימן קפ"ה אות א' -
ספר הרוקח סימן של"ז)

אל תפסמו את ההודמנות!

רעיון נפלא אודות חשיבות הענין של "ברכת המזון" - לכבוד הגליון המאה

משרתי המלך היה דאוגים מאוד ממה שהולך לקרות כאן. הלה כל פשוטי העם בוו יבזו את כל אוצרות המלך, ולא יישאר מאומה. היועצים הגו רעיון פשוט, הם העמידו מחוץ לבית המלך מאכלים דשנים ורעננים, המושכים עינו וליבו של אדם. הם הכינו מאכלים יקרים, ויינות ישנים ומכל טוב וטוב, כדי שהאנשים שיגיעו, יימשכו אחרי ההבל, וכך יסוח דעתם ממטרת בואם להיכנס לאוצרי המלך. וכך יישארו גנוי בית המלך לפליטה גדולה.

כמוכן, שאנשים חכמים שהגיעו תפסו תיכף את המצודה שפרסו לפניהם, ולא הניחו שיבלבלו אותם, ונכנסו תיכף לתוך חצר בית המלך הפנימית, ויצאו משם עם כל השפעות טובות.

משל זו אכן משתמשין בו, ללמד את שגב גדולת ימי הפורים הממשששין ובאים, כמה שצריכים לנצל את העת רצון להתפלל ביום זה על כל מה

כתוב הבטחה מפורשת שיהי' להם פרנסה? ויש לבאר הענין על פי משל ידוע. היה פעם מלך שהיה במצב רוח מרומם, וציווה להכריז בכל מדינות מלכותו, שלקראת יום ההולדת שלו הממשמשש ובא, הוא יפתח את בית האוצר וירשה לבני עמו להיכנס לפני ולפנים, וליקח מכל מה שליבם חפץ

הם העמידו מחוץ לבית המלך מאכלים דשנים ורעננים, המושכים עינו וליבו של אדם. הם הכינו מאכלים יקרים, ויינות ישנים ומכל טוב וטוב, כדי שהאנשים שיגיעו, יימשכו אחרי ההבל, וכך יסוח דעתם ממטרת בואם להיכנס לאוצרי המלך. וכך יישארו גנוי בית המלך לפליטה גדולה.

במצוה קדושה זו של "ברכת המזון" אנו רואים ביטויים נפלאים מדברי הספרים, בגודל הסגולה של ברכת המזון על הענין של פרנסה. לדוגמא ב"ספר החינוך" כתוב: "כל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויים לו בכבוד כל ימיו" (ספר החינוך מצוה ת"ל), וכן בדברי ה"באר היטב" שכותב "מי שבירך ברכת המזון בכוונה... ומזונותיו מצויין לו בריווח כל ימיו" (באר היטב או"ח הלכות ברכת המזון סימן קפ"ה אות א').

ויש לתמוה כיצד לקחו הבאר היטב והחינוך את אחריות לומר דיבורים גלויים כאלו, הרי אנו מבקשים ג' פעמים ביום בשמונה עשרה "ברך עלינו" שמבקשים על פרנסה וכן בברכת "שמע קולנו" יש תחינה מיוחדת שהרבה אומרים אותו "שתזמין פרנסה", וכן יש את "פרשת המן" וכדו' וכדו' אבל על אף אחד מהם לא התבטאו בספרים שנדפסו, שאם יתפלל תפילה זו וודאי שיוושע עם פרנסה... ולמה דווקא בברכת המזון

שצריכים. ולמרות שמצוות היום ובמשתה ושמחה צריכים שלא לשכוח את העיקר. אבל יכולים להשתמש לרמות ענין זה גם לעניינו. כאשר יהודי עומד ומתפלל להשי"ת שיוושע עם פרנסה, ובפרט אם אומר פרשת המן בתפילה, אין ספק ששערי רחמים פתוחים לפניו ופועל ישועות גדולות, והשי"ת רוצה להשפיע לו פרנסה בריווח.

אבל כביכול השי"ת רוצה גם לנסות את האדם ולראות האם הוא אכן כלי מחזיק ברכה, הראוי להשפעות האלו. ולכן קבע השי"ת מצוה קדושה זו של ברכת המזון שבוה יכולים לפעול כל טוב, אבל כדי להגיע לברך ברכת המזון, צריכים קודם ליטול ידיים לסעודה, ולאכול מכל מאכל אשר יאכל, אבל ע"י האכילה יכול האדם לפעמים להסיח דעתו, ונעשה מצב של "וַיִּשְׁמַן יִשְׂרָאֵל וַיִּבְעַט" [ביטוי המובא בתנ"ך על כלל ישראל שכאשר הלך להם טוב לישראל, והיה להם מכל טוב השתמשו בה ח"ו למרוד ולבעוט בארונם רח"ל]. זה מושך את האדם ואת מוחו כלפי מטה. אבל אם יהודי מחזיק עצמו חזק ואיתן, והוא בעה"ב על עצמו ועל הליכותיו. ולמרות האכילה הרי הוא מקיים את המצווה של "ברכת המזון" והוא מברך במתינות ובכוונה מתוך הכתב. הרי אז אין שום ספק

שיהודי זה יפעול במרום פרנסה בריווח ובניקל.

ומי מדבר כיום בימינו אנו, כאשר לדאבונינו נשרש אצלינו הנסיון של ה"מזונות ברויט" ויש כל מיני תירוצים שונים (ואולי גם מוצדקים) מדוע שלא ליטול ידיים, ולהיפטר ע"י מזונות, אבל הם לא תופסים שדייקא זה

ובמקום שנחפש תירוצים שונים ומשונים למה אפשר ומותר לברך מזונות, אדרבא נחפש הזדמנויות ליטול ידיים ולברך המוציא וברכת המזון, להודות ולהלל להשי"ת על כל החסדים והטובות שהוא עושה עמנו.

רוצה השי"ת, תתגבר על עצמך! תיטול ידיים ותברך בכוונה! כי רק ע"י זה תוכל להוריד את השפע אליך, ותתברך בפרנסה בריווח.

עכשיו מובן מאליו כיצד העידו שני מאורות האלו ה"באר היטב" וה"חינוך" עם כאלו לשונות

מיוחדות, שמי שמברך בכוונה הרי הוא זוכה לפרנסה בעבור זה, כי ברכת המזון הוא שעת המבחן כאשר השי"ת משקיף ממעון קדשו השמים, לראות את היהודי מברך להשם, למרות שהוא מלא מהאכילה והשתיה, ואז פועל פרנסה בשפע ובניקל. וכמבואר בגמרא מס' ברכות (דף כ' ע"ב) שברכת המזון הוא המקום היחיד שהקב"ה מניח שישחדו אותו, על הפסוק ישא השם פניו אליך "וכי היאך לא אשא להם פנים.. שהם מדקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה".

לכן יהודים יקרים! אל תפספסו את ההזדמנות, ובמקום שנחפש תירוצים שונים ומשונים למה אפשר ומותר לברך מזונות, אדרבא נחפש הזדמנויות ליטול ידיים ולברך המוציא וברכת המזון, להודות ולהלל להשי"ת על כל החסדים והטובות שהוא עושה עמנו. הרי מלך מלכי המלכים מלא כל הארץ כבודו, פותח עבורך את אוצרו הטוב והגדול, ואתה יכול להוציא משם את כל ההשפעות טובות בני חיי ומזוני ריחיו! נצלו את ההזדמנות המיוחדת, לשהות באוצר המלך כמה יותר ששייך, כזה שתברכו ברונע ובמתינות, ובכוונה מתוך הסידור, כך תוכלו להוציא את המורב היכולת! ובעז"ה יקויים אצלכם הברכה והיריקותי לכם ברכה עד בלי די".

לעילוי נשמת האה"ח מרת יהודית בת ר' שמואל מאיר ע"ה הכ"מ

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורנבא

הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל זי"ע ממעוזבוש - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף זי"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמאן זי"ע מליזענסק רבי לוי יצחק בן שרה סאשא זי"ע מבארדישטוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף זי"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק זי"ע מראדאשיץ רבי נחמן בן שמחה בן פייגא זי"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב זי"ע בעל החפץ חיים - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל זי"ע מטאהש הרבי ר' ישעיה ב"ר משה זי"ע מקערעסיטור - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה זי"ע משאץ - רבי אלעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זצ"ל רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפיה זצ"ל

עֲרֵכִים

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	
19:00	18:20	17:07	ירושלים
18:57	18:22	17:22	תל אביב
18:59	18:21	17:12	חיפה
19:00	18:22	17:24	באר שבע

העלון טעון גניזה

תסמונת אלכסנדר חסע מפרך הוביל את הכובש הגדול שבכל הזמנים לשערי גן עדן. חבל רק שהוא לא הביא איתו את המפתחות הנכונים

הרעבון הזה. רק כשנשמנו נפרדת מהגוף, הגוף נטמן באדמה, והעין מכוסה בחול - רק אז נפסק הדחף לכבוש וליטול עוד ועוד.

כיצד יתכן שכל שיש לאדם יותר, כך הוא נעשה רעב יותר? פרדוקס זה נעוץ בניגוד שבין הגוף לנשמה. הגוף החומרי הוא במהותו אנוכי. הוא מבקש לקחת ולבלוע את כל מה שקיים בעולם. הדבר היחיד שמרסן אותו הוא הנשמה, חלק אלוך ממעל. הקב"ה אינו צריך לקחת מהעולם מאומה, שהרי הוא יוצר הכל. ואף הנשמה, כל עניינה להעניק ולהיטיב.

תוצאותיה של התגוששות זו תלויות באדם עצמו. ככל שגיביר צד אחד, כן הפוך אותו לגורם הדומיננטי באישיותו. אלכסנדר סובר שכל שירחיב את היקף כיבושיו, יגיע לתחושת שובע. אולם אין הוא לוקח בחשבון שריבוי הישגיו הגשמיים מעצים את חלק החומר שבו, והחלק החומרי הזה רק רוצה עוד ועוד. משול הדבר למי שמנסה להרוות את צימאנו בשתיית מי ים. תכולת המלח שבמים רק תעצים את צימאנו.

לעומת זאת, העוסק בנתינה מגביר את כוחה של הנשמה, ונעשה בכך לאדם רוחני ומרום יותר. גמילות חסדים היא משלושת הדברים שעולמו של האדם עומד עליהם, שכן זהו מהדברים שמעצימים את כוח הנשמה ומרוממים אותו למעלה גבוהה יותר.

בפרשת מחצית השקל המדרש אומר כי הקב"ה הראה למשה 'מטבע של אש'. הדימוי הזה מצביע על אופיו הכפול של המטבע: יכול הוא לגרום את האדם למרדף אינסופי ומתסכל אחר האושר שאינו מגיע, ויכול הוא לשמש כמנוף לצמיחה רוחנית.

העולם המודרני מלא ב'אלכסנדרים' המחפשים את אושרם בכל השיטות הלא-נכונות. אך האמת, כפי שלמדים אותנו חז"ל, הוא שהשער לגן העדן של האושר פתוח בפני צדיקים - אלה שמצביעים ערכים רוחניים במרכז עולמם ושוקדים כל ימיהם לממש אותם.

לא פעם בסמינרים של 'ערכים' אנחנו פוגשים את האנשים הללו, שלאחר שזכו בהצלחה חומרית, מבינים הם שבשביל להשיג אושר ממשי, צריך משהו שהוא מעבר לחומר.

אלכסנדר התפאר בהיותו תלמיד של אריסטו, וראה את עצמו כמי שמפיץ את אור חוכמתו בעולם. אבל יכול להיות שאם במקום להסתפק בביקור קצר בירושלים הוא היה עוצר בעיר שבביל ללמוד את תורתה, הוא לא היה צריך לכתת את רגליו בעמידה חסרת אונים מול השערים הנעולים של גן עדן.

בן 32 בלבד היה אלכסנדר מוקדון בעת מותו. למרות גילו הצעיר, הוא הספיק רבות. הוא פרץ בסערה מתוך ממלכתו בקצה יוון; הכניע את ממלכת פרס ומדי; נפגש עם שמעון הצדיק בארץ ישראל; ושבר את השיא בהקמת האימפריה הגדולה בהיסטוריה, שהשתרעה מקצה אירופה ועד פאתי סין.

באגדת המופיעה בגמרא (מנחות לב), מסופר כי במסעותיו הגיע אלכסנדר עד שערי גן עדן. אולם כאשר ביקש להיכנס, התברר כי הם נעולים בפניו. על השער הופיע הפסוק "זה השער לה' צדיקים יבואו" - קריטריון שאלכסנדר לא ממש עמד בו. אולם לפי בקשתו, מקבל אלכסנדר 'מוזכרת' מביקורו במקום: גלגל עין של אדם.

לעין הזאת יש תכונה יוצאת דופן. לא משנה מהו כובד המשקל המונח על הכף הנגדית של המאזניים, היא תמיד כבדה יותר. אלכסנדר משתומם. בתור חניך הפילוסופיה היוונית, הוא יודע פרק או שניים בלוגיקה, ומבין כי התנהגותה של העין בלתי הגיונית בעליל.

בסוף מראים לו את הדבר היחיד שמצליח להכניע את כוח העין: לא משקל כבד יותר של זהב, אלא פשוט חופן של חול. כאשר גרגרי החול מכסים את העין, היא מאבדת את משקלה העל-טבעי, וכפות המאזניים מתיישרות בצורה טבעית.

הסברים שונים נתנו המפרשים לסיפור זה. אך ניתן לבאר כי אלכסנדר מגלם בדמותו את האדם המחפש, זה שלעולם אינו מסתפק בקיים, ותמיד רעב ליותר. לולא הדחף הזה, קשה להבין את מסכת כיבושיו של אדם שנולד למלכות, ובכל זאת יצא לחפש את עצמו בשדות קרב רחוקים. אלכסנדר מחפש את האושר; וכדרכם של מחפשי אושר בכל הזמנים, תמיד נדמה שהוא קיים 'שם', מעבר להרי החושך, ובלבד שלא יהיה 'כאן', במקום או במצב העכשווי.

אלכסנדר פועל מתוך תפיסה נאיבית, לפיה אושרו תלוי בצבירת מסה קריטית של הישגים חומריים ורכוש גשמי. המוטו של חייו הוא: "אולי עוד כיבוש נוסף, עוד ניצחון אחד, עוד הישג גדול - ואמצא את האושר המבוקש".

הטרגדיה של חייו היא; שמדובר ביעד בלתי ניתן להשגה. "מי שיש לו מנה - רוצה מאתיים". ככל שיש לאדם יותר, הוא נעשה רעב יותר. הפער בין המצוי לרצוי רק הולך וגובר. השגת היעד של אתמול מותירה אותו בתחושת ריק פנימית, שאותה הוא מנסה למלא באמצעות עוד כיבוש או הישג. אבל השיטה הזאת להשגת האושר נידונה לכישלון, שכן "אין אדם מת וחצי תאוותו בידו".

העין של אלכסנדר היא כמו חור שחור הבולע את כל מה שנופל לתוכו, ותמיד נשאר רעב לעוד. שום כמות של זהב, קניינים או הישגים אחרים לא ישיבע את

אלכסנדר
משתומם.
הוא מבין כי
התנהגותה של
העין בלתי
הגיונית בעליל

ערכים לילדים
מצא את ההבדלים

ערכים מאחורי הקלעים
תינוק של שלום

ערכים 4
הרב צביאלי בן צור
פורים שמח כלים להתמודדות

ערכים 2
הרב אהרון לוי
חוכמת התרנגולת

אקטואליה בפרשת השבוע

הרב אהרון לוי

יום אחד הגיעו בני העיירה לבית הרב, וסיפרו לו כי טוביה הכופר מבזה את התורה. הרב לא לקח ללב.

כשסיפרו לו שטוביה עולה לבימה מדי שבת אחרי דרשתו, וחוזר עליה מילה במילה, כולל חיקויים מזלזלים, הרב אפילו חייך.

"זה מפריע לנו מאוד", אמר הגבאי הנסער

לרב. "לא רק בגלל ביזוי תלמידי חכמים, אלא בעיקר מפני שטוביה פונה לקהל ואומר: 'נו, אז מה אומרים יהודים? הנה גם אני דרשתי אותה דרשה של הרב, בדיוק מילה במילה! גם אני יודע תורה ויכול לדרוש, אז מה ההבדל ביני לרב שלכם? נכון, אני מחלל שבת והוא לא, אני אוכל שרצים ורמשים והוא לא, אבל אם גם אני יודע תורה - מה זה משנה? למה שלא תכתירו אותי לרב שלכם?"

"לכן אנחנו בוכים", סער הגבאי, "זה חילול השם! חייבים לעשות משהו!" צחק הרב, וביקש להודיע לבני העיירה שיגיעו כולם לבית הכנסת בשבת הקרובה, אנשים, נשים וטף.

בשבת היה בית הכנסת מלא עד אפס מקום, הכל חיכו שהרב יכה את טוביה אחת ולתמיד, שוק על ירך. כשסיים הרב את דרשתו הקבועה, עלה טוביה לבימה אחרי. שלא כהרגלו, הרב נשאר בבית הכנסת לאחר הדרשה, ונראה היה שהוא מתמוגג מהחיקויים של טוביה ושואב מהם הנאה.

בתום הדרשה פנה טוביה אל הקהל כדרכו תמיד והחל להקניט: "נו, אז מה אתם אומרים? הנה חזרת על הדרשה מילה במילה! גם אני יודע תורה, גם אני תלמיד חכם, למה שלא אהיה הרב שלכם?" באותו רגע קם הרב מכסאו ועלה באיטיות לבימה.

"גם אתה תלמיד חכם, אמרת? יכול להיות", אמר הרב ברועג. "אבל אם נכונים דבריך, הוא נא להשיב לי על השאלה הבאה. אם תצליח - אפנה לך את כסאי, ונכתיר אותך לרב העיירה במקומי."

דממה מוחלטת השתררה באולם בית הכנסת.

"הנה שאלתי, טוביה: לפניך שתי תרנגולות זהות, שתיהן לבנות, שתיהן נשחטו כהלכה באותו סכין על ידי אותו שוחט, שתיהן נבדקו ונמצאו כשרות למהדרין, וגם נמלחו כדת וכדין. למרות זאת, אחת אסורה באכילה והשנייה מותרת. איך זה ייתכן?"

חוכמת התרנגולת

למה החוכמה היא נכס מסוכן? האם היא ערובה לנאמנות? מה צריך לזכור כשמחנכים ילדים, ומה הקשר בין תרנגולות לבניית המשכן?

לכך לא ציפה טוביה. הוא קימט את מצחו, פתח כרך של שולחן ערוך, דפדף הנה והנה - אבל תשובה לא הייתה לו.

כשראה הרב כי טוביה אינו מצליח להשיב, אמר לו: "שתי תרנגולות לבנות נשחטו כהלכה, אותה סכין, אותו שוחט, נבדקו, נמצאו כשרות ונמלחו כהלכה. ולמרות זאת, אחת מותרת והשנייה אסורה. למה? כי אחת התבשלה בסיר שלפני כן בושלו בו נבלות

"אבל אם נכונים דבריך, השב לי על השאלה הבאה. אם תצליח-אפנה לך את כיסאי, ונכתיר אותך לרב העיירה במקומי"

וטרפות, ואילו השנייה-בסיר כשר...

"אתה מבין, טוביה? אין די בכך שהתרנגולת כשרה. צריך גם סיר. אם הסיר לא כשר, הוא מטריף גם את התרנגולת. צדקת כשאמרת ששינינו יודעים בדיוק אותה תורה, ובכל זאת יש הבדל בינינו: תורתך מתבשלת בתוך לב של כופר, לכן היא טריפה גמורה - למרות שהיא אותה תורה ממש.

"לו היית באמת תלמיד חכם, היית יודע שהכלל הזה נכתב במפורש בתורה, בפרשת השבוע.

בפרשת ויקהל מספר משה לבני ישראל מדוע נבחר דווקא בצלאל להכין את המשכן שעתידה לשרות בו שכניה:

'ראו קרא ה' בשם בצלאל בן-אורי בן-חור למטה יהודה וימלא אותו רוח אלקים' (שמות לה, ה-ו).

"מדוע מציין משה כי הקב"ה נתן לבצלאל חוכמה? כדי ללמד שחכמה אינה חזות הכל; יש דבר-מה חשוב ממנה. צריך לבדוק תחילה באיזה סיר היא מתבשלת... באיזה לב היא שוכנת. לכן מציינת התורה שבצלאל היה נכדו של חור משבט יהודה.

"שבט יהודה הצטיין במסירות נפש עוד בקריעת ים סוף, כאשר נחשון בן עמינדב היה ראשון הקופצים למים בציווי ה' - לפני שמישהו ידע כי הים עתיד להיבקע. גם סבו, חור, מסר נפשו בחטא העגל כדי למנוע מעם ישראל להשתחוות לעגל.

"באזכור ייחוסו של בצלאל מלמדת התורה למה זכה לחוכמה. מסירות נפש מייצגת נאמנות שאינה תלויה בחשבונות ופניות. העובד את ה' בלב טהור וביראה, אפשר לתת לו גם חוכמה, מבלי לחשוש שתפגום בטוהר אמונתו: הוא הרי ימשיך לקיים מצוות גם ללא טעם ודעת, ואפילו אם תתעוררנה בליבו שאלות. זאת משום שהוא נאמן לבורא. עבורו רצון ה' הוא במרכז.

"לכן זכה בצלאל לחוכמה והופקד על בניית המשכן. ללמדנו, כי כדי להיות ראוי לבנות בית לה' יתברך, צריך מישהו שאצלו היראה קודמת לחוכמה, הלב קודם לראש.

"כאשר החוכמה מתבשלת בלב טהור כשל בצלאל, שהיה חכם-לב; היא חיובית, כיון שבעזרתה ניתן לבנות בית לה'. אך חוכמה בלב שאינו טהור יש בה סכנה, שכן היא עלולה לגרום לאדם להאמין כי הוא ראוי להנהיג למרות היותו כופר.

"משה רבנו מלמדנו שכדי לבנות בית לה' צריך להקדים יראה לחוכמה, רגש לשכל. לא תמיד חוכמה היא תכונה חיובית. כאשר היא 'מתבשלת' בלב טהור, החוכמה היא אכן חיובית ואפשר לבנות איתה בית לה'. לעומת זאת, חוכמה השוכנת בלב שאינו טהור יש בה סכנה. מפרשת השבוע אנו למדים, שכדי להיות תלמיד חכם, אין די בידע תורני. יש לבדוק באיזה לב שוכן הידע, ובאיזה סיר התבשלה התרנגולת..."

מי מאיתנו אינו מעוניין בילדים שהכל מתפעלים מחוכמתם ומחריפות שכלם?

כדי להצליח בכך, עלינו לסייע לילדינו לרכוש את סהרת הלב, שהוא מקום משכנה של החוכמה.

אם נצליח בכך, הרי גם אם ילדינו טרם זכו לחוכמה, ה' יברך אותם בה בהמשך הדרך.

02-50-90-000

פרשת שבוע

טיפ יומי

מידע עדכני על פעילות ערכים

הרצאות ותוכן ממיטב המרצים

ועוד תכנים מרתקים

מלחמת חרבות ברזל

מוזמנים להאזין ולהתחזק לקו התוכן של ערכים

לתגובות, הנצחות והערות - מערכת: 072-3303580 alon@arachim.org

כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשינוף מחלקת בוגרים

עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עיצוב גרפי: ג. רובינשטיין

נקדת מבט

הרב משה לנדאו

הקמץ

את מי לא סופרים?

העשיר רוצה לספר לכם עליו, היה עשיר מופלג, אבל כגודל עשירותו כך גודל קמצנותו. הוא מעולם לא נתן רובל אחד לצדקה. קמץ מארץ הקמצנים. כל השלוחים, השנוררים והקבצנים הכי מנוסים

בעיירה, לא הצליחו להוציא ממנו אפילו פרוטה בודדה.

כלום. גורנישט. שום דבר. הטרגדיות הכי מזעזעות ועצובות שחוותה העיירה, לא היוזו לו אפילו את השערה הקטנה שעל הבוהן השמאלית. כלום. סיפורים שעין אדם לא נשארה יבשה מהם, לא הצליחו לגרד ממנו ולו מטבע קטן אחד.

ביום בהיר אחד, החליט אחד השנוררים הממולחים שבעיירה, לעשות סוף לדבר הזה.

יום אחד הוא הגיז והקיש על דלתו של העשיר הקמץ. העשיר שמע את הדפיקות, ופתח אשנב. "מה אתה דופק?" הוא צעק על השנורר. "אתה לא יודע שלא תוציא ממני פרוטה? חבל על הזמן שלך. בזמן הזה אתה יכול לאסוף כסף מאנשים אחרים!"

אבל לשנורר שלנו יש תכנית. "לא באתי לבקש ממך כסף. רק באתי לעשות איתך עסקה."

וכמו בספר מצויר, פתח העשיר את העיניים לרווחה, וסימני דולרים רצו לו באישונים.

"כן, במה מדובר?" הוא שאל. "שמעת... אמר השנורר 'ממקור מוסמך מאד, שמובטח לך שהעושר לא ימוש ממך ומזרעך ומזרע זרעך עד עולם'."

"מי אמר לך?!" שאל הקמץ. "150,000 רובל, ואני מגלה לך את הסוד", אמר השנורר. סובב את גבו, והלך.

העשיר ההמום, ביקש לדעת מהיכן המידע יקר הערך הזה...? מיהו הצדיק שעומד מאחורי ההבטחה הזו?

תוך שהוא ממחר לשרוך את נעליו, ולעטות על עצמו עוד כמה פרטי לבוש כדי לצאת, הוא צועק לעברו: "רגע... רגע... לאן אתה הולך?"

אבל השנורר ממשיך ללכת. הוא פונה מרחוב לרחוב, מסמטה אחת לאחרת, סובב את העיירה כולה. והקמץ אחריו, מפציר בו שיאמר לו, מי גילה לו את הסוד, שעשירותו לא תמוש ממנו עד עולם. בינתיים משתרכים מאחוריהם עוד ועוד אנשים, כמו נאספים בתהלוכה.

בתסריט הלא כתוב של השנורר, יש עוד כמה מערכות. צריך לעבור בשוק, להיכנס לבית הכנסת, להקיף את כל רחובות העיירה, ולאסוף אל הכיכר מה שיותר אנשים.

ואז, כששניהם מגיעים לכיכר, והרחש בחש, הופך למהומה של ממש, כל העיירה מסביב... עכשיו השנורר פונה שוב אל הקמץ: "מאה חמישים אלף רובל, ואגלה לך מאיפה אני יודע שתמיד תהיה עשיר."

150,000 רובל הם הרבה כסף. אולי יותר מכל מה שהיה מחלק העשיר הקמץ כל חייו, אם היה נדיב. ובכל זאת, חושב לעצמו הקמץ, המידע הזה שווה הרבה כסף. זו עסקה לכל דבר.

אולי נעמוד על המקח, הוא חושב לעצמו. "מאה" הוא מנסה. השנורר ממשיך לצעוד במרץ. "מאה עשרים", הקמץ מעלה אפשרות. השנורר מסתובב, ואומר: "מאה חמישים, לא פחות. ועוד מעט זה יהיה מאתיים."

בלית ברירה, הקמץ מסכים. הוא רושם המחאה, ונפרד ממאה וחמישים אלף רובל אהובים.

קעת השנורר פונה אל הקמץ, ושואל אותו לעיניו, ובעיקר לאוזניו, כל העיירה...

"תגיד לי... עשיר גדול כמון, אם נופלת לך פרוטה לתוך שלולית הבוץ הגדולה של העיירה, אתה מתכופף ומלכלך את הידיים שלך כדי להוציא את המטבע הזו?"

הקמץ המעודן, נגעל רק מהתיאור. "ודאי שלא" הוא ענה מייד.

"נו..." אמר לו השנורר,

"הקב"ה עשיר גדול, יש לו את כל הכסף שבעולם... נראה לך שאם נפלו לו כמה רובלים על קמץ כמון, הוא יתכופף כדי להרים אותם...?"

עיון קל בפרשת שקלים מראה לנו, שהציווי לאסוף מבני ישראל מחצית השקל עיקרו אינו לתרומה למשכן. "כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם, ונתנו איש כופר נפשו... מחצית השקל..." (שמות ל, יב-יג) ובמילים פשוטות, כשאתה רוצה לספור את בני ישראל (כמה ראשים יש), צריך לאסוף מחצית השקל מכל אחד. כאשר תספור את המחציות, תדע כמה מונים בני ישראל.

השאלה היא, למה באמת כדי לספור את עם ישראל צריך לאסוף מטבעות? לא יותר פשוט לספור את בני ישראל עצמם?

ללמדך... את מי שנותן - סופרים. מי שלא נותן... לא סופרים אותו. תחשבו על זה.

חז"ל האחרונים:

הדיבור בשקל כסף והשתקה בככר זהב. (מגילה יח)

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 פרשת ויקהל
מתחילת
הבציווי: "וביום
השביעי יהיה
לכם קודש, שבת
שבתון", ומיד לאחר
מכן מובאים ענייני
המשכן. מה הקשר
בין השבת למשכן?

תשובה: נאכן, במקומות רבים אנו רואים את החיבור בין שבת למלאכת המשכן. חז"ל במסכת שבת (מב ע"ב) לומדים מסמיכות הנושאים, את המקור ל"ט אבות מלאכה, אלה המלאכות האסורות בשבת.

בציווי על השבת מדגישה התורה הקדושה: "לא תעשה כל מלאכה". לא מדובר על "כל עבודה" אלא על "כל מלאכה". ההטיות השונות של המילה "מלאכה" מופיעות בתורה שלושים ותשע פעמים, וזהו מקור נוסף ל"ט המלאכות האסורות בשבת. החיבור בין שבת למשכן מלמד אותנו מאחד על השני, מהן המלאכות האסורות בשבת.

בנוסף למדנו מכאן, כי השבת - כמו המשכן - היא האופן שבו משרה הקב"ה את שכינתו בישראל.

2 "וימלא אותו רוח אלוקים בתבונה וברדת
ובכל מלאכה ולחשוב מחשבות לעשות
בזהב ובכסף ובנחושת" (שמות לה, לא-לב).

אחרי שנתן בבצלאל תבונה ודעת לעשיית
המלאכות, מהן אותן המחשבות שהקב"ה הכניס
בבצלאל לעשיית המשכן?

תשובה: בעת הקמת ישיבת וולוז'ין, נזקק השד"ר שאסף תרומות לבניין הישיבה לסוס, כדי להקל עליו את טורח הדרך. ראה זאת אחד הנדיבים והתרעם: "חפץ אני שתרומתי תשמש את חובשי בית המדרש, ולא את ה... סוס". השיבו רבי חיים מוולוז'ין על פי פסוק זה: "לחשוב מחשבות לעשות בזהב ובכסף - גם בתרומת המשכן היה מי שתרומתו שימשה לארון הברית והיו מי שתרומתם הלכה להוצאות הפועלים. הקב"ה מגלגל כל אחד לפי כוונת וטהרת מחשבתו. ומי שאין כוונתו טהורה, כספו יגיע למספוא הסוסים..."

המחשבות בפסוק אינן מבטאות את טכניקת הייצור. בצלאל נזקק למחשבות רוחניות טהורות, כדי לייצר את כלי המקדש וליצוק בהם קדושה.

3 אקטואליה: לקראת פורים, רציתי לדעת
מהו מקור המנהג להתחפש בפורים?

עניין התחפושת הוא מנהג רווח בישראל, הן מצד תוספת השמחה, והן כדי לרמוז שכל אירועי המגילה היו ניסים מכוסים ומוסתרים. וכן, מזכירות התחפושות את זכותם של ישראל, שאף אלו מישראל שחטאו, לא היה החטא נובע מפנימיותם, כי אם נעשה באופן חיצוני, כעין לבוש ותחפושת הניתנת להסרה. כך יכול יהודי לבוש בתשובה שלמה, ויתקבל באהבה ברצון, עד שדונותיו יתפכו לזכויות.

ניתן להוסיף, כי אדם שמסתיר את זהותו, מרגיש משוחרר לעשות את כל רצונותיו הכמוסים. ואם כן, הכיסוי מגלה את הרצון הפנימי שלו. לכן פעמים רבות דווקא בימי הפורים, מתוך השכרות, העליצות והשמחה, מתגלה הרצון האמיתי והטהור של היהודי, לקרבת ה' ולדבקות בו.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנוך

הרב צבי'אלי בן צור

פורים שמח - כלים להתמודדות

ארבעה כללי יסוד לשמחת פורים אמיתית

גדולים יותר שרוצים להביא חברים הביתה, או בבתיים בהם יש כבר בחורים, שכל אחד מביא חבר או שניים שיכולים לעשות 'מצב'.

3. בבתיים בהם ניתן לשלוט לגמרי בעניין השתייה, הרי זה משובח. בבתיים בהם לא ניתן, וכשיש בחורים על פי רוב אי אפשר, יש לסכם מראש על שתייה חריפה בכמות הגיונית, כזו שתצור שמחה אך לא תוביל להשתוללות.

מדובר כמובן על בחורים שבכל מקרה ישתו, ואנו רוצים לשלוט בכך ברמה מסוימת. חובה גמורה להקפיד שלא 'ערבבו' סוגים שונים של שתייה. כיום רוב הבחורים מודעים לסיכון וחוסר הנעימות הכרוכים בערבוב.

4. בסעודה עצמה חשוב, גם אם קשה, להשתדל לעבור לפחות את החלק הראשון של הסעודה בצורה סבירה של שירה ודברי תורה.

נערך נפשית לחלק השני, בו אנו לעיתים מאבדים שליטה על המצב. במצבים מעין אלו, אנו זורמים עם האירוע, זרימה שגם יוצרת חיבור עם הילד, שרואה שאנו שמחים איתו ושמחים בשמחתו, וכך גם אפשר תוך כדי ה'זרימה' לשמור על גבולות סבירים, ולשים מעצור ברגעים של איבוד חושים...

בהבנה שהימים הללו הם ימים מיוחדים, אנו נשתדל לעבור אותם במקסימום שמחה, תוך שחרור מעבר למקובל, עם פיקוח אלגנטי, שאינו מלחיץ מחד, ואינו מתעלם מאידך.

פורים הוא רשמית יום של שמחה, אבל הוא עלול להפוך ליום של פריקת גבולות. מקובל בתורת הנפש בכלל ובחינוך בפרט, שעד כמה שאתה רוצה לקחת, תיתן. הורים שרוצים לעבור את הפורים בשמחה ובשלום לפחות יחסי, יתנו, והרבה.

מה לתת?

1. לפני פורים, הורים שלא מעוניינים שהילד יצא לשום מקום, גם לא להתרמות, ומסוגלים לעמוד על כך, זה בסדר. בתנאי כפול: שהילד עצמו לא מעוניין לצאת, ולא שהוא עושה זאת בכפייה או בכדי לרצות אותנו, [מרבית הנערים מגילאי ישיבה קטנה רוצים לצאת ככל חבריהם]. וכן, אנו נשוחח איתו ונסכם להיכן מועדות פניו.

בדרך כלל היציאות הללו הן בעיקר ביום - יומיים הסמוכים לפורים. בהנחה שהוא לומד במוסד טוב, אנו נשתדל שיצא עם חברים. כמה שיותר חברים יותר טוב, גם מפני שברבים קל יותר להישמר, וגם מפני שבקבוצה גדולה, ילד טוב ימצא לעצמו את החברים המתונים, ויוכל להיצמד אליהם.

2. בפורים עצמו, נדאג סעודת הפורים תהיה נעימה לילד. זאת עושים על ידי שיח קצר שיאבחן מה יעניק לילד שמחה. יהיו ילדים שיעדיפו לנסוע לקרובי משפחה, שבביתם הוא סוער ועליז יותר, וישנם כאלו שרוצים סעודת פורים בבית דווקא, בדרך כלל מדובר על ילדים

כותרת משונה, לא? להתמודד עם שמחה?! להתמודד צריך עם עצב, עם אסונות חלילה, לא עם שמחה!... כשאדם שמח הכל בסדר, לא? אז זהו, שלא.

שמחה עשויה לגלוש מהר מאד;

להוללות במקרה הטוב, להתפרעות בואכה אלימות במקרה הבינוני, ולהידרדרות רוחנית במקרה הגרוע.

מה בין שמחה להוללות?

על הפסוק - 'ושמחת בחגך, והיית אך שמח' שואלים המפרשים: למה הכפילות? למה למה מזהירים את השמחה שיהיה אך שמח? שמח ולא מה? עצוב...?

הרמב"ם מחלק בין שמחה להוללות, והמפרשים מסבירים שרק בשמחה פנימית ורוחנית יש 'אך שמח', רק שמחה. לעומת זאת, בשמחה חיצונית וחומרית, קיימת תחושת השמחה בהתחלה, ועצבות בסוף. וכדברי חז"ל - 'רשעים מלאים חרטות'.

מה עושים כדי שילדנו יעבור את פורים בשמחה, בשחרור וללא לחץ, אבל גם ללא נזקים גופניים ורוחניים?

יסוד הדברים הוא כך: ילד שמח הוא ילד בריא בנפשו. ומי שתמנע מילד לסטות מהדרך, לצד כל הדברים הידועים, היא השמחה.

רופא מומחה, או בעל מידות טובות?

מדברי רבותינו על חשיבות תיקון המידות

והדברים ידועים. וכן רואים בדברי חכמי הדורות עד כמה תיקון המידות היא מחיצה המבדילה בין האדם לבוראו, וכדברי הרמב"ם (שמונה פרקים, פז): "ואלו הפחיתות [המידות הרעות] כלם הם מחיצות המבדילות בין האדם ובין ה' יתברך. מאמר הנביא מברא זה (ישעיה נט, ב) 'כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם ובין אלוהיכם' יאמר שעוונותינו והם אלו הדעות הם המחיצות המבדילות בינינו ובין יתברך".

וכן כותב רבינו יונה בפירושו לספר משלי (יא, כ) כי "בעלי מידות רעות נתעבים לפני ה' יתברך", ואינם זוכים לסייעתא דשמיא (שערי תשובה א, כז).

על כן על האדם לעסוק בתיקון מידותיו הגרועות, שאותן מגדיר הרמב"ם כחולי הרוח, וכדברי מרן החזון איש זצ"ל: "כשם שאין ראוי לחכם לכעוס ולנקום במריע לו מתוך חולי רוח, כן אין ראוי לנקום ולשנוא את המריע מתוך חולי נפש המשכלת וחוסר משקל המידות, ואין בין בליעל למטורף הדעת ולא כלום" (אורח חיים נו, ד ד"ה ומ"מ).

והיינו, שכל אדם בטבעו יש לו מידות טובות, ומי שמתנהג במידות רעות זהו מפני שנכנסה בו רוח שטות, ואין לכעוס עליו או לשנוא אותו, אלא יש לרחם עליו, ולהבין שהוא כמו חולה רוח. לרצון חכם ויוסיף לקח.

למדים אנו מכאן עד כמה חשובים ונחוצים לו לאדם שיהא בעל מידות טובות, ועד כמה עליו להתרחק ממידות מגונות ורעות. אז נכון שפחות נעים לנו לדבר בגנות המידות הרעות שבקרבתנו, אולם זהו חלק מובהק מהמאמץ לתיקון עצמי.

כבר לימדנו חז"ל (יומא ט) "מקדש ראשון מפני מה נחרב? מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים... אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים, מפני מה נחרב? מפני שהייתה בו שנאת חנם. ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלוש עבירות: עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים".

ובהמשך הגמרא שואלת, 'מה חמור יותר?' והמסקנה הייתה: "בירה תוכיח שחזרה לראשונים ולא חזרה לאחרונים". בית המקדש עצמו מוכיח לנו. בית המקדש הראשון חזר ונבנה לבני הדור ההוא, אך בית המקדש השני, שנחרב בעוון שנאת חנם, לצערנו עוד טרם נבנה... וכן כותב רבי חיים ויטאל, בספרו 'שערי קדושה', שהטעם לעיכוב בניית בית המקדש, הוא החטא של שנאת חנם.

רואים עד כמה חשוב שאדם יעסוק בתיקון מידותיו, ואין זה מפליא אפוא לראות כיצד בדורנו היה מרן הרב אדלשטיין זצ"ל מדבר בכל שיחה על תיקון המידות. נושא זה היה בנפשו,

רבנו הסטייפלר זצ"ל נשאל פעם, את מי להעדיף כרופא, מי שהוא מומחה פחות, אך בעל מידות טובות, או מומחה עולמי שבקיא להפליא בחוכמת הרפואה, אולם אינו בעל מידות טובות.

הורה ה'קהילות יעקב', הסטייפלר, שיש להעדיף את הרופא שהוא בעל המידות הטובות. בתשובתו (שיעורי תורה לרופאים', כרך א', עמוד 53) כתב שתי סיבות להוראה זו. סיבה ראשונה היא משום שצריך שיהיה לחולה נחת רוח הן הרופא, והמידות הטובות של הרופא גם הן מרפאות, וכמו שאמר החכם מכל אדם (משלי, יח, יד): "רוח איש יכלכל מחלהו".

סיבה נוספת הוסיף הסטייפלר שהרופא בעל המידות הטובות לא יעשה דברים פזיזים, כי מידותיו הטובות גורמות לו להתנהג ולטפל בעדינות, מה שאין כן הרופא המופלג שאינו נחן במידות טובות.

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דינאל נשיא

ערכים לחיים

הרב דוד ברוורמן

שבת מנוחה

הקשר בין מנוחת הבורא, למנוחת היהודי בשבת

משפחת מברוקלין חוותה משבר קשה. בנם הבכור, יוסי בן השמונה עשרה, הסתבך ב ה ר פ ת ק א ו ת שונות, הסתכסך עם ההורים, עד שעזב את הבית, ושכר לו דירה במנהטן, עם קבוצת חברים ש'יראת שמיים' לא היה הצד החזק שלהם...

פעם בחודש היה מרים טלפון להורים, לעדכן שהוא בחיים. האימא השבורה לא נרדמה בלילות מרוב דאגה. נכנסו ההורים אל רבם, ושפכו את מר ליבם. והשתתף עמם הרב בצערם, ובסיום הפגישה יעץ להם: "תשקיעו בשולחן שבת". ההורים לא הבינו כיצד יועיל הדבר לילד שעזב את הבית, אך לא שאלו שאלות. הם סיכמו ביניהם שכל אחד ישקיע מצדו בטיפוח חווית סעודת השבת. כבר ביום ראשון שאלה האם כל אחד מהילדים מהו המאכל האהוב עליו ביותר. ולפי ה'הזמנה' של כל ילד, היא הכינה לו את מבוקשו, כולל קינוחים מפנקים... האב, מצדו, הכין סיפורים ומשלים לסעודות השבת.

ליל שבת קודש. את פני השבים מבית הכנסת קיבל שולחן מדהים ביופיו. ליד הכיסא של כל ילד המתינה המנה האישית אותה הזמין, ופתק: "אוהבים אותך, אבא ואימא". נהרה של רוגע נמסכה על ההורים. אימא לא כעסה כשנשפך הגביע על המפה, אבא לא נרדם על השולחן. הוא נטל את דפי הקשר שהביאו הילדים מבית הספר, שאל, התעניין, והתפעל.

בשבוע הבא, שוב חזר הנס: אימא ביררה מראש מה כל ילד רוצה לאכול, ואבא ישב סבלני וערני ליד השולחן. במהלך השבת, ההורים נזהרו מאוד שלא להעיר לילדים, והשתדלו להעצים כל ילד לפי מקומו ומעמדו. כך הפך ביתם בשבת לחוויה קסומה, שממתנים לה כל השבוע.

אחר שבועיים, יוסי התקשר הביתה. אחיו הרים את הטלפון, וסיפר בהתרגשות: "יוסי, אל תשאל, קרה נס! אבא ואימא התחילו לאהוב אותנו... שולחן שבת הוא דומה לחתונה". יוסי לא האמין, הוא זכר בית אחר לגמרי... אבל האמת העצובה

הייתה, שבדירת השותפים היה קשה לו שבעתיים! הוא החליט לבוא הביתה רק לסעודת שבת אחת, אחריה בא לעוד אחת, ולעוד אחת, עד שחזר הביתה, תרתי משמע... הציווי המרכזי של השבת הינו: לנוח שביעית מחיינו! יש להתבונן, מהו המסר והיעד של מנוחה זו? התשובה הנכונה היא, שאנו מצווים לנהוג כמו הקב"ה; כפי הנאמר: "וינח ביום השביעי". שביבת השבת נועדה להזכיר את העצירה של הקב"ה מתנופת מלאכת בריאת העולם. למרות שבמשך שישה ימים יצר הבורא עולם מרהיב של ארץ ושמיים, בהגיע היום השביעי, נעצר הכל. אך, האם ניתן להשוות בין המושגים?

המלבי"ם בפרשתנו 'ויקהל' מבאר את הגדרת המושג 'מלאכה' בשבת, וההבדל בינה לבין 'עבודה': "גדר מלאכה הוא העסק בדבר שיש בו אומנות ומשנה איזה חומר מן הדברים שבעולם לעשות בו חידוש ותיקון, להוציא מעשה הדיוט ופעולה שאין משנה בו דבר כמו טעינת משאות כבדים בביתו".

כלומר, ההגדרה ההלכתית למושג 'מנוחה', היא ההיפך מיצירה וחידוש. התורה לא אסרה להתאמץ בשבת, אך היא כן אסרה לחולל שינוי בעולם. לכן, מצד אחד, אסור לעשות אפילו מלאכות קלות כמו להדליק אור או להתניע

רכב, פעולות שאין בהן כל מאמץ, אך יש בהן חידוש: הבערת אש, או 'בניית' מעגל חשמלי. ומצד שני, מותר לסחוב משאות או לצעוד כברת דרך ארוכה ביום השבת. יש להתבונן בטעם המצווה של השביתה מיצירה.

מבאר הגרש"ר הירש: האדם צווה "ששת ימים תעבד" האדם צווה לְעַבֵּד, לשכלל, ולפתח את עולמו של הקב"ה; לקדש את שמו בעולם. אך דא עקא, יש חשש גדול שהעיסוק ביצירה ובפיתוח העולם, יגרום לו להתמלא בגאווה מיצירתו, ולשכוח את מטרת בואו לזה העולם.

לכן ציוונו הבורא על המנוחה מעשייה. יום אחד בשבוע עלינו להפסיק מעיסוקנו, ולהתמקד במטרת בואנו לעולם. מהי מטרת העשייה הזו? מהו העיקר ומה הטפל בחיי?

זאת מטרת השבת: לעצור את ריצת היומיום, ולקבל הזדמנות לחשוב, ולמקד את חיינו למה שחשוב באמת. פעם בשבוע לחוות 'יום הולדת', בו אדם מהרהר על מטרת חייו, ומכוונם לכיוון הנכון.

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לורא

איך בונים בית של 'זכו'?

מהותו של הזיכור

בברכות השחר אנו מברכים "אלוקי, נשמה שנתת בי טהורה היא". מהי משמעות המילה 'טהורה'? כאשר צורף מעיד על כך שתכשיט עשוי 'זהב טהור' - למה כוונתו? האם לכך שהוא נקי?

בלשון הקודש, 'טהור' משמעו 'פתוח'. צורף המשבח תכשיט על היותו טהור, מתכוון לומר שכל חלקיק וחלקיק בגוש הזהב שבידיו פתוח לחברו, ואין חלקיק של לכלוך מפריד ביניהם. לעומת זאת, 'נקי' אינו כך. נקי מתאר את החיצוניות, את העובדה שאין דבר זר דבוק בחפץ מבחוץ.

הטהרה מעידה על ניקיון פנימי, ואין לך ניקיון פנימי כדבקות החלקיקים זה בזה, ללא גורם כלשהו החוצץ ביניהם. לפיכך אנו מודים לקב"ה "נשמה שנתת בי טהורה היא" - דהיינו, שלמה וזכה שאין בתוכה חלקיקים מזהמים.

מכאן, שהקשר בבית היהודי הטהור הוא מצב בו האיש והאישה מקבלים זה את זה באין חוצץ. רצונותיהם נמהלים אלו באלו, ואנוכיותם נבלעת ונעלמת. זו כוונת הפסוק "והיו לבשר אחד", באין גורם זר המפריד ביניהם.

כאשר כל אחד פתוח לליבו של שני, הוא מגלה בפניו את צרכיו, רצונותיו ושאפותיו, בלא כל מחיצות המפרידות ביניהם, נוצר איחוד הנשמות. הצד השני חושף אף הוא את צרכיו ורצונותיו, ובמקום לנסות להשיג איש מרעהו את הצרכים והרצונות הדרושים - כל אחד מהצדדים מכיר ומבין את צרכי רעהו, חפץ ומנסה לסייע לו בהגשמתם.

כך אין רצונותיהם מתנגשים זה בזה, ושלמות הבית שלהם טהורה.

למצב זה רמז רבי עקיבא באומרו 'זכו - שכינה ביניהם, לא זכו - אש אוכלתם'. 'זכו' מלשון זיכור. זיכור הוא תהליך בו מופרדים מן החומר חלקיקים המפרידים וחוצצים בין החלקיקים בהם אנו חפצים.

זו הסיבה שהאות ז' מופיעה בראש המלה 'זיכור'. בלשון הקודש מורה האות ז' על המספר 7 שמסמל את הטבע. לפי שכל מה שהוא חומרי יש בו נפש, וכל שיש בו נפש יש בו שבעה צדדים: ארבע רוחות השמים (מזרח, מערב, צפון ודרום), מעלה ומטה שהם שניים, והנפח הפנימי, שהוא הצד השביעי.

ומדוע מופיעה האות ז' במילה 'זכו'? על שום שהיא נדרשת לתהליך הזיכור. כדי להבין זאת, נתבונן ביתר האותיות המרכיבות את המלה 'זכו'. מלה זו מורכבת משלוש אותיות ז', כ', ו'. כ"ו בגימטריה עולה 26 (כמניין שם הוי"ה). נמצא אפוא כי המלה 'זכו' מצרפת את הז' לכ"ו, את הטבע - להקב"ה. פירושו של דבר, שאין ההזדככות אלא נטילת הטבע - וחיבורו אל ה'. דהיינו, המפגש בין הרצון העצמי והטבעי, לעשיית רצון ה' - זהו זיכור.

לקביעת חברותא עם מתחזק, טלפנו עכשיו
050-4119468
הרב ארנון אלנבוגן
אברך יקר!
בוגרי ערכים מחכים לך

בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, עת שעטו הגרמנים אל רוסיה, ואיש לא ידע האם ייעצרו והיכן, העבירו הרוסים בבהילות את התעשייה הכבדה שלהם למעמקי המדינה. כך הפכה 'סמרה', העיירה שעל גדות נהר הוולגה למעצמה תעשייתית, והייתה לעיר השביעית בגודלה במדינת הענק.

לכאן היגרו מאוקראינה אביו ואימו של ליאון פישביין, וכאן הם נישאו. אביו עבד בשני מפעלים כמהנדס שלד. רשומות על שמו שלושים ושש המצאות, ועשרים הצעות ייעול שיושמו בהצלחה. אימו הייתה מהנדסת בקרה במפעל אלקטרוניקה ענק.

ההורים התגוררו בבית אחד יחד עם הסבתא. הסב נעצר באחד מ'טיהורי סטאלין', והוצא להורג בשל יהדותו. שונאיו העלילו עליו שהוא לא נאמן מספיק למהפכה. עשרות שנים לאחר מכן תקבל המשפחה הודעה סתמית בדואר, מטעם השלטונות על: 'טיהור שמו' של הסבא. למה זה טוב? לכולם. אבל במדינה קומוניסטית, אין שואלים שאלות.

ההורים היו עסוקים בעבודתם, וליאון הקטן גדל במחיצת הסבתא. הוא האזין להמון תקליטים, ולמד קרוא וכתוב כבר בגיל הרך. באחד הימים הניח על הפטיפון תקליט בלתי מוכר, ושמע שירים מוזרים בשפה שהכיר רק מתוך השיחות של הסבתא עם אחותה, שפת היידיש.

"באיזה שפה השיר הזה?" הוא שאל בתמימות. "בשפה של יהודים", ענתה הסבתא. "מה זה יהודי?" שאל הילד בן השלוש. "אתה יהודי", גילתה לו סבתו. "ומה זה אומר?" הוא תהה.

היא סיפרה לו סיפורים נוסטלגיים שעסקו בחיי השטעטעל (העיירה). בפסח אכלו מצות מחתרתיות, סבתא אפתה מאפים מתוקים לראש השנה, וצמח ביום הכיפורים. בכך הסתכמו ידיעותיו על היהדות. לדבר גלויות על היהדות פחדה הסבתא, שמא ישמעו השלטונות ויזיקו לה.

בגיל תשע קראו לו ילדים "ז'יד!" אבל הקריאה הזו לא חרגה מכינויי הגנאי הנפוצים בין ילדים, ולא הטרידה אותו.

שם המשפחה שלו הסגיר אומנם את יהדותו, אבל היחס כלפיו היה: הוא יהודי - אבל בחור טוב.

בבית הספר היסודי למד ליאון במגמת מוסיקה, בסגנון האינטנסיבי המקובל בקרב יוצאי השיטה הסובייטית: פעמיים בשבוע למד שיעור כפול בפסנתר; שעתיים בשבוע שירה במקלה; ושעתיים בשבוע לימודי תיאוריה, כולל מבחנים בתיאוריה ובנגינה. כל זאת למד מלבד לימודי הסדרים בבית הספר העירוני. בנוסף לכך, השתתף ליאון בחוגי ספורט: שחיה, טניס ועוד.

בשלב מסוים, הוא נמשך לעולם הריקוד. הוא החל באימונים עקביים ותובעניים מכיתה א', וחזרות מתישות לקראת ההופעות החל מכיתה ד'. המורה לריקוד היה רקדן יהודי מפורסם ברוסיה, שגיבש את הלהקה שלו בשקדנות ובעמל. כשהיה ליאון בן עשר, החלה הלהקה להופיע ברחבי ברית המועצות.

חיים גדושי תוכן הגחלת היהודית ששרדה בכפור, שבה לבעור בארץ הקודש

"מה זה יהודי?" שאל הילד בן השלוש

לקראת גיל עשרים גברה ברוסיה רוח האנטישמיות. ההסתה התפרצה מעל דפי העיתונות, וסיסמאות רוססו על קירות הבתים. אז גמר ליאון אומר להשאיר מאחוריו את עברו, ולעלות לארץ ישראל. אחותו הנשואה עלתה ראשונה, הוא אחריה, וההורים עלו אחרונים.

בארץ נקלט ליאון בקיבוץ, ולמד עברית. הוא השתלב במפעל רדיאטורים, שם גילה שהקבוצה הרוסית עובדת זמן כפול, ומפיקה תפוקה פי ארבעה מבני הקיבוץ... הוא למד את כל תהליכי הייצור, אבל לא ראה בהם מקצוע לחיים.

ליאון עבר בהצלחה את כל מבחני הקבלה הנדרשים, והחל ללמוד ביולוגיה באוניברסיטת בר אילן. כתחביב נחמד, הוא השתלב בתיאטרון של הקונסוליה הרוסית. עם תום לימודי הביולוגיה, החל ליאון לעבוד במעבדה לכימיה אנליטית. במקביל, החיה את תחביבו הישן: צילום.

עוד ברוסיה הוא עסק בצילום, וכאן שב אליו ביתר שאת, תוך התמקדות בצילום אובייקטים אבסורדיים, דוגמת גרם מדרגות שמוביל לקיר אטום, או ילד שרוכב על אופנוי, כשמסכת אב"כ

על פניו. יש גם דבר כזה. מערכות העיתונים ששות לתמונות מעין אלו, והייתה זו עבורו השלמת הכנסה יפה. הוא עבד גם בהתקנת מצלמות אבטחה במעגל סגור. וזהו? ודאי שלא. לאחר תקופה, הוא נסע לאטלנטה שבארצות הברית, השיג אישור עבודה, והשתלב בחברה שעסקה בהפקת סרטי תדמית עבור חברות בנייה.

כפי שאפשר להתרשם מקורות חייו, ליאון הוא אדם חסר מנוח, כזה שתמיד מבקש להרחיב אופקים חדשים. עם שובו לארץ, החלה המחשבה לנקר בו: מה הלאה? מה עוד? מה כעת?

אחד מחבריו, בן עירו מרוסיה, הציע לו להרחיב אופקים בתחום חדש: ללכת לשמוע הרצאות מטעם ארגון 'ערכים'. למה לא? הוא יצרף עוד משהו, נושא חדש אל מאגר הידע שלו.

הפעם, התברר לו פתאום שמדובר במשהו שונה לחלוטין. לא עוד תחביב בלתי מחייב, לא גיחה קצרה לעולם מסקרן, אלא מדובר במשהו שמשנה את החיים עצמם. "תורה היא לא רק ידע אינטלקטואלי", אמרו לו בסמינר. "תורה לומדים בשביל לשמור ולעשות".

ליאון נשאב למחוזות שלא ידע על קיומם - אמונה, תורה ומצוות - ובמקביל, הכיר את מי שתהיה רעייתו. בפגישתם הראשונה היא שאלה אותו, האם הוא שמע במקרה על הרצאות של ארגון בשם 'ערכים'...

הוא השיב לה בחיוב, ומאז הם היו מתקדמים יחד, עושים את צעדיהם הראשונים בתוך עולם האמונה.

כמו ליאון, שהזיקה הראשונה שלו ליהדות הייתה דרך סבתא דוברת יידיש ומחוברת לנוסטלגיה יהודית, כך גם הקשר היהודי של רעייתו עבר דרך סבתא צדקת.

הסיפור שלה מתחיל במהפכה הקומוניסטית, בעיירה שמצאה את עצמה בתום מלחמת העולם הראשונה כמעט ללא גברים. כולם גויסו למלחמה, ממנה חזרו רק מתי מספר. שרידי הניצולים חרדו ליהדותם של הילדים. הם הזמינו רב מהעיר מינסקי, שנאלץ להגיע בחשאי, מפחד השלטונות עוייני הדת.

הלה בחן את המצב, ובחר בנערה בת חמש עשרה, יראת שמים וקלת תפיסה, בעלת זיכרון טוב וכושר מנהיגות. במשך כמה חודשים לימדה הרב את כל יסודות היהדות. היא מילאה מחברות בשקידה, וערכה סיכומים וטבלאות. משעזב הרב את העיירה ושב לביתו שבמינסקי, הוכתרה הנערה ההיא למנהיגה הרוחנית של העיירה. היא הייתה מלמדת את ההלכות הנחוצות, מזכירה את תאריכי המועדים, ומשמרת את כל פרטי ודקדוקי היהדות וההלכה. ברבות הימים היא נישאה, הקימה משפחה, וזכתה לאריכות ימים מופלגת. היא נפטרה בהיותה בת 95, ביום הכיפורים, במיתת נשיקה.

רעייתו של ליאון היא בתו של בנה. הבן התרחק אומנם מהיהדות, אך זכתה אימו הצדקנית, ונכדתה שבה לחיי אמונה, תורה ומצוות. יחד עם קבוצת אקדמאים ממכון ויצמן, פנתה היא להאזין וללמוד בהרצאות של 'ערכים', ואליהם הצטרף גם ליאון.

"האמת היא", מספר ליאון, "שכיום העיסוק בלימוד התורה ממלא אצלי את כל שעות פנאי. היהדות רחבה ועשירה כל כך, ויש לי ידיעות רבות כל כך להשלים, עד ששעות היממה אינן מספיקות בעבורי!"

ערכים מאחורי הקלעים

הרב יצחק מאמו

לא מזמן, בתום הרצאה במלון 'כפר המכבייה', בו מתארחים מפונים מהצפון והדרום, הבחין הרב יצחק מאמו בהורים היושבים בפנית הלובי, ולצידם עגלת תינוק.

"בן כמה התינוק?" הוא פתח בשיחה.

"הוא נולד בדיוק בשביעי לעשירי", השיבו ההורים. "כן, ביום בו התחילה המלחמה".

"שיהיה במזל טוב והמון נחת", איחל להם הרב בחום. "היכן ערכתם ברית לילד?"

ההורים החליפו מבטים. "אומר לך את האמת", אמר האב במבוכה. "עוד לא עשינו".

מסתבר שההורים פונו מייד לאחר הלידה לבית מלון בו לא הכירו איש. בתוך כל האנדרלמוסיה לא ידעו למי לפנות ואיך לטפל בנושא. וכך, הילד עדיין לא מהול.

"מה דעתכם שאטפל בנושא?" הציע להם הרב מאמו.

ההורים היססו.

"שמע, זה מורכב", אמרו. "המשפחה הקרובה שלנו - חלקם נמצאים בבתי מלון אחרים, וחלקם נשארו עדיין בדרום. מחכים אולי שייגרע קצת המצב, שנוכל להתארגן כמו שצריך".

הרב יצחק מאמו, תושב בת ים ופעיל 'ערכים' מזה 18 שנה, רגיל להתמודד עם מצבים בלתי קונבנציונאליים.

בימים כתיקונם הוא מרכז את פעילות 'טיפול המשך' של ערכים באזור המרכז. הוא מלווה משפחות בוגרי הסמינרים העושות את צעדיהן הראשונים בעולם התורה, ומסייע להן להתמודד בהצלחה עם אתגרים וקשיים לאורך הדרך.

"אנשים מגיעים אלינו בשיטת 'חבר מביא חבר'", הוא מספר. "משפחות שכבר היו אצלנו בסמינר ונחשפו ליהדות באופן שכלי, משתפות

תינוק של שלום

במלונות של מפוני הדרום יש תינוקות שמביאים לברית, ויש כאלה שהברית באה אליהם...

הרב יצחק מאמו רכז באזור המרכז במחלקת משפחות

ומה קורה הלאה?

"התחנה הבאה היא הסמינר. אנשים מקבלים את הלם חייהם-איך יתכן שעברו עליהם 40-50 שנה בלי שהיה להם שום מושג ביהדות? בלי שיכירו חלק חיוני מהזהות שלהם...? מכאן מתחיל התהליך שיכול להביא לשינוי מערכתי, בצביון המשפחה כולה. אנחנו פוסעים איתם לאט ובהדרגה, כפי הדרכת גדולי ישראל העומדים מאחורינו, ומנחים אותנו כיצד לפעול, ועל מה לשים את הדגש".

ומה אחרי הסמינר?

הרב מאמו מצטחק. "הסמינר הוא בקושי תחילת התהליך. אחרי הסמינר, זהו השלב שבו העבודה האמיתית מתחילה. המטרה היא להביא את המשפחה לשמירת מצוות, ולדאוג לכך שהתהליך כולו יתנהל באופן מאוזן ויציב. אנחנו מסדרים לכל בוגר סמינר מסלול מתאים: יש כאלה שנתאים להם שיעורי תורה, יש כאלה הרצאות, יש כאלה לחברותא".

מאז פרוץ המלחמה, הוא העביר את מוקד הפעילות למלונות המפונים באזור המרכז.

"בתחילה היינו יושבים לשיחה עם אנשים אקראיים שפגשנו, שומעים את הסיפור שלהם ומנסים לסייע בכל עניין יהודי", הוא מספר. "בהדרגה הפעילות התמסדה וקבלה פורמט קבוע יותר, כולל הרצאות שאנחנו מקיימים בלובי של המלון. בתוך כך יצרנו קשרים חבריים עם המשתתפים הקבועים".

כל זה משיב אותנו לשיחה שהתקיימה בלובי המלון, עם ההורים שטרם מלו את ילדם.

אחרי שעה וחצי של הסברים - הם השתכנעו.

הרב מאמו ניגש מייד להרים טלפונים, וכבר למחרת היום התקיימה הברית כדת וכדין.

"הגיע מוהל, היה ציבור, ואפילו ארגנו סעודת מצווה כמו שצריך. היה זה מחזה מאוד מרגש. לחשוב איך הקדוש ברוך הוא הביא אותך למקום כזה כדי שתפגוש הורים שלא יודעים מה לעשות, והכל בשביל לזכות תינוק יהודי בבריתו של אברהם אבינו!"

בסוף האירוע 'הנצלול' ההורים שלא קיימו את הברית עד היום. "ככה זה עם תינוק מלחמה", הם אמרו.

"לא", תיקן אותם הרב. "בעזרת השם הוא יהיה תינוק של 'שלום', ואתם ועם ישראל כולו עוד תרוו ממנו נחת יהודית אמיתית!"

את קרובי המשפחה והמכרים שלהם. הקשר הראשוני שלי איתם הוא להזמין אותם לחוגי בית. לפעמים יש כאן קצת קושי, כי לא כל אחד מסכים לבוא. במקרים כאלו, אנחנו מנסים שוב ושוב. אסור להתיימש מאף יהודי".

מה משכנע אותם להגיע לחוגי הבית?

"צריך לדעת מהם הנושאים המעניינים אותם. יש את אלו שרוצים לשמוע על שלום בית, ויש את אלו שדווקא חינוך הילדים מדבר אליהם. ישנם כאלו שרוצים לפתח את האישיות, ויש את אלו שחסרה להם שמחת חיים. אנחנו מבררים זאת, ודואגים להזמין אותם להרצאה הרלוונטית עבורם. אחרי שנוצר חיבור - השמים הם הגבול".

סתירה בין חז"ל למדע

שאלה:

ישנן הלכות שנכתבו עליהם הסברים וטעמים, שעל פי המדע אין להם אחיזה במציאות. האם חז"ל והפוסקים טעו בידיעות הטבע? האם ההלכה השתנתה?

תשובה:

האם חז"ל טעו? האם ההלכה תשתנה ויהיה אסור להרוג כינה בשבת?

רבי יצחק למפרונטי זצ"ל (תל"ט - תקל"ז) היה רב בפדובה, וחיבר את האנציקלופדיה ההלכתית הראשונה - 'פחד יצחק'. בערך צדה, הוא טוען שההלכה תשתנה בעקבות גילוי המדע, ואסור להרוג כינה בשבת. לרבי יצחק ברור שאם חז"ל היו שומעים את ראיות המדענים הם היו חוזרים בהם, כמו בוויכוח בין חז"ל לחכמי אומות העולם האם גלגל חוזר ומזל קבוע, שהודו חז"ל לחכמי האומות. רבי יצחק למפרונטי מביא את תשובת רבי יהודה בריאל ממנטובה בשאלה הזו; בה הוא כותב שאין לשנות מפסק חז"ל, ודעתם היא דעה אלוקית שאינה משתנה. לכן, גם כיום מותר להרוג כינה בשבת. כהוכחה לדבריו כתב, שאף שהודו חז"ל לחכמי אומות העולם בעניין הגלגל והמזל, בסוף התברר שבאמת חז"ל צדקו. בנוסף, חכמי אומות העולם טוענים שאין דבר כזה 'עין הרע', ועדיין נפסק להלכה שאסור לאדם לעמוד על שדה חברו כשעומדת בקמתה, משום עין הרע.

שו"ת עם ערכים

הרב דוד יחזקאל סגל

אחת הדוגמאות המפורסמות בהלכה, שההסבר שלה לכאורה סותר את המדע; הוא ההיתר להרוג כינה בשבת. הריגה בשבת אסורה משום מלאכת

'נטילת נשמה'. עם זאת, מבואר במשנה שמותר להרוג כינה. מבואר בחז"ל שהטעם שמותר בהריגת הכינה בשבת, משום שהיא אינה פרה ורבה. כלומר, אינה נוצרת מזכר ונקבה או מביצים כשאר היצורים החיים, אלא נוצרת מעפר, עיפוש או מזיעה.

אלא שברור למדע היום כשמש בצהריים שאין בעל חי שנוצר מעיפוש או מזיעה. העיפוש והזיעה הם רק התנאים להתפתחות הביצים או הרימות שנוצרו מזכר ונקבה. (מלבד יצורים חד-תאיים כדוגמת חיידקים ונגיפים שעליהם לא דנו, שהרי הם לא נראים לעין)

גם לכם יש שאלה? שלחו אלינו shoot.arachim@gmail.com

— פניני משה —

הדלקת נרות

י-ם-----5:07
ב"ב-----5:22

יציאת שבת

י-ם-----6:20
ב"ב-----6:22
ר"ת-----6:59

זמן המולד:

יום ראשון 10:13 ו
6 חלקים ר"ח אדר
ב' יום א' ויום ב'

דברי תורה לפרשת ויקהל-ושבת שקלים

א} "ויקהל משה" ידוע המאמר חז"ל לגבי שבת "מי שטרח בערב שבת הוא יאכל בשבת" אז רואים שצריכים לקבל שבת ויקהל ר"ת לצורך לקבל קדושת יום השבת.
{אבי מורי שליט"א}

ב} "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צווה ה' לעשות אותם" דברים אלה כגון להקהילכם וללכדכם תמיד בלב אחד ובעצה אחת הם רצון השם יתברך "אשר צווה ה' לעשות אותם"
{ספרי צדיקים}

ג} "ויקהל משה את כל בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צווה ה' לעשות אותם" ידוע הקושיא שמקשים המפרשים, איך יכול להיות שכל יהודי יקיים את כל התרי"ג מצוות שהרי יש מצוות מיוחדות לכהן ויש מצוות מיוחדות ללויים? ואפשר לתרץ כשכלל ישראל מאוחדים באחדות גמורה אזי אפשר כל אחד מישראל את התרי"ג מצוות, וזה מה שכתוב כאן "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" שעי" שכולם היו מאוחדים אזי "ויאמר אליהם" שהוא אמר שעי" זה אפשר לקיים מה שד' צווה אותם.
{מנחת ישראל}

ד} "ויקהל משה" מבאר רש"י למחרת יום כיפורים, לא רק בערב יום כיפור צריך כל אחד לפייס את חברו כי אם גם למחרת יום הקדוש יש להתקהל יחד ולחיות בשלום ובאחוה.
{עוללות אפרים}

ה} "וביום השביעי יהיה לכם קודש" שבת שבתון לה" כמה גדולה וחביבה היא מצוות השבת אין על האדם לעשות שום מעשה אף לא תנועה קלה כיון שהגיעה שבת ואדם שומר אותה זוכה שהשבת נכנסת אצלו ולא יוצאת ממנו וזה מה שכתוב כאן "וביום השביעי יהיה לכם קדש" אף ללא טרחה יהיה לכם קודש
{הרבי ר' בונים מפישיסחה}

לשבת שקלים

ו} "זה יתנו" מפרש רש"י הראה הקב"ה למשה מטבע של אש ואמר לו כזה יתנו נשאלת השאלה וכי לא ידע משה רבינו ע"ה איך נראה מטבע של אש? ומתרץ ר' משה מקוברין משה רבינו ע"ה התפלל איך עושים מטבע כזאת שמכפרת על הנפש אלא הקב"ה הראה מטבע עם אש שזה מרמז על היצר הרע שמת' שנותנים את המטבע בא היצר הרע ולהפריעו שהרי הוא לא נותן לעשות אפילו מצווה כזה קלה בשלימות אבל ברגע שבא אש התלהבות נגד היצר הרע זה מה שמכפר על הנפש.

גוט שבת, שבת שלום

ידידכם

משה יוסף טרן

טעם בפרשה

ויקרא

וְלֹא זֶה בְּלִבְדָּא אֱלָא כּל מי שְׁנִתְעַסַק בְּמִלְאכַת הַמִּשְׁכָּן, נִתֵּן בּוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא חֻכְמָה וּבִינָה וְדַעַת... וְלֹא נִתְפָּרֵס מִכָּלֶם אֱלָא בְּצִלְאֵל!!

אנחנו רואים כמה גדול היה שכרו של חור.

אך האמת היא שאם נשים לב, יש כאן דבר הרבה יותר גדול. חור מסר את נפשו על מנת שעם ישראל לא יחטאו, אך בפועל הוא לא הצליח!

כמה זה כואב לראות אדם מוסר נפשו על מנת להציל את הכלל, ובסוף הוא לא מועיל בכלום!

אך האמת היא שחור הצליח מאוד במעשיו!

חור הציל את עם ישראל מחטא העגל!!

בזכות חור עם ישראל ניצל מעוון העגל!!

מה זאת אומרת? הרי עם ישראל חטא בעגל?

נכון, אך מי גרם לעם ישראל כפרה אמיתית מחטא העגל?

חור!!

כן, חור הוא זה שכיפר לעם ישראל על חטא העגל!!

וכמו שאומר המדרש רבה:

"חטאו ישראל באש, שנאמר (שמות לב, כד): 'וְאֶשְׁלַכְהוּ בְּאֵשׁ וַיֵּצֵא הָעֵגֶל הַזֶּה' בֵּא בְּצִלְאֵל וְרָפָא אֶת הַמָּכָה [על ידי בניית המשכן]!!"

מיהו אותו בצלאל שריפא את המכה?

בצלאל בן אורי בן חור!!

כן כן הנכד היקר של חור, בנה את המשכן וזה מה שכיפר על חטא העגל!!

אז ייתכן שנמסור את עצמנו עבור איזה מטרה חשובה, ועל פניו ייראה לנו שלא הועלנו כלום!!

אך אף אחד לא יידע מה הועלנו בסוף!! אף אחד לא יידע מה הקב"ה עשה עם אותו מעשה שעשינו, וכמה הוא הגן ועשה דברים מועילים שלא ראינו ולא ידענו!

לבת אלום ויקורק!

משה רבנו עולה לשמים למשך ארבעים יום. בסוף הארבעים יום מגיע השטן לבני ישראל ואומר להם משה רבכם נפטר!!

זהו זה! אתם צריכים מנהיג אחר!

עם ישראל משתכנע ומבקש מאהרן: תן לנו מנהיג אחר!

'חור' שומע אותם, ומיד הוא זועק לבני ישראל: מה פתאום!!! משה רבנו עוד רגע יבוא!! אין לכם רשות להחליפו!!

בני ישראל רואים ש'חור' לא מוכן לוותר להם, ומיד הם הורגים אותו!!

הרבה שנים היה קשה לי.

הרי חור מסר את נפשו על קידוש השם! חור עשה מעשה נועז! ומה קרה לו בסוף? הוא נרגם באבנים!!

מדוע אין עליו שום אזכור? מדוע התורה לא מנציחה אותו באיזה שהיא דרך? ובכלל, מדוע הקב"ה לא הגן עליו?? ומדוע הוא לא קבל איזה שהוא שכר על מעשהו העצום?

ובכלל, כמה כואב לראות אדם שעושה הכול על מנת להציל את עמו, ובסוף הוא לא מצליח ב'גרוש'!!

אך האמת היא הפוכה לגמרי!

אומר המדרש רבה פסוק רק לה פסוק ל:

"רְאוּ קְרָא ה' בְּשֵׁם בְּצִלְאֵל בֶּן אֹרִי בֶן חוֹר, מֶה רָאָה לְהַזְכִּיר כָּאן חוֹר? אֱלָא בְּשַׁעֲה שְׁבִקְשׁוּ יִשְׂרָאֵל לְעַבֵד עֲבוּדַת כּוֹכָבִים נִתֵּן נַפְשׁוֹ עַל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא וְלֹא הִנְיָח, עֲמַדוּ וְהִרְגוּהוּ, אָמַר לוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא חֻיָּךְ (אני מבטיח לך) שְׁאַנִי פּוֹרַע לָךְ!! וְכו' מְשַׁל לְמִלְכָּה שְׁמַרְדּוֹ עָלָיו לְגִינוּנְתּוֹ (חיילי), עֲמַד שֵׁר הַצָּבָא שְׁלוֹ (של המלך) וְנִלְחַם עִמָּהֶם!

אמר להם [שר הצבא למורדים] על המלך אתם מורדים?!

[מיד] עמדו והרגו אותו.

אמר המלך אלו מומן נתן לי, לא הייתי צריך לפרע לו? על אחת כמה וכמה שנפשו נתן עלי! [אלא] מה אני עושה לו, אלא כל בנים שייצאו ממנו אני מעמידם דכסים ואפריכים (שרים ומושלים).

כך בשעה שעשו ישראל העגל עמד חור ונתן נפשו על הקדוש ברוך הוא, אמר לו [הקב"ה לחור] חייך (מבטיחך) [ש] כל בנים היוצאים ממך אני מגדלם שם טוב בעולם, שנאמר: ראו קרא ה' בשם בצלאל, וימלא אתו רוח אלהים.

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'
 להערות, הארות והגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com
 להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל
 שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון וזכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"טעם החיים"

רבי יוסף אריה לובין זצ"ל ר' יוסל, כפי שכונה אצל ידידיו הרבים, נפטר לפני כשבועיים בפתע פתאום, בבקר של יום בהיר, אחרי שחזר מתפילת שחרית ונטל ידיו לפת שחרית. וכבר דרשו עליו הספדנים את דברי חז"ל: "מת מתוך השחוק סימן יפה לו" - שהולך לגן עדן, מקום של שחוק ושמחה, כך ר' יוסל שנפטר לאחר שנטל ידיו לסעודה, נראה שסימן הוא מזומן הוא שם לסעודה הגדולה, סעודת שור הבר והלוויתן, יחד עם צדיקי בית קארלין סטאלין זצוק"ל שאליהם היה מקושר בלב ונפש, ועם האדמו"ר רבי יוחנן מטאלנא זצוק"ל, שביתו של ר' יוסל זצ"ל ורעייתו הרבנית לאו"ט, היתה אכסנייתו הקבועה.

ר' יוסל היה איש של משפחה. הוא דאג, התעניין ותמך מאוד בצאצאיו. קשר מיוחד ביותר היה לר' יוסל עם בנו בכורו, רבי בנימין לובין ז"ל. קשר כה הדוק עד שכאשר בנו חלה במחלה ל"ע, דאגו מאוד מכריז האם הוא יוכל להכיל את הכאב הנורא.

בהלויית בנו מחמדו ז"ל, טרם שעשה קריעה, אמר משפט אחד בו הוא גילם את כאבו העצום: "בדרך העולם" "הבן קורע על אביו. אבל הקב"ה רוצה אחרת - ברוך אתה ה' דיין האמת". מאז נאלם פיו דום, שום מילת כאב לא נאמרה על אבדן כה קשה שהיה נורא עבורו בכפל כפליים.

ר' יוסל חזר לתלמודו מתוך שמחה, לסדרי יומו הצפופים והעמוסים, עם החברות השונות, עמל ולחם במלחמתה של תורה עם כל ה"ברען" כאברך צעיר ורענן.

כה תואמים לשירת חיייו של ר' יוסל זצ"ל דברי רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א על דברי המדרש בפרשתנו:

"ויעשו כל חכם לב" - "הדא הוא דכתיב: 'מים רבים לא יכלו לכבות את האהבה' 'מים רבים' - אלו אומות העולם ונהרות לא ישטפוה' - אלו המלכויות".

מקשה רבינו: "צריך עיון איך סלקא דעתך שהאומות יכולים לבטל את האהבה, והא אהבה אינו דבר גשמי אלא דבר רוחני? וי"ל שאהבה זו תלויה במאי דאמרינן בפ' דברכות: 'אוהב ה' שערי ציון' - 'אוהב השם שערים המצוינים בהלכה', ועוד אמרינן בילקוט: 'הקול קול יעקב' - 'כל זמן שקולו של יעקב נשמע בבתי כנסיות ובבתי מדרשות אין הידים ידי עשו שולטות בו' - שמע מיניה שעיקר האהבה תלויה בעסק התורה!

ואם מתכנסים כל אומות העולם לבטל עסק התורה, כלומר לבטל את האהבה, אינם יכולים, לפי שאם ישראל לא יוכלו ללמוד בפרהסיא ילמדו בצנעה, ואם לא יוכלו ללמוד תורה שבכתב ילמדו שבע"פ".

מוסיף רבינו ומפרש את המשך הפסוק אף הוא על דברי תורה: "ונהרות לא ישטפוה" - אלו המלכויות, שגם אם יהיו להם לישראל טירוף דעת ובלבולים ולא יוכלו עוד ללמוד... לכה דודי נצא השדה" - בא ואראך ת"ח עוסקים בתורה מתוך רחוק וצער הגלות".

וכבר העידו יושבי רחוק, אברכי טבריה, אם חפצה נפשך לראות מהו לימוד התורה מתוך שמחה, הבט וראה את ר' יוסל לובין יושב ועמל בתורה במתיקות ובשמחה בשבת אחים תחכמוני בכלל האברכים, ומתנצח עימם יחד בדיבוק חברים על הלכות חמורות בשו"ע חו"מ.

פעם בשיחה משפחתית הייתה זו מעין שגגה שיצאה מלפני השליט, כאשר שמע על אחד מממכריו שבנו הסתלק לבית עולמו במעלות קדושים וטהורים באסון מירון תשפ"א, ולאחר תקופה שמע ר' יוסל על אותו קרוב שמאן להינחם על הסתלקות בנו, שאל בפליאה: "מה? וכי הוא לא יודע שיש בורא ומנהיג לעולם?!" שאל ומיד התחרט. בהזדמנות זו גילה טפח וכיסה טפחים על האמונה שיוקדת בלבבו.

עוד סיפר בנו, הרב פנחס לובין, שלפני תקופה קצרה התקשר בצהרם לאביו לשאול בשלומו. בשונה מהרגלו ענה בקול חלוש: "אני כה חלש שאני לא מסוגל לדבר, מתנצל".

"דאגתי מאוד ממצבו של אבא" סיפר ר' פנחס לאחר שעה קלה אמי שתח"י מתקשרת אלי ונותנת לי לשמוע את אבא מתנצח בלימוד תורה כאברך צעיר ורענן עם החברותא שהגיע באותו יום ללמוד עמו בביתו". אכן: "ולכל בשרו מרפא" - כפשוטו.

פגשתי בשמחת בר מצווה של נכדו של ר' יוסל, את הרב דוד ברדוגו מבית שמש, אשר ריתק אותי בדבריו דלהלן.

מוכח שר' יוסל זצ"ל טעם את "טעם החיים", כפירושו הלמדני של רבי שמואל רוזבסקי זצ"ל.

"אני מתפלל במניין ליטאי של בני ישיבות בבית שמש. שמת לי לב כי לתפילת ערבית במוצאי שבת מצטרף אלינו אברך חסידי שמגיע להתפלל אתנו בקביעות מידי מוצ"ש. הלה שיתף אותי כי הוא מורגל לכך מילדות, מכיוון שבילדותו אביו היה לוקח אותם לתפילת ערבית של מוצ"ש לראות את תפילתו של רבי שמואל רוזבסקי זצ"ל, המתחטא

שיעור מס' 178 | פר' ויקהל תשפ"ד

ומתבטא לאביו שבשמים בבהירות יתרה, בדיקו כפי שהיה מוסר את שיעוריו המפורסמים בישיבת פוניבז'.

היה זה מחזה ילדות בלתי נשכח מידי שבוע, להגיע לראות מחדש את עבודת התפלה של ר' שמואל, אשר רק מהנוסח וההטעמות יכלנו להבין את משמעות המילים.

רבי שמואל זכה להיות רבם של מאות ראשי ישיבות. הוא לימד לדורות איך להבהיר סוגיה במהלך ברור ובטוב טעם ודעת.

היה זה מחזה הוד לראות את ר' שמואל מצטנף בפנינו בישיבת פוניבז', כשאט אט התקבצו סביבו טובי הלומדים ושאלו אותו שאלות מזויות שונות ובלתי צפויות על הסוגיה הנלמדת, והוא בשלו: שומר בדביקות על המהלך הברור שהתווה בסוגיה בלא לסטות ימינה ושמאלה. הלומדים הרבים שנאספו נעמדו על גבי ספסלים ושולחנות כעין פרנטיש'עס, ור' שמואל בפניו הזוהרות האיר את הסוגיה באור יקרות ובמהלך ברור. היה זה מעמד של כבוד התורה.

"ויקהל משה" - מתחילת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בה: "ויקהל" אלא זו. אמר הקב"ה: עשה לך קהילות גדולות ודרוש לפניכם ברבים הלכות שבת, כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהילות בכל שבת, כדי שיהיה שמי הגדול מתקלס ביניהם" לשון המדרש בפרשתנו.

"צריך עיון" שואל רבינו "מה ענין קהילות אלו ולמה דווקא בשבת?" מוכיח רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א מההלכה המובאת בטור, סימן רס"ד שחוזרים לומר "ויכולו" אחר ערבית של שבת להעיד כולם ביחד על מעשה בראשית, וכתב שם הט"ז דיחיד המתפלל אינו חוזר.

"נראה מכאן" מוסיף רבינו "שאינו דומה השבח הניתן להקב"ה ברוב עם, ואם כן, אף על פי שכל אדם מונע עצמו מעשיית מלאכה בשבת, אין בזה היכר שעושים כן מפני ציווי של מקום, דכמה בטלני איכא בשוקא, אבל אם יתאספו כולם במקום אחד ללמוד בשבת, אז יתפרסם הדבר שעושים זאת בשבת האסורה במלאכה, שכך ציווה הבורא שמים וארץ: 'זכר למעשה בראשית', וגדול קילוסו של הקב"ה העולה ממקהלה גדולה, ממה שעולה מכל יחיד לבדו".

כאמור רבי שמואל רוזבסקי זצ"ל התבונן בעיון בכל דבר, פעם בדרכו חזרה נסע ר' שמואל באוטובוס עם מלווה. בדרך הם נתקעו בפקק ארוך ומייגע.

המלווה רצה קצת לאזור את ר' שמואל שהיה מותש ממשירת השיעור, ועל כן משך את תשומת ליבו לפרסומת שהיתה על האוטובוס שעמד במקביל, עליו התנוסס בקבוק משקה גדול ועליו המילים: "טעם החיים". ר' שמואל מצא גם כאן הזדמנות לאלף חכמה ובינה את תלמידו, ולמד את הפרסומת בעיון. הוא שאל מלמדו: "מה הפירוש 'טעם החיים'?" אם הכוונה לטעם טעים במיוחד היה צ"ל: 'טעם נפלא', 'טעם מיוחד'.

'טעם החיים'! הוי אומר: טעם שמשנה את טעם החיים, המשך ר' שמואל לשאול: וכי אדם ששותה קולה גם לו נסכים שהטעם שלו מיוחד? הרי באותו רגע הוא חש בטעם הערב, ומיד כשמסיים לשתות פג הטעם הערב, וטעמם של החיים היכן הוא?! מה הוא הדבר שיכול לשנות ולתת טעם אחר לחיים?!"

ענה התלמיד: "לימוד התורה". המשך ר' שמואל להקשות: "הרי ודאי לימוד התורה הוא טעם קסום, כדברי רבינו ה"אור החיים" הקדוש, שאם היה אדם חש במתיקותה היה משתגע ומתלהט אחריה. התורה משנה את האדם, אך שוב, ברגע שאדם מפסיק ללמוד, עבר טעמה מפיו ואם כן" המשך ר' שמואל להקשות "טעם החיים מהו? מהו הדבר שעושים אותו כעת והוא משפיע ומשנה את טעמם של החיים?!" שאל ר' שמואל. הוא מותיב לה והוא מפרק לה: "טעם החיים" ענה ר' שמואל בהטעמה היא ה"אמונה", כשאדם מטעין את עצמו במטעני אמונה בהש"ת, או אז כל חיינו משתנה טעמם, ובכל מה שעובר עליו הוא מרגיש טעם טוב ויודע שהכל לטובה מידו הרחומה של בורא אוהב, טוב ומיטיב".

ר' שמואל עצמו חי על פי משנתו ואמונתו, ובכל דבר ראה את הטוב. כך גם בערוב ימיו, כשחלה את חליו האחרון וסבל ייסורים קשים, טען למקורביו כי הייסורים האלו הינם מזבח כפרה עבור הכבוד הגדול שהיה לו בעת המקהלות ללימוד תורה ברבים: "רוצים להיטיב עימי, לזכך אותי ולהביא את נשמת ניקיה וזכה למקור מחצבתה".

"נעת תסכים איתי" מסיים איש שיחי' "שר" יוסל לובין זצ"ל בשירת חיינו באמונתו ובתורתו אכן טעם את טעם החיים..."

ברשותך סיפור אמיתי מרתק? מוזמן לשתף!
להצטרפות hbzs3587@gmail.com

לקיי
שעון חורף!

הדלקת נרות: 17:25
יציאת השבת: 18:16
רבינו תם: 18:57
ע"פ אופק תל אביב
כט' באדר א' תשפ"ד

טוב לחסות בה'

883

חטאים קדושים ויקהל התשפ"ד

למחרת יום הכיפורים יורד משה רבנו עם הלוחות השניים ומודיע לעם ישראל כי הקב"ה הסכים להשרות את שכינתו עליהם אחר חטא העגל, אלא שכדי שיתכפר העוון, עליהם לבנות משכן, שיהא השראת השכינה בישראל. ישראל שמחו כל כך ומיהרו לתרום למשכן, עד שכתוב: "וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל-הַנְּשִׁים". מה פירוש הפסוק? – רש"י מסביר כי הכוונה שהגיעו לצד הנשים. אך שימו לב לפירוש המתוק שאומר ה'חידושי הרי"ם' זצ"ל: "בא הכתוב להודיע על מעלת בעל התשובה, שהאנשים שחטאו בחטא העגל נתעלו מעל הנשים שלא חטאו". פלא פלאות!. הנשים לא חטאו בחטא העגל ונתרמו במעמד של צדיקים

גמורים, אך הגברים שחטאו וירדו מדרגתם, בתרומה הזו נחשב להם שעשו תשובה, ולכן הם נקראים בעלי תשובה, שגדולה מעלתם יותר מהצדיקים הגמורים, הרי הן הנשים.

לכן נאמר: "וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנְּשִׁים", ללמד שגדולה מעלת המתגבר על יצרו ומתקן את מעשיו, מזה שלא חטא ולא נפל מעולם. וגם מי שנפל בחטא, ויצרו שולט עליו, אם ישוב יתחזק במעט במעשיו – גדול הוא יותר מהצדיק הגדול שלא חטא מעולם!.

את המעשה הבא סיפר הרב נטע ס. שליט"א מ'בית שמש': "היה זה לפני מס' שנים. משפחתי הינה משפחה תמימה ושקטה שחייה בצניעות והתפרנסה בכבוד. עד לאותו יום בו הכל התהפך, וברגע קל הפכו חיינו לסיוט ובהלה.

מה קרה? – אחד מבני המשפחה חתם על מסמך ערבות לאחד מידידיו, אך הוא לא ידע כי זו מלכודת. התברר כי זו עסקה עם השוק האפור, כך שבן המשפחה הפך להיות ערב המתחייב להם סכום עתק של 8,000,000 ש"ח!!!. בן משפחתי היה בטוח שזו עסקה בטוחה וישרה, ולשם כך התחייב בסכום זה, ואף מישכן את הדירה שלו לשם כך.

הוא החל לקבל איומים ופניות כי עליו לשלם את סכום העתק או לפנות את דירתו לטובתם. הוא הרגיש שהעולם התהפך עליו, ואנו כולנו היינו איתו בתוך הצרה וניסינו להירתם למענו. שכרנו עורכי דין גדולים והחל משפט ארוך ומפרך בעלויות גדולות. לאחר משפט ארוך קבע בית המשפט כי הצדק איתנו, וכי בן המשפחה לא צריך לשלם להם את הערבות והסכום הגדול. חשבנו שהסיוט הזה מאחורינו, אך אנשי השוק האפור הגישו ערעור לבית המשפט, שפתח מערכה נוספת וארוכה. בינתיים, בני המשפחה קיבלו קבלות רוחניות, התחזקו מאד, והפכו את השמיים בשביל שבן המשפחה יצא מהגיהנום הזה שהוא עובר. אחד מבני המשפחה, ר' נתן, החליט כי הוא טס לצדיק רבי ישעיה בן רבי משה מקרעסטיר זצ"ל על מנת לעורר רחמי שמיים על משפחתנו במשפט הקשה הזה. הוא הגיע לטיסה באיחור רב, וכאשר עלה למטוס, הובילו אותו הדיילים אל המקום האחרון שנותר בטיסה. אלא, שאז הוא עמד בפני בעיה: אותו מקום היה בין שתי נשים שישבו מכל צד, ונאמר בתלמוד (פסחים קיא) שלא יעבור אדם או ישב בין שתי נשים, ולא תעבור אשה בין שני גברים. הוא ניסה לבקש מהסובבים אולי מישהו יואיל בטובו להתחלף איתו על מנת שישב ליד גברים, אך כולם השיבו לו כי נעשו כבר כמה וכמה החלפות טרם הגעתו, וכי זו הברירה האחרונה שלו, אם חפץ הוא לטוס בטיסה זו. הוא לא ידע מה לעשות: הוא לא יכול לוותר על הטיסה שכל כך טרח בשבילה, אך לפגום בנשמה – זה לא בא בחשבון... – המשך בעמוד 3 –

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אלס בת פרידה. בנם זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן גור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נגייה. פרתה בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מזל. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוה. לירן בן מזל. משה מושיקו לוי בן מריקה מרים עזרא. מריקה מרים לוי בת שרה ויעקב. עזרא לוי בן משה ושמחה.

לע"נ האשה הכשרה **צביה בת סעדה** ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לע"נ **עדי בן מזל חי** רוח ה' תניחנה בגן עדן!

לע"נ האשה הכשרה **קלרה חתון בת סלחה** ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש להצלחת **ינון בן רחל**

העלון מוקדש לע"נ **ולרי בן אירנה** ת.נ.צ.ב.ה.

הלכות קריאת מגילה

פורים בהלכה ובאגדה

ברכות המגילה לנשים

נשים חייבות בקריאת המגילה עם ברכותיה. ובפרט שידועות קרוא וכתוב שודאי יש להן לברך, ואין לחשוש שמא לא יטו אוזן קשבת לכל הקריאה. ואע"פ שכלל בדינו: "נשים פטורות ממצוות עשה שהזמן גרמא", דהיינו כל מצוה שהזמן גורם לה לבוא, האשה פטורה, אך כיוון שגם היו בגזירה של המן 'להשמיד, להרוג ולאבד' וניצלו, וכן כיוון שהנס נעשה ע"י אשה, היא אסתר המלכה - חייבות במצוה.

הוצאת ידי חובה על ידי אב המשפחה אם אבי המשפחה יודע לקרוא את המגילה בדקדוק כראוי, יקרא בביתו עם ברכה לאשתו ובנותיו ויוציאן י"ח. אך מאחר ולא כולם בקיאים בקריאה כראוי, ואינם מקפידים שלא לשנות בין מלעיל למרע ושאר כללי הדקדוק, על כן, הנכון לארגן בבתי הכנסת

שו"ת מהרב מוצפני שליט"א

1) מתי העת רצון הכי גדולה להתפלל על מצבנו בפורים?
תשובה: "הגאון המקובל רבי יוסף חיים זיע"א כתב (לשון חכמים) כי לאחר קריאת המגילה, מתנות לאביונים, משלוח מנות והסעודה שאכל כהלכה - קודם שישתכר ישא תפילה בתחנונים."

פורים

2) האם נשים יקומו בעלות השחר בצום תענית אסתר ובפורים להתפלל?
תשובת הרב: "עדיף לנשים שינוחו ויתחזקו בשביל מצוות היום הגדול" (משמע שאם לא יפגע תיפוקדן - מותר).
3) האם עדיף להישאר ער כל הלילה וללמוד תורה, שאז אמרו רבותינו שזוכה להיות בן עולם הבא?
תשובת הרב: "עדיף לגבר שילך לישון בליל פורים כפי הנצרך לכוחו, בכדי שיוכל לקיים את כל מצוות היום בשמחה ובהידור ולא מתוך עייפות, צער וכעס".

מתוך 'שאל את הרב' לגאון הרב מוצפני שליט"א

הלכות קריאת מגילה

פורים בהלכה ובאגדה

קריאה לכל הנשים מחזן ירא שמיים שיקרא להן בברכה. (משנ"ב תרצב סק"י)

קריאה ביום

נשים הבאות לשמוע מגילה בלילה, ואינן באות לשמוע למחרת ביום, יש להבהיר להן שאינן נוהגות כהלכה, שהרי הקריאה ביום חובה יותר משל לילה (כמבואר במגילה כ: "והימים האלה נזכרים ונעשים"), ומה שטוענות שעסוקות בצרכי הפורים, עליהן להקדים קריאת המגילה לעיסוקיהן.

קריאה מתוך רמקול

אם יש קהל גדול בבית הכנסת, ורוצים להשמיע את המגילה ע"י רמקול: - אם הקהל יכולים לשמוע את החזן גם ללא הרמקול, אלא שהוא רק עוזר שישמעו יותר טוב - יוצאים י"ח. אך אם אינם יכולים לשמוע ללא הרמקול, אין יוצאים בזה ידי חובה.

שינוי תפיסה בחיים

אח"כ - חינוך וחיפה
הרב א"צ פ"מ

ערך עצמי

סח לי איש חינוך בכיר, עדין ואציל נפש: "בילדותי, ידעתי על עצמי, שאני 'עצלן', 'בטלן' וכפי הנראה 'ממני שום דבר לא יצא'. זה מה ששמעתי ממשפחתי כל הזמן. יום אחד, הגעתי למקום לימודים חדש, שם שמעתי מהסובבים ביטויים חדשים ששינו אותי ונתנו לי כוחות אדירים: "אתה מאד חברותי ומתחשב"... "אתה כשרוני, אפשר לסמוך עליך ויש לך כריזמה!".

בתחילה, לא האמנתי ולא לקחתי את דבריהם ברצינות, אך לאחר זמן, כשראיתי כי הם אכן מתכוונים לכך בכנות, ובהגיע יום הולדתי הגיעו כל החברים בהערכה רבה, התחלתי אט אט להאמין כי יש לי ערך. התחלתי לבנות את האישיות שלי, עד שהגעתי הלום".

כששמעתי את סיפורו, התרגשתי מאד. זה נשמע 'על פניו' כסיפור מופת המתחיל עצוב וסופו שמח, אך חשבתי לעצמי מה היה קורה אילו במקום לפגוש חברה מעריכה ובונה, היה נפגש חלילה בחברה שלילית, לאן היה הוא מגיע היום? - רוב הסיכויים שלא היה מאמין בעצמו ונהיה מחנך גדול.

כשאנו רואים נער מבית טוב ומשפחה טובה נושר מהדרך ומתרועע עם נערים שאינם מתאימים לו, אנו שואלים את עצמנו: "מה הוא מוצא בחברתם? הרי הם ממש לא באותה רמה, איזו שפה משותפת יש להם?..."

התשובה היא שהוא מקבל מהם דבר שאינו מקבל בבית.

עם אותם בחורי רחוב הוא מקבל ערך מוסף (אומנם שלילי, אך עדיין ערך מסוים לשיטתו), וכשהוא מרגיש את הטעם הטוב והשמח של הערכה, הוא הולך בעקבותיו ומנסה להרגיש שוב ושוב את אותה הרגשה.

אם הוא מקבל במנות גדושות בביתו את אותה הרגשה: "איזה ילד עם לב טוב ומלא בחסד"... "איזה ילד חכם שאוהב ללמוד ויגיע רחוק" - הוא היה נהנה מזה ומחפש שוב ושוב להצדיק את זה, ולא מחפש זאת במקום אחר.

כל כך חשוב לתת מילים טובות ומחמאות בבית, כל אחד לרמתו, לא רק בשביל להגיד לו שהוא עשה מעשה טוב, אלא מפני שכל מחמאה כזו מקבעת אצל הצד השני את ההרגשה שאתה פשוט אדם שזכה: שמח, מוצלח, חייכן או להיפך ח"ו.

"אלישע בן אבויה אומר: 'הלומד ילד למה הוא דומה: לדיו כתובה על ניר חדש' (אבות ד', כ) - הילדים שלנו הם כמו ניר חלק, כל מה שנחליט לכתוב עליהם ייחרט לנצח נצחים. אם נאמר ביטויים שלילים: 'אתה פשוט מבולגן...' לא יצא ממך כלום... ליוסי שלי אין ראש טוב בחשבון' - אתה חורץ את גורלו, ואם הוא ירצה לצאת מכך, תהיה לו עבודה קשה עד בלתי אפשרית לחלוטין.

גם אם אנו רואים דבר שלילי בילדנו, כדאי להתאפק, לא לטקן מילים, לעודד אותו ולהדביק בנתיב הנכון.

אברך במחלקת עסקים

מחור בשחונני צבורי
הרב מרדכי הכהן מלאכי

– המשך מעמוד 1 –

הוא התלבט קשות מה לעשות, עד שלפתע, פנה אליו הדייל ואמר: "אדוני, תחליט: או שתשב במקום הזה בין שתי הנשים או שתשדרג למחלקת עסקים".

"כמה תוספת אצטרך לשלם בשביל מחלקת עסקים?", שאל בחשש, כמי שמעולם לא טס במחלקה יוקרתית זו. "300 דולר (כ-1,000 ₪)".

ר' נתן הינו אברך כולל, ותוספת סכום כזו הינה משמעותית מאד בשבילו. ר' נתן החליט: אין לי כסף מיותר – אך בשביל לשמור על הקדושה שלי, בשביל לשמור את נשמתו בטהרה – אשלם על כך את התוספת! הוא השיב בחיוב, ועלה אחר כבוד למחלקת עסקים.

הסובבים שראו זאת התפעלו לראות אברך דל אמצעים, עושה את דרכו למחלקה יוקרתית רק בשביל לעשות רצון ה' ולשמור על הקדושה שלו, זה באמת קידוש ה'. הם שיבחו אותו ואף חלקם תחבו לכיסו שטרות כתמיכה וחיזוק, ורצון להיות שותפים בזכות לשמירת הקדושה.

היתה זו מסירות נפש לא קלה כלל. ר' נתן נכנס אל המחלקה היוקרתית ואף התכבד בפנינוקים הרבים שבה. בעודו יושב במחלקה, ניסה היצר הרע להתגנב לליבו ולגרסו לו להתחרט על המצוה: "אולי לא היתה צריך לעשות זאת?! הרי הכסף הנוסף שהוצאת הינו על חשבון האוכל של הילדים שלך, ואולי ה' לא מרוצה מכך שבאת למחלקת העסקים!... כנראה שעשית זאת לא לשם שמיים, אלא רק בשביל לקבל פינוקים ולא תקבל על כך שום שכר. כעת אין לך שכר בשמיים וגם הפסדת סכום כסף חשוב".

ר' נתן נלחם בכל כוחו בדיבורי היצר שרצה שיתחרט על המצוה והשיבו: "הכסף שהוצאתי על ההתגברות

לא נלקח על חשבון דבר אחר. נגזר על כל אדם את הסכום שיוצא או יפסיד, אלא שהוא יקבע האם יוציא זאת לדברים טובים: כצדקה והתגברות זו שעשיתי, או שיילקח ממנו הכסף לדברים אחרים, בעל כורחו.

באותו רגע הוא נזכר בדוגמא: "הרי אחד האברכים אצלנו בכולל סיפר כי לרעייתו חדר זבוב קטן לעין שגרם לה לנזק, ובעקבות כך היא נזקקה לטיפול רפואי שעלה לו 1,500 ₪.

אדם אחר שחש לא טוב בשיניו, היה צריך להחליף את כל השיניים בסכום ענק של

עשרות אלפי שקלים הי".

אם כך, למה לי להצטער? חשב לעצמו, "עליי להודות לבורא עולם שזו ההוצאה שלי – ההתגברות על ענייני הקדושה לכבוד בורא עולם. ואם נגזר עליי להוציא כסף – תודה לה' שזה יוצא על מצוה שכזו, מאשר להוציא על טיפולים ונוקים".

ר' נתן נרגע, אך החל לחשוש מה יהא בטיסה חזור. הרי כולם ישבו במקומם הקבוע, והוא יצטרך שוב לעמוד בניסיון: לשבת בין שתי הנשים או לשלם שוב על מחלקת עסקים 300 דולר נוספים, שזה כבר באמת למעלה מכוחו.

ר' נתן ניסה להסיח דעתו מהעניין, ועשה את דרכו אל ציונו של הצדיק רבי ישעיה מקרעסטיר זצ"ל.

הוא שפך דמעות רותחות בציון הצדיק על בן משפחתו, והתפלל כאילו היתה זו שעת הנעילה ביום הכיפורים, על מנת שה' יושיע את בן משפחתו ויוציאו מהצרה. בנוסף, הוא ביקש גם מה' שישמרהו בטיסה בחזור ויעזור לו שלא להפסיד כסף.

בסיום הביקור והתפילות, עשה ר' נתן את דרכו למטוס, והוא מבחין שוב כי הדייל מכוון אותו אל המקום בין שתי הנשים. בעודו חרד ותוהה מה לעשות, פונה אליו הדייל בחיוך ואומר לו: "אדוני, אל דאגה, הפעם לא תסבך אותנו שוב. הפעם, הינך מוזמן מראש אל מחלקת עסקים, ללא כל עלות נוספת, באישור אחראי הטיסה".

הייתי בהלם והתפעלתי: בורא עולם ראה כמה קשה היה לי הניסיון הזה, ואחר שהתגברתי בפעם הראשונה, הוא עזר לי ונתן לי בטיסה חזור לשבת במחלקת עסקים, אלא שהפעם בלי לשלם תשלום נוסף. כי ה' לא ימנע טוב להולכים בתמים. החיים הם רק ניסיונות שבוחן הקב"ה את האדם כיצד ינהג וכיצד יפעל. האם יהיה נאמן לו וימסור נפש בעבור הקדושה, התורה והמצוות או שמא ילך שולל אחר יצרו המתעתע.

ביקשתי שזכות ההתגברות והתפילות אצל הצדיק יזכה בן משפחתי בישועה, ובניסי ניסים, ימים ספורים לאחר שובי ארצה, הודיע בית המשפט בפסק דין אחרון ודרמטי כי בן משפחתנו אינו מחוייב במאומה לאנשי השוק האפור, וכי הוא אינו צריך לשלם 8 מיליון ₪ או לתת להם את דירתו. ומאז ב"ה חזרה השלווה והשמחה אל מעוננו.

"אני מאמין", סיים ר' נטע ס., "שהתפילות והקבלות של כולם היטו את הכף בשמיים, ובעיקר התגברותו של ר' נתן, בן המשפחה על שמירת הקדושה, שגרמו לרחמי שמיים מרובים, כי הקב"ה אוהב מסירות נפש והוא מחזיר עליה כבר בעולם הזה".

"יִבְאוּ הַאֲנָשִׁים עַל הַנְּשִׁים" – לומר שהאנשים שחטאו בעגל עשו תשובה ונעשו יותר גדולים מהנשים שלא חטאו בורא עולם יודע שיש לנו יצר הרע ואנו עלולים ליפול, אך הוא רוצה לראות כמה אנו רוצים אותו ומתקרבים אליו, משרים את מעשינו. זה משמח אותו!

לאחר שנפל האדם בעבירה, רועד היצר הרע ומפחד פחד מוות שהאדם מעשיו, כי אם דבר זה יקרה, הרי שכל ההשקעה שהשקיע היצר להפילו בעבירה, לא רק שתיחמק ותיעלם, אלא תהפוך את העבירה לזכות גדולה, לכן הוא יעשה הבל בשביל להכניס את האדם לייאוש ויצער!

וארטים לפרשת השבוע

לה פסוקים א ה. ויקהל משה את כל עדת בני ישראל
ויאמר אליהם וגו' ששת ימים תעשה מלאכה וגו'
ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל וגו'. רש"י כתב הקדמים להם שבת למשכן בשביל לומר שאין משכן דוחה שבת. ויש הלכות שהאילול בליל שבת פירק לא מתחילתה עד פסוק יג נכתב קודם ענין המשכן ורק לבסוף שבת, וקשה למה שם לא הקדים שבת למדנו שלא דוחה שבת: וי"ל דמצינו בברכות ו. שבתפילין של ישראל כתוב שמע ישראל, ובתפילין של הקב"ה כתוב מי כעמך ישראל, והיינו שאצלנו אנו משבחים את הקב"ה ואצל הקב"ה הוא משבח אותנו, וכע"ז מצינו נמי בגמרא ששלח הפסח ישראל ארורים פסח ע"ש שפסח הקב"ה, ואילו אצל הקב"ה זה נקרא חג המצות ע"ש שישראל מקיימים המצוות וכן בפרשת פנחס כתוב שהקב"ה מצווה למשה נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים, ואילו כשמשנה מצווה את ישראל הוא אומר נקום נקמת ה'. וא"כ הכל מובן שבימי תשאי זה ציווי של הקב"ה למשה לכן פתח תחילה במשכן שמעיד על גדלות ישראל שהקב"ה סלח לנו והקב"ה משרה שם שכנינו, והשבת שהיא אות למעשה בראשית שהקב"ה ברא את העולם, אז זה שבח לקב"ה אז זה נכתב אח"כ, משא"כ כאן ויקהל משה להודיע לעם ישראל אז בתחילה משבח למעשה בראשית ורק לאחר מ"כ מביא המשכן שבנו ישראל שהוא שבח לישראל. ושלל לא יחסר. מרבי משה גפן זצ"ל

לה א. ויקהל משה. אומר רש"י למחרת יו"כ, ולא משיך רש"י ואומר ששת ימים, הקדים להם אזהרת שבת למשכן לומר שאין דוחה את השבת. וקשה מדוע היה לו לומר שזה היה למחרת יו"כ? וי"ל דאיתא בחז"ל ויקהל משה, שמשנה יקהל את העם וילמדם הלכות שבת בשבת והלכות חג בחג. ולפי"ז קשה מנלן שבאמת אין משכן דוחה את השבת, אולי מה שהביא להם הלכות שבת כי זה היה בשבת ויש דין ללמוד הלכות שבת בשבת. ולכך אומר רש"י שזה היה למחרת יו"כ ואיתא בראש השנה כ. שא"א שיו"כ ושבת יהיו בואח"ז משום ירקא וכו' לכן פירש למחרת יו"כ הוי, וא"כ בהכרח מה שהקדים שבת הוא לומר שמשכן אינו דוחה שבת. מתלמידי הבעש"ט.

לה ג. לא תבערו אש בכל מושבתים ביום השבת. הגמ' בשבת קיט: אומרת אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת. וכתב החיד"א שדבר זה מרומז בפסוק זה דהיינו לא יבער אש במקום ששומרים את השבת. ויש לבאר מה הטעם שהמחלל שבת נענש בעונש זה של שריפה. וי"ל ע"פ המד"ר ששבת באה לפני הקב"ה ואמרה שאין לה בן זוג אמר לה הקב"ה כנסת ישראל היא בן זוגך, וא"כ שבת וישראל הוי כבני זוג ובני זוג כתוב בהם זכו שכניה ביניהם לא זכו אש אוכלתן. בן יהוידע.

לה ג. לא תבערו אש בכל מושבתים ביום השבת. מתוך המט' מלאכות הזהיר הקב"ה אזהרה מיוחדת על הבערת אש. ומה שונה הבערת אש משאר מלאכות? וי"ל, אומר רבי יונתן איבשיץ, דבלוחות הראשונות נתן הקב"ה טעם לשמירת שבת זכר למעשה בראשית דכתיב שם כי ששת ימים עשה ה' השמים ואת הארץ וינה ביום השביעי וגו' ע"כ ברת ה' את יום השבת, והיינו ע"ש שנה במעשה בראשית עשה את השבת. וסברה זו ניתנת להאמר בכל המלאכות שהקב"ה נח בהם במעשה בראשית. אמנם האש נבראה במוצ"ש, וא"כ היה צד להתיר ד"ז כי הקב"ה לא נח ממנו ביום השביעי, לכן הוצרך לאו מפורט. וזה מתאים גם לאחר לוחות שניות שניתנו זכר ליציאת מצרים שאין חילוק בין אש לשאר מלאכות.

לה ח. וְשִׁמֹן לְמָאוֹר וּבִשְׂמִים לְשִׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטָרֶת הַשָּׁמִים: מה הטעם ששמן הוא למאור בפתח ולא למאור בשווא כמו בשמן המשחה? י"ל דהנה האמת היא שהשמן לא היה למאור כדברי הגמ' וכי לאורה הוא צריך (רש"י ריש בהעלותך וכו') זה מה שכתוב כאן שמן הוא למאור כלומר למאור. וכדברי המג"א בהלכות ר"ה שיאמר זכרינו לחיים בשווא ולא לחיים בפתח כי בפתח הכוונה היא לא חיים חי"ו.

לה טז. את הכיור ואת כנו. פלא גדול הוא, שבתאיור נזארת המשכן וכליו, והופיעה בחומש במדבר, לא מוצא כלל כיצד נשא את הכיור ואת כנו, ומי נשאם. ה"אבן עזרא" מדרך ש"אולי על העגלות היו נשואים". אך התמיהה עדיין בעינה עומדת: הרי בחומש במדבר התורה מפרטת כל פרט מי נשא,

אפילו את הדברים הקטנים כגון היתדות ומיתריהם, ואם כן, מדוע לא נכתב במפורש מי נשא את הכיור וכיצד? מתרץ רבי זלמן סורוצקין בספרו "אזוניים לתורה" על פי המובא בחז"ל, שבאר מים חיים הייתה בית המקדש, ובכל לילה היו משקעים בתוכה את הכיור, כדי שלא יפסלו מימיו בלילה. והנה אמרו חז"ל על בארה של מרים, שהייתה מתגלגלת מעצמה בעקבות מחנה ישראל במדבר, וכשחנו ישראל הייתה הבאר נעמדת בחצר אוהל מועד. ואם את כיור המקדש היו משקעים בלילה בבאר, מסתבר שגם בכיור המשכן נהגו כך, והיו משקעים אותו בבאר שהייתה מצויה להם במדבר - בארה של מרים. ואם כן, מסתבר שגם בעת המסע במדבר, היה הכיור שקוע בתוך בארה של מרים. ומכיוון שהייתה הבאר מתגלגלת והולכת מאליה, נמצא שהכיור, שהיה בתוכה, התגלגל גם הוא עמה, ולא היה צריך לשאתו. מסיבה זו, לא הוזכר הכיור עם כל כלי המשכן שנשאו הלוויים.

לה כד. כל מרים תרומת כסף ונחושת הביאו את תרומת ה'. הנה כאן לגבי כסף ונחושת אמר כל מרים לשון הרמה, ואילו לגבי זהב בפסוק כב כתוב איש אשר הניף תנופת זהב לה'. מדוע הזכיר כאן לשון הרמה וכאן לשון תנופה? וי"ל, אומר רבי שלמה קלוגר, דהזהב הוי לכפר על מעשה העגל, וכדברי חז"ל יבוא זהב שבמשכן ויכפר על זהב שבעגל. והנה כל הקרבנות הבאים לכפר טעונים תנופה וזה היה בזהב. משא"כ כסף ונחושת שהיה נדבה לא צריך תנופה אלא הרמה.

לה כו. וכל הנשים אשר נשא ליבן אותה בחכמה טוו את העיזים. ובגמ' בסוטה יב. מבואר שהחכמה הזאת נעשית ע"י מרים. ואומר רבי חיים קניבסקי שזה מרומז בפסוק והנשים וגו' בחכמה. ומרים היתה חכמה כי היא הייתה מילדת, ומילדת נקראת חכמה, כי כתוב איזהו חכם הרואה את הנולד.

לה כז. וכל הנשים אשר נשא ליבן אותה בחכמה טוו את העיזים. אומר רש"י היא היתה אומנות יתירה שמעל גבי העיזים טווין אותם. בשבת צט. מבואר שטויה מיוחדת זו היתה רק ביריעות העליונות, משא"כ ביריעות התחתונות עשו טויה בתלוש. ויש לעיין מה הטעם בזה, ועוד קשה מדוע עשו טויה כ"כ מיוחדת שטוו מעל גבי העיזים והיא אומנות יתירה, למה שלא יטוו את הכל בתלוש? וי"ל על בן הקשויות. דהנה מצינו שעשיית המקדש הוי מצוות עשה שהזמן גרמא, שהא אין בונים את המקדש בלילה, וא"כ נשים פטורות מזה וכל מה שנשים פטורות שוב אינן יכולות לעשותן. אבל במה שמעב את הקמת המשכן גם נשים חיבות כי הן צריכות את המשכן בשביל קרבנות כגון קרבן יולדת וכדומה. ורק דברים שאינם מעכבים בעצם המשכן בזה נשים פטורות. ומכיוון שפטורות אינן יכולות לעשותן. והנה מצינו בשבת כח. שעיקר המשכן היו היריעות התחתונות. ולכן את היריעות התחתונות יכלו הנשים לעשות שרתי הן מעכבות בעצם הקמת המשכן ולזה נשים ג"כ זקוקות בשביל קרבנו, משא"כ היריעות העליונות שהן אינן מעכבות לא יכלו הנשים לעשות. אולם כל זה שלא יכלו לטוות היריעות העליונות שאינן מעכבות זה רק באופן של טויה בתלוש כדרך שבוזה הן הוי פטורות משום שיריעות עליונות לא מעכבות, אבל לטוות מעל גבי העיזים שהיא חכמה ולא מלאכה הרי זה כמו דבר שנעשה מאליו ולכן רק באופן זה יכלו הנשים לעשות. צפנת פענח.

לה כז. והנשיאים הביאו אבני השהם. התרגום יונתן כאן וכן מובא ביומא עה שהנשיאים הכוונה העננים והיינו שהעננים הביאו אבני השהם. וביאורו שזה הגיע להם יחד עם המן. ומקשים כולם מדוע זה נקרא שהנשיאים הביאו הרי העננים הביאו ד"ז? ויש ליישב ע"פ גיטין לה. מעשה באדם שהפקיד דינר זהב אצל אלמנה בשנות בצורת וזה נאבד והיא נשבעה בחיי ילדיה שלא הנתנה מזה ומתו ילדיה למרות שלא שיקרה כי לא ידעה שהיא אפנת את זה בטעות בתוך הלחם והיא הרוויחה מעט את המקום של הדינר בלחם שאפנתה. חזינו שררוח מועט זה נחשב הנהא, א"כ גם אצל הנשיאים כיוון שהאבני שוהם ירדו להם יחד עם המן היה להם באותו היום לחם מועט מכל יום כי העומר היה עשירית האיפה וכעת היה להם מעט פחות מעשירית האיפה כי חלק תפס האבנים, נמצא שזה נחשב שהנשיאים נתנו משלהם. חתם סופר.

לו ו. ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמור איש ואישה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקודש. הגמ' ו

פרשת ויקהל תשפ"ד

בשבת צו: לומדת מכאן איסור הוצאה מרה"י לרה"י. רמז נפלא מטעמי המקרא על פסוק זה הנה כידוע אדם מתחייב על הוצאה רק כשעקר חפץ שמונח ע"ג מקום הרחב ד' על ד' והניח במקום רחב ד' על ד'. וזה טעמי המקרא על פסוק זה: מונח רביעי. זרקא. מונח רביעי. לרמז שהעקירה וההנחה מוצרך להיות מונח רביעי. והיינו על מקום דע"ד. מאת הגאון רבי שמעון משה מלמד בשם היחל אליהו לרבי אליהו דיסקין.

לו ו. ויצו משה ויעבירו קול במחנה. בגמ' בשבת צו: אמרו שכאן משה ציווה להם להוציא מרה"י לרה"י. לכאורה קשה מדוע הזהירים על איסור הוצאה רק לאחר שהביאו את נדבת המשכן? ויתרץ ע"כ הפני"י, שרק לאחר שגילה שיש מאת אדנים כיכר כסף, מזה ידע שמספר בני"י הוא 60 ריבוא, וכמ"ש ברש"י לח כו, שמאת כיכר כסף עולה לחשבון של 600 אלף חצאי שקלים, ממילא נודע לו שזה רה"ר שדינו בשישים ריבוא, וא"כ יש איסור הוצאה.

לו א. ויעש בצלאל את הארון וגו'. וברש"י לפי שנתן נפשו על המלאכה יותר משאר החכמים נקראת על שמו. ויש לדקדק היכן ראה רש"י שנתן ע"ז נפשו יותר מכל החכמים? וי"ל דהנה נפסק דהמורה הוראה לפני רבו חייב מיתה. והנה בגמ' בברכות נה. מבואר שמשנה הורה לבצלאל לעשות קודם ארון וכלים ואח"כ משכן, ובצלאל אמר לו: שמא כך אמר לך הקב"ה קודם משכן ואח"כ כלים, ובה מסר נפשו שהורה הוראה בפני רבו.

לו ה. ויבא את הבדים בטבעות על צלעות הארון. מבואר ביומא עב. שהמסיר בדי ארון לוקה. ויש להבין למה שונים בדי הארון מבדי המזבח והשולחן ששם לא נצטוו שיהיו שם תמיד, ולא היו נותנים בהם רק כשהיו נושאים אותם: וי"ל, אומר המשך חכמה ע"פ שיטת הרמב"ם, שבמקדש הוצרכו להדליק את המנורה ביום כדי שלא יחשבו שלאורה הוא צריך ויבינו שזה דין להדליק ולא בשביל האור ולכן גם ביום שיש אור מדליק. וכשם שביום אינו בשביל אור כך בלילה. והנה בארון זה אותו הדין כי לא היו צריכים בדין לשאת אותו כי הארון נושא את נושאו (סוטה לה:). לכן הוצרכו שיהיה תמיד ואף פעם לא יסורו לומר שזה לא קשור לנשיאה שלו כי לא צריך כלל לשאת אותו.

לו כט. ויעש את שמן המשחה קודש ואת קטורת הסמים טהור. יש לעמוד על הבדלי הלשון למה שמן המשחה הוא קודש ואילו הקטורת הוא טהור. וי"ל ע"פ מעילה יד. דאיתא שם שבנו את ביהמ"ק בחולין שלא יבוא לידי מעילה, ורק אח"כ הקדישו אותו. וא"כ קטורת הסמים לא עשו קודש רק בטהרה זה מובן, כי אם היה עושה קודש היה חשש שימעלו בזה. אבל שמן המשחה היה חייב לעשותו קודש כי כתוב שיש איסור לעשות במתכונתו בחולין ובה באמת היה צריך זהירות מיוחדת לכן נכתב בו קודש כדי שלא יעבור איסור. ובקטורת שרי לעשותה בחולין כדי למוכרה.

שבת שקלים. ראוי להביא כאן את דברי המדרש תנחומא וז"ל: ובפרשת שקלים אמר משה לפני הקב"ה רביש"ע משאני מת אין אני נזכר. אמר לו הקב"ה, כשם שאתה עומד עכשיו ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשך, כך בכל שנה ושנה שקוראים אותה לפני, כאילו אתה עומד שם באותה שעה וזוקף את ראשך. ז"א שבפרשת שקלים עומד על ידינו משה רבינו וזוקף לראשו של כאו"א.

בדין דאין מביאים מחצית השקל ממטלטלין: רבים הקשו (שקל הקודש א א) מדוע הרמב"ם השמיט את הדין שאין להביא מחצית השקל ממטלטלין (בכורות נא). הרי לית מאן דפליג בד"ז. ושמעתיה לתרץ שהיות הרמב"ם פסק שעל האדם למכור כסותו בשביל להביא מחצית השקל, ממילא שמעיתו שא"א להביא ממטלטלין כי אם היה אפשר אז למה למכור כסותו שיביא את הכסות ויקח עודף. א"כ הרמב"ם כן הביא ד"ז בתוך דבריו.

פרשת שקלים: העשיר לא ירבה. והטעמים של זה, מונח רביעי. אומר הגאון מוילנא שזה מרמז למה שכתוב בגמרא המבזבז אל יבזבו יותר מחומש מנכסיו, וזאת הכוונה העשיר לא ירבה דהיינו שיהא מונח רביעי דהיינו 4 חלקים יניח אצלו ויחלק רק את החלק החמישי לצדקה.

מעלת הזריות - מצוה הבאה לידך אל תחמיצה

הנשואים הביאו את אבני השוהם וגוי'. כתב רש"י והוא מהמדרי: והנשואים הביאו - אמר ר' נתן מה ראו נשיאים התנדב בחנוכה המזבח בתחלה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחלה, אלא כך אמרו נשיאים יתנדבו צבור מה שמתנדבין, ומה שמחסירים או משלימין אותו. כיון שהשלימו צבור את הכל, שנאמר (שמות לו ז) והמלאכה היתה דים, אמרו נשיאים מה עלינו לעשות, הביאו את אבני השוהם וגוי', לכך התנדבו בחנוכה המזבח תחלה. ולפי שנתעצלו מחלה חסרה אות משמם יו"ש הנשואים' כתיב: אמר רבי חיים משלובין שחרון אות יו"ש משמם, דבר גדול הוא, שכן מצינו שאמרו חז"ל בשעה שקרא הקב"ה לשרי שרה, עלתה האות יו"ש לפני כסא הכבוד, ואמרה, מה יהא עלי? עד שהבטיח הקב"ה להוסיפה לשמו של הושע, ונראה גודל הענין בזה, ומה נבין חומר הפגם שנגרם לנשיאים ע"י שחרור אות אחת משמם. אך צריך להבין מה היה חטאם של הנשיאים, והרי במה שאמרו יביאו בני ישראל כל שבדים ומה שיחסר להקמת המשכן או משלימים, מונחת התחיבות השלמים את כל מה שיחסר במשכן, ולכאורה אין לך התנדבות גדולה מזו, ובאמת בסופו של דבר את אבני השוהם ואבני המלואים שהיו יקרים ביותר הביאו הנשיאים מדוע א"כ נתבעו על שאחרו? היישוב לתמיכה זו נמצא בדברי רש"י ולפי שנתעצלו א"ע"פ שהם מצד עצמם חישוב חשבונות נעלים, מגלים לנו חז"ל שמידת העצלות היא אשר סובבה הזויה ומכלל החשבונות הצודקים, הקב"ה הוידע מחשבות ובנין את כל מעשיהם תבע אותם על שנתעצלו והענישם על כך (לקח טוב). ודרשו בעלי מוסר צא הלחם בעמלק מחר מילת ימחי' הלא מיותרת היא ומה מקומה כאן? וליארו שרמזה כאן מידה העמלקית שיש לעוקרה ולבחותה עד שזאה יושאר ממנה זכר, והיא מחי' כי המחור הוא אחד מתחבולותיו של היצר הרע להסיט את האדם מדרך הישר. וכבר אמרו על כך רמז הנה עמלק ר"ת ע-עוד מעט. מ-מחר. ל-לא עכשיו. ק-קשה. לכן אמרו חז"ל: המסילתי שרים פרק ז' כותב על קיום המצוות בהגיע זמנה או בהזדמנה לפניו או בעלייתה במחשבתו, ימחר יחיש מעשהו לאחוז בה ולעשות אותה, ולא ינח זמן לזמן שיחריבה ביתניים, כי אי סכנה שכחתי, דבכל רגע שמתחדש יוכל להתחדש איזה עיכוב למעשה הטוב, כי לא יידע האדם את עיתו, ומרגע לרגע כמה מניעות וכמה עיכובים וכמה פתויו יצר הרע יכולים להודמן. ואמרו עזובו הקי' שחרץ לדבר מצוה, כנגדו למעלה, רצים הסנוורים ומקדימין לקטגורין. על הפסוק חכם לב יקח מצוות ואויל שפתים ילבט אומר הגר"א החכם לוקח מיד את המצוה ומקיימה תיכף, כי אז הריהו סמוך בטובו ששום מכשול לא ימנעהו עוד מלקיימה, אבל אויל שפתים מרבה בדברים מסביב למצוה ומתמהמה מלקיימה עד אשר ילבט עד שמתהוים לבסוף לבטים ומכשולים והמצוה אינה נעשית.

הסתפק הרבני, מה עדיף האם זריות במצוה עדיף או מצוה מן המובחר עדיף, זאת אומרת, יש לאדם שתי אפשרויות, או לעשות את המצוה בזריות אבל על ידי זה המצוה לא תהיה בהידור, או עדיף להשתתף בקיום המצוה כדי שהיא תהיה יותר בהידור. והביא אריה מאברהם מחמת זריותו למצוה אמר לשרה שיתק קמח שהוא פחות טוב מסולת אע"ג שסולת מובחר יותר, מכל מקום זריות עדיף, לכן אמר לה 'מהרי" דווקא, אך הנשים לבנותיהם, ושרה סברה שמובחר עדיף מהזריות, לכן היתה מנפה את הקמח בשלוש עשרה נפה, לעשות סולת, כמו שכתב הרמב"ן, והנה הוציאה מכל השלוש סאין סולת נקיה מעט, ומחמת שהתעכבה לעשות מצוה מן המובחר לביתיים נטמא הלחם לא הביאה, כמו שאמרו בגמרא (בבא מציעא פז) ואילו היתה זריזה למהר לאפות את הקמח היתה מספיקה לאפות קודם שנטמאה והיתה מביאה לחם, אך היא התעצלה ולכן לא אכל לחם, כדכתיב ולחם עצלות לא תאכל.

על ההבדל בין מצוה הנעשית בזריות, למצוה הנעשית בעצלתים נראה כסיפור דלהלן. אחד מתלמידיו של ה"ב"ח היה עשיר בעל בית מזיגה שהיה חוכר מהפריץ והיה עשיר ובעל צדקה גדול ואת כל התרומות היה נותן בהוראותיו הישירות של רבו ה"ב"ח. באחד הימים הגיע העשיר לרב, ומספר: ישנה כבר כמה שנים שהאוי חוכר מאת הפריץ את בית המזיגה ומתפרנס בכבוד, ועכשיו הגיע יהודי וביקש להתחרות אנו, והוא מפעיל את כוחו והשפעתו על הפריץ, והוא מבטיח לו שהוא יעלה את דמי החכירה. כששמע זאת ה"ב"ח, אמר לו, לך לגביר פלוני שגם הוא מתלמידי ה"ב"ח, שהפריץ מאד מכבד אותו ומחשיב את דעתו, ושיתדר בעבורך אצל הפריץ. הלך האיש מיד לביתו של העשיר וסיפר לו את כל העניין. א"ל העשיר מכיון שעכשיו אני ממחר ליריד ליפציג שמתקיים פעם בשנה, ואם אלא אכל עכשיו יגרם לי הפסד ממוון, לכן לא אחר שאני אחזור מהיריד, אני אלק מיד לפריץ ואדבר על לבי. חשכו עיניו של המוזג, מי יודע אם עד אז לא יהיה מאוחר אך הגביר התחיל לודדו ולחוקו באמונה ויבטיחוון שאין אדם נוהג במוכן לחבור ואפילו כמלא נמה. לבית ברירה פרסו היהודי והלך לביתו בנפיש נפולות. כשבא לביתו ושמעא אשתו מה שאמר לו העשיר, צעקה על בעלה, רק לטיפש כמון אפשר למכור לו סיפורים כאלה. ממה עכשיו נאכל וממה נשתה, איזה ביש מזל אתה וכי' וכמה שניסה להרגיע אותה לא עזר

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

כלום. מאותו יום הופר שלום הבית בביתם וסבלו גבר מיום ליום, יום רדף יום, והיריד בליפציג הסתייג, וכשחזר לביתו סר מיד לביתו של הפריץ, וסידר את העניין על הצד הטוב ביותר. והפריץ האריך את החוזה של המזוג לעוד שנה שנים. חלפו שנים והגביר העשיר הזדקן והלך לבית עולמו, ויום אחד הופיע העשיר בחלום לב"ח, וסיפר לו מה עלה בלבו בשמים. וא"ל את הסיפור הזה תספר ברבים. סיפר העשיר כשהגיע תורי להיכנס לידך לפני פמליה של מעלה, בשמעי את שמי, רעדתי נורא, אבל כל מעשה הצדקה שעשית בימי חי' התורה שלמדיתי העידו עלי ויצאתי וכאי בדני. ומלאכי השלום קדמוני בקול שירה הרננה הליכלי בגן עדן. השערים נפתחו לפני וניחוהו גן עדן פרץ בעדם. אין לשער ולתאר את התענוג הגדול שחשתי קורת רוח שאי אפשר לתאר ולשער. ביקשתי להיכנס. ואז בא המלאך וחסם בעד את השער שאחתי מי אתה? אמר אני המלאך שנבראתי ממצות גמילות החסד שעשית עם המוזג כששכנעת את הפריץ להאריך לו את החוזה לעוד עשר שנים. כעת תמהתי אם כך מדוע תעמדו לי לשטן, הרי משפחה שלימה הצלתו מרעב. אמר לו המלאך: אמת, שעשית מצוה גדולה ואף קיבלת עליה שכר, אבל אינך יודע כמה דמעות נשפכו בגללך בטרם באה הישועה, כמה קטטות ומריבות היו בין בני הזוג באותה ימים ששהית ביריד, דע לך דבר אינו נאבד, וכל דמעה תובעת עונש. למרות שטענתי שלא היתה לי ברירה, מכל מקום המלאך חסם בעדי את הכניסה וישבתי שם כמספר הימים והשעות אשר שהיתי ביריד. ריחן גן עדן וילף את נשמתו ואין לשער את הצער בכל רגע ורגע שכל כך רציתי להגיע למקום מנוחתי. מיהר ה"ב"ח לכנס את בני עדתו וסיפר להם את סיפורו של העשיר א"ל ראו מה הפער בין מצוה שעשית בזריות, לבין מצוה שדוחים אותה סתם, ואפילו בשביל סיבות נכונות וצדוקות.

נביא הלך מספר סיפורים על כאלו שלא הזדרזו למצוה כמה הפסידו, וכן סיפורים כמה גדולי ישראל הקפידו על זריות למצוות:

רבי חיים זיציק היה מצדיקי הדור הקודם סיפר כך, באחד הימים קראתי לבוא למלון המלך דוד בירושלים, שאלתי מי קורה לי? נעניתי כי במלון מתארח אדם מארה"ב, הטוען כי הוא מעונין להיפגש איתי, והמאמץ שיתלם, נסעתי במינית והגעתי לרחבת הכניסה של בית המלון. הגיעתי לפקיד שהבין מיד במי המדובר, ואמר הנה 'מיסטר גולדבלום' מתכה לך בצד, נגשתי לעבר אותו אדם, כאשר התקרבתי, נעמד הלה ואני חשב לכבודי כיפה. זיהיתי אותו ומקופתי בני יורק, וכאשר שאלתי במה העניין? השיב כי הונו נאמד לכך 50 מיליון דולר, הוא ציין כי לצערו הקב"ה אומנם נתן לו כסף, אולם הוא לא זכה לפירי בטן, והוא מבקש להוריש שאילתו להונו למוסדות תורה ישירות, תלמודי תורה, העניין הוא שכל מתמצא במוסדות התורה ומבקש הוא כי בבוא היום אני אהיה הקובע כמה לתת לכל ישיבה. שאלתי מדוע לחכות לאחר מאה ועשרים, למה לא לחלק כעת והשאר לעצמך מספר מיליונים לכלללך עד לאריכות ימים ושנים. אולם הלה השיב בעצם, רק לאחר מאה ועשרים. מספר הרב לאחר 5 שנים צלצל הטלפון בביתי, מישור דיבר באנגלית והציג את עצמו כפקיד בכיר בקונסוליה האמריקאית בירושלים, הוא ביקש ממני לסור בדחיפות, אני מגיע לשם ואז הפקיד שאל האם אתה מכיר אדם בשם רוברט גולדבלום? נזכרתי בתייר שנפגשתי עמו לפני כחמש שנים והשבתי בחיוב, הלה משיך ואמר: מיסטר גולדבלום נפטר, לפני כמה חודשים, הוא השאיר צוואה, שבה מוזכר שמך, התחלתי להתרגש. ואז הסביר הקונסול, כי רוצה הוא לרואה את הדבר, כיוון שהוא עומד לבצע כעת את רצונו של הנפטר, אני יושב וממתין והנה הדלת נפתחת ומול עיני נכנסים כתיריסר כמרים, ואז פונה אלי ואומר: היות והנפטר הוריש את כל רכושו למוסדות שבהם לומדים את תנ"ך כידוע בכנסיות שכמרים אלו מייצגים, ולומדים בכל יום את התנ"ך. ואך אני טענתי שהנפטר דיבר איתי על לומדי התורה, ולא התנ"ך, אולם הלה השיב, אילו רצה ידיך להוריש את רכושו ליהודים בלבד היה כותב זאת בפירוש בצוואתו ולא מפקיד דנו כתיבתה וביצועה של צוואתו בידיהם של עורכי דין הוותיקים שהם כולם נוצרים אמנים, והיות וכתבו שהוא מבקש שהרב חיים זיציק יחלק את רכושו בין לומדי התנ"ך זימנתי אותך לשלכתי כי את שיתחלק את כספו בין הכמרים, התחלתי לגמגם וארשי נשמת בחולשה. הכנסתי הזמין לי מיד מוניט שסיעני לביתי, אני מצדיד וייתרתי על הזכות להכריע לאיזו כנסיה לחלק את כספו של הנפטר, ואז בכה הרב ואמר, כמה התחנתי לאותו גולדבלום, שיתרם את כספו בחייו, אילו זכה והיה שומע בקולי, ומונע את מרם שהתרחש אבל הוא התקעש ואמר כל עוד אני בחיים לא אצא אפילו פרוטה אחת לתורה, וראה אף אחרי מותו לא זכה, עשירות של 50 מיליון דולר ירדה לטמיון לתצבא כמרים וכנסיות טמאות, לא היתה לו זכות לתת לתורה, צריך זכות לתרום ליהודים לומדי תורה, צריך זכות לתת צדקה אמיתית צריך זכות!

מעשה היה בישיבת פורת יוסף בשעות הערב מצאו את המטבח וחדר האוכל נעולים, כמאה ושמנים בחורים היו אמורים להישאר ללא ארוחה, והדבר היה גורם לביטול תורה חמור, מספר הרב מוציף עליתי לאולם הישיבה לשאול בעצתו של רש"י על אבא שאול, רבי בן ציון הוציא כסף מכיסו, ואמר תשלח שני בחורים עכשיו, אחד למאפיה

שיביא פיתות, ואחד להביא כדורי פלאפל, ואתה תקנה קצת עגבניות ויהיה בסדר, תוך זמן קצר עמד רבינו בעצמו, באחד החדרים, סכין בידו, ובצורה מיומנת מהמירה חותך בפיתה המזיגה בתוכה את כדורי פלאפל ופרוסות עגבניה, כמה נדהמו הבחורים שראו איך רבינו בעצמו מגיש לכל אחד מהם פיתה בידו, ואומר קח ותאכל לתיאבון. באחרות שיא תמה המלאכה ורבינו חזר ללמוד, ובאותו ערב דהדד קול התורה בישיבה כפי שלא היה זמן רב.

פעם ביקש אדם מרבי יוסף חיים זוננפלד כשיפגוש את רבי מרדכי ליב רובין, יואיל לדבר עמו שיבוא לעזרתו בענין מסוים, אותו מבקש היה שכונו של הרב רובין, באותו לילה ירד שלג כבד, למחרת בבוקר עמד אותו יהודי ליד חלון ביתו והסתכל על השלג המכסה את כל הסביבה, לפתע קפא במקומו, למראה רבי יוסף חיים זוננפלד המשיך רגליו ומבוסס בשלג. מרוב צער על שגרם לרב להטריח עצמו במגו אויר כזה, יצא לקראתו בבכי וביקש את סליחתו מהבטור שלא התכוון להטריחו לבוא במיוחד ואפילו במזג אויר נאה כל שכן בשלג סוער, תמה רבי יוסף חיים, היתכן שליהודי זקן אסור לטרוח במעשי חסד, והרי קיימא לך 'מצוה באה לידך אל תחמיצה' כלל זה נאמר גם ביום שלג. ואכן כשהחליט רבי יוסף חיים זוננפלד לבצע פעולה, לא עבר זמן בין ההחלטה לבין ביצועה, קם ועשה, והכל בזריות מופתית שעצירים לא יכלו להדביקו.

סיפר אחד מקובלי הרב שך שהיה עד למעשה והוא עצמו שנודע בקירבתו להרב שך הביע התפעלות כיצד הרב הסתיר עובדה זאת מכל סובביו במשך כל חייו. היה זה באחד מלילות השבת, בשארית ימיו של ראש הישיבה, ראש הישיבה ביקש שיקחוהו למיטתו לנום קיימא ואכן עלה על יצועו לנום מעט לשנת הלילה הקצרה, כעבור זמן מה נכנס אותו מקורב לחדרו של ראש הישיבה, והוא הבחין כי שיתנו אינה נוחה, שכן הכרית עליה הניח ראש הישיבה היה ראשו, היתה מונחת בתחתית חרטה ובמעלה הגב, וכך היה ראשו שמוט מעט לאחור, וזה גרם לו להרים ולהוריד את ראשו, וכך לא היתה שיתנו עמוקה דיה. אותו מקורב חשב, כי לטובת ראש הישיבה יסיט מעט את הכרית למעלה ראשו, להטיב שנתו וכך עשה, אלא שהפתעתו ראש הישיבה הבחין בכך והתעורר מהענין, והשיב חזרה את הכרית לאותו מקום שהיה קודם לכן, המקורב שחש שלא בנח אמר לראש הישיבה כי חפץ הוא שיוכל ראש ישיבה לישון טוב יותר, ולכך העלה במעט את הכרית. ראש הישיבה השיב לו וכי חפץ אתה להשגיל אותי!!! אותו מקורב לא הבין למה נתכוין ראש הישיבה, מדוע מכשיל אותו בכך שמעלה במעט את הכרית למראשותיו? הוא ביקש את סליחת ראש הישיבה וקולו היה שבור. משהבחין בכך ראש הישיבה, נטל את ידיו התיישב והחל לספר לאותו מקורב. דע לך, כי בהיותי עליה עוד בטרם הגעתי למצוות, הקפדתי הקפדה יתירה על זמן קריאת שמע בל אפסיד חס ושלום מצות קריאת שמע בזמנה כדעת המגן אברהם. באחד הלילות שבת יניק מאד לביתי, בחוץ היה קור ורסי עד המתאים לוובילינג בעת החורף, ואמי הצדקת העירה אותי בבוקר מוקדם לבל אחזר זמן קריאת שמע, עייפותי היתה כה גדולה שלא הבחנתי והמשכתי לישון עוד מעט, ולאחר זמן מה כשקמתי נדהמתי לראות כי הפסדתי את זמן קריאת שמע של המגן אברהם, צער רב תקפני על כי נכשלתי במדת הזריות, ומאותו לילה קיבלתי על עצמי בקבלה גמורה שלא אשן בצורה שהכרית תהיה למרגלות ראשי, בצורה נוחה שבה אשן שינה זקוקה, ובכך אני עלול להפסיד בשנית זמן קריאת שמע, ולזאת קבלתי על עצמי שהכרית תהיה בתחתית הראש ובהיות וראשי יהיה שמוט מעט לא זמל כך לנום שינה עמוקה וכך לא אוכל להפסיד לעולם זמן קריאת שמע, ברוך ד' עד עתה לא חרגתי מקבלה זו, וכי רוצה אתה להפסידני שלא אעמוד בקיום קבלה זו כל חי!!! אותו מקורב עמד נפעם למשמע אונוני, מילותיו נתקנו ראש הישיבה לא יחס ענין בדבר, קם והחל בתלמודו כשיגרת יומו.

מספרים על רבי אהרן מבעלו שכשאל היה בקו הבריאות אסר עליו אביו ללכת לטבול במקווה, והנה תלמידו של רבי אהרן ראה שהוא הולך כל יום למקווה למרות ציווי אביו, הדבר היה תלם לאביו בעיניו שהוא עובר על ציווי אביו, הוא עקב אחריו וראה שהוא מגיע למקווה פושת את בגדיו ומתקרב עד המדרגות, ואז סב אחורה ומתלבש. שאלו למה עושה זאת, אמר רבי אהרן אני רוצה להרגיש שמה שאני לא הולך זה לא בגלל עצלות, אלא בגלל ציווי אבי.

רבי איסר זלמן לא פעם שהיה לו ספק האם ללכת לבקר מישהו, מה עשה? הלך עד לבית אותו אדם, ושם דן עם מלווהו האם ללכת, כדי שסיבת העצלות לא תהווה שיקול אצלו. ומידת הזריות להתרגל כל דבר לעשות מיד היא הנותנת להצלחת החיים. והנה צדיקים אמורים מעט ועושים הרבה והיינו מיד עושים, לא מדברים איך ומה ומתי ועשו זהו התחבולותיו של הייצר, מה נלמד, איפה, מתי, עם מי, איזה קפה נשתה, ועד ש.. נגמר זמן הלימוד. וכבר לא עושה כלום. אלא מה כן? מיד קמים ועושים, כבועז שנזדרז לישא את רות ולמחרת נפטר ואילו לא היה מזדרז לא היה נושא אותה ולא היה לנו דוד המלך.

כמובן הדברים הנפלאים שהובאו כאן זה מתוך דברי חיים לרבי יוסף חיים אליהו שליט"א.

הלכות הקשורות לפרשה

לט מג. ויבדך אותם. נביא כאן מעט מהלכות ברכות הנמצאות. **חז"ל יחסו השיבות מיוחדת לחמשת מיני דגן** (בדרים שברכתי מזונות) שאפי' כשהם ארוזים בודדים בתבשיל דבריך הוא דמברך מזונות, כדא שרא החומרים בתבשיל אפי' כשיש שם אדמה ושהכל אינו מברך עליהם כי אם מזונות. וכן הדין במרק ירקות שמעורב בו איטריות וכדו' או גריסות בטשולט מברך רק מזונות על כל המרק. ואם יש ארסית המזונות רק לציופו או לטעם כשקדי מרק, וציופו לשניצל, ונפילטוע פיש, ששמים בהם קמח, יש בזה מחלוקת הפוסקים. ולעניין על המחיה נמי דנים בזה הפוסקים. (ועניין שויע' ומשני"ב ר. ב. ועוד ביזאת הברכה פ"י"ב בהרחבה).

ויבואו האנשים על הנשים: איתא בגמ' שסכנה לעבור בין שתי נשים. רבי חיים קניבסקי מסתפק מה הדין לעמוד או לשבת בין שתי נשים. והנה ראיתי בשו"ת משנת יוסף לרבי יוסף ליברמן, ובאו דבריו של רבי בנימין זילבר, רב פסק רבי מנשה קלין בספרו רבבות אפרים, שכל דבר סכנה האיסור הוא רק מה שמופיע בגמ', ושם האיסור הוא ללכת בין בן נשים אבל לשבת על לעמוד שרי.

סעודה שלישית הנכנסת לראש חודש: במוצ"ש הקרוב יחול ראש חודש אדר ב, מה הדין היה אוכל עד השקיעה ויצאה שבת קודם ברכת המזון? הדין הוא בברכת המזון יזכיר רק של שבת. ואם אכל פת אחרי שחשכה יש בזה דעות האם ישאמר רק רצה, (כן נהגו עדות המזרח) או שיאמר רק יעלה ויבוא (כן נהגו בעדות ליטא) או גם רצה וגם יעלה ויבוא (כן נהגו בעדות החסידיים). בקיצור שויע' כתב שעי"כ יש להימנע מלאכול פת לאחר השקיעה.

חידות

חידות שינון הפרשה לפי סדר ה-א-ב: א. איזה תרומה הביאו הנשיאים? אבני שוהם ואבני מלאים. ב. את מי מלא ד' רוח אלוקים? בצלאל. ג. מה היה ב' בכל אחד מקני המזונה? גבעים. ד. מהו צד תימנה? דרום. ה. איזה מזבח בפרשה היה מרובה? העולה. ו. איך כתוב שהעם הפסיק להביא תרומה? ויכלא העם משום? ד. מה עשו לארון מסביב? ז. זהב. ח. איך נקרא צמיד? פרשה? ח. ח. מה הנשים אשר נשאו ליבן... בחכמה עשוי? טו. את העיזים. י. מה העונש של העושה מלאכה בשבת? יומת. כ. איזה דבר יש במזונה, והוא גם בחולצה? כפתור. ל. בשביל מה עשו את הבדים בטבעות על צלעות הארון? לשאת את הארון. מ. איפה אסרה להבעיר אל? בכל - מושבותיכם. נ. איך נקראת תרומה? נדבה. ס. מה היו הכרובים עושים עם כנפיהם? סוככים. ע. איזה יריעות עשה לאהל של המשכן? עיזים. פ. איזה דבר יש במזונה וזה גם צומח באדמה? פרח. צ. איך נקרא שנתקבצו להביא נדבה? צבא. ק. עם מה חיברו את היריעות אחת אל אחת? קרסים. ר. המפורת היתה אמה וחצי? רוחב. ש. אחת מהתרומות שהביאו שאנו משתמשים בהם לחוכה? שמן למאור. ת. מצוה שכתובה בפרשה והיא שם של פרשה אחרת? תרומה.

חידות פרשת שבוע: א. פסוק בן 14 תיבות שחוזר ע"ע פעמיים בפרשיות השבוע? ב. ששה פסוקים מויקהל שמופיע אותו הדבר בדיוק בפרשת תרומה? ג. שני פסוקים מפקודי שמופיע אותו הדבר בדיוק בתצוה? ד. שלושה מקומות בפרשה שמופיע בהם המילה לב? ה. היכן פסוק עם שמות של שישה אנשים? ו. 2 מילים בפרשה כל מילה 2 אותיות והם שניהם זהים לגמרי?

חידות ידע תורני: ז. היכן מוזכרים כל יום את המילים לא שמוענו? ח. היכן מצוי שיתברך הטוב והמטיב על מיני? ט. היכן מצוינו שאדם יעבור מכח דיבור על ג' לאוין בדיבור אחד? י. איזה פסוק יש בו י' תיבות, ומתחיל ב"ו ומסתיים ב"י, ויש בו י' פעמים את האות י', ואומרים אותו י' פעמים ב"י בתורה?

חידון ברכת המזון: יא. היכן מוזכר עניין פרנסה - ד' פעמים? יב. מה בכל יום ויום? יג. מה בכל עת ובכל שעה? יד. בשר שאינו עומד לאכילה - ב' פעמים? טו. מה משותף למתנה ולהוואה? טז. היכן מוזכרים יעקב, חיים, דוד, ישראל, רחמים, ציון, שלום? יז. היכן מוזכר לכל, בכל, הכל, כל, שבכל, ומכל, וכל? יח. מי טובה? - פעמיים. יט. מי גדול? - 3 בדרים. כ. מי מלאה?

חידות לשאל את הילדים: כא. איזה דבר שני מטר על שני מטר באורך ארבע מטר מקפל כל יום? כב. אתה בני ואני לא אביך מי אני? כג. מי מת ממים? כד. למי יש ארבע רגלים וגב, ואין לו ידים ובטן? כה. מי רק עולה ולא יורד לעולם? כו. איזה מוצא היה גם מנהק מאוד וגם מלכלך מאוד? כז. אדם שמוציא בבית את הגז דוק ואין לו מפתח הליכנס לביתו איך יוכל לכבות את הגז כדי שחבית לא ישרף מבלי לעלות לבית? כח. איזה חפץ מכניסים אותו אל הבית בלי סוף והחפץ הוא באתו הגודל בדיוק? כט. הסבא הוא אבן של אמא והאמא היא סבתא של בני, איך קוראים לבני?

תשובות: א. לה יט. לו מא. ב. לה וז. לו ט, כא. ל זית, כ. יג. לט יא יב. ד. חכם לב. חכמת לב. נדיב לב. ה. לה ל. בפרט זה גם שם. ו. הביאו חו ונום. שש משור. ז. בפיטום הקשורות לאומרים לשלוש ולרביע לא שמוענו. ח. מי שיש לו שדה בשותפות מברך על גשם הטוב והמטיב שויע' שם. ט. פרה וחמור בעול אחד ודשים התבואה כשפיהם חסום, וצחק להם בשבת כדי שיתחילו לדוש חיבת על לא תחרשו בשור וחמור, ולא תחסו שר בדישו, ומחמור. י. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפנך יי צורי וגואלי. יא. יומפרנס לכלי. י"שאתה ון ומפרנס אותנו תמיד". יזוננו

פרנסנו וכלכלנו". נחמה פרנסה וכלכלה". יב. שבכל יום ויום הוא הטיב הוא מטיב הוא יטיב לכו"י. יג. י"שאתה. יד. ומפרנס אותנו תמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה". יו. "הוא נותן לחם לכל בשר". יא. ליד מתנת בשר ודס". טז. "והוא אל תצריכנו". טז. "קדושו קדוש יעקב", "ועל חיים ין וחסד", "מלכות בית דוד משיח", "רוענו רועה ין וראלי", "פרנסה וכלכלה ורחמים", "ועל ציון משכן כבודך", "יוחיים ושלום וכל טוב". יז. "הטוב והמטיב לכל", "בכל יום ובכל עת", "ועל הכל", "בפי כל חיי", "שבכל יום ויום הוא הטיב", "וימכל טוב לעולם", "רחמים ושלום וכל טוב". יח. "הארץ תבועה". "ארץ חמדה טובה". יט. "ובטובו הגדול", "בעבור שמו הגדול", "ועל הבית הגדול". כ. "כי אם לידך המלאה". כא. טלית. כב. אמא. כג. אש. כד. הגיל. כה. אקנומיקה. כו. יכבה את בלון הגז למטה. כז. צלחות וכוסות ח"פ. וכסאות פלסטיק. כח. בני.

חידון משמעויות מילים לפרשת ויקהל: ה' משמעויות **למילה מסך:** מסך - מחיצה. א. מסך פרוכת המסך" רשיי: פרוכת המחיצה (שמות לו יב). **מסך וילון:** "ואת מסך הפתח" רשיי: וילון (שמות לה טו). **מסך כיסוי:** "ותפרוש את המסך על פני הבאר" (שמואל ב' יז יט). **מסך - מרקע:** צג. "שומר מסך" - מסך - מסך הכל, מהסחיסים הכולל.

הגליגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת הזונים: האלו שמתחילים מאמצע הברכה בשביל לסיים בקול: ומעביר יום ומביא לילה ומבדיל בין יום ובין לילה וכו'.

איך נקרא חותי עם סמכות? סמכותי.

ההדל בין דוד לבוילר שלדוד אין אחינים.

חתן אחד לא ידע כשמחיו כיבדו לשרך ברהמ"ה האם לומר מורי חמי או חמי לומר הוא עבד פשרה ובמור ברשות חמורי.

הזמנתי את השכן לשבע ברכות. הוא אמר שבע זה הרבה בשבילי, אני אבוא לשתים-שלוש.

פרשנים משפטיים: אם המדינה תפסיק את תמיכתה התקציבית בתלמידי הישיבות והאברכים, בגז ייאאל לדרוש ממנה להעביר להם סיוע הומניטרי בכמות של מאות משאיות מזון ביום, כמקובל באוכלוסיות אחרות של בלתי מעורבים הזקוקים לסיוע הומניטרי.

אין בחירות מוניציפליות, יש בחירות שמוניציפל להם. **מותו לעשות** דול פולטיש בשבת משום שאינו בן קיימא.

אומרים שמשלוחי מנות זה איש לרעהו. אז אומרים.

אומרים שהשנה יותר קל למצוא אביון מהודר מאשר אתרוג מהודר. אז אומרים.

מצידי לא אכפת לי לעשות בין פורים קטן לפורים גדול עוד איזה פורים בנינוני באמצע.

אחד פוגש ברחוב חבר לידות. הוא ניגש אליו בשמחה ונותן לו צ'פחה רצינית על הכתף. ההוא תוקע בו מבט עצבני ואומר לו: היל, מה זה היה צריך להיות? ואז מתברר שהיתה טעות בזיהוי וזה בכלל לא החבר לידות. נותן הצ'פחה מנוצל: או ווי, סליחה, טעייה, חשבת שאתה חבר לידות שלי. - ההוא לא נרגע: ולחבר לידות שלך, זה כן בסדר לתת כזאת מכה רצינית? - עונה לו נותן הצ'פחה: עם כל הכבוד, אתה אל תתערב בהתנהגות שלי עם חברים שלי.

שתיין מתחיל: אפשר להשתכר בפורים גם מין יבש וגם מויסקי, אבל יין יבש קצת פחות מגעיל אותו.

השדכן לאבי המיועדת: המעלה העיקרית של הבחור היא שהוא מדבר תכליס.

שף שרגא: ניתן להשיג אצלו מלוח מנות הכולל יין יבש עם אוזני המן יבשים.

חידה מאת גדליהו עדין לגדולות: למה יתושים לא עומדים על החלון באוטובוס בניסיעה בין עירונית? - כדי לא להסתיר את הנוף.

לא תבערו אש: שאל משכיל אחד את המלבי"ם אם יש דרך היתר לעשן בשבת, ענה לו המלבי"ם אצל בשינוי כשהצד הדולק בתוך הפה.

מהמגילת רחמים: שאחשוורוש מלך גם ברוסיה והותיר שם זכר עד היום הזה. הבת של המן נפלה מהחלון. כל הזמן החליפו שרים, פעם היה המן ופעם וסתי ופעם מרדכי. אחשוורוש היה קרוב עם הרב היהודי. בגתן ותרש רצו להרעיל אותו. אחשוורוש פחד וחשד. איתר היתה צריכה לעמוד מרחוק כשרצתה לדבר אתו. אין חדש תחת השמש.

חקירה: האם מזל אדר דגים בעונה מעוברת הכונה היא שיהיו לכל אדר שני דגים או שלשני האדרים ביחד יהיו שני דגים ולכן יהיה מספיק דג אחד לאדר ראשון ודג אחד לאדר שני, ואת"ל לכל אדר שני דגים, האם אפשר לשמור את הדגים של מזל אדר ראשון גם לאדר שני או שלכל מזל אדר צריך שיהיו שני דגים משלו, ואת"ל שלכל אדר צריך שני דגים משלו, האם יכול לחברם ביחד ולקנות מזל שני אדרים ארבע דגים או שצריך להיות דווקא שני המזלות נפרדים? ואת"ל שצריך להיות בדווקא שני מזלות נפרדים, האם חייב להיות שהחלוקה בין המזלות תהיה בשווה שלכל אדר יהיו שניים או שיכול לעשות מזל אדר אחד דג אחד ומזל אדר השני שלושה דגים?

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפניה בחור ברחוב סוקולוב 23. ובבתי המרכזי **מניין אברכים - פרדס כף** רחוב אבוהצירא 9, ובכולל **מורשה ודעה** (בית כנסת הגדול) בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקריתו בארון למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים. **אין להסתיר יתור מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במודיעין עליות** (לא כמות) החל מיום חמישי בכניסה לחנות ש.מ.ח. - שרותי מעלון רחוב רשבי" 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שלומן שליט"א שזכה שניצגו בהר יונה הצדיק רבי חיים אמרון בן הרב שלוש אמרון שליט"א בנחר לכהן כאחד מראשי העיר. **כן ניתן להשיג בירושלים** בשיבת מיר אצל הדמות האהובה למניו יתברך רבי דוד רוטשילד שליט"א. אצל האיש הכי טוב שאני ועוד רבים מכירים אותו בתור האדם הכי טוב בעולם רבי אבי פרידנר שליט"א. **עוד בירושלים בישיבת קמניץ** אצל הבחור החשוב עדין לגדולות בנס"ק רבי מיכאל זילברמן שליט"א. **עוד בירושלים ברמת א** משפחת בשארי רחוב לואי ליפסקי 42 דירה 5. **עוד בירושלים ברמות ג'** בית כנסת זכרון אברהם אצל האדם הצדיק שהקבי"ה עמו בכל מה שנועה שר אלהיו בכרך שליט"א. **עוד בירושלים ברמת שלמה** בישיבה החדשה לצעירים של מרן הרב גורא שליט"א אצל הבחור המופלג באש קודש של ריאת שמים הבחור המופלא מאיר פילץ שליט"א. **בבית שמש** אצל רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו רמת בית שמש ג. **וכן** בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבקוק הנביא 7 רמה ג'. **עוד ברמב"ש ג'** גם בבית הכנסת 'בית אביי' אצל הילד הצדיק אלימלך בלק נ"י. **בביתר:** בישיבת ברכת מרדכי אצל הבחור החשוב והצדיק יהושע פרידמן במספר 0548500891. **בביתר** ב'בית בוכרסל' ובבית יצחק, ובבית מהרי"ץ. **ברחובות** בישיבת מאיר התלמוד, אצל הבחור החשוב ישי רות נ"י. **בירושם** אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א האיש הישיבה והאוצר שבירושם. **באופקים** בבית כנסת שערי תפילה (פרויקט). **עוד באופקים:** לויפון רחוב חפץ חיים 33/2 אופקים אצל הבה"ח עדין לגדולות ושומרי מרדכי גלושטיין שליט"א. **בקריית גת** בביה"ח שומרי אמונים ובביכ"נ קרעטשן מיום שישי. **בחזון יהקאל:** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החיד"א רובע ג אצל הצדיק מובה הרביע הגדול רבי יצחק משענייה שליט"א **בעוצם** בישיבת נר זרח. **ברכסים** אצל התי"ח המושלם רבי יוסף המאירי שליט"א. **ברעננה** אצל משפחת זכאי רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון: 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בגני הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידיים. בעש"ט צאנו ויוצאי חברון, עיי רבי יואל פינהגדלר שליט"א. **וכן** בישיבת אור ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל הנ"ל: **עוד בראשון לציון:** רבתי דרוו 21 נחפץ חיים 1, מניין יבני תורה, חנייד ראשון לציון. **באלעד** בישיבת כנסת יחזקאל ובישיבת הר"ץ עיי רבי יואל פינהגדלר שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת עמק ההלכה עיי המלמד המסור והצדיק רבי יצחק רבי שליט"א. **בבפת:** בהיכל ישיבת צפת עיי האדם שה' עמו רבי אברהם לויסון שליט"א. העלון יחולק גם במניין הקו שעיי אילית השחר. **בקריית אתא:** בבית הכנסת מאהוא ירושלים - כמ"כ ניתן להשיג אצל האדם הגדול בתורה ובחכמה רבי אלחנן וסרמן שליט"א. בכלל יכתר תורה' בביה"ח המרכזי בשכונת שביט בקריית אתא. **ברמת השרון** אצל אחד מענקי הדרו רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א **בביתר** הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צבי. **בחזרה** בכלל אדרת אליהו בראשות הגי"ר נתנאל יקותיאל רחוב הגדול העברי 13. **בעפולה** בביה"ח נצח ישראל בשכונת עפולה עילית או אצל האיש שכל הזמן בעליה רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **ביד בנימין:** בישיבת דרכי איש אצל הבחור המופלא בתורה ויר"ש רבי ישראל מאיר נדאם שליט"א. **בעכו:** רחוב גיבורי סיני 32 על הסטנדר בכניסה לישיבה. **בחולון:** בכלל ערב שעיי ביהמניס מטה משה של ר' בצלאל בן שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יקיר סימן טוב שליט"א. **בקריית מלאכי** בישיבה אצל הבחור המופלא הבה"ח דובי הלל שליט"א. **ככפר מנחם** אצל הרח"צ טוביה גר שליט"א. **בנהריה:** בכלל תהילה לדוד נהריה או בפאלפון 0548437532. **בארנגטינה:** בקהילת שובה ישראל בביקום המיועד לגלונים. ובשכונת פלורס בישיבה של הרב דינעס. **בשוויץ:** שטיבל גור ציריך. **בישיבת פינסק** בבלארוס עיי רה"י.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל חמש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש ברנים. מקישים על פתח תקיפה. מקישים על תקיפת הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים. ולא מקישים יותר. **כמו"כ ניתן להשיג במייל:** 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431 או בינדרים פלוסי - רשת הכוללים פרדס כף-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסיעים: אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.

ממני???

אחשוורוש כידוע... היה עשיר עצום... חור כרפס ותכלת אחוז בחבלי בויק... מטות זהב וכסף וכו' וכו' בקיצור: הוא היה הסמל ודוגמא לבעל האפשרויות הבלתי מוגבלות... מושל בכיפה... בקיצור: אזה אזה אזה... שיא השיאים!!!

פא פא פא... אבל!!! עם כל הכבוד לאחשוורוש... עם קצת ענווה אני חושב שבשורה התחתונה אני!!! אני האברך הקלאסי עם המילגה של החולל (שגם אותה הולכים להרדי ל...) בשטח ובפועל!!! אני בעל אפשרויות ואמצעים הרבה יותר מאחשוורוש... ואני מדבר פה לא בהרגשים... אלא בטכני!!! מדעית!!! בפועל בשטח!!!

אני חושב שיש לי יכולות ומשאבים ואפשרויות יותר מאחשוורוש...

אתה בטח חושב שאני מדומיין... רוצה שאני אוכיח לך את זה אחת לאחת?? בבקשה!!! דוגמא ראשונה בא ניקח כדוגמא... לי יש מזגן בבית!!! ולאחשוורוש לא היה מזגן... תעשה משהו... כשהגיע קיץ בשושה הבידה... והיה 33 מעלות חום ו-75 אחוזי לחות (למי שזוכר שפעם היה קיץ...) לי יש מזגן 1.5 כח סוס והבית שלי ממוזג ונעים!!! ואילו אחשוורוש?!!?? מה? מה? מה הוא כבר יכל לעשות? אפילו מאוורר לא היה לו... אז היו לו כמה מניפות של טווס... ועמדו שם משרתים ועשו לו נאפנאף... ואני שואל אותך: מישהו פה מוכן להחליף עם אחשוורוש? תסגור את המזגן ואני מארגן לך מישהו שיעשה לך נאפנאף... מסכים? אף אחד לא רוצה!!! למה? כי מזגן זה מזגן ואחשוורוש היה מת שיהיה לו מזגן ולא היה לו ולי יש... כנ"ל תאורה... כמה משרתים שהיו לאחשוורוש שעמדו כל ערב והדליקו מלא מלא נרות ואבוקות... תכל"ס... בסוף כל האבוקות ביחד זה... זה היה תפוקה של 5 ואט במקרה הטוב... זה היה נראה כמו איזה הלולא... מלא נרות מרצדים... ואילו כל דלפון בדורנו... רק לוחץ על המתג בבית המדרש ושלושים פלורוסנטים נדלקים תוך שניה!!! ואתה לא יודע להבחין אם זה יום או לילה... אחשוורוש היה חולם שיהיה לו נורת לילה אחת!!! ניאון אחד של אור עומד ולא מרצד כמו בדיקת חמץ...

ותכל"ס... לי יש את זה ולו אין!!! בר מצוה הכי פשוטה היום, יש בה אור יקריות כמו שלא היה במשתה אחשוורוש...

גם הסוברו אברכים הכי חבוטה... אחשוורוש היה חולם בחלומות שיהיה לו כזו כרכרה... (מסתמא זו הסיבה שהוא לא נרדם באותו לילה... הוא פשוט הלם על סוברו אברכים וא"א היה לארגן לו את זה) והדוגמא הכי משעשעת... אחת מהעוצמות הגדולות ביותר של אחשוורוש היה... שהיו לו קומנדו של רצים!!!! שברגע שנפל לו גו'ק והוא רוצה לשלוח הודעה לכל העולם... מיד היו לו רצים רוכבי הרכש שיוצאים במהירות ותוך 35 יום הם מגיעים ל-127 מדינות... שתהיה בריא אחשוורוש... אפילו עלון אז נדברו נשלח כל שבוע במייל. עושים קבעץ אחד על 'שליחה' ותוך עשרים שניות זה מגיע ל-127 מדינות (לא כולל 52 מדינות של ארה"ב שלשם אחשוורוש לא הגיע)... נו... אז מי יותר חזק? למי יש יותר יכולות?? לי או לאחשוורוש? מי משיג בתחרות ריצה? הרצים של אחשוורוש או הפלאפון שלי שתוך שניה יכול לשלוח ציטונוק לכל העולם??

וזה לא צחוק!!! השאלה הזו היא שאלתית!!!

כי בשורה התחתונה: באמת לכל דלפון בדורנו יש יכולות ואפשרויות אמיתיים שלא היו לאחשוורוש!!! זה נתון מדעי שאי אפשר להתווכח איתו!!! המשמעות היא שאם פעם אחשוורוש זה מדגם למלך מאוד עשיר... אז היום זה מדגם לכל אחד ואחד מאיתנו מול הפינוק האישי שלו... שיזהר לוו!!! כי זה עלול להסתיים בכאבי ראש כמו אחשוורוש שכל מי שנזכר בו אומר אח לראשו... אבל הפעם לא נכנסתי לנושא הזה... (אם כי חשוב מאוד לדבר על זה כי הנהנתנות שבדורנו והחסור דחיית סיפוקים מסכנת את כלנו בחיי סבל ומירות שהיו לאותו אחשוורוש... ויש הרבה מה להאריך בזה) אבל השבוע משום מה התמקדתי בנקודה אחרת בעניין זה...

למה רשות היחיד מייצגת את מידת הרחמים...???

בפרשת ויקהל אנחנו לומדים על איסור הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים!!! כתוב על זה בתיקוני זוהר: שרשות הרבים זה דין!!! ואילו רשות היחיד זה רחמים!!! ולכן בשבת שכל דינין מתעברין מינה' והכל רחמים... א"כ שבת זה בחינת רשות היחיד! ולכן אסור להוציא מרשות היחיד לרה"ר כדי לא לעורר דינים!!! עד כאן על דרך הסוד...

בקיצור: הזוה"ק אומר: שרשות הרבים זה דין!!! ורשות היחיד זה רחמים!!!

אתה מבין את זה???? מה הקשר בין רשות הרבים לדין... ולמה רה"י זה רחמים???

אני חושב שזה מאוד פשוט... בא תשמע סיפור... יום אחד הייתי כולי באורות... והייתי צריך מספר טלפון של מישהו... התקשרתי לחבר שלי... תן לי את המספר פלא' של פלוני... הוא התחיל להגיד לי את המספר... ואני רושם... והיות והייתי באורות אז... אז לא הייתי מרוכז ולא שמעתי לגמרי... אני זוכר שהוא אמר לי 05276- אבל בסוף המספר אני לא זוכר אם זה היה 43... או 42... אבל עזוב!!! מה זה משנה... 'העיקר הכוונה'!!! אני מחייג... 43... לא מחובר!!! אז ניסיתי 42... מישהו אחר ענה לי... וזה היה טעות... טוב... חזרתי שוב לחבר שלי... תחזור לי שוב על המספר... אבל עדיין הייתי באורות... ובדיקו כשהוא חזר לי את המספר נזכרתי בעוד איזה בדיחה... ושוב חייגתי... ושוב לא מחובר... התברר שעשיתי בטעות 0526... במקום לעשות 05271...

התעצבנתי... נו באמת סלקום... מה קרה לכם?? למה אתם בדינים?? בסה"כ רציתי לדבר עם חבר שלי... חייגתי אליו... אז נכון... התבלבלתי במספר אחד או שתיים... לכן זהו? כבר לא מגיע לי לדבר איתו? גם אתם נהייתם אשכנזים בדינים?? אי אפשר לעגל פינות...??

מה התשובה?? מצטערים... זה לא אישי... מה לעשות שקו הטלפון הוא לא רשות היחיד!!! הוא רשות הרבים!!! תבין: אם אתה וחבר שלך הייתם היחידים במדינת ישראל שמחזיקים פלאפון... בכיף... היית יכול ללחוץ על איזה מספר שאתה רוצה... ובאותו רגע זה היה מחייג ישירות לחבר שלך... (כי חוץ ממכם אין עוד מישהו עם קוד חיוג) אבל מה לעשות שקו הטלפון ממזמן הוא כבר לא רשות היחיד! וחץ ממך יש עוד שבעה מיליון אזרחים שגם הם מחזיקים קו וגם הם רוצים להתקשר בדיוק כמוך... לכן אין ברירה!! בשביל לאפשר לכל אחד להתקשר ליעד מסוים... מוכרחים לתת לכל אחד מספר עם עשר ספרות מדויקים!!! שזה המספר שלו ואם אתה רוצה לתפוס דווקא אותו, זה רק ע"י המספר המדויק הזה, הנה לך דוגמא קלאסית למה רשות הרבים זה דין!!!!!! למה במספר טלפון חייבים דיוק של מאה אחוז?? כי יש פה ר בי ים!!! יש פה מלא אנשים שיש להם קו... ולכן לכל אחד יש מספר מדויק משלו!!! חוקה כתיב בהו... פספוס של מספר אחד... הגעת למישהו אחר לגמרי... וזה עוד בחסד... ס"ס אנחנו גרים במדינה שיש בה רק תשעה מיליון... אבל אם תחייג לארה"ב... ששם יש רשות הרבים של 330 מיליון... שם כבר יש 45 ספרות... כי ככל שיש יותר אנשים רבים ככה דקדוק הדין הולך ומתגבר... יש לכל קו יותר ויותר ספרות שאסור לך לטעות אפילו באחד מהם... כי ככל שרשות הרבים היא יותר רבים ככה הדין יותר גדול!!! עוד דוגמא אחת: כשאנחנו חיים בבית ושלווה בחווה... לא חייבים להיצמד לשעות... אפשר לזרום לפי העניין... אבל כשמדובר בבית הכנסת ויש פה ציבור... חייבים להיות מתואמים באיזו שעה מתחילה התפילה... כי זה ציבור... ובשביל לקבץ ציבור... אתה צריך שעה מוגדרת!!! הנה לך שרשות הרבים זה דין!!! כל דבר ששייך לרבים... אוטומטית מכריח אותנו להיצמד לשעות!! לזמנים!! לחוקי תנועה!! ולמספרים!! משא"כ כשמדובר ברשות היחיד...

עד כאן דוגמאות... אני מקווה שזה מובן... תכל"ס: כלפי מה הדברים אמורים???

אבא שבשמים רוצה אותי לכה"פ בשבת... שאני אכנס איתו לרשות היחיד!!!

במשך השבוע אני חי ברשות הרבים... אני חי עם עוד הרבה אנשים... בחברה אין רחמים!! אני צריך לשחק את המשחק... ללכת בתלם וליישר קו... אני צריך לעמוד בקצב החברתי... רשות הרבים תובעת ממני לעמוד בדרישות... להיות כמו כולם... לעשות מה שכולם עושים...

ונהנה מגיע שבת קודש!!! פתאום אבא שבשמים מופיע ואומר: בני יקירי... סטופ!!! בא איתי הבייתה... בא נתייחד!!! אני רוצה אותך יחד איתי לבד ברשות היחיד... לא רוצה אותך עם המוסכמות החברתיות... אל תעשה עלי את הרושם המוכר של דפוס ההתנהגות שלך ברשות הרבים... אני רוצה אותך פה איתי בגודל טבעי...

אבל אבא שבשמים... אתה יודע מי אני?? אני עעעעל הפנים... לסדר א' אני מגיע אחרון... ואף אחד לא סופר אותי בקהילה... ואפילו בבחירות... אני נמצא בצד המפסיד (למי שמרגיש כך) אבל לא!!! אבא שבשמים עונה: בני יקירי... תבין: כד עייל שבתא איהי אתיחדתו!!! שבת זה יחידות!!! שבת זה רשות היחיד... והיות וזה רשות היחיד... אז- וכל דינין מתעברין מנה... בשבת אין מספרי טלפון שכל אחד צריך לדייק בדיוק מה המספר שלו כדי שלא להתחלף חלילה עם המספר של השני... לא!!! ביום חול אתה אולי מספר... אבל בשבת אתה לא מספר!! אתה פה איתי לבד!!! אני לא רואה אותך ליד אף אחד!! תהיה איתי!!! תהיה מה שאתה- איתי!!! הנה לך מידת הרחמים של שבת...

והאמת היא שזה לאו דווקא בשבת... אם רשות הרבים זה דין ורשות היחיד זה רחמים... זה תקף גם לאמצע השבוע... מי שאף פעם לא חי את עצמו וכל הזמן מחשבן את עצמו לפי הסיבה... הוא חי בעולם של דין!!! בעולם תובעני באפס התחשבות... אתה צריך לספק את התוצרת החברתית... מתוך התנכרות מוחלטת לנתונים והאפשרויות שלך... לחיות ככה זה לחיות בעולם של דין!!! זה עולם מנוכר... ותכל'!!!

לא חייבים...

אולי הגיע הזמן לשנות דפוס חיים... אולי הגיע הזמן להתחיל קצת להיכנס פנימה לרשות היחיד!!! כי נכון... מרבים העם להביא... הסטנדרטים החברתיים זורשים הרבה... אבל בשלב מסוים ויצו משה ויעבירו קול במחנה!! די... להפסיק להכניס מרה"ר לרה"י... וזהו! ויכלא העם מהביא... זהו!!! וכאן ירדה לעולם מלאכת הוצאה דשבת... כן... מרבים העם להביא... עם כל הכבוד להרבה הרבה שמביאים... סטופ!!! הגיע הזמן לחזור לרשות היחיד! כל אחד יתמודד מול היכולות שלו... מול הנתונים שלו... הגיע הזמן להבין שאבא שבשמים רוצה כל אחד לבד לבד בגודל טבעי... לפי טבעו... מידת הרחמים!!! מה הפלא שהיום הזה נהפך להיות יום חג הסוכות!!! יומא דכולי יומא שמסמל את מידת הרחמים כידוע... יום שכל כולו רשות היחיד... הגיע הזמן שקצת נקלף ונשיל מעצמנו את הרשות הרבים... גם התורנית... מתוך הכרה שבסופו של יום ה' רוצה אותי אחד על אחד!! קא אכסוף נועם שבת המתאמת--- מתאחדת בתורתך!!!!!! להתייחד בשם קדשך...

כל אישיותי ולתת לו לנהל אותי... ומי שיש לו את האופי הזה הוא בסיכון מוגבר ליפול בכאלו מלכודות!!! שהייתי בסיכון ליפול בה. אמנם ב"ה זה לא קרה לי, אבל כתוצאה מהתכונה הזו פיתחתי במשך השנים אלרגיה חריפה לכל סממן מהסוג הזה... (אגב: נא להירגע... זו לא תופעה רווחת... אבל היא קיימת!! סו"ס מקובלנו שבן אדם יכול לרמות **הרבה** אנשים **קצת** זמן, או **קצת** אנשים **הרבה** זמן, אבל כמעט ולא מצוי נוכל שמרמה **הרבה** אנשים **הרבה** זמן, סו"ס הציבור לא מפגר... כלל ישראל בסוף יודע לזהות נוכלים... אבל סו"ס יש את המעטים שנופלים בהם... וגם הם יום אחד מתפקחים ויוצאים מזה... אבל עד אז האישיות שלהם כבר מצולקת כמעט באופן בלתי הפיך) יש לי אלרגיה מאוד חריפה לכל מסגרת קהילתית שמושגת על שפראך הזה של הילה של יותר מידי מסתורין והפשטה... ובעיקר השתקה והכלמה אסור לשאול שאלות... ו... ומי שמעיד להרהר ח"ו הוא מיד טמא ומשוקץ...

השפראך הזה לא מריח טוב!!! לצערנו השפראך הזה יותר מידי מוכר ברחבי העולם מכל מיני משטרים אפלים ופשעי אנושות נוסח מסך הברזל וחבריי... מה לעשות שהיהדות שלנו לא זקוקה להשתקה...

לא ידוע לי שהיהדות היא כ"כ בעייתית שצריך לשמור עליה בחשאינות...

כאן יש נקודה שמאוד חשוב להבהיר אותה: לכאורה מה שכתבתי עד כה... זה דברים מאוד פשוטים!!! בסה"כ לא לתת לגיטימציה להשתקות ואוימים לסתימת פיית ביהדות!!! **לכאורה אין אחד שלא מבין את זה**... אבל לא!!! הבעיה הכי גדולה שזה לא לגמרי שחור לבן... ולמה?? כי סו"ס בתור יהודים חרדים... הרי יש כל מיני סכנות רוחניות משמעותיות כמו אינטרנט וסמים וכדו'... שכשאני עומד מול הילד שלי... אז בנפשי שהוא לא יפול ח"ו בדברים האלו... וכאן אני לגמרי בעד להפעיל על הילד שלי מצור רגשי!!! לנתק אותו ולבודד אותו מכל חבר שעלול ח"ו לסחוף אותו לשם... אני בעד לנתק אותו מכל זיק שיכול להפגיש אותו עם הסכנות הרוחניות האלו... ואני לא בוחל בהפחדות ואוימים ומצוד רגשי. כי אני נחוש לאבטח את היידישקייט של הילד שלי!!! ממילא לפעמים אנחנו בעצמנו מוצאים את עצמנו נאלצים להשתמש באותו מנגנון של השתקה והפחדה ואוימים... **ולכן! זו הסיבה שזה קצת יותר מסובך** מאיך שתיארתי את זה... כי... כי זה לא לגמרי שחור לבן!!! כי סו"ס יש מקומות שאנחנו כן בעד להפעיל מנגנון של מה שנקרא כפיה דתית... ונטו ממקום של אכפתיות וכאן החכמה הגדולה זה לדעת להבחין איפה מדובר בעובד ה' אמיתי שבונה קהילה סגורה מאוד נטו מזוית של יראת שמים טהורה וסטריליות הרמטית מכל רוח זרה שנושבת... ומתי מדובר בסתם נוכל שמשתמש באותו מנגנון לצורך פולחן אישי וצידת נפשיות... בקיצור: לפעמים מדובר במשהו די דומה למה שתיארתי... אבל שונה לגמרי!!!

כעת בא ניגש להגדרות: תקשיב יסוד מוסד: גם היהודי הקדוש ביותר בעולם... בסופו של דבר **הוא בן**

האלו זה תהליכים ממושכים וחריש עמוק שמתפתח בהדרגה ובשיטתיות במשך שנים!!! ולכן לתועלת העיניים... אני מציע לך לחזור שוב על כל מה שכתבתי באותם שורות... והפעם אני אסביר לך את זה עם פירוש שוטנשטיין!!! אני אראה לך מול העיניים איך התהליך הזה נבנה נדבך ע"ג נדבך... ואח"כ בעזה"ש אטבול במקווה...

ובכן: הכל מתחיל מזה שזיכני ה' לכתוב את אז נדברו... ואתה מחובר לתכנים של העלון הזה וכמה פעמים קלעתי לטעם שלך... וזה גרם לך לחוש כלפי חיבור אישי וגם הערכה!!! יופי!!! מכאן ואילך יש לי כבר תשתית טובה!!! קדימה... כעת לאט לאט בגילוי... במשך שנה אני מתחיל לטפטף ש'אז נדברו' זו התרופה **היחידה!** אין! אין משהו אחר!! ואתה תשתכנע... כי... כי סו"ס יש פה הרי נקודת אמת... (חשוב לי להגיד את זה... כי כל השפעה שהתבררה בסוף כמסוכנת ומגוזמת... זה מוכרח להתחיל משהו אמיתי וערכי...) קדימה... ממשיכים... בשלב זה אני עובר לפעימה הבאה... להדגיש לך בצורה יותר ממוקדת עד כמה **שאינן!!! אין משהו אחר...** אין!!! אין כלום!!! בינינו... אין כלום חוץ מאז נדברו... אין!!! זה הדבר היחיד... חוץ מזה הכל שטויות... אז נדברו- הוא ואין בלתי!!! אחרי שנה של 'חיזוק' ושינון והטמעה ביסוד היסודות הזה... כעת הבשילו התנאים... וכעת אני עובר לשלב העיקרי... השלב של... של ה'מצור'!!!!

כעת לאט לאט אני מתחיל לטפטף לך שכל מי שח"ו מנסה לפעור פיו נגד אז נדברו... הוא עמלק... הוא בעצמו כח הרע בהתגלמותו... וכל הצרות של כלל ישראל מגיעים ממנו... כמובן בצירוף סיפורי זוועה על אנשים שעשו את טעות חייהם ודיברו נגד אז נדברו ושילמו על זה בראשי איברים שאינם חוזרים... **ואז מגיע שלב נוסף!!!** שאתה אפילו לא תשים לב אבל הוא שלב מאוד הכרחי כדי להשלים את מלאכת היצירה!!! שאותם אלו שדיברו נגד אז נדברו... נו... זה עוד העבירה הקטנה... כי הם תינוקות שנשבו... אבל אתה!!! אתה שכבר זכית לצחצחות האורות העליונים של אז נדברו... איך העזת בכלל להקשיב להם... אי אפשר לתאר בכלל את גודל העוון... תשובה ויסורים תולים ומיתה ממרקת... וגם זה אולי...

וכאן מתחיל תהליך שלם של כפרה... אתה צריך לכפר על העוון... ועזיבת החטא שלך זה דבר ראשון זה לנתק קשר עם כל מי שעלול 'חס ושלום' להציל אותך ממני... ככה אני משריין אותך שאף אחד לא יבצע מחטף ויוציא אותך ממני!!! וחוף מזה כספים רבים שאתה צריך להביא לי בתור כופר נפש... בצירוף השפלות... כדי לדכא לגמרי את האישיות שלך... **איכס איכס איכס... אני רץ למקווה...** אני לא יכול להכיל את הרוע הבלתי נתפס שכתוב כאן!!! אבל בכל זאת כתבתי את זה... כי צריך לדעת שהתופעה הזו קיימת!!! אמנם הצגתי את הדוגמה היותר קיצונית... ובדרך כלל זה יותר מינורי... עכ"פ הסיבה שאני כותב את זה... כי... כי בתור בחור צעיר הייתה לי מין תמימות כזו (מי שקורא את העלון הזה יכול לזהות בין בתרי הדברים את ה'צד תמות' שבי וגם את הלקחים שבעקבותיו...) ונטיה בטבע להכניס את עצמי תחת אישיות של דמות עילאית ומופשטת... למסור לו את

(המשך) נא להיזהר מנוכלים...!!

המשך מעמוד 1... ואם בסוף בלבולי השכל שלי עברתי לשלב של האימונים על מי שלא יתרום או מי שדיבר נגד... סליחה... מי אני בכלל שאיני??? מי הכתיר אותי לסגן של אלוקים... שאם אני מבקש ממישהו תרומה והוא לא נותן לכן אני מקלל אותו?? סליחה... מי אתה אדון אז נדברו? שב בלול...

בקיצור: סתם בבלתי את השכל... אני מקווה שתפסת לשון אחרון והשתכנעת מהאגרות שנית ואתה קולא שהכל בדיחה אחת גדולה...

אבל!!! כאן מגיע האבל הגדול!!!

לא סתם כתבתי את כל הקשקוש הזה... סו"ס משפטים כאלו מכווערים זה מסוג הבדיחות שלא עושים אותם... אפילו לא בצחוק...

אבל הסיבה שבכל זאת החלטתי לכתוב את זה!!! זה משיקול מאוד מאוד רציני... ולא מצחיק בכלל... **העינין הוא כך:**

אני מתאר לעצמי שחלק נכבד מהקוראים קלטו תוך כמה שורות שזה סתם מתיחה... אבל!!! אני מכיר את עצמי (ועוד כמה אנשים כמוני) שאם אני הייתי קורא את זה... הייתי כן נבהל ומתכווץ!! ולכן אני פונה אליך... אתה הקורא מהסוג שלי... אתה שכן נבהלת!! שכן התכווצת!! שכן הצלחתי למלכד ולהלחיץ אותך לכמה רגעים!! והרגשת איך שאני מצמיד אותך לקיר ומהלך עליך אימים... וכמעט!!! כמעט הצלחתי לסחוט אותך רגשית ולהצליח להוציא ממך הוראת קבע של סכום גדול...

אז דבר ראשון: באופן נקודתי אני מבקש ממך סליחה על רגעי העגמת נפש של השורות האחרונות... **אבל הדבר השני!!! זה הכי חשוב:** חשוב לי לידע אותך: שתדע שאתה בקבוצת סיכון מוגברת לניצול או ליפול קרבן לכת או לנוכל שירמוס את האישיות הרכה שלך... **ומה הההרואיה הכי גדולה שאתה בסיכון לזה??** הנה תראה... בכמה שורות בודדות הצלחתי כמעט למלכד אותך... הצלחתי לסחוט אותך רגשית... שכנעתי אותך שאני המושיע היחיד שלך... וכבר הייתי בדרך לבודד אותך ולנתק אותך מכל מי שיכול להציל אותך-- ממני וגם להוציא ממך כסף...

יש לך נס שהפעם זה נגמר פה!!! עצרתי את זה בזמן!!!!!!!

רגע... ומה יקרה אם פעם הבאה אני אמשך עוד טיפה ללחוף...

... ומה יקרה אם יום אחד לא אני אלא **מישהו אחר** ינסה לעשות עליך כזה סיבוב... ויש לו פחות יראת שמים ממני והוא לא יעצור פה... הוא ימשיך לחוג על נשמתך ויעשה עליך אמבושט בעקביות ובשיטתיות עד... עד שהוא ירוקן אותך מאישיותך סופית... עכשיו: אתה מבין לבד שכל מה שכתבתי באותם שורות בודדות... זה הרי צחוק ילדים... כי... כי כל אחד מבין שכאלו תהליכים... זה משהו שלא בונים אותו בכמה שורות באז נדברו... סוג הדברים

בנביא יחזקאל יש שתי נבואות פורענות על נביאי השקר!! הנבואה הראשונה מדברת על אותם נביאים שלא הוכיחו את ישראל על עוונותיהם ובמקום זה הם מתנבאים להם שלום שלום ואין שלום... זו נבואת שקר מסוג אחד!! ואז יחזקאל הנביא עובר לסוג אחר לגמרי של נבואות שקר... "שנים פניך אל בנות עמך המתנבאות מלבדן, ואמרת כה אמר ה' אלוקים, כמתפרות כסתות... לצורך הנפשות, הנפשות הנזרזות לעמי ונפשות לכנה תזיינה, ותוכלנה אותי אל עמי, בשעלי שיעורים ופחתותי לזוב, להבית נפשות אשר לא תמותנה ולחיות נפשות אשר לא תזיינה בכזבכם לעמי שומעי כזב, בקיצור: הייתה שם כנראה תעשייה שלימה של נביאות שקר!! והיה להם מחירון משלהם!! ומי שהיה משלם טוב ובזמן... הם היו מתנבאות לו עתיד ורוד וחיים דבש והוא היה יוצא מחוייך מאוזן לאוזן... ומי שלא עמד בגחמות שלהם ולא שילם כדווש... הנביא הייתה מרעיפה עליו מקללותיה 'להמית נפשות אשר לא תמותנה' והוא היה יוצא שבור ורוצץ... והנביא מתנבא עליהם:

והצלתי את עמי מידכן!!! ולא יהיו עוד בידכן למצודה וידעתן כי אני ה'!!! יען הכאות לב צדיק שקר ואני לא הכאבתיו... ולזון ידי רשע לבלתי שוב מדרכי הרע להזיזותיו... בקיצור: הנביא יחזקאל כבר מדבר על התופעה הזו!!! (רק מעניין שפעם הנוכלות מהסוג הזה, זה היה התחום של נשים כשפניות... והיום זה גברים...) והקב"ה מאוד מאוד כועס ולא סולח לכל מי שהכתי את עצמו להיות הדובר של אלוקים וברוב חוצפתי להכאיב ליהודי ישר דרך... ולהגיד לו בשם ה' שהוא איחר את הרכבת... ולמה?? כי לא שלמת לי... כי לא הצלחתי לעשות עליך קופה... אתה קולט את עוצמת הרוע שבזה??

איזה מין צדיק- רשע זה... ה' מבטיח: והצלתי את עמי מידכן!!!

והראש וראשון שמחוייב להתמסר להבטחה של הקב"ה זה כל אחד ואחד מאיתנו... אנא... אל תפיל על הרבש"ע תיקים כאלו שליליים... אל תתן למושחתים להיות הדוברים של הרבש"ע ולהגיד לך שהרבש"ע אמר עליך דברים שהוא לא אמר... וצריך לדבר על זה כי יש בינינו המון המון אנשים תמימים!! (ובינינו... גם כל מיני קופות שמבטיחות ישועות... בכין... תבטיחו... ויהי רצון שיתקיימו כל ההבטחות... אבל ההלו... לפעמים יש פליטות פה לא במקום... שפלוני לא תרם שנה שעברה... וחבל!!! הוא החמיץ את ההזדמנות ומי יודע מתי... **סטופ!!! עד כאן!!!** אין לכם רשות להכאות צדיק ואני לא הכאבתיו!!! גם מי שלא תרם לקופה שלכם... שום רכבת הוא לא הפסיד... ה' היה הווה ויהיה... הרבש"ע שמע תפילות לפני שהארגון שלכם קם והוא ימשיך להושיע גם אחרי שנסגרו הרשימות שלכם... יהודי יקר... אתה יכול תמיד להמשיך לפנות לקב"ה ואני מבטיח לך שה' ממשיך להקשיב לך... נא להירגע!!!

לסיכום... סליחה סליחה לכל מי שגרמתי לו עגמת נפש בתחילת המאמר, לרווחא דמילתא- לפני שהוצאתי את העלון עשייתי התרת קללות... לא בגלל שאני חושב שצריך... אלא בשביל הנערווען של אנשים... ונא לקחת את הנושא בפרופורציות!! אמנם דיברתי על תופעה שקיימת וצריך לדעת אותה... אבל סו"ס היא לא נפוצה!! זה לא שווה יותר ממאמר אחד... ומיצינו את הנושא (פחות או יותר...)

עיקר אמונה בסיסיים!!!

דבר ראשון: העיקר שרק הקב"ה יחיד ואין יחידות כמוהו בשום פנים!!! כך שחוץ מהקב"ה אין שום יחיד בעולם (ועל זה כבר דיברנו) דבר שני: יש עוד עיקר אמונה: שמה רבינו היה אב לנביאים!!! שהמשמעות היא שמה הוא המוסר תורה היחיד שיש לו **בלעדיות!!!** שהוא ואין בלתו!!! (וגם את האמונה הזו עצמה... לא מפיו של משה אנו חיים!! אלא מאי? במעמד הר סיני אמר ה' למשה הנה אנכי בא אליך בעב הענן **בעבור שמע העם בדברי עמך!** שישים ריבוא ישראל העידו שראו במו עיניהם שה' בחר במשה להיות מוסר התורה... הבנת מה רציני??) מי שחושב שיש עוד **ישות יחידנית** חוץ ממה... זה גבול דק מאוד חלילה לערער בעיקר שמה רבינו היה יחיד!!! (כמובן להבדיל חוץ!!! חוץ משני אנשים!!! יש שני אנשים בודדים בעולם שכן היו דעת יחידה מול משה רבינו... הראשון זה אותו האיש... והשני זה מוח'... שכל אחד מהם בנפרד קם בבוקר והודיע שאלוהים נגלה אליו ורק אני יודע מה רצונו... ושם קמה הנצרות ואיסלאם... **לא בבית הספר של היהדות**)

נכון שיש אתפשטותא דמשה... אבל לא שכפול של משה רבינו! יכול להיות שקיים צדיק יסוד עולם שהשפע עובר דרכו בבחינת 'היה אתה להם מול האלוקים'... אבל אין צדיק יחיד **שמכתיב** את רצון ה' בבלעדיות... (אמנם יש דרגות שונות בצדיקים, ויש תנאים שהיה עליהם התבטאויות מפליגות, כמו 'כל חכמי ישראל קקליפת השום...' או 'אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזניים ור"מ מכריע את כולם' בפרט ר"ש שיש עליו התבטאויות מבהילות. אבל כל זה לא סתירה שתמיד מוזכרים הבעלי פלוגתא של ר"ש ור"ע ור"א... ולפעמים הלכה כמותם והרבה פעמים הלכה כחבריהם... בקיצור: אחרי כל ההבטאויות המופלגות אין אף תנא ואמורא בכל הדורות שקיבל את המקרופון של רצון ה' **בלעדיות!!!** מה כן יש?? יש את הרב שלי! מותר לי לקבל מהרב שלי לא בגלל שהוא הרב היחיד בעולם!! אלא בגלל שאני בחרתי בו כרב שלי... יתכן שבחרתי בו בגלל שהוא הכי צדיק מכולם... אבל גם ר"ש היה הכי צדיק, וישבו לצידו תנאים אחרים... זכותי להיות נאמן לדעת הרב שלי גם אם הוא דעת מיעוט, אבל זה לא מתיר לי להדוף ולמחוק ולבטל את קיומם של כל הצדיקים והתלמידי חכמים שיושבים לצידו...)

אדם!! וגזרה חכמתו יתברך שגם ההליגער הכי קדוש יצטרך להגיד 'אשר יצר' כמה פעמים ביום... גם למשה רבינו ואברהם אבינו ודוד המלך היו טעויות שמפורשות בתנ"ך... ולכן גם לצדיק הכי גדול בדורנו יש לו טעויות ומותר!!! היחיד!! היחיד בעולם שאין לו שום טעות... זה רק בן אדם אחד ויחיד... קוראים לו: האפיפיור!!! חוץ ממנו לכל בן תמותה יש טעויות...

וכעת אני אגלה לך סוד: (שברגע הראשון זה אולי יגרום לך להסמיק אבל כשתעכל את זה... זה דווקא יעשה לך טוב): ה' ברא לכל הגברים יצרא דעריות...

אתה יודע למה הקב"ה ברא לנו את היצר המביש והמביך הזה??

רש"י מפורש בפרשת בראשית: לא טוב היות האדם לבדו... אמר הקב"ה: שלא יאמרו שתי רשויות הן, הקב"ה בעליונים ואין לו זוג, והאדם בתחתונים ואין לו זוג! לכן!! לכן הקב"ה הכניס לגבר בתוך הדיסק קשיח מין דחף בלתי נשלט שהוא לא מסוגל להסתדר לבד... הוא חייב אישה!! בקיצור: אל תקח ללב שיש לך יצה"ר... ה' בסה"כ רצה אותך עניו!!! ה' רצה שלא תטעה לחשוב שאתה אלוהים!! שלא תחשוב שאתה יחיד ואין יחידות כמוך!! **אתה קולט??** לאבא שבשמים היה שווה להביך אותי ואותך... להצמיד לנו חולשה שתזכיר לנו כל יום מחדש שאנחנו לא מסתדרים לבד!! וכל זה בשביל מה?

כי ה' ידע שגבר עלול להתבלבל ולחשוב שגם הוא יחיד ואין יחידות כמוהו... לכן יש לו תזכורת יומיומית!!! ההלו... אתה לא לבד פה!! ואי לכך ובהתאם לזאת: גם הצדיק הגדול ביותר בעולם... **הוא לא יחיד!! הוא לא לבד!!** יש עוד צדיקים חוץ ממנו... יש עוד ת"ח חוץ ממנו... ואם יש כאלו שחושבים שקיים צדיק שהוא יחיד כמו אלוקים!!! אז צר לי לבשר להם... שבדיק בשביל זה ה' ברא יצרא דעריות... וה' ברא אותו לא רק בשבילי לא רק בשביל שאני לא אחשוב שאני אלוהים!! אלא בשביל שאף אחד בעולם לא יחשוב שהוא אלוהים!!! ולכן כל מי שעדיין לא אלוהים... המשמעות היא שיש עוד כמה חוץ ממנו בעולם... מי יש חוץ ממנו??

שתי אפשרויות: או צדיקים... או... או... או עריות... ועדיף שזה יהיה צדיקים כי האפשרות שניה היא פחות סימפטית... (על זה דרשו חז"ל: כל אדם שיש בו גסות הרוח לבסוף נכשל באשת איש!! למה? כי האדם לא יחיד... ואם הוא חושב שאין יחידות כמוהו!! אז ה' שולח לו את התזכורת המקורית שמעמידה אותו במקום!!)

ולכן תכניס לעצמך לראש את היסוד המוסד הזה:

תשמור מרחק מכל מי שמכריז על **בלעדיות** בעבודת ה'!!!

שאף אחד בעולם לא יבודד אותך!!! גם אם מדובר בצדיק הכי גדול! ברגע שאתה עומד מול אישיות רוחנית!!! ואתה מתחיל לשמוע סביבו נימה שהוא הצדיק **היחיד ואין בלתו!!** ואין רשות לפזול לא ימינה ולא שמאלה... כי רצון ה' עובר רק דרכו... (ומיילא גם כל שאלה שמתעוררת לך בנושא הזה... מותר לך לשאול רק את המעגל המצומצם של האנשים שסביבו ונאמנים לדרכו)... תדע לך שזה טרף!!! יש פה דברים הניכרים

ועכשיו נעבור לחלק הבין אדם לחבירו שבזה... צריך לדעת שהעולם הוא לא הפקר!!! וכמו שיש נוכלים וגנבים שמעשיהם במחשכים... וגוזלים ישירי דרך בכל מיני דרכים ערמוניות... ויש דין ויש דיין...

צריך לדעת שיש עוד סוג של נוכלות!!! שיש לה גיהינם משלה!!!

אתן לך דוגמא: אני מכיר יהודי שחיכה לילדים עשר שנים... והוא סיפר לי שפעם אחת הוא ישב מול איזה 'צדיק'... ואותו 'צדיק' פתאום אמר לו: תן לי הוראת קבע של כן וכן כסף... ואתה תראה ישועות!! וכנראה שזה היה סכום יותר מידי גדול... והוא התמהמה מלהיענות בחיוב...

אותו 'צדיק' לפתע דפק על השלחן ואמר: הפסדת את הרכבת!!!

אני רוצה לומר לך קורא יקר: אותו צדיק- רשע!!! ישרף על המשפט הזה **בגיהינם!!!** רשע מרושע... מי אתה בכלל שהכתרת את עצמך לסגן של אלוקים...?? מי אתה שתצודד נפשות... ומי שדחף לך שטרות בכיס אתה מחלק לו ישועות ומי שלא אתה מרעיף עליו קללות ומוציא אותו בדמעות...

למעשה... באחד באדר משמיעים על השקלים... ומתי סגירת הקלפיות??

אוהו... סוף סוף זה הגיע!!! אחרי חורף כזה ארוך... סוף סוף בשבע טובה ומוצלחת בשבוע הקרוב תקיים יריית הפתיחה של הימים הטובים והשמחים המשמשים ובאינם... (בפרט לשונאי השגרה כמוני ואולי גם כמותך...)

ראש חודש אדר זה האירוע הרשמי!!! משמיעים על השקלים... שני הלוויים שלנו שמלויים אותנו פה במשך כל השנה והם הממונים מטעם ראש המחוז שממונה ע"י הגזברים להתחיל במלאכת האיסוף של מחצית השקל מכל היהודים פה באזור בעמק יזרעאל לקראת יום התרומה החדשה בעוד כחודש בדיוק - בר"ח ניסן... ובר"ח אדר הם דבר ראשון מודיעים!!! משמיעים!!! מכריזים... והציבור מתחיל להצביע ברגליו ולתרום...

הכל עובד עם רשימות מסודרות!!! לנציגים של שבט הלוי כאן באזור יש רשימות מדויקות של כל היהודים יראי ה' שמתגוררים כאן... יש להם פירוט מדויק מי נחשב חבר ומי עדיין ע"ה... כן!!! הרשימות האלו מאוד נחוצות... תחשוב שאחד מהקהילה שלנו מגיע לבית המקדש ואף אחד לא מכיר אותו במקדש... עוד איזה אחד מכפר תבור... לך תאמין לי שהוא טהור מטומאת מת שיש לו רשות להיכנס למקדש... לך תתחיל לתחקר אותו מה זה המעשר בהמה שהוא מביא... מי אמר שזה לא מוקצה ונעבד ואתן ומחיר... זה מסוג הדברים שאי אפשר לברר אותם!! צריך פה מינימום של אימוץ והכירות עם הבן אדם... ותחשוב שאף אחד לא מכיר אותי!!! אז בשביל זה יש מ"ח ערי הלוויים... והם שולחים זרועות בכל גבול ישראל... ובאזור שהם ממוקמים אז הם הולכים מכפר לכפר ומישוב לישוב ויוצרים קשר יומיומי אישי מול כל יהודי ויהודי...

כן... אז יש לנו פה את ר' יהושבד הלוי שהוא מתגורר כאן יחסית קרוב... בעיר הלוויים יקנעם!!! שמצד אחד מכירים אותו היטב במקדש כי סוף סוף הוא לוי... ואחת לכמה שבועות הוא מגיע למקדש אם זה לדוכן, ואם זה לשוער... או לעשות שימוש ב"יורו משפטי" ליעקב, בקיצור: כל אחד משבט הלוי הוא כמו חלק מהצוות של המקדש... הלוויים הם החיילים הסדירים של הנשיא והסנהדרין והם כל הזמן בקשר רציף עם הפיקוד מלמעלה... ומצד שני הם פה איתנו!!! והם בקשר יומיומי עם כל אחד פה בכפר... ויש להם מידע מדויק כל אחד באיזה מעמד רוחני הוא נמצא... ואז כשאני מגיע לבית המקדש אני יודע שאני לא אבוד וזרוק... יש לי את 'מתאם קשרי הקהילה' שלי!!! אני כבר מתאם מראש עם ר' יהושבד... אני מעדיף להגיע כשהוא באזור... ואז במידת הצורך הוא מגיש אותי!!! מציג אותי... ומעיד עלי עדות אופיי שלאחרונה הייתי חבר ואפשר לסמוך עלי בשלל נושאים... תחשוב שיש בעלי אכסניה שברושלים שהם לא מוכנים לקבל כל איזה אורח פורח שנוחת עליהם... לך תדע איזה טמא מת אני מכניס פה והוא מטמא לי את כל הבית בו בזמן שהיום בערב כבר סגרו איתי שיש אנשים שרוצים לאכול פה קרבן תודה שזה אומר לאכול על טהרת קודש!!! אם האורח שהיה פה הוא טמא מת... אני יכול לסגור את האכסניה... זה להטביל את כל הבית... אבל ברגע שהגעתי עם ר' יהושבד... הוא סיד הלך איתי לכמה בעלי אכסניה והוא הציג אותי ואמר: כן!!! זה ידיד שלי מכפר תבור וזה אחד ממשותפי השיעור מנהלל ועין חרוד והם חברים ובקיאים בטומאה וטהרה...

בקיצור: בא נחזור לעניינינו... בימים אלו יושבים צוות הלוויים ויש להם את הרשימה המסודרת של כל המצביעים הפוטנציאליים... כל היהודים שאמורים לתרום מחצית השקל!!! והם יושבים ומתחילים לקבל את המחצית השקל... והם מסמנים... כל מי שתרום מחצית השקל מסומן בוי... ובי"ה כבר ב' באדר 60% מהתורמים כבר הגיעו ותרמו... וכעת הגיע הגרעין היותר קשה!!! השלעפערים הקבועים... אנשי הרגע האחרון... שצוות הלוויים לא הולך לוותר על אף אחד מהם... שלא תבין: מחצית השקל זה לא כסף גדול!!! אף אחד לא צריך את הכסף של משהו... בית המקדש לא נמצא בחובות שצריך להשתונר בשבילו... הסיפור פה אחר לגמרי!!! כל המעלה של ביהמ"ק שזה מקום שבו מקריבים קרבנות ציבור... ובשביל שזה יהיה קרבן של כל הציבור... בשביל זה צריך השתתפות של כל הציבור!!! ולכן צריך את המחצית השקל שלי וגם שלך וגם שלו... זה לא הכסף כמו שיהיה את החלק שלי והחלק שלך בקרבנות ציבור... ועל זה לא מוותרים!!!

עכ"פ ביום ט"ו באדר המרגית עולה שלב!!! ואם עד עכשיו רק השמיענו... הודיענו... הכריזו... ואנשים הגיעו מעצמם ונתנו להם מחצית השקל... אבל ביום ט"ו באדר... העסק מתחמם!!! ואז הם מתיישבים באופן רשמי בכניסה לבית המדרש ומתחילים לבקש... אמנם בנחת... כי סוף סוף עדיין יש זמן לכל הדחיניים... אבל רבותי... נא להזדרז... אל תשכחו שאנחנו מתגוררים במרחק מסוים מהמקדש... ולכן השליח אמור לצאת לדרך בימים הקרובים... ומי שרוצה שהמחצית השקל שלו יגיע בזמן ללשכה- עוד לפני ר"ח ניסן... אז נא להזדרז...

ובאמת ברגע שצוות הלוויים מתחילים להתיישב בשולחנות הרשמיים בכניסה לבית המדרש... אחוזי ההצבעה בבית אחת מזנקים... ואם עד עכשיו 60% מהרשימות כבר סומנו... כעת מגיעים בזה אחר זה כל מי שעדיין לא תרום... ובי"ה בדרך כלל נכון לכ"ב באדר... יש כבר 80% מכלל בעלי זכות התרומה שכבר העלו את תרומתם... כעת נשארו ה-20% הבעייתיים שאיתם זה הולך קשה... ואז!!! לאחר עשרה ימים!!! הגיע כ"ה באדר... אוהו... כעת העסק כבר ממש חם... זה ההישורת האחרונה, כמובן שהשליח הרשמי של הכפר שלנו כבר יצא לדרך!!! אנחנו לא מחכים לכל העצלנים... חשוב לנו שהתרומה תגיע לגזברים עוד לפני ר"ח... ואכן כעת ברגעים אלו בבית המקדש (ביום כ"ה באדר) הגזברים מתחילים לשבת בהר הבית!!! ומתחילים לקבל את השליחים... זה מעמד מאוד מרגש... לראות עוד שליח מופיע ועוד שליח... וכל אחד מחור אחר בארץ... זה הגיע מק"ק עזה... וזה הגיע מאבל מחולה אי שם בבקעת הירדן... זה הגיע מאשדוד... וזה מצידון... כל שליח שמגיע מתקבל בחמימות... ותכל"ס... ביום כ"ה שהגזברים מתחילים לשבת במקדש... במקביל!!! כאן בכפר שלנו... צוות הלוויים מתחילים להיכנס להילוך יותר גבוה... ובשלב מסוים מקפלים את השלחנות... הם כבר מפסיקים לשבת ולחכות... ו... והם מתחילים בסבב!!! הם מתחילים ללכת עם הרשימה בית בית ולהתחיל למשכן!!! תוק תוק... ר' פיבייש... מה קורה איתך?? ברשימות כתוב שעדיין לא תרמת... אוי... נכון... אני צריך לתרום... אבל אין לי מזומנים!!!

אין בעיה... תביא משכון... פיבייש התחיל לשבור את הראש איזה משכון לתת... ואז בשלב מסוים הוא בדיוק נזכר שיש לו כסף מזומן... כן... זה בדיוק מה שרצינו... הלאה... לכתובת הבאה... ר' זלמן... תוק תוק... מה קורה עם מחצית השקל?? אוי ואבוי... הייתי בטוח שכבר תרמתי... ר' זלמן כולו נרעש... רץ מהר מהר ומגיש להם מחצית השקל... וכן הלאה וכן הלאה... כמובן שגם אחרי הסבב נשארו בערך 12 אנשים שעדיין לא תרמו!!! חלקם הביאו משכון... וחלקם באמת עניים מרודים שאין הפרוטה מצויה ביכסם... ש... שאנחנו מחפשים מישהו שמוכן לתרום בשבילם... בקיצור: זו אחת מהמשימות היותר תובעניות של צוות הלוי בימים אלו... הם לא ינוחו ולא ישקוטו עד שאחרון בני הכפר שלנו יתרום מחצית השקל... נכון אמנם שיש כאלו שאחרי שנתיים נזכרים שהם לא תרמו ואז הם הולכים לשופר שנקרא 'תקלין עתיקין' ותורמים... אבל כאן צוות הלוויים לא נותנים שזה יקרה!!! כאן הם עומדים על זה עד הסוף... כדי לכפר על נפשתינו לפני ה'... עכ"פ זו אחת מהמשימות של שבט הלוי שמתחילה בא' באדר... יש עוד כמה וכמה משימות אולי בשבוע הבא.

אודות חוק הגיוס העלול לפקוע...

בימים אלו מתעוררת שוב סערה בעקבות חוק גיוס בני הישיבות וקיים איום ממשי שאם לא יסודר העניין... יחסמו ויעצרו את כל המילגות לאברכים ולבני הישיבות... וכאן חשוב להדגיש ולהעמיד את הדברים במקום הנכון שלהם: הנושא שמטריד אותנו זה לא התקציבים של הישיבות והכוללים... כי ה-800 שקל העלובים שאנחנו מקבלים מהם... לא זה הנושא!!!

צריך קצת לסייג את הדברים... כי סוף סוף כשמדברים על כסף של השני!!! צריך לדעת להעריך כל שקל נוסף שמגיע למשפחה ברוכת ילדים וברור שכל מילגה שקופות הצדקה נותנות זה ברכה... ושמונה מאות שקל למשפחה זה הרבה כסף- לכה"פ במבט של יהודי שאיכפת לו למלאות את המקרר של ידיו...

אבל!!! זה לא סוד... שעולם התורה של על ניסים... וניהול משק של בית של תורה זה המון... ו-900 שקל יותר או פחות זה לא הסיפור... כך שלא זה מה שמטריד אותנו!!! מי שעשה ניסים לכל בית יהודי במעגל כספים של יותר מ-10.000 שקל לחודש מהאוויר... הוא זה שגם ישלים את החור הזה... (מי שכבר נמצא במרוצת החיים מבין את זה מצוין)

אז מה כן??? מה כן צריך מאוד מאוד להטריד אותנו??

אחינו!!! אחינו נדחי ישראל... אותם מיליונים של יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות שחיים כאן בארץ ישראל... כבשה בין שבעים זאבים... ואנו זקוקים להמון המון רחמי שמים... בפרט בתקופה הזו... וכשקופת המדינה בכבודה ובעצמה משתתפת בהחזקת תורה ונותנת מילגה כלשהי לכל בן תורה שיושב ולומד... בזה זוכה כל חילוני שמשלם מיסים למדינה להיות שותף בלא יודעין בהחזקת תורה!!! ואת הזכות הזו אסור להם להפסיד!!! החייל החילוני בעזה חייב את הזכות הזו הלאה שמכספי המיסים שלו יפרשו כמה אלפיות האחוז ללומדי התורה ובה הוא זוכה להיות ניטפל לאנשים השלימים בקדושת יוצרם... זו הזכות שלו לעמוד בשדה הקרב!!! ואנחנו צריכים להתפלל לה' שלא יעשקו מכלל ישראל את הזכות וההגנה הזו!!! זה הנושא כעת!!!

אנחנו נמצאים בפרשת שקלים... שהיו גובים בקנאות מכל יהודי ויהודי מחצית השקל... ומי שלא היה נותן היו מפעילים עליו סנקציות... לוקחים משכונות... כדי שלא יהיה יהודי שלא יתן מחצית השקל... עכשיו ככה: קופת קדשי מובח לא צריכה את המחצית השקל שלי ושלך!!! (מסיבה פשוטה... כי קרבן התמיד... תמיד הוא יהיה קרבן אחד... בין אם כלל ישראל זה מיליון או עשרים מיליון... קרבנות ציבור זה לא מושב בעריה שעולה לפי מספרי מנדטים... כך שמבחינה כלכלית לא צריך את הכסף שלי ושלך)... אז למה בכל זאת דורשים ממנו את הכסף הזה בתקופות??? לתת את תרומת ה' לכפר על נפשתיכם!!! המטרה פה הוא בשבילי!!! אנחנו רוצים לאבטח כל יהודי שיהיה לו חלק ממזוני בקרבנות ציבור... כי בזה יש לו זכות והגנה להתרצות לפני ה' ב'ימים!!! זה בדיוק אותו עניין: ההשתתפות המאוד סמלית של נדחי ישראל בהחזקת תורה... היא זכות כלפיהם!!! זה משייך אותם כמעט ללא יודעין לאילנא דחיי... ואסור לנו שהם יפסידו את ההגנה הזו!!! בפרט בתקופה כ"כ לא פשוטה... בתקופה של מלחמה שאין אחד שלא מבין שצריך פה רחמי שמים מרובים... אנא ה'... תן בלב הצפרניים שישארו מחוברים לאצבעות הרגלים שמקבלים חמצן ודם מהעורקים שמוגיעים מהלב... תן בלב נדחי ישראל שישארו מחוברים לתורה...

מה זה עשיר...?? שיש לו מה להראות!!!!

בפתח הגיליון נשאלה השאלה: הרי לפי כל הנתונים היבשים... יוצא שבפועל אני יותר עשיר מאחשוורוש!! וזה הרי לא יכול להיות כי סו"ס מגילת אסתר נכתבה לדורות... ואם המגילה מתארת את "עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו" זה מוכרח להיות רלוונטי גם ביחס אלי ואליך... עם הרכב, והתאורה, והטלפון, והמזגן... השאלה איך??

אז ככה: אכן כן, עם כל הכבוד לי שיש לי מזגן ורכב ותאורה שאין לאחשוורוש, עדיין!!! עדיין אחשוורוש היה עשיר אדיר ואני לא!!!! **ולמה?? הגדרה קולעת שמזכרת במגילה במילה אחת:**

ב ה ר א ו ת ו !!!!!

בהראותו את עושר כבוד מלכותו!!!! כל העושר העצום של אחשוורוש התבטא בהגדרה אחת ויחידה: **שהיה לו מה להראות לאחרים!!!!**

היה לו מה להתפאר על אחרים... הנה תראו מה שיש לי... ו... **ו! ואין לכם!!!!** זה השפיץ של העשירות!!!! זה כל הפואנטה!!! תראו מה יש לי **ורק לי** ולאף אחד אחר **אין** את מה שיש לי!!!

כלומר: אם אתה בעל אפשרויות שיש לך המון המון יכולות ומשאבים... זה עדיין לא אומר שאתה עשיר... כי זה לא קשור!!! עשיר זה לא בהכרח אדם בעל אפשרויות... רק מתי זה מתחיל להיקרא עשיר?? **ברגע שיש לי מה להראות!!!! להראות מה יש לי ואין לאחרים!!!!**

זה בדיוק ההבדל ביני לבין אחשוורוש... נכון שאני בפועל הרבה יותר בעל אפשרויות מאחשוורוש... מה שנכון נכון... אבל תכל'ס... אין לי מה להראות!!!! מה אני כבר יכול להראות לך?? ההללו... תכבד אותי... יש לי מזגן... יש לי בבית פלורוסנטים... אתה הרי תתפוצץ מצחוק... אין היום אחד שאין לו מזגן... אין אחד שחי על לוקסים ואבוקות... לכולם יש את זה... זה לא מרגש אף אחד!! זה לא הופך אותך לאיזה גביר...

אז שוב... נכון שבפועל במזגן ובתאורה וברכב אני יותר בעל אפשרויות מאחשוורוש... אבל אז מה... סו"ס לאחשוורוש היה מה להראות לאחרים שיש לו ואין להם!! ולי אין... אז בזה אחשוורוש היה מיליארדר ואני לא...

ההגדרה הזו מאוד חשובה לנו בתור אנשים **חסרי** אמצעים... הרי כל אחד מאיתנו היה חולם להיות **עשיר**... ולמה?? כי... כי חסר לי ואני רוצה שלא יחסר לי!!! אני חולם שיהיה לי ככככל מה שאני רוצה... ולכן מה? לכן אני רוצה להיות עשיר! אז זהו שלא!!! אל תתבלבל...

נא לעשות סדר והפרדה ולדעת לקרא לחולה בשמו!!!!
עשיר זה לא בן אדם שיש לו כל מה שהוא רוצה!! עשיר זה אחד שיש לו מה להראות לאחרים מה **אין להם** (שיש לו) ובינינו... את זה אתה לא מחפש... ולא רק שאנחנו לא מחפשים את זה... אדרבה!!!! המפגן היהודי העוצמתי ביותר הוא **"מה טובו אוהליך יעקב" שאין פתחיהם מכוונים זה לזה**... אחד מהערכים היהודיים זה שאני לא מחפש להראות לאף אחד מה יש לי... לא מחפש להוציא לאף אחד את העניינים... אני רוצה בסה"כ שיהיה לי מה שאני צריך!!! הטריפני לחם חוקי... יתכן שאני חולם על חיי רווחה... יתכן שאני רוצה להיות חיי פאר והדר... מותר לי גם להתפלל ולקוות 'לקבל שבתות מתוך עושר וכבוד', אבל לא בשביל להראות את זה למישהו!!!! לא בשביל להראות את הויתרינה שיש לי ואין לאחרים!!!! **לא זה** מה שיעשה אותי מאושר!!

וזה המפגן היהודי!! אם אחשוורוש מחפש להראות לכולם מה אין להם ויש לו!! אז לעם היהודי יש גם מה להראות - **על אותו משקל!!!!**

המקום היחיד שעם ישראל מפגין נוכחות זו ההצגה החד משמעית: **הן עם לבדד ישכון!!!! אנחנו מסתדרים לבד!!!!** אין לנו שום עניין להראות ולמשוך עניינים... זו פסגת הגאווה והניירות' היהודית!!!! טוב לי עם מה שה' נותן לי... **ללא צורך באישור ממך!!** אני יודע לשמוח במתנות שה' נותן לי... ואני לא צריך לוודא שרק לה' נתן ולא לך בשביל להרגיש שאני שווה!!!! אני מסתדר עם בלי להראות... אני מסתדר גם בלי להציץ בבית שלך ולוודא שחלילה אין לך את מה שיש לי...

וזה מה שהטריף את דעתו של בלעם ושישב לו את כל הראדאר!!!!

ברגע שבלעם ראה את המפגן הזה של 'מה טובו אוהליך יעקב', הוא פשוט איבד שיווי משקל... הוא בבת אחת שכח את עצמו... שכח שהוא שונא יהודים... הוא שכח שהוא מאוד רוצה לקלל את ישראל... והוא פשוט התחיל לברך אותם **מיזמתו האישית!!!!** הוא פשוט לא עמד מול המפגן הזה!!!! זה כישר אותנו... לראות עם שמסתדר עם עצמו **בלי להראות!!!!** זה ה'**בהראותו**' של זה כנגד זה... ה'**בהראותו**' של הגאווה היהודית!!!!

זה הבית ספר שאסתר עשתה לאחשוורוש והיא הוציאה לו קרנים... תחשוב: אחשוורוש כל הזמן עסוק **בלהראות!!!!** להראות לכולם מה יש לו... עד כמה אני ולי ורק לי יש ולאחרים לא!!!! והנה סו"ס יש לו מלכה וגם לה הוא רוצה להראות!!!! היא הראשונה שהוא אמר להרשים אותה... הוא בא להראות לה כמה שווה להיות אשתו... ואסתר לא!!!! לא נותנת לו את התענוג הזה... הוא שמה אותו בראשית דחיה פעם אחר פעם... על הפעם הראשונה: **לא בקשה דבר!!!!** כשאסתר באה בפעם הראשונה למלך היא היחידה שמסכנת את עצמה ומתעקשת להבהיר להיגיי אני לא רוצה שום דבר!!!! **לא רוצה ממנו כלום!!!!**

למה?? אני לא צריכה!!!! תעשה משהו!! יש לי את כל מה שאני צריכה!! אין לך מה להראות לי... אין לך מה להציע לי... כי יש לי כבר הכל!!!! אה... ככה אומר אחשוורוש... את טוענת שיש לך הכל... נו... באמת מעניין... מה יש לך?? תספרי לי... לא!!! תודה!! לא הגידה אסתר... אני לא רואה צורך להראות לך... יש לי את העולם הפנימי שלי!! את העושר הפנימי העצום שמרדכי הטביע באישיות היהודית שלי... וזה מסתדר בלעדך!! העושר הזה מסתדר גם ללא האישור שלך!! גם אם אתה לא מודע לקיומיו!!!! לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה... לא נותנת לך לחדור אלי... לא מחפשת שתדע מה עובר עלי... מה יש לי למכור...

בקיצור: אתה לא תרשים אותי **במה שאתה מראה לי!!!** ומאידך: אני גם לא רואה צורך להרשים אותך **וללהראות לך** את העומקים הפנימיים שיש בי!!! ואסתר עומדת מול אחשוורוש כחומה בצורה והוא מתפוצץ!!!! אחשוורוש העשירי הגדול בעולם... **מוצא את עצמו בפעם הראשונה בחייו**... עומד מול עושר עצום בסדר גודל שהוא לא הכיר מעולם!!!! עושר כזה עמוק ועוצמתי **שאין צורך להראות אותו!!!!** עושר שאף אחד לא יכול לחדור אליו... עושר כזה מאובטח ויציב שאף אחד לא צריך אפילו לאשר את קיומו... בשביל אחשוורוש זו הייתה רעידת אדמה... הוא לא ידע איך לבלוע את העוצמה הזו... הוא הרגיש שהוא עומד כמו עני ואביון מול העושר העצום של אסתר!!! הוא עמד מולה כעני בפתח וממש התחנן לייחס... תראי מה שיש לי... לפחות תראי מה יש לך...

כדי לשבר את האוזן: רק בתור דוגמא: בקורונה... כשהסתובבנו עם מסכות... מישהו פגש אותי ברחוב ואמר לי ככה בצחוק והלצה...

אני שמח שאני הולך עם מסכה... למה?? **כי ככה אני יכול להוציא לך לשון ואתה אפילו לא יודעת!!!!** הבדיחה הזו מאוד תפסה אותי!!! טמון בזה הרבה עומק... תחשוב שאתה מוציאה לי לשון מתחת המסכה ואני אפילו לא יודע... **יצאת מפגרי!!!!** כי להוציא לי לשון זה... זה יכול להיות שווה משהו רק אם אתה מראה לי את זה... רק ככה אתה דופק אותי... הנה... הוצאתי לך לשון... אבל אם הוצאת לי לשון בלי שאני אדע... אז הוצאת לשון לעצמך... **זה בדיוק אותו רעיון!!!!**

אני עשיר!! יש לי חור כרפס ותכלת אחוז בחבלי בוץ וארגמן... נו... יופי... מה אני עכשיו אמור לעשות עם זה?? ראיית את זה... הסתכלתי על זה... נגעתי בזה... מיששתי את זה... אפילו הספקתי לדפוק את הראש בזה... נו... עכשיו הלאה... מה אני אמור לעשות עם כל העושר הזה??

אין ברירה!!!! **אני חייב להוציא למישהו לשון עם זה!!!** ולכן אני חייב לעשות משהו כדי להראות!!!! להראות לכולם שאני מוציא להם לשון... כי אם הם לא יראו... אם יהיה לי את העושר הזה ו... והו... זה כמו להוציא לשון מתחת המסכה... לא עשיתי כלום... מה יש לי מהעושר הזה?

ככה נראה עושר של גוי!!!! ככה נראה עושר של אדם רדוד שבאמת נשלח כאן לעולם בשביל לחמם את הכסא... **אבל יהודי?!**

יהודי שה' שיתף אותו בסוד העניינים... ה' בחר בי להיות שותף שלו במעשה בראשית... אני חלק מהתכנית של תכלית הבריאה!! ה' ברא את העולם בשבילי... כי הוא רצה אותי בתור כלה שלו!!!! בשביל שאני אמליך אותו ובוה אזכה להיות הבן זוג שלו... אני פה לא בשביל להוציא לשון לאנשים!!!! אני פה לא בשביל שיהיה לי מה להראות לאחרים... אני פה בשביל לבנות מערכת יחסים של נאמנות וקשר פנימי עמוק מול אבא שבשמים לקראת החתונה... לקראת יום שכולו שבת שאז אנחנו ניכנס לחדר יחוד ואהיה שם לבד עם ה'!!!! אני פה כעת בשביל לבנות איתו מערכת יחסים של נאמנות ונתינה!!! לתת לה' נאמנות בכל מצב גם אם רחוק מישועתי דברי שאגתי... וזה קשר שנבנה לעומק ו... ועושים פה משהו!! משהו גדול גדול!!!! מי שחי בכזו רוממות... מי שבונה את החיים שלו על ערכים יהודיים ומשמעות של בניית מערכת יחסים מול ה'... אז אין לי פה עניין להראות למישהו... להרשים מישהו... אם יש לי משהו אחד להראות!!!! זה דבר אחד ויחיד:

שאני מסתדר!!!! אני מסתדר גם בלי להראות!!!!

יש לי פה אבא שבשמים שיש לי עסק איתו... וכל טוב... כולם לזוז... אני לא צריך אף אחד... יש לי תוכן מספיק משמעותי בחיים ואני לא צריך ריפוי בעיסוק... אני לא צריך שתביאו לי תעסוקה נוספת...

הגמ' בפסחים אומרת: שכלה בשנה הראשונה... אם היא ב"ה מסתדרת עם בעלה וטוב לה בבית חמיה... **אז דווקא היא!!!** יש לה תשוקה ללכת לליל הסדר דווקא לבית אביה... ולמה?? כדי להגיד שבחה שנמלה בבית חמיה... ותמיד לא הבנתי: מה ההיגיון אומר בדיוק הפוך: אם טוב לה עם בעלה... אז שתשאר איתו בליל הסדר... מה ההיגיון שדווקא בגלל שטוב לה בבית בעלה... דווקא לכן היא עוזבת והולכת לבית של ההורים שלה לליל הסדר?? **התשובה היא:** שיש פה מפגן מאוד מעניין!!! היא באה לבית של ההורים שלה... לא בשביל הרגע **שהיא באה!!** אלא בעיקר בשביל **הרגע שהיא עוזבת!!!!** חשוב לאותה כלה צעירה לעשות מפגן בסוף ליל הסדר... ברגע שנגמר ליל הסדר להגיד שלום שלום לאבא ואמא ולהגיד להם כל טוב!!! אני הולכת!!!! ואז כולם ישאלו אותנו... אה... למה את הולכת כ"כ מהר?? תשארי איתנו...

וכאן מגיעה הרגע ש-לו היא חיקתה!!! משפחה יקרה... טוב לי בבית חמי... אני ב"ה מסתדרת... ולכן אני **לא** מרגישה צורך להמשיך להשאר כאן... אני רצה מהר מהר חזרה לבית חמי... והה!!! זה מה שהיא רוצה להראות!!! המפגן הזה של ה-כל טוב... אני הולכת כי אני מסתדרת בבית חמיי!!! זה השפיץ!! בשביל זה היא באה! לדפוק את ההופעה של... של- כל טוב... טוב לי ואני הולכת... זה!!! זה המפגן האידיאלי של יהודי...

איפה יהודי מפגין את ה'בהראותו את עושר כבוד מלכותו'??

כשעומד לו יהודי גאה... מול הרחוב על שלל פיתיוני... מול הרשת עם כל מה שיש לה להציע... מול האיפוניסט... ומול המודרני... מול כל החרדים החדשים והיפי נפש שמנסים להתחנף לחילוני המצוי... אז זהו!!! שאותו 'איש יהודי' גאה ביהדותו ומפגין בעוז ובגאווה: שלום שלום... אני הולך!!! אני מסתדר בלי הסחורה הזולה הזו!!! מספיק מעניין לי במחיצתו של ה'... האישיות שלי כבר נטענת ומתמלאת אצלו יתברך!!! ולכן אין לכם מה להציע לי... וגם!!!! אני גם לא מחפש בכל מחיר להראות לחילוני המצוי מה שיש לי להציע... זה בסדר... אני לא צריך את האישור שלו... חילונים יקרים: אתם יכולים להמשיך לדבר עלינו מה שאתם רוצים... אתם יכולים לקפוץ על הראש ולהתחנן מאיתנו לייחס... ולא תקבלו את זה!! לא רק שאין לכם מה להראות לנו!! אלא אנחנו גם לא רואים צורך להראות לכם מה יש לנו!! כי העושר הפנימי שיש ליהודי בעל ערכים... זה עושר שממלא אותו משני הכיוונים... זה המפגן היחיד שהיהודי כן מראה כלפי חוץ!!! אני לא מרגיש צורך להראות!!! יש לי עומקים שאני מסתדר איתם ללא צורך באישור מבחוץ...

וכל מה שכתבתי במאמר הזה... תנחש איך קוראים לזה במילה אחת?? קוראים לזה צניעות!!!! לא הלכות צניעות... אלא צניעות של יהודי!!!!

צניעות פירושה עושר מאובטח!! עושר שמור!! עושר שלא מוטל על קרן הצבי ולא תלוי ברושם של אחרים... זה משהו פנימי מאוד שרק ליהודים יש אותו... זו גאווהנו!!!! זו אסתר המלכה שלנו שנמצאת בארמון אחשוורוש... וזה כל יהודי או אשת אברך בדורנו שנאלצים לצאת לשוק העבודה ומסתובבים בארמון אחשוורוש נוסח דור 2023... ולדעת ולזכור שמפגן הניראות היהודית העוצמתי ביותר זה שיש לי כל!!! יש לי את המילוי הפנימי שלי ביני לבין ה'... יש לי עולם פנימי ומאובטח... ערכים ותוכן שלא הגידה אסתר... ואת מאמר מרדכי אסתר עושה ודו"ק.

פרשת ויקהל

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת כט' אדר א' התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת צאת	י-ם
17:27	18:18	19:01
17:25	18:16	18:57
17:26	18:17	18:59
17:26	18:18	19:00

כל החיות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעב דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

באחד השיעורים בליל שבת העלה רבי **אהרון קוטלר** זצ"ל סברה שונה מדעתו של **החתם סופר** זצ"ל. באותו לילה **נכותה** אישתו מכלי רותח. במוצ"ש חזר על אותו שיעור באותו זמן **נפלה** בתו ונחבלה. הגיב הבן ואמר מן השמיים הענישו אותי בגלל דברי נגד החתם סופר. כשעבר רבנו ניתוח אמר: אני יודע למה הגעתי לכך. אחד מתלמידי עבר ניתוח דומה, וכנראה **לא נשאתי עימו בעול** די הצורך.

כשאנחנו חיים כל הזמן בתכנון המח, אנחנו מפסידים גם את העכשיו, ועלולים להחמיץ את המח.

החפץ חיים זצ"ל נהג לומר, שבכל עיר חייב להימצא **משוגע עידוני**, היינו אדם בלתי שפוי המסוגל לדבר מחוץ לשיטה. מה טעם? לפי שממנו בלבד יש סיכוי לשמוע אי פעם את **האמת**, בזמן שאחרים לא מעזים להשמיע אותה. ובכן, אם זה גורלי למלא תפריד של ה"שטאט משוגע'נר" בכלל ישראל, שאינו כובש האמת בלבד, **אינני יכול** להתנהג אחרת.

כי בשעה אשר האדם נעשה **מחוקק באמונה** הנה הוא בטוח שומר כל מצוותיו וירא תמיד להיות **זהיר** מכל דבר רע ח"ו כי מה הוא חיי האדם אם לא לזכות **לחיי נצח**.

לע"נ רחל ויטאלבו בת קלרה

בשנת תרס"ט נוסדה הישיבה הקדושה "שושנים לדוד" לעדת הבבלים בשכונת בית ישראל. עם היווסדה עבר רבי **יעקב חיים סופר** זצ"ל לשכון כבוד בקרבתה והפך לאחד **מעמודי התווך** שבה. בעלית בית מדרש זה יחד לו קרן זוויית ועסק בתורה ביגיעה רבה בעשרות שנותיו האחרונות, שם כתב את חיבורו הגדול "**כף החיים**" המכיל שמונה כרכים על כל שולחן ערוך אורה חיים, ושני כרכים על חלק משולחן ערוך יורה דעה. כן שימש כראב"ד לעדת הבבלים.

כשאדם מצליח למעלה מהטבע ניסיון קשה להתייחס לזה בשיוון נפש.

הרב משה כלפון זצ"ל מצויין היה באהבת ישראל אמיתית לכל יהודי, ובפרט לעניים- היה דואג לרווחתם בכל זמן, ובפרט לפני החגים, שההוצאות גדולות. כן כשהיו אנשים מגיעים לשפוך מר שיחם לפניו אם זה בצער מסוים שפקד אותם או **דוחק הפרנסה** וכיוצא- השתתף הרבה בצערם, ופעמים אף לא יכול לטעום דבר אותו לילה, לרוב צערו עבורם. היו כאלה שהיו מתנים צרותיהם לפניו ומבקשים עצה, והיה מצטער עמם ואינו משיבם, ואחר מספר ימים, **נשפוגשם**, אומר להם כי חשב על הדבר, ונראה לו כי העצה לזה היא כך.

חסרון שלמות, חסרו עוה"ב, זהו **העונש הנורא** ביותר א"כ צריך האדם לשמוח במשפט וביסורים הבאים **בחסדי שמים** להכשירו לקבל חיי העוה"ב.

תלמידו אשר הרב **יוסף וולטר** זצ"ל התאכסן בביתו תקופה ארוכה- כמה פעמים יצאנו מביתי, עוד בטרם האיר השחר כדי **ללכת לכותל**, עמדנו על שפת המדרכה וראינו כי בדיוק לידינו נעצרה מכונית, והנהג **שלא הכיר אותנו** הציע לנו להצטרף אליו לנסיעה לכותל..

בקהלת פלוגת השפה

הביטחון בה' אינו מנותק ממציאיות החיים, הקדוש ברוך הוא שם אותנו כאן בעולם הזה על כל האפשרויות הגלומות בו, והוא רוצה שנשתמש בכל מה שהוא ברא כדי לעשות את **המוטל עלינו**. אבל בל נתלה את ביטחוננו בגורמים חיצוניים, אל נטעה לחשוב שחינו מתוכננים, שאנחנו מסודרים, וששום דבר לא יכול לפגוע בשגרת חיינו אם אנחנו מצוידים בכל הדברים הנכונים.

שלא נשים את ביטחוננו על גלאי העשן המבשר על שריפה, על הסימוגרף המאותת על רעידת אדמה, או על כריות האוויר המתוקנות במכונית. **תמיד יכול משהו להשתבש**. ולכן בטחון אמיתי יכול אדם לשאוב רק מהבנה שהקדוש ברוך הוא מנהיג את העולם, ומי שקרוב אליו ובוטח בו וזכה למבט מיוחד של חסד ורחמים. אבל כל זה לא מבטל את האפשרות שחיינו של האדם יינצלו בזכות כריות האוויר המתוקנות במכונית, גם זה כלול בדרך הנהגת ה' את העולם ובהשגחתו. ומי ששותה לשוכרה ונכנס למכונית אל יתלה את בטחונו בתפילת הדרך.

ובהחלט שאי אפשר להצליח במבחן בכותל. ומי שמתרשל בעבודתו בל יצפה לנס. **התפילה** יכולה לעזור למי שנוסע כחוק בתנאים מתאימים, שלא תארע לו תקלה או חלילה תאונה, למי שהתכונן למבחן ורוצה שהחומר יישמר בראשו, ושלא יטעה ולא יתרגש ולא יתבלבל. ומי שמתאמץ לפרנס כהלכה, שאכן יצליח. וכל זאת למדנו מיעקב אבינו שצומו לפגוש את אחיו עשו הצועד לקראתו בראש מחנה של ארבע מאות איש.

הוא לא מסתפק בתפילה הוא נערך גם למלחמה ומביא גם מתנות **לרכך** את ליבו של האח הכועס. וזה לא בגלל שהוא חלילה לא מאמין בכוחה של תפילה, אלא כי הוא יודע שמקומה של התפילה הוא **כשאדם עשה את כל המוטל עליו כהלכה**. הוא עדין זקוק לרחמי שמים כדי להצליח במה שנעשה. (העורך)

העלון לעילוי נשמת: הרב **צדקה חוצין** זצ"ל הרב **אברהם ענתבי** זצ"ל זכותם תגן עלינו

העצל דוחה למחד, למחד הוא מתחדט על שלא עשה אתמול, וכך תמיד מלא חדרה..

מספר הרב **אהרון זיס** שהיה מקורב לחזון איש זצ"ל ולאדמו"ר מסדיגורא זצ"ל: כשהוצרכתי לעבור ניתוח נכנסתי לאדמו"ר כדי לשאול בעצתו בעניין בחירת רופא. האדמו"ר הורה לי לפנות לאחד הרופאים הגדולים בחיפה. הסיבה לכך היא הוסיף האדמו"ר בשם זקנו **המגיד מומעזריטש** "עם רופא גדול-הולך **מלאך גדול**" מובן שהחלטתי לעשות כדברי הרב אך קודם צאתי לבית החולים החלה ביתי למרר בבכי נורא ואי אפשר היה להרגיעה. הדבר עורר **ני חשש** והחלטתי להיכנס גם לחזון איש ולשאול בעצתו. חזון איש שאלני אם כבר התייעצתי עם מישהו ואמרתי שכן, התייעצתי עם האדמו"ר מסדיגורא. השיב החזון איש אם התייעצתם עם האדמו"ר מסדיגורא מה הדאגה? סע והניתוח **יעבור בהצלחה**.

כששמע הגאון **מפונבויז** זצ"ל על פטירתו של האדמו"ר **מסדיגורא** זצ"ל הגיע לבית גיסו האדמו"ר **מקוביטשניץ** זצ"ל כדי להיות עימו בשעה קשה זו. בהיכנסו ביקש להביא לו מסכת שמחות. הוא פתח בפרק שמיני והחל לקרוא את דברי התוספתא: כשמת **שמואל הקטן** תלו מפתחותיו ופנקסו בארוננו מפני שלא היה לו בן והיו רבן **גמליאל הזקן** ורבי **אלעזר בן עזריה** מספידיים עליו ואומרים: על זה נאה לבכות על זה נאה להתאבל. מלכים מתים ומניחים כתריהם לבניהם, עשירים מתים ומניחים עושרם לבניהם.

כל מה שהאבות הקדושים עשו היה בעבודה עצמית וחייב אדם לומר מתי גייעו מעשי למעשי אבותי...

ידוע היה שרבנו רבי **אליעזר יהודה פינקל** זצ"ל הוא גאון בהצנע לכת בהסתרת גדולתו בתורה, במוסר, בצדקות ובכל שאר דרכיו. רק לאחר שכבר עזבתי את ישיבת מיר נודע לי שהיה **צם בקביעות** בימי שני וחמישי וכאשר היה שומע על אחד מגדולי התורה שחלה היה צם **ומתפלל לבריאותו**.

כח הדיבור
חושבים שדיבור הוא עניין של מה בכך, ואינו כן. לפעמים מזדמן לנו להימצא בקירבת אדם **הסוגל ממחלת לב**, ורואים בעליל כמה קשה עליו להוציא מן הפה אפילו דיבור אחד. הסיבה לכך היא, שלצורך הדיבור האחד יש **לאמץ המון** נימי שרירים ועצבים הקשורים במערכת כלי הדם, ומי שחולה בלבו אינו מסוגל למאמץ כזה. מכאן רואים, על כל פנים, שאפילו דיבור בודד אינו עניין של מה בכך וממילא אין **לזלזל ביקרותו**.

שאלה: באיזו מדינה מהירות הקול גבוהה ממהירות האור?
תשובה: בישראל. רק שם בשמעות צפירות המכוניות **עוד לפני שהרמזור מתחלף**.

"בקמים עלי מרעים תשמענה אזני"
אפילו כאשר קמים עלי יריבים, קיטרוג בפייהם, צריך **להטות אוזן** ולהקשיב לגידופיהם בכל תשומת הלב- שמא יש בהם **שמץ אמת**, אולי נכון הדבר שעלי להיטיב את דרכי!

כמה על היהודי לשמוח שמצוה עליו לשמוח

משולחן גבוה
דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

שֶׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קָדֶשׁ שֶׁבֶת שֶׁבֶתוֹן לָהּ מִכָּאן לְמַדְנֹה, שֶׁמִּכָּה שְׁבִיטת הַמְּלָאכָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וּשְׁמִיטת הַשָּׁבֶת, מִתְבַּרְכֶּת **כָּל מְלָאכָת שֶׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה, כְּפִי שְׁאוֹמֵר הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ (פְּרֻשֶׁת בְּשַׁלַּח ס"ג ב):** "מֵאֵי שֶׁבֶת? יוֹמָא דְּבִיָּה נִיִּחוּן שְׁאָר יוֹמֵי, וְהוּא בְּלָלָא דְּכָל אֵינּוֹן שִׁיתָא אַחֲרֵינָיו, וּמִנֵּיהּ מִתְבַּרְכִּין".

לפני כִּשְׁשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה הִתְגַּדְּרָה בִּירוּשָׁלַיִם קְבֵלָן חֲרָדֵי בְּשֵׁם הַרֵב מְשִׁי זָהָב. בִּיחָד עִם קְבֵלָנִים נוֹסְפִים הוּא קָנָה שְׂטָחִים בְּשִׁכּוֹנַת קְטָמוֹן בְּמִטְרָה לְבָנוֹת שֵׁם דִּירוֹת. בְּתִקְוָהּ זֶה הָיָה קָשִׁי גְדוֹל בְּהַשְׁגַּת מַלְטָא, וּבְעֵמֶל רַב הִצְלִיחוּ לְהַשִּׁיג אֶת פְּמוֹת הַמַּלְטָא הַדְּרוּשָׁה. הַשְּׂקִים הִנְחוּ בְּאֶתֶר הַבְּנֵיָה, וְהַמְתִּינוּ לְבָקְרוּ שֶׁל יוֹם רֵאשׁוֹן – יוֹם תַּחֲלַת הַעֲבוּדָה.

בְּשֶׁבֶת בְּבִקְרַת הַתְּעוֹרָרוּ תוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַיִם לְיוֹם גְּשׁוּם בְּמִיחָד. לֹא הָיָה עָפִי לְגִשְׁם בְּאֹתוֹ יוֹם, וּמִמִּילָא אֶף אֶחָד לֹא הִתְבּוֹנֵן אֵלָיו. עֲבוֹר הַקְּבֵלָנִים הָיָה הַתְּזַמּוּן גְּרוּעַ בְּמִיחָד – שְׂקֵי הַמַּלְטָא שְׂכָל כֶּף הַתְּאֲמִינּוּ לְהַשִּׁיג, וְגַם שְׂלֵמוֹ עֲלֵיהֶם טְבוּיָו וְתַקִּילוּ, יִחְרְסוּ כְּלִיל. קְבֵלָן אַחֵר, שֶׁבְּטַחֲוֹנוֹ בְּהָיָה רוֹפֵף בִּיזְתָר, וּבְהִתְאָם לְכָף גַּם קִיּוֹם מִעֲזוּתָיו, לֹא הִצְלִיחַ לַעֲמֹד בְּנִשְׁיוֹן, וְשַׁלַּח אֶת בְּנֵי לְנִסְעַ בְּרַכְבּוֹ, וּלְכַסּוֹת אֶת הַמַּלְטָא כְּדֵי שְׁלֹא יִתְקַלְקַל. לַעֲמֹתוֹ, נִשְׁאָר הַרֵב מְשִׁי זָהָב אֵיתָן בְּאֶמּוֹנָתוֹ. הוּא הִסִּיר אֶת עֲנִיְנֵי הַעֲבוּדָה מִמַּהֲשֶׁבֶתוֹ, וְהַמְשִׁיף בְּהַתְּגַדְּתוֹ הַרְגִּילוֹת בְּשֶׁבֶת בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לִבָּב.

בְּבִקְרַת יוֹם רֵאשׁוֹן מִהָרֹו כָּל הַנוֹגְעִים בְּדָבָר לְהַגִּיעַ לְאֶתֶר הַבְּנֵיָה. וְרֵאָה זֶה פְּלֵא – שְׂקֵי הַמַּלְטָא שֶׁל הַרֵב מְשִׁי זָהָב הָיוּ מְכֻסִּים, וְאֵילוֹ שְׂקִיּוֹ שֶׁל הַקְּבֵלָן הָהוּא הָיוּ מְגֻלָּים וְהַתְּקַלְקְלוּ. שִׁד וְשָׂבֵר בְּמִסְלוֹתָם. עַד מִהָרָה הִתְבַּרְרָה הַטְּעוּת, בְּנֵוֹ שֶׁל הַקְּבֵלָן שֶׁחָלַל שֶׁבֶת, הַתְּבַלְבַּל וְכִסָּה אֶת הַשְּׂקִים הָלֵא נְכוּנִים...

הָרִי לָנוּ יִסוֹד גְּדוֹל: אָדָם הַשׁוֹמֵר אֶת הַשֶּׁבֶת הַקְּדוּשָׁה – זֹכֵה שֶׁמְּלָאכְתּוֹ נַעֲשִׂית עַל יְדֵי אַחֲרִים, וּמְלַבֵּד זֹאת מִתְבַּרְרָה כָּל מְשַׁלַּח יְדָיו. בְּפִזְמוֹן "לְכָה הוֹדִי" אֹמְרִים: "לְקַרְאֵת שֶׁבֶת לְכוּ וְנִלְכְּתָה, כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה". פִּינְיָא בְּכֶף אֹמֵר הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ: "אֶף עַל גַּב דְּלֵא מִשְׁתַּכַּח בִּיהּ מְזוּנִי, כָּל בְּרַכָּא דְּלַעֲלִילָא וְתַתָּא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תַלְיָיו". [תַּרְגוּם: אֶף שְׁלֹא נִמְצָא בּוֹ מְזוּנוֹת, כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁלְּמַעַלָּה וְשֶׁלְּמַטָּה תְּלוּיוֹת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי].

בְּשֶׁבֶת אֵין פְּרֻנְסָה וְאֵין עֲבוּדָה, אֶף כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׂפַע תְּלוּיוֹת בָּהּ!
שְׁמַח לְאֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל

הבעל לשון הרע מעורר כח הקטגוריא על כלל ישראל.

מטוס שעמד להמריא החל לשדר מצוקה והטיסה נדחתה בשעה אחרי ההמראה אחד הנוסעים שאל את הדייל: למה הטיסה התעכבה, מה הייתה הבעיה?"
הדייל סיפר: "הטייס הראשי זיהה רעשים מוזרים באחד המנועים וסרב להטיס את המטוס!"
האיש שאל: "ולקח טכנאים שעה שלמה לתקן את הרעשים?"
הדייל השיב: "לא בדיוק, לקח שעה עד שמצאנו טייס אחר שיטסים להטיס את המטוס".

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא? בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

תשלם עם העבר שלך כדי שהוא לא יהרוס לך את העתיד.

הולך לו אדם לדרכו וחושב לתומו "במקומי אני קודח" ואינו יודע שהוא ענף אחד **המסתעף** מן הכלל, ואיננו נותן לבו לכך **שבספינה** הוא נמצא.

פעם אחת לפני פסח נכנס לביתו של רבי **עקיבא סופר** זצ"ל אחד ממקורביו. להפתעתו מצאו עומד על סולם ומוציא את הכלים לפסח, דבר **שנגד את התנהגותו המלכותית**. רבנו הבחין בפליאה שעל פניו ואמר: כשירדתי מהאוניה בהגיעי לארץ הקודש החלטתי שכאן אתנהג ככל **יהודי ירושלמי**, בלי גינוני מלכות שהיו מנת חלקם של אבותי ושלי כרבני פרשבורג. על כן אני מחויב **לעזור לאשתי**.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לווי, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעמה בת עויה, כרמלה בת סעידה, סעידה מוזל בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יוסף אברגיל, ישראל בן שמחה סג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מון הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

**שירות
ויחס
אישי**

**משלוחים
לכל חלקי
העיר**

תזתקדם

לשירות המהיר של דפוס ספיד

**דפוס
מהיר
ומתקדם** **ספיד**

נצל את כל האותיות והמילים המופיעות במפתח למען המהירות והיעילות של דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>